SPRAWOZDANIE ZARZĄDU GŁÓWNEGO PTTK

z działalności w XIX kadencji (2017-2022)

Warszawa
3-4 grudnia
2022

Sprawozdanie z działalności Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego w XIX kadencji za lata 2017–2022

Warszawa 2022

I. Wstęp ... 7
II. Stan organizacyjny PTTK ... 14
II.1. Informacje organizacyjne ... 14
1.1. Skład Zarządu Głównego PTTK ... 14
1.2. Tryb i zakres prac Zarządu Głównego PTTK ... 20
1.3. Składy komisji, rad i zespołów PTTK ... 22
1.4. Wyróżnienia członków PTTK i instytucji wspierających ... 27
1.5. Członkostwo w organizacjach krajowych ... 29
1.6. Członkostwo w organizacjach międzynarodowych, kontakty zagraniczne ... 30
II.2. Stan organizacyjny ... 32
2.1. Członkowie PTTK ... 32
2.2. Kadra PTTK ... 37
2.3. Oddziały PTTK ... 39
2.4. Jednostki regionalne PTTK ... 43
2.5. Informatyzacja w PTTK ... 45
2.6. Szlaki turystyczne: piesze, rowerowe i wodne ... 48
III. Działalność programowa ... 49
III.1. Popularyzacja krajoznawstwa i kultury ... 49
1.1. Komisja Krajoznawcza ZG PTTK ... 49
1.2. Regionalne Pracownie Krajoznawcze PTTK ... 55
III.2. Działalność w sferze kultury ... 61
2.1. Komisja Fotografii Krajoznawczej ZG PTTK ... 61
2.2. Centrum Fotografii Krajoznawczej PTTK ... 69
2.3. Komisja Opieki nad Zabytkami ZG PTTK ... 78
2.4. Muzea PTTK ... 82
2.5. Centralna Biblioteka PTTK im. K. Kulwiecia ... 83
2.6. Działalność na rzecz ochrony przyrody ... 94
2.7. Działalność przewodnicka ... 96
2.7.1. Komisja Przewodnicka ZG PTTK ... 96
2.7.2. Krajowy Samorząd Przewodników Turystycznych PTTK ... 104
2.8. Rola PTTK w zwiększaniu udziału osób niepełnosprawnych w turystyce ... 111
III.3. Budowanie wizerunku PTTK ... 120
3.1. Komisja Historii i Tradycji ZG PTTK ... 120

3.2. Członkowie Honorowi PTTK ... 123
3.3. Zrealizowane kampanie i akcje (promocja) ... 126
3.4. Patronaty ... 137
IV. Turystyka kwalifikowana w działalności PTTK ... 138
IV.1. PTTK w górach ... 138
1.1. Turystyka górska ... 138
1.2. Turystyka narciarska ... 157
1.3. Górska turystyka jeździecka ... 168
1.4. Centralny Ośrodek Turystyki Górskiej PTTK ... 173
IV.2. Działalność PTTK na terenach nizinnych ... 209
2.1. Turystyka piesza ... 209
2.2. Turystyka kolarska ... 221
2.3. Turystyka jeździecka ... 229
2.4. Imprezy na orientację ... 232
2.5. Turystyka motorowa ... 244
IV.3. PTTK w turystyce wodnej ... 251
3.1. Turystyka kajakowa ... 251
3.2. Turystyka żeglarska ... 257
3.3. Centrum Turystyki Wodnej PTTK ... 270
3.4. Ogólnopolskie Centrum Szkolenia Podwodnego PTTK ... 283
3.5. Komisja Działalności Podwodnej ... 290
IV.4. PTTK dla przyszłości ... 303
4.1. Działalność w szkołach ... 303
4.2. Działalność w środowisku akademickim ... 306
IV.5. Turystyka i krajoznawstwo w wybranych środowiskach ... 311
5.1. Działalność w Wojsku Polskim ... 311
5.2. Działalność środowiskowa (spółdzielnie mieszkaniowe, tereny wiejskie, policja i straż graniczna) ... 317
V. Działalność gospodarcza ... 321
V.1. Warunki prowadzenia ... 321
V.2. Potencjał ... 322
V.3. Stan prawny majątku ... 325
V.4. Formy zarządzania majątkiem ... 330
V.5. Nadzór nad sprawami majątkowymi ... 331

V.6. Prace inwestycyjne PTTK i ich efekty ... 332
V.7. Ubezpieczenie majątku ... 341
V.8. OZGT PTTK Kraków ... 342
VI. Gospodarka finansowa ... 346
VI.1. Źródła finansowania działalności ... 346
VI.2. Realizacja zobowiązań podatkowych ... 348
VII. Informacja o realizacji uchwał XIX Walnego Zjazdu PTTK ... 350
VIII. Informacja o realizacji wniosków delegatów zarejestrowanych w czasie obrad XIX Walnego Zjazdu PTTK ... 376
IX. Realizacja wniosków z regionalnych konferencji oddziałów PTTK. Tryb postępowania ... 390

TABELE 1–24

Tabela 1 Oddziały PTTK
Tabela 2 Koła i kluby PTTK według wybranych środowisk działania oraz liczby zrzeszonych w nich członków
Tabela 3 Kluby turystyczno-krajoznawcze PTTK oraz liczba zrzeszonych w nich członków
Tabela 4 Komisje społeczne PTTK
Tabela 5 Kadra programowa PTTK i jej uprawnienia
Tabela 6 Liczba kursów szkoleniowych i ich absolwentów według rodzajów
Tabela 7 Wycieczki i imprezy turystyki kwalifikowanej według dyscyplin oraz ich uczestnicy
Tabela 8 Wycieczki i imprezy turystyki powszechnej oraz ich uczestnicy
Tabela 9 Odznaki turystyczne zdobyte w latach 2016–2021
Tabela 10 Stan organizacyjny w województwie; uprawnienia kadry; aktywność programowa (stan na 31 grudnia 2021 roku)
Tabela 11 Procentowy udział poszczególnych województw w wynikach całego Towarzystwa (stan na 31 grudnia 2021 roku)
Tabela 12 Oddziały PTTK w województwach: stan organizacyjny; kadra programowa; aktywność programowa (stan na 31 grudnia 2021 roku)
Tabela 13 Znakowanie szlaków turystycznych w latach 2016–2021 (w km)
Tabela 14 Działalność popularyzatorska (według nadesłanych sprawozdań)
Tabela 15 Wartość majątku trwałego w latach 2017–2021 według stanu na koniec grudnia każdego roku
Tabela 16 Amortyzacja w latach 2017–2021 według stanu na koniec grudnia każdego roku (amortyzacja środków trwałych, dotacyjna i prawa wieczystego użytkowania gruntu)
Tabela 17 Wartość majątku trwałego w latach 2017–2021 w spółkach z większościowym kapitałem PTTK
Tabela 18 Zmiany kapitału funkcjonujących spółek z udziałem kapitału PTTK w latach 2017–2021
Tabela 19 Wyniki działalności funkcjonujących spółek z udziałem kapitału PTTK w latach 2017–2021
Tabela 20 Zbiorcze zestawienie nakładów poniesionych w latach 2017–2021 na realizację zadań służących ochronie przyrody finansowych ze środków budżetowych ZG PTTK

Tabela 21 Zbiorcze zestawienie nakładów poniesionych w latach 2017–2021 na realizację zadań inwestycyjnych i remontowych w obiektach PTTK znajdujących się w ewidencji ZM PTTK, OZGT PTTK i CFK PTTK z podziałem na źródła finansowania
Tabela 22 Zbiorcze zestawienie nakładów poniesionych w latach 2017–2021 na realizację zadań inwestycyjnych i remontowych w obiektach aportowych
Tabela 23 Informacja o wysokości składek ubezpieczeniowych w latach 2017–2021
Tabela 24 Wykaz szkód i przyznanych odszkodowań w Zarządzie Majątkiem PTTK w latach 2017–2021

I. Wstęp

Przedstawiane XX Walnemu Zjazdowi PTTK sprawozdanie z działalności Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego w XIX kadencji opiera się na danych statystycznych za lata 2017–2021. W odniesieniu do działań podejmowanych przez Zarząd Główny PTTK prezentuje stan na koniec października 2022 roku. Sprawozdanie zawiera opis aktualnej sytuacji PTTK oraz zrealizowanych działań programowych i gospodarczych podejmowanych w określonych uwarunkowaniach zewnętrznych.

Okres XIX kadencji władz Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego należy podzielić na kilka etapów, których uwidocznienie jest konieczne w odniesieniu do sytuacji zewnętrznej, jaka powstała wskutek pandemii wirusa SARS-CoV-2 (COVID-19), jak też działań wojennych toczących się w bezpośrednim sąsiedztwie naszego kraju. Oba te czynniki wywołały nieprzewidywalność w planowaniu działań programowych i w sferze budżetowej. Zjawiska te miały ogromny wpływ na podejmowane działania na szczeblu Prezydium Zarządu Głównego PTTK oraz Zarządu Głównego PTTK. Zmieniające się w szybkim tempie przepisy prawa, brak przejrzystych wykładni do nich lub ich zmienność powodowały narastanie problemów, które Towarzystwo musiało rozwiązywać.

Nigdy wcześniej w historii PTTK nie było konieczności mierzenia się z tak trudnymi wyzwaniami, niosącymi realne zagrożenie dla dalszego funkcjonowania Towarzystwa. Problemy dotykały wszystkich komórek organizacji, co powodowało konieczność zintensyfikowania działań mających na celu pomoc jednostkom terenowym. Ograniczenia związane z pandemią niosły za sobą nie tylko konieczność dostosowania się do panujących nakazów, powodowały także konieczność czasowego zaprzestania działalności biur i obiektów turystycznych Towarzystwa, co skutkowało zaburzeniem funkcjonowania źródeł finansowania, ponieważ dzierżawcy nie byli w stanie przekazywać należnych środków do spółek. Ten trudny okres bez wątpienia spowodował zakłócenia w bieżącej działalności PTTK, a powrót do stanu z początku kadencji nie będzie łatwy.

Działania wojenne na terytorium sąsiadującej Ukrainy niosły za sobą dodatkowy niepokój. Jednostki terenowe zostały pozbawione możliwości organizacji wyjazdów turystycznych na obszary objęte konfliktem zbrojnym, a zaznaczyć należy, że wiele z nich organizowało wyjazdy w rejony, które od końca lutego 2022 roku zostały objęte działaniami wojennymi.

Nauka zdalna wprowadzona w szkołach spowodowała całkowite wyhamowanie działalności Szkolnych Kół Krajoznawczo-Turystycznych, a zamknięcie biur (lub ograniczenie godzin ich pracy) utrudniło kontakt członków z oddziałami oraz wnoszenie opłat za składki członkowskie. Tylko nieliczne oddziały wykazują przyrost stanu osobowego swoich członków w 2022 roku, w stosunku do liczby, jaką miały na koniec roku 2017. Na dzień 31 grudnia 2017 roku do Towarzystwa należało 67 695 członków, mowa tu o osobach mających opłacone składki członkowskie. Na dzień 31 grudnia 2021 roku liczba członków z opłaconymi składkami członkowskimi spadła do 53 300. Jest to znaczący ubytek, na który bez wątpienia wpływ miał okres pandemii, a także szybko wzrastające ceny, wpływające na budżety domowe. Pomimo wprowadzanych ograniczeń nakazujących pracę zdalną w szkołach Towarzystwo nadal może współpracować z liczną kadrą pedagogów, którzy pełnią rolę opiekunów Szkolnych Kół Krajoznawczo-Turystycznych.

Okres pandemii (lata 2020 i 2021) zdominowany został całkowicie działaniami mającymi na celu zabezpieczenie prawidłowego funkcjonowania organizacji. O ile początek 2020 roku nie zapowiadał zbliżających się problemów w działalności Towarzystwa, o tyle każdy kolejny miesiąc stawiał w coraz trudniejszej sytuacji – tak w odniesieniu do działań programowych, jak i kwestii związanych z budżetem PTTK. Towarzystwo w tym okresie borykało się z innymi problemami, tj. koniecznością ograniczenia działalności bazy noclegowej, zamknięciem biur oddziałów, brakiem możliwości realizacji zaplanowanych prac inwestycyjnych. Inną kwestią dotykającą bardzo mocno były niejednokrotnie mało przejrzyste przepisy prawa, które zmieniały się w ekspresowym tempie, niejasność zawartych w nich zapisów i brak jednoznacznej wykładni. Z jednej strony rząd wprowadzał możliwość pozyskiwania funduszy na działalność, ale z drugiej strony ich rzeczywiste pozyskanie – szczególnie w początkowym okresie funkcjonowania Polskiego Funduszu Rozwoju – było trudnym i skomplikowanym przedsięwzięciem.

W 2020 roku Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze, powstałe w roku 1950, obchodziło 70-lecie swojej działalności. Centralne obchody zaplanowane były w Muzeum Archeologicznym w Krzemionkach. 24 października 2020 roku rząd wprowadził kolejne obostrzenia, zakazujące organizacji spotkań i wydarzeń. W związku z zaistniałą sytuacją zorganizowano skromne uroczystości na terenie Świętokrzyskiego Parku Narodowego. Odsłonięta została jubileuszowa tablica 70-lecia Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego oraz odnowiona tablica pamiątkowa, na budynku nieistniejącego już schroniska Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego w Świętej Katarzynie, które powstało w 1910 roku.

Wprowadzenie ograniczeń przewartościowało priorytety. Wiele spraw dotychczas dominujących zeszło na dalszy plan. Jednostki prowadzące działalność gospodarczą zmuszone zostały do ograniczenia swej podstawowej działalności w obszarach, w których realizacja przedsięwzięć była niemożliwa lub mocno ograniczona.

Ważną kwestią stała się zmiana sposobu komunikacji wewnątrzorganizacyjnej. Zakupione zostały licencje do profesjonalnego oprogramowania umożliwiającego realizację spotkań w trybie wideokonferencji. Narzędzie to umożliwia organizację spotkań na każdym szczeblu Towarzystwa, od Zarządu Głównego PTTK przez struktury wojewódzkie, komisje i oddziały PTTK.

Zostały zorganizowane dwie tury spotkań z przedstawicielami oddziałów w regionach, które skupiły ponad 200 przedstawicieli jednostek terenowych. Uruchomiony został dla oddziałów specjalny adres (wsparcieoddzialow@pttk.pl), na który można wysyłać pytania związane z wszystkimi problemami związanymi z funkcjonowaniem jednostek i zagrożeniami, które się pojawiają.

Mając na względzie konieczność wsparcia jednostek terenowych, Zarząd Główny PTTK podjął uchwałę o utworzeniu „Funduszu Pomocy Jednostkom Terenowym PTTK”. Fundusz daje możliwość pozyskiwania finansowania przez jednostki wnioskujące o udzielenie wsparcia finansowego na konkretne cele. Okres pandemii jeszcze bardziej uwypuklił problemy sprzętowe (informatyczne) po stronie oddziałów, a także doprowadził do konieczności unowocześnienia sprzętu w Biurze ZG PTTK. Zaistniała również konieczność podjęcia prac nad stworzeniem nowej strony internetowej i przeniesieniem zasobów na serwer oraz potrzeba zmiany operatora poczty PTTK.

Rok 2021 to czas, w którym powinna być realizowana w Towarzystwie kampania sprawozdawczo-wyborcza. Przepisy prawa oraz obowiązujące ograniczenia uniemożliwiły jednak jej rozpoczęcie. Towarzystwo jest stowarzyszeniem, posiadającym bardzo rozbudowaną strukturę wewnętrzną. Realizacja pełnej kampanii wymaga zatem dłuższego czasu, co w świetle wprowadzanych i luzowanych obostrzeń nie pozwalało na podjęcie decyzji o jej uruchomieniu.

Ważnymi działaniami w okresie pandemii było podpisanie umowy pomiędzy PTTK a Skarbem Państwa o wymianie nieruchomości na terenie Tatrzańskiego Parku Narodowego, a także umowy pomiędzy PTTK a Polskimi Kolejami Linowymi S.A. w sprawie dzierżawy nieruchomości PTTK na obszarze TPN. Podpisano porozumienie z Tatrzańskim Parkiem Narodowym i Skarbem Państwa regulujące własności i sposób korzystania z nieruchomości położonych na obszarze TPN. Prowadzone były rozmowy dotyczące udostępnienia pomieszczeń Regionalnego Muzeum PTTK w Puławach dla nowotworzonego Muzeum Badań Polarnych i przekazania w depozyt eksponatów pochodzących ze zbiorów Muzeum PTTK w Puławach. Zbiory te wraz z częścią księgozbioru, przekazano w depozyt w 2021 roku.

PTTK współpracuje z Instytutem Badań Edukacyjnych w zakresie wpisania kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Podpisano w tym zakresie dwa porozumienia o współpracy. Dodatkowo „prace nad kwalifikacją z IBE" obejmują opracowanie walidacji od strony technicznej oraz konsultacje środowiskowe organizowane przez PTTK (przy współpracy z IBE). W tym zakresie opracowywane są kwalifikacje: przewodnictwo turystyczne, projektowanie, znakowanie i odnawianie szlaków turystycznych, organizowanie imprez turystycznych dla osób z niepełnosprawnościami, prowadzenie narciarskich wycieczek turystycznych, przygotowanie turystów do uczestnictwa w wycieczkach konnych oraz ich organizowanie, prowadzenie wycieczek turystyki kolarskiej i organizowanie oraz prowadzenie imprezy kajakowej.

Kolejna sfera działalności dotyczyła osób z niepełnosprawnościami. Pełnomocnik PTTK brał aktywny udział w programie Państwowego Funduszu Osób Niepełnosprawnych „Dostępność Plus".

Bez wątpienia ważną kwestią był udział przedstawicieli PTTK w I Kongresie Turystyki Społecznej, zorganizowanym w 2021 roku w Jeleniej Górze.

Należy dodać, że wojna na terenie Ukrainy spowodowała zwiększenie obaw związanych z funkcjonowaniem PTTK. Towarzystwo stanęło przed nowymi wyzwaniami związanymi z napływem rzeszy uchodźców, którzy ewakuowali się z obszarów objętych zawieruchą wojenną. Tu otworzyło się szerokie pole do podjęcia działań pomocowych oraz organizacji wydarzeń dla uchodźców.

Oddziały, działając w ramach własnych osobowości prawnych, włączały się w pomoc uchodźcom, udostępniając bazę noclegową, prowadząc przedsięwzięcia dla przybyłych do Polski obywateli Ukrainy. Spontanicznie członkowie włączali się w różnego rodzaju działania organizowane przez stowarzyszenia i organizacje działające lokalnie.

Zarząd Główny PTTK podjął uchwałę o ogłoszeniu zbiórki środków finansowych dla Ukrainy pod hasłem „Solidarni z Ukrainą". Podczas ogólnopolskiej zbiórki udało się w marcu 2021 roku zebrać kwotę 50 143,00 zł. Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze, z własnych środków budżetowych, przeznaczyło na ten cel kwotę 20 000,00 zł. Cała kwota została przekazana na konto Polskiej Akcji Humanitarnej.

W roku 2022 ZG PTTK podjął decyzję o rozpoczęciu kampanii sprawozdawczo-wyborczej w Towarzystwie, która planowo powinna rozpocząć się w roku poprzednim, niemniej ze względu na brak możliwości przeprowadzenia jej w pełnym zakresie, na wszystkich szczeblach PTTK, jej start został przesunięty.

Podjęta została decyzja o przesunięciu terminu VII Kongresu Krajoznawstwa Polskiego na rok 2023. Zostanie on zorganizowany w dniach 15–16 września w Łodzi. Zatwierdzony został także jego program.

Warto zaznaczyć, że jako Towarzystwo administrujemy siecią szlaków turystycznych, którą systematycznie odnawiamy. Corocznie liczne rzesze turystów wyruszają na szlaki i korzystają z obiektów PTTK. Również w czasie pandemii turyści korzystali z oznakowanych szlaków, co pokazuje konieczność dalszego rozwijania sieci na obszarze całego kraju.

Od kilku lat funkcjonujący portal szlakowy był systematycznie rozwijany i poszerzany jego zasób informacyjny o kolejne województwa. Przedstawiciele PTTK brali udział w pracach Komisji ds. szlaków w Ministerstwie Sportu i Turystyki, dotyczyły one ewidencji szlaków turystycznych w Polsce. Bez wątpienia bardzo ważnym wydarzeniem było podpisanie porozumienia z Generalną Dyrekcją Lasów Państwowych a PTTK, które normuje współpracę obu stron w obszarze szlaków turystycznych, zlokalizowanych na terenach Lasów Państwowych oraz wypracowanie wzoru umowy pomiędzy Skarbem Państwa Państwowym Gospodarstwem Leśnym Lasy Państwowe – nadleśnictwem, a oddziałem Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego.

Młodzież zachęcana była do realizacji w PTTK swoich autorskich pomysłów turystycznych i krajoznawczych, nie rezygnowano przy tym z przedsięwzięć o wieloletniej tradycji. W okresie sprawozdawczym kontynuowano organizowanie Ogólnopolskich Młodzieżowych Konkursów Krajoznawczych „Poznajemy Ojcowiznę", Ogólnopolskich Młodzieżowych Turniejów Turystyczno-Krajoznawczych, a także Konkursów Krasomówczych dla dzieci i młodzieży. Działano również aktywnie w środowisku Wojska Polskiego, w zakładach pracy, na wsi i osiedlach mieszkaniowych, będąc tam znaczącym ośrodkiem popularyzowania turystyki. Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze przywiązywało dużą wagę do wychowania patriotycznego, co znajdowało swoje odzwierciedlenie w licznych wydarzeniach organizowanych na terenie całego kraju. Nieprzerwanie organizowany jest Centralny Zlot Młodzieży „Palmiry", który corocznie skupia liczne grono uczestników, także tych najmłodszych, początkujących turystów-krajoznawców.

Aktywnie działa 26 regionalnych pracowni krajoznawczych, które służą szeroko pojętej edukacji oraz siedem muzeów regionalnych PTTK, prowadzonych przez jednostki terenowe Towarzystwa.

Towarzystwo skupia liczne grono przewodników turystycznych oraz pilotów wycieczek. To właśnie przewodnicy PTTK jako pierwsi w dobie pandemii przenieśli swą działalność do Internetu. To dzięki ich staraniom turyści mogli, nie wychodząc z domu, uczestniczyć w wirtualnych wycieczkach, poznawać kraj, zwiedzać zabytkowe obiekty.

Członkowie PTTK aktywnie zdobywają uprawnienia przodowników i instruktorów różnych dyscyplin turystyki kwalifikowanej: krajoznawstwa, ochrony przyrody, opieki nad zabytkami i inne.

W 2018 roku przedstawiciele PTTK uczestniczyli w spotkaniu w Ministerstwie Sportu i Turystyki w Warszawie, które poświęcone było podjęciu prac analitycznych w zakresie zmian

regulacji ustawy o usługach hotelarskich oraz usługach pilotów wycieczek i przewodników turystycznych. Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze przystąpiło do Polskiej Izby Hotelarzy. Na uwagę zasługuje także uczestnictwo przedstawiciela PTTK w pracach Ogólnopolskiej Federacji Organizacji Pozarządowych.

Ważną rolę w działalności PTTK spełniają komisje ZG PTTK oraz specjalistyczne jednostki PTTK: Centralny Ośrodek Turystki Górskiej PTTK w Krakowie, Centrum Turystyki Wodnej PTTK w Warszawie, Centralna Biblioteka PTTK im. Kazimierza Kulwiecia w Warszawie, Centrum Fotografii Krajoznawczej PTTK im. Waldemara Dońca w Łodzi, Ogólnopolskie Centrum Szkolenia Podwodnego KDP PTTP w Warszawie, Zarząd Majątkiem PTTK w Warszawie oraz Okręgowy Zespół Gospodarki Turystycznej PTTK w Krakowie.

Przedstawiciele Zarządu Głównego PTTK uczestniczyli wielokrotnie w posiedzeniach Komisji Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki (KFS), Komisji Finansów Publicznych (FPB) oraz spotkaniach konsultacyjnych w ministerstwach, prezentując różne dziedziny działalności PTTK. Ważną rolę odgrywała aktywność w pracach Komisji do Spraw Petycji (PET) Sejmu RP na rzecz utworzenia Funduszu Rozwoju Turystyki Społecznej. Przedstawiciel PTTK brał udział w posiedzeniach Komitetu Narodowych Obchodów Setnej Rocznicy Odzyskania Niepodległości, powołanego przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. PTTK przedstawiało swoje opinie do powstających aktów prawnych dotyczących turystyki i aktywnie uzasadniało swoje stanowisko. Kontynuowane były kontakty zagraniczne oraz działalność na forum międzynarodowym z: Klubem Słowackich Turystów, Klubem Czeskich Turystów, UECT oraz Alpenverein Austria. Ważnym faktem było podpisanie przez przedstawicieli PTTK w imieniu Towarzystwa deklaracji partnerstwa na rzecz dostępności, stanowiącej zobowiązanie współpracy na rzecz realizacji założeń programu „Dostępność Plus" na lata 2018–2025. Sygnatariusze tego dokumentu zobowiązali się do kierowania ideą dostępności i równego traktowania oraz do wspólnego dążenia do wyrównania szans i dostępu wszystkich obywateli do otoczenia fizycznego, społecznego, kulturalnego, rekreacji, wypoczynku, sportu, opieki zdrowotnej, edukacji, pracy, transportu, informacji i środków komunikacji. Program ten zakłada możliwość pozyskiwania środków finansowych na modernizację bazy turystycznej oraz wykorzystanie środków z Funduszu Turystyki Społecznej.

Ważną rolą zewnętrznej aktywności był także aktywny udział przedstawicieli PTTK w spotkaniach w ministerstwach właściwych dla turystyki i edukacji, a także w Polskiej Organizacji Turystycznej i Sejmowej Komisji Budżetu i Finansów Publicznych. Od 2021 roku w skład Rady Polskiej Organizacji Turystycznej VIII kadencji wchodzi m.in. Prezes Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego, reprezentujący w Radzie przedstawicieli samorządu gospodarczego i samorządu zawodowego, przewoźników oraz stowarzyszeń działających w dziedzinie turystyki.

Realizowane były działania mające na celu przygotowanie i uruchomienie „Bazy Członków PTTK". Projekt ten jest kluczowym dla naszego Towarzystwa, pozwala wdrożyć nowe technologie w obszar ewidencji członków i umożliwić wprowadzenie elektronicznej legitymacji członkowskiej.

Podpisany został list intencyjny w sprawie budowy schroniska PTTK na Lubaniu. 14 czerwca 2021 roku na podstawie uchwały Prezydium Zarządu Głównego PTTK z dnia 10 lutego 2021 roku w sprawie podpisania listu intencyjnego dotyczącego podjęcia działań w zakresie kompleksowego zagospodarowania turystycznego obszarów górskich,

m.in. poprzez budowę schroniska górskiego na Lubaniu oraz wyposażenie szlaków pieszych w schrony turystyczne, zapewniające turystom bezpieczeństwo w razie nagłego pogorszenia pogody bądź innego zdarzenia losowego. Sygnatariuszami dokumentu byli: Województwo Małopolskie, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Krakowie oraz Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze.

Zawarte zostało porozumienie z powiatem nowotarskim, Oddziałem Pienińskim PTTK w Szczawnicy oraz Liceum Ogólnokształcącym im. Stefana Żeromskiego w sprawie utworzenia pierwszej w Polsce klasy o profilu turystyczno-krajoznawczym pod patronatem PTTK.

Zarząd Główny PTTK znowelizował zasady używania i ochrony znaku PTTK.

PTTK było współorganizatorem Kongresu Turystyki Społecznej, który odbył się w 2021 roku. Jako partner uczestniczyło w projekcie Polskiej Organizacji Turystycznej „Mobilne Centrum Edukacji Turystyczna Szkoła". Założeniem tego projektu jest podniesienie poziomu wiedzy o atrakcyjności turystycznej Polski. 31 marca 2021 roku podpisano porozumienie z Polską Organizacją Turystyczną, zgodnie z którym intencją stron jest m.in. wspólna realizacja działań na rzecz rozwoju i promocji polskiej turystyki oraz wszelkich działań ją upowszechniających. Porozumienie to wstęp do wspólnych, długofalowych działań mających przyczynić się do podniesienia jakości usług turystycznych i rozwoju produktów turystycznych w Polsce. W efekcie współpracy rozpoczęto wspólne działania w ramach projektu Mobilne Centrum Edukacji Turystyczna Szkoła.

W ramach wsparcia turystyki w programach regionalnych 2021–2027 19 października 2022 roku PTTK otrzymało informację od Dyrektora Departamentu Programów Regionalnych w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej, z materiałem dotyczącym wsparcia obszaru turystyki w programach regionalnych polityki spójności na lata 2021–2027.

Zarząd Główny PTTK przyjął uchwałę o sprawozdawczości finansowej oddziałów PTTK oraz jednostek regionalnych PTTK posiadających osobowość prawną. Przyjęta została także uchwała w sprawie wprowadzenia w Biurze Zarządu Głównego PTTK oraz centralnych jednostkach specjalistycznych i gospodarczych, działających w ramach osobowości prawnej PTTK „Zasad przygotowania projektu, realizacji i rozliczania rocznego planu wpływów i wydatków budżetowych oraz wydatków remontowo-inwestycyjnych ZG PTTK".

Opracowana została, a następnie przyjęta, Polityka Ochrony Danych Osobowych w PTTK wraz z instrukcją zarządzania systemem informatycznym, przetwarzającym dane osobowe. Wyznaczony został Inspektor Ochrony Danych.

Ustanowieni zostali pełnomocnicy PTTK w celu podpisania w imieniu Zarządu Głównego PTTK z reprezentacją Związków Zawodowych Pracowników PTTK porozumienia w sprawie częściowego zawieszenia Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy. Porozumienie to zostało podpisane w 2021 roku.

Przedstawiciele PTTK uczestniczyli w wypracowaniu świętokrzyskiej marki turystycznej i ustaleniem zasad wzajemnego wspierania się w rozwijaniu turystyki społecznej – partnerem był tu Zarząd Województwa Świętokrzyskiego. Warto też zauważyć uczestnictwo przedstawicieli Towarzystwa w obchodach 100. rocznicy Bitwy Warszawskiej i odsłonięcie tablicy pamiątkowej PTTK na murach Szkoły Podstawowej w Ossowie.

W okresie kadencji podjęto prace związane nad przygotowaniem i zbudowaniem bardziej przejrzystej i przyjaznej dla użytkowników strony internetowej Towarzystwa, a także przygotowanie wortalu tematycznego „Turysta”. W Biurze ZG PTTK przeprowadzony został audyt informatyczny, wykonany przez firmę zewnętrzną, na podstawie którego określono główne kierunki działania związane z koniecznością unowocześnienia informatycznego Biura ZG PTTK. Dokonano migracji wszystkich stron internetowych, działających w subdomenach PTTK, na serwery Towarzystwa, zapewniono tym samym bezpieczeństwo informatyczne i podjęto działania zmierzające do osiągnięcia najwyższych aktualnie obowiązujących protokołów bezpieczeństwa informatycznego dla naszych stron.

Uchwalony został „Regulamin wynagradzania pracowników biura ZG PTTK oraz jednostek gospodarczych i specjalistycznych działających w ramach osobowości prawnej Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego”. Ustalone zostały zasady powoływania kierowników jednostek specjalistycznych i gospodarczych powoływanych przez ZG PTTK.

Przedstawiając XX Walnemu Zjazdowi PTTK sprawozdanie, serdecznie dziękujemy wszystkim, którzy przyczynili się do realizacji wielu przedsięwzięć, które były udziałem Towarzystwa w okresie mijającej kadencji. Dziękujemy Koleżankom i Kolegom: członkom Głównej Komisji Rewizyjnej PTTK i Głównego Sądu Koleżeńskiego PTTK, komisji, rad i zespołów Zarządu Głównego PTTK. Dziękujemy wszystkim oddziałom i jednostkom regionalnym, które podejmowały i realizowały ogólnopolskie przedsięwzięcia turystyczne, krajoznawcze i kulturalne. Nasze podziękowania kierujemy także do etatowej kadry programowo-organizacyjnej i gospodarczej Towarzystwa, do gospodarzy schronisk i innych obiektów PTTK. Dziękujemy wszystkim, których zaangażowanie w społeczną pracę w bieżącej kadencji było dostrzegane na wielu płaszczyznach naszej codziennej działalności. Szczególne podziękowania kierujemy do kadry programowej Towarzystwa: przewodników, pilotów, przodowników różnych dyscyplin turystyki, instruktorów, organizatorów, znakarzy.

II. Stan organizacyjny PTTK

II.1. Informacje organizacyjne

1.1. Skład Zarządu Głównego PTTK

Wybrany na XIX Walnym Zjeździe PTTK obradującym w Warszawie w dniach 16–17 września 2017 roku Zarząd Główny PTTK ukonstytuował się następująco:

Jacek Potocki	prezes do 15 czerwca 2019 roku, członek od 15 czerwca 2019 roku
Jerzy Kapłon	skarbnik do 6 lipca 2019 roku, prezes od 8 lipca 2019 roku
Roman Bargieł	wiceprezes do 6 kwietnia 2019 roku, członek od 6 kwietnia 2019 roku
Jakub Nowak	członek do 31 marca 2019 roku, wiceprezes od 1 kwietnia 2019 roku
Waldemar Osypiuk	członek do 25 maja 2019 roku, wiceprezes od 25 maja 2019 roku
Marian Jurak	wiceprezes
Dariusz Nazarczyk	członek od 6 lipca 2019 roku, skarbnik od 8 lipca 2019 roku
Paweł Mordal	sekretarz generalny do 13 października 2018 roku, członek od 13 października 2018 roku
Adam Jędras	członek od 2 marca 2019 roku, sekretarz generalny od 1 kwietnia 2019 roku
Lucjusz Bilik	członek
Jacek Czober	członek
Jarosław Dąbrowski	członek
Marzena Misaczek	członek do 30 października 2020 roku
Anna Sierpińska	członek do 31 grudnia 2018 roku
Stanisław Sikora	członek
Wiesław Stachura	członek do 1 kwietnia 2019 roku
Aleksandra Staszak	członek do 13 czerwca 2019 roku
Jacek Trzoch	członek do 29 maja 2020 roku
Agnieszka Wałach	członek
Andrzej Wasilewski	członek
Michał Wieczorek	członek od 25 maja 2019 roku
Benedykt Wojcieszak	członek od 29 sierpnia 2020 roku
Paweł Zań	członek
Mieczysław Żochowski	członek

Uchwałą nr 81/XIX/2018 ZG PTTK z 13 października 2018 roku odwołany został ze stanowiska sekretarza generalnego ZG PTTK Paweł Mordal. Od 14 października 2018 roku

zarządzanie Biurem ZG PTTK przejął zastępca sekretarza generalnego Adam Jędras – jako pełniący obowiązki sekretarza generalnego ZG PTTK.

W związku z rezygnacją Anny Sierpińskiej z członkostwa w ZG PTTK Uchwałą nr 100/XIX/2019 z 2 marca 2019 roku do składu ZG PTTK dokooptowany został Adam Jędras.

W związku z rezygnacją Wiesława Stachury z członkostwa w ZG PTTK Uchwałą nr 112/XIX/2019 z 25 maja 2019 roku do składu ZG PTTK dokooptowany został Michał Wieczorek.

W związku z rezygnacją Aleksandry Staszak z członkostwa w ZG PTTK Uchwałą nr 125/XIX/2019 z 6 lipca 2019 roku do składu ZG PTTK, po złożeniu rezygnacji z funkcji wiceprezesa GKR PTTK i z członkostwa w GKR PTTK, dokooptowany został Dariusz Nazarczyk.

W związku z rezygnacją Jacka Trzocha z członkostwa w ZG PTTK Uchwałą nr 183/XIX/2020 z 29 sierpnia 2020 roku do składu ZG PTTK dokooptowany został Benedykt Wojcieszak.

Zarząd Główny PTTK i Prezydium ZG PTTK funkcjonowały w oparciu na odrębnych regulaminach:

1. Zarząd Główny – regulamin zatwierdzony Uchwałą nr 102/XIX/2019 ZG PTTK z 2 marca 2019 roku, nowelizowany Uchwałą nr 172/XIX/2020 Zarządu Głównego PTTK z 4 lipca 2020 roku, następnie nr 196/XIX/2020 Zarządu Głównego PTTK z 1 grudnia 2020 roku, nr 221/XIX/2021 Zarządu Głównego PTTK z 4 września 2021 roku, nr 238/XIX/2021 Zarządu Głównego PTTK z 6 listopada 2021 roku oraz nr 273/XIX/2022 Zarządu Głównego PTTK z dnia 25 czerwca 2022 roku.
2. Prezydium ZG PTTK – regulamin zatwierdzony Uchwałą nr 103/XIX/2019 ZG PTTK z 2 marca 2019 roku.

Podział zadań wśród członków Zarządu Głównego PTTK w XIX kadencji został ustalony Uchwałą nr 21/XIX/2017 Zarządu Głównego PTTK z 9 grudnia 2017 roku, a następnie zmieniony Uchwałą nr 114/XIX/2019 Zarządu Głównego PTTK z 25 maja 2019 roku, Uchwałą nr 132/XIX/2019 Zarządu Głównego PTTK z 14 września 2019 roku, Uchwałą nr 190/XIX/2020 Zarządu Głównego PTTK z 26 września 2020 roku oraz Uchwałą nr 207/XIX/2021 Zarządu Głównego PTTK z 26 marca 2021 roku.

Za współdziałanie z komisjami, radami i zespołami ZG PTTK działającymi w trybie art. 33 ust. 1 i 2 Statutu PTTK w kadencji odpowiadali:

- Komisja Turystyki Górskiej – Jacek Potocki,
- Komisja Turystyki Jeździeckiej – Jakub Nowak,
- Komisja Turystyki Kajakowej – Marian Jurak,
- Komisja Turystyki Kolarskiej – Lucjusz Bilik,
- Komisja Turystyki Motorowej – Mieczysław Żochowski,
- Komisja Turystyki Narciarskiej – Jarosław Dąbrowski,
- Komisja Turystyki Pieszej – Jacek Trzoch, od 26 września 2020 roku Jarosław Dąbrowski,

- Komisja Turystyki Żeglarskiej – Jacek Czober,
- Komisja Działalności Podwodnej – Jerzy Kapłon,
- Komisja Imprez na Orientację – Paweł Mordal,
- Komisja Krajoznawcza – Wiesław Stachura, od 25 maja 2019 roku Michał Wieczorek,
- Komisja Fotografii Krajoznawczej – Paweł Zań,
- Komisja Ochrony Przyrody – Anna Sierpińska, od 25 maja 2019 roku Stanisław Sikora,
- Komisja Opieki nad Zabytkami – Andrzej Wasilewski,
- Komisja Przewodnicka i Krajowy Samorząd Przewodnicki – Anna Sierpińska, od 25 maja 2019 roku Marian Jurak.

Za współdziałanie z komisjami, radami i zespołami powoływanymi w trybie art. 33 ust. 1, 3 Statutu PTTK przez ZG PTTK odpowiadali:

- Kapituła Odznaczeń – Jacek Potocki, od 26 września 2020 roku Adam Jędras,
- Komisja Akademicka – Marzena Misaczek, od 26 września 2020 roku Jacek Potocki,
- Komisji Górskiej Turystyki Jeździeckiej – Jakub Nowak,
- Komisja Historii i Tradycji – Agnieszka Wałach,
- Komisja Środowiskowa – Waldemar Osypiuk, od 25 maja 2019 roku Adam Jędras,
- Komisja ds. Współpracy z Wojskiem Polskim – Roman Bargieł,
- Rada Programowa ds. Młodzieży Szkolnej – Aleksandra Staszak, od 2019 roku, Marzena Misaczek do 30 października 2020 roku, od 26 marca 2021 roku Michał Wieczorek,
- Rada ds. Turystyki Osób Niepełnosprawnych – Jakub Nowak.

Zadania szczegółowe członków ZG PTTK w XIX kadencji:

Jacek Potocki – prezes ZG PTTK do 15 czerwca 2019 roku,
Jerzy Kapłon od 8 lipca 2019 roku:

- kierowanie pracami ZG PTTK i Prezydium ZG PTTK,
- kontakty PTTK na zewnątrz i reprezentowanie PTTK,
- zadania wynikające ze Statutu PTTK, w tym składanie oświadczeń w zakresie praw i obowiązków PTTK oraz udzielanie pełnomocnictw,
- składanie oświadczeń, w imieniu PTTK, wynikających z wykonywania uchwał ZG PTTK we współdziałaniu z innymi członkami ZG PTTK,
- reprezentowanie ZG PTTK w kontaktach z Główną Komisją Rewizyjną PTTK i Głównym Sądem Koleżeńskim PTTK.

Roman Bargieł – wiceprezes ZG PTTK do 6 kwietnia 2019 roku,
Waldemar Osypiuk od 25 maja 2019 roku:

- zastępowanie prezesa, wykonywanie prac powierzonych przez ZG PTTK, w tym kierowanie dziedzinami działalności Towarzystwa wynikającymi z podziału zadań,

- kontakty PTTK na zewnątrz i reprezentowanie PTTK w zakresie ustalonym przez Prezydium ZG PTTK,
- składanie oświadczeń, w imieniu PTTK, wynikających z wykonywania uchwał ZG PTTK,
- koordynowanie spraw związanych z udzielaniem odpowiedzi na interpelacje członków ZG PTTK,
- działania na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa funkcjonowania oddziałów.

Marian Jurak – wiceprezes ZG PTTK:

- zastępowanie prezesa, wykonywanie prac powierzonych przez ZG PTTK, w tym kierowanie dziedzinami działalności Towarzystwa wynikającymi z podziału zadań,
- kontakty PTTK na zewnątrz i reprezentowanie PTTK w zakresie ustalonym przez Prezydium ZG PTTK,
- składanie oświadczeń, w imieniu PTTK, wynikających z wykonywania uchwał ZG PTTK,
- koordynowanie całokształtu spraw zagranicznych PTTK,
- koordynowanie działalności PTTK w dziedzinie turystyki wodnej,
- koordynowanie spraw związanych z wydawnictwami „Turysta" oraz „Ziemia", a także stroną internetową,
- reprezentowanie ZG PTTK w Ogólnopolskie Federacji Organizacji Pozarządowych.

Jakub Nowak – wiceprezes ZG PTTK od 1 kwietnia 2019 roku:

- zastępowanie prezesa, wykonywanie prac powierzonych przez ZG PTTK, w tym kierowanie dziedzinami działalności Towarzystwa wynikającymi z podziału zadań,
- kontakty PTTK na zewnątrz i reprezentowanie PTTK w zakresie ustalonym przez Prezydium ZG PTTK,
- składanie oświadczeń, w imieniu PTTK, wynikających z wykonywania uchwał ZG PTTK,
- działalność Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego wśród osób niepełnosprawnych,
- reprezentowanie ZG PTTK w Ogólnopolskiej Federacji Organizacji Pozarządowych.

Jerzy Kapłon – skarbnik ZG PTTK do 6 lipca 2019 roku,
Dariusz Nazarczyk od 8 lipca 2019 roku:

- kontakty PTTK na zewnątrz, reprezentowanie PTTK w zakresie ustalonym przez Prezydium ZG PTTK,
- zadania wynikające ze Statutu PTTK, w tym składanie oświadczeń w zakresie praw i obowiązków PTTK oraz udzielanie pełnomocnictw we współdziałaniu z prezesem ZG PTTK,
- składanie oświadczeń, w imieniu PTTK, wynikających z wykonywania uchwał ZG PTTK,

- nadzór nad opracowywaniem budżetów i rocznych sprawozdań finansowych ZG PTTK oraz realizacją budżetów,
- reprezentowanie PTTK wobec władz i instytucji w sprawach finansowych, w szczególności wynikających z budżetu oraz zatwierdzonych planów gospodarczych PTTK,
- koordynowanie spraw szlaków turystycznych w PTTK.

Paweł Mordal – sekretarz generalny ZG PTTK do 13 października 2018 roku,
Adam Jędras od 1 kwietnia 2019 roku:

- kontakty PTTK na zewnątrz, reprezentowanie PTTK w zakresie ustalonym przez Prezydium ZG PTTK,
- nadzór nad realizacją uchwał ZG PTTK,
- realizacja uchwały budżetowej PTTK,
- nadzorowanie przestrzegania Statutu, uchwał i regulaminów oraz koordynowanie prac w zakresie ich przygotowywania, uchwalania oraz ewentualnego uzupełnienia,
- składanie oświadczeń w zakresie praw i obowiązków PTTK w ramach posiadanych pełnomocnictw,
- koordynowanie spraw ochrony znaku PTTK i innych znaków zastrzeżonych,
- podejmowanie decyzji o wystąpieniu ze sztandarem PTTK na uroczystościach i imprezach oraz prowadzenie ewidencji tych wystąpień,
- wykonywanie innych działań powierzonych przez ZG PTTK.

Roman Bargieł od 6 kwietnia 2019 roku:

- współpraca PTTK z pozarządowymi organizacjami działającymi w sferze turystyki, w tym z organizacjami harcerskimi.

Lucjusz Bilik:

- współpraca PTTK ze środowiskami sportowymi.

Marzena Misaczek do 30 października 2019 roku:

- działalność PTTK wśród młodzieży.

Aleksandra Staszak do 13 czerwca 2019 roku:

- sprawy szkolenia kadry.

Agnieszka Wałach:

- konkurs wspierający działalność programową oddziałów,
- konkurs „Najciekawszy produkt turystyczny PTTK”.

Andrzej Wasilewski:

- wydawnictwa PTTK „Turysta” i „Ziemia”,
- sprawy związane z działalnością PTTK w sferze kultury.

Michał Wieczorek:

- działalność PTTK wśród młodzieży.

Benedykt Wojcieszak – pełnomocnik Zarządu Głównego PTTK ds. dostępności:

- sprawy związane z Partnerstwem na rzecz dostępności,
- nawiązywanie i utrzymywanie roboczych kontaktów z innymi sygnatariuszami Partnerstwa na rzecz dostępności,
- utrzymywanie roboczych kontaktów z właściwymi ds. dostępności przedstawicielami administracji rządowej oraz komisjami parlamentarnymi,
- utrzymywanie roboczych kontaktów wspierających realizację przez jednostki organizacyjne PTTK celów i zadań wynikających z rządowego Programu „Dostępność Plus",
- wspieranie jednostek organizacyjnych PTTK w sięganiu po środki Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej na rozwój turystyki społecznej służącej aktywności fizycznej społeczeństwa, w ramach ogłaszanych programów infrastrukturalnych i społecznych,
- koordynowanie działalności komisji, rad i zespołów w ramach Zarządu Głównego oraz jednostek gospodarczych na rzecz dostępności przestrzeni turystycznej,
- inicjowanie nowych form i programów służących rozwojowi turystyki społecznej, w szczególności turystyki krajowej dzieci i młodzieży szkolnej, rodzin wielodzietnych, osób starszych i osób z niepełnosprawnościami.

Paweł Zań:

- sprawy szkolenia kadry,
- wdrażanie nowych technologii.

Mieczysław Żochowski:

- współpraca z organami administracji publicznej w sprawach odznaczeń.

Zespoły ZG w XIX kadencji i ich składy:

- ds. statutowo-regulaminowych: Jakub Nowak, Wiesław Stachura (do 1 kwietnia 2019 roku), Mieczysław Żochowski, Paweł Zań (od 14 września 2019 roku), Roman Bargieł, Stanisław Sikora (od 14 września 2019 roku), Michał Wieczorek (od 26 maja 2019 roku),
- ds. promocji i współpracy zagranicznej: Jarosław Dąbrowski, Marian Jurak, Stanisław Sikora, Paweł Zań,
- ds. kadry programowej PTTK i szkoleń: Jacek Czober, Marzena Misaczek (do 30 października 2019 roku), Stanisław Sikora, Anna Sierpińska (do 31 grudnia 2018 roku), Aleksandra Staszak (do 13 czerwca 2019 roku,), Andrzej Wasilewski, Paweł Zań, Michał Wieczorek (od 14 września 2019 roku),
- ds. wspierania działalności oddziałów i spraw członkowskich: Waldemar Osypiuk (przewodniczący), Wiesław Stachura (do 1 kwietnia 2019 roku), Jacek Trzoch (do 29 maja 2019 roku), Agnieszka Wałach, Andrzej Wasilewski, Dariusz Nazarczyk

(od 14 września 2019 roku), Jerzy Kapłon (od 14 września 2019 roku), Stanisław Sikora (od 14 września 2019 roku).

1.2. Tryb i zakres prac Zarządu Głównego PTTK

Zarząd Główny PTTK realizował swoje zadania podczas obrad, prac zespołów oraz przez działania wykonywane przez poszczególnych członków zarządu. W okresie sprawozdawczym Zarząd Główny PTTK odbył 38 posiedzeń, na których podjął 298 uchwał, co w rozbiciu na poszczególne lata przedstawia poniższa tabela:

Rok	Liczba posiedzeń ZG	Liczba uchwał ZG
2017	2	30
2018	9	62
2019	8	60
2020	6	55
2021	8	46
2022 (do końca XIX kadencji)	5	45

Zarząd Główny PTTK realizował zadania wynikające z kompetencji statutowych. Wszystkie posiedzenia były prawomocne i dokumentowane protokołami podpisywanymi po ich przyjęciu przez prezesa i protokolanta.

Dokumentacja zebrań ZG znajduje się w Biurze ZG PTTK. Prace ZG koncentrowały się m.in. na:

- ubezpieczeniach członków PTTK i majątku Towarzystwa,
- organizacji pracy i pomocy oddziałom PTTK w czasie pandemii,
- ocenie stopnia realizacji uchwał i wniosków XIX Walnego Zjazdu PTTK,
- przygotowaniach do organizacji kampanii sprawozdawczo-wyborczej przed XX Walnym Zjazdem PTTK,
- podejmowaniu i realizacji uchwał własnych,
- ustanowieniu zasad używania i ochrony znaku organizacyjnego PTTK oraz znaków będących własnością PTTK,
- sprawach organizacyjnych dotyczących komisji ZG,
- opracowywaniu aktów normujących działalność ZG oraz Towarzystwa,
- współpracy z urzędami centralnymi,
- pozyskiwaniu środków na realizację zadań programowych i gospodarczych,
- pozyskiwaniu środków na realizację zadań programowych i utrzymanie szlaków turystycznych,
- zbyciu majątku PTTK,
- zmianach w strukturze organizacyjnej Biura ZG PTTK, a także w zasadach wynagradzania pracowników Biura ZG PTTK oraz jednostek specjalistycznych i gospodarczych działających w ramach osobowości prawnej PTTK,

- powoływaniu kierowników centralnych jednostek specjalistycznych i gospodarczych działających w ramach osobowości prawnej PTTK oraz osób wchodzących w skład kierownictwa Biura ZG PTTK,
- organizacji ogólnopolskich imprez i przedsięwzięć programowych Towarzystwa,
- powoływaniu nowych oddziałów PTTK,
- uchwalaniu budżetu oraz planu zadań inwestycyjno-remontowych PTTK.

Prezydium ZG PTTK realizowało zadania wynikające z kompetencji określonych w Statucie PTTK, Regulaminie ZG PTTK i Regulaminie Prezydium ZG PTTK. W okresie sprawozdawczym Prezydium ZG PTTK odbyły się 123 posiedzenia, w tym 65 w trybie online, podczas których podjętych zostało 250 uchwał dotyczących m.in.:

- organizacji pracy i pomocy oddziałom PTTK w czasie pandemii,
- nadzorowania i koordynacji pracy Biura ZG PTTK oraz centralnych jednostek specjalistycznych i gospodarczych PTTK,
- zatwierdzania opisów kwalifikacji rynkowej efektów uczenia się w ramach Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji,
- zmian oddziałów PTTK administrujących szlakami turystycznymi,
- nadawania nazw szlakom turystycznym PTTK,
- rozbudowy bazy szlaków turystycznych PTTK,
- udzielania patronatów honorowych PTTK,
- wyrażania zgody na używanie nazwy i znaku PTTK przez podmioty zewnętrzne,
- rezygnacji z wykonania prawa pierwokupu mienia oddziałów,
- ustanowienia pełnomocników na zgromadzenia wspólników spółek z udziałem PTTK,
- ustanowienia odznak turystycznych i zatwierdzenia ich regulaminów,
- zmian w składach wojewódzkich komisji egzaminacyjnych dla kandydatów na przewodników turystycznych PTTK,
- nadzorowania procesu tworzenia bazy danych członków PTTK,
- ustanowienia zasad użytkowania strony internetowej PTTK,
- opiniowania kandydatur na stanowiska kierownicze w Biurze ZG PTTK oraz jednostkach specjalistycznych i gospodarczych działających w ramach osobowości prawnej PTTK,
- opracowania projektu budżetu oraz planów zadań inwestycyjno-remontowych PTTK, a także realizacji ich założeń,
- likwidacji oddziałów PTTK.

1.3. Składy komisji, rad i zespołów PTTK

Komisje wybrane przez narady poszczególnych środowisk kończyły swoją działalność w XIX kadencji w niżej wymienionych składach:

Komisja Turystyki Górskiej

Jerzy W. Gajewski	przewodniczący
Mikołaj Majewski	wiceprzewodniczący
Marek Szot	wiceprzewodniczący
Janusz Konieczniak	sekretarz

Członkowie: Tomasz Dziurawiec, Mateusz Murzyn, Jacek T. Nowicki, Jacek Pielich, Karol Piotrowski.

Komisja Turystyki Jeździeckiej

Jakub Ciemnoczołowski	przewodniczący
Mirosław Stańczyk	wiceprzewodniczący
Joanna Strawińska-Seničič	wiceprzewodnicząca
Anna Kostka	sekretarz

Członkowie: Zofia Bień, Inga Klaybor-Romańska, Małgorzata Maciejewska, Sławomir Nafalski, Karolina Szurmak.

Komisja Turystyki Kajakowej

Elżbieta Gomulska	przewodnicząca
Mirosław Okrasa	wiceprzewodniczący
Romualda Kuśmierczyk	sekretarz

Członkowie: Zofia Małgorzata Leszczyńska, Czesław Cheliński, Janusz Kosakowski, Tadeusz Walicki.

Komisja Turystyki Kolarskiej

Marek Koba	przewodniczący
Waldemar Wieczorkowski	wiceprzewodniczący
Stanisław Karuga	wiceprzewodniczący
Marian Kotarski	wiceprzewodniczący
Jerzy Formella	sekretarz

Członkowie: Grzegorz Kukowka, Krzysztof Mieczkowski, Bernard Milewski, Michał Raczyński.

Komisja Turystyki Motorowej

Jan Popiel	przewodniczący
Jan Kamiński	wiceprzewodniczący
Piotr Targowski	wiceprzewodniczący
Romuald Hrabia	sekretarz

Członkowie: Andrzej Guska, Zdzisław Grabowski, Piotr Filipowski, Jarosław Smolarek, Józef Wrzeszczyński.

Komisja Turystyki Narciarskiej

Ryszard Gerszewski	przewodniczący
Jan Jabłoński	wiceprzewodniczący
Julietta Janczewska	wiceprzewodnicząca
Małgorzata Szczepańska	sekretarz

Członkowie: Edward Borek, Jacek Dziwisz, Joanna Kuta, Waldemar Osypiński, Tadeusz Ryszkowski.

Komisja Turystyki Pieszej

Marcin Czerwiński	przewodniczący
Roman Jaskulski	wiceprzewodniczący
Konrad Majewski	wiceprzewodniczący
Mieczysław Żochowski	sekretarz

Członkowie: Ewa Bosacka, Ewa Brosz, Bartosz Leoniak, Konstancjusz Mojżysz, Katarzyna Ogonowska.

Komisja Turystyki Żeglarskiej

Wojciech Skóra	przewodniczący
Paweł Czudowski	wiceprzewodniczący
Barbara Kalinowska	sekretarz

Członkowie: Maciej Grzemski, Józef Kwaśniewicz, Józef Ostrowicz, Mariusz Sulewski.

Komisja Działalności Podwodnej

Michał Górny	przewodniczący
Marcin Kasprzak	wiceprzewodniczący
Marcin Wajdyk	sekretarz

Członkowie: Artur Król, Marian Kurtiak, Dawid Rutkowski, Ireneusz Słucki, Dominik Graczyk.

Komisja Imprez na Orientację

Dariusz Walczyna	przewodniczący
Andrzej Krochmal	wiceprzewodniczący
Barbara Szmyt	sekretarz

Członkowie: Agnieszka Ćmiel, Waldemar Fijor, Bartłomiej Mazan, Dariusz Mazurek, Zbigniew Tarnowski.

Komisja Krajoznawcza

Szymon Bijak	przewodniczący
Krzysztof Tęcza	wiceprzewodniczący
Anna Kryszczak	sekretarz

Członkowie: Krzysztof Czerepowicki, Dariusz Dębski, Wojciech Kowalski, Elżbieta Łobacz-Bącal, Maciej Maśliński, Małgorzata Pawłowska.

Komisja Fotografii Krajoznawczej

Jerzy Maciejewski	przewodniczący
Andrzej Danowski	wiceprzewodniczący
Andrzej Kowol	wiceprzewodniczący
Izabela Rucińska	sekretarz

Członkowie: Aleksandra Kowol (od 25 czerwca 2022 roku), Krzysztof Maciejewski, Inga Nowakowska, Barbara Polakowska, Sylweriusz Rudolf.

Komisja Ochrony Przyrody

Andrzej Wąsikowski	przewodniczący (do 7 czerwca 2021 roku)
Maciej Matoń	wiceprzewodniczący (do 23 kwietnia 2022 roku), przewodniczący (od 23 kwietnia 2022 roku)
Andrzej Grygoruk	wiceprzewodniczący
Katarzyna Komisarz	sekretarz

Członkowie: Małgorzata Ciosmak, Elżbieta Kemnitz, Danuta Lewandowska, Marcin Kruszczyński.

Komisja Opieki nad Zabytkami

Andrzej Danowski	przewodniczący
Jerzy Kowalski	wiceprzewodniczący
Robert Starzyński	wiceprzewodniczący
Wojciech Pasek	sekretarz

Członkowie: Barbara Cichecka, Katarzyna Sikora, Barbara Stanek-Wróbel, Wanda Szpilewska, Ryszard Wilk.

Komisja Przewodnicka

Swietłana Koniuszewska	przewodnicząca
Zdzisław Kryściak	wiceprzewodniczący
Tomasz Simiński-Stanny	wiceprzewodniczący
Artur Kowalczyk	wiceprzewodniczący
Joanna Lipińska	sekretarz

Członkowie: Zbigniew Pawlik, Marcin Szumny, Andrzej Sproch, Andrzej Talarek.

Komisje powołane przez ZG PTTK na podstawie art. 30 ust. 2 pkt 7 i art. 33 ust. 3 Statutu PTTK (Uchwała nr 9/XIX/2017 ZG PTTK z 21 października 2017 roku w sprawie powołania komisji, rad i zespołów w XIX kadencji) pracowały w następujących składach, powołanych uchwałami:

Komisja Akademicka

Michał Czuba	przewodniczący
Michał Owczarek	wiceprzewodniczący
Natalia Zyśk	wiceprzewodnicząca
Dominik Kwiatkowski	sekretarz

Członkowie: Krzysztof Jęda, Marcin Kołodziej, Magdalena Paprota, Jan Szajowski, Agnieszka Szymańska.

Komisja Górskiej Turystyki Jeździeckiej

Józef Mos	przewodniczący
Witold Rosa	wiceprzewodniczący
Malwina Kuźmicz	sekretarz

Członkowie: Aleksander Jarmuła, Zdzisław Kupczak, Leszek Lech, Beata Markiewicz, Jarosław Nowak, Andrzej Wojciechowski.

Rada ds. Turystyki Osób Niepełnosprawnych

Eugeniusz Jacek	przewodniczący
Zbigniew Orłowski	wiceprzewodniczący
Benedykt Wojcieszak	wiceprzewodniczący
Beata Birek	sekretarz

Członkowie: Bogumiła Moskal, Stanisław Schubert, Michał Stogniew, Antoni Szczuciński.

Komisja Historii i Tradycji

Edward Wieczorek	przewodniczący (zmarł 5 maja 2022 roku)
Zbigniew Lewandowski	wiceprzewodniczący
Paulina Świerk	sekretarz

Członkowie: Małgorzata Jarosińska, Włodzimierz Majdewicz, Remigiusz Matyjas, Wiesław A. Wójcik, Dariusz Zając.

Komisja Środowiskowa ZG PTTK

Ryszard Kunce	przewodniczący
Kazimierz Rabczuk	wiceprzewodniczący
Jadwiga Korzeniewska	sekretarz

Członkowie: Halina Bryła, Lech Drożdżyński, Paweł Mamrot, Grzegorz Serbakowski.

Rada Programowa ds. Młodzieży Szkolnej

Lucyna Mańkowska	przewodnicząca
Aleksandra Korpysz	wiceprzewodnicząca
Marcin Klemenski	sekretarz

Członkowie: Franciszek Dendewicz, Bartosz Karczewski, Marian Kurzyna, Janusz Mazurek, Danuta Sosnowska, Patryk Staniszewski.

Komisja ds. Współpracy z Wojskiem Polskim

Waldemar Osypiuk	przewodniczący
Jerzy Kufel	sekretarz

Członkowie: Danuta Cierpisz, Jolanta Jurkowska, Wiesław Ładniak, Antoni Marchwicki, Krzysztof Osiak, Barbara Wróbel, Andrzej Zubelewicz.

Kapituła Odznaczeń

Ryszard Mazur	przewodniczący
Włodzimierz Majdewicz	wiceprzewodniczący
Mieczysław Żochowski	wiceprzewodniczący

Członkowie: Paweł Anders, Marian Hawrysz, Janusz Ptasiński, Kazimierz Synowski, Lech Tota, Ryszard Józef Wrzosek.

Krajowy Samorząd Przewodników Turystycznych PTTK (skład osobowy przyjęty do wiadomości Uchwałą nr 64/XIX/2018 ZG PTTK z 6 kwietnia 2018 roku):

Adam Jakubowski	przewodniczący
Barbara Ząbczyk-Chmielewska	wiceprzewodnicząca
Witold Brol	wiceprzewodniczący
Bolesław Wojciechowski	wiceprzewodniczący
vakat	sekretarz
Jolanta Szulc	skarbnik

Członkowie: Ryszard Bącal, Aleksandra Dalke, Irena Kowalczyk, Kazimierz Micorek, Urszula Ormicka, Adam Skiba, Marcin Świdziński, Marcin Tysler.

1.4. Wyróżnienia członków PTTK i instytucji wspierających

Kapituła Odznaczeń Zarządu Głównego PTTK w XIX kadencji pracowała w składzie dziewięcioosobowym zatwierdzonym Uchwałą nr 38/XIX/2018 Zarządu Głównego PTTK z 20 stycznia 2018 roku. Sekretarzem Kapituły do 31 maja 2019 roku była Barbara Cicha, a od 1 czerwca 2019 roku jest Elżbieta Matusiak-Gordon.

Posiedzenia Kapituły

W okresie sprawozdawczym (1 lipca 2017 roku−30 czerwca 2022 roku) odbyły się 22 posiedzenia Kapituły Odznaczeń Zarządu Głównego PTTK oraz osiem posiedzeń zespołu do rozpatrywania wniosków o wyróżnienia i odznaczenia w trybie pilnym. Zespół ten powołany został 2 kwietnia 2020 roku przez przewodniczącego Kapituły, w uzgodnieniu z członkami Kapituły, w składzie: Mieczysław Żochowski, Włodzimierz Majdewicz i Elżbieta Matusiak-Gordon. Z powodu rozprzestrzeniania się wirusa SARS-CoV-2 i wprowadzonych przez rząd RP obostrzeń w kraju przewodniczący Kapituły Odznaczeń Zarządu Głównego PTTK Ryszard Mazur pod koniec marca 2020 roku odwołał posiedzenia planowane w dniach 20 maja i 2 września oraz wyznaczył po konsultacji z członkami Kapituły nowe terminy.

Wyróżnieni działacze Towarzystwa

W XIX kadencji Kapituła Odznaczeń Zarządu Głównego PTTK rozpatrzyła łącznie 4909 wniosków, które wpłynęły do Zarządu Głównego PTTK z oddziałów PTTK, jednostek specjalistycznych, komisji i rad Zarządu Głównego PTTK. Oprócz rozpatrywania wniosków o nadanie wyróżnień i odznaczeń na jednym z posiedzeń przyjęto projekt graficzny dyplomu nadania medalu pamiątkowego „PTTK w 100. rocznicę odzyskania niepodległości 1918−2018”.

Wyróżniono 4038 działaczy Towarzystwa oraz 581 osób i instytucji wspomagających działalność Towarzystwa (łącznie 4619 odznak i wyróżnień), przyznając:

- Złotą Honorową Odznakę PTTK – 247,
- Srebrną Honorową Odznakę PTTK – 415,
- Brązową Honorową Odznakę PTTK – 913,
- Dyplom PTTK – 1512,
- Odznakę „Zasłużony w pracy PTTK wśród młodzieży” w stopniu złotym – 158,
- Odznakę „Zasłużony w pracy PTTK wśród młodzieży” w stopniu srebrnym – 186,
- Odznakę „Zasłużony w pracy PTTK wśród młodzieży” w stopniu brązowym – 439,
- Medal PTTK „Za pomoc i współpracę” – 288,
- Dyplom Honorowy PTTK „Za pomoc i współpracę” – 293,
- Tytuł „Zasłużony Pracownik PTTK” odznaka złota – dziewięć,
- Tytuł „Zasłużony Pracownik PTTK” odznaka srebrna – 14,
- Tytuł i Medal „Nauczyciel Kraju Ojczystego” – 119,
- Odznakę Honorową im. A. Janowskiego „Za Zasługi dla Krajoznawstwa” – 26.

Za wybitne zasługi w działalności społecznej na rzecz rozwoju turystyki na wniosek Zarządu Głównego PTTK Prezydent RP nadał odznaczenia państwowe 31 wybitnym działaczom naszego Towarzystwa, w tym:

- Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski – 2,
- Złoty Krzyż Zasługi – 9,
- Srebrny Krzyż Zasługi – 17,
- Brązowy Krzyż Zasługi – 3.

Ponadto na wniosek Zarządu Głównego PTTK minister właściwy do spraw turystyki za aktywną działalność na rzecz upowszechniania krajoznawstwa i turystyki wyróżnił 78 działaczy Odznaką Honorową „Za Zasługi dla Turystyki".

Wiceprezes Rady Ministrów, minister kultury i dziedzictwa narodowego na wniosek Zarządu Głównego PTTK nadał wybitnym działaczom Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego, animatorom kultury w środowisku turystycznym:

- Odznakę Honorową „Zasłużony dla Kultury Polskiej" – 3,
- Medal „Zasłużony Kulturze Gloria Artis" w stopniu brązowym – 1,
- Medal „Opiekun Miejsc Pamięci Narodowej" – 1.

Na podstawie rozporządzenia ministra edukacji narodowej „Medalem Komisji Edukacji Narodowej" na wniosek Zarządu Głównego PTTK uhonorowano 56 działaczy społecznych wyróżniających się w zakresie działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej na rzecz dzieci i młodzieży.

Szczególne wyróżnienie − Odznakę Honorową Województwa Świętokrzyskiego − nadał Polskiemu Towarzystwu Turystyczno-Krajoznawczemu w dniu 6 lipca 2021 roku Marszałek Województwa Świętokrzyskiego. W imieniu Towarzystwa odznakę odebrał 30 sierpnia 2021 roku prezes Zarządu Głównego PTTK Jerzy Kapłon z rąk marszałka Andrzeja Bętkowskiego i przewodniczącego Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego Andrzeja Prusia.

Odznaczenia i wyróżnienia zostały wręczone z okazji imprez okolicznościowych, jubileuszy oddziałów, ogólnopolskich lub wojewódzkich Obchodów Światowego Dnia Turystyki, jak również wojewódzkich uroczystości z okazji Dnia Edukacji Narodowej czy też podczas specjalnych uroczystości lub podsumowania ogólnopolskich konkursów w siedzibie Zarządu Głównego PTTK.

1.5. Członkostwo w organizacjach krajowych

PTTK jest członkiem zwyczajnym Krajowej Federacji Sportu dla Wszystkich. Na podstawie podpisanych porozumień i umów PTTK współpracuje z Ministerstwem Obrony Narodowej, Związkiem Harcerstwa Polskiego, Ligą Ochrony Przyrody, Fundacją Partnerstwo dla Środowiska, Polskim Związkiem Motorowym, Polskim Związkiem Żeglarskim oraz Ogólnopolską Federacją Organizacji Pozarządowych.

1.6. Członkostwo w organizacjach międzynarodowych, kontakty zagraniczne

Zespół ZG PTTK ds. promocji i współpracy zagranicznej PTTK na podstawie Uchwały ZG PTTK nr 21/XIX/2017 z 9 grudnia 2017 roku i Uchwały ZG PTTK nr 190/XIX/2020 z 26 września 2020 roku tworzyli: Marian Jurak (przewodniczący), Jarosław Dąbrowski, Stanisław Sikora, Paweł Zań. W lipcu 2017 roku odbyło się podsumowujące posiedzenie zespołu kadencji XVIII, natomiast w kadencji XIX zespół odbył posiedzenie 6-7 marca 2022 roku w Gdańsku.

W XIX kadencji Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze było członkiem następujących organizacji międzynarodowych:

- Europejski Związek Wędrownictwa – ERA-EWV-FERP (European Ramblers Association – Europäische Wandervereinigung – Fédération Européenne de la Randonnée Pédestre),
- Europejski Związek Turystyki Rowerowej – UECT (Union Européenne de Cyclotourisme),
- Światowa Konfederacja Sportów Podwodnych – CMAS (Confédération Mondiale des Activités Subaquatiques),
- Międzynarodowa Federacja Turystyki Konnej – FITE (Fédération internationale de tourisme équestre), do której PTTK zostało włączone w kwietniu 2018 roku (Towarzystwo swój akces do przyłączenia do FITE zgłosiło 19 kwietnia 2017 roku).

Ponadto PTTK utrzymywało kontakty z pokrewnymi organizacjami zagranicznymi, tj. Klubem Czeskich Turystów – KČT (Klub Českých Turistů), Klubem Słowackich Turystów – KST (Klub Slovenských Turistov), oraz Węgierskim Stowarzyszeniem Turystów – MTSz (Magyar Természetjáró Szövetség), a także Austriackim Związkiem Alpinizmu – ÖAV (Österreichischer Alpenverein).

Podczas XIX kadencji członkowie PTTK pełnili następujące funkcje w organizacjach partnerskich:

Stanisław Karuga	wiceprezes UECT
Marek Koba	członek UECT

W okresie sprawozdawczym wystawiono 40 delegacji, które odbywało 14 reprezentantów Towarzystwa. Były to główne wyjazdy związane z cyklicznymi posiedzeniami roboczymi, wyborczymi oraz takie, gdzie delegaci pełnili rolę stricte reprezentacyjne.

Podczas trwania XIX kadencji, za pośrednictwem swoich przedstawicieli, PTTK zaciągnęło zobowiązania zorganizowania następujących międzynarodowych wydarzeń:

- Tydzień UECT w Staszowie (2018 rok), przy okazji przeprowadzono po raz pierwszy „Tydzień Młodych UECT”,
- tradycyjne spotkanie znakarzy z KST, KČT i PTTK (2019 rok),
- IV Międzynarodowy Letni Zlot Turystów w Bieszczadach (2022 rok),
- XII Międzynarodowy Zimowy Zlot Turystów w Beskidzie Sądeckim (2023 rok),
- 54. Konferencja ERA-EWV-FERP w Iławie (2023 rok).

Z uwagi na niepewną sytuację polityczno-ekonomiczną przedstawiciele PTTK w UECT, mimo wysuwanych propozycji ze strony władz tej organizacji, nie zdecydowali się na zorganizowanie w 2024 roku kolejnego „Tygodnia UECT" na terenie Polski.

Inne zobowiązania Towarzystwa do zrealizowania w okresie sprawozdawczym to:

- przeprowadzenie zmiany przebiegu szlaku E-3w rejonie Przełęczy Międzyleskiej i Śnieżnika oraz ustalenie z KST i KČT innych technicznych kwestii dotyczących oznakowania szlaków transgranicznych,
- w związku z tworzeniem szlaku łączącego Litwę z Estonią w ramach akcji „Baltic Coastal Hiking", który dla przez ERA- EWV- FERP ma być przedłużeniem szlaku E-11 na Litwę, PTTK zobowiązało się do przeglądu i odnowienia tego szlaku na terenie Polski,
- podjęto się (jako nowy członek FITE) rozważenia zorganizowania na terenie Polski imprezy na poziomie międzynarodowym, w której wezmą udział zagraniczni zawodnicy,
- UECT zasugerowało utworzenie w każdej członkowskiej organizacji sekcji skierowanej do młodzieży – przedstawiciele PTTK mieli za zadanie przeanalizować możliwości zrealizowania takiej grupy w polskich warunkach,
- COTG PTTK zobowiązało się do współpracy ze słowackim wydawnictwem Dajama w zakresie wydawania periodyku „Kresy Slovenska".

II.2. Stan organizacyjny
2.1. Członkowie PTTK

Na dzień 31 grudnia 2021 roku w Polskim Towarzystwie Turystyczno-Krajoznawczym zrzeszonych było 61 670 członków zwyczajnych. W stosunku do roku 2016 (75 100) nastąpiło zmniejszenie liczby członków zwyczajnych w Towarzystwie o 13 430 osób, czyli o 17,9%.

W 2021 roku składkę opłaciło 53 300 członków (w tej liczbie znajduje się 2290 członków zwolnionych z opłaty), co stanowi 86,4% ogółu członków. Składki członkowskiej za rok 2021 do 31 grudnia 2021 roku nie opłaciło 8370 osób, tj. 13,6% ogółu członków.

W poszczególnych latach XIX kadencji liczba członków z opłaconą składką członkowską wyglądała następująco:

- stan na 31 grudnia 2016 roku – 66 637 członków w 300 oddziałach,
- stan na 31 grudnia 2017 roku – 67 695 członków w 298 oddziałach,
- stan na 31 grudnia 2018 roku – 67 568 członków w 298 oddziałach,
- stan na 31 grudnia 2019 roku – 67 856 członków w 293 oddziałach,
- stan na 31 grudnia 2020 roku – 56 668 członków w 292 oddziałach,
- stan na 31 grudnia 2021 roku – 53 300 członków w 290 oddziałach.

W latach 2017–2021 uległo likwidacji 15 oddziałów, a powstało 5. Stan członkowski wykazywał tendencję malejącą. Szczególnie jest to widoczne w latach: 2020 i 2021. W znacznym stopniu przyczyniła się do tego panująca pandemia COVID-19 oraz wprowadzone wówczas obostrzenia związane z organizacją imprez turystycznych i spotkań (m.in. wprowadzone ograniczenia w przemieszczaniu się czy limity dotyczące dopuszczalnej liczby uczestników).

Spadek liczby członków nastąpił:

- w środowisku młodzieży szkolnej zrzeszonej w szkolnych kołach i klubach PTTK o 44,5% (z 12 056 osób do 6694), członkowie w tym środowisku stanowią 12,6% stanu członkowskiego,
- w zakładach pracy o 36,6% (z 5468 osób do 3468), członkowie w tym środowisku stanowią 6,5% stanu członkowskiego,
- w osiedlach mieszkaniowych o 35,3% (z 1046 osób do 677), członkowie z tego środowiska stanowią 1,3% stanu członkowskiego,
- emerytów, rencistów, inwalidów o 33% (z 1879 do 1258), członkowie z tego środowiska stanowią 2,4% stanu członkowskiego,
- w Wojsku Polskim o 18,5% (z 3558 do 2898), członkowie z tego środowiska stanowią 5,4% stanu członkowskiego,
- w środowisku akademickim o 15,8% (z 1244 do 1047), członkowie w tym środowisku stanowią 2,0% stanu członkowskiego,
- w środowisku kół terenowych i miejskich o 9,1% (24 612 do 22 380), członkowie w tym środowisku stanowią 42,0% stanu członkowskiego
- w innych środowiskach o 22,3% (z 11 890 do 9242), członkowie z tego środowiska stanowią 17,3% stanu członkowskiego.

Ogólna liczba młodzieży szkolnej opłacającej składkę członkowską PTTK oraz młodzieży zwolnionej z opłaty składki we wszystkich rodzajach środowisk łącznie wynosiła na koniec 2021 roku 10 879, co stanowi 20,4% ogólnego stanu członków PTTK.

Na koniec 2021 roku wzrosła liczba członków bezpośrednio opłacających składki członkowskie w oddziałach, nie chcących przynależeć do żadnego koła lub klubu, o 15,4% (z 4884 do 5636), co stanowi ok. 10,5% stanu członkowskiego.

Najwięcej członków PTTK opłaca składki członkowskie w województwie śląskim – 9920 osób skupionych w 38 oddziałach (18,6% ogólnego stanu członków), następnie w województwie małopolskim, gdzie 29 oddziałów zrzesza 6982 członków (13,1%) oraz w województwie mazowieckim, gdzie 34 oddziały zrzeszają 4844 członków (9,1%). W pozostałych województwach zarejestrowano następującą liczbę członków PTTK: wielkopolskie – 4319, podkarpackie – 4252, dolnośląskie – 4115, łódzkie – 2677, opolskie – 2672, kujawsko-pomorskie – 2659, pomorskie – 2450, zachodniopomorskie – 2100, warmińsko-mazurskie – 1543, lubelskie – 1400, świętokrzyskie – 1329, lubuskie – 1228 i podlaskie – 810.

Składka członkowska

Zarząd Główny PTTK, podejmując w poszczególnych latach kadencji uchwały w sprawie wysokości rocznej składki członkowskiej, starał się uwzględnić postulaty oddziałów o niepodnoszeniu wysokości składek. Niestety z uwagi na wzrost m.in. kosztów administracyjnych i ubezpieczeniowych, stopniowo wzrastała również wysokość składek.

Lata	Wysokość składki członkowskiej PTTK			
	normalna	ulgowa	ulgowa młodzieżowa	ulgowa młodzieżowa za okres od 1 września do 31 grudnia
2017	45 zł	25 zł	20 zł	10 zł
2018–2019	55 zł	30 zł	25 zł	15 zł
2020–2021	65 zł	40 zł	30 zł	20 zł
2022	65 zł	40 zł	30 zł	0 zł

Wpłaty z tytułu składki członkowskiej do budżetu ZG PTTK w wymienionych latach przedstawiały się następująco:

Lata	za znaczek „N”	za znaczek „U”	za znaczek „UM”	za znaczek „UM” za okres od 1 września do 31 grudnia
2017	22 zł	12 zł	10 zł	7 zł
2018–2019	30 zł	15 zł	15 zł	12 zł
2020–2021	40 zł	25 zł	20 zł	17 zł
2022	40 zł	25 zł	20 zł	0 zł – znaczek zmienił nazwę

W okresie XIX kadencji zmianie uległa składka rodzinna. Od 2020 roku członkowie PTTK: rodzice lub opiekunowie prawni osób małoletnich opłacający składkę za co najmniej jedną osobę małoletnią mogą opłacić składkę ulgową.

Według danych sprawozdawczych (TK-O) w roku kończącym kadencję opłacało składkę:

- normalną – 16 784 członków, co stanowi 31,5% ogółu członków z opłaconą składką członkowską,
- ulgową – 34 226 członków, co stanowi 64,2% ogółu członków z opłaconą składką członkowską.

Zwolnionych z opłaty składki było 2290 członków, co stanowi 4,3% ogółu członków z opłaconą składką członkowską. W liczbie 34 226 członków opłacających składkę ulgową 25,9% stanowiła młodzież szkolna.

Wpływy z tytułu składki członkowskiej do budżetu ZG PTTK w okresie kadencji wynosiły:

Rok	kwota w zł
2017	989 133,00 zł
2018	1 313 142,00 zł
2019	1 321 640,00 zł
2020	1 586 071,00 zł
2021	1 502 218,00 zł

Ubezpieczenie

Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze, jako jedno z pierwszych stowarzyszeń w kraju, od 2005 roku ubezpiecza swoich członków, swoją działalność statutową oraz kadrę, pracowników i wolontariuszy w zakresie ryzyka wynikającego z odpowiedzialności cywilnej.

Obecnie obowiązują trzy umowy ubezpieczeniowe: NNW, OC i majątkowa (obejmująca ryzyko uszkodzenia i zniszczenia rzeczy, utraty przychodów, a także ubezpieczenie sprzętu elektronicznego) oraz umowy dodatkowe do indywidualnego korzystania przez oddziały, kadrę PTTK i członków PTTK.

Ubezpieczenie NNW

W ramach umowy z Sopockim Towarzystwem Ubezpieczeń ERGO Hestia Spółka Akcyjna (do 31 marca 2018 roku umowa zawarta była z AXA Towarzystwo Ubezpieczeń i Reasekuracji S.A) ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków oraz kosztów leczenia poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej obejmuje ochroną wszystkich członków PTTK z opłaconą składką członkowską bez względu na wiek. Ochroną ubezpieczeniową objęte są również osoby wyznaczone przez PTTK do obsługi imprez organizowanych przez PTTK (podczas prac przygotowawczych i zamykających ich organizację), również gdy nie są członkami PTTK.

W ramach umowy ubezpieczenia Sopockie Towarzystwo Ubezpieczeń ERGO Hestia Spółka Akcyjna udziela ochrony ubezpieczeniowej na świecie w zakresie:

- trwałego uszczerbku na zdrowiu (suma ubezpieczenia 25 000 PLN),

- śmierci ubezpieczonego na skutek wystąpienia zawału serca/udaru (suma ubezpieczenia 12 500 PLN),
- refundacji kosztów naprawy lub nabycia protez i środków pomocniczych (suma ubezpieczenia 3000 PLN),
- refundacji kosztów operacji kosmetycznych (suma ubezpieczenia 3000 PLN),
- kosztów ratownictwa na terenie Europy (suma ubezpieczenia 5000 EUR na jedno zdarzenie).

W umowie zawartej z Sopockim Towarzystwem Ubezpieczeń ERGO Hestia Spółka Akcyjna przedmiotem ubezpieczenia są także koszty leczenia i assistance poniesione w następstwie nagłego zachorowania lub nieszczęśliwego wypadku podczas wyjazdów poza granice RP wraz z włączeniem amatorskiego uprawiania sportów letnich i zimowych.

Ubezpieczenie OC

W całym okresie XIX kadencji ZG PTTK ubezpieczał z tytułu odpowiedzialności cywilnej (OC) w Powszechnym Zakładzie Ubezpieczeń S.A. Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze i jednostki korzystające z jego osobowości prawnej, wszystkie oddziały PTTK i jednostki organizacyjne.

Zakres ubezpieczenia obejmował ryzyka wynikające z działalności prowadzonej zgodnie ze statutem przez PTTK i jego jednostki organizacyjne. Ochrona ubezpieczeniowa obejmowała także działania i zaniechania osób będących kadrą społeczną PTTK oraz wolontariuszy.

Ubezpieczeniem objęta była odpowiedzialność cywilna (deliktowa i kontraktowa) Ubezpieczającego i/lub Ubezpieczonych za szkody osobowe oraz ich następstwa i rzeczowe oraz ich następstwa wyrządzone osobom trzecim w związku z prowadzeniem działalności, posiadaniem, eksploatowaniem oraz użytkowaniem mienia na podstawie tytułu prawnego lub faktycznego władztwa z włączeniem odpowiedzialności za produkt oraz usługę. Przedmiotem ubezpieczenia była również działalność gospodarcza prowadzona przez ubezpieczonego.

Oddział PTTK, zgodnie z zawartą umową ubezpieczenia, zobowiązany był prowadzić kalendarz-rejestr imprez, do którego wpisywane były imprezy turystyczne organizowane przez jednostki organizacyjne w oddziałach PTTK. Towarzystwo Ubezpieczeniowe miało prawo wglądu do kalendarza-rejestru imprez turystycznych oraz do aktualnej listy członków PTTK zrzeszonych w oddziale w celu potwierdzenia prawa do wypłaty świadczenia ubezpieczeniowego z tytułu OC.

Oddział zobowiązany był do prowadzenia kartoteki członków PTTK (deklaracja członka zwyczajnego) oraz rejestru kadry. Na potrzeby ubezpieczenia oddział prowadził także listę członków PTTK z opłaconymi składkami członkowskimi za bieżący rok, zawierającą imię i nazwisko oraz datę opłacenia przez nich bieżącej składki i posiadanych uprawnień kadry. Na liście tej umieszczał również nazwiska członków PTTK, którzy zostali zwolnieni z opłacania składki członkowskiej; w miejsce daty opłacenia składki wpisywana była data wpływu zamówienia dla nich znaczka PTTK do Biura ZG PTTK.

Ubezpieczenie mienia PTTK

W okresie XIX kadencji w zakresie ubezpieczenia mienia przedstawiciele Zarządu Głównego PTTK podpisali w imieniu Towarzystwa z Powszechnym Zakładem Ubezpieczeń

S.A. umowę ubezpieczenia ryzyk PTTK. Na podstawie umowy ubezpieczeniem objęte mogło być mienie będące w ewidencji księgowej, posiadaniu lub użytkowaniu danej jednostki organizacyjnej PTTK oraz ryzyka:

- zniszczenia lub utraty mienia od wszystkich ryzyk, których podstawą prawną, z zastrzeżeniem postanowień umowy, są ogólne warunki ubezpieczenia mienia od wszystkich ryzyk,
- utraty przychodów na skutek zdarzeń objętych umową mienia od wszystkich ryzyk, których podstawą prawną, z zastrzeżeniem postanowień umowy, są ogólne warunki ubezpieczenia utraty zysku,
- zniszczenia lub utraty sprzętu elektronicznego, których podstawą prawną, z zastrzeżeniem postanowień umowy, są ogólne warunki ubezpieczenia sprzętu elektronicznego.

Uprawnionymi do ubezpieczenia na warunkach umowy były wszystkie jednostki organizacyjne PTTK (działające w ramach osobowości prawnej stowarzyszenia) oraz spółki i oddziały PTTK (będące odrębnymi osobami prawnymi). W okresie obowiązywania umowy możliwe było przystąpienie do ubezpieczenia, w dowolnym czasie jej obowiązywania, także innych jednostek organizacyjnych posiadających lub zarządzających majątkiem PTTK – na warunkach wynegocjowanych dla ZG PTTK. Każdy z uprawnionych podmiotów mógł zawrzeć własną umowę ubezpieczenia (z uwzględnieniem postanowień wynegocjowanych przez ZG).

2.2. Kadra PTTK

Społeczną kadrę programową Towarzystwa tworzą najaktywniejsi i najlepiej przygotowani do wędrowania członkowie PTTK posiadający potwierdzenie swoich kwalifikacji. Bez ich pasji i zaangażowania niemożliwe byłoby wypełnianie przez PTTK swojej misji w sferze krajoznawstwa i turystyki. Na koniec kadencji kadra programowa PTTK posiada 21 768 różnych uprawnień. Uprawnienia te posiada 10 227 osób. Oznacza to, że co piąty członek PTTK jest członkiem kadry programowej.

Analiza liczby członków Towarzystwa w stosunku do posiadanych przez nich uprawnień kadry programowej pokazuje, że przy spadku członkostwa w trakcie kadencji o 17,9%, liczba uprawnień zmniejszyła się o 5,8%.

Kształtowanie się liczebności kadry programowej w latach 2016–2021 przedstawia poniższa tabela:

Lp.	Osoby fizyczne	2016	2017	2018	2019	2020	2021	wskaźnik (2016 = 100%)
1.	ogółem	12 263	11 890	11 818	11 479	11 318	10 227	83,4%
	w tym:							
	przodownicy i instruktorzy	6556	6295	6393	6080	5980	710	87,1%
	przewodnicy	6658	6346	6391	6378	6094	608	84,2%
	piloci wycieczek	2484	2124	2086	1915	1654	538	61,9%

Ważnymi grupami kadry programowej Towarzystwa są przodownicy i instruktorzy turystyki kwalifikowanej, członkowie działający na niwie ochrony przyrody, zabytków, znakarze i opiekunowie SKKT PTTK. W tabeli poniżej przedstawiono rodzaje uprawnień posiadanych przez kadrę PTTK. Dane oparte są na sprawozdaniach oddziałów uwzględniających informacje uzyskane od kadry skupionej w oddziałach PTTK.

Lp.	Rodzaj uprawnień	2016	2017	2018	2019	2020	2021	wskaźnik (2016 = 100%)
1.	przodownicy i instruktorzy	9216	9336	9491	9009	8678	8490	92,1%
	w tym:							
	przodownicy turystyki górskiej	2227	2277	2189	2148	2014	1979	88,9%
	przodownicy turystyki jeździeckiej nizinnej	30	34	44	37	36	38	126,7%
	przodownicy turystyki jeździeckiej górskiej	71	75	74	67	58	45	63,4%
	przodownicy turystyki kajakowej	326	330	316	306	299	262	80,4%
	przodownicy turystyki kolarskiej	1147	1145	1365	1160	1125	1143	99,7%

	przodownicy turystyki motorowej	323	297	294	280	268	250	77,4%
	przodownicy turystyki narciarskiej	169	156	155	167	154	151	89,3%
	przodownicy turystyki pieszej	1813	1860	1851	1792	1811	1746	96,3%
	przodownicy imprez na orientację	260	259	259	259	243	232	89,2%
	oraz							
	instruktorzy turystyki żeglarskiej	178	136	135	140	122	111	62,4%
	instruktorzy narciarstwa	67	74	76	67	70	68	101,5%
	instruktorzy nurkowania swobodnego	64	53	53	47	37	36	56,3%
	instruktorzy krajoznawstwa	1135	1170	1246	1146	1095	1128	99,4%
	instruktorzy fotografii krajoznawczej	95	102	89	92	94	87	91,6%
	instruktorzy ochrony przyrody	506	518	493	495	481	460	90,9%
	instruktorzy ochrony zabytków	72	75	68	72	68	61	84,7%
	instruktorzy przewodnictwa	733	775	784	734	703	693	94,5%
2.	opiekunowie przyrody	376	278	255	240	216	246	65,4%
3.	społeczni opiekunowie zabytków PTTK	313	321	303	289	309	284	90,7%
	społeczni opiekunowie zabytków	218	185	176	163	173	157	72,0%
4.	organizatorzy turystyki	2809	2798	2753	2359	2345	2177	77,5%
5.	organizatorzy InO	274	262	257	283	192	200	73,0%
6.	znakarze	1139	1114	1140	1062	1070	1065	93,5%
7.	opiekunowie SKKT	1030	973	966	945	804	727	70,6%
8.	przewodnicy	7727	7865	7139	7040	6826	6386	82,6%
9.	piloci wycieczek	-	-	2266	2229	2153	2036	
	Ogółem kadra programowa PTTK:	**23 102**	**23 132**	**24 746**	**23 619**	**22 766**	**21 768**	**94,2%**

Zarząd Główny PTTK, doceniając znaczenie i rolę kadry programowej, objął ją ubezpieczeniem od odpowiedzialności cywilnej w odniesieniu do imprez turystycznych organizowanych przez Towarzystwo i ujętych w kalendarzach imprez prowadzonych przez Zarząd Główny, jednostki regionalne i oddziały PTTK.

2.3. Oddziały PTTK

Spośród 290 oddziałów PTTK wg sprawozdania TK-O za 2021 rok, stan oddziałów PTTK w latach 2017–2021 zmniejszył się o 10 jednostek. Na koniec 2021 roku działało 290 oddziałów PTTK w tym: 233 terenowych, 20 zakładowych, 11 akademickich, 14 wojskowych, 12 działających w innych środowiskach. Wśród 290 oddziałów zarejestrowanych w KRS 91 znajduje się w Rejestrze Przedsiębiorców, a 14 oddziałów ma przyznany status Organizacji Pożytku Publicznego. W przypadku siedmiu oddziałów prowadzone jest postępowanie likwidacyjne (oddziały: Oddział Oławski PTTK im. gen. M. Zaruskiego, PTTK Oddział Miejski w Lipnie, PTTK Oddział Miejski w Dęblinie, PTTK Oddział Żoliborski w Warszawie – w likwidacji, Oddział Olsztyński PTTK w Olsztynie, PTTK Oddział Międzyuczelniany w Poznaniu, Oddział PTTK w Połczynie Zdroju).

W XIX kadencji Zarząd Główny PTTK powołał pięć nowych oddziałów PTTK:

1. Oddział PTTK TRYTON w Nysie.
2. Oddział PTTK im. Zbigniewa Czapnika w Kluczach.
3. PTTK Oddział w Kościerzynie.
4. Oddział PTTK w Poraju.
5. Nowohucki Oddział PTTK w Krakowie.

W XIX kadencji 15 oddziałów PTTK zostało skreślonych z ewidencji prowadzonej przez ZG PTTK na skutek zaniechania działalności:

1. PTTK Oddział „Puławski” w Puławach.
2. Białostocki Oddział PTTK w Białymstoku.
3. Oddział PTTK w Ozorkowie.
4. Oddział PTTK „Siemianowice” w Siemianowicach.
5. Oddział Wojskowy PTTK przy Klubie Wojskowym 1 Batalionu Zmechanizowanego w Chełmie.
6. PTTK Oddział w Żaganiu.
7. PTTK Oddział Zakładowy przy Stoczni Szczecińskiej.
8. Oddział PTTK w Garwolinie.
9. Oddział Zakładowy PTTK WSK „PZL-Kalisz” S.A. w Kaliszu.
10. Oddział PTTK Ochota im. W. Żuławskiego w Warszawie.
11. Oddział Akademicki PTTK w Rzeszowie.
12. Regionalny Oddział Przewodników PTTK w Gdańsku.
13. Oddział Kolejowy PTTK w Gliwicach.
14. Oddział Zakładowy PTTK przy Stoczni Gdynia S.A.
15. PTTK Oddział im. Mieczysława Radwana w Ostrowcu Świętokrzyskim.

W trakcie kadencji zorganizowano spotkania informacyjno-konsultacyjne dla władz oddziałów PTTK. Wiele z nich dotyczyło zagadnień związanych z sytuacją pandemiczną COVID-19 oraz możliwościami uzyskania wsparcia finansowego z różnych programów pomocowych.

Rozmieszczenie oddziałów w kraju

Z analizy usytuowania oddziałów PTTK w strukturach administracyjnych kraju wynika, że:

- na terenie 314 powiatów ziemskich oddziały PTTK działają w 136 powiatach, w tym w 23 powiatach działa więcej niż jeden oddział; na terenie tych powiatów działa 165 oddziałów PTTK,
- na terenie 66 powiatów grodzkich oddziały PTTK działają w 61 powiatach, w tym w 25 powiatach działa więcej niż jeden oddział; na terenie tych powiatów działa 125 oddziałów PTTK.

Pod względem liczebności członków zwyczajnych zrzeszonych w oddziałach PTTK można wyróżnić sześć ~~następujących~~ grup oddziałów ~~PTTK~~:

- do 49 członków:
    - 2021 – 40 oddziałów (ok. 13,8% oddziałów) zrzesza 1310 członków (ok. 2,5% ogółu członków),
    - 2016 – 28 oddziałów (ok. 9,3%), zrzesza 912 członków (ok. 1,4% ogółu członków),
- od 50 do 150 członków:
    - 2021 – 118 oddziałów (ok. 40,7% oddziałów) zrzesza 10 671 członków (ok. 20,0% ogółu członków),
    - 2016 – 115 oddziałów (ok. 38,3%) zrzesza 9935 członków (ok. 14,9% ogółu członków),
- od 151 do 500 członków:
    - 2021 – 97 oddziałów (ok. 33,4% oddziałów) zrzesza 24 651 członków (ok. 46,2% ogółu członków),
    - 2016 – 121 oddziałów (ok. 40,3%) zrzesza 31 805 członków (ok. 47,7% ogółu członków),
- od 501 do 900 członków:
    - 2021 – 17 oddziałów (ok. 5,9% oddziałów) zrzesza 10 922 członków (ok. 20,5% ogółu członków),
    - 2016 – 17 oddziałów (ok. 5,7%) zrzesza 11 215 członków (ok. 16,8% ogółu członków),
- powyżej 900 członków:
    - 2021 – cztery oddziały (ok. 1,4% oddziałów) zrzeszają 5746 członków (ok. 10,8% ogółu członków),
    - 2016 – dziewięć oddziałów (tj. 3%) zrzesza 12 770 członków (ok. 19,2% ogółu członków),
- brak danych:
    - 2021 – 14 oddziałów, o których brak danych, oraz znajdujące się w likwidacji (stanowią 4,8% wszystkich oddziałów),
    - 2016 – 10 oddziałów, o których brak danych, oraz znajdujące się w likwidacji (stanowią ok. 3,3% wszystkich oddziałów).

W strukturach PTTK działa 31 oddziałów PTTK bez kół i klubów. W wielu oddziałach członkowie opłacają składki bezpośrednio w oddziale nie chcąc należeć do żadnej jednostki organizacyjnej oddziału. Liczba takich członków pod koniec 2021 roku wynosiła 5636, co stanowi ok. 10,5% ogółu członków.

Do grona najliczniejszych oddziałów należą:

1. Oddział w Rzeszowie (2624 członków).
2. „Babiogórski" w Żywcu (1112).
3. „Podbeskidzie" w Bielsku Białej (1028).
4. Krakowski im. ks. Karola Wojtyły w Krakowie (982).
5. „Beskid" w Nowym Sączu (860).
6. Stołeczny im. A. Janowskiego w Warszawie (834).
7. „Mazowsze" w Warszawie (786).
8. „Beskid Śląski" w Cieszynie (781).
9. Regionalny w Częstochowie (770).
10. „Łódzki" im. J. Czeraszkiewicza w Łodzi (727).
11. Ziemi Brzeskiej w Brzegu (687).
12. Warmińsko-Mazurski w Olsztynie (643).
13. Górnośląski w Katowicach (594).
14. „Sudety Zachodnie" w Jeleniej Górze (581).
15. Wrocławski we Wrocławiu (543).

Liczba kół i klubów, jednostek organizacyjnych oddziałów PTTK, zmalała w kadencji o 19,1% i liczy 1571. Na ogólną liczbę 1571 kół i klubów kluby krajoznawcze i kluby dyscyplin turystyki kwalifikowanej stanowią 40,7% ogółu. W kadencji nastąpił spadek liczby tych specjalistycznych jednostek o 13,4%. Liczba klubów na koniec kadencji wynosi 640. Skupiają one 20 111 członków PTTK, przy czym 15 486 z nich opłaca roczną składkę członkowską PTTK, zaś 4456 osób zrzesza się w celu podniesienia poziomu swoich umiejętności turystyczno-krajoznawczych, w tym z zakresu turystyki kwalifikowanej, należąc do PTTK w innych kołach i oddziałach PTTK.

Faktyczną miarą zaangażowania kadry programowej Towarzystwa w realizację zadań statutowych jest aktywność komisji społecznych w oddziałach PTTK oraz liczba zorganizowanych imprez i innych przedsięwzięć programowych.

Na koniec 2021 roku w oddziałach PTTK i Zarządzie Głównym PTTK działało 885 specjalistycznych komisji społecznych, rad i zespołów, co oznacza ich zmniejszenie w kadencji o 6,6%.

W 79 oddziałach PTTK nie działają żadne komisje. Niepokój budzi fakt, że tylko w 42 oddziałach istnieją rady lub komisje programowe ds. młodzieży szkolnej. Szczegółowe dane o komisjach zawiera tabela nr 4.

W XIX kadencji zorganizowano 92 277 imprez i wycieczek turystyki kwalifikowanej, co w porównaniu do poprzedniej kadencji (83 948) oznacza wzrost liczby imprez i wycieczek o 9,9%. Uczestniczyło w nich 2 205 957 osób (o 7,5% mniej w stosunku do poprzedniej kadencji), w tym 841 929 (38,2%) uczestników stanowiła młodzież, a 51 955 (2,4%) osoby z niepełnosprawnościami. Tabela nr 7 przedstawia liczbę zorganizowanych imprez i wycieczek turystyki kwalifikowanej oraz liczbę osób w nich uczestniczących w poszczególnych latach. Należy jednak zaznaczyć, że XIX kadencja była w stosunku do poprzedniej dłuższa.

Jednocześnie od 2020 roku, z uwagi na wprowadzone obostrzenia związane z sytuacją epidemiologiczną, wprowadzono liczne ograniczenia w organizowaniu imprez turystycznych.

Aktywność w zakresie organizacji imprez i wycieczek turystyki kwalifikowanej i powszechnej poszczególnych województw obrazują tabele nr 10–11.

Oddziały PTTK zorganizowały 9305 odczytów (spadek o 17,8% w porównaniu do XVIII kadencji) dla 468 038 osób (wzrost o 25,0%) oraz 2135 wystaw (spadek o 13,9%) dla 752 289 osób (spadek o 5,0%). Wiele z tych wydarzeń przeprowadzonych zostało on-line z uwagi na wprowadzone ograniczenia związane z pandemią COVID-19.

Zorganizowano 431 kursów szkoleniowych (mniej o 33,9% w stosunku do poprzedniej kadencji), kursy te ukończyło 8416 osób (mniej o 3,6% w stosunku do poprzedniej kadencji).

Biuro ZG PTTK informuje oddziały o nowych aktach prawnych w zakresie prawa, finansów, księgowości itp., informacje te są przekazywane również jednostkom regionalnym.

2.4. Jednostki regionalne PTTK

Na podstawie art. 82 Statutu PTTK oddziały mogą tworzyć jednostki regionalne z osobowością prawną lub bez osobowości prawnej. Aktualnie działają dwie jednostki regionalne z osobowością prawną:

- Mazowieckie Forum Oddziałów PTTK, wpisane 13 grudnia 2006 roku do Krajowego Rejestru Sądowego XII Wydział Gospodarczy Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy pod numerem KRS 0000269647,
- Wielkopolska Korporacja Oddziałów PTTK, wpisana 19 grudnia 2007 roku do Krajowego Rejestru Sądowego VIII Wydział Gospodarczy Sądu Rejonowego Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu pod numerem KRS 0000295501.

W pozostałych województwach, zgodnie ze Statutem PTTK i zatwierdzonymi przez ZG PTTK regulaminami, działają następujące jednostki regionalne bez osobowości prawnej:

- województwo dolnośląskie: Porozumienie Oddziałów PTTK Województwa Dolnośląskiego,
- województwo kujawsko-pomorskie: Sejmik Prezesów Oddziałów PTTK Województwa Kujawsko-Pomorskiego,
- województwo lubuskie: Lubuskie Porozumienie Oddziałów PTTK,
- województwo lubelskie: Porozumienie Oddziałów PTTK Województwa Lubelskiego,
- województwo łódzkie: Porozumienie Oddziałów PTTK Województwa Łódzkiego,
- województwo małopolskie: Małopolskie Forum Oddziałów PTTK,
- województwo opolskie: Porozumienie Oddziałów PTTK Województwa Opolskiego,
- województwo podkarpackie: Podkarpackie Forum Oddziałów PTTK,
- województwo podlaskie: Podlaskie Porozumienie Oddziałów PTTK,
- województwo pomorskie: Pomorskie Porozumienie Oddziałów PTTK,
- województwo śląskie: Rada Prezesów Oddziałów PTTK Województwa Śląskiego,
- województwo świętokrzyskie: Porozumienie Oddziałów PTTK Województwa Świętokrzyskiego,
- województwo warmińsko-mazurskie: Regionalna Rada Programowa PTTK „Warmia – Mazury”,
- województwo zachodniopomorskie: Rada Oddziałów PTTK Województwa Zachodniopomorskiego.

W strukturach jednostek regionalnych działa ok. 85% oddziałów. Władze jednostek regionalnych utrzymywały kontakty ze wszystkimi oddziałami z terenu województwa, włączając je do realizacji wspólnych przedsięwzięć programowych, zapraszały przedstawicieli oddziałów do udziału w posiedzeniach oraz w działaniach innych oddziałów-członków jednostek.

Do podstawowych zadań jednostek regionalnych należy:

- reprezentacja PTTK wobec władz wojewódzkich i samorządowych, urzędów, instytucji i organizacji w granicach udzielonych pełnomocnictw,
- inspirowanie, inicjowanie i wspomaganie działalności programowej oraz gospodarczej oddziałów oraz podejmowanie wspólnych przedsięwzięć,
- integracja i koordynacja działalności oddziałów,
- udzielanie pomocy oddziałom w realizacji ich zadań statutowych,
- podejmowanie zadań zleconych przez ZG lub oddziały Towarzystwa.

Poza wymienionym zadaniami, wynikającymi ze Statutu PTTK, wiele jednostek regionalnych podejmowało poprzez swoje specjalistyczne komisje inne zadania, które wynikały ze zleceń władz administracyjnych i samorządowych.

Jednostki regionalne organizowały bądź koordynowały na swoim terenie wojewódzkie etapy ogólnopolskich imprez PTTK, takich jak: Ogólnopolski Młodzieżowy Turniej Turystyczno-Krajoznawczy, konkurs „Poznajemy Ojcowiznę", konkursy krasomówcze, Światowe Dni Turystyki. Niektóre jednostki wydały kalendarze imprez turystycznych odbywających się na terenie ich województw.

ZG PTTK na bieżąco przekazywał jednostkom regionalnym materiały oraz dokumenty mające wspomóc ich działalność, a także środki finansowe na działalność organizacyjną. Jednostki regionalne korzystały również z zewnętrznych środków finansowych na realizację wspólnych zadań. W województwach, gdzie nie ma jednostek z osobowością prawną, środki na realizację zadań były kierowane bezpośrednio do wskazanych przez nie oddziałów i tam też były rozliczane.

2.5. Informatyzacja w PTTK

Informatyzacja w Towarzystwie jest niezmiernie ważną działalnością pomocniczą, niezbędną dla prawidłowego funkcjonowania każdej instytucji, ale również wymagającą dużych nakładów finansowych. Jak wielką niedogodnością w bieżącej działalności okazał się brak niezbędnej infrastruktury informatycznej, pokazała awaria serwerów PTTK w 2021 roku. Obszar ten przez wiele lat nie był dostatecznie monitorowany oraz właściwie finansowany w PTTK.

Sytuacja zmieniła się od lutego 2021 roku w związku ze zmianą podejścia do kwestii obsługi informatycznej, skutkiem czego była rezygnacja z dalszego zatrudniania pracownika etatowego, na rzecz podpisania umowy na kompleksową obsługę informatyczną z firmą zewnętrzną, której działania docelowo winny obejmować nie tylko Biuro ZG PTTK, ale również struktury terenowe, których nie stać na korzystanie z profesjonalnych usług informatycznych. Obecnie zadania te realizuje firma JANUS Usługi Informatyczne Janusz Kosakowski.

Zadania realizowane w kadencji

W 2021 roku, trudnym dla PTTK w sferze informatycznej, przeprowadzono kilka audytów: stanu sieci komputerowej, stron internetowych, sieci komputerowej biblioteki, strony www.pttk.pl, Analiza dokumentacji (dostępnej w Biurze ZG PTTK) przedstawia skomplikowany stan informatyczny w PTTK: podtrzymywanie funkcjonowania dotychczasowych aplikacji i programów, przy pomijaniu kwestii bezpieczeństwa informatycznego i konieczności aktualizowania oprogramowania czy modernizacji sprzętu. Wielu z członków ZG PTTK dostrzegało te problemy i sugerowało zwiększenie wydatków na ten cel. Brak realizacji tych propozycji jest obecnie odczuwany.

Ważną kwestią była procedura przeniesienia subdomen na własne serwery. Dwa serwery obsługujące kilkaset domen nie miały właściwego nadzoru administratora (zawirusowanie, niewłaściwa konfiguracja, u 99% administratorów subdomen oddziałów PTTK – brak certyfikatów bezpieczeństwa). Obecnie jest jeden serwer, skonfigurowany i zabezpieczony przez administratorów. Wykonywane są backupy wszystkich domen dwa razy w tygodniu. Wymiana środowiska i serwerów była niezbędna.

Pojawiały się również przypadki niefunkcjonujących subdomen w domenie głównej. Od czerwca 2021 roku trwał proces migracji subdomen na serwery PTTK. Informacje o tym przekazane zostały: drogą mailową, na stronie PTTK, kilkukrotnie w formie postów na FB Towarzystwa, newsletterem, w Informacjach ZG PTTK oraz podczas spotkań regionalnych z prezesami Oddziałów PTTK. Niedziałające obecnie strony są wynikiem braku reakcji ze strony ich administratorów. W przypadku niedziałających stron każdorazowo wskazany jest kontakt z firmą informatyczną. Dodatkowo do końca 2022 roku zaplanowano proces podniesienia wersji PHP-a do wersji minimum 7.0. Zmiana musi nastąpić ze względu na bezpieczeństwo stron i serwera, na którym umiejscowionych jest kilkaset subdomen.

Dla administratorów stron na początku procesu migracji przygotowany został system do obsługi zgłoszeń związanych z przeniesieniem stron pod adresem https://helpdesk.janus-it.pl. System ten służy do obsługi zgłoszeń migracyjnych, a potem serwisowych i usprawnia współpracę z dostawcą usług.

Na podkreślenie zasługuje fakt, że w kwestii informatyzacji wiele już zrobiono. Pracownicy biura posługują się w dużej mierze nowym sprzętem, systematycznie wymieniany jest ten, którego resurs się kończy lub który został już wyeksploatowany. Zapewniono bezpieczeństwo sieci i serwerów.

Uruchomiony został serwer danych dla pracowników biura. Część osób została już przeszkolona i ma udostępnione zasoby do bezpiecznego przechowywania danych. Pracownicy mają możliwość bezpiecznej synchronizacji danych na i z serwera. Zutylizowano cały sprzęt komputerowy i elektroniczny zbierany od wielu lat.

Skonfigurowano i uruchomiono łącza VPN dla ZG PTTK. Ich wykorzystanie jest możliwe dla wielu różnych czynności: od logowania się do samej sieci, jak i do wskazanych aplikacji dostępnych tylko z poziomu środowiska wewnętrznego w ZG PTTK.

Plany, których realizacja jest koniecznością w najbliższej przyszłości to:

1. Serwer dla Centralnej Biblioteki PTTK, na którym posadowione są katalogi komputerowe 26 Regionalnych Pracowni Krajoznawczych PTTK – wymiana konieczna ze względu na słaby stan techniczny. Audyt wykazał, że serwer został zawirusowany i zhakowany oraz brak na nim wielu plików systemowych, co powoduje niemożność wykonania backupu danych, ponieważ wszelkie restarty i dodatkowe operacje mogą uszkodzić pliki, posadowione na nim. W przypadku awarii należy spodziewać się problemów z dostępnością do katalogów komputerowych RPK. Nie ma również możliwości aktualizacji tego serwera.
2. Strona internetowa – budowa nowej strony pttk.pl – finansowanie przedsięwzięcia w kooperacji z COTG w ramach projektu zewnętrznego.
3. Komputery „z odzysku” – pozyskano kilkanaście komputerów spoza PTTK. Po modernizacji zostaną przekazane do oddziałów nieposiadających sprzętu komputerowego.
4. Aplikacja TKO – jak wiadomo, obecnie nie jest ten proces kontynuowany. Czas na realizację takiej aplikacji to ok. 5–6 miesięcy. Aplikacja wcześniej stworzona nie spełnia walorów funkcjonalności i bezpieczeństwa. W dotychczasowym kształcie nie może być nadal modyfikowana.
5. Aplikacja „ZG PTTK” – został stworzony wstępny projekt, który przedstawia możliwości aplikacji, która z powodzeniem zastąpi obecny portal uchwał i materiałów do zebrań, bez konieczności zabezpieczenia plików hasłami, z możliwością wysyłania maili informacyjnych o głosowaniach, komentowaniem, jak również jawnym lub tajnym głosowaniem.
6. Aplikacja „PTTK ODDZIAŁY” – przygotowany wstępny projekt – czeka na informację zwrotną w kwestii udostępnienia danych oddziałów.
7. Eset – zakup licencji programu antywirusowego w listopadzie 2021 roku – cena za 50 licencji to 3046 zł brutto. Koszt w roku 2022 zrealizowano na zbliżonym poziomie.
8. Konieczność zakupu kilku wersji Office 2016 lub nowszego. Wskazany jest zakup licencji na stanowiska, wersje OEM lub BOX przypisane do komputerowego stanowiska roboczego. Obecnie posiadane licencje w liczbie 40 mają ograniczenie,

polegające na możliwości pracy tylko 10 osób równocześnie zalogowanym. Zdarza się, że w tym samym momencie pracuje więcej osób niż 10.

9. Poczta na własnym serwerze – staje się koniecznością. Firma Google wielokrotnie zapowiadała opłaty za konta Gmail.

Funkcjonalność bezpłatnej poczty staje się mocno problematyczna. W tym momencie na serwerze pocztowym znajduje się ponad 1200 kont w domenie *.pttk.pl. Zalety poczty na własnym serwerze: lepsze zarządzanie kontami pocztowymi, właściwa konfiguracja skrzynek pocztowych na różnych systemach informatycznych, pełen backup danych – czyli brak zaginionej poczty, synchronizacja danych każdego maila, wiele możliwości właściwej obsługi poczty.

Wskazane jest dążenie do tego, aby w kontaktach wewnątrzorganizacyjnych członkowie PTTK czy też podmioty (oddziały, komisje) korzystały z poczty w domenie *@pttk. Pozwoli to na właściwą organizację pracy i ujednolicenie kontaktów osób związanych z PTTK.

Zaplanowano do realizacji:

1. Wdrożenie regulaminu dla stron w domenie *.pttk.pl.
2. Przeprowadzenie audytu subdomen pod względem ich zawartości, wyglądu, ochrony danych osobowych i zgodności z regulaminem.
3. Wymieniana niezbędnej infrastruktury sieci, switche, gniazdka, kable. Obecnie zwiększono przepustowość w wielu miejscach z 10 mb/s na 200 mb/s.
4. System zgłoszeń, stworzony na potrzeby migracji, niebawem zostanie zmodernizowany i dostosowany do potrzeb funkcjonowania w ZG PTTK. W trakcie rocznego użytkowania systemu zauważalny jest fakt, że 60% zgłoszeń z Oddziałów PTTK jest związanych z funkcjonowaniem serwera z domenami. Zgłoszenia dotyczą nie tylko założenia domen, dodania kont ftp i baz danych – wiele zgłoszeń to prośba o pomoc w odzyskaniu danych, naprawie baz danych i plików, odwirusowaniu stron www – to świadczy o braku wsparcia informatycznego dla struktur terenowych PTTK i w dalszych pracach wskazane jest uwzględnienie tego obszaru w umowie z firmą informatyczną.

   Dane z konta Google na koniec 2022 roku: 1200 kont pocztowych; 815 GB zajętej przestrzeni dyskowej; konieczność zmiany haseł u 277 użytkowników; 155 GB danych na dysku Google; na wszystkie konta pocztowe dziennie wpływa średnio 800-850 maili, zaś ok. 100-120 dziennie to maile wychodzące.

2.6. Szlaki turystyczne: piesze, rowerowe i wodne

Według „Sprawozdania zbiorczego ze stanu organizacyjnego oraz działalności programowej PTTK” na koniec 2017 roku jako organizacja zarządzaliśmy siecią szlaków turystycznych o łącznej długości 78 078,1 km, w tym administrowanych przez PTTK: 70 257,3 km, pośród których szlaki piesze nizinne miały długość: 38 471,7 km, szlaki rowerowe: 14 713,5 km, szlaki kajakowe: 991,3 km.

Do początku 2022 roku ogólnie przybyło 962,5 km szlaków. Z ogólnej liczby wykazanych w sprawozdaniach szlaków zmniejszyła się natomiast liczba szlaków administrowanych przez PTTK o 1782,2 km – w tym 1400,9 km szlaków pieszych nizinnych i 381,3 km szlaków rowerowych, natomiast szlaki kajakowe utrzymały się na tym samym poziomie. Stan na koniec 2021 roku, to 79 040,6 km szlaków turystycznych, w tym administrowanych przez PTTK: 68 634,8 km, pośród których szlaki piesze nizinne to: 37 070,8 km, szlaki rowerowe: 14 332,2 km, szlaki kajakowe: 991,3 km.

Prowadzący projekt	Rok	SZLAKI OGÓŁEM	SZLAKI PTTK	SZLAKI Piesze nizinne rowerowe kajakowe	odnowiono	SZLAKI Piesze nizinne	odnowiono	%	SZLAKI rowerowe	odnowiono	%	SZLAKI kajakowe	odnowiono	%
Biuro ZG PTTK	**2017**	78078,1	70257,3	54176,5	3179,8	38471,7	2991,8	7,8	14713,5	78,0	0,5	991,3	110,0	11,1
Biuro ZG PTTK	**2018**	79213,6	70457,8	54325,9	2638,4	38285,6	2095,9	5,5	15049,0	402,0	2,7	991,3	140,5	14,2
Biuro ZG PTTK	**2019**	77684,6	68721,7	52847,0	3843,9	37671,7	3233,9	8,6	14184,0	580,0	4,1	991,3	30,0	3,0
Oddział Mazowsze	**2020**	78108,1	68710,0	52858,5	2379,1	37476,1	2202,1	5,9	14391,1	172,0	1,2	991,3	5,0	0,5
Oddział Mazowsze	**2021**	79213,6	70457,8	54325,9	1465,6	38285,6	1322,0	3,5	15049,0	128,6	0,9	991,3	15,0	1,5
Oddział Mazowsze	**2022**	79040,6	68634,8	52394,3	1384,0	37070,8	1306,0	3,5	14332,2	68,0	0,5	991,3	10,0	1,0
RAZEM					**14890,8**		**13151,7**			**1428,6**			**310,5**	

Dane do zestawienia w tabeli pozyskano ze sprawozdań rocznych PTTK. W latach 2018–2022 PTTK jako organizacja pozarządowa składało oferty w konkursach ogłaszanych przez Ministerstwo Sportu i Turystyki oraz Ministerstwo Rozwoju i Technologii na odnowienie i renowację szlaków turystycznych w Polsce. W ramach przyznanych przez ministerstwa dotacji w tych latach ogółem odnowiono 14 890,8 km szlaków, w tym: 13 151,7 szlaków nizinnych pieszych, 1428,6 km szlaków rowerowych oraz 310,5 km szlaków kajakowych. W tabeli ujęto również procentowy stosunek długości odnowionych szlaków do ich długości całkowitej ujętej w sprawozdaniach rocznych. W 2018 roku było to 5,5% odnowionych szlaków pieszych nizinnych, 2,7% szlaków rowerowych, 14,2% szlaków kajakowych. W 2022 roku było to 3,5% szlaków pieszych nizinnych, 0,5% szlaków rowerowych oraz 1% szlaków kajakowych.

Do 2020 roku prowadzącym projekty było Biuro ZG PTTK. Od 2020 roku projekty na odnowienie szlaków turystycznych w Polsce ogłaszanych przez Ministerstwo Rozwoju i Technologii, a obecnie Ministerstwo Sportu i Turystyki, przejął i prowadzi Oddział PTTK „Mazowsze”.

III. Działalność programowa

III.1. Popularyzacja krajoznawstwa i kultury

1.1. Komisja Krajoznawcza ZG PTTK

Stałymi współpracownikami Komisji w okresie sprawozdawczym byli Anna Becker-Kulińska, Maria Janowicz, Zbigniew Lewandowski, Józef Partyka i Jerzy Pabian. Prace komisji wspierały również Jolanta Śledzińska i Monika Rozum. Opiekunem komisji z ramienia Zarządu Głównego PTTK do połowy 2019 roku był Wiesław Stachura, a od tego czasu – Michał Wieczorek. Ze strony Głównej Komisji Rewizyjnej PTTK opiekę nad komisją sprawował Dariusz Kużelewski, a z ramienia biura Zarządu Głównego PTTK prace komisji wspierała Elżbieta Matusiak-Gordon. Skład osobowy komisji na koniec XIX kadencji – zob. s. 24.

Zebrania komisji

W 2017 roku w okresie objętym sprawozdaniem odbyło się ostatnie posiedzenie komisji XVIII kadencji (Gdańsk, 15 października). Natomiast w ramach prac XIX kadencji w 2018 roku odbyły się dwa zebrania w Warszawie (17 marca i 6 października) oraz jedno w Łodzi (5 kwietnia). Z kolei w 2019 roku spotkano się trzykrotnie: dwa razy w Warszawie (2 marca i 15 czerwca) oraz raz w Kielcach (27 października). W 2020 roku udało się przeprowadzić jedno posiedzenie stacjonarne w Warszawie (22 lutego). Następne zorganizowano już w formie zdalnej na platformie ZOOM (27 października). W 2021 roku wszystkie trzy spotkania (18 lutego, 20 maja oraz 29 listopada) w związku z sytuacją epidemiologiczną zrealizowano w formie zdalnej, podobnie jak pierwsze zebranie w 2022 roku (28 lutego).

Poza zebraniami komisja załatwiała sprawy bieżące drogą konsultacji i głosowań z wykorzystaniem Internetu.

Działalność programowa

Komisja swoją działalność realizowała według regulaminu i planu pracy na kadencję, które zostały zatwierdzone przez Zarząd Główny PTTK 8 września 2018 roku, oraz opierając się na wnioskach z Krajowej Konferencji Krajoznawców PTTK z dnia 20 stycznia 2018 roku i przyjmowanych corocznie planach pracy. Aktywność w latach 2020–2021 była w znacznym stopniu ograniczona przez pandemię COVID-19 i przez wprowadzone w związku z tym regulacje życia społecznego.

Kadra programowa, szkolenia

Krajoznawcza kadra programowa PTTK obejmuje instruktorów krajoznawstwa i jurorów zbiorów krajoznawczych.

Kwestiami Instruktorów Krajoznawstwa PTTK zajmowało się Krajowe Kolegium Instruktorów Krajoznawstwa, które pracowało w XIX kadencji w składzie: Krzysztof Czerepowicki (przewodniczący), Elżbieta Łobacz-Bącal, Wojciech Kowalski, Jerzy Pabian i Krzysztof Tęcza. Natomiast sprawami jurorów zbiorów krajoznawczych zajmowała się Podkomisja Kolekcjonerstwa Krajoznawczego, która w XIX kadencji pracowała w składzie: Wojciech Kowalski (przewodniczący), Stanisław Gębski, Bogumił Korzeniewski, Janusz Motyka i Mieczysław Tokarski.

Łącznie w latach 2018–2022 mianowano 8 Zasłużonych Instruktorów Krajoznawstwa, 25 Instruktorów Krajoznawstwa Polski i 81 Instruktorów Krajoznawstwa Regionu oraz nadano dwa uprawnienia jurora zbiorów krajoznawczych. Niestety w okresie sprawozdawczym, zwłaszcza w latach 2020–2022, odeszło wielu zasłużonych krajoznawców, w tym m.in. byli członkowie komisji: Stanisław Harajda, Henryk Paciej, Janusz Żmudziński, oraz osoby z komisją współpracujące: Edward Wieczorek, Jan Krzysztoń, Henryk Hadasz.

W październiku 2018 roku Oddział PTTK Marynarki Wojennej w Gdyni zorganizował ogólnopolski kurs instruktorów krajoznawstwa, w którym uczestniczyło 21 osób.

28 stycznia 2021 roku odbyło się w formie zdalnej spotkanie KKIK z przedstawicielami Regionalnych Kolegiów Instruktorów Krajoznawstwa.

Konkursy i ich wyniki

- Konkurs PTTK im. K. Mazurskiego na najlepszą pracę dyplomową z zakresu krajoznawstwa.

W 2017 roku na konkurs napłynęło 14 prac. Laureatkami zostały: w kategorii prac magisterskich Katarzyna Kamler z Warszawy, a w kategorii prac licencjackich i inżynierskich Magdalena Węgrzyn z Warszawy. W latach 2018–2019 konkursu nie zorganizowano. W 2020 roku oceniano 10 prac. W kategorii prac magisterskich I miejsce uzyskał Adam Miera z Czernicy, a w kategorii prac licencjackich i inżynierskich Paulina Ćwikowska z Suwałk. Ponadto w kategorii prac magisterskich wyróżniono Patrycję Pawelec z Olsztyna. W związku z ograniczeniami epidemiologicznymi nie zorganizowano uroczystego wręczenia nagród. W 2021 roku wpłynęło siedem prac licencjackich i inżynierskich oraz tylko cztery magisterskie, więc w tej kategorii prac nie oceniano. Zwyciężyła praca Karola Pabicha ze Szczecina.

W latach 2017 i 2020–2021 w pracach jury udział wzięli: Sylwia Dudek-Mańkowska, Pola Kuleczka, Hanna Prószyńska-Bordas, Aleksandra Spychała Aleksandra Staszak i Bernadetta Zawilińska oraz Zygmunt Cebula, Tomasz Duda, Piotr Majdak, Józef Partyka, Jacek Potocki, Andrzej Rembalski, Mateusz Rogowski, Wiesław Wiącek i Edward Wieczorek.

- PTTK w 190. rocznicę powstania listopadowego.

W związku z przypadającą w 2021 roku rocznicą powstania listopadowego komisja zaproponowała Ogólnopolski Indywidualny Rajd PTTK w 190. rocznicę powstania listopadowego. Niestety inicjatywa (wobec braku wsparcia ze strony innych komisji programowych ZG PTTK) nie cieszyła się znaczącym zainteresowaniem. Laureatami zostali Marcin Kruszczyński z Koszalina oraz Cezary Jędrzejewski i Andrzej Matusiak z Warszawy.

Imprezy centralne

- Centralny Zlot Krajoznawców.

XLVII CZAK odbył się w dniach 21–27 sierpnia 2017 roku w Końskich i Sielpi Wielkiej i został zorganizowany przez Oddział PTTK w Końskich. Komandorem był Wojciech Pasek. Zlot, na który przyjechały 74 osoby, miał bardzo wysoki poziom merytoryczny i organizacyjny (prelekcje krajoznawcze, pokaz filmów, giełda kolekcjonerska, wystawy zbiorów pocztówek i odznak). XLVIII CZAK odbył się w dniach 23–26 sierpnia 2018 roku i został zorganizowany przez Oddział PTTK im. St. Graevego w Kaliszu. Komandorem był Mateusz Przyjazny. W zlocie uczestniczyło 80 osób. XLIX CZAK w Poznaniu odbył się

w dniach 21–25 sierpnia 2019 roku i został przygotowany przez Oddział PTTK im. B. Chrzanowskiego w Poznaniu. Komandorem zlotu był Jerzy Rogal. Wycieczki zorganizowano na terenie zachodniej Wielkopolski. W CZAK wzięły udział 104 osoby. W związku z sytuacją epidemiologiczną w latach 2020–2021 nie zorganizowano Jubileuszowego L CZAK, który miał się odbyć w Jeleniej Górze. Zlot ten odbył się w dniach 18–21 sierpnia 2022 roku i wzięło w nim udział 108 krajoznawców z całej Polski.

W dniach 20–22 sierpnia 2021 roku odbył się Ogólnopolski Zlot Krajoznawców PTTK zorganizowany przez Oddział Miejski im A. Janowskiego w Lublinie. W imprezie wzięło udział 51 osób z całej Polski. Organizatorzy przygotowali ciekawy i bogaty program krajoznawczy, a uczestnicy docenili inicjatywę spotkania wypełniającego lukę powstałą po przełożeniu CZAK ze względów epidemiologicznych.

- CZAK Kresowy.

Impreza odbyła się w latach 2018–2019 i jej organizatorem był Oddział „Mazowsze" z Warszawy. W kolejnych latach, w związku z pandemią, zrezygnowano z organizacji wyjazdu.

W 2018 roku, w dniach 28 czerwca–4 lipca odwiedzono rumuńską Bukowinę. Wyjazd, w którym wzięło udział 36 osób, prowadzili Mieczysław Żochowski i Małgorzata Wojtatowicz. Z kolei w dniach 27 czerwca–3 lipca 2019 roku VII Zlot odbył się na ziemi lwowskiej. Na wyjazd prowadzony przez Mieczysława Żochowskiego pojechało 35 osób.

- Ogólnopolski Przegląd Książki Krajoznawczej i Turystycznej.

Przegląd był przygotowywany i realizowany przez Centralną Bibliotekę PTTK, we współpracy z komisją, Wielkopolskim Klubem Publicystów Krajoznawczych i Oddziałem Poznańskim PTTK. Komisarzem przeglądu była Maria Janowicz, kierownik CB PTTK. Z ramienia komisji w pracach jury pod przewodnictwem prof. Janusza Zdebskiego udział wzięli Małgorzata Pawłowska i Szymon Bijak oraz współpracujący z komisją Józef Partyka.

Na XXVI Przegląd nadesłano 134 publikacje, XXVII – 153, XXVIII – 109, a XXIX – 140.

Prezentacja laureatów i wręczenie nagród miały miejsce w Poznaniu podczas Targów Regionów i Produktów Turystycznych TourSalon (2018–2020, edycje XXVI–XXVIII). W związku z pandemią organizację XXIX edycji Przeglądu przeniesiono na 2021 rok, a finałową galę zastąpiono filmikiem pokazującym prace jury i indywidualne wręczanie nagród wyróżnionym. Ta edycja imprezy zyskała też szerszą niż wcześniej obecność w mediach społecznościowych. Wprowadzono także, cieszącą się znacznym powodzeniem, nagrodę publiczności.

W 2022 roku przygotowano jubileuszową XXX edycję Przeglądu. Tym razem partnerami CB PTTK byli Oddział Regionalny PTTK w Białymstoku i samorząd województwa podlaskiego. Finał zaplanowano na 28 października 2022 roku w Białymstoku.

- Warsztaty Krajoznawstwo 2.0.

W dniach 28–30 września 2018 roku odbyły się w Łęczycy warsztaty „Krajoznawstwo 2.0" z wykorzystania nowoczesnych technologii w działalności krajoznawczej. Szkolenie przygotował Oddział PTTK „Ziemi Łęczyckiej" w Łęczycy, a wykładowcami byli

przedstawiciele Wojskowej Akademii Technicznej oraz Komisji Imprez na Orientację ZG PTTK. W warsztatach uczestniczyło 20 osób.

Weryfikacja odznak

W latach 2018–2021 Centralny Zespół Weryfikacyjny pod przewodnictwem Zbigniewa Lewandowskiego przyznał 314 Odznak Krajoznawczych Polski, w tym: 148 brązowych, 93 srebrne, 47 złotych i 26 złotych z szafirem. Z kolei zespoły Weryfikacyjne ROK przyznały 1689 brązowych i 380 srebrnych Regionalnych Odznak Krajoznawczych.

Podkomisja Kolekcjonerstwa Krajoznawczego przyznała trzy odznaki kolekcjonerskie „Chomik", 24 Plakietki Zbiorów Krajoznawczych, 22 Ekslibrisy Krajoznawcy Bibliofila oraz odznaki Kolekcjoner Krajoznawca pięć w stopniu srebrnym i jedna w stopniu złotym.

Ewidencję Zespołów Weryfikacyjnych ROK oraz statystyki zdobywania odznak prowadzi Jerzy Pabian. Niestety sprawozdania z akcji weryfikacyjnej przesyła nieco mniej niż połowa zespołów. W okresie sprawozdawczym powołano pięć nowych Zespołów Weryfikacyjnych ROK.

Komisja zaopiniowała regulaminy odznak: „Poznaj miejscowości o ciekawych nazwach", „Śladami Królewny Anny Wazówny", „100-lecie odzyskania niepodległości", „Szlakiem bitwy nad Bzurą", „Miłośnik modernizmu" oraz „Szlakiem Żydów w Polsce". Konsultowano także regulamin odznak: „Na szlakach niepodległości" oraz „Questy – wyprawy odkrywców".

Działalność promocyjna, wydawnicza, Internet

Komisja prowadziła własną stronę internetową (http://kkraj.pttk.pl), która uległa zawieszeniu jesienią 2021 roku. Stronę internetową i profil w serwisie Facebook mają również Regionalne Pracownie Krajoznawcze PTTK (odpowiednio: http://pracowniapttk.pl oraz https://www.facebook.com/RPK.PTTK), a także Ogólnopolski Przegląd Książki Krajoznawczej i Turystycznej (odpowiednio: www.przegladksiazki.pl oraz https://www.facebook.com/Przeglad.Ksiazki).

W okresie sprawozdawczym ukazały się kolejne numery biuletynu informacyjnego komisji „Krajoznawca", który redaguje Krzysztof Tęcza. Również Podkomisja Kolekcjonerstwa Krajoznawczego wydała kolejne numery swojego biuletynu (redakcja Wojciech Kowalski).

Dzięki staraniom przede wszystkim Marii Janowicz i Józefa Partyki w 65. roczniku „Ziemia" za 2019 rok ukazały się materiały z sesji „Mijające krajobrazy Polski", które odbyły się w latach 2010–2019. Z kolei w 2020 roku przy ogromnym wkładzie Józefa Partyki ukazała się monografia „Z biegiem Wisły" zawierająca materiały poświęcone Wiśle z sesji „Mijające krajobrazy Polski" zorganizowanych w 2017 roku w Krakowie, Warszawie i Gdańsku w ramach obchodów Roku Rzeki Wisły.

Realizacja uchwał i wniosków z Krajowej Konferencji Krajoznawców

Wnioski i uchwały z Krajowej Konferencji Krajoznawców znalazły odzwierciedlenie w kadencyjnym i rocznych planach pracy komisji. Ich realizację monitorowano na bieżąco.

Pozostałe działania

- Regionalne Pracownie Krajoznawcze.

Sprawami Regionalnych Pracowni Krajoznawczych zajmował się zespół, który tworzyli Małgorzata Pawłowska (przewodnicząca), Anna Becker-Kulińska, Maria Janowicz oraz Andrzej Wesół.

Zespół koordynował podział środków z budżetu ZG PTTK przeznaczonych na dofinansowanie RPK. Wysokość tych środków wynosiła 85 tysięcy zł w latach 2018–2019, 40 tysięcy w 2020 roku, 46 tysięcy w 2021 roku i 90 tysięcy w 2022 roku. Kwoty te przeznaczano na zbiory (zakup, konserwacja), doposażenie pracowni (sprzęt komputerowy, regały, stoły), działalność programową (odznaki, wydawnictwa, szkolenia) oraz rozwój kadry (szkolenia, kursy indywidualne).

Szkolenia kierowników RPK zorganizowano we Wrocławiu (2018), Stęszewie k. Poznania (2019), Katowicach (2021) oraz Legnicy (2022). W 2020 roku ze względów epidemiologicznych spotkanie się nie odbyło w formie tradycyjnej, natomiast zorganizowano je w formie zdalnej 8 grudnia 2020 roku. Tematem spotkań była bieżąca problematyka funkcjonowania pracowni oraz przybliżenie zagadnień praktycznych przydatnych w działalności RPK (przygotowywanie wydawnictw, archiwizacja dokumentów).

Komisja wielokrotnie monitowała Zarząd Główny PTTK w sprawie złożonych jeszcze w czerwcu 2017 roku projektów nowelizacji regulaminu RPK oraz wzorcowej umowy między ZG PTTK a oddziałem mającym prowadzić pracownię. Finalnie dokumenty te, wraz z przepisami wykonawczymi, zostały zatwierdzone przez władze Towarzystwa w połowie 2022 roku.

- Sesje popularnonaukowe „Mijające krajobrazy Polski”

Komisja kontynuowała działania propagujące cykl seminariów krajoznawczych pod wspólnym tytułem „Mijające krajobrazy Polski”. W 2019 roku obyły się trzy seminaria z tego cyklu (Żary, Gdańsk i Warszawa). W 2020 roku planowane były jedynie dwie sesje (Grudziądz, Kock). W związku z pandemią COVID-19 oba spotkania odwołano. Ukazała się natomiast publikacja *Wojna polsko-bolszewicka na Lubelszczyźnie 1919–1920* pod redakcją Wojciecha Kowalskiego, która miała towarzyszyć sesji w Kocku.

- VII Kongres Krajoznawstwa Polskiego

W 2018 roku rozpoczęto przygotowania do organizacji VII Kongresu Krajoznawstwa Polskiego „Łódź 2020”. ZG PTTK powołał pod przewodnictwem prof. Janusza Zdebskiego Komitet Naukowy, w którym komisję reprezentują Józef Partyka oraz Szymon Bijak. W 2019 roku zebrano zgłoszenia ok. 80 wystąpień referatowych i materiałów do publikacji. Odbyło się także sześć sejmików przedkongresowych:

1. 15 lutego *Szlak kopernikowski* (Olsztyn).
2. 30 marca *Krajoznawstwo w Małopolsce. Tradycja – współczesność – tożsamość* (Kraków).
3. 14 września *Łódzkie – tożsamość, wspólnota, region* (Łódź).
4. 19–20 października *Unia Lubelska – jej historia i krajoznawczy wymiar* (Lublin).
5. 26 października *Krajoznawstwo w Świętokrzyskim – wczoraj, dziś i jutro* (Kielce).

6. 23 listopada *Możliwości wykorzystania turystycznego zabytków Staropolskiego Okręgu Przemysłowego* (Końskie).

Po organizacji sejmiku lubelskiego ukazała się publikacja *Unia Lubelska w pamięci Polaków*.

W 2020 roku zorganizowano jedynie dwa sejmiki:

- 29 lutego *PTTK i partnerzy działań krajoznawczych – wielkopolskie doświadczenia* (Swarzędz),
- 29 lutego *Zabytki techniki na Szlaku Kopernikowskim* (Olsztyn).

Pozostałe spotkania planowane na ten rok zostały przeniesione na czas po epidemii koronawirusa i de facto do połowy 2022 roku się nie odbyły.

18 marca 2020 roku Prezydium ZG PTTK zdecydowało o wstrzymaniu przygotowań Towarzystwa do Kongresu i przełożeniu organizacji tego wydarzenia na rok 2022.

Mimo przerwania prac organizacyjnych aktywny pozostawał Komitet Naukowy. Zebrane materiały przygotowano i wydano w latach 2020–2022 jako 66., 67. i 68. rocznik „Ziemi" oraz w czasopiśmie naukowym Uniwersytetu Łódzkiego „Warsztaty z geografii turyzmu".

W kwietniu 2022 roku komisja wystosowała do ZG PTTK pismo podkreślające konieczność organizacji Kongresu. Ostatecznie władze Towarzystwa podjęły decyzję o realizacji tego przedsięwzięcia we wrześniu 2023 roku.

Wyróżnienia

Komisja opiniowała wnioski o nadanie Odznaki Honorowej im. Aleksandra Janowskiego „Za zasługi dla krajoznawstwa". W latach 2018–2022 wyróżnienie to otrzymało 25 osób: Zdzisław Andrzejewski, Halina Byczek-Krasucka, Krzysztof Czerepowicki, Franciszek Dendewicz, Andrzej Gordon, Bogumił Korzeniewski, Wojciech Kowalski, Andrzej Łuczyński, Maciej Maśliński, Alicja Mężyk, Henryk Miłoszewski, Roman Henryk Orlicz, Zbigniew Orłowski, Paweł Packi, Małgorzata Pawłowska, Zbigniew Pękala, Janusz Ptasiński, Gabriela Rościszewska, Mieczysław Tokarski, Józef Tworek, Leszek Warowny, Andrzej Wasilewski, Wiesław Wiącek, Alicja Wrzosek oraz Elżbieta Zagłoba-Zygler.

Przygotowany został projekt logo komisji autorstwa Włodzimierza Majdewicza.

1.2. Regionalne Pracownie Krajoznawcze PTTK

Regionalne Pracownie Krajoznawcze (RPK) jako ośrodki pracy programowej i szkoleniowej Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego (PTTK) realizują zadania statutowe w zakresie krajoznawstwa i regionalizmu. Pracownie działają przy oddziałach lub jednostkach Towarzystwa. Opiekę programową nad działalnością RPK sprawuje Komisja Krajoznawcza Zarządu Głównego PTTK. Bezpośrednio prace robocze związane z funkcjonowaniem RPK prowadzi Zespół ds. RPK: Małgorzata Pawłowska (kierownik), Maria Janowicz, Anna Becker-Kulińska, Andrzej Wesół we współpracy z Szymonem Bijakiem (przewodniczącym Komisji Krajoznawczej).

W Polskim Towarzystwie Turystyczno-Krajoznawczym działa (2022 rok) dwadzieścia sześć Regionalnych Pracowni Krajoznawczych w następujących miastach: Białystok, Bydgoszcz, Częstochowa, Elbląg, Gdańsk, Gorzów Wielkopolski, Jelenia Góra (2019–2021 Bukowiec), Kalisz, Katowice, Kraków, Legnica, Lublin, Łódź, Olsztyn, Opole, Płock, Poznań, Radom, Rzeszów, Suwałki, Siedlce, Szczecin, Wałbrzych, Warszawa, Wrocław, Żary (od 2019 roku).

W województwie mazowieckim i dolnośląskim funkcjonują po cztery tego typu placówki, w lubuskim, podlaskim, śląskim, warmińsko-mazurskim i wielkopolskim – po dwie, w pozostałych (oprócz świętokrzyskiego, gdzie nie ma ich wcale) – po jednej. Niemal wszystkie pracownie działają przy oddziałach PTTK, z wyjątkiem RPK w Łodzi, która funkcjonuje przy Centrum Fotografii Krajoznawczej PTTK. Kierownicy Regionalnych Pracowni Krajoznawczych PTTK lub osoby zajmujące się organizacją pracy, w tym również udostępnianiem zbiorów, najczęściej pracują społecznie; w pojedynczych przypadkach – na podstawie umowy o pracę, umowy o dzieło lub umowy zlecenia. Niekiedy pracownia działa w ograniczonym zakresie: zbiory udostępnia pracownik oddziału PTTK. Kierownicy RPK (lub osoby organizujące pracę) najczęściej posiadają wykształcenie wyższe lub niepełne wyższe i pomaturalne, rzadziej – średnie. Część pracowni jest dostępna przez pięć dni w tygodniu, w godzinach pracy biura oddziału; część dwa lub trzy razy w tygodniu; zdarza się też, że raz w tygodniu, przez 1–4 godziny; kilka pracowni ma dyżury popołudniowe. Często też, po uzgodnieniu, możliwy jest dostęp do zbiorów w dogodnym dla czytelnika terminie.

Podstawowe cele RPK, zgodnie z Regulaminem Regionalnej Pracowni Krajoznawczej PTTK uchwalonym w 1994 roku, to: rozwijanie idei krajoznawstwa w regionie swego działania oraz popularyzacja osiągnięć programowych PTTK; popularyzowanie walorów turystycznych swego regionu; integrowanie środowisk krajoznawczych, kulturalnych i turystycznych, w tym szczególnie kadry programowej PTTK.

W celu realizacji powyższych celów, regionalne pracownie wypełniają podstawowe zadania, do których należą: gromadzenie, opracowywanie i rozpowszechnianie materiałów krajoznawczych z terenu działania, poradnictwo i udostępnianie zbiorów; popularyzacja idei krajoznawstwa: odczyty, wykłady, prelekcje, szkolenia kadry programowej, wystawy, zajęcia specjalistyczne; praca z młodzieżą; działalność wydawnicza; współpraca z samorządami, towarzystwami regionalnymi, muzeami, dyrekcjami parków narodowych i krajobrazowych, placówkami naukowymi i kulturalnymi w zakresie zagadnień krajoznawczych i turystycznych, uczelniami wyższymi; działalność kolekcjonerska; inwentaryzacja krajoznawcza; ochrona środowiska; weryfikacja odznak krajoznawczych, regionalnych i turystyki kwalifikowanej;

współpraca z uczelniami wyższymi. Pracownie pełnią ważną rolę opiniotwórczą, jak chociażby waloryzacji zasobów krajoznawczych regionu.

Każda pracownia ma swoją specyfikę działania, uwarunkowaną przez wiele czynników: umocowanie pracowni w konkretnym oddziale czy jednostce PTTK, zainteresowania krajoznawcze kierownika RPK i współpracowników skupionych wokół pracowni czy wreszcie możliwości finansowych. Gromadzenie i udostępnianie zbiorów oraz poradnictwo krajoznawcze to podstawowe zadanie każdej pracowni. Prelekcje, szkolenia, wystawy, weryfikacja odznak dotyczą większości RPK, podobnie jak praca z młodzieżą (Ogólnopolski Młodzieżowy Turniej Turystyczno-Krajoznawczy, Konkurs Krasomówczy, Konkurs Krajoznawczy „Poznajemy Ojcowiznę"), której uwagę poświęcają pracownie w Białymstoku, Częstochowie, Gdańsku, Radomiu, Gorzowie Wlkp., Kaliszu, Rzeszowie, Siedlcach, Suwałkach, Szczecinie, Wałbrzychu, Żarach.

Na uznanie zasługuje działalność wydawnicza, dotyczy pracowni, w których wydawane są periodyki krajoznawcze: RPK w Katowicach („Krajoznawca Górnośląski"), RPK w Łodzi („Wędrownik"), RPK w Rzeszowie („Wędrowiec Małopolski"), RPK w Szczecinie („Wędrowiec Zachodniopomorski"), RPK we Wrocławiu („Na szlaku", periodyk wydawany internetowo). Pracownie w Białymstoku, Elblągu, Gdańsku, Gorzowie Wlkp., Katowicach oraz Szczecinie wydają przewodniki, informatory i inne opracowania krajoznawcze. Działalność kolekcjonerską zajmuje się pracownia w Lublinie, a inwentaryzacja krajoznawcza leży w sferze zainteresowań pracowni w Białymstoku, Katowicach i Krakowie. Specyfiką działania ostatniej wymienionej pracowni jest przede wszystkim ochrona środowiska. Pracownie współpracują z uczelniami wyższymi, głównie w zakresie poradnictwa krajoznawczego przy pisaniu przez studentów prac okresowych i końcowych: RPK w Białymstoku, Bydgoszczy, Częstochowie, Elblągu, Gdańsku, Katowicach, Krakowie, Legnicy, Łodzi, Rzeszowie, Szczecinie. RPK prowadzą swą działalność także we współpracy z samorządami, kuratoriami oświaty, lokalną prasą, radiem i TV, domami kultury, muzeami, archiwami, dyrekcjami parków narodowych i krajobrazowych, państwową służbą ochrony zabytków oraz przyrody. Należy także podkreślić, że część RPK odgrywa znaczącą rolę opiniotwórczą, np. RPK Katowice – w zakresie waloryzacji zasobów krajoznawczych regionu.

Szczególną uwagę należy zwrócić na zasoby biblioteczne i związaną z nimi aktywność placówek. We wszystkich RPK działają biblioteki, które liczą od ok. pół tysiąca do ok. 15 tysięcy woluminów. Daje to na koniec 2021 roku ogółem 154 880 woluminów. W poszczególnych RPK liczba woluminów przedstawiała się następująco: RPK Białystok – 8517, RPK Bydgoszcz – 7285, RPK Częstochowa – 1305, RPK Elbląg – 6116, RPK Gdańsk – 10 887, RPK Gorzów Wlkp. – 4400, RPK Jelenia Góra – 6000, RPK Kalisz – 4581, RPK Katowice – 7516, RPK Kraków – 10 427, RPK Legnica – 6263, RPK Lublin – 4926, RPK Łódź – 4541, RPK Olsztyn – 5650, RPK Opole – 1856*, RPK Płock – 1150*, RPK Poznań – 15 000, RPK Radom – 8501, RPK Rzeszów – 15 198, RPK Siedlce – 5547, RPK Suwałki – 1392, RPK Szczecin – 6000, RPK Wałbrzych – 4102*, RPK Warszawa – 2007, RPK Wrocław – 5369, RPK Żary – 344 (*– dane z lat ubiegłych). Zbiory biblioteczne RPK PTTK są wyspecjalizowane w tematyce krajoznawczej, zwłaszcza regionalnej. Bardzo często są to niezwykle cenne, unikatowe egzemplarze. Pracownie posiadają także w swych zasobach: mapy, czasopisma, foldery, zdjęcia, opracowania krajoznawcze, dokumenty historyczne, opracowania multimedialne, plakaty, proporczyki, rękopisy, maszynopisy, druki ulotne. Coraz

częściej do RPK trafiają spuścizny w postaci księgozbiorów po zmarłych krajoznawcach. Czasami, z powodu braku miejsca czy możliwości skatalogowania zbiorów, taki fakt staje się dla pracowni także problemem.

Od 1980 roku organizowane są corocznie szkolenia kierowników RPK PTTK. Odbywają się one w różnych regionach Polski, w latach 2017–2022 kolejno w: Olsztynie, Wrocławiu, Poznaniu, spotkanie zdalne poprzez platformę Zoom, Katowicach, Legnicy. Bezpośrednim realizatorem szkoleń są Regionalne Pracownie Krajoznawcze. W spotkaniach uczestniczy zwykle ok. 30–35 osób i są to kierownicy lub osoby pracujące w RPK, prezesi lub członkowie zarządów oddziałów, przy których działają te placówki, a także członkowie Komisji Krajoznawczej Zarządu Głównego PTTK i osoby współpracujące z komisją.

Podczas szkolenia prezentowane są zagadnienia, niezbędne do funkcjonowania RPK, na przykład: *Archiwizacja podstawowych dokumentów Regionalnej Pracowni Krajoznawczej (i oddziału), powstającej w wyniku działalności*; *Prawo autorskie w działalności Regionalnych Pracowni Krajoznawczych PTTK; Promocja Regionalnych Pracowni Krajoznawczych PTTK w social mediach; Metody pracy krajoznawczej*; *Nowoczesne krajoznawstwo*; *Regionalizm w szkołach*; *Proces powstawania książki*; *Krajoznawstwo w mediach społecznościowych*. Często uzupełnieniem zajęć są warsztaty służące nabyciu konkretnych umiejętności, np. zajęcia z tworzenia własnej strony na Facebooku, *Krajoznawstwo 2.0 – nowy wymiar poznawania; Szkolenie biblioteczno-komputerowe RPK PTTK: wydawnictwo ciągłe – opis bibliograficzny w Progmanie*. Zajęcia prowadzą wysokiej klasy specjaliści: archiwiści, prawnicy, twórcy social mediów itp.

Uczestnicy spotkania zapoznawani są z przygotowanymi corocznie statystykami i informacjami o zasobach i działalności pracowni: wykaz funkcjonujących RPK, liczba woluminów w poszczególnych pracowniach, liczba wykonanych rekordów komputerowych w poszczególnych pracowniach (w roku poprzedzającym szkolenie, procentowo w stosunku do liczby woluminów) i ogółem. Podczas szkolenia omawiane są rozliczenia dotacji przekazanych pracowniom w danym roku z budżetu ZG PTTK (właściwe wypełnianie formularzy, załączniki, najczęściej popełniane nieprawidłowości i błędy w dokumentacji i jej przesyłaniu) oraz doroczne karty informacyjne RPK (ankiety). Wiele wagi przykładane jest do omawiania stanu opracowania katalogów komputerowych. Omawiane są zagadnienia związane z tworzeniem i przesyłaniem do zbiorczego katalogu rekordów komputerowych dotyczących zbiorów RPK (bieżące problemy).

Obecni podczas spotkań przedstawiciele RPK zapoznają zebranych z aktualną sytuacją swoich placówek, ostatnimi dokonaniami, problemami i planami na przyszłość. Prezentowane są przykłady dobrych praktyk, jak: *Archiwum społeczne Podlasia* (RPK Białystok); *Tajemnicza szafa* (porządkowanie archiwaliów RPK w Krakowie); *Prezentacja na Facebooku książki krajoznawczej na każdy dzień… Adwentu* (RPK Kraków); *PTTK w przestrzeni do wędrowania. Popularyzacja krajoznawstwa we współpracy z Dolnośląskim Zespołem Parków Krajobrazowych* oraz *O młodzieży i z młodzieżą – współpraca ze szkołami* (RPK Legnica); *Z książką w plecaku* (RPK Żary); *Żyją i działają wśród nas* oraz *Żyli i działali wśród nas* – biogramy krajoznawców (RPK Gdańsk); *Rzeszów nieodkryty*, *Perły Podkarpacia* – udział w nagrywaniu audycji krajoznawczych w Polskim Radiu Rzeszów (RPK Rzeszów). Wiedza pogłębiana jest podczas wizyt m.in. w Archiwum Państwowym we Wrocławiu, Zakładzie Narodowym im. Ossolińskich, Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej w Olsztynie, Collegium

Maius Uniwersytetu A. Mickiewicza w Poznaniu, siedzibie Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk, Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki Akademickiej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, Legnickiej Bibliotece Publicznej, Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej w Olsztynie.

Ważnym celem spotkań jest integracja kierowników RPK. Dzięki temu łatwiejsza jest współpraca zespołów, np. zdalna wymiana informacji dotyczących tworzenia i przesyłania bibliotecznych rekordów komputerowych; wymiana dubletami bibliotecznymi.

Spotkaniom towarzyszy zazwyczaj interesujący i różnorodny program krajoznawczy. Należy podkreślić, że uczestnicy ponoszą część kosztów szkolenia (np. w całości opłacają wycieczkę krajoznawczą, nocleg wstępny oraz część kosztów ogólnych).

Wiele uwagi Komisja Krajoznawcza poświęca kontynuacji zrealizowanego w 2009 roku (we współpracy z Centralną Biblioteką PTTK i Regionalnym Oddziałałem PTTK w Białymstoku) projektu „Regionalizm on-line. Rozwój potencjału Regionalnej Pracowni Krajoznawczej", który był dofinansowany ze środków finansowych Programu Operacyjnego Funduszu Inicjatyw Obywatelskich (FIO) w wysokości 40 tysięcy złotych. Celem zadania było wdrożenie w bibliotekach RPK PTTK jednolitego komputerowego i informacyjnego systemu katalogowego, który został jednak rozszerzony na wszystkie tego typu placówki. Zakupiono dla nich program biblioteczny firmy Progman „Biblioteka publiczna". Pracownie, które nie posiadały niezbędnego do realizacji zadania sprzętu komputerowego, otrzymały na ich zakup dotację celową. Sprzęt komputerowy jest sukcesywnie wymieniany w miarę eksploatacji. W celu ułatwienia kontaktu oraz wymiany informacji wszystkie pracownie otrzymały zunifikowane adresy e-mailowe (nazwa miasta, w którym działa RPK@pracowniapttk.pl), zbudowane w oparciu na wcześniej zakupionej domenie: pracowniapttk.pl. Podczas szkolenia zapoznano przedstawicieli RPK z pracą w programie katalogowym oraz podstawami opisu bibliograficznego książki (istnieje stała potrzeba szkolenia nowych kierowników RPK). Koszt całkowity projektu, z dotacją FIO, wkładem własnym i dotacją Komisji Krajoznawczej, wyniósł 101 300 złotych. Ogółem we wszystkich pracowniach wykonano 7500 rekordów. W latach 2010–2022 zadanie kontynuowano ze środków Komisji Krajoznawczej ZG PTTK, w wyniku czego wykonano ponad 110 tysięcy rekordów, co stanowi ok. 72% wszystkich jednostek bibliotecznych znajdujących się w RPK PTTK.

Sukcesywnie budowane rekordy biblioteczne umieszczane są w komputerowych katalogach, na stronie www.pracowniapttk.pl, zbudowanej w ramach realizacji projektu „Regionalizm on-line. Rozwój potencjału Regionalnej Pracowni Krajoznawczej". Kolejnym krokiem był zakup aktualizacji programu „Biblioteka publiczna", umożliwiającego przekazywanie opracowanych rekordów bibliotecznych pomiędzy pracowniami, jak również na nowoczesny pełny ogląd opisów katalogowych na wspomnianej wyżej stronie internetowej. Ponadto ustawicznie jest monitorowany przez informatyków stan techniczny aplikacji mobilnej zainstalowanej na komputerach RPK, pozwalającej na zdalną aktualizację katalogów komputerowych poprzez łącza satelitarne. Strona internetowa RPK zawiera też podstawowe informacje o pracowniach: adresy, telefony, godziny otwarcia, a także historię poszczególnych placówek, także tych nieistniejących (np. RPK w Białej Podlaskiej, Chełmie, Koszalinie, Toruniu). Historia poszczególnych pracowni od kilku lat opracowywana jest przez Annę Becker-Kulińską, obecnie współpracownika Komisji Krajoznawczej.

W celu realizacji komputeryzacji zbiorów Regionalnych Pracowni Krajoznawczych, Komisja Krajoznawcza ZG PTTK współpracuje z Marią Janowicz, kierownikiem Centralnej Biblioteki PTTK i Dariuszem Kużelewskim, prezesem Regionalnego Oddziału PTTK w Białymstoku. Współpraca z Marią Janowicz obejmuje także inne zagadnienia, np. przedsięwzięcia związane z funkcjonowaniem strony internetowej RPK czy udział w dorocznych szkoleniach kierowników RPK.

W Internecie (od 8 czerwca 2009 roku) funkcjonuje grupa dyskusyjna RPK, dzięki której możliwe jest szybkie komunikowanie się z kierownikami RPK, członkami i współpracownikami Komisji Krajoznawczej, przekazywanie, pozyskiwanie i wymiana informacji, np. dotyczących szkoleń, wydawnictw, wydarzeń krajoznawczych. Stroną techniczną grupy dyskusyjnej zajmuje się Paweł Miśkowiec. W grupie dyskusyjnej RPK zarejestrowanych zostało ok. 80 adresów e-mailowych. Z inicjatywy Marii Janowicz od 7 listopada 2013 roku Regionalne Pracownie Krajoznawcze obecne też są też na Facebooku (Regionalne Pracownie Krajoznawcze PTTK).

Zarząd Główny PTTK corocznie przeznacza dla Regionalnych Pracowni Krajoznawczych środki finansowe, w latach 2017–2020 odpowiednio w tysiącach złotych: 82, 85; 82; 40; 46,3; 90. O szczegółowym przeznaczeniu dotacji, indywidualnie dla każdej RPK, decyduje Komisja Krajoznawcza na podstawie przesłanych w ankiecie informacji o prognozowanej na dany rok działalności programowej i organizacyjnej pracowni. Komisja wspiera przede wszystkim: gromadzenie, uzupełnianie i konserwację zbiorów Regionalnych Pracowni Krajoznawczych (np. zakupy, oprawa introligatorska, digitalizacja); sprzęt niezbędny do prowadzenia działalności programowej (komputery wraz z oprogramowaniem, skanery, drukarki, rzutniki, regały, biurka itp.); komputeryzację zbiorów; centralne szkolenie kierowników. W okresie sprawozdawczym funkcjonowały także: Fundusz programowy (szkolenia i merytoryczna działalność RPK) oraz Fundusz rozwoju osobistego (udział w sesjach, szkoleniach, sejmikach). Kwota, przypadająca średnio na jedną pracownię nie jest wysoka (w 2019 roku wyniosła ok. 1,5 tysiąca zł, a w 2022 roku – 3,5 tysiąca zł), jednakże stałe dofinansowania gwarantuje ciągłość w zakupie regionalnych nowości wydawniczych oraz rotacyjne wyposażenie każdej RPK w podstawowy sprzęt komputerowy i multimedialny, dzięki którym prowadzone są działania krajoznawcze. Koszty utrzymania Regionalnych Pracowni Krajoznawczych, np. opłaty za lokal, ogrzewanie, telefon, Internet, leżą po stronie oddziałów, przy których RPK funkcjonują.

Zarząd Główny PTTK w lipcu 2022 roku rozpoczął procedurę podpisania umów z oddziałami, przy których działają pracownie, na ich prowadzenie (umowy i nowy regulamin RPK został opracowany przez Małgorzatę Pawłowską i Dariusza Kużelewskiego w 2016 roku i zatwierdzony przez Komisję Krajoznawczą; istnieje taka konieczność, ponieważ poprzednie tego typu dokumenty podpisywane były w latach 1990 i 1991 w innych warunkach, w jakich znajdowało się Towarzystwo, oraz innej sytuacji społeczno-gospodarczej kraju). Zakończenie działań planowane jest do końca grudnia 2022 roku.

Kadra RPK (kierownicy i osoby współpracujące) jest kompetentna, służąca swą wiedzą i doświadczeniem, często prowadząca własne działania. Skupieni wokół pracowni regionaliści, ludzie nauki i kultury stanowią prawdziwy potencjał intelektualny. Atutem są atrakcyjne, wyspecjalizowane zbiory biblioteczne, często unikatowe egzemplarze dotyczące regionu, również cenne archiwalia oraz dokumentacja tradycji i dorobku PTTK. Ponadto każda RPK

posiada przynajmniej podstawowy sprzęt komputerowy oraz – często – własny lokal, dobrze położony w przestrzeni miasta, niejednokrotnie w ścisłym centrum, np. RPK we Wrocławiu, Legnicy, Gdańsku, Lublinie, Olsztynie. Docenić należy wieloletnie doświadczenie pracowni w działalności krajoznawczej. Duże znaczenie mają też cykliczne szkolenia kierowników RPK, współpraca z Centralną Biblioteką PTTK oraz stała roczna dotacja z budżetu ZG PTTK. Na uwagę zasługują również osiągnięcia RPK w ostatnich latach: systematyczna komputeryzacja zbiorów; wspólna dla wszystkich pracowni strona internetowa i profil na Facebooku; zunifikowane adresy e-mailowe; grupa dyskusyjna RPK, umożliwiającej szybkie komunikowanie się. Nie bez znaczenia jest współpraca z samorządami, uczelniami wyższymi, muzeami, dyrekcjami parków oraz współpraca z młodzieżą w podejmowaniu zadań krajoznawczych.

Działalność Regionalnych Pracowni Krajoznawczych jest ważną formą działalności programowej Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego, a działacze i sympatycy, zgromadzeni przy RPK, tworzą prawdziwy jego potencjał intelektualny. Pracownie, pomimo wielu trudności (finansowych, lokalowych, kadrowych), wnoszą widoczny i trwały wkład do dorobku Towarzystwa i ogólnonarodowej kultury. Dalsze ich trwanie będzie zależało od nakładów finansowych przeznaczanych przez Zarząd Główny PTTK na utrzymanie RPK, w czym znaczące będzie zapewnienie obsady etatowej.

III.2. Działalność w sferze kultury

2.1. Komisja Fotografii Krajoznawczej ZG PTTK

Skład osobowy Komisji na koniec kadencji – zob. s. 25.

W 2018 roku członkowie komisji spotkali się trzykrotnie:

1. 14 kwietnia 2018 roku CFK Łódź,
2. 15–17 czerwca 2018 roku Forum Fotografii – Żywiec,
3. 20 listopada 2018 roku CFK Łódź.

Członkowie komisji w zależności od swoich umiejętności pracują nad realizacją planu pracy podzieleni na zespoły problemowe KFK ZG PTTK.

Zespół ds. szkoleń

- prowadzenie strony internetowej, szkolenia na temat sprzętu audio wideo i oprogramowania fotograficznego – Krzysztof Maciejewski,
- prawo autorskie – Ryszard Wrzosek (współpracownik komisji).

Główny Referat Weryfikacyjny

- wymiana legitymacji IF-PTTK, weryfikacja kadry – Andrzej Kowol (przewodniczący GRW), Barbara Polakowska, Krzysztof Maciejewski.

Stanowisko ds. archiwizacji – Paweł Wojtyczka (pracownik CFK i kustosz zbiorów) – odszedł z pracy w 2021 roku.

Kapituła im. Fryderyka Kremsera – Mieczysław Wojalski (sekretarz kapituły) oraz Izabela Rucińska (członek komisji).

Zespół wydawniczy

- opracowanie albumu fotografii krajoznawczej (zbieranie materiałów faktograficznych, biograficznych oraz fotografii obrazujących dorobek współcześnie działających Instruktorów Fotografii Krajoznawczej, a także dotychczasową działalność Komisji Fotografii Krajoznawczej) – Izabela Rucińska, Inga Nowakowska, Andrzej Danowski, Jerzy Maciejewski.

Obchody 60 lat fotografii krajoznawczej w PTTK – Izabela Rucińska, Andrzej Danowski, Jerzy Maciejewski.

Kontakty z ogniwami fotografii krajoznawczej i z IFK-PTTK

- zbieranie informacji o prezentacjach, wystawach fotograficznych (ich tytuły i adresy internetowe) oraz przygotowanie sprawozdań rocznych od IF PTTK – Andrzej Kowol.

Zespół wystawienniczy – Alojzy Ziółkowski, Andrzej Kowol, Paweł Wojtyczka (pracownik CFK i kustosz zbiorów).

Prowadzona jest strona internetowa Komisji Fotografii Krajoznawczej http://kfk.pttk.pl, która jest na bieżąco aktualizowana. Dodatkowo komisja ma profil na portalu Facebook oraz grupę Instruktorzy Fotografii Krajoznawczej PTTK na tym samym portalu. Powstał też blog komisji „Z życia Komisji Fotografii Krajoznawczej ZG PTTK", który prowadzony jest przez Andrzeja Kowola.

Obecnie na terenie kraju mamy następujące ośrodki zajmujące się fotografią krajoznawczą:

1. Pomorska Komisja Fotografii Krajoznawczej PTTK w Gdańsku.
2. Fotoklub Zamek Szczecin.
3. Komisja Fotografii Krajoznawczej PTTK w Elblągu.
4. Komisja Fotografii Krajoznawczej PTTK w Wałbrzychu.
5. Klub Fotografii Krajoznawczej PTTK w Opolu.
6. Sekcja Fotografii Krajoznawczej przy Kole Terenowym nr 32 PTTK w Rzeszowie.
7. Klub Fotograficzny „START" przy Oddziale PTTK „Beskid Śląski" w Cieszynie.
8. Komisja Fotografii Krajoznawczej przy Oddziale PTTK „Beskid Śląski" w Cieszynie.
9. Komisja Fotografii Krajoznawczej PTTK w Chorzowie.
10. Klub Fotograficzny „Flash" PTTK w Pleszewie.
11. Oddział Zakładowy PTTK „Stilon" w Gorzowie Wielkopolskim.
12. Klub Fotografii Krajoznawczej PTTK w Gliwicach.
13. Klub Fotografii Krajoznawczej PTTK w Wieruszowie.
14. Koło PTTK im. Korfantego w Berlinie.
15. Komisja Fotografii Krajoznawczej PTTK w Żarnowie.
16. Komisja Fotografii Krajoznawczej PTTK w Warszawie przy Oddziale PTTK Mazowsze.
17. Klub Fotografii Krajoznawczej PTTK przy Oddziale „Babiogórskim" w Żywcu.
18. Komisja Fotografii Krajoznawczej przy Oddziale PTTK Poraj.

Komisja Fotografii Krajoznawczej rozpoczęła odtwarzanie sieci terenowych zespołów weryfikacyjnych, mających na celu ułatwienie zdobywania Odznaki Fotografii Krajoznawczej. W 2018 roku takich zespołów było trzy, obecnie jest ich osiem. Poniżej wykaz, przy jakich jednostkach PTTK działają:

1. Terenowy Zespół Weryfikacyjny Srebrnej Odznaki Fotografii Krajoznawczej przy Pomorskiej Komisji Fotografii Krajoznawczej PTTK w Gdańsku.
2. Terenowy Zespół Weryfikacyjny Srebrnej Odznaki Fotografii Krajoznawczej przy Sekcji Fotografii Krajoznawczej przy Kole Terenowym nr 32 PTTK w Rzeszowie.
3. Terenowy Zespół Weryfikacyjny Srebrnej Odznaki Fotografii Krajoznawczej przy Oddziale Fabrycznej PTTK we Wrocławiu.
4. Terenowy Zespół Weryfikacyjny Srebrnej Odznaki Fotografii Krajoznawczej przy Centrum Fotografii Krajoznawczej w Łodzi.
5. Terenowy Referat Weryfikacyjnego przy Komisji Fotografii Krajoznawczej Oddziału PTTK Ziemia Wałbrzyska.
6. Terenowy Referat Weryfikacyjny Odznaki Fotografa Krajoznawcy przy Oddziale Miejskim PTTK w Radomiu.
7. Terenowy Referat Weryfikacyjny Odznaki Fotografa Krajoznawcy przy Oddziale PTTK „Beskid Śląski" w Cieszynie.
8. Terenowy Referat Weryfikacyjny Odznaki Fotografa Krajoznawcy przy Oddziale Miejskim PTTK w Elblągu.

Bieżący kontakt z kadrą instruktorską w imieniu komisji utrzymuje Barbara Polakowska i do jej obowiązków należy wyszukiwanie nieaktywnych Instruktorów Fotografii PTTK i nawiązywanie z nimi kontaktu celem powrotu do aktywnej działalności.

Zorganizowane imprezy:

- Ogólnopolskie Forum Fotografii Krajoznawczej Węgierska Górka – sztandarowa impreza Komisji Fotografii Krajoznawczej zorganizowana w dniach 15–17 czerwca 2018 roku,
- dwudniowe warsztaty fotograficzne ogólnopolskie połączone z pokazem Cosplay 8–9 września 2018 roku, Klub Fotograficzny „START" – Oddział Cieszyn,
- konkurs fotograficzny: „Piękno naszej Polski w setną rocznicę niepodległości" w dwóch kategoriach: dla dorosłych i dzieci; wpłynęło 200 prac z całej Polski; w bibliotece miejskiej w Cieszynie odbył się wernisaż; impreza trwała od maja do września 2018 roku, następnie przeniesiono wystawę do Skoczowa od 14 listopada 2018 roku, Klub Fotograficzny „START" – Oddział Cieszyn,
- „Piękno naszej Polski w setną rocznicę niepodległości" – warsztaty fotograficzne dla szkół, Klub Fotograficzny „START" – Oddział Cieszyn.

Wydano w formie elektronicznej zbiór dokumentów, jakie obowiązują KFK ZG PTTK, umieszczono go na stronie komisji.

2019

W 2019 roku komisja pracowała w trybie zdalnym, odbyły się trzy spotkania: dwa w Łodzi – w kwietniu i listopadzie, oraz na Forum Fotografii Krajoznawczej w Wałbrzychu – w maju.

Zorganizowane imprezy:

- spotkanie Głównego Referatu Weryfikacyjnego KFK ZG PTTK wraz z plenerem dnia 15 stycznia 2019 roku,
- wystawa *Wisła – Kamienny* – patronat honorowy komisji, 23 marca 2019 roku, Klub Fotograficzny „START" – Oddział Cieszyn,
- Ogólnopolskie Forum Fotografii Krajoznawczej w Wałbrzychu, maj 2019 roku,
- wystawa poplenerowa Forum Fotografii Krajoznawczej PTTK Wałbrzych 2019 roku,
- wystawa autorska Renaty Zięby, Klub Fotograficzny „START" – Oddział Cieszyn,
- wystawa 11 autorek członkiń PTTK, Oddział Ziemi Wałbrzyskiej,
- wystawa Tadeusza Łazarza *Moje fascynacje*, PTTK Oddział Chorzów,
- wystawa poplenerowa Forum Fotografii Krajoznawczej PTTK „Elbląg 2017",
- wystawa Piotra Sadoczyńskiego *Fotopasja*, PTTK Oddział Ziemi Wałbrzyskiej,
- wystawa VII Ogólnopolskiego Przeglądu Diaporam i Fotografii Cyfrowych PTTK,
- plener i szkolenie kadry fotografii krajoznawczej dnia 18 października 2019 roku, Klub Fotograficzny „START" – Oddział Cieszyn,
- konkurs fotograficzny na zdjęcie do kalendarza ZG PTTK, zorganizowany na zlecenie komisji, Klub Fotograficzny „START" – Oddział Cieszyn,
- konkurs fotograficzny „Ratujmy zabytki" przy współudziale KFK ZG PTTK oraz KOnZ ZG PTTK, zorganizowany przez Klub Fotograficzny „START" – Oddział

Cieszyn,

- konferencja „Łódzkie na szlaku” połączona z wystawą fotograficzną oraz prelekcja multimedialna „Dolina Pałaców i Ogrodów w Kotlinie Jeleniogórskiej”, imprezy zrealizowane przez Izabelę Rucińską, sekretarz komisji,
- konkurs fotograficzny dla uczniów „Moja szkoła” pod patronatem komisji, Klub Fotograficzny „START” – Oddział Cieszyn,
- wernisaż wystawy w Skoczowie wraz z Kołem Miejskim nr 2 w Skoczowie Z *okna turysty* dnia 3 grudnia 2019 roku, Klub Fotograficzny „START” – Oddział Cieszyn,
- wernisaż wystawy w ZG PTTK z okazji konkursu na Kalendarz ZG PTTK 2020 dnia 13 grudnia 2019 roku, Klub Fotograficzny „START” – Oddział Cieszyn.

2020

W związku z panującą pandemią, w marcu 2020 roku działalność w Towarzystwie została zawieszona, a planowane w marcu zebranie zostało przełożone. Zgodnie regulaminem komisja podjęła pracę online i kontaktowała się ze sobą w miarę potrzeb.

Komisja ze względu na pandemię postanowiła dopuścić kandydatów na instruktorów poza Forum Fotografii. Kandydaci musieli przysłać wszystkie dokumenty i prace do GRW KFK ZG PTTK, a po sprawdzeniu całości przewodniczący GRW Andrzej Kowol przesyłał cały materiał wszystkim członkom. Odbywało się głosowanie, a następnie uchwałą zatwierdzono kandydatów, którzy uzyskali większość głosów. Do kadry na Instruktora Fotografii Krajoznawczej PTTK powołano trzy osoby, które spełniły wymogi regulaminu Instruktora FK PTTK, 1 osoba nie spełniła tych wymogów.

Patronaty KFK ZG PTTK 2020:

- wystawa fotografii krajoznawczej w Wiśle *Na Kamiennym*, Klub Fotograficzny „START” – Oddział Cieszyn,
- konkurs fotograficzny w Żywcu „Magia Beskidów” 2020,
- kolejny konkurs fotograficzny w Cieszynie „Nasza szkoła”, Klub Fotograficzny „START” – Oddział Cieszyn,
- konkurs fotograficzny do Kalendarza ZG PTTK na rok 2021 „Poznajemy Polskę” na zlecenie ZG PTTK organizowany przez Klub Fotograficzny „START” – Oddział Cieszyn.

Komisja udzieliła również honorowych patronatów imprezom z zakresu fotografii krajoznawczej, organizowanym przez środowiska: wałbrzyskie, cieszyńskie, żywieckie.

Zorganizowane imprezy:

- konkurs fotograficzny do Kalendarza ZG PTTK na rok 2021 „Poznajemy Polskę” w ramach współpracy z Działem Programowo-Promocyjnym Biura ZG PTTK, Klub Fotograficzny „START” – Oddział Cieszyn,
- konkurs fotograficzny „Ratujmy zabytki” zorganizowany przez KFK ZG PTTK oraz KOnZ ZG PTTK, Klub Fotograficzny „START” – Oddział Cieszyn,
- wystawa autorska Romana Kuci (Instruktor Fotografii z Chorzowa) *Obok nas*, WOK Stara Kopalnia, Multimedialna Galeria Obrazu,
- wystawa autorska Piotra Sadoczyńskiego Z *ulubionych gór*, sala wystawowa Ośrodka

Społeczno-Kulturalnego SM Podzamcze,

- organizacja Przeglądu Diaporam i Fotografii Cyfrowych PTTK, KFK Oddział Wałbrzych,
- udział przedstawicieli CFK PTTK w jury Ogólnopolskiego Konkursu Fotograficznego „Magiczne miejsca" organizowanego przez Fundację Sióstr Nazaretanek w Warszawie.

Dodatkowo Andrzej Danowski był jurorem w międzyszkolnym konkursie fotograficznym o zabytkach Łodzi, który został zorganizowany przez bałucką filię Miejskiej Biblioteki Publicznej.

Członkowie komisji prowadzą działalność publicystyczną m.in. w wydawnictwach PTTK, np. „Turysta".

2021

W związku z sytuacją epidemiologiczną, w marcu 2020 roku zgodnie z regulaminem komisji o możliwości prowadzenia przez Internet pracy, Komisja działała zdalnie i kontaktowała się ze sobą w miarę potrzeb. Kontakty dotyczyły spraw związanych z konkursami fotograficznym i mianowaniem nowej kadry. W drugiej połowie 2021 spotkano się dwukrotnie:

1. 29 sierpnia 2021 roku w Wałbrzychu.
2. 4 grudnia 2021 roku we Wrocławiu. Odbyło się ono na terenie lokomotywowni i było połączone, w ramach programu „Kolej na PTTK", z plenerem fotograficznym. W zebraniu wziął udział opiekun komisji z ramienia Głównej Komisji Rewizyjnej Dariusz Grajkowski.

Zorganizowane imprezy:

- wernisaż wystawy *Wisła – Kamienny*, Klub Fotograficzny „START" – Oddział Cieszyn,
- konkurs fotograficzny „Ziemia cieszyńska w oczach uczniów", Klub Fotograficzny „START" Odział „Beskid Śląski" w Cieszynie,
- plener zamek Moszna, Klub Fotograficzny „START" – Oddział Cieszyn,
- IX Przegląd Diaporam i Fotografii Cyfrowych PTTK, Wałbrzych, przy współudziale KFK przy Oddziale PTTK Wałbrzych,
- I Ogólnopolski Zjazd Klubów i Komisji FK oraz TRW w dniach 16–10 października 2021 roku, Łódź, przy współudziale Oddziału PTTK Łódź-Polesie im. prof. J. Dylika,
- seria warsztatów szkolnych, plenerów, wykładów w szkołach powiatu cieszyńskiego, Klub Fotograficzny „START" – Oddział Cieszyn,
- konkurs fotograficzny „Magia Beskidów", Żywiecki Klub Fotograficzny Oddział Żywiec,
- wernisaż wystawy *Ziemia cieszyńska w oczach uczniów* z udziałem członków komisji dnia 17 grudnia 2021 roku, Klub Fotograficzny „START" – Oddział Cieszyn.

Patronaty KFK ZG PTTK:

- wystawa fotografii krajoznawczej w Wiśle *Na Kamiennym*,

- Ogólnopolski Konkurs Fotograficzny „Najciekawsze zakątki naszej Ojczyzny”, VI edycja, Fundacja Szkół Sióstr Nazaretanek w Warszawie,
- konkurs fotograficzny „Ziemia cieszyńska w oczach uczniów”, Klub Fotograficzny „START Oddział „Beskid Śląski” w Cieszynie.
- IX Przegląd Diaporam i Fotografii Cyfrowych PTTK, Wałbrzych, przy współudziale KFK przy Oddziale PTTK Wałbrzych,
- I Ogólnopolski Zjazd Klubów i Komisji FK oraz TRW w dniach 16–17 października 2021 roku, Łódź, przy współudziale Oddziału PTTK Łódź-Polesie im. prof. J. Dylika.

Ponadto komisja udzieliła również honorowych patronatów imprezom z zakresu fotografii krajoznawczej, organizowanym przez środowiska: wałbrzyskie, cieszyńskie, żywieckie.

2022

Komisja w 2022 roku spotkała się dwa razy oraz pracowała zdalnie.

1. 12 marca 2022 roku, Warszawa, siedziba ZG PTTK.
2. 3 czerwca 2022 roku, Cieszyn, w ramach Forum Fotografii Krajoznawczej.

Zorganizowane przedsięwzięcia:

- konkurs fotograficzny „Magia Beskidów”, Żywiecki Klub Fotograficzny Oddział Żywiec – kolejna edycja,
- wydanie w Żywcu przewodnika autorstwa Grzegorza Szczepaniaka z jego zdjęciami, Instruktor Fotografii Krajoznawczej PTTK,
- wernisaż wystawy *Kościoły i kapliczki Śląska Cieszyńskiego* dnia 8 marca 2022 roku, Klub Fotograficzny „START” – Oddział Cieszyn,
- XXXII Ogólnopolskie Forum Fotografii Krajoznawczej – Cieszyn 2022, Klub Fotograficzny „START” – Oddział Cieszyn,
- wernisaż wystawy z okazji 60-lecia Fotografii Krajoznawczej ZG PTTK w Browarze Zamkowym w Cieszynie, Klub Fotograficzny „START” – Oddział Cieszyn,
- wernisaż wystawy z okazji 60-lecia Fotografii Krajoznawczej ZG PTTK w Skansenie w Ochabach, Klub Fotograficzny „START” – Oddział Cieszyn,
- wernisaż wystawy z okazji 10-lecia Klubu Fotograficznego „START” w Browarze Zamkowym w Cieszynie, Klub Fotograficzny „START” – Oddział Cieszyn,
- wernisaż wystawy z okazji 10-lecia Klubu Fotograficznego „START” w Skansenie w Ochabach, Klub Fotograficzny „START” – Oddział Cieszyn,
- wernisaż wystawy z okazji 10-lecia Klubu Fotograficznego „START” w Centrum Fotografii Krajoznawczej PTTK w Łodzi, Klub Fotograficzny „START” – Oddział Cieszyn,
- konkurs fotograficzny „Ziemia cieszyńska w oczach uczniów – Architektura” II edycja, organizator Klub Fotograficzny „START” – Oddział Cieszyn,
- konkurs fotograficzny „Architektura Piwa – Historia Browarów”, Klub Fotograficzny „START” – Oddział Cieszyn.

W planach na 2022 rok:

- wystawa we wrześniu w Centrum Fotografii Krajoznawczej PTTK w Łodzi, Klub Fotograficzny „START" – Oddział Cieszyn,
- wystawa w Strumieni Urząd Miasta *Kościoły i kapliczki Śląska Cieszyńskiego*, Klub Fotograficzny „START" – Oddział Cieszyn,
- wystawa we wrześniu w Domu Kultury 502 w Łodzi *Kościoły i kapliczki Śląska Cieszyńskiego*, Klub Fotograficzny „START" – Oddział Cieszyn,
- II Zjazd Klubów i Komisji Fotografii Krajoznawczych oraz TRW PTTK w dniach 14–16 października 2022 roku, Oddział Przewodnicki PTTK w Malborku.

Sprawozdania

Do końca listopada danego roku każdy z instruktorów fotografii krajoznawczej ma obowiązek złożyć sprawozdanie ze swojej pracy w danym roku.

L.p.	Rok	Sprawozdania IFK	Liczba wydarzeń
1.	2018	31	657
2.	2019	30	250
3.	2020	35	650
4.	2021	35	670

Odznakę Fotografii Krajoznawczej w stopniu popularna i brązowym w terenie weryfikuje kadra instruktorska, w stopniu srebrnym srebrny OFK Terenowe Zespoły Weryfikacyjne. OFK w stopniu złotym i wyższym weryfikuje Główny Referat Weryfikacyjny umieszczony w strukturach KFK ZG PTTK.

Lp.	**Rok**	**Popularna OFK**	**Brązowa OFK**	**TZW SOFK**	**GRW ZOFK**	**GRW DOFK**
1.	2018	3	3	1	1	1
2.	2019	3	3	2	2	0
3.	2020	3	2	1	1	1
4.	2021	4	2	2	1	4
5.	2022	2	2	3	3	6

Kadra programowa

Komisja Fotografii Krajoznawczej ZG PTTK obecnie skupia ok. 300 osób kadry programowej, ale aktywnych Instruktorów Fotografii jest 81 osób, w tym 11 Zasłużonych Instruktorów Fotografii.

Komisja do końca marca każdego roku przyjmuje wnioski na mianowania Instruktorów Fotografii. Po zaakceptowaniu kandydatur kandydaci są przedstawiani na forum, a członkowie kadry w tajnym głosowaniu decydują o przyjęciu lub odrzuceniu kandydatur.

Instruktorzy powołani przez komisję w latach 2018–2022:

1. Renata Zięba 226/18 Cieszyn.
2. Janusz Piotrowski 227/18 Elbląg.
3. Grzegorz Szczepaniak 228/18 Żywiec.
4. Piotr Kopicki 229/19 Chorzów.
5. Janina Piechowiak 230/19 Elbląg.
6. Justyna Wolanin 231/19 Radom.
7. Gabriela Jaworowska 232/19 Skoczów.
8. Krzysztof Haase 233/20 Żywiec.
9. Mirosław Andrzejewski 234/20 Chorzów.
10. Marek Kosiński 235/20 Wałbrzych.
11. Adam Piotr Hinz 236/21 Grudziądz.
12. Tadeusz Łazarz 237/21 Sosnowiec.
13. Marcin Kruszczyński 238/21 Koszalin.
14. Śliwiński Marek 239/22 Chorzów.
15. Kazimierz Szymela 240/22 Wałbrzych.
16. Jerzy Rutkowski 241/22 Turek.

Członkowie komisji prowadzą działalność publicystyczną m.in. w wydawnictwach PTTK (kwartalnik „Turysta”).

2.2. Centrum Fotografii Krajoznawczej PTTK

Centrum Fotografii Krajoznawczej PTTK jest specjalistyczną jednostką PTTK w zakresie całokształtu zagadnień związanych z fotografią krajoznawczą, techniką video, filmową itp. W zakres działania powstałego w 1989 roku Centrum wchodzą następujące zadania:

- gromadzenie i archiwizowanie materiałów fotograficznych (zdjęć, negatywów, slajdów, zestawów itp.),
- gromadzenie materiałów z działalności Komisji Fotografii Krajoznawczej PTTK i ogniw Towarzystwa związanych z fotografią,
- gromadzenie czasopism, książek, katalogów, komunikatów itp. – dotyczących fotografii krajoznawczej,
- opracowywanie pozyskiwanych materiałów, ich katalogowanie i udostępnianie,
- organizacja wystaw na terenie całego kraju, prowadzenie szeroko rozumianej działalności popularyzatorskiej i szkoleniowej (kursy, sesje, publikacje, wydawnictwa).

Tematyka zgromadzonych zdjęć jest bardzo różnorodna i obejmuje m.in. krajobraz polski, przyrodę, architekturę zabytkową, obrzędy, zwyczaje, wydarzenia kulturalne i organizacyjne PTTK. Na podkreślenie zasługuje fakt, że całość (dziś wielomilionowej wartości) zbiorów została przez działaczy PTTK przekazana do CFK nieodpłatnie.

Działalność CFK PTTK w omawianym okresie realizowana była, opierając się na postanowieniach Statutu PTTK i Regulaminu CFK PTTK zatwierdzonego przez ZG PTTK.

Skład osobowy CFK PTTK

Andrzej Danowski	dyrektor CFK od 1 lipca 2017 do 31 grudnia 2020 roku
Marek Lawin	specjalista od 1 września do 31 grudnia 2020 roku, dyrektor CFK od 1 stycznia 2021 roku
Danuta Jankowska	główny księgowy od 1 lipca 2017 roku
Paweł Wojtyczka	kustosz od 1 lipca 2017 do 31 grudnia 2020 roku, główny specjalista od 1 grudnia do 30 listopada 2021 roku
Michalina Kraszkiewicz	kustosz od 1 stycznia 2022 roku
Sylwia Nowak	specjalista 1 stycznia 2022 roku

Działająca w strukturze CFK PTTK Regionalna Pracownia PTTK wydaje czasopismo pt. „Wędrownik”, publikując w latach 2017-2021 numery 424-436. Redakcja „Wędrownika”: Izabela Rucińska - redaktor naczelna od 1 lipca 2017 do 31 sierpnia 2021 roku, Ryszard Bonisławski - redaktor naczelny od 1 września 2021 roku. Kolegium redakcyjne: Ryszard Bonisławski, Elżbieta Czarnecka, Andrzej Danowski, Katarzyna Krakowska, Michalina Kraszkiewicz, Marek Lawin, Sylwia Nowak, Inga Nowakowska, Magdalena Pawlak, Halina Pełka, Barbara Popławska, Paweł Wojtyczka.

2017

- prelekcja dla uczestników szkolenia fotograficznego w trakcie kursu organizowanego przez Porozumienie Oddziałów PTTK województwa łódzkiego,
- prelekcja o fotografii na Centralnym Zlocie Krajoznawców w Sielpi,
- prelekcja w ramach szkolenia na uprawnienia Społecznego Opiekuna Zabytków – 70 osób, wspólnie z KOnZ ZG PTTK,
- prelekcja dla Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Pabianicach.

2018

- informacja o działalności CFK PTTK na spotkaniu Zarządu Głównego PTTK w siedzibie CFK PTTK,
- szkolenie fotograficzne dla kadry PTTK województwa łódzkiego w Przedborzu,
- cykl prelekcji ze zdjęciami archiwalnymi na temat odzyskania niepodległości w Łodzi.

2019

- prelekcja na konferencji „Łódzkie na szlaku – 100-lecie powstania województwa".

2020

- brak, z powodu sytuacji epidemiologicznej.

2021

- kurs digitalizacji i archiwizacji fotografii dla uczniów klas turystycznych Zespołu Szkół Ekonomiczno-Turystyczno-Hotelarskiego im. Władysława Grabskiego w Łodzi w ramach praktyk zawodowych,
- prelekcje o:
    - fotografii krajoznawczej (jedna),
    - prawie autorskim w fotografii (dwie)

  dla młodzieży Zespołu Szkół Odzieżowo-Włókienniczych w Lublinie (w ramach objęcia patronatem CFK PTTK klasy o profilu technik fotografii i multimediów).

Informacja o przeprowadzonych konkursach i ich wynikach

2017

- organizacja konkursu dla uczniów łódzkich szkół „Szlakiem Ziemi Obiecanej",
- udział w obradach jury konkursu fotograficznego SP 29 o „Księżym Młynie" oraz przekazanie przez CFK PTTK książek jako nagród dla laureatów.

2018

- organizacja konkursu literacko-fotograficznego o Łodzi dla uczniów łódzkich szkół.

2019

- organizacja konkursu literacko-fotograficznego o Łodzi dla uczniów łódzkich szkół,
- konkurs na zdjęcie do kalendarza ZG PTTK,
- współorganizacja Ogólnopolskiego Przeglądu Diaporam i Fotografii Cyfrowych wspólnie z Oddziałem PTTK Wałbrzych.

2020

- udział w jury konkursu fotograficznego „Dziedzictwo Scheiblerów w obiektywie" zorganizowanego przez filię nr 3 Biblioteki Miejskiej w Łodzi,

- udział w jury konkursu fotograficznego „Najciekawsze zakątki naszej ojczyzny 2020” zorganizowanego przez Fundację Szkół Sióstr Nazaretanek w Warszawie.

2021

- udział w jury konkursu fotograficznego „Najciekawsze zakątki naszej ojczyzny 2021” zorganizowanego przez Fundację Szkół Sióstr Nazaretanek w Warszawie,
- współorganizacja i udział w jury konkursu IX Ogólnopolskiego Przeglądu Diaporam i Fotografii Cyfrowych „BYŁEM – WIDZIAŁEM – ZDOBYŁEM” organizowanego przez KFK Oddział w Wałbrzychu,
- współorganizacja konkursu fotograficzno-geograficznego „Moja Fotogeniczna Łódź” przy współpracy z Fundacją im. Prof. Stanisława Liszewskiego, Uniwersytetem Łódzkim – Instytutem Miast i Turyzmu oraz Muzeum Miasta Łodzi.

2022

- współorganizacja i udział w jury konkursu IX Ogólnopolskiego Przeglądu Diaporam i Fotografii Cyfrowych „BYŁEM – WIDZIAŁEM – ZDOBYŁEM” organizowanego przez KFK Oddział w Wałbrzychu,
- uczestnictwo w jury konkursu fotograficznego „Las Łagiewnicki – Perła Zielonej Łodzi” dla uczniów łódzkich szkół; odbyły się dwa z czterech etapów: ZIMA, WIOSNA,
- współorganizacja konkursu fotograficzno-geograficznego „Moja Fotogeniczna Łódź” przy współpracy z Fundacją im. Prof. Stanisława Liszewskiego, Uniwersytetem Łódzkim – Instytutem Miast i Turyzmu oraz Muzeum Miasta Łodzi.

Informacja o imprezach centralnych

2017

- organizacja Forum Fotografii Krajoznawczej PTTK w Elblągu przy współpracy z Komisją Fotografii Krajoznawczej ZG PTTK.

2018

- organizacja Forum Fotografii Krajoznawczej w Węgierskiej Górce, przy współpracy z KFK ZG PTTK i Oddziałem PTTK w Cieszynie (Klub Fotograficzny START).

2019

- forum Fotografii Krajoznawczej w Wałbrzychu przy współpracy z KFK ZG PTTK,
- konferencja referatowa z okazji 100-lecia województwa łódzkiego,
- udział z prelekcją fotograficzną w sejmiku przedkongresowym Oddziału Łódzkiego PTTK,
- Ogólnopolskie Warsztaty Fotograficzne wspólnie z Oddziałem PTTK Cieszyn.

2020/2021

- brak, z powodu sytuacji epidemiologicznej.

Obsługa fotograficzna

- obsługa fotograficzna XIX Walnego Zjazdu PTTK,

- obsługa fotograficzna oraz pozyskanie zdjęć do „Wędrownika” nr 1/2021 w ramach cyklu „Turystyczne niedziele w łódzkim”: Spała, Kamieńsk, Skierniewice, Poddębice, Lipka, Konarzew.

Wystawy fotograficzne

2017

- *Retrowędrówki, czyli turyści krajoznawcy na starych fotografiach* – eksponowana na XXIII Targach: Regiony Turystyczne *Na styku kultur* (17–19 marca), na Walnym Zjeździe PTTK (wrzesień) oraz w siedzibie CFK PTTK,
- *Z aparatem w plecaku* – zdjęcia Adama Czarnowskiego pokazywane na Walnym Zjeździe PTTK (wrzesień),
- *Turystyka w Tatrach* – eksponowana w bibliotece Oddziału PTTK w Jastrzębiu Zdroju (lipiec),
- *Ziemia lubuska* – pokazywana w Berlinie (listopad).

2018

- *Retrowędrówki* – 26. Ogólnopolski Przegląd Książki Krajoznawczej i Turystycznej 9–11 lutego 2018 roku, Poznań „Tour Salon”.

2019

- *110 lat łódzkiej turystyki* – na jubileusz 110-lecia Oddziału Łódzkiego PTK, PTT, PTTK; we współpracy z Odziałem Łódzkim PTTK; ekspozycja: kwiecień – Wydział Nauk Geograficznych UŁ,
- *Łódzkie na szlaku* – w 100-lecie powstania województwa; współfinansowana przez Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego, w ramach projektu obejmującego także wydanie „Wędrownika” i zorganizowanie konferencji naukowej; ekspozycja: 27 września – CFK PTTK, grudzień – Urząd Marszałkowski,
- *60 lat Klubu Narciarskiego Oddziału Łódzkiego PTTK* – pomoc w przygotowaniu wystawy; ekspozycja: listopad.

2020

- *Łódzkie na szlaku* – w 100-lecie powstania województwa; współfinansowana przez Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego w ramach projektu obejmującego także wydanie „Wędrownika” i zorganizowanie konferencji naukowej; ekspozycja w siedzibie CFK,
- *Ziemia lubuska – Lebuser Land* – przygotowana na prośbę Klubu PTTK w Berlinie im. Wojciecha Korfantego z okazji 70 lat PTTK.

2021

- *Kolej na PTTK – PTTK na kolej* – poświęcona kolejnictwu oraz zagadnieniom turystyki z hasłem ZG PTTK na lata 2021/2022 „Kolej na PTTK”; współfinansowana przez Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego w ramach projektu obejmującego także wydanie „Wędrownika” o tej samej tematyce; ekspozycja w siedzibie CFK (listopad 2021–marzec 2022),
- *Moja Fotogeniczna Łódź* – pokonkursowa (listopad 2021 w CFK PTTK, grudzień 2021–luty 2022 w XXIX LO w Łodzi),

- *70 lat PTTK* –przygotowana na prośbę Klubu PTTK w Berlinie im. W. Korfantego z okazji 70 lat PTTK.

2022

- *Kolej na PTTK – PTTK na kolej* – poświęcona kolejnictwu oraz zagadnieniom turystyki z hasłem ZG PTTK na lata 2021/2022 „Kolej na PTTK"; współfinansowana przez Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego w ramach projektu obejmującego także wydanie „Wędrownika" o tej samej tematyce; ekspozycja w siedzibie CFK (listopad 2021–marzec 2022),
- *Moja Fotogeniczna Łódź* –pokonkursowa (listopad 2021 w CFK PTTK, grudzień 2021–luty 2022 w XXIX LO w Łodzi),
- wystawa fotografii z okazji 10-lecia Klubu Fotograficznego START przy Oddziale PTTK „Beskid Śląski" w Cieszynie,
- przygotowanie wystawy fotograficznej *Krajobraz w obiektywie* dla Oddziału Warszawskiego PTTK.

Udostępnianie fotografii w celach popularyzatorskich

2017

- prezesi KTG Kosówka Oddział Łódzki PTTK – dla klubu,
- Karpaty Wschodnie Dohnalika – dla Andrzeja Wielochy,
- Karpaty Wschodnie Dohnalika – dla Łukasza Quirini-Popławskiego z Zakładu Geografii Turyzmu, Instytutu Geografii Miast i Turyzmu Uniwersytetu Łódzkiego,
- Złotno, Zdrowie – dla Macieja Kronenberga, autora przewodników filmowych po Łodzi i województwie,
- zdjęcia archiwalne (obróbka) i zdjęcia współczesne do periodyku „Wędrownik" poświęconego Łodzi filmowej.

2018

- dla Oddziału Łódzkiego PTTK (z okazji 110-lecia) – zdjęcia archiwalne i współczesne,
- dla wydawnictwa „Ziemia Łódzka" – zdjęcia związane z I wojną światową na terenie regionu łódzkiego,
- do „Ziemi" – zestaw zdjęć i opis dotyczący rzeki Wisły w fotografii krajoznawczej,
- do wydawnictwa anglojęzycznego dotyczącego historii Warszawy (zdjęcia zrujnowanej Warszawy E. Falkowskiego),
- do kalendarza PTTK dla Komisji Historii i Tradycji.

2019

- dla Oddziału Łódzkiego PTTK (z okazji 110-lecia),
- dla Centralnego Łuku Turystycznego (Łęczyca),
- dla Biura Planowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego (tereny zielone województwa),
- dla biura Zarządu Głównego PTTK (zdjęcia Łodzi na potrzeby wydawnictw Kongresu Krajoznawstwa Polskiego, zdjęcia z turystyki kwalifikowanej na potrzeby przygotowywanych prezentacji o PTTK),
- dla Urzędu Gminy Sędziejowice – na potrzeby wystawy fotograficznej,

- dla Stowarzyszenia Film – Przyroda – Kultura na potrzeby wydawnictwa z serii „Parki i ogrody Łodzi”,
- digitalizacja archiwum fotograficznego Adama Lenkiewicza na potrzeby wydawnictw COTG PTTK w Krakowie i CFK PTTK.

2020

- wybór, digitalizacja i obróbka cyfrowa zdjęć dotyczących działalności PTTK, potrzebnych do prezentacji multimedialnej oraz wystawy z okazji 70-lecia Towarzystwa; realizacja tego projektu odbyła się przy ścisłej współpracy z Biurem ZG PTTK,
- przygotowanie zestawu zdjęć wykorzystanych do prezentacji multimedialnej promującej Centrum Fotografii Krajoznawczej PTTK,
- przygotowanie zestawu zdjęć atrakcji turystycznych województwa łódzkiego dla Departamentu Sportu i Turystyki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego,
- kolejny etap digitalizacji archiwum fotograficznego Adama Lenkiewicza na potrzeby wydawnictwa COTG PTTK w Krakowie i CFK PTTK.

2021

- wybór, digitalizacja i obróbka cyfrowa zdjęć dotyczących działalności PTTK, potrzebnych do prezentacji multimedialnej oraz wystawy z okazji 70-lecia Towarzystwa; realizacja tego projektu odbyła się przy ścisłej współpracy z biurem Zarządu Głównego PTTK,
- przygotowanie zestawu zdjęć wykorzystanych do promowania Centrum Fotografii Krajoznawczej PTTK na nowej stronie internetowej Centrum www.cfk.pttk.pl (alias http://cfk-pttk.org),
- kolejny etap digitalizacji archiwum fotograficznego CFK PTTK. Pozyskiwanie i archiwizacja zasobów trzech pakietów slajdów, zdjęć i negatywów (łącznie ok. dwa tysiące fotografii) od osób prywatnych: Wilhelm Szarżanowicz, Andrzej Jakubowicz, Zdzisław Flach.

2022

- wybór, digitalizacja i obróbka cyfrowa zdjęć (ruiny Warszawy, Kolejka WKD w Warszawie, Muzeum w Ciechanowcu, Zamek w Lidzbarku Warmińskim na potrzeby artykułów do rocznika „Ziemia”,
- wybór, digitalizacja i obróbka fotografii na potrzeby prezentacji o turystyce rowerowej dla ZG PTTK,
- udostępnienie fotografii M. Wojalskiego z fabryki „Dywilan” w Łodzi na potrzeby wystawy fotograficznej.

Działalność wydawnicza

2017

- kwartalnik RPK PTTK „Wędrownik” poświęcony dziedzictwu filmowemu Łodzi wraz z wycieczką śladami Łodzi filmowej (szlak dla rodzin z dziećmi), dofinansowany z budżetu Miasta Łodzi w konkursie regrantingowym Centrum Inicjatyw na Rzecz Rozwoju REGIO.

2018

- folder o pałacyku PTTK ilustrowany zdjęciami – na spotkanie Zarządu Głównego PTTK i seniorów,
- kwartalnik RPK PTTK „Wędrownik" wydany z okazji Ogólnopolskiego Rajdu Leśników we współpracy z Regionalną Dyrekcją Lasów Państwowych,
- kwartalnik RPK PTTK „Wędrownik" wydany z okazji stulecia odzyskania niepodległości, dofinansowany z budżetu Miasta Łodzi w konkursie regrantingowym Centrum Inicjatyw na Rzecz Rozwoju REGIO.

2019

- kwartalnik RPK PTTK „Wędrownik" wydany z okazji 100-lecia powstania województwa łódzkiego, dofinansowany z budżetu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego.

2020

- kwartalnik RPK PTTK „Wędrownik" wydany z okazji 10-lecia powołania Centralnego Łuku Turystycznego.

2021

- przygotowanie, redakcja i skład informatora turystycznego „Studenckie bazy namiotowe PTTK" we współpracy z Biurem ZG PTTK i Komisją Akademicką ZG PTTK,
- kwartalnik CFK-RPK PTTK „Wędrownik" wydany z okazji 65-lecia czasopisma oraz z hasłem przewodnim ZG PTTK „Kolej na PTTK"; nowa odsłona wydawnictwa (szata graficzna i technologia wydania).

2022

- przygotowanie, redakcja i skład kwartalnika CFK RPK PTTK „Wędrownik – Drugie życie zrewitalizowanych atrakcji w regionie łódzkim" (w trakcie),
- przygotowanie, redakcja i skład Przewodnika po ziemi sieradzkiej – na zlecenie Starostwa Powiatowego w Sieradzu (w trakcie).

Strona internetowa

- prowadzenie strony internetowej CFK PTTK – prezentowanie najciekawszych zbiorów fotograficznych CFK, zamieszczanie informacji o aktualnych konkursach, wystawach, wydawnictwach itp.,
- uruchomienie w 2021 roku nowej strony internetowej CFK www.cfk-pttk.org w nowoczesnej szacie graficznej i responsywnej technologii; od kwietnia 2022 roku strona ma alias na stronie głównej PTTTK – www.cfk.pttk.pl,
- od 2021 roku prowadzenie działań marketingowych dla PTTK poprzez zasoby CFK PTTK na nowej stronie internetowej oraz w mediach społecznościowych – Facebook (fanpage dostępny pod adresem: https://www.facebook.com/CentrumFotografiiKrajoznawczejPTTK).

Środki zewnętrzne i dotacje

2017

Wydano numer kwartalnika RPK PTTK „Wędrownik" poświęconego dziedzictwu filmowemu Łodzi wraz z wycieczką śladami Łodzi filmowej (szlak dla rodzin z dziećmi), kwartalnik dofinansowany z budżetu Miasta Łodzi w konkursie regrantingowym Centrum Inicjatyw na Rzecz Rozwoju Regio.

2018

Wydano kwartalnik RPK PTTK „Wędrownik" z okazji stulecia odzyskania niepodległości, kwartalnik dofinansowany z budżetu Miasta Łodzi w konkursie regrantingowym Centrum Inicjatyw na Rzecz Rozwoju Regio.

2019

Wydano kwartalnik RPK PTTK „Wędrownik" z okazji stulecia powstania województwa łódzkiego, kwartalnik dofinansowany z budżetu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego.

2020

Wydano kwartalnik RPK PTTK „Wędrownik" z okazji 10-lecia powołania Centralnego Łuku Turystycznego, kwartalnik sfinansowany ze środków CŁT.

2021

Wydano kwartalnik RPK PTTK „Wędrownik" z okazji 65-lecia czasopisma oraz z hasłem przewodnim ZG PTTK „Kolej na PTTK", kwartalnik dofinansowany z budżetu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego oraz ZG PTTK.

2022

Pozyskano dotację na wydanie kwartalnika RPK PTTK „Wędrownik – Drugie życie zrewitalizowanych atrakcji w regionie łódzkim" – dofinansowanie z budżetu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego.

Działalność

- prace nad opracowaniem lub uzupełnianiem opisów do zdjęć, których proweniencja, autorstwo lub prezentowane treści nie były dotychczas znane,
- bieżąca obsługa biurowo-organizacyjna KFK ZG PTTK,
- bieżąca działalność archiwizacyjna i dokumentacyjna (digitalizacja zasobów, kontynuacja prac w kolejności istotności zasobów: skanowanie, obróbka, archiwizacja),
- udostępnianie zdigitalizowanych artefaktów muzealnych na ogólnodostępnej platformie Ogólnopolski System Archiwizacji (OSA) na koncie CFK PTTK https://osa.archiwa.org/archiwa/PL_1038, stworzenie trzech jednostek, które będą sukcesywnie zapełniane:
    - 001 Miejscowości i regiony Polski w dawnych zbiorach fotografii Centralnej Biblioteki PTTK,
    - 002 Miejscowości Polski w dawnym Archiwum Fotograficznym Komitetu dla Spraw Turystyki,
    - 003 Miejscowości Polski w dawnych zbiorach fotografii Zarządu Okręgu Łódzkiego PTTK,

- prowadzenie Terenowego Referatu Odznaki Fotografii Krajoznawczej,
- obsługa Instruktorów Fotografii Krajoznawczej PTTK,
- prowadzenie Regionalnej Pracowni Krajoznawczej PTTK,
- administrowanie budynkiem zabytkowej Willi Teschemachera w Łodzi, przy Wigury 12a (przeglądy techniczne, stały monitoring, ochrona, remonty itp.),
- wynajem pomieszczeń w zakresie działalności gospodarczej firmie Seven sp. z o.o. oraz Oddziałowi Łódzkiemu PTTK im. Czeraszkiewicza w Łodzi,
- wdrażanie zasad bezpieczeństwa antywirusowego i zasad zarządzania antykryzysowego,
- udzielanie porad w zakresie wykonywania fotografii,
- nawiązanie kontaktu z Naczelnym Dyrektorem Archiwów Państwowych i Narodowym Archiwum Cyfrowym w zakresie wdrożenia zintegrowanego, ogólnopolskiego Systemu Informacji Archiwalnej (ZoSIA); została wydana zgoda oraz nadany numer dla CFK PTTK, co pozwoliło podpisać umowę z Narodowym Archiwum Cyfrowym na wdrożenie systemu ZOSiA w CFK i nadanie certyfikatów.

2.3. Komisja Opieki nad Zabytkami ZG PTTK

Skład Komisji Opieki nad Zabytkami ZG PTTK został ustalony podczas Krajowej Konferencji Opieki nad Zabytkami, która odbyła się w dniu 10 lutego 2018 roku w Warszawie. Stałym współpracownikiem komisji był prof. Franciszek Midura – jej Honorowy Przewodniczący. Skład osobowy komisji na koniec XIX kadencji – zob. s. 25.

Od czasu krajowej konferencji nie doszło do żadnych zmian personalnych w składzie komisji. Konferencja wypracowała wnioski, które stanowiły kierunki działania na lata 2018–2021.

W okresie sprawozdawczym odbyto 9 stacjonarnych i protokołowanych posiedzeń:

1. 10 lutego 2018 roku w siedzibie Zarządu Głównego PTTK w Warszawie.
2. 12 kwietnia 2018 roku w siedzibie Muzeum Regionalnego PTTK w Puławach.
3. 14 lipca 2018 roku w siedzibie Centrum Fotografii Krajoznawczej w Łodzi.
4. 23–24 listopada 2018 roku w Sielpi i KSWP w Końskich.
5. 15 kwietnia 2019 w siedzibie Centrum Fotografii Krajoznawczej w Łodzi.
6. 22 listopada 2019 roku w Sielpi.
7. 7 marca 2020 roku w siedzibie Centrum Fotografii Krajoznawczej w Łodzi.
8. 8 października 2021 roku w siedzibie Centrum Fotografii Krajoznawczej w Łodzi.
9. 9 lipca 2022 roku w siedzibie ZG PTTK w Warszawie.

W większości sprawy merytoryczne należące do zakresu działania komisji omawiane były i opiniowane, a następnie przyjmowane do realizacji drogą internetową (za pomocą poczty elektronicznej). Działo się tak przede wszystkim ze względu na bezpieczeństwo i ograniczenia spowodowane pandemią koronawirusa COVID-19.

W trakcie kadencji działania komisji skupiały się na kilku zagadnieniach:

- corocznie analizowano wnioski o dotację oraz dokonywano podziału środków finansowych na działalność muzeów PTTK, kierując się zasadą, że złożenie ankiety muzealnej i znalezienie się na liście Muzeów PTTK jest warunkiem koniecznym w przypadku ubiegania się o przyznanie dotacji dla muzeum ze środków PTTK; w podziale środków nie uwzględniono placówek, które przestały działać pod szyldem Towarzystwa,
- dokonywano bieżącej analizy funkcjonowania muzeów PTTK,
- na bieżąco współpracowano z oddziałowymi komisjami opieki nad zabytkami,
- włączano się do promocji oraz uczestniczono w Europejskich Dniach Dziedzictwa,
- prowadzono uzgodnienia i podejmowano bieżące interwencje w sprawach stanu nieruchomych obiektów zabytkowych w muzeach i zabezpieczenia zbiorów muzealnych,
- opracowywano plany pracy oraz przyjmowano preliminarze wydatków komisji na kolejne lata,
- opracowywano i gromadzono materiały do nowej strony internetowej komisji,
- rozpatrywano i opiniowano wnioski do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego o przyznanie odznaki „Za Opiekę nad Zabytkami” wyróżniającym się działaczom Towarzystwa,

- wielokrotnie omawiano sytuację panującą w Muzeum Regionalnym PTTK w Puławach – mając na uwadze możliwość zaistnienia strat wizerunkowych Towarzystwa, oferowano zarządowi Oddziału PTTK w Puławach pomoc merytoryczną, poddając pod rozwagę różne pomysły podjęcia współpracy w kierunku spełnienia obowiązku prowadzenia działalności muzealnej; dokonano dokładnej inwentaryzacji zbiorów.
- dołączono do organizacji Centralnych Zlotów Krajoznawców „CZAK" w Końskich oraz w Kaliszu, m.in. poprzez organizację wystaw i prezentację referatów, które wygłaszali: Andrzej Danowski, Franciszek Midura i Wojciech Pasek,
- omawiano sprawy związane z organizacją szkolenia społecznych opiekunów zabytków,
- dokonywano podsumowania stopnia realizacji wniosków i uchwał z konferencji krajowej, podjęto decyzję o uwzględnieniu ich w rocznych planach pracy,
- działaczom PTTK posiadającym dużą wiedzę z zakresu historii i architektury oraz zaangażowanym w działania ochrony zabytków nadawano uprawnienia Instruktora Opieki nad Zabytkami,
- kontynuowano weryfikację i aktualizację listy instruktorów społecznej opieki nad zabytkami PTTK oraz wymianę legitymacji instruktorskich,
- prowadzono przygotowania do organizacji zjazdu społecznych opiekunów zabytków oraz poszukiwano środków finansowych na jego przeprowadzenie,
- zajmowano się sprawami Zespołu Budownictwa Drewnianego w Zawoi-Markowe Rówienki, m.in. opiniując projekt regulaminu tej placówki, a Jerzy Kowalski reprezentował komisję przy odbiorze prac konserwatorskich wykonanych tam z wykorzystaniem dotacji PTTK,
- omawiano sprawy związane z nowelizacją ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami,
- omawiano sprawy legalności wykorzystywania znaków graficznych, w tym UNESCO, oraz poszanowania praw autorskich przy ich wykorzystywaniu dla ustanawiania nowych odznak turystyczno-krajoznawczych,
- zaangażowano się w dyskusję w sprawie odbudowy Pałacu Saskiego w Warszawie, biorąc udział w spotkaniach organizowanych przez Generalnego Konserwatora Zabytków,
- opracowano koncepcję i poszukiwano środków finansowych na reaktywowanie po latach przerwy rocznika „Społeczna opieka nad zabytkami",
- we współpracy z Biurem Stołecznego Konserwatora Zabytków przeprowadzono w Warszawie kurs na uprawnienia społecznego opiekuna zabytków, który ukończyło 39 osób,
- we współpracy z Komisją Fotografii Krajoznawczej przeprowadzono cykliczne konkursy fotograficzne „Ratujmy zabytki",
- współorganizowano kurs dla przewodników środowiska łódzkiego PTTK,
- dokonywano wielu zawiadomień i interwencji na temat złego stanu zachowania i potrzeby zabezpieczenia obiektów zabytkowych, w tym m.in. zabytków techniki w Staropolskim Okręgu Przemysłowym oraz zespołu pałacowo-parkowego

w Białaczowie, gdzie adresatami specjalnego apelu o jego ratowanie były władze samorządowe, państwowe i służby konserwatorskie różnych szczebli,

- wspólnie z Muzeum Regionalnym PTTK w Końskich przeprowadzono trzy imprezy o charakterze popularnonaukowym: Świętokrzyski Przedkongresowy Sejmik Krajoznawczy „Możliwości wykorzystania turystycznego zabytków Staropolskiego Okręgu Przemysłowego", konferencję „Stanisław Bartłomiej Małachowski – Konecczanin wśród pierwszych obywateli Rzeczpospolitej" oraz Ogólnopolski Sejmik Opieki nad Zabytkami „100 lat opieki nad zabytkami w niepodległej Polsce", stanowiący wkład w ogólnopolski obchody 100-lecia niepodległości,
- omawiano sprawy związane z objęciem hali warsztatów dawnego Zakładu Mechanicznego „Ursus" w Warszawie opieką konserwatorską poprzez wpisanie ich do rejestru zabytków oraz zagrożeniem rozproszenia się zgromadzonych tam ponad 400 zabytkowych obiektów, w tym unikalnych pojazdów, które są przedmiotem zainteresowania wielu kolekcjonerów,
- sporządzono aktualny wykaz oddziałowych komisji opieki nad zabytkami działających w Polsce w celu integracji tego środowiska oraz ustalenia kierunków wspólnych działań,
- włączono się w organizację imprez prowadzonych przez Komisję Krajoznawczą ZG PTTK w ramach obchodów 190. rocznicy powstania listopadowego,
- omawiano sprawy związane z konkursami na prace magisterskie o tematyce ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.
- prowadzono promocję konkursu fotograficznego organizowanego przez Klub Fotograficzny „START" przy Oddziale PTTK „Beskid Śląski" w Cieszynie „Poznajemy Polskę z PTTK", w którym wyróżnione prace zostały wykorzystane w kalendarzu ZG PTTK na 2021 rok,
- wielokrotnie omawiano sposób zabezpieczenia zbiorów Muzeum Regionalnego PTTK w Starachowicach; prowadzono uzgodnienia i interwencje – w ich wyniku stworzono na bazie posiadanych muzealiów przy nowej siedzibie oddziału stałą ekspozycję *Wystawa Historyczna PTTK w Starachowicach*,
- podjęto starania, by zorganizować szkolenia muzealników PTTK oraz spotkania szkoleniowo-integracyjnego członków oddziałowych komisji opieki nad zabytkami,
- kontynuowano opiekę nad muzeami PTTK i organizowano spotkania komisji z przedstawicielami placówek muzealnych; udzielano bieżących porad oraz pomocy oddziałom i muzeom PTTK, a także muzeom prywatnym w zakresie muzealnictwa i społecznej opieki nad zabytkami,
- prowadzono przygotowania do przeprowadzenia szkolenia muzealników, zabezpieczając na ten cel środki finansowe w budżecie komisji, lecz szkolenia nie zorganizowano z powodu pandemii,
- kontynuowano współpracę z Zarządem Głównym Towarzystwa Opieki nad Zabytkami, w tym m.in. w zakresie wspólnej organizacji „II Kongresu Ochrony Zabytków",
- omawiano sprawy związane z wydaniem publikacji książkowej przybliżającej postaci zapomnianych działaczy Towarzystwa, którzy mieli wielkie zasługi dla

muzealnictwa oraz ochrony zabytków; dokumentowano ich osiągnięcia w celu opracowania i wydania drukiem książki.

Przy wsparciu organizacyjnym oraz zaangażowaniu członków komisji przeprowadzono wiele działań z zakresu opieki nad zabytkami na terenie kraju. Uczestniczono aktywnie w wydarzeniach organizowanych przez oddziałowe komisje opieki nad zabytkami i tak m.in.:

w Olkuszu

- powołano Komitet Budowy Ławeczki Pamięci społecznika, działacza, legionisty i ministra inż. Antoniego Minkiewicza, odbyła się także uroczysta wieczornica z okazji 100. rocznicy jego śmierci,
- otwarto wystawę z okazji 110. rocznicy powstania i działalności Muzeum Regionalnego PTTK.

w Końskich

- opracowano i wytyczono ścieżkę spacerową „Szlakiem zabytków i miejsc pamięci narodowej”,
- włączono się w obchody 60. rocznicy utworzenia Komisji Opieki nad Zabytkami przy miejscowym oddziale PTTK,
- przeprowadzono konkurs „Ocalić od zapomnienia”, którego celem było popularyzowanie zabytków i dziedzictwa kulturowego ziemi koneckiej,
- współorganizowano coroczne sesje muzealne z okazji Międzynarodowego Dnia Ochrony Zabytków, których tematami przewodnimi były: adaptacja do użytku domowego sprzętu wojskowego z okresu I i II wojny światowej, prace rewitalizacyjne w zabytkowym zakładzie hutniczym w Maleńcu, założenia koncepcyjne nowej formuły funkcjonowania Muzeum Zagłębia Staropolskiego w Sielpi, perspektywy muzealne w gminie wraz z przekształceniem Muzeum Regionalnego PTTK w samorządowe Muzeum Ziemi Koneckiej,
- rozstrzygnięto konkurs dla dzieci i młodzieży na projekt znaczka pocztowego „PTTK w służbie krajoznawstwa i turystyki” oraz „Stanisław Małachowski – Marszałek Sejmu Wielkiego”, najlepsze prace uhonorowano wydaniem przez Pocztę Polską personalizowanych znaczków pocztowych – w dwóch arkusikach wydawniczych ukazało się sześć znaczków.

w Warcie

- na budynku urzędu miasta wmurowano tablicę pamiątkową w 100. rocznicę Bitwy Warszawskiej oraz wytyczono „Szlak Niepodległej”.

w Dobczycach

- imieniem Władysława Kowalskiego, wieloletniego kustosza Muzeum Regionalnego PTTK, nazwano park nad Rabą przy ul. Podgórskiej.

2.4. Muzea PTTK

W XIX kadencji funkcjonowały regionalne muzea przy Oddziałach PTTK. Rokrocznie ich działalność jest dofinansowywana ze środków przyznawanych przez PTTK, a rozdysponowywanych przez Komisję Opieki nad Zabytkami ZG PTTK. Załamanie działalności muzeów nastąpiło w 2020 roku, który był szczególnie trudny dla wszystkich instytucji kultury, w tym także dla muzeów PTTK z powodu pandemii COVID-19. Mimo braku przychodów własnych (z biletów wstępu), muzea poświęciły ten czas na remonty, naprawy i niezbędne zmiany w ekspozycji, a także na konserwację eksponatów. Niestety, trudna sytuacja finansowa Towarzystwa spowodowała radykalne zmniejszenie budżetu dla muzeów PTTK. Z powodu bardzo niekorzystnych okoliczności, w jakich przyszło działać muzeum PTTK, komisja wysoko ocenia pracę zarządzających tymi muzeami, jak również wysiłki czynione przez zarządy oddziałów PTTK, mające na celu przetrwanie muzeów w trakcie obostrzeń związanych z pandemią.

Aktualnie pod działają następujące muzea:

1. Muzeum – zamek Anny Wazówny w Golubiu Dobrzyniu im. Zygmunta Kwiatkowskiego.
2. Muzeum Regionalne PTTK im. Władysława Kowalskiego w Dobczycach.
3. Muzeum Regionalne PTTK im. Antoniego Minkiewicza w Olkuszu.
4. Muzeum Miasta i Rzeki Warty, PTTK w Warcie im. dr Eugenii Kaleniewicz w Warcie.
5. Muzeum UG-PTTK w Iwanowicach.
6. Muzeum Regionalne PTTK Ziemi Koneckiej w Końskich.
7. Muzeum Regionalne PTTK w Ojcowie.
8. Muzeum Regionalne PTTK im. Ignacego Łukasiewicza w Gorlicach.
9. Skansen PTTK im. Józefa Żaka w Zawoi.

2.5. Centralna Biblioteka PTTK im. K. Kulwiecia

Gromadzenie, katalogowanie i udostępnianie zbiorów

W okresie sprawozdawczym 2017–2021 księgozbiór biblioteki powiększył się o 2512 jednostek bibliotecznych i liczy obecnie 60 789 jednostek, składających się na księgozbiór wyspecjalizowany w turystyce i krajoznawstwie. Zbiory nowe były katalogowane komputerowo w programie Progman Biblioteka Publiczna. Wpływy odnotowano dzięki zakupom ze środków własnych, darom od osób prywatnych i wymianie międzybibliotecznej na kwotę 61 513,50 zł (w tym zakup własny na kwotę 18 841 zł).

W zakresie wymiany międzybibliotecznej (publikacji własnych i zeszytów naukowych) biblioteka współpracuje z bibliotekami uczelni wyższych. Wymianę międzybiblioteczną w okresie sprawozdawczym prowadzono z 23 bibliotekami.

Dary oraz wymiana stanowią większą część wpływu do zbiorów biblioteki, zmniejsza się jednak liczba cennych darów przekazywanych przez towarzystwa naukowe i instytucje, a rośnie liczba darczyńców prywatnych, którzy przekazują księgozbiory, choć nie zawsze wartościowe. W okresie sprawozdawczym przeprowadzono prace porządkowe. Dokonano selekcji dubletów darów, które co roku trafiają do biblioteki z darów pochodzących od czytelników likwidujących księgozbiory prywatne oraz z selekcji zbiorów pracowników biura Zarządu Głównego PTTK.

Zasady korzystania z biblioteki nie zmieniły się, ze zbiorów prezencyjnie korzystają wszyscy zainteresowani, natomiast prawo do wypożyczeń przysługuje wyłącznie członkom PTTK z aktualną legitymacją członkowską.

Lata 2020 i 2021 były trudne dla Centralnej Biblioteki PTTK ze względu na trwający w Polsce stan epidemii wywoływany przez wirusa COVID-19. Centralna Biblioteka PTTK, tak jak inne instytucje kulturalne, została częściowo zamknięta dla czytelników (w miesiącach marzec–maj 2020, październik 2020–maj 2021 czytelnia biblioteki była niedostępna).

Od stycznia 2017 do grudnia 2021 roku liczba odwiedzin czytelników w bibliotece wynosiła 2490. W czytelni CB PTTK 1426 osób skorzystało prezencyjnie z 3353 książek, 143 map oraz 984 vol. czasopism, zaś 1064 osoby wypożyczyły na zewnątrz 2890 książek.

Działalność informacyjna oraz digitalizacja na życzenie

Pracownicy biblioteki pomagali czytelnikom przy poszukiwaniach bibliograficznych, informowali o aktualnych bazach danych, sposobie korzystania z komputerowej bazy dostępnej w Internecie. Prowadzone były również kwerendy tematyczne w zbiorach biblioteki na zlecenie oddziałów PTTK, działaczy i pracowników naukowych.

W czasie trwania pandemii Centralna Biblioteka PTTK zaoferowała czytelnikom (członkom PTTK) możliwość wypożyczania publikacji w większej liczbie oraz wprowadziła *digitalizację na życzenie*, tj. bezpłatne skanowanie fragmentów księgozbioru CB PTTK. Opcja ta okazała się bardzo pomocna dla wszystkich osób piszących prace naukowe i potrzebujących specjalistycznej literatury turystycznej niedostępnej w innych bibliotekach. W latach 2020–2021 roku biblioteka zeskanowała 870 stron publikacji. Biblioteka nadal oferuje digitalizację swoich zbiorów, a dokładne wytyczne dla czytelników chcących skorzystać z usługi digitalizacji można znaleźć na stronie:
https://centralnabibliotekapttk.pl/index.php?page=Digitalizacja-na-zyczenie.

Strony internetowe i katalogi komputerowe

Centralna Biblioteka PTTK jest pierwszą w Polsce książnicą krajoznawczą, o której zasobach piśmienniczych kompletna informacja (aczkolwiek systemowo niejednolita) jest dostępna w Internecie. Katalog kartkowy zbiorów bibliotecznych prezentuje zeskanowane przez firmę DDP karty katalogowe katalogu tradycyjnego, informujące o zasobach dokumentacyjnych, jakie wpłynęły do zbiorów bibliotecznych do 2002 roku (https://biblioteka.pttk.pl). Katalog komputerowy informuje o drukach zwartych, jakie wpłynęły do zbiorów bibliotecznych od roku 1990 (http://katalogibiblioteczne.pttk.pl).

Biblioteka ustawicznie powiększa zasób informacyjny katalogów bibliotecznych własnych (15 536 opisów katalogowych), prowadzi stronę https://centralnabibliotekapttk.pl oraz profil na Facebooku https://www.facebook.com/Centralna.Biblioteka.PTTK. Statystyka strony internetowej biblioteki w latach 2017–2021 wykazuje średnio 70 tysięcy odwiedzin rocznie (https://centralnabibliotekapttk.pl/stats).

W 2019 roku zostały przeprowadzone zmiany katalogowania książek w programie bibliotecznym Progman. Ręcznie dokonano rozdzielenia istniejących rekordów opisów bibliograficznych (ok. 12 tysięcy rekordów) na system trzech ksiąg inwentarzowych stosowanych w CB PTTK, co daje obecnie możliwość druku ksiąg inwentarzowych z katalogu bibliotecznego Progman. Od roku 2020 księgi inwentarzowe Centralnej Biblioteki PTTK będą prowadzone elektronicznie w systemie Progman i na koniec każdego roku drukowane i włączane do dokumentacji bibliotecznej.

W okresie sprawozdawczym zapoczątkowano powiększanie bazy komputerowej w programie Progman „Biblioteka Publiczna", katalogując komputerowo wydawnictwa zwarte zinwentaryzowane w latach 1990–2000. W wyniku prac nad komputerowym opracowaniem zbiorów do bazy Progman wprowadzono ok. 5 tysięcy jednostek bibliotecznych. Opracowano również opisy bibliograficzne wszystkich tytułów (461 jednostek bibliotecznych) zaprzychodowanych w księdze inwentarzowej maszynopisów na prawach rękopisów. Zapoczątkowano również wprowadzanie do katalogu komputerowego periodyków z ksiąg inwentarzowych wydawnictw ciągłych (ok. 2 tysięcy jednostek bibliotecznych). Do końca 2021 liczba zbiorów zarejestrowanych i opracowanych w systemie komputerowym zwiększyła się do 25%.

Na stronie http://katalogibiblioteczne.pttk.pl dostępne są on-line katalog komputerowy Centralnej Biblioteki PTTK oraz katalogi poszczególnych RPK.

W okresie sprawozdawczym strony internetowe http://bibliotekapttk.pl, http://przegladksiazki.pttk.pl oraz profil Przeglądu Książki i Biblioteki były prowadzone przez Marię Janowicz i Monikę Rozum, natomiast strona http://pracowniapttk.pl i profil RPK prowadzone były przez Marię Janowicz, Kamila Zimnickiego oraz Izabelę Szymańską.

Aktualizacja baz komputerowych RPKW ramach współpracy z Komisją Krajoznawczą ZG PTTK biblioteka czuwa nad katalogami Regionalnych Pracowni Krajoznawczych w zakresie opracowywania opisów bibliograficznych, weryfikacją poprawności wykonywanych rekordów przez kierowników RPK, sprawnym działaniem serwera posadowionego w CB PTTK, współpracy z Wolters Kluwer, stronami https://pracowniapttk.pl

i https://www.facebook.com/RPK.PTTK. Stronę internetową RPK w latach 2017–2021 odwiedzało ok. 90 tysięcy internautów rocznie (https://pracowniapttk.pl/stats).

W 2020 roku zostały zakupione aktualizacje programu bibliotecznego „Biblioteka Publiczna" od Wolters Kluwer, licencje zostały przekazane 24 pracowniom, natomiast dla dwóch pracowni w Żarach i Bukowcu zostały przekazane zaktualizowane pełne licencje oprogramowania po zlikwidowanych pracowniach w Zduńskiej Woli i Kielcach.

W 2021 roku firma informatyczna Janus-IT zmodernizowała serwer biblioteczny, co pozwoliło na aktualizowanie baz katalogowych przez kierowników RPK poprzez aplikację internetową. Zdalnie zmienione zostały ustawienia w aplikacjach RPK i większość pracowni może aktualizować swoje zbiory, by były widoczne na stronie internetowej.

W skali całego kraju zbiory biblioteczne wszystkich RPK opracowane komputerowo i dostępne poprzez stronę Biblioteka WWW (http://katalogibiblioteczne.pttk.pl) liczą łącznie 86 284 jednostki biblioteczne, z czego 78 955 to pozycje zarejestrowane jako typ dokumentu: książka (dane na koniec 2021 roku).

Działalność szkoleniowa

W 2017 roku na mocy umowy o współpracy nr 26/POZ/2016 z dnia 31 marca 2016 roku zostało przekazanych do Narodowej Biblioteki Cyfrowej POLONA w celu digitalizacji i umieszczenia w domenie publicznej siedmiu tytułów książkowych. W strukturze POLONY utworzona została Kolekcja PTTK

https://polona.pl/collections/institutions/1/kolekcja-polskiego-towarzystwa-turystyczno-krajoznawczego,NDYzMDAyOTQ2NDk5NDU1MjczMA.

W listopadzie 2017 roku pracownicy CB PTTK uczestniczyli w szkoleniu organizowanym przez POLONĘ, dotyczącym zasad gromadzenia zasobów cyfrowych. W tym samym roku odbyło się szkolenie kierowników Regionalnych Pracowni Krajoznawczych PTTK w Olsztynie, na którym CB PTTK przygotowała panel wykładowo-dyskusyjny na temat „Prawa autorskie w pracy RPK PTTK".

W 2018 roku w ramach szkolenia kierowników Regionalnych Pracowni Krajoznawczych PTTK pracownicy CB PTTK przygotowali szkolenie biblioteczno-komputerowe „Wydawnictwo ciągłe – opis bibliograficzny w Progmanie".

W 2021 roku odbyło się kolejne coroczne szkolenie kierowników Regionalnych Pracowni Krajoznawczych PTTK w Katowicach. Centralna Biblioteka PTTK przygotowała dla wszystkich uczestników szkolenia materiał metodyczny *Kompozycja wydawnicza książki*.

W 2022 roku szkolenie organizowane było w Legnicy, zaś tematem przewodnim szkolenia była „Archiwizacja dokumentacji programowej, powstającej w działalności RPK PTTK".

Ponadto przeprowadzono kilka indywidualnych szkoleń i praktyk dla kierowników RPK z zakresu opisu bibliograficznego i wprowadzania rekordów do programu katalogowego dla kierowników RPK oraz udzielono porad i pomocy online z zakresu programu Progman: modułu katalogowania, tworzenia rekordów bibliograficznych, rekordów egzemplarza oraz importu gotowych opisów bibliograficznych z KARO i BN.

Działalność promocyjna

W okresie sprawozdawczym w Galerii Krajoznawczej, funkcjonującej pod nadzorem CB PTTK, zaprezentowano 22 wystawy tematyczne, m.in. wystawę malarstwa Barbary Syryt *Moje impresje, wystawy fotograficzne: 110 lat Krajoznawstwa Polskiego. Tradycja i nowe wyzwania* (wystawa przygotowana przez CB PTTK), Z *książkami Wydawnictwa PTTK „Kraj" na szlakach niepodległości* (autorstwa Andrzeja Wielochy), *Poznajemy Niepodległą – od krajoznawstwa retro do krajoznawstwa 2.0* (wystawa przygotowana przez CB PTTK), coroczne wystawy prac pokonkursowych ogólnopolskiego konkursu plastycznego dla dzieci i młodzieży. Zaprezentowano również wystawy w gablotach, m.in. wystawę pocztówek turystycznych ze zbiorów Tomasza Gronau zatytułowaną *Pozdrowienia z PRL-u*, wystawy prac pokonkursowych Ogólnopolskiego Młodzieżowego Konkursu Krajoznawczego *Poznajemy Ojcowiznę*, wystawy książek – publikacji pokonkursowych Ogólnopolskiego Przeglądu Książki Krajoznawczej i Turystycznej oraz nowości w zbiorach CB PTTK.

W wyniku nawiązania współpracy z Zarządem Dróg Miejskich w Warszawie, Centralna Biblioteka PTTK zaprezentowała trzy wystawy w Galerii W-Z: *40 lat Wydawnictwa PTTK „Kraj"* (autorstwa Andrzeja Wielochy), *Centralna Biblioteka PTTK im. Kazimierza Kulwiecia – jej dzieje, zbiory i dzień dzisiejszy* (autorstwa Andrzeja Wielochy i Moniki Rozum) oraz *Centralny Zlot Młodzieży „Palmiry" – historia i współczesność* (wystawa przygotowana przez CB PTTK). Dodatkowo CB PTTK współorganizowała wystawę i spotkanie autorskie z Elżbietą Dzikowską *Tam, gdzie byłam* w Klubie Dowództwa Garnizonu Warszawa.

Do marca 2020 roku Centralna Biblioteka PTTK zorganizowała spotkania autorskie połączone z promocją książek: Grzegorza Rąkowskiego *Ukraińska Bukowina i Besarabia*, trzy spotkania z Elżbietą Sęczykowską i jej książkami: *Tybet – w drodze do Kum-Bum, Mongolia – w poszukiwaniu szamanów* oraz *Randka z jeleniem, czyli pałac z widokiem na bagno*, Robertem Gondkiem W *drodze na najwyższe szczyty Afryki*. Spotkania krajoznawczo-turystyczne: Sławomira Izaka *Biebrzańskie rymowanki*, Przemka Trześnowskiego *San Aktum – wielkie połączenie. Historia wyścigu o miano najdłuższej zalanej jaskini ziemi* oraz dwie prelekcje Ewy Andrzejewskiej *Ignacy Jan Paderewski – współtwórca Niepodległej* oraz *Królowa Bona i jej zasługi dla Polski*. We współpracy ze Stowarzyszeniem Kilimandżaro w bibliotece zorganizowano spotkanie 49. Rajd Arsenał „Tędy droga" harcerzy z Chorągwi Stołecznej ZHP z uczestniczkami wypraw na wulkany świata ze Stowarzyszenia Kilimandżaro.

W ramach współpracy z Towarzystwem Polsko-Szwedzkim i programu „Szwecja – jej kultura, historia i język" w czytelni Centralnej Biblioteki PTTK zorganizowano szereg spotkań autorskich: Katarzyna Tubylewicz: *Sztokholm. Miasto, które tętni ciszą*, Herman i Liliana Lindqvist *Wojna i miłość w 1000-letniej historii Szwecji i Polski*, Peter Johnsson: *Zbrodnia Stalina w Katyniu i jej następstwa od 1940 roku do dziś*, Herman Lindqvist: *Wazowie – historia burzliwa i brutalna*.

W ramach współpracy z Wojskowym Centrum Edukacji Obywatelskiej, Wojskowym Stowarzyszeniem „Sport – Turystyka – Obronność" oraz Akademią Sztuki Wojennej w Warszawie w latach 2017–2019 w bibliotece odbyły się dwudniowe zajęcia studiów podyplomowych o kierunku turystyka historyczna i militarna. Ponadto studenci przez rok trwania studiów korzystali z zasobów bibliotecznych CBPTTK.

W okresie sprawozdawczym Biblioteka gościła rokrocznie posiedzenia jury konkursów: Ogólnopolskiego Konkursu „Poznajemy Ojcowiznę", Ogólnopolskiego Przeglądu Książki

Krajoznawczej i Turystycznej, konkursu na najlepszą pracę plastyczną organizowanego przez Komisję Środowiskową ZG PTTK. Gościła również posiedzenia Głównego Sądu Koleżeńskiego, Komisji Krajoznawczej ZG PTTK, Komisji Motorowej ZG PTTK, Komisji Środowiskowej ZG PTTK i Zarządu Oddziału PTTK Mazowsze z Warszawy.

W okresie pandemii CB PTTK włączyła się w promocję on-line najnowszych publikacji turystycznych: *Tatry i Zakopane w ilustracji Walerego Eljasza-Radzikowskiego*, której autorem jest historyk Radosław Kuty, *Główny Szlak Świętokrzyski plus. Szlakiem dwóch zamków* autorstwa Elżbiety Wołoszyńskiej-Wiśniewskiej i Marka Wołoszyńskiego oraz trzytomowej pracy zbiorowej *Geostrada Sudecka. Przewodnik geologiczny*.

Działalność biblioteczna (księgozbiór, wystawy)

Realizując hasło programowe PTTK na rok 2018 – „Na szlakach niepodległości", Centralna Biblioteka PTTK podjęła się przygotowania wystawy stanowiącej próbę udokumentowania niektórych działań krajoznawczych *Poznajemy Niepodległą – od krajoznawstwa retro do krajoznawstwa 2.0* (30 plansz), a także wydano katalog wystawy o tym samym tytule (zespół autorski: Anna Becker-Kulińska, Maria Janowicz, Monika Rozum i Szymon Bijak). Wydano również folder wystawy autorstwa Jana Pawła Piotrowskiego. Przedsięwzięcie zostało zrealizowane dzięki dofinansowaniu ze środków Programu Wieloletniego NIEPODLEGŁA na lata 2017–2022 w ramach Programu Dotacyjnego „Niepodległa".

W 2020 roku na prośbę Mazowieckiego Forum Oddziałów PTTK Centralna Biblioteka PTTK podjęła się przygotowania wystawy *Centralny Zlot Młodzieży „Palmiry" – historia i współczesność* (zespół autorski: Maria Janowicz, Monika Rozum, Natalia Wojtyra i Szymon Bijak). Przygotowano 42 plansze wystawowe prezentujące historię zlotów organizowanych przez działaczy Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego w latach 1961–2020. Materiały wykorzystane na wystawie pochodzą ze zbiorów: Mariana Głażewskiego, Marka Kozikowskiego, Janusza Sobieraja, Zbigniewa Lewandowskiego, Muzeum – Miejsce Pamięci Palmiry oraz Centralnej Bibliotece PTTK w Warszawie. Opracowanie graficzne – Studio Graficzne Agata Cygańska. Ponadto wydano katalog wystawy autorstwa Stanisława Łucia. Przedsięwzięcie zostało dofinansowano ze środków Samorządu Województwa Mazowieckiego oraz Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego.

Ogólnopolski Przegląd Książki Krajoznawczej i Turystycznej

W okresie sprawozdawczym zorganizowano cztery edycje Ogólnopolskiego Przeglądu Książki Krajoznawczej i Turystycznej. W latach 2017–2021 Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze, Międzynarodowe Targi Poznańskie i Samorząd Województwa Wielkopolskiego byli organizatorami kolejnych edycji Ogólnopolskiego Przeglądu Książki Krajoznawczej i Turystycznej. Projekt realizowała Centralna Biblioteka PTTK przy współpracy Komisji Krajoznawczej ZG PTTK i Wielkopolskiego Klubu Publicystów Krajoznawczych oraz Oddziału Miejskiego PTTK w Poznaniu. Ze względu na trwający w Polsce od marca 2020 roku stan epidemii wywoływany przez wirusa COVID-19 realizację 29. edycji Ogólnopolskiego Przeglądu Książki Krajoznawczej i Turystycznej przesunięto na rok 2021. Przewodniczącym jury w minionych latach był prof. dr hab. Janusz Zdebski, a komisarzem przeglądu Maria Janowicz.

Finały trzech edycji przeglądu: 26. (finał 10 lutego 2018 roku), 27. (finał 2 lutego 2019 roku) oraz 28. (finał 15 lutego 2020 roku) miały miejsce na Międzynarodowych Targach Poznańskich w trakcie Tour Salonu, gdzie odbyły się gale finałowe, a na potrzeby prezentacji publikacji konkursowych udostępniane było bezpłatnie duże stoisko targowe. Ekspozycji targowej towarzyszyły wystawy tematyczne oraz questy i krzyżówki organizowane przez studentów kierunku Turystyka i Rekreacja Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu pod opieką wykładowców UAM dr hab. Aliny Zajadacz i dr. Krzysztofa Piotrowskiego. W zorganizowanych krajoznawczych questach pod stałym tytułem „Znasz li ten kraj?" wzięło udział ok. 1 tysiąca osób.

Podczas finału w 2017 roku prezentowana była wystawa przygotowana przez Pawła Wojtyczkę z Centrum Fotografii Krajoznawczej PTTK w Łodzi *Retrowędrówki, czyli turyści-krajoznawcy na starych fotografiach*. Podczas finałów w 2018 i 2019 roku zaprezentowano wystawę *Poznajemy Niepodległą – od krajoznawstwa retro do krajoznawstwa 2.0*.

W 2021 roku organizacja przeglądu w dotychczasowej formule była trudna ze względu na trwający w Polsce stan epidemii. Organizatorzy konkursu postawili na organizację konkursu opartego głównie na promocji publikacji zgłoszonych do udziału w 29. Przeglądzie na stronie https://przegladksiazki.pttk.pl oraz w mediach społecznościowych.

Zaktualizowana została strona internetowa przeglądu, zbudowano system zgłaszania publikacji poprzez stronę internetową, zamieszczając na stronie wszystkie konkursowe publikacje wraz z kilkoma zdjęciami książki, a także z krótką informacją o każdej ze zgłoszonych publikacji.

Organizatorzy przeglądu wprowadzili dodatkowe wyróżnienie: Nagrodę Publiczności, która była przyznana przez internautów głosujących poprzez stronę https://przegladksiazki.pttk.pl w plebiscycie na najciekawszą publikację biorącą udział w 29. Przeglądzie. Zainteresowanie głosowaniem przeszło oczekiwania organizatorów, co spowodowało przyznanie dwóch Nagród Publiczności.

Podsumowaniem 29. Przeglądu był film zamieszczony na stronie internetowej przeglądu https://przegladksiazki.pttk.pl oraz na trzech profilach na Facebooku: https://facebook.com/Przeglad.Ksiazki, https://facebook.com/Centralna.Biblioteka.PTTK, https://facebook.com/RPK.PTTK. Film prezentuje wypowiedzi członków Jury na temat przeglądu i roli krajoznawstwa oraz wyróżnione w konkursie publikacje.

W ramach realizowanego przez Centralną Bibliotekę PTTK Ogólnopolskiego Przeglądu Książki Krajoznawczej i Turystycznej prowadzona jest strona internetowa https://przegladksiazki.pttk.pl oraz profil https://www.facebook.com/Przeglad.Ksiazki. Kolejne edycje przeglądu prezentowane były na stronie internetowej imprezy i na portalach turystycznych i współpracujących NGO, na Facebooku i grupach tematycznych.

Rocznie stronę konkursu odwiedza ok. 55 tysięcy internautów. Każdego roku impreza otrzymuje patronaty honorowe Ministra Sportu i Turystyki, Polskiej Organizacji Turystycznej, Polskiego Towarzystwa Wydawców Książek, Muzeum Sportu i Turystyki w Warszawie oraz medialne „Poznaj swój kraj", TTG i Wydawca.com.pl.

W czterech edycjach przeglądu wzięło udział 283 wydawców publikacji krajoznawczych i turystycznych w Polsce: wydawnictwa, muzea, biblioteki, lokalne i regionalne organizacje turystyczne, władze samorządowe poszczególnych województw,

dyrekcje lasów państwowych i parków narodowych, organizacje społeczne, zgłaszając do udziału w przeglądach 599 publikacji, z których zdecydowana większość zasiliła księgozbiór Centralnej Biblioteki PTTK. Regulamin imprezy szczegółowo określa kryteria przyznawanych nagród autorom i wydawcom nagradzanych publikacji, oprócz których rokrocznie przyznawane są nagrody specjalne według odrębnych kryteriów, przyznawane przez 11 instytucji wspierających przegląd: Międzynarodowe Targi Poznańskie, Samorząd Województwa Wielkopolskiego z Poznania, Muzeum Sportu i Turystyki z Warszawy, Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze, Polskie Towarzystwo Wydawców Książek, Centrum Turystyki Wodnej PTTK, miesięcznik Wydawca.com.pl z Warszawy, Mazury PTTK sp. z o.o. z Olsztyna, Wielkopolski Klub Publicystów Krajoznawczych z Poznania, Komisja Krajoznawcza Zarządu Głównego PTTK, Centralna Biblioteka PTTK.

Zabezpieczanie zbiorów i konserwacja

W okresie sprawozdawczym zdigitalizowano sprawozdania Zarządu Głównego PTTK z poszczególnych kadencji z lat 1950–2017. Zabezpieczania zbiorów dokonano poprzez konserwację i oprawę introligatorską. W latach 2017–2021 do oprawy przekazano 132 vol. czasopism i druków zwartych.

Komputeryzacja

W bibliotece znajdują się trzy stanowiska komputerowe dla czytelników, działa sieć wi-fi, co pozwala na przeglądanie zasobów internetowych katalogów innych bibliotek zarówno na komputerach bibliotecznych, jak i na własnym sprzęcie czytelników. Problemem staje się przestarzały sprzęt komputerowy.

W 2021 roku został przeprowadzony audyt struktury, urządzeń i środowiska informatycznego Centralnej Biblioteki PTTK oraz rozpoczął się długo wyczekiwany proces modernizacji wyposażenia biblioteki. Kierownik biblioteki został wyposażony w komputer spełniający aktualnie najwyższe wymogi informatyczne. Zakupiony został nowy komputer, na którym posadowiony jest główny katalog komputerowy biblioteki, a stanowisko bibliotekarza zostało również doposażone w monitor dodatkowy. W planie jest wymiana pozostałych komputerów bibliotecznych na nowe, bowiem poprzednie sprzęty są eksploatowane od 2009 roku.

Zatrudnienie

W bibliotece zatrudnionych jest dwóch bibliotekarzy, do których obowiązków należy całokształt prac organizacyjnych i merytorycznych, związanych z gromadzeniem, ewidencjonowaniem, opracowywaniem i udostępnianiem zbiorów oraz budowaniem nowoczesnego systemu informacyjnego w obrębie biblioteki, spójnego z bibliotekarskimi standardami IFLA, a także działalność promocyjna, wystawiennicza i wydawnicza.

W czasie kadencji biblioteka wspierana była doraźnie przy pracach w katalogu komputerowym oraz selekcji dubletów przez wolontariusza Marka Wołoszyńskiego.

W dziale wydawniczym zatrudniona jest w dalszym ciągu tylko jedna osoba.

Wydawnictwa

Zgodnie z Uchwałą nr 101/XIX/2019 Zarządu Głównego PTTK z dnia 2 marca 2019 roku nastąpiły zmiany w strukturze Biura Zarządu Głównego PTTK, m.in. sprawy wydawnicze przyporządkowane zostały Centralnej Bibliotece PTTK jako placówce wyspecjalizowanej w gromadzeniu piśmiennictwa, a obecnie również w prowadzeniu działalności wydawniczej. Nowe zadania CB PTTK podjęła w zakresie organizacyjnym i merytorycznym w odniesieniu do rocznika „Ziemia", kwartalnika „Gościniec PTTK" oraz innych inicjatyw wydawniczych, jakie będą podejmowane na szczeblu centralnym.

Na podstawie art. 31 ust. 1 w związku z art. 9 ust. 2 pkt 9 Statutu Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego Prezydium Zarządu Głównego PTTK powołało nowe składy kolegiów redakcyjnych dla tytułów wydawanych przez PTTK. Prezydium ZG przyjęło również, że wszystkie publikacje wydawane przez ZG PTTK sygnowane będą przez Wydawnictwo PTTK „Kraj".

Kolegium redakcyjne „Ziemi" powołane zostało Uchwałą nr 70 Prezydium Zarządu Głównego PTTK z dnia 13 sierpnia 2019 roku w następującym składzie: Jacek Potocki (redaktor naczelny), Szymon Bijak, Maria Janowicz (sekretarz redakcji), Marian Jurak, Włodzimierz Łęcki, Józef Partyka, Andrzej Wasilewski i Wiesław A. Wójcik. Zebranie inaugurujące współpracę nowo powołanego zespołu odbyło się 9 października 2019 roku w Centralnej Bibliotece PTTK, w jego trakcie redaktor naczelny przedstawił koncepcję programową rocznika „Ziemia". Przyjęto również, że spotkania zespołu będą odbywały się dwa razy w roku. Uzgodniono zawartość treściową roczników na lata 2019–2020. Na spotkanie zaproszony został typograf Andrzej Tomaszewski, autor nowego layoutu okładki i stron trzonu podstawowego „Ziemi".

W październiku 2019 roku Józef Partyka, redaktor prowadzący rocznika, dokonał wyboru artykułów wygłaszanych na sesjach „Mijające Krajobrazy Polski" w latach 2011–2019 (projekt podjęty na VI Kongresie Krajoznawstwa w Olsztynie w 2010 roku). Materiały po opracowaniu redakcyjnym trafiły do 65. rocznika „Ziemi' 2019. Znalazły się w nim artykuły Grażyny Balińskiej, Szymona Bijaka, Marka Grabskiego, Ryszarda Kapuścińskiego, Grzegorza Kowalskiego, Elżbiety Łobacz-Bącal, Karoliny Manikowskiej, Leszka Marcinkowskiego Krzysztofa R. Mazurskiego, Hanny Ojrzyńskiej, Piotra Ormana, Józefa Partyki, Jacka Potockiego, Andrzeja Raja, Andrzeja Rembalskiego, Andrzeja Siwka, Jacka Suchodolskiego, Krzysztofa Tęczy, Andrzeja Wasilewskiego, Sebastiana Wichra, Krzysztofa Widawskiego, Tymoteusza Wróblewskiego, Ryszarda J. Wrzoska, Janusza Zdebskiego i Dominika Ziarkowskiego.

Prace redakcyjne trwały do końca 2019 roku. „Ziemia" ukazała się drukiem w styczniu 2020 roku w nakładzie 1000 egzemplarzy i objętości 383 stron. Jej wersja w pliku PDF (z możliwością pobrania) jest dostępna na stronie Centralnej Biblioteki PTTK w zakładce Zasoby on-line http://centralnabibliotekapttk.pl/index.php?page=zasoby

Kolegium redakcyjne „Gościńca PTTK" powołane zostało Uchwałą nr 69 Prezydium Zarządu Głównego PTTK z dnia 13 sierpnia 2019 roku w następującym składzie: Maria Janowicz (redaktor naczelna), Marian Jurak, Małgorzata Pawłowska, Kamil Zimnicki, Mieczysław Żochowski. Pierwsze spotkanie redakcji miało miejsce 19 października 2019 roku w Centralnej Bibliotece PTTK, przyjęto na nim nową koncepcję periodyku i dokonano podziału odpowiedzialności redaktorów za pozyskiwanie materiałów do wybranych rubryk.

Ustalono plan prac nad wydaniem materiałów gościńcowych z lat 2018–2019. Uzgodniono, że wydany zostanie „Gościniec PTTK" nr 4/2017–1/2018, pozostałe materiały z 2018 roku zostaną opracowane redakcyjnie i zamieszczone na www.pttk.pl, zaś materiały z 2019 roku będą służyły do wydania drukiem kolejnego numeru.

Prace nad „Gościńcem PTTK" nr 4/2017–1/2018 rozpoczęto w październiku 2019 roku, wykorzystując opracowane materiały, otrzymane od Elżbiety Gordon, wraz z uzupełnieniami przekazane zostały do składu komputerowego i w grudniu 2019 roku numer ukazał się drukiem w nakładzie 500 egzemplarzy i objętości 148 stron. Równolegle trwały prace redakcyjne Jolanty Adamczyk, Bogdana Włodarczyka i Andrzeja Stasiaka nad *Kanonem krajoznawczym województwa łódzkiego*, który ukazał się w nakładzie 1000 egzemplarzy i objętości 272 stron, w twardej oprawie. Kanon wydany został przez PTTK przy wsparciu finansowym Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego w wysokości 15 000 zł. Zgodnie z umową do końca stycznia 2020 roku przygotowane zostało sprawozdanie z realizacji zadania i złożone w terminie w UMWŁ.

Plan wydawniczy na 2020 rok zakładał wydanie czterech numerów kwartalnika PTTK oraz rocznika „Ziemia", realizację prac graficznych *Vademecum odznak turystyki kwalifikowanej* oraz rozpoczęcie prac zespołu naukowego nad *Słownikiem biograficznym działaczy PTTK*. Pandemia i lockdown zweryfikowały plany i wszystkie zamierzenia zostały odwołane. Ze względu na to, że od stycznia podjęto prace redakcyjne nad materiałami przysłanymi do publikacji przez działaczy PTTK, postanowiono wykorzystać je i opublikować w bezpiecznym medium, jakim jest strona internetowa.

W 2021 roku plan wydawniczy zakładał wydanie czterech numerów kwartalnika PTTK oraz rocznika „Ziemia". Ponownie podjęto rozmowy nad koncepcją wydania *Słownika biograficznego działaczy PTTK.*

„Turysta" online

Ze względu na pandemię w 2020 roku został stworzony wortal „Turysta", na którym zaczęły być publikowane artykuły krajoznawczo-turystyczne przysłane do publikacji przez działaczy Towarzystwa.

Wortal TURYSTA został zaprojektowany przez Marię Janowicz, Mariana Juraka i Dominikę Szymborską, a zrealizowany przez Michała Węgrzyckiego. Zawartość kolejnych kwartalników TURYSTA została opublikowana na wortalu www.turysta.pttk.pl i promowana w mediach społecznościowych: www.facebook.com/Turysta.PTTK, treści dostępne są zarówno przy korzystaniu z telefonu, jak i z komputera. Zainteresowanie wortalem TURYSTA wykazują działacze młodszego pokolenia, o czym świadczy zainteresowanie informacjami z Facebooka: dzięki funkcji „powiadomienia" TURYSTĘ zapisało ok. 1000 osób, czyli wirtualnych prenumeratorów (zważywszy na zerowe koszty pozycjonowania, wynik jest bardzo dobry). Pokolenie starszych działaczy pochwala pomysł kwartalnika internetowego, ale większe zainteresowanie wykazują postacią papierową periodyku. Mając na uwadze docelową realizację koncepcji wydawania TURYSTY drukiem, należy rozważyć ujęcie w budżecie periodyku środków finansowych na honoraria autorskie, ponieważ siłami społecznymi redakcja nie jest w stanie zagwarantować regularności ukazywania się kwartalnika.

Dużą niegodnością w pracach redakcyjnych była nikła działalność turystyczna i krajoznawcza prowadzona w oddziałach PTTK (ze względu na pandemię). Redakcja boryka

się ze zgromadzeniem sprawozdań z wydarzeń bieżących, opracowań historycznych czy relacji z działalności bieżącej oddziałów PTTK.

W związku z brakiem środków finansowych na ewentualne honoraria autorskie, redakcja „Turysty" wystąpiła do Prezydium ZG PTTK o powiększenie składu redakcyjnego o 11-osobowy zespół redakcyjny, licząc na wsparcie kolegów i większą efektywność w pozyskiwaniu materiałów prasowych. W tym celu przygotowana i przyjęta została Uchwała Prezydium ZG PTTK nr 129/XIX/2020 z dnia 26 listopada 2020 roku o powołaniu poszerzonego Kolegium Redakcyjnego „Turysty". Aktualny skład Kolegium Redakcyjnego: Maria Janowicz (redaktor naczelna), Marian Jurak, Małgorzata Pawłowska, Dominika Szymborska (sekretarz redakcji), Mieczysław Żochowski; skład zespołu redakcyjnego: Szymon Bijak, Stanisław Harajda, Jarosław Kaczmarczyk, Dariusz Kużelewski, Jerzy Maciejewski, Jan Paweł Piotrowski, Andrzej Rembalski, Anna Rotko, Zbigniew Rudziński, Agnieszka Wałach i Ryszard Wrzosek.

W październiku 2020 roku Prezydium ZG PTTK podjęło decyzję o wydawaniu kwartalnika drukiem, docelowo z uwzględnieniem prenumeraty i sprzedaży internetowej. Prace redakcyjne „Turysty" 1/2021 rozpoczęły się w grudniu 2020, a zakończone zostały w lutym 2021 roku. Autorem projektu „Turysty" w wariancie papierowym jest Andrzej Palacz. W Sądzie Okręgowym w Warszawie przy Al. Solidarności 127 w dniu 5 września 2020 roku złożone zostały dokumenty o zarejestrowanie wortalu TURYSTA, a w dniu 20 października 2020 roku uzyskano postanowienie o zarejestrowaniu tytułu prasowego „Turysta" w księdze rejestrowej pod poz. PR 20930. Biblioteka Narodowa nadała wortalowi numer ISSN 2719-5252. Kwartalnik „Turysta" 1/2021 w postaci papierowej został zgłoszony do rejestracji sądowej w styczniu 2021 roku, zaś Biblioteka Narodowa nadała mu ISSN 2719-8251.

„Turysta" drukowany

Prace redakcyjne „Turysty" 1/2021 rozpoczęły się w grudniu 2020 roku, a zakończone zostały w lutym 2021 roku. Autorem makiety „Turysty" w wariancie papierowym jest Andrzej Palacz. Kwartalnik „Turysta" w postaci papierowej został zgłoszony do rejestracji sądowej w styczniu 2021 roku, zaś Biblioteka Narodowa nadała mu ISSN 2719-8251. W kadencji wydanych zostało osiem numerów kwartalnika „Turysta" ukazującego zarówno w tekstach, jak i na fotografiach piękno Polski, informującego o miejscach, które warto zobaczyć, wydarzeniach, w których warto uczestniczyć, ponadto zawierającego relacje z działań programowych Towarzystwa. Każdy z numerów opowiadał o ludziach z pasją, podróżnikach niekonwencjonalnych oraz ukazywał historyczne aspekty turystyki. Prezentował szlaki, nad którymi Towarzystwo roztacza pieczę od 1887 roku, oraz przedstawiał ciekawą literaturę turystyczną. Autorzy publikacji w „Turyście" to wybitni krajoznawcy, badacze, blogerzy oraz aktywni podróżnicy.

Pierwszy raz zaprojektowano numer tematyczny (3/2021), którego dominującym tematem były teksty o tematyce bieszczadzkiej (szlaki, relacje, przekazy historyczne oraz opowieści blogerów).

W roku 2021 odbyły się dwa spotkania online zespołu redakcyjnego, w którym brała udział większość członków, opracowano plany wydawnicze i dystrybucyjne periodyku. Aktualny skład Kolegium redakcyjnego: Maria Janowicz (redaktor naczelna), Marian Jurak, Małgorzata Pawłowska, Dominika Szymborska (sekretarz redakcji), Mieczysław Żochowski;

skład Zespołu redakcyjnego: Szymon Bijak, Jarosław Kaczmarczyk, Dariusz Kużelewski, Jerzy Maciejewski, Jan Paweł Piotrowski, Andrzej Rembalski, Anna Rotko, Zbigniew Rudziński, Agnieszka Wałach i Ryszard Wrzosek.

„Ziemia"

We wrześniu 2020 roku Prezydium ZG PTTK podjęło decyzję o wydaniu kolejnego tomu „Ziemi". Dr Józef Partyka w konsultacji z prof. Januszem Zdebskim przygotował plan zawartości, a 29 artykułów zostało zredagowanych przez Dominikę Szymborską i Józefa Partykę. Aparat naukowy opracowała Maria Janowicz, zaś korektę przeprowadził Szymon Bijak. „Ziemia" została wydana w nakładzie 500 egzemplarzy. Wszystkie artykuły należą do grupy tzw. artykułów kongresowych, zgromadzonych przez Zespół Naukowy VII Kongresu Krajoznawstwa Polskiego. W grudniu 2021 roku został wydany kolejny tom czasopisma i ponownie dr Józef Partyka w konsultacji z prof. Januszem Zdebskim przygotował plan zawartości rocznika, a 27 artykułów zostało zredagowanych przez Szymona Bijaka, Marię Janowicz, Józefa Partykę oraz Helenę Zawadzką. Aparat naukowy opracowała Maria Janowicz, zaś korektę przeprowadził Szymon Bijak. „Ziemia" została wydana w nakładzie 500 egzemplarzy. Artykuły należą do grupy tzw. artykułów kongresowych, zgromadzonych przez Zespół Naukowy VII Kongresu Krajoznawstwa Polskiego. „Ziemię" 2021 wstępem opatrzyli główni kreatorzy wydania periodyku: redaktor prowadzący dr Józef Partyka oraz prof. Janusz Zdebski.

„Gościniec PTTK"

8 października 2020 roku został złożony wniosek o wpisanie zmian do Rejestru Dzienników i Czasopism, numer rejestru poz. PR 2352 GOŚCINIEC, o zmianę nazwiska redaktora naczelnego: wykreślenie Andrzeja Gordona i wpisanie Marii Janowicz. Po wprowadzeniu zmian możliwe będzie wyrejestrowanie tytułu lub ewentualne pozostawienie w stanie dotychczasowym, czyli brak publikacji kolejnych numerów, ale zgłoszenie w Bibliotece Narodowej w Dziale ISSN o zawieszeniu wydawania tytułu na czas nieokreślony. Pozwoli to na zachowanie praw do tytułu „Gościniec" i stwarza możliwość reaktywacji tytułu, jeżeli znajdzie się grupa zainteresowanych tą formą aktywności działaczy Towarzystwa.

Podsumowanie

Lata 2017–2021 były okresem kontynuacji wcześniej wytyczonych kierunków rozwoju Centralnej Biblioteki PTTK w Warszawie. Koncentrowano się przede wszystkim na:

- optymalizowaniu świadczenia usług bibliotecznych (m.in. *digitalizacja na żądanie*),
- podejmowaniu przedsięwzięć usprawniających pracę personelu Biblioteki (bazy biblioteczne, inwentarze),
- prowadzeniu planowej ochrony i zabezpieczania zbiorów głównie poprzez konserwację i digitalizację (*digitalizacja na żądanie*),
- rozwijaniu współpracy z regionalnymi pracowniami krajoznawczymi oraz z innymi bibliotekami na szczeblu regionalnym i krajowym (wymiana międzybiblioteczna, realizacja wspólnych przedsięwzięć).

2.6. Działalność na rzecz ochrony przyrody

17 lutego 2018 roku w siedzibie władz naczelnych PTTK w Warszawie odbyła się Krajowa Konferencja Ochrony Przyrody, w trakcie której delegaci z całego kraju dokonali wyboru Komisji Ochrony Przyrody ZG PTTK w składzie 9-osobowym. W kadencji jej skład uległ zmniejszeniu. Komisja postanowiła nie uzupełniać składu i działać w siedmioosobowym składzie do końca kadencji – zob. s. 25. Opiekunami komisji z ramienia Zarządu Głównego i Głównej Komisji Rewizyjnej zostali: Anna Sierpińska (do 25 maja 2019 roku), Stanisław Sikora (od 14 września 2019 roku), Dariusz Gajewski, Elżbieta Moszczyńska.

Działalność komisji

W czasie kadencji komisja odbyła tylko 10 posiedzeń (ze względu na sytuację epidemiologiczną) oraz zorganizowała wraz z Oddziałami PTTK we Włodawie i w Chrzanowie VIII i IX Ogólnopolski Zlot Turystów Przyrodników, w których uczestniczyło odpowiednio 49 i 36 osób. Na posiedzeniach komisja podjęła 35 uchwał dotyczących działalności statutowej. Do najważniejszych zadań, poza bieżącą działalnością statutową, w bieżącej kadencji należało prowadzenie działań:

- zmierzających do zakończenia prac nad regulaminami odznak przyrodniczych i kadry programowej,
- przy opracowaniu *Poradnika dla kandydatów na IOP*,
- przy opracowaniu *Regulaminu Młodzieżowego Opiekuna Przyrody PTTK* adresowanego do młodzieży szkolnej,
- przy organizacji Ogólnopolskich Zlotów Przyrodników we współpracy z oddziałami PTTK.

Z uwagi na pandemię, zadań wymienionych w punktach 1–3 nie udało się ukończyć. Nie odbył się również X Jubileuszowy Ogólnopolski Zlot Turystów Przyrodników, którego organizacja planowana była w Gdańsku (Wyspa Sobieszewska), a współorganizatorem miał być Oddział PTTK Marynarki Wojennej. Zlot odbędzie się w 2023 roku. Komisja uznała, że konieczne jest rozpoznanie, z jakimi organizacjami i urzędami KOP mogłoby wnioskować do ZG PTTK o nawiązanie współpracy w zakresie wspólnej działalności na niwie ochrony przyrody oraz zwiększenia postrzegalności społecznych działaczy PTTK.

Komisja w liczbach

- 63 Oddziałowe i Regionalne Komisje Ochrony Przyrody, skupiające 302 członków,
- sześć klubów przyrodniczych,
- 82 referaty weryfikacyjne odznak przyrodniczych.
- 511 Instruktorów Ochrony Przyrody PTTK, w okresie kadencji uprawnienia IOP uzyskały 43 osoby,
- 38 osób posiada tytuł Honorowego IOP, w okresie kadencji tytuł uzyskały dwie osoby,
- 240 Opiekunów Ochrony Przyrody (liczba opiekunów z roku na rok maleje) pieczę nad opiekunami ma samorząd, a nie PTTK.

Odznaki przyrodnicze

W okresie kadencji Centralny Referat Weryfikacyjny KOP ZG PTTK przyznał 231 odznak „Turysta Przyrodnik" w stopniach dużych, w tym 92 brązowe, 75 srebrnych i 64 złote. Odznaki przyrodnicze zajmują trzecie miejsce wśród odznak PTTK, po GOT i OTP.

Współpraca z działaczami ochrony przyrody w terenie

Członkowie komisji stale współpracują z Oddziałowymi i Regionalnymi Komisjami Ochrony Przyrody, klubami przyrodniczymi, referatami weryfikującymi oraz z działaczami PTTK.

Strona internetowa

Systematycznie aktualizowany jest wykaz Referatów Weryfikacyjnych odznak przyrodniczych i rejestr Instruktorów Ochrony Przyrody w oddziałach PTTK. Istnieje konieczność weryfikacji wiadomości zawartych na stronie regularne jej prowadzenie.

Podsumowanie

Należy stwierdzić, że obecna kadencja była dla komisji trudna z powodu sytuacji epidemiologicznej: brak osobistego kontaktu między członkami komisji oraz między działaczami ochrony przyrody (brak posiedzeń oraz odwoływanie zlotu), a także o wiele mniejsza aktywność turystyczna członków. Bardzo duże utrudnienia w pracach komisji spowodowały również zmiany w jej składzie oraz w końcowym okresie praca w siedmioosobowym składzie.

2.7. Działalność przewodnicka

2.7.1. Komisja Przewodnicka ZG PTTK

Komisja Przewodnicka ZG PTTK XIX kadencji została wybrana podczas Krajowej Konferencji Przewodników Turystycznych PTTK w dniu 17 marca 2018 roku. Skład osobowy komisji na koniec XIX kadencji – zob. s. 25. Opiekunem komisji (XIX kadencji) z ramienia Zarządu Głównego PTTK był Marian Jurak, z ramienia Głównej Komisji Rewizyjnej PTTK – Dariusz Kużelewski, a z ramienia Głównego Sądu Koleżeńskiego – Wojciech Napiórkowski. Stałym współpracownikiem komisji był Artur Wyszyński z Elbląga, który społecznie administruje stroną internetową od ponad 10 lat.

Zebrania komisji

1. 17 marca 2018 roku, Chęciny-Rzepka – ukonstytuowanie się Komisji Przewodnickiej ZG PTTK; sprawy organizacyjne.
2. 14 kwietnia 2018 roku, Warszawa – podział zadań statutowych i regulaminowych do realizacji przez nowo wybranych członków komisji; plan pracy na rok 2018; zatwierdzenie składu Kapituły przyznającej Honorową Odznakę „Zasłużony Przewodnik PTTK".
3. 22 sierpnia 2018 roku, Przemyśl – omówienie uchwał i wniosków XII KKPT – podział zadań do realizacji przez KSPT i KP ZG PTTK; podział kompetencji KSPT i KP ZG PTTK, wynikających z dokumentów ZG PTTK.
4. 1 grudnia 2018 roku, Warszawa – realizacja wniosków z XII KKPT; przyjęcie propozycji zmian w Uchwale nr 55/XVIII/2014 Zarządu Głównego PTTK z 27 lutego 2014 roku.
5. 8 lutego 2019 roku, Sanok – realizacja wniosków z XII KKPT; przyjęcie propozycji kolejnych zmian w Uchwale nr 55/XVIII/2014 Zarządu Głównego PTTK z 27 lutego 2014 roku (nadanie uprawnień przewodników terenowych PTTK przewodnikom górskim, na ich wniosek, na obszary pogórzy, wyłączonych ostatnią nowelizacją przepisów z obszarów uprawnień górskich); sporządzenie dokumentu do przedstawienia na zebraniu ZG PTTK (projekt przedłożony SG ZG PTTK w marcu 2019 roku).
6. 6 kwietnia 2019 roku, Warszawa – powołanie zespołu do pracy nad projektem „Kwalifikacje rynkowe – nieuregulowane przepisami prawa" (przewodnictwo miejskie i terenowe); powołanie zespołu do opracowania modelu funkcjonowania zawodu przewodnika górskiego w Polsce.
7. 10 maja 2019 roku, Augustów – realizacja wniosków z XII KKPT; praca nad projektem „Kwalifikacje rynkowe – nieuregulowane przepisami prawa" (przewodnictwo miejskie i terenowe).
8. 30 listopada 2019 roku, Warszawa – realizacja wniosków z XII KKPT; efekty pracy zespołów roboczych pracujących przy projekcie „Kwalifikacje rynkowe – nieuregulowane przepisami prawa" (przewodnictwo miejskie i terenowe); przedstawienie informacji dotyczących inauguracyjnego posiedzenia Stałej Konferencji Regulacji Systemu Promocji Turystycznej (pilotażowy etap prekonsultacji projektu „Białej Księgi").
9. 9 lutego 2020 roku, Warszawa – przedstawienie działań oraz efektów pracy zespołu roboczego (przewodnictwo miejskie i terenowe) nad projektem „Kwalifikacje rynkowe – nieuregulowane przepisami prawa"; przedstawienie działań oraz efektów pracy zespołu roboczego (przewodnictwo górskie) nad projektem „Kwalifikacje uregulowane – nowy

model kwalifikacji w przewodnictwie górskim".

10. 10 maja 2020 roku, on-line – sprawy przewodnickie w okresie pandemii; realizacja wniosków z XII KKPT.
11. 31 maja 2020 roku, on-line – przedstawienie działań oraz efektów pracy zespołu roboczego (przewodnictwo miejskie i terenowe) nad projektem „Kwalifikacje rynkowe – nieuregulowane przepisami prawa"; przedstawienie działań oraz efektów pracy zespołu roboczego (przewodnictwo górskie) nad projektem „Kwalifikacje uregulowane – nowy model kwalifikacji w przewodnictwie górskim".
12. 2 października 2020 roku, on-line – analiza Uchwały nr 55/XVIII/2014 Zarządu Głównego PTTK z 27 lutego 2014 roku – w jakich punktach potrzebne są zmiany? (zaktualizowany projekt zmian przekazany do SG PTTK i opiekuna KP ZG PTTK M. Juraka w maju 2021 roku); omówienie współpracy z Krajowym Samorządem Przewodnickim (KSPT PTTK).
13. 18 grudnia 2020 roku, on-line – kwalifikacja przewodnika terenowego i miejskiego – co z dalszą pracą zespołu opisującego kwalifikację rynkową (opracowanie scenariusza walidacji i procedury walidacji Instytucji Certyfikującej); informacja dotycząca pracy zespołu ekspertów opisującego kwalifikacje przewodnika górskiego (beskidzki i sudecki); inwentaryzacja Kół i Klubów Przewodnickich PTTK.
14. 29 kwietnia 2021 roku, on-line – omówienie realizacji wniosków z XII Konferencji Przewodników Turystycznych PTTK; omówienie zawartego porozumienia o współpracy Polskiej Organizacji Turystycznej i Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego na rzecz rozwoju i promocji polskiej turystyki; podsumowanie przygotowanych przez Komisję Przewodnicką ZG PTTK spotkań on-line, zorganizowanych pod hasłem „Przewodnictwo w czasie bezturystycznym"; apel do KSPT o współpracę z komisją; przygotowanie kolejnego projektu zmian w Uchwale nr 55/XVIII/2014 Zarządu Głównego PTTK z 27 lutego 2014 roku (dwa punkty: 1. nadanie uprawnień przewodników terenowych PTTK przewodnikom górskim, na ich wniosek, na obszary pogórzy, wyłączonych ostatnią nowelizacją przepisów z obszarów uprawnień górskich, oraz 2. dostosowanie projektu legitymacji-identyfikatora przewodnika PTTK do rzeczywistego wyglądu; projekt przedłożony SG ZG PTTK w maju 2021 roku).
15. 25 sierpnia 2021 roku, Kraków – omówienie pracy zespołu nad projektem „Kwalifikacje rynkowe – nieuregulowane przepisami prawa" (przewodnictwo miejskie i terenowe); omówienie przygotowań do XXXVIII Ogólnopolskiego Górskiego Rajdu Przewodników PTTK.
16. 4 grudnia 2021 roku, Warszawa – omówienie pracy zespołu nad projektem „Kwalifikacje rynkowe – nieuregulowane przepisami prawa" (przewodnictwo miejskie i terenowe); omówienie prac dotyczących przygotowania konferencji szkoleniowych skierowanych do członków Wojewódzkich Komisji Egzaminacyjnych oraz Instruktorów Przewodnictwa.
17. 22 marca 2022 roku, on-line – omówienie planowanych działań KP ZG PTTK w procesie przygotowania organizacji (PTTK) do bycia Instytucją Certyfikującą.
18. 23 kwietnia 2022 roku, Warszawa – omówienie dalszych działań KP ZG PTTK w procesie przygotowania organizacji do bycia Instytucją Certyfikującą; omówienie spotkania z przedstawicielami Wojewódzkich Komisji Egzaminacyjnych; omówienie prezentacji Ministerstwa Sportu i Turystyki dotyczącej założeń zmian w ustawie o rodzajach usług turystycznych podczas spotkania 1 kwietnia 2022 roku w Krakowie.

Oprócz protokołowanych zebrań komisji odbyło się 15 spotkań roboczych, z których sporządzone zostały notatki.

Kadra programowa: szkolenia, kursy

Przesyłane przez jednostki organizacyjne PTTK informacje o szkoleniach i kursach ogólnodostępnych zamieszczane są na stronie internetowej.

Na wybranych imprezach centralnych prowadzone są wykłady szkoleniowe dla przewodników (np. Ogólnopolskie Forum Przewodników Turystycznych, Ogólnopolski Zlot Nizinny Przewodników PTTK, Ogólnopolski Rajd Górski Przewodników PTTK).

W marcu 2021 roku odbyły się, w formie webinarium, przygotowane przez Komisję Przewodnicką ZG PTTK spotkania szkoleniowe pod hasłem „Przewodnictwo w czasie bezturystycznym". Tematy spotkań szkoleniowych:

- „Kwalifikacja w zawodzie przewodnika. O co w tym chodzi?",
- „Słów kilka o prawie dla przewodników w czasach pandemii",
- „Wymyślając siebie na nowo, czyli przewodnik pracuje inaczej".

Tematy odpowiadały aktualnym potrzebom przewodników, spotkania transmitowane były na ogólnodostępnym profilu Facebook „Przewodnicy PTTK". Podczas transmisji można było na czacie prowadzić dyskusje z uczestnikami spotkania. Z materiałami zamieszczonymi na profilu zapoznało się (na żywo i w trakcie późniejszego odtwarzania) ok. 6000 osób. Na żywo każde ze spotkań oglądało 70–106 osób.

W 2021 roku KP ZG PTTK pracowała nad przygotowaniem nowych programów szkolenia przewodników miejskich, terenowych i instruktorów przewodnictwa oraz nad systemem egzaminowania kandydatów na przewodników. Prace były kontynuowane w 2022 roku. Rozpoczęto także prace nad opisem standardów pracy i procedur systemu walidacji obowiązujących w PTTK jako Instytucji Certyfikującej.

Zgodnie z Uchwałą nr 55/XVIII/2014 Zarządu Głównego PTTK z 27 lutego 2014 roku w sprawie Regulaminu szkolenia i egzaminowania kandydatów na przewodników turystycznych miejskich i terenowych oraz nadawania uprawnień przewodników turystycznych PTTK powołana została w Łodzi, na wniosek komisji, Wojewódzka Komisja Egzaminacyjna dla kandydatów na pilota wycieczek – Uchwała nr 35/XIX/2018 Prezydium ZG PTTK z 8 listopada 2018 roku. Ponadto Komisja Przewodnicka ZG PTTK wnioskowała również o uzupełnienie składu Wojewódzkich Komisji Egzaminacyjnych w województwach: małopolskim – Uchwała nr 132/XIX/2021 Prezydium ZG PTTK z 13 stycznia 2021 roku, warmińsko-mazurskim – Uchwała nr 133/XIX/2021 Prezydium ZG PTTK z 13 stycznia 2021 roku, oraz wielkopolskim – Uchwała nr 205/XIX/2022 Prezydium ZG PTTK z 25 lutego 2022 roku.

Instruktorzy przewodnictwa PTTK i zasłużeni przewodnicy PTTK

Szkolenie dla kandydatów na instruktorów przewodnictwa PTTK odbyło się planowo w Sanoku w dniach 12–17 lutego 2019 roku dla przewodników górskich, a w dniach 14–17 lutego 2019 roku dla przewodników miejskich i terenowych. W szkoleniu wzięło udział 43 przewodników, wszyscy uzyskali uprawnienia instruktora przewodnictwa PTTK. Organizatorem szkoleń było Koło Przewodników PTTK Oddziału PTTK „Ziemia Sanocka" w Sanoku wspólnie z Komisją Przewodnicką ZG PTTK.

Przepisy i sytuacja związana z pandemią uniemożliwiły organizację kursu dla kandydatów na instruktorów przewodnictwa PTTK w 2021 roku.

Weryfikacja legitymacji Instruktorów Przewodnictwa PTTK i przedłużanie uprawnień: w okresie sprawozdawczym dokonano 584 przedłużeń uprawnień instruktorskich.

Na bieżąco dokonywano uaktualnienia danych instruktorów przewodnictwa PTTK na stronie internetowej.

Kapituła Odznaki „Zasłużony Przewodnik PTTK" w składzie: Anna Sierpińska, Jolanta Szulc, Swietłana Koniuszewska, Wiesław Piprek, Marek Korbecki, odbyła od lipca 2017 do 17 marca 2018 roku cztery posiedzenia, w trakcie których rozpatrzyła 43 wnioski o nadanie tytułu Zasłużonego Przewodnika PTTK oraz przyznała 41 odznak „Zasłużony Przewodnik PTTK".

Kapituła Odznaki „Zasłużony Przewodnik PTTK" w składzie: Swietłana Koniuszewska, Zdzisław Kryściak, Artur Kowalczyk, Tomasz Simiński-Stanny, Joanna Lipińska, odbyła 16 posiedzeń i rozpatrzyła 105 wniosków, przyznając 78 odznak „Zasłużony Przewodnik PTTK"

Imprezy centralne

1. Ogólnopolskie Forum Przewodników Turystycznych
    - VIII Ogólnopolskie Forum Przewodników Turystycznych 9–11 lutego 2018 roku; organizatorzy: Oddział Łódzki PTTK im. Jana Czeraszkiewicza, Krajowy Samorząd Przewodników Turystycznych PTTK, Komisja Przewodnicka ZG PTTK, Wojewódzki Samorząd Przewodników Turystycznych Województwa Łódzkiego, Klub „Koło Przewodników Turystycznych im. R. Rembielińskiego" w Łodzi,
    - IX Ogólnopolskie Forum Przewodników Turystycznych pod hasłem „NATURAlnie LAS – misja leśnika i przewodnika" 8–10 lutego 2019 roku, Sanok – Muczne; organizatorzy: Koło Przewodników PTTK w Sanoku, Oddział PTTK „Ziemia Sanocka" w Sanoku, Komisja Przewodnicka ZG PTTK, Krajowy Samorząd Przewodników Turystycznych PTTK,
    - X Ogólnopolskie Forum Przewodników Turystycznych pod hasłem „Przewodnik w wielkim mieście" 7–9 lutego 2020 roku, Warszawa; organizatorzy: Samorząd Przewodników Turystycznych PTTK województwa mazowieckiego, Warszawski Oddział Przewodników PTTK, Studenckie Koło Przewodników Turystycznych przy Oddziale Międzyuczelnianym PTTK w Warszawie, Komisja Przewodnicka ZG PTTK,
    - w 2021 roku w miejsce Ogólnopolskiego Forum Przewodnickiego zostały przedstawione on-line prezentacje przewodnickie,
    - XI Ogólnopolskie Forum Przewodników Turystycznych pod hasłem „Teatralny Kraków" 11–13 lutego 2022 roku, Kraków; organizatorzy: Oddział Krakowski PTTK im ks. Karola Wojtyły, Komisja Przewodnicka ZG PTTK.
2. Ogólnopolska Pielgrzymka Przewodników Turystycznych na Jasną Górę
    - XXXIV Ogólnopolska Pielgrzymka Przewodników Turystycznych na Jasną Górę odbyła się w dniach 9–11 marca 2018 roku; organizatorzy: Klub Przewodników Turystycznych im. Pawła Solarza w Sosnowcu oraz Koło Przewodników Turystycznych w Dąbrowie Górniczej,

- od 17 marca 2018 roku w kompetencjach KSPT PTTK.

3. Ogólnopolski Konkurs o tytuł „Przewodnik-Krasomówca” w Pszczynie (organizatorzy: Dyrekcja Muzeum Zamkowego w Pszczynie, Zarząd Oddziału PTTK Ziemia Pszczyńska oraz Samorząd Przewodników Turystycznych Województwa Śląskiego)
    - V Ogólnopolski Konkurs o tytuł „Przewodnik-Krasomówca” 6–8 kwietnia 2018 roku, Pszczyna,
    - VI Ogólnopolski Konkurs o tytuł „Przewodnik-Krasomówca” 22–24 kwietnia 2019 roku, Pszczyna.
4. Ogólnopolski Zlot Nizinny Przewodników PTTK
    - XXII Ogólnopolski Zlot Nizinny 20–22 kwietnia 2018 roku, Olkusz; organizatorzy: Klub Przewodników „ILKUSSIA” przy Oddziale PTTK w Olkuszu, Komisja Przewodnicka ZG PTTK, Samorząd Przewodników Turystycznych PTTK Województwa Małopolskiego, Urząd Miasta i Gminy Olkusz, Urząd Miasta Sławków oraz Urząd Gminy Klucze,
    - XXIII Ogólnopolski Zlot Nizinny „Ziemia Augustowska” 10–12 maja 2019 roku, Augustów; organizatorzy: Komisja Przewodnicka Zarządu Głównego PTTK, Krajowy Samorząd Przewodników Turystycznych PTTK, Samorząd Przewodników Turystycznych PTTK Województwa Podlaskiego, Regionalny Oddział PTTK w Białymstoku, Oddział PTTK w Augustowie.
5. Ogólnopolski Rajd Górski Przewodników PTTK
    - XXXV Ogólnopolski Rajd Górski Przewodników PTTK 24–27 sierpnia 2017 roku, Szczyrk; organizatorzy: Samorząd Przewodników Turystycznych PTTK, Komisja Przewodnicka ZG PTTK, Koło Przewodników PTTK w Bielsku-Białej,
    - XXXVI Ogólnopolski Rajd Górski Przewodników PTTK 22–26 sierpnia 2018 roku, Przemyśl; organizatorzy: Oddział PTTK im. dr. M. Orłowicza, Koło Przewodników Turystycznych PTTK w Przemyślu, Komisja Przewodnicka ZG PTTK,
    - XXXVII Ogólnopolski Rajd Górski Przewodników PTTK „Ziemia Kłodzka – perła w koronie Sudetów” 21–25 sierpnia 2019 roku, Zieleniec; organizatorzy: Koło Przewodników Sudeckich, Oddział PTTK „Ziemi Kłodzkiej” w Kłodzku, Komisja Przewodnicka ZG PTTK,
    - XXXVIII Ogólnopolski Rajd Górski Przewodników PTTK 26–29 sierpnia 2021 roku, wyłącznie z trasami pieszymi; organizatorzy: Akademicki Oddział PTTK w Krakowie, Studenckie Koło Przewodników Górskich w Krakowie, Komisja Przewodnicka ZG PTTK.
6. Ogólnopolski Konkurs Krasomówczy Przewodników Turystycznych w Golubiu-Dobrzyniu (organizator Oddział PTTK im. Zygmunta Kwiatkowskiego w Golubiu-Dobrzyniu)
    - XLVI Ogólnopolski Konkurs Krasomówczy Przewodników Turystycznych – 24–26 listopada 2017 roku,
    - XLVII Ogólnopolski Konkurs Krasomówczy Przewodników Turystycznych – 23–25 listopada 2018 roku,
    - XLVIII Ogólnopolski Konkurs Krasomówczy Przewodników Turystycznych – 29 listopada–1 grudnia 2019 roku.

Organizatorzy imprez centralnych składali wnioski o dofinansowanie ich ze środków PTTK. Wszystkie wyżej wymienione imprezy dofinansowanie otrzymały.

Wydawnictwa, strona internetowa

W 2018 roku wydana została pozycja autorstwa Stanisława Kawęckiego *Sesje popularnonaukowe Śladami Piastów Śląskich 2007–2018 Dolny Śląsk–Górny Śląsk*, wyd. PTTK „Kraj", Warszawa, 2018, ISBN: 978-83-7005-612-4.

W 2019 roku wydana została pozycja na temat organizowanych spotkań przewodników podczas Ogólnopolskiego Forum Przewodników Turystycznych w Opolu i Łodzi: Materiały z VII oraz VIII Ogólnopolskiego Forum Przewodników Turystycznych *Film w pracy przewodnika*, ISBN 978-83-7005-614-8.

Trwa przygotowanie materiałów szkoleniowych z IX Ogólnopolskiego Forum Przewodników Turystycznych w Sanoku oraz z X Ogólnopolskiego Forum Przewodników Turystycznych w Warszawie.

Materiały z przygotowanego przez Komisję Przewodnicką ZG PTTK webinarium pod hasłem „Przewodnictwo w czasie bezturystycznym" są opublikowane na stronie pttk.pl w zakładce „Turysta" oraz na stronie przewodnickiej. Notatka na temat webinarium została również zamieszczona w papierowym wydaniu kwartalnika „Turysta" (nr 2/2021).

Komisja Przewodnicka ZG PTTK zamieszcza na stronie internetowej przewodnicy.pttk.pl roczne sprawozdania z działalności. Na stronie internetowej i na profilu na Facebooku zamieszcza również na bieżąco aktualne informacje, w tym kalendarz imprez ogólnopolskich oraz jubileuszy kół i klubów przewodnickich.

Uchwały i wnioski XII KKPT PTTK – komisja zrealizowała możliwe do realizacji uchwały i wnioski XII KKPT.

Inne

W 2017 roku Komisja Przewodnicka ZG PTTK wnioskowała o uchwalenie Zasad działania Samorządu Przewodników Turystycznych PTTK oraz Regulaminu Komisji Przewodnickiej ZG PTTK, w dniu 2 września 2017 roku Zarząd Główny PTTK podjął:

- Uchwałę nr 273/XVIII/2017 w sprawie zatwierdzenia Zasad Działania Samorządu Przewodników Turystycznych Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego,
- Uchwałę nr 274/XVIII/2017 w sprawie zatwierdzenia Regulaminu Komisji Przewodnickiej ZG PTTK, która została zmieniona Uchwałą nr 77/XIX/2018 Zarządu Głównego PTTK z dnia 30 lipca 2018 roku.

W 2018 roku komisja ogłosiła i rozstrzygnęła konkurs (w trakcie Ogólnopolskiego Górskiego Rajdu Przewodników) na wzór odznaki „Pilota Wycieczek PTTK". Wygrał projekt opracowany przez Tomasza Simińskiego-Stannego z Grudziądza. Wzór odznaki został zaakceptowany przez ZG PTTK. Sekretarz Generalny Zarządzeniem nr 1/XIX/2019 z dnia 26 czerwca 2019 roku w sprawie określenia zasad wytwarzania i dystrybucji odznaki „Pilota Wycieczek PTTK" powierzył to zadanie Oddziałowi PTTK w Grudziądzu.

Komisja podjęła dwukrotnie działania dotyczące doprowadzenia do zmian w Uchwale nr 55/XVIII/2014 Zarządu Głównego PTTK z 27 lutego 2014 roku w sprawie Regulaminu szkolenia i egzaminowania kandydatów na przewodników turystycznych miejskich i terenowych oraz nadawania uprawnień przewodników turystycznych PTTK. Pierwszy raz złożyła projekt w marcu 2019 roku. Wielokrotnie szeroko konsultowany (ostatni raz na wniosek członków ZG PTTK w sierpniu 2019 roku) złożony we wrześniu 2019 roku nie doczekał się procedowania w całości. Uchwałą nr 164/XIX/2020 z dnia 24 lutego 2020 roku w sprawie zmian w Regulaminie szkolenia i egzaminowania kandydatów na przewodników turystycznych miejskich i terenowych oraz nadawania uprawnień przewodników turystycznych PTTK przyjęte zostały przez ZG PTTK zmiany w Uchwale nr 55/XVIII/2014, które dotyczą jedynie przeprowadzania egzaminów dla kandydatów na przewodników bez limitu egzaminowanych osób oraz przedłużenia uprawnień przewodnickich nie dłużej niż do 2025 roku. ZG PTTK nie rozpatrywał pozostałych, proponowanych przez Komisję Przewodnicką ZG PTTK, zmian w Uchwale nr 55/XVIII/2014 ze względu na – jak poinformowano – będące w planach certyfikowanie przewodników turystycznych.

Ponowne prace nad zmianami podjęte zostały w 2021 roku i projekt zmian ostatecznie uzgodniony z KSPT został przekazany wraz z uzasadnieniem do ZG PTTK w dniu 13 maja 2021 roku. Proponowane zmiany to: dodanie paragrafu 46 do Regulaminu szkolenia i egzaminowania kandydatów na przewodników miejskich i terenowych oraz nadawania uprawnień przewodników turystycznych PTTK, który umożliwia przewodnikom górskim zdobycie uprawnień przewodnika terenowego PTTK na tereny pogórzy, które zostały wyłączone z terenów uprawnień przewodników górskich, oraz dostosowanie wzoru legitymacji przewodnika turystycznego PTTK do funkcjonującej w środowisku legitymacji-identyfikatora przewodnika PTTK.

Ponownie materiał przekazany został we wrześniu 2021 roku do Biura ZG PTTK. Wyżej wymienione zmiany Uchwały nr 55/XVIII/2014 nie były procedowane, a Komisja Przewodnicka ZG PTTK nie otrzymała w tej sprawie żadnych wyjaśnień ani informacji.

Opracowanie opisu kwalifikacji przewodnika turystycznego (miejskiego i terenowego) przebiegało początkowo (2018–2019) podczas zebrań komisji, później podczas spotkań szkoleniowych z Instytutu Badań Edukacyjnych (2019–2020), a następnie w czasie spotkań roboczych komisji (2020–2021). Obecnie KP ZG PTTK przygotowuje działania konieczne w procesie przygotowania organizacji do bycia Instytucją Certyfikującą.

Komisja zorganizowała spotkanie dla Przewodniczących Wojewódzkich Komisji Egzaminacyjnych, w ramach którego przeprowadzone zostało szkolenie dotyczące systemu walidacji kwalifikacji rynkowej „Przewodnictwo turystyczne", zostały również przypomniane procedury dotyczące uzupełnienia składów komisji egzaminacyjnych. Spotkanie odbyło się 23 kwietnia 2022 roku.

Komisja zorganizowała spotkanie on-line z Krajowym Samorządem Przewodników Turystycznych PTTK, zostało na nim ustalone wspólne stanowisko dotyczące schematu procesu walidacji w PTTK jako Instytucji Certyfikującej.

Komisja przeprowadziła weryfikację oraz aktualizację danych kół i klubów przewodnickich PTTK. Na podstawie ankiet wypełnianych przez prezesów kół i klubów przewodnickich udało się uaktualnić dane kół i klubów przewodnickich wykazywanych

w sprawozdaniach Oddziałów PTTK. Tym samym komisja zrealizowała zalecenie wydane po kontroli dokonanej przez GKR PTTK w listopadzie 2019 roku.

Komisja podjęła w 2022 roku liczne działania w związku z sytuacją epidemiologiczną, w tym m.in. przygotowanie materiałów na wideokonferencje z Andrzejem Gut-Mostowym, Sekretarzem Stanu w Ministerstwie Rozwoju, których celem było omówienie sytuacji przewodników turystycznych i pilotów wycieczek w świetle epidemii koronawirusa w Polsce oraz możliwości ewentualnej pomocy.

Komisja Przewodnicka ZG PTTK odpowiedziała na e-mailowe zapytania koleżanek i kolegów dotyczące głównie: przedłużenia uprawnień Instruktorów Przewodnictwa PTTK, organizacji kursu dla kandydatów na Instruktora Przewodnictwa PTTK, przedłużenia ważności legitymacji-identyfikatorów przewodnickich PTTK.

Oceny i uwagi

Uchwała nr 55/XVIII/2014 Zarządu Głównego PTTK z 27 lutego 2014 roku w sprawie Regulaminu szkolenia i egzaminowania kandydatów na przewodników turystycznych miejskich i terenowych oraz nadawania uprawnień przewodników turystycznych PTTK wymaga pilnej nowelizacji poprzez dodanie do Regulaminu paragrafu 46, który umożliwia przewodnikom górskim zdobycie uprawnień przewodnika terenowego PTTK na tereny pogórzy, które zostały wyłączone z terenów uprawnień przewodników górskich. Ważne jest również dostosowanie wzoru legitymacji przewodnika turystycznego PTTK do funkcjonującej w środowisku legitymacji-identyfikatora przewodnika PTTK.

Komisja Przewodnicka ZG PTTK proponuje zorganizowanie spotkania z zespołami poszczególnych komisji PTTK w sprawie opracowania wspólnego schematu walidacji Instytucji Certyfikującej – PTTK ze względu na to, że opracowanie schematu oraz procedur walidacyjnych jest niezbędne do uznania PTTK Instytucją Certyfikującą.

2.7.2. Krajowy Samorząd Przewodników Turystycznych PTTK

Skład osobowy Krajowego Samorządu Przewodników Turystycznych PTTK XIX kadencji powołany został Uchwałą ZG PTTK nr 64 z dnia 6 kwietnia 2018 roku. Posiedzenie konstytuujące KSPT PTTK odbyło się w ramach XII Krajowej Konferencji Przewodników Turystycznych PTTK w Chęcinach-Rzepce w dniu 17 marca 2018 roku. Skład KSPT na koniec kadencji – zob. s. 27.

Zgodnie z Zasadami Działania Samorządu Przewodników Turystycznych PTTK (Uchwała nr 273/XVIII/2017 Zarządu Głównego PTTK z 2.09.2017 roku) Krajowy Samorząd Przewodników Turystycznych PTTK (zwany dalej KSPT) jest reprezentantem środowiska przewodników PTTK wynikającym z potrzeb środowiska i przewodników zrzeszonych w kołach, klubach i oddziałach przewodnickich.

Posiedzenia KSPT PTTK

W 2018 roku odbyły się cztery posiedzenia.

1. 17 marca 2018 r. w Chęcinach-Rzepce – posiedzenie konstytuujące KSPT.
   Podczas Krajowej Konferencji Przewodników Turystycznych PTTK spośród przewodniczących struktur wojewódzkich lub regionalnych aktualnie pełniących funkcje z wyboru lub innych osób wybranych przez WSPT do reprezentowania danego województwa lub regionu zostali wybierani w głosowaniu tajnym: przewodniczący, 3 wiceprzewodniczących, sekretarz i skarbnik Krajowego Samorządu Przewodników Turystycznych
2. 14 kwietnia w siedzibie ZG PTTK zebranie robocze. Wiodącym tematem był przydział zadań i obowiązków oraz opracowanie planu pracy na 2018 rok.
3. 22 sierpnia w Przemyślu. Wspólne zebranie z Komisją Przewodnicką ZG PTTK. Dyskutowano nad wybraniem organizatorów centralnych imprez przewodnickich w 2019 roku oraz przedstawiono wnioski z ankiety opracowanej przez Barbarę Ząbczyk-Chmielewską. Celem ankiety była możliwość zorientowania się w problemach poszczególnych samorządów. Omawiano również uchwały i wnioski podjęte w trakcie XII KKPT PTTK.
4. 1 grudnia w siedzibie Centrum Turystyki Wodnej PTTK w Warszawie zebranie robocze. Przyjęto informację o przebiegu centralnych i lokalnych imprez przewodnickich oraz działalności wojewódzkich samorządów. Przyjęto założenia do opracowania planu pracy na 2019 roku.

W 2019 roku odbyły się trzy posiedzenia.

1. 8 lutego w Sanoku. Omawiano i definiowano wnioski wynikające z rozpisanej wśród wojewódzkich samorządów ankiety.
2. 25 maja w Warszawie. Dyskusja nad stworzeniem bazy materiałów szkoleniowych dla przewodników.
3. 30 listopada w Warszawie. Omówienie przygotowań organizatorów centralnych imprez przewodnickich w 2020 roku.

10 maja B. Wojciechowski, wiceprzewodniczący KSPT PTTK, brał udział w posiedzeniu Komisji Przewodnickiej ZG PTTK w Augustowie.

W 2020 roku odbyło się jedno posiedzenie.

1. 8 lutego 2020 roku w Warszawie w trakcie X Forum Przewodników. Omawiano nieprawidłowy przepływ informacji pomiędzy KSPT PTTK a Komisją Przewodnicką ZG PTTK, brak znaczków przedłużających ważność legitymacji-identyfikatorów przewodnickich i ich marną jakość.

W 2021 roku odbyły się dwa posiedzenia on-line: 5 i 26 maja.

W 2022 roku odbyło się jedno posiedzenie.

1. 11 lutego w Krakowie. Omawiano sprawozdanie KSPT PTTK za 2021 rok, założenia i propozycje do planu pracy na lata 2022 i 2023 oraz złożono krótkie informacje z działalności poszczególnych wojewódzkich samorządów.

Kursy przewodnickie i szkolenia

Rok	Kursy przewodnickie przeprowadzone	Kursy przewodnickie rozpoczęte	Szkolenia stacjonarne	Wycieczki szkoleniowe i integracyjne
2018	14	10	-	-
2019	15	-	129	85
2020	10	-	155	99
2021	17	-	134	59
2022	10	7	81	41

Liczba kół i klubów przewodnickich

- 2018 rok – 144,
- 2019 rok –163,
- 2020 rok –147,
- 2021 rok – 152.

Imprezy centralne

2018

- VIII Forum Przewodników PTTK – Łódź, 9–11 lutego,
- XXXIV Ogólnopolska Pielgrzymka Przewodników PTTK na Jasną Górę, 9–11 marca,
- V Konkurs Krasomówczy Przewodników – Pszczyna, 6–8 kwietnia,
- XXII Ogólnopolski Zlot Nizinny Przewodników PTTK – Olkusz, 20–22 kwietnia,
- XXXVI Ogólnopolski Rajd Górski Przewodników PTTK – Przemyśl, 22–26 sierpnia.

2019

- IX Forum Przewodników PTTK – Sanok, 8–10 lutego,
- XXXV Ogólnopolska Pielgrzymka Przewodników PTTK na Jasną Górę, 8–10 marca,
- VI Konkurs Krasomówczy Przewodników – Pszczyna, 22–23 marca,
- XXIII Ogólnopolski Zlot Nizinny Przewodników PTTK – Augustów, 10–12 maja,

- XXXVII Ogólnopolski Rajd Górski Przewodników PTTK – Kłodzko, 21–25 sierpnia.

2020

- X Forum Przewodników PTTK – Warszawa, 7–9 lutego.

Z powodu sytuacji epidemiologicznej pozostałe imprezy w 2020 roku zostały odwołane.

2021

- Forum Przewodników PTTK – Kraków, 13–14 lutego, on-line,
- Zlot Nizinny Przewodników PTTK – Kalisz, 24–25 kwietnia, on-line.

Imprezy ogólnopolskie

2019

- Warsztaty Przewodnickie, Koło Przewodników Turystycznych w Chełmnie przy Oddziale Przewodnickim PTTK w Toruniu
- Spotkania Pełne Atrakcji, Koło Przewodników Turystycznych im. Błachnio przy Oddziale PTTK w Grudziądzu
- XLVIII Ogólnopolski Konkurs Krasomówczy Przewodników w Golubiu-Dobrzyniu,
- XLVIII Ogólnopolski Zjazd Przewodników Świętokrzyskich PTTK, Koło Przewodników i Pilotów im. Edmunda Massalskiego przy Oddziale Międzyuczelnianym PTTK w Starachowicach
- LVIII Ogólnopolski Rajd „Jesień Chopinowska", Koło Przewodników Terenowych przy Oddziale PTTK w ostrowie Wielkopolskim
- VI Wielkopolski Złaz Przewodników Turystycznych PTTK „Śladami Fryderyka Chopina i powstania wielkopolskiego w południowej Wielkopolsce", Koło Przewodników Terenowych przy Oddziale PTTK w ostrowie Wielkopolskim
- XIX Rajd Przewodników „Wetlina 2019", Koło Przewodników Terenowych i Beskidzkich przy Oddziale PTTK w Rzeszowie
- X Otwarty Rajd po Ukrainie, Koło Przewodników Terenowych i Beskidzkich przy Oddziale PTTK w Rzeszowie

- XIII Ogólnopolskie Spotkania Przewodników przy Miedzy, Koło Przewodników Beskidzkich i Terenowych im. Dr. Zdzisława Krawczyńskiego przy Oddziale PTTK w Chrzanowie
- XXX Biesiada Krzeszowska, Klub Przewodników Dolnośląskich im. księcia Bolka I przy Oddziale PTTK „Ziemi Kamiennogórskiej" w Kamiennej Górze.

2020

Z powodu sytuacji epidemiologicznej imprezy w 2020 roku nie odbyły się.

2021

- XXI Ogólnopolski Otwarty Rajd Górski Przewodników WETLINA 2021, Samorząd Podkarpacki, Samorząd Przewodników Turystycznych PTTK województwa podkarpackiego,
- I Rajd Górski w Beskidzie Niskim „Zdynia 2021", Samorząd Przewodników

Turystycznych PTTK województwa podkarpackiego ,

- LXII Ogólnopolski Rajd Twierdza Przemyśl, Samorząd Przewodników Turystycznych PTTK województwa podkarpackiego ,
- XXIX Ogólnopolski Rajd Pątniczy im. Jana Pawła II, Samorząd Przewodników Turystycznych PTTK województwa podkarpackiego,
- XXI Ogólnopolski Rajd im. dr. M. Orłowicza, Samorząd Przewodników Turystycznych PTTK województwa podkarpackiego,
- II Mikrozlot Przewodników województwa mazowieckiego „Płock 2021", Samorząd Przewodników Turystycznych PTTK województwa mazowieckiego,
- XXII Świętokrzyski Rajd Pielgrzymkowy „Święty Krzyż 2021", Samorząd Przewodników Turystycznych PTTK województwa świętokrzyskiego,
- Śląsk–Małopolska „Poznajemy gminę Dobra", Samorząd Przewodników Turystycznych PTTK województwa śląskiego,
- Obchody Wojewódzkie Międzynarodowego Dnia Przewodnika w Grudziądzu, Samorząd Przewodników Turystycznych PTTK województwa kujawsko-pomorskiego,
- zamknięcie sezonu przewodnickiego, Samorząd Przewodników Turystycznych PTTK województwa warmińsko-mazurskiego.

2022

- Wojewódzkie Obchody Międzynarodowego Dnia Przewodnika, Samorząd Przewodników Turystycznych PTTK województwa lubelskiego,
- III Mikrozlot Przewodników województwa mazowieckiego – Ciechanów, Samorząd Przewodników Turystycznych PTTK województwa mazowieckiego,
- Wojewódzkie Obchody Międzynarodowego Dnia Przewodnika w Przemyślu. Samorząd Przewodników Turystycznych PTTK województwa podkarpackiego.

W 2018 roku (Kurs ten odbył się w roku 2019) odbył się w Sanoku Kurs Instruktorów Przewodnictwa. Za organizacje i przeprowadzenie Kursu dla kandydatów na instruktorów Przewodnictwa PTTK" odpowiadała KP ZG PTTK i współorganizowała z Kołem Przewodników Beskidzkich, Terenowych i Pilotów Wycieczek przy oddziale PTTK „Ziemia Sanocka" w Sanoku.

Posiedzenia KSPT PTTK

W 2018 roku odbyły się cztery posiedzenia.

5. 17 marca w Chęcinach-Rzepce posiedzenie konstytuujące KSPT.
6. 14 kwietnia w siedzibie ZG PTTK zebranie robocze. Wiodącym tematem był przydział zadań i obowiązków oraz opracowanie planu pracy na 2018 rok.
7. 22 sierpnia w Przemyślu. Wspólne zebranie z Komisją Przewodnicką ZG PTTK. Dyskutowano nad wybraniem organizatorów centralnych imprez przewodnickich w 2019 roku oraz przedstawiono wnioski z ankiety opracowanej przez Barbarę Ząbczyk-Chmielewską. Celem ankiety była możliwość zorientowania się w problemach poszczególnych samorządów. Omawiano również uchwały i wnioski podjęte w trakcie XII KKPT PTTK.

8. 1 grudnia w siedzibie Centrum Turystyki Wodnej PTTK w Warszawie zebranie robocze. Przyjęto informację o przebiegu centralnych i lokalnych imprez przewodnickich oraz działalności wojewódzkich samorządów. Przyjęto założenia do opracowania planu pracy na 2019 roku.

W 2019 roku odbyły się trzy posiedzenia.

4. 8 lutego w Sanoku – omawiano i definiowano wnioski wynikające z rozpisanej wśród wojewódzkich samorządów ankiety.
5. 25 maja w Warszawie – dyskusja nad stworzeniem bazy materiałów szkoleniowych dla przewodników.
6. 30 listopada w Warszawie – omówienie przygotowań organizatorów centralnych imprez przewodnickich w 2020 roku.

W 2020 roku odbyło się jedno posiedzenie.

1. 8 lutego 2020 roku w Warszawie w trakcie X Forum Przewodników. Omawiano nieprawidłowy przepływ informacji pomiędzy KSPT PTTK a Komisją Przewodnicką ZG PTTK, brak znaczków przedłużających ważność legitymacji-identyfikatorów przewodnickich i ich marną jakość.

W 2021 roku odbyły się dwa posiedzenia online: 5 i 26 maja.

W 2022 roku odbyło się jedno posiedzenie:

1. 11 lutego w Krakowie. Omawiano sprawozdanie KSPT PTTK za 2021 rok, założenia i propozycje do planu pracy na lata 2022 i 2023 oraz złożono krótkie informacje z działalności poszczególnych wojewódzkich samorządów.

Kursy przewodnickie i szkolenia

Rok	Kursy przewodnickie przeprowadzone	Kursy przewodnickie rozpoczęte	Szkolenia stacjonarne	Wycieczki szkoleniowe i integracyjne
2018	14	10	-	-
2019	15	-	129	85
2020	10	-	155	99
2021	17	-	134	59
2022	10	7	81	41

Liczba kół i klubów przewodnickich

- 2018 rok – 144,
- 2019 rok –163,
- 2020 rok –147,
- 2021 rok – 152.

Imprezy centralne

2018

- VIII Forum Przewodników PTTK – Łódź, 9–11 lutego,
- XXXIV Ogólnopolska Pielgrzymka Przewodników PTTK na Jasną Górę, 9–11 marca,
- V Konkurs Krasomówczy Przewodników – Pszczyna, 6–8 kwietnia,
- XXII Ogólnopolski Zlot Nizinny Przewodników PTTK – Olkusz, 20–22 kwietnia,
- XXXVI Ogólnopolski Rajd Górski Przewodników PTTK – Przemyśl, 22–26 sierpnia.

2019

- IX Forum Przewodników PTTK – Sanok, 8–10 lutego,
- XXXV Ogólnopolska Pielgrzymka Przewodników PTTK na Jasną Górę, 8–10 marca,
- VI Konkurs Krasomówczy Przewodników – Pszczyna, 22–23 marca,
- XXIII Ogólnopolski Zlot Nizinny Przewodników PTTK – Augustów, 10–12 maja,
- XXXVII Ogólnopolski Rajd Górski Przewodników PTTK – Kłodzko, 21–25 sierpnia.

2020

- X Forum Przewodników PTTK – Warszawa, 7–9 lutego.

Z powodu sytuacji epidemiologicznej pozostałe imprezy w 2020 roku zostały odwołane.

2021

- Forum Przewodników PTTK – Kraków, 13–14 lutego, online,
- Zlot Nizinny Przewodników PTTK – Kalisz, 24–25 kwietnia, online.

Imprezy ogólnopolskie

2019

- warsztaty Przewodnickie, koło z Chełmna,
- Spotkania Pełne Atrakcji, koło z Grudziądza,
- XLVIII Ogólnopolski Konkurs Krasomówczy Przewodników w Golubiu-Dobrzyniu,
- XLVIII Ogólnopolski Zjazd Przewodników Świętokrzyskich PTTK, koło w Starachowicach,
- LVIII Ogólnopolski Rajd „Jesień Chopinowska”, koło z Ostrowa Wielkopolskiego,
- VI Wielkopolski Złaz Przewodników Turystycznych PTTK „Śladami Fryderyka Chopina i powstania wielkopolskiego w południowej Wielkopolsce”, koło z Ostrowa Wielkopolskiego,
- XIX Rajd Przewodników „Wetlina 2019”, koło z Rzeszowa,
- X Otwarty Rajd po Ukrainie, koło z Rzeszowa,
- XIII Ogólnopolskie Spotkania Przewodników przy Miedzy, koło z Chrzanowa,
- XXX Biesiada Krzeszowska, koło w Kamiennej Górze.

2020

Z powodu sytuacji epidemiologicznej imprezy w 2020 roku nie odbyły się.

2021

- XXI Ogólnopolski Otwarty Rajd Górski Przewodników WETLINA 2021, Samorząd Podkarpacki,
- I Rajd Górski w Beskidzie Niskim „Zdynia 2021”, Samorząd Podkarpacki,
- LXII Ogólnopolski Rajd Twierdza Przemyśl, Samorząd Podkarpacki,
- XXIX Ogólnopolski Rajd Pątniczy im. Jana Pawła II, Samorząd Podkarpacki,
- XXI Ogólnopolski Rajd im. dr. M. Orłowicza, Samorząd Podkarpacki,
- II Mikrozlot Przewodników województwa mazowieckiego „Płock 2021”, Samorząd Mazowiecki,
- XXII Świętokrzyski Rajd Pielgrzymkowy „Święty Krzyż 2021”, Samorząd Świętokrzyski,
- Śląsk–Małopolska „Poznajemy gminę Dobra”, Samorząd Śląski,
- Obchody Wojewódzkie Międzynarodowego Dnia Przewodnika w Grudziądzu, Samorząd Kujawsko-Pomorski,
- zamknięcie sezonu przewodnickiego, Samorząd Warmińsko-Mazurski.

2022

- Wojewódzkie Obchody Międzynarodowego Dnia Przewodnika, Samorząd Lubelski,
- III Mikrozlot Przewodników województwa mazowieckiego – Ciechanów, Samorząd Mazowiecki,
- Wojewódzkie Obchody Międzynarodowego Dnia Przewodnika w Przemyślu. Samorząd Podkarpacki.

W 2018 roku odbył się w Sanoku Kurs Instruktorów Przewodnictwa.

2.8. Rola PTTK w zwiększaniu udziału osób niepełnosprawnych w turystyce

Rada ds. Turystyki Osób Niepełnosprawnych ZG PTTK, powołana została Uchwałą nr 29/XIX/2017 ZG PTTK z 9 grudnia 2017 roku. Skład osobowy Rady na koniec XIX kadencji – zob. s. 26.

Opiekunami Rady byli: z ramienia Zarządu Głównego PTTK − Jakub Nowak, z ramienia Głównej Komisji Rewizyjnej PTTK − Dariusz Grajkowski, a z ramienia biura Zarządu Głównego PTTK − Elżbieta Matusiak-Gordon.

Posiedzenia Rady

W okresie sprawozdawczym w XIX kadencji odbyło się 13 posiedzeń Rady, w tym siedem stacjonarnych i sześć online na platformie Google Meet ze względu na sytuację epidemiologiczną w kraju, związaną z wirusem SARS-CoV-2. Na posiedzeniach dyskutowano nad regulaminem Rady, rocznym i ramowym planem pracy na lata 2018–2021, o zaangażowaniu członków w realizację zadania publicznego zleconego przez Ministerstwo Sportu i Turystyki „Turystyka dla wszystkich – kształcenie kadr dla turystyki osób niepełnosprawnych", a także omawiano wprowadzenie zmian w Regulaminie Ogólnopolskiego Konkursu na Najlepszą Programową Ofertę Oddziałów PTTK dla Turystów i Krajoznawców Niepełnosprawnych oraz w paragrafie 4 Uchwały nr 189/XIX/2020 Zarządu Głównego PTTK z 26 września 2020 roku w sprawie wysokości składki członkowskiej PTTK na rok 2021, nieuwzględniającym obowiązujących w Polsce przepisów prawa dotyczących opieki osób niepełnosprawnych kształcących się w szkołach ponadpodstawowych.

Poza posiedzeniami członkowie rady omawiali sprawy bieżące i podejmowali decyzje, wykorzystując łącza internetowe i telefoniczne. W latach 2020 i 2021 przed posiedzeniami miało miejsce uroczyste wręczanie nagród laureatom Ogólnopolskiego Konkursu dla Oddziałów PTTK „Na najlepszą programową ofertę turystyczną dla niepełnosprawnych turystów i krajoznawców".

Działalność programowa i organizacyjna

1. Wystąpienie z petycją zmiany przepisów prawa – ustawy o grach hazardowych w celu utworzenia Funduszu Rozwoju Turystyki Społecznej.

W XVIII kadencji z inicjatywy Rady ds. Turystyki Osób Niepełnosprawnych Zarządu Głównego PTTK Towarzystwo wystąpiło w roku 2017 do Sejmu RP z petycją zmiany przepisów prawa – ustawy o grach hazardowych i utworzenia z części dopłat do gier hazardowych kolejnego funduszu celowego – Funduszu Rozwoju Turystyki Społecznej - w następnej XIX Rada pilotowała tę sprawę. W 2019 roku działania zmierzające do znowelizowania ustawy o grach hazardowych prowadzone były przy ogromnym udziale Benedykta Wojcieszaka, wiceprzewodniczącego rady, który został również powołany przez Zarząd Główny PTTK na pełnomocnika Zarządu Głównego PTTK ds. dostępności.

Wydatki z tego funduszu miały być przeznaczane na rozwijanie turystyki aktywnej i krajoznawstwa wśród dzieci, młodzieży, osób z różnym stopniem niepełnosprawności i w wieku emerytalnym oraz na przebudowę, remonty i dofinansowanie inwestycji infrastruktury turystycznej, w tym szlaków turystycznych oraz położonych przy nich schronisk turystycznych i szkolnych schronisk młodzieżowych. Niestety zamierzony efekt został

osiągnięty tylko częściowo, 17 stycznia 2019 roku sejm uchwalił bowiem nowelizację ustawy o grach hazardowych (Dz.U. z 2019 roku, poz. 375) rozszerzającą tylko katalog wydatków z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej (FRKF) o rozwój turystyki społecznej sprzyjającej aktywności fizycznej społeczeństwa – ustawa weszła w życie 14 marca 2019 roku. Do pełnego jej wdrożenia niezbędne było jeszcze wydanie rozporządzenia wykonawczego. W dniu 12 sierpnia 2019 roku Minister Sportu i Turystyki wydał rozporządzenie w sprawie przekazywania środków z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej (Dz.U. z 2019 roku, poz. 1638), które weszło w życie 14 września 2019 roku.

2. Przystąpienie Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego do rządowego Programu „Dostępność Plus" 2018–2025.

Rada ds. Turystyki Osób Niepełnosprawnych Zarządu Głównego PTTK była inicjatorem przystąpienia Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego do rządowego Programu „Dostępność Plus" 2018–2025, którego celem jest „podniesienie jakości życia i zapewnienie niezależności życia wszystkich obywateli, w tym osób starszych i osób z trwałymi lub czasowymi ograniczeniami". Stało się to 23 kwietnia 2018 roku podczas konferencji inaugurującej Program w Centrum Nauki Kopernik w Warszawie. Wśród przedstawicieli rządu, samorządów, przedsiębiorców, instytucji publicznych, mediów oraz organizacji pozarządowych było reprezentacja Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego. Deklarację „Partnerstwa na rzecz dostępności" podpisał w imieniu Towarzystwa Jacek Potocki, ówczesny prezes Zarządu Głównego. W konferencji brali udział również przedstawiciele Rady ds. Turystyki Osób Niepełnosprawnych Zarządu Głównego PTTK: Eugeniusz Jacek – przewodniczący i Benedykt Wojcieszak – wiceprzewodniczący rady.

W dniu 16 listopada 2020 roku pełnomocnik Zarządu Głównego PTTK ds. dostępności Benedykt Wojcieszak uczestniczył w kolejnym spotkaniu sygnatariuszy „Partnerstwa na rzecz dostępności" – tym razem odbytym on-line, w wyniku którego przekazał do Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej projekt utworzenia Funduszu Wsparcia Turystyki Społecznej poprzez nowelizację ustawy o grach hazardowych, do włączenia w ramy obszernego przedłożenia rządowego, by usprawnić realizację zadań i osiąganie celów Programu „Dostępność Plus". Podnoszony wielokrotnie postulat o włączeniu w zakres działu administracji rządowej spraw turystyki społecznej został uwzględniony i 20 listopada 2020 roku sejm uchwalił ustawę o zmianie ustawy o działach administracji rządowej oraz niektórych innych ustaw (druk senacki nr 269). W art. 1 pkt 11 tej ustawy uzupełniono dział turystyka o sprawy związane z turystyką społeczną, nadając art. 27a ustawy z dnia 4 września 1997 roku o działach administracji rządowej następujące brzmienie: „Art. 27a. Dział turystyka obejmuje sprawy turystyki społecznej, zagospodarowania turystycznego kraju oraz mechanizmów regulacji rynku turystycznego". Niestety ustawa ta została zawetowana przez Prezydenta RP, zatem rząd skierował do sejmu 19 stycznia 2021 roku kolejny projekt nowelizacji tej ustawy z identycznym zapisem dotyczącym turystyki społecznej.

3. Realizacja zadania publicznego zleconego przez Ministerstwo Sportu i Turystyki „Turystyka dla wszystkich – kształcenie kadr dla turystyki osób niepełnosprawnych".

Na realizację tego zadania Zarząd Główny PTTK otrzymał dofinansowanie w wysokości 117 900 zł. Głównym celem projektu było zwiększenie kompetencji kadr dla

turystyki osób niepełnosprawnych, a także integracja środowisk zajmujących się osobami niepełnosprawnymi. Grupą celową projektu były osoby zainteresowane włączeniem się w proces kreowania działań turystycznych wśród osób niepełnosprawnych (przewodnicy i piloci turystyczni, przodownicy turystyki aktywnej, nauczyciele, opiekunowie SKKT, instruktorzy itd.) poprzez udział w certyfikowanym szkoleniu, kadra naukowa i doświadczona kadra organizatorów imprez z udziałem osób z różnymi niepełnosprawnościami. Grupą pośrednią byli odbiorcy działań realizowanych przez uczestników certyfikowanego szkolenia w ramach Międzypokoleniowej Sztafety Turystycznej oraz odbiorcy poradnika „(Nie)pełnosprawny turysta". Realizacja projektu odbyła się w terminie 1 marca−31 grudnia 2019 roku. Koordynatorem projektu był Benedykt Wojcieszak. Kierownikiem projektu była Joanna Kośnik.

Na projekt „Turystyka dla wszystkich – kształcenie kadr dla turystyki osób niepełnosprawnych" składały się:

- Szkolenie animatorów turystyki osób niepełnosprawnych

Szkolenie miało miejsce w dniach 27−30 czerwca w Stęszewie k. Poznania. Ukończyło je 60 osób, które zdobyły wiedzę w zakresie niezbędnym animatorom turystyki osób niepełnosprawnych. Zajęcia odbyły się w dwóch grupach po 30 osób i przeprowadzone były łącznie przez 12 wykładowców. Uczestnictwo w szkoleniu potwierdzone zostało stosownymi certyfikatami wydanymi przez Radę ds. Turystyki Osób Niepełnosprawnych Zarządu Głównego PTTK. Kurs został zorganizowany dzięki ogromnemu zaangażowaniu przewodniczącego rady Eugeniusza Jacka z czynnym udziałem pozostałych członków rady.

- Międzypokoleniowa Sztafeta Turystyczna

Była to już szósta edycja tej sztafety, która zmobilizowała ponad 50 środowisk do zorganizowania w sobotę 28 września 2019 roku imprez umożliwiających aktywność turystyczną kilku tysięcy osób z wielu pokoleń – od maluchów (przedszkolaków) po seniorów. Rozdysponowane zostały na tej podstawie certyfikaty uczestnictwa i drobne upominki (odblaski – 1 tysiąc sztuk, chusty wielofunkcyjne – 200 sztuk, plecaki turystyczne – 200 sztuk, apteczki turystyczne – 500 sztuk) opatrzone logo zadania. Sprawozdania przesłane przez organizatorów tych imprez pozwalają stwierdzić, że wzięło w nich udział co najmniej 8 tysięcy osób, w tym 2 tysiące osób z niepełnosprawnościami oraz tysiąc dzieci i młodzieży.

- Sesja popularnonaukowa „Kadra w turystyce osób niepełnosprawnych"

Sesja odbyła się 23 listopada w Poznaniu. Udział w niej wzięło ponad 80 osób, z czego 20% stanowili uczestnicy szkolenia animatorów turystyki osób niepełnosprawnych. W trakcie sesji przedstawionych zostało sześć referatów, w tym dwa przez nauczycieli akademickich − z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu i Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. W trakcie sesji był przewidziany czas na dyskusję, a także promocję poradnika *(Nie)pełnosprawny turysta*, który otrzymał każdy uczestnik. Ogromny wkład pracy w zorganizowanie sesji wnieśli wolontariusze z Oddziału Środowiskowego PTTK Poznań-Nowe Miasto i jego prezes Eugeniusz Jacek.

- Poradnik *(Nie)pełnosprawny turysta*

Poradnik jest pokłosiem szkolenia animatorów turystyki osób niepełnosprawnych zorganizowanego w czerwcu 2019 roku w Stęszewie. Poradnik powstał z myślą o organizatorach imprez turystyki dla i z udziałem osób niepełnosprawnych. Zawiera wybrane zagadnienia teorii i praktyki turystyki społecznej. Przybliża specyfikę grup turystycznych z udziałem osób niepełnosprawnych i odnosi się do metodyki obsługi grup turystycznych niepełnosprawnych (ruchowo, niewidomych i niedowidzących, głuchych i niedosłyszących, upośledzonych intelektualnie i in.). Książka zawiera 10 autorskich tekstów (wśród autorów jest pięciu członków rady i trzech wykładowców akademickich) pogrupowanych w dwie części − teoretyczną i praktyczną, ilustrowanych 88 barwnymi zdjęciami. Dopełnia je suplement prezentujący dobre praktyki, m.in. wysokogórską trasę turystyczną w Karkonoszach, dostosowaną do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, przykłady sprzętu umożliwiającego turystykę aktywną osobom z niepełnosprawnościami czy przykładowe wskazania warunkujące bezpieczne uprawianie turystyki przez osoby z niepełnosprawnością, wypracowane na podstawie własnych doświadczeń i innych organizatorów. Książka formatu B-6 ma 200 stron i wydana została jako egzemplarz bezpłatny w nakładzie 3 tysięcy egzemplarzy.

- Działania promocyjno-informacyjne

Informacje o działaniach związanych z projektem zamieszczane były na stronie internetowej Towarzystwa i profilu społecznościowym PTTK na Facebooku. Wydrukowane zostały plakaty: „Turystyka dla wszystkich – kształcenie kadr dla turystyki osób niepełnosprawnych" (300 sztuk) i „Międzypokoleniowa sztafeta turystyczna" (200 sztuk) oraz ulotka informująca o projekcie i realizowanych działaniach (1 tysiąc sztuk). Informacja o projekcie była również przekazywana bezpośrednio przez koordynatora projektu podczas kilku konferencji z udziałem m.in. parlamentarzystów, przedstawicieli administracji rządowej i samorządowej oraz aktywistów organizacji pozarządowych, pozarządowych, a także podczas spotkań sygnatariuszy „Partnerstwa na rzecz dostępności".

4. Prace nad opisem kwalifikacji rynkowej z obszaru turystyki osób z niepełnosprawnościami w celu włączenia do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.

W wyniku podpisanego porozumienia pomiędzy PTTK a Instytutem Badań Edukacyjnych w dniu 19 października 2019 roku, Prezydium Zarządu Głównego PTTK Uchwałą nr 114/XIX/2020 z dnia 28 sierpnia 2020 roku powołało podzespół ds. opisywania kwalifikacji rynkowej efektów uczenia się wymaganych dla kwalifikacji animator turystyki osób niepełnosprawnych. W skład podzespołu weszli członkowie Rady ds. Turystyki Osób Niepełnosprawnych: Beata Birek, Eugeniusz Jacek, Bogumiła Moskal i Zbigniew Orłowski. Odbyto dziewięć spotkań roboczych dotyczących opisywania kwalifikacji rynkowej „Organizowanie imprez turystycznych dla osób z niepełno-sprawnościami", realizowanych w ramach projektu: „Wspieranie realizacji II etapu wdrażania Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji na poziomie administracji centralnej oraz instytucji nadających kwalifikacje i zapewniających jakość nadawania kwalifikacji". Ponieważ koordynacją prac i wsparciem merytorycznym w zakresie wdrażania Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji zajmował się Instytut Badań Edukacyjnych (na zlecenie Ministerstwa Edukacji Narodowej), pierwsze spotkanie robocze zorganizowane zostało przez ten Instytut w dniu 1 października br.

w Warszawie. Zespół ds. opisywania wyżej wymienionych kwalifikacji rynkowej reprezentujący Instytut stanowili: Agnieszka Grabowska, Aldona Witkowska i Tomasz Kasprzak. W pracach nad opisywaniem kwalifikacji brała również udział Elżbieta Matusiak-Gordon.

Ogólna sytuacja pandemiczna na świecie i w kraju zmieniła miejsce i charakter spotkań, toteż tylko jedno spotkanie było stacjonarne, a osiem odbyło się w formule online, z wykorzystaniem narzędzia Google Meet. Podczas spotkań opracowywano formularz opisujący kwalifikację rynkową „Organizowanie imprez turystycznych dla osób z niepełnosprawnościami", w skrócie nazwaną „animator turystyki osób z niepełnosprawnościami", czyli zestawy efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, oraz zaproponowano metody walidacji umożliwiające sprawdzenie i potwierdzenie przez uprawniony podmiot certyfikujący, czy osoba ubiegająca się o nadanie tej kwalifikacji – niezależnie od sposobu uczenia się przez nią – osiągnęła wszystkie wymagane dla tej kwalifikacji efekty uczenia się w celu jej nabycia. Podstawę prac nad opisem tej kwalifikacji stanowił roboczy materiał przygotowany przez Zbigniewa Orłowskiego. Opis kwalifikacji został zakończony 18 grudnia 2020 roku. W dniu 28 grudnia 2020 roku zespół z Instytutu Badań Edukacyjnych zgodnie ze stałą praktyką przesłał opis kwalifikacji do konsultacji wewnętrznych w Instytucie – opis otrzymały zespoły wspierające ZSK oraz członkowie zespołu opisu kwalifikacji rynkowych, a Elżbieta Matusiak-Gordon przesłała go do sekretarza generalnego Zarządu Głównego PTTK w celu zapoznania z nim członków Prezydium Zarządu Głównego PTTK. Prezydium zatwierdziło opracowany opis kwalifikacji rynkowej efektów uczenia się wymaganych dla kwalifikacji „Organizowanie imprez turystycznych dla osób z niepełnosprawnościami" Uchwałą nr 135/XIX/2021 z dnia 27 stycznia 2021 roku. Podziękowano również członkom tego podzespołu „za duży wkład pracy społecznej zaangażowany w przygotowanie dokumentu". Złożony przez PTTK wniosek o włączenie wyżej wymienionej kwalifikacji rynkowej do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji został przekazany 4 marca 2021 roku do Ministerstwa Rozwoju, Pracy i Technologii, wówczas właściwego do spraw turystyki.

W dniu 22 kwietnia 2021 roku złożono wniosek do tego Ministerstwa o nadanie uprawnień do certyfikowania kwalifikacji „Organizowanie imprez turystycznych dla osób z niepełnosprawnościami". Departament Turystyki Ministerstwa Sportu i Turystyki w połowie lutego 2022 roku zaprosił różne podmioty do udziału w konsultacjach publicznych wniosku o włączenie kwalifikacji rynkowej „Organizowanie imprez turystycznych dla osób z niepełnosprawnościami" do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji, która trwała do 31 marca 2022 roku.

5. Opracowanie zmiany zapisu paragrafu 4 w uchwale nr 189/XIX/2020 Zarządu Głównego PTTK w sprawie wysokości składki członkowskiej PTTK.

Z inicjatywy Bogumiły Moskal, członka Rady ds. Turystyki Osób Niepełnosprawnych, zmieniony został zapis paragrafu 4 Uchwały nr 189/XIX/2020 Zarządu Głównego PTTK z 26 września 2020 roku w sprawie wysokości składki członkowskiej PTTK na rok 2021 oraz wpisowego do PTTK i opłaty za legitymacje PTTK w roku 2021. Projekt zapisu tego paragrafu − który dotyczyłby zwolnienia z opłacania składki członkowskiej PTTK: dzieci i młodzież z placówek opiekuńczo-wychowawczych do ukończenia nauki w szkołach ponad-

podstawowych, dzieci i młodzież z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego do ukończenia nauki w szkołach ponadpodstawowych, osoby z orzeczoną niepełnosprawnością kontynuujące terapię lub przebywające w placówkach zajmujących się osobami z niepełnosprawnością został przyjęty Uchwałą nr 9/XIX Rady ds. Turystyki Osób Niepełnosprawnych Zarządu Głównego PTTK w dniu 10 marca 2021 roku, zgodnie z nią 22 marca na ręce Prezesa oraz Sekretarza Generalnego Zarządu Głównego PTTK zostało złożone pismo w tej sprawie.

Efektem tych działań jest wprowadzona zmiana zapisu paragrafu 4 w uchwale nr 235/XIX/2021 Zarządu Głównego PTTK z dnia 21 października 2021 roku w sprawie wysokości składki członkowskiej PTTK na rok 2022 oraz wpisowego do PTTK i opłaty za legitymacje PTTK w roku 2022, która jest zgodna z propozycją rady, choć nie uwzględnia w pkt 4 proponowanego również fragmentu „lub niezdolnością do samodzielnej egzystencji kontynuujące terapię".

6. Ustanowienie Odznaki Turystycznej PTTK „Sprawny na szlaku".

Inicjatorem ustanowienia Odznaki Turystycznej „Sprawny na szlaku" był Zbigniew Orłowski, który przedstawił projekt regulaminu wraz z wzorami graficznymi odznaki. Regulamin Odznaki Turystycznej „Sprawny na szlaku" po dopracowaniu został przyjęty jednogłośnie przez Radę i przedłożony Prezydium Zarządu Głównego PTTK. Prezydium zatwierdziło regulamin i wzory graficzne odznaki Uchwałą nr 142/XIX/2021 z dnia 22 marca 2021 roku. Celem odznaki jest zachęcenie do systematycznego uprawiania turystyki przez osoby niepełnosprawne oraz propagowanie i popularyzacja różnych dyscyplin turystyki kwalifikowanej wśród osób niepełnosprawnych. Nadzór nad jej zdobywaniem spoczywa na Radzie ds. Turystyki Osób Niepełnosprawnych ZG PTTK. Do weryfikacji odznaki „Sprawny na szlaku" zaproszono oddziały działające w środowisku i na rzecz osób z niepełnosprawnościami. Zgłosiło się 15 oddziałów z następujących województw: z małopolskiego – cztery, z mazowieckiego – trzy, z podlaskiego – jeden, ze śląskiego – dwa oraz z wielkopolskiego − pięć. Lista jest otwarta. W 2021 roku Oddział PTTK Mysłowice przyznał 18 odznak w stopniu brązowym.

7. Przeprowadzenie Konkursu dla Oddziałów PTTK „Na najlepszą programową ofertę turystyczną dla niepełnosprawnych turystów i krajoznawców".

W XIX kadencji Rada ds. Turystyki Osób Niepełnosprawnych przeprowadziła trzy edycje Ogólnopolskiego Konkursu dla Oddziałów PTTK „Na najlepszą programową ofertę turystyczną dla niepełnosprawnych turystów i krajoznawców".

W III edycji tego konkursu komisja konkursowa obradująca pod przewodnictwem Zbigniewa Orłowskiego, wiceprzewodniczącego Rady ds. Turystyki Osób Niepełnosprawnych Zarządu Głównego PTTK, przyznała:

- I miejsce – Oddziałowi PTTK „Ziemi Tarnowskiej" w Tarnowie,
- II miejsce – Oddziałowi Środowiskowemu PTTK Poznań-Nowe Miasto im. Franciszka Jaśkowiaka,
- III miejsce – Oddziałowi PTTK w Turku.

Wyróżnienia:

- Oddział PTTK w Mysłowicach,

- PTTK Oddział im. Aleksandra Janowskiego w Sosnowcu.

Uroczyste podsumowanie III edycji konkursu miało miejsce w siedzibie Zarządu Głównego PTTK w Warszawie w dniu 25 lutego 2018 roku. Laureaci od pierwszego do trzeciego miejsca otrzymali statuetki, a wyróżnieni dyplomy.

W IV edycji konkursu, przeprowadzonej w dniach od 1 marca do 15 listopada 2018 roku, komisja konkursowa pod przewodnictwem Jakuba Nowaka, członka Zarządu Głównego PTTK, przyznała najwyższe miejsca w sposób następujący:

- I miejsce – Oddziałowi PTTK w Turku,
- II miejsce – PTTK Oddziałowi im. Aleksandra Janowskiego w Sosnowcu,
- III miejsce *ex aequo* – Oddziałowi PTTK w Mysłowicach i Oddziałowi PTTK „Ziemi Tarnowskiej" w Tarnowie.

Wyróżnienia:

- Oddział Środowiskowy PTTK Poznań-Nowe Miasto im. Franciszka Jaśkowiaka,
- Oddział PTTK w Ostrowie Wielkopolskim,
- Oddział PTTK „Ziemi Gnieźnieńskiej" w Gnieźnie.

Laureaci IV edycji otrzymali statuetki, dyplomy oraz najnowszą „Ziemię" poświęconą Wiśle i inne nagrody rzeczowe. Podsumowanie tej edycji nastąpiło 22 grudnia 2018 roku w siedzibie Zarządu Głównego PTTK w Warszawie.

V edycję konkursu przeprowadzono w dniach 1 marca–31 października 2019 roku. Komisja konkursowa, obradująca pod przewodnictwem wiceprezesa Zarządu Głównego PTTK Jakuba Nowaka, po zapoznaniu się ze sprawozdaniami z imprez zgłoszonych na konkurs, przyznała:

- I miejsce – Oddziałowi PTTK w Mysłowicach,
- II miejsce – Oddziałowi PTTK „Ziemia Tarnowska" i jego Kołu nr 23 „Włóczykije" w Tarnowie,
- III miejsce – Oddziałowi Środowiskowemu PTTK Poznań-Nowe Miasto im. Franciszka Jaśkowiaka.

Wyróżnienia:

- Oddział PTTK „Sudetów Wschodnich" w Prudniku,
- Regionalny Oddział PTTK im. Stefana Kaczmarka w Szczecinie,
- Oddział PTTK w Ostrowie Wielkopolskim,
- Oddział PTTK „Ziemi Gnieźnieńskiej" w Gnieźnie.

Podziękowanie otrzymał Oddział PTTK w Turku. Podsumowanie V edycji konkursu nastąpiło 1 grudnia 2019 roku w siedzibie Zarządu Głównego PTTK w Warszawie, podczas którego laureatom wręczono statuetki, dyplomy oraz najnowszą publikację z zakresu turystyki społecznej *(Nie)pełnosprawny turysta. Wybrane zagadnienia teorii i praktyki turystyki osób niepełnosprawnych*. Dokonali tego wiceprezes Zarządu Głównego PTTK Jakub Nowak i przewodniczący Rady Eugeniusz Jacek. W uroczystości uczestniczyło ok. 90 osób.

Natomiast w latach 2020−2021 w związku z obowiązywaniem w całym kraju od marca 2020 roku obostrzeń epidemiologicznych mocno ograniczających możliwość organizacji jakichkolwiek form turystyki zbiorowej, a szczególnie dla osób z niepełno-sprawnościami, Rada zawiesiła organizację konkursu, kontynuowano prace nad aktualizacją regulaminu.

8. Udział członków rady w konferencjach poświęconych osobom z niepełnosprawnościami.

Przedstawiciele rady uczestniczyli w konferencjach, podczas których poruszane były zagadnienia turystyki osób niepełnosprawnych

W dniach 26–27 kwietnia 2018 roku w Starostwie Powiatowym w Bielsku-Białej i w Schronisku Górskim PTTK na Szyndzielni podczas konferencji „Góry dostępne dla wszystkich" – zorganizowanej przez Fundację Wspierania Inicjatyw Społecznych „Pogranicze Bez Barier" wraz z Polskim Towarzystwem Turystyczno-Krajoznawczym – w której brali udział przedstawiciele rady Benedykt Wojcieszak i Stanisław Schubert, poruszane były kwestie likwidacji barier fizycznych, głównie prawnych, ograniczających osobom niepełnosprawnym, zwłaszcza ruchowo oraz niewidzącym i niedowidzącym, poruszanie się po górach.

W dniach 28−29 lutego 2020 roku w Lutowiskach podczas konferencji „Fundusze Europejskie otwierają Bieszczady" – na zaproszenie Marszałka Województwa Podkarpackiego, z udziałem Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej – przedstawione zostały plany modernizacji bieszczadzkich schronisk PTTK zwiększających ich dostępność dla osób z niepełnosprawnościami,

W dniach 20−21 sierpnia 2020 roku w Jeleniej Górze na V Konferencji „Góry otwarte dla wszystkich" – zorganizowanej przez Karkonoski Sejmik Osób Niepełnosprawnych z udziałem m.in. Rzecznika Praw Obywatelskich, Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej, Marszałka Województwa Dolnośląskiego − Benedykt Wojcieszak wspólnie ze Stanisławem Schubertem, będącym jednocześnie prezesem wyżej wymienionego sejmiku, wyszli z inicjatywą utworzenia „Unii górskiej dla otwartej turystyki społecznej".

Inne działania rady i jej przedstawicieli

W XIX kadencji pod auspicjami Rady ds. Turystyki Osób Niepełnosprawnych Zarządu Głównego PTTK odbywały się takie rajdy o zasięgu ogólnopolskim, jak: Wielkopolski Rajd Integracyjny „Sprawni Inaczej – Bez Barier i Granic" (organizator główny: Oddział Środowiskowy PTTK Poznań-Nowe Miasto im. Franciszka Jaśkowiaka) oraz Śląski Rajd Turystyczny „Bez Barier" (główny organizator: Oddział PTTK Mysłowice). Rada udzielała wsparcia merytorycznego przy organizacji I Wielkopolskiego Zlotu Animatorów Turystyki Osób Niepełnosprawnych, który odbył się 20 sierpnia 2021 roku z metą w Koszutach k. Środy Wielkopolskiej, a także przy organizacji trzydniowej wycieczki dla Związku Zawodowego Emerytów KWK „Mysłowice – Wesoła" oraz wycieczki jednodniowej dla Stowarzyszenia Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym „Radość" w Mysłowicach.

Członkowie rady aktywnie promowali turystykę na rzecz osób niepełnosprawnych na terenach swoich macierzystych oddziałów PTTK. W tym zakresie należy podkreślić pracę Antoniego Szczucińskiego na rzecz osób niewidomych – jako organizatora obozu w Bieszczadach dla dorosłych niewidomych, Stanisława Schuberta (jednocześnie prezesa Karkonoskiego Sejmiku Osób Niepełnosprawnych) – jako organizatora V Konferencji Górskiej „Góry Otwarte dla Wszystkich" oraz realizatora projektu szkoleniowego „Asystent Turystyczny Osoby Niepełnosprawnej" (koordynację realizacji tego projektu objął Benedykt Wojcieszak), a także pracę Michała Stogniewa (jednocześnie wiceprzewodniczącego Polskiego Związku Hipoterapeutycznego) – w organizacji Konnego Rajdu Kadrowego oraz Zawodów Jeździeckich Osób Niepełnosprawnych.

Ponadto przedstawiciel rady Benedykt Wojcieszak uczestniczył w kolejnych spotkaniach on-line sygnatariuszy „Partnerstwa na rzecz dostępności", zorganizowanych przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej. Przygotował też na zlecenie Centralnego Ośrodka Turystyki Górskiej PTTK wstępny audyt dostępności (z propozycją kryteriów i standardów dostępności oraz znakowania w terenie) wybranych szlaków pieszych w trzech lokalizacjach: Gorce – Turbacz (z/do Rabki i Nowego Targu – Kowańca), Beskid Śląski – Szyndzielnia, Klimczok, Błatnia (z/do Bielska-Białej, Bystrej i Wapienicy), Beskid Żywiecki – „Worek Raczański" Rycerzowa i Wielka Racza (z/do Soblówki, Rycerki Górnej i Zwardonia). Konsultował również – na zaproszenie PFRON − projekt modelu dostępności parków przyrodniczych (narodowych i krajobrazowych), a także pośredniczył w nawiązaniu współpracy i przygotowaniu listu intencyjnego Zarządu Głównego PTTK i Fundacji „Szansa dla niewidomych" w celu realizacji projektu finansowanego ze środków PFRON. Współpracował też w realizacji szkolenia asystentów turystycznych osób niepełnosprawnych dla 18 uczniów Zespołu Szkół Handlowych w Sopocie.

Rada utrzymywała także współpracę ze Stowarzyszeniem CROSS działającym na rzecz osób niewidzących oraz z Karkonoskim Sejmikiem Osób Niepełnosprawnych.

III.3. Budowanie wizerunku PTTK
3.1. Komisja Historii i Tradycji ZG PTTK

Komisja Historii i Tradycji ZG PTTK, powołana została Uchwałą nr 25/XIX/2017 ZG PTTK z 9 grudnia 2017 roku. Skład osobowy komisji na koniec XIX kadencji – zob. s. 26. Stali współpracownicy: Szymon Bijak – Warszawa, Krystian Grajczak – GKR PTTK, Maria Janowicz – Warszawa, Joanna Kośnik – Warszawa, Grażyna Orłowska-Rybicka – Warszawa, Teresa Prokop – Wesoła, Agnieszka Wałach – ZG PTTK

Komisja, z wyjątkiem czasu spowodowanego sytuacją epidemiologiczną, zbierała się na posiedzeniach w kadencji dwa razy w roku, w sumie sześć razy, ale utrzymywano między sobą stałe kontakty związane z prowadzonymi pracami. Tradycyjnie komisja spotykała się w Biurze ZG PTTK w Warszawie, z wyjątkiem dwóch spotkań wyjazdowych: w 2017 roku w Krakowie i w 2019 roku w Rzeszowie. W czasie pandemii w 2020 roku członkowie kontaktowali się telefonicznie i mailowo, w 2021 roku odbyło się jedno zebranie komisji, w 2022 roku komisja spotkań nie organizowała. W tej przedłużonej – z powodu pandemii koronawirusa – kadencji członkowie i współpracownicy komisji przede wszystkim prowadzili własne badania w zakresie historii i tradycji turystyki i krajoznawstwa, przygotowując materiały do kolejnych tomów *Studiów i materiałów z dziejów krajoznawstwa polskiego*. Warto zaznaczyć, że już na początku działania komisji w XIX kadencji z powodów zdrowotnych zrezygnowali Janusz Umiński i Marian Głowacki. Do komisji dołączyła w 2018 roku Małgorzata Jarosińska z Rzeszowa (na podstawie Uchwały nr 88/XIX/2018 ZG PTTK z 18 listopada 2018 roku), ale do końca kadencji pozostał jeden wakat. Opiekunami komisji byli z ramienia Zarządu Głównego PTTK – Agnieszka Wałach, a Głównej Komisji Rewizyjnej – Krystian Grajczak.

Badania indywidualne członków komisji

Prace i badania członków komisji, analogicznie do lat poprzednich, koncentrowały się na historii PTTK i PTK, a prowadzono je według następujących kryteriów: Z kart historii PTTK i towarzystw pokrewnych; Formy działalności; Ludzie Towarzystwa; Dokumenty. Podział ten ma odzwierciedlenie w wydawnictwie *Studia i materiały z dziejów krajoznawstwa polskiego*, które umożliwiając publikowanie wyników prac członków komisji, nie jest obarczone reżimem czasopisma.

Sprawy wydawnicze

W XIX kadencji wydano dwa kolejne tomy „Studiów i materiałów z dziejów krajoznawstwa polskiego" – tomy XI (2018) i XII (2020). Należy podkreślić, że pisanie artykułów, dostarczanie materiału ilustracyjnego, redagowanie całości i opracowanie projektu okładki jest działalnością społeczną członków komisji. Kosztami ponoszonymi przez Towarzystwo są jedynie koszty poligraficzne. XI tom *Studiów…* pt. *Krajoznawcy – współtwórcy Niepodległej*, wydany w 2018 roku, jest ostatnim tomem zredagowanym przez Teresę Prokop przy współpracy Grażyny Orłowskiej-Rybickiej. W XI tomie ukazały się artykuły Franciszka Jaśkowiaka, Pauliny Świerk, Janiny Barbary Twaróg, Janusza Umińskiego, Włodzimierza Majdewicza, Mariana Głowackiego, Grażyny Orłowskiej-Rybickiej

i Remigiusza Matyjasa, a także liczne dokumenty, istotne dla historii PTK i PTTK. Wstęp do XI tomu napisał Paweł Mordal.

Redakcją kolejnego tomu zajął się społecznie Szymon Bijak, współpracujący od lat z Komisją, z pomocą Pauliny Świerk. W XII tomie, wydanym w 2020 roku pt. *70 lat z PTTK*, znalazły się artykuły członków i współpracowników komisji oraz laureatów stałego konkursu „Z historii i tradycji turystyki i krajoznawstwa w Polsce", Włodzimierza Mjadewicza, Krystyny Dolat, Leszka Białkowskiego, Mirosława Zbigniewa Wojalskiego, Małgorzaty Jarosińskiej, Zbigniewa Lewandowskiego, Szymona Bijaka i Edwarda Wieczorka. Wstępem tom opatrzył prezes Jerzy Kapłon. Prace nad XIII tomem są w toku.

W związku z jubileuszem odzyskania przez Polskę niepodległości komisja wydała kalendarz KHIT w 2018 roku z biogramami Kazimierza Sosnowskiego i Mikołaja Wisznickiego. Kalendarze wydrukował Dariusz Zając, przygotowali: Wanda Skowron, Remigiusz Matyjas oraz Grażyna Orłowska-Rybicka, a zredagowała Teresa Prokop.

W 2019 roku dzięki inicjatywie Dariusza Zająca i Grażyny Orłowskiej-Rybickiej ukazał się kalendarz komisji z tekstem Wandy Skowron, nawiązujący do pierwszego ogólnopolskiego Kongresu Krajoznawczego, który się odbył 12–13 lipca 1929 roku w Poznaniu. Kolportażem kalendarza zajęła się społecznie Grażyna Orłowska.

Stały konkurs „Z historii i tradycji turystyki i krajoznawstwa w Polsce"

W kadencji kontynuowany był, zapoczątkowany w związku z Jubileuszem PTK, stały Konkurs ZG PTTK oraz Komisji Historii i Tradycji „Z historii i tradycji turystyki i krajoznawstwa w Polsce", którego każda edycja kończy się 31 grudnia danego roku. Autorem regulaminu jest Janusz Umiński. Komisji powierzono prowadzenie konkursu, a nagrodzone prace są drukowane w kolejnych tomach *Studiów...*.

W XII edycji konkursu za 2017 roku wpłynęło kilka prac Tomasza Kowalika oraz praca Janiny Barbary Twaróg, dlatego jury postanowiło konkursu nie rozstrzygać. W XIII edycji konkursu za 2018 roku przyznano I nagrodę Leszkowi Białkowskiemu za cykl krótkich wspomnień o PTTK *Hej, przygodo*! (rękopis), II nagrodę Tomaszowi Kowalikowi za wspomnienia o M. Orłowiczu *O wycieczkach wierszem i prozą* (wydawnictwo zwarte) i III nagrodę Krystynie Dolat za *Turystykę i sport ZNP w powiecie kutnowskim* (rękopis) oraz postanowiono skierować prace L. Białkowskiego i K. Dolat do publikacji w XII tomie *Studiów... Z* powodu zbyt małej liczby prac kolejne edycje konkursu nie zostały rozstrzygnięte.

Współpraca komisji z oddziałowymi i wojewódzkimi komisjami historii i tradycji

W ramach współpracy z oddziałowymi i wojewódzkimi komisjami historii i tradycji komisja swoje pierwsze zebranie w XIX kadencji zorganizowała 25–26 listopada 2017 roku w Krakowie. Spotkanie odbyło się na zaproszenie Komisji Krajoznawstwa Historii i Tradycji Oddziału Krakowskiego PTTK i ze strony gospodarzy uczestniczyli w nim Urszula Ormicka, Zbigniew Twaróg, Bronisława Polak, Anna Michalska, Julian Ślusarczyk i Anna Zadyrska, a także Paweł Miśkowiec, reprezentujący Główną Komisję Rewizyjną PTTK oraz Oddział Akademicki PTTK w Krakowie. Członkowie krakowskiej komisji przedstawili swój dorobek i działania w zakresie upowszechniania krajoznawstwa, a także utrwalania tradycji Towarzystwa i popularyzacji jego dziejów, w tym m.in. poprzez prowadzenie prelekcji, wykładów i wycieczek szkoleniowych, zbieranie materiałów biograficznych działaczy PTTK,

opracowywanie biogramów i przypominanie osób zapomnianych – działaczy PTTK i krajoznawców spoza Towarzystwa, prowadzenie rejestru pochówków działaczy PTTK, opiekę nad wybranymi grobami czy weryfikację odznak krajoznawczych.

Grudniowe spotkanie obejmowało także wizytę na Cmentarzu Rakowickim w Krakowie i zapalenie zniczy na grobach zasłużonych działaczy PTT, PTK i PTTK. W dniach 23–24 listopada 2019 roku na zaproszenie członka Zarządu Głównego PTTK, Agnieszki Wałach, komisja zebrała się w Rzeszowie. Spotkanie odbyło się w Oddziale PTTK w Rzeszowie i uczestniczyli w nim ze strony gospodarzy Agnieszka Wałach, Zygmunt Cebula, Stanisław Polański, Andrzej Wesół i Małgorzata Jarosińska, a także Marek Łygas z Biura ZG PTTK. Zebrani, mimo że w Oddziale PTTK w Rzeszowie nie ma i nie było osobnej Komisji Historii i Tradycji PTTK, przedstawili działania dotyczące dokumentowania historii i tradycji PTTK w regionie: w oddziale jest kartoteka ze spisem grobów zmarłych działaczy, a przed dniem Wszystkich Świętych przedstawiciele odwiedzają groby, w zbiorach RPK PTTK w Rzeszowie są dwa segregatory pełne wycinków prasowych i maszynopisów o działaczach PTTK, ponadto pracownia wydaje periodyk „Wędrowiec Małopolski", w którym zamieszczane są m.in. życiorysy zmarłych działaczy PTTK. Członkowie komisji odwiedzili też wystawę „Historia rodziny w kadrze zatrzymana w Muzeum Okręgowym w Rzeszowie", poświęconą fotograficznej działalności rodziny Edwarda Janusza. Edward Janusz był w XIX wieku jednym z prekursorów fotografii krajoznawczej w Rzeszowie.

Digitalizacja „Studiów i materiałów z dziejów krajoznawstwa polskiego"

Ograniczenia pandemiczne uwypukliły konieczność udostępnienia *Studiów...* w formie zdigitalizowanej, nad czym komisja dyskutuje już od co najmniej poprzedniej kadencji. Po odejściu na emeryturę Grażyny Orłowskiej-Rybickiej prace przygotowawcze do digitalizacji *Studiów…* zostały zawieszone, choć były one bardzo zaawansowane. Sprawa regulacji praw autorskich związanych z ewentualnym cyfrowym udostępnianiem dotychczas opublikowanych materiałów była na ukończeniu i kwestią czasu pozostaje umieszczenie poszczególnych tomów w przestrzeni cyfrowej. Niemniej jednak pracę tę należy koordynować z jednego miejsca, w którym są zebrane wszystkie materiały, z Biura ZG PTTK.

3.2. Członkowie Honorowi PTTK

Zgodnie z art. 15 ust. 2 Statutu Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego Krąg Seniorów PTTK tworzą osoby obdarzone godnością Członka Honorowego PTTK. Po XIX Walnym Zjeździe PTTK w 2017 roku Krąg Seniorów PTTK skupiał 164 Członków Honorowych PTTK. W dniu 15 września 2017 roku w trakcie obrad XIX Walnego Zjazdu PTTK, podczas spotkania Kręgu Seniorów PTTK, miały miejsce wybory dziekana Kręgu. Po rezygnacji po wielu latach z pełnienia funkcji dziekana Kręgu Seniorów PTTK przez Włodzimierza Łęckiego, Członkowie Honorowi PTTK obdarzyli go godnością Honorowego Dziekana, a funkcję dziekana przekazano – w wyniku tajnego głosowania – Andrzejowi Gordonowi z Warszawy, byłemu prezesowi, wiceprezesowi i sekretarzowi generalnemu Zarządu Głównego PTTK. Prodziekanami zostali Włodzimierz Majdewicz z Warszawy i Ryszard Józef Wrzosek z Gdyni.

Członkowie Honorowi PTTK spotkali się w kadencji trzy razy.

1. 15–16 września 2017 roku w Warszawie w trakcie obrad XIX Walnego Zjazdu PTTK.
2. 8–10 czerwca 2018 roku w Łodzi.
3. 5–8 września 2019 roku w Gdyni.

Podczas spotkań, oprócz wycieczek krajoznawczych odbywały się rozmowy i dyskusje na temat najbardziej żywotnych spraw w Towarzystwie dotyczących m.in. stanu organizacyjnego, zadań programowych i gospodarczych, pozycji oddziałów w Towarzystwie i na terenie swego działania, a także omawiano sprawy wynikające z bieżącej działalności Kręgu. Informacje o aktualnej sytuacji Towarzystwa przedstawiali w trakcie spotkań członkowie kierownictwa Zarządu Głównego PTTK z prezesem Jerzym Kapłonem na czele.

Na tych spotkaniach wręczono Członkom Honorowym PTTK jubileuszowe dyplomy (z okazji rocznicy urodzin: 70., 75., 80., 85., 90. i 95.). Należy podkreślić, że spotkania w Łodzi oraz na Wybrzeżu były zorganizowane przy wydatnej pomocy Oddziału Łódzkiego PTTK im. Jana Czeraszkiewicza w Łodzi, PTTK Oddziału Gdańskiego im. dr. Jerzego Szukalskiego w Gdańsku i Oddziału Morskiego PTTK w Gdyni. W latach 2020 i 2021 w związku z obowiązywaniem w całym kraju od marca 2020 roku obostrzeń epidemiologicznych z powodu rozprzestrzeniania się koronawirusa COVID-19, mocno ograniczających możliwość organizacji jakichkolwiek form turystyki zbiorowej, spotkania Członków Honorowych PTTK nie odbyły się. Z powodu braku możliwości spotkania informacje na temat sytuacji w Towarzystwie przekazywane były Członkom Honorowym PTTK listownie przez Dziekana i Prodziekanów Kręgu Seniorów PTTK.

Członkowie Honorowi PTTK rozpoczęli pracę nad książką pod wstępnym tytułem *Tak to pamiętamy*, która w zamyśle ma zawierać wspomnienia Członków Honorowych PTTK, przypominające myśli, zdarzenia, a przede wszystkim ludzi. Dotychczas zgromadzone zostały teksty i fotografie od 41 Członków Honorowych PTTK. Na prośbę prezesa Zarządu Głównego PTTK Jerzego Kapłona podjęte zostały też prace nad ceremoniałem PTTK. Temu zadaniu poświęcone było specjalne spotkanie w Toruniu, w którym wzięli udział: Andrzej Gordon, Edward Kozanowski, Włodzimierz Majdewicz, Henryk Miłoszewski, Ryszard Wrzosek oraz

współpracująca z Kręgiem Elżbieta Matusiak-Gordon. Podjęto również prace nad stworzeniem fundacji PTTK.

Od czasu obrad XIX Walnego Zjazdu PTTK w dniach 15−16 września 2017 roku pożegnaliśmy 47 osób z grona Członków Honorowych PTTK, byli to: Henryk Antkowiak (Oddział PTTK „Ziemi Jaworskiej" w Jaworze), Mieczysław Banaczyk (Oddział PTTK „Ursus" w Warszawie), Konrad Bielecki (Oddział Miejski PTTK im. ks. Jana Wiśniewskiego w Radomiu), Zygmunt Bracławik (Oddział Miejski PTTK w Rudzie Śląskiej), Władysław Chmura (Oddział PTTK w Ropczycach), Elżbieta Cicha (Oddział PTTK w Buku), Władysław Frysztak (Oddział PTTK „Ziemi Tarnowskiej" w Tarnowie), Barbara Guzik (PTTK Oddział Krakowski im. ks. Karola Wojtyły w Krakowie), Henryk Hadasz (Oddział Regionalny PTTK Śląska Opolskiego w Opolu), Marek Jaczewski (Oddział Stołeczny PTTK im. Aleksandra Janowskiego w Warszawie), Marian Stefan Jaskuła (Oddział PTTK „Meblarz" w Swarzędzu), Józef Kazimierz Kamiński (Oddział PTTK „Powiatu Żarskiego" w Żarach), Roman Kościński (Oddział Stołeczny PTTK im. Aleksandra Janowskiego w Warszawie), Eugeniusz Kowalski (Oddział PTTK w Luboniu), Ryszard Koziara (Białostocki Oddział PTTK w Białymstoku), Jan Krzysztoń (Oddział Zachodniopomorski PTTK w Szczecinie), ks. inf. dr Tadeusz Hanelt (Oddział PTTK „Ziemi Gnieźnieńskiej" w Gnieźnie), Wiesław Kucia (Oddział PTTK „Ziemi Tarnogórskiej" w Tarnowskich Górach), Jadwiga Kuśmierek (Oddział Regionalny PTTK im. dr. Mariana Czyżewskiego w Gdańsku), Anna Leszczyńska (Oddział Miejski PTTK im. Mieczysława Rachwała w Rzeszowie), Wiesław Łagiewski (Oddział Żeglarsko-Motorowodny PTTK w Płocku), Jerzy Łatwiński (Oddział Zielonogórski PTTK w Zielonej Górze), Zbigniew Malinowski (PTTK Oddział Zakładowy „Baildon" w Katowicach), Szczepan Męcnarowski (Oddział PTTK im. Romana Nitribitta w Krynicy), Andrzej Michalik (Katowicki Regionalny Oddział Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego), Wojciech Militz (Oddział Stołeczny PTTK im. Aleksandra Janowskiego w Warszawie), Czesław Paweł Mrowiec (Oddział PTTK „Marymont" w Warszawie), Henryk Paciej (Oddział Regionalny PTTK „Śląska Opolskiego" w Opolu), Danuta Paderewska (Oddział PTTK w Jaworznie), Stanisław Pawlicki (Oddział Krakowski PTTK im. ks. Karola Wojtyły w Krakowie), Andrzej Piwoński (Oddział Żoliborski PTTK w Warszawie, Oddział Stołeczny PTTK im. Aleksandra Janowskiego w Warszawie), Eugeniusz Skrzypek (Oddział PTTK Warszawa-Śródmieście, Oddział Stołeczny PTTK w Warszawie), Władysław Sosna (Oddział PTTK „Beskid Śląski" w Cieszynie), Wojciech Stankiewicz (Oddział Poznański PTTK im. Bernarda Chrzanowskiego w Poznaniu), Wojciech Tomalak (Kaliski Oddział PTTK im. Stanisława Graevego w Kaliszu), Zbigniew Twaróg (Oddział Krakowski PTTK im. ks. Karola Wojtyły w Krakowie), Stanisław Urban (Oddział „Pieniński" PTTK w Szczawnicy), Edward Wieczorek (Katowicki Regionalny Oddział Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego), Andrzej Wiśniewski (Oddział PTTK Ziemi Elbląskiej w Elblągu), Adam Wiśniowski (Oddział PTTK „Ziemi Gorzowskiej" w Gorzowie Wielkopolskim), Czesław Kazimierz Woźniak (Oddział PTTK „Ziemi Międzyrzeckiej" w Międzyrzeczu), Mieczysław Arkadiusz Woźniak (Kaliski Oddział PTTK im. Stanisława Graevego w Kaliszu; Oddział PTTK Pracowników Kolejowych w Poznaniu), Aleksander Wójcik (Oddział Miejski PTTK im. Aleksandra Janowskiego w Lublinie), Jerzy Załęski (PTTK Oddział Wrocławski we Wrocławiu), Jadwiga Zwierz (Oddział Stołeczny PTTK im. Aleksandra Janowskiego w Warszawie), Danuta Żarkowska (Oddział PTTK w Gostyninie), Janusz Żmudziński (Oddział PTTK „Mazowsze" w Warszawie).

Zasadą było, że w czasie ceremonii pogrzebowych Członków Honorowych PTTK na wniosek ich macierzystych oddziałów żegnał ich poczet ze sztandarem Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego, składany był wieniec od władz naczelnych Towarzystwa, a przedstawiciele władz naczelnych PTTK lub Kręgu Seniorów PTTK przypominali dokonania zmarłych. W okresie pandemii, kiedy nie było możliwości ostatniego pożegnania, zamieszczano w prasie regionalnej nekrologi. Zawsze na stronie internetowej Towarzystwa (https://pttk.pl/), ukazywały się notki biograficzne zmarłych Członków Honorowych PTTK dotyczące ich działalności turystyczno-krajoznawczej. W tej kadencji z inicjatywy Zbigniewa Twaroga przed dniem Wszystkich Świętych, umieszczano na grobach zmarłych Członków Honorowych PTTK specjalnie przygotowane chorągiewki ze znakiem PTTK i odznaką Członka Honorowego PTTK. Także w tej kadencji dzięki Ryszardowi Mamenasowi przygotowane zostały i umieszczone na kilkunastu grobach zmarłych Członków Honorowych PTTK marmurowe tabliczki nagrobne z wygrawerowanymi imieniem i nazwiskiem oraz słowami „Członek Honorowy PTTK". Natomiast w kaplicy memoratywnej PTTK im. św. Jana Pawła II w kościele Matki Bożej Wspomożycielki Wiernych w Warszawie − którą opiekuje się od czasu śmierci Tadeusza Martusewicza również Członek Honorowy PTTK i prodziekan Kręgu Seniorów PTTK Włodzimierz Majdewicz – umieszczane były tablice upamiętniające zmarłych członków Towarzystwa, w tym niektórych Członków Honorowych PTTK.

3.3. Zrealizowane kampanie i akcje (promocja)

Działania promocyjne podejmowane w ostatnich latach przez ZG PTTK zmierzały w dwóch równoległych kierunkach. Pierwszy to promowanie samego Towarzystwa, drugi zaś to szeroko rozumiana promocja turystyki i krajoznawstwa w polskim społeczeństwie. Od kilku lat w Towarzystwie zarówno działania promocyjne zewnętrzne, jak i wewnętrzne ukierunkowane są na wiodąca tematykę w danym roku – uchwaloną przez ZG PTTK. W 2017 roku nie uchwalono jednak takiego hasła.

PTTK współpracuje z prasą branżową, m.in. z „Wiadomościami Turystycznymi", „Poznaj swój kraj", „RowerTour", „Senior 65+", „TTG", „BikeBoard", „Gazetą Samorządową", Kontynenty", „n.p.m". Do tego cały czas współpracuje z mediami: stacjami radiowymi (Trójka, Czwórka, Jedynka), serwisami internetowymi (np. „Portal Górski"), a także z siecią hosteli i hoteli H&O w Berlinie.

Działania w 2018 roku

W latach 2018–2020 PTTK zaplanowało wiele działań pod wspólnym hasłem „Na Szlakach Niepodległości". Każda z inicjatyw podejmowanych przez Towarzystwo pokazuje, że współczesne krajoznawstwo ma służyć: utrzymaniu ciągłości kultury, kształtowaniu tożsamości, miłości do ziemi ojców i kształtowaniu cech osobowości na miarę aktualnych wyzwań.

W 2018 roku kontynuowano współpracę z The Walt Disney Company Polska i zorganizowano kolejny ogólnopolski konkurs „Turystyczna Rodzinka". W ramach wspólnych działań:

- przygotowano i wydrukowano *Dzienniczek Wypraw Rodzinnych* (nakład 60 tysięcy egzemplarzy),
- przygotowano plakaty promujące konkurs, które trafiły do oddziałów i obiektów PTTK, były rozdawane na krajowych targach turystycznych,
- przygotowano książeczkę do zdobywania odznaki „Disney &PTTK" Mikiego i Donalda; druk z własnych środków, dystrybuowano na imprezach adresowanych do rodzin i dzieci zgłoszonych do akcji w ramach projektu „ABC bezpiecznego wędrowania...", rozdawano na warsztatach dla turystycznych rodzin,
- przygotowano wspólnie z Disneyem cztery spoty telewizyjne, które były emitowane na kanale telewizyjnym Disney Channel i Disney Junior od kwietnia do sierpnia 2018 roku,
- na profilu rodzina.pttk na Facebooku zorganizowano wspólnie z Disneyem cztery konkursy związane z filmami ukazującymi się w 2018 roku,
- przygotowano warsztaty dla 14 rodzin.

Kontynuowano umowę z General Fresh, która w ramach współpracy z PTTK wyposażyła 10 schronisk (osiem w Beskidach i dwa w Karkonoszach) w kubki z nadrukiem „Wyrusz z całą rodziną na szlak" plus logo PTTK, General Fresh i Turystycznej Rodzinki – schroniska otrzymały po 300 kubków, zastawę stołową oraz zapas chemii produkowanej przez sponsora, oraz kontynuowano eventy z fotobudką w schroniskach.

W ramach działań promocyjnych w 2018 roku przygotowano:

- trójdzielny kalendarz ścienny – 1200 egzemplarzy,
- naklejki „Na szlakach Niepodległości”,
- plakaty akcji „Z PTTK na szlakach niepodległości”,
- okolicznościowe bidony turystyczne, kubeczki z logo PTTK, chusty wielofunkcyjne.

Kontynuowano współpracę z Ogólnopolską Olimpiadą Wiedzy o Turystyce, ogólnopolską akcją „Czyste Tatry”, Festiwalem Górskim im. Andrzeja Zawady w Lądku Zdroju, ogólnopolską akcją „150 cm: bezpieczna odległość od rowerzysty”, Międzynarodowymi Targami Turystycznymi „Na Styku Kultur” w Łodzi, Targami „Wiatr i Woda”, Aleją Podróżników w Krakowie i innymi.

Kontynuowano sprawdzone przedsięwzięcia PTTK, na stale wpisane do ogólnopolskiego kalendarza PTTK. Jednym z nich jest konkurs „Turystyczna Rodzinka”, aktywizujący nowe środowiska na terenie kraju. W 2018 roku do konkursu zgłosiło się 670 rodzin, 3058 osób, w tym 1443 dzieci, reprezentujące 367 miejscowości. W ramach konkursu odbyło się 10 warsztatów dla turystycznych rodzin biorących udział w konkursie. Drugi rok z rzędu konkurs odbywał się pod patronatem Disneya, który przygotował spoty telewizyjne, plakaty, *Dzienniczki Wypraw Rodzinnych*, konkursy.

Innym stałym przedsięwzięciem był ogólnopolski konkurs „Gmina Przyjazna Rowerzystom”. Wśród laureatów 7. edycji znalazły się miasta, miasteczka i wsie reprezentujące różne rejony Polski, które nagrodzone zostały za popularyzowanie oraz zachęcanie swoich mieszkańców, i turystów do uprawiania turystyki rowerowej, a także codziennego korzystania z roweru jako środka lokomocji. Nagrodzone gminy często wykazują niezwykłą aktywność w budowaniu i modernizacji infrastruktury rowerowej, wytyczaniu szlaków rowerowych wraz z infrastrukturą oraz organizowaniu imprez rowerowych skierowanych do różnych grup rowerzystów. Gminy chętnie dofinansowują działania organizacji i stowarzyszeń rowerowych, m.in. przez zakup kamizelek odblaskowych czy kasków, „odblasków życia”, wspierają także akcję „Bądź bezpieczny na rowerze” czy „1,5 metra do życia”, wspierają akcje znakowania rowerów oraz edukację dzieci i młodzieży prowadzoną w miasteczkach ruchu drogowego.

Od 5. edycji konkursu postanowiono, że gminy, które trzykrotnie otrzymały certyfikat Gminy Przyjaznej Rowerzystom, będą mogły ubiegać się o tytuł Grand Prix. W 2018 roku tytuł Grand Prix przyznano Szklarskiej Porębie (województwo dolnośląskie) oraz Rzeszowowi (podkarpackie).

W ramach tego konkursu PTTK i Targi Kielce Bike-Expo zorganizowały w dniu 14 września 2018 roku konferencję „Rozwój turystyki rowerowej i związanej z nią infrastruktury w Polsce na przestrzeni lat”. W programie zaprezentowano gminy, które otrzymały certyfikat „Gminy Przyjaznej Rowerzystom”. W konferencji wzięło udział ponad 100 osób: przedstawicieli środowisk rowerowych, samorządów terytorialnych, regionalnych i lokalnych organizacji turystycznych.

W 2018 roku zorganizowano akcję „Międzypokoleniowa Sztafeta Turystyczna” aktywizującą w jednym dniu osoby w różnym wieku na turystycznych szlakach całego kraju. Sztafeta była realizowana w ramach promocji hasła „Na Szlakach Niepodległości”. W dniu 20

września 2018 roku o godzinie 10.00 wyruszyło na szlaki piesze (nizinne i górskie), rowerowe i kajakowe ponad 10 tysięcy osób. Akcja została przeprowadzona na terenie 15 województw (nie było zgłoszeń z województwa podlaskiego). W 2018 roku zadaniem było odszukanie i uwzględnienie w trasach wędrówek miejsc związanych z odzyskaniem niepodległości. Kolejny raz okazało się, że turystyka jest dla wszystkich i wspaniale łączy pokolenia na turystycznym szlaku. Akcja miała na celu popularyzację turystyki, rozwój aktywnych form wypoczynku w połączeniu z aktywnością fizyczną i społeczną a przede wszystkim uczczenie 100-lecia odzyskania niepodległości.

Innym zorganizowanym konkursem był „Organizator Godny Polecenia". Głównym jego celem było zmobilizowanie organizatorów turystyki aktywnej z całego kraju do podjęcia wszelkich starań, by realizowane przez nich przedsięwzięcia były nie tylko atrakcyjne, lecz przede wszystkim bezpieczne. Konkursem zainteresowano 300 oddziałów PTTK - organizatorów imprez turystyki aktywnej, a także środowiska zgłoszone do akcji „Zanim wyruszysz na szlak". Jury wybrało najbardziej kreatywnych i odpowiedzialnych organizatorów imprez.

Działania w 2019 roku

Na podstawie Uchwały Zarządu Głównego PTTK nr 101/XIX/2019 ZG PTTK z dnia 2 marca 2019 roku, połączone zostały w Biurze ZG PTTK dwa działy zajmujące się zagadnieniami programowymi PTTK oraz promocją Towarzystwa. Z uwagi na braki kadrowe, które z różnych przyczyn (odejścia na emeryturę, rezygnacja z dalszej pracy) nastąpiły w tym okresie, podjęto decyzję o wzmocnieniu tego połączonego działu nowymi pracownikami. Ponieważ w odpowiedzi na ogłoszenie o naborze zgłosiła się znikoma liczba chętnych kandydatów ze środowiska PTTK, przeprowadzono rekrutację również spośród zgłoszonych osób niebędących członkami Towarzystwa. Do zespołu wchodzącego w skład Działu promocyjno-programowego Biura ZG PTTK zatrudniono cztery nowe osoby.

Zadaniami priorytetowymi działu stało się przeprowadzenie i doprowadzenie do końca wszystkich działań i zobowiązań, które wcześniej w imieniu Towarzystwa rozpoczęła Jolanta Śledzińska, przez wiele lat zawiadująca sprawami związanymi z szeroko rozumianą promocją PTTK.

Pierwszym zadaniem była akcja „Czyste Tatry", która przeprowadzona została na Równi Krupowej w Zakopanem w dniach 26–27 lipca 2018 roku. PTTK objęło swoim patronatem ósmą edycję akcji oraz było jednym z wystawców. Na prośbę KTG ZG PTTK, lokalny oddział przeprowadzał bezpośrednią weryfikację książeczek GOT PTTK. Atrakcją cieszącą się popularnością wśród odwiedzających stoisko była możliwość przybicia okolicznościowej pieczątki udziału w akcji „Czyste Tatry". W ramach gratisów rozdawano: wydawnictwa, które w poprzednich latach w ramach projektów ministerialnych zostały wydrukowane przez wydawnictwo PTTK „Kraj", ulotki dotyczące bazy noclegowej, hand-outy, plakaty i inne drobne materiały promocyjne takie jak: odblaski, długopisy czy peleryny przeciwdeszczowe opatrzone logo PTTK. Podczas wydarzenia miała miejsce również premiera autorskiej gry karcianej „Wędruj z Nami".

Dnia 19 września 2018 podczas Targów Bike-Expo w Kielcach odbyło się uroczyste podsumowanie i ogłoszenie wyników oraz wręczenie nagród w VIII edycji konkursu „Gmina Przyjazna Rowerzystom". Zmieniona została formuła konkursu, dodano podtytuł „w ocenie

turystów kolarzy”. Wyeliminowane zostało samodzielne zgłaszanie się gmin do konkursu z jednoczesnym utrzymaniem przekazywania przez nie szczegółowego opisu inwestycji i nakładów ponoszonych na cele związane z ułatwieniami wprowadzonymi dla rowerzystów na ich terenie.

Ponadto PTTK udzieliło swojego patronatu cyklowi czterech krótkometrażowych filmów przyrodniczych ukazujących Dolinę Środkowej Wisły według pomysłu i realizacji członka Oddziału PTTK Praga-Południe Macieja Krzywickiego.

W związku z ogłoszeniem przez PTTK roku 2019 Rokiem Młodych w PTTK i hasła „Z PTTK wspólnym szlakiem” zgodnie z harmonogramem (Uchwała ZG PTTK nr 93/XIX/2019) zostały przeprowadzone następujące działania:

- XXVI Ogólnopolski Młodzieżowy Konkurs Krajoznawczy „Poznajemy Ojcowiznę”, wręczenie nagród i wyróżnień odbyło się w Elblągu,
- XLVII Ogólnopolski Młodzieżowy Turniej Turystyczno-Krajoznawczy PTTK przeprowadzony w Augustowie,
- XXXIX Centralny Zlot Młodzieży PTTK w Palmirach,
- 23 uczestników wzięło udział w przesłuchaniach finałowych XLIV Konkursu Krasomówczego Młodzieży Szkół Średnich w Golubiu-Dobrzyniu,
- 37 laureatów eliminacji wojewódzkich stawiło się w Legnicy, aby wziąć udział w XXXV Ogólnopolskim Konkursie Krasomówczym Dzieci Szkół Podstawowych.

Przy współpracy i zaangażowaniu Andrzeja Kowola – wiceprzewodniczącego Komisji Fotografii Krajoznawczej ZG PTTK, Oddziału PTTK w Cieszynie oraz CFK PTTK przygotowano konkurs dla członków Towarzystwa na zdjęcie do kalendarza PTTK na 2020 roku. Kalendarz wykonany został przez Biuro ZG PTTK w liczbie 1000 egzemplarzy. Zdjęcia nadsyłane do konkursu przekazywane zostały do CFK PTTK, gdzie zasiliły zbiory współczesnych fotografii krajoznawczych.

Dział Programowo-Promocyjny wraz z Radą Programową do spraw Osób Niepełnosprawnych ZG PTTK realizował również projekt dofinansowany przez Ministerstwo Sportu i Turystyki w ramach zadania „Turystyka dla wszystkich – kształcenie kadr dla turystyki osób niepełnosprawnych”. W projekcie przeprowadzono szkolenie dla 60 animatorów turystyki osób niepełnosprawnych, które odbyło się w Stęszewie pod Poznaniem, w terminie 27–30 czerwca 2019 roku. Celem szkolenia było przygotowanie kadr do organizowania i obsługi aktywności turystycznej osób z niepełnosprawnością.

Działania w 2020 roku

Działania promocyjne realizowane w 2020 roku przez pracowników działu programowo- promocyjnego biura ZG PTTK koncentrowały się na kilku obszarach:

- popularyzowaniu informacji na temat 70-lecia PTTK,
- propagowaniu wiedzy związanej z funkcjonowaniem Towarzystwa,
- promowaniu znaku Towarzystwa,
- promowaniu akcji cyklicznych realizowanych przez Towarzystwo,
- promowaniu działań realizowanych przez podmioty należące do Towarzystwa,
- działań promocyjnych związanych z hasłem roku „Poznajemy Polskę z PTTK!”.

Zadaniami priorytetowymi było również sfinalizowanie działań i zobowiązań, rozpoczętych w roku ubiegłym w ramach konkursu „Turystyczna Rodzinka 2019".

Rok 2020 to czas, na który przypadł jubileusz 70-lecia PTTK. Z tej okazji zaplanowano szereg działań mających na celu uczczenie okrągłej rocznicy połączenia PTK z PTT. Głównym wydarzeniem obchodów miała być uroczystość zaplanowana na 12 grudnia 2020 roku w Centrum Olimpijskim w Warszawie.

Jednak wszystkie zaplanowane działania przerwał w marcu 2020 roku nagły wybuch pandemii wirusa SARS-CoV-2. Wobec trudnej do przewidzenia sytuacji pandemicznej, postanowiono przearanżować organizację jubileuszu 70-lecia na formułę on-line, w ramach której:

- stworzona została prezentacja wideo „70 lat poznajemy Polskę z PTTK",
- dzięki uprzejmości Państwowej Wyższej Szkoły Filmowej, Telewizyjnej i Teatralnej im. Leona Schillera w Łodzi udostępniony został szerokiej publiczności na kanałach społecznościowych PTTK film „Poznajemy góry", zrealizowany w 1951 roku przy współpracy PTTK; scenariusz i realizacja (reżyseria): Konrad Nałęcki, zdjęcia: Stefan Matyjaszkiewicz, asystent reżysera: Andrzej Wajda,
- stworzona została prezentacja wideo „Sadzimy drzewa dla przyszłych pokoleń – 70 lat PTTK", w której zostały pokazane wydarzenia związane z przeprowadzoną VII „Międzypokoleniową Sztafetą Turystyczną 2020", podczas której uczestnicy sadzili na terenie całej Polski drzewa podarowane przez Lasy Państwowe w ramach upamiętnienia rocznicy połączenia PTT z PTK; z uwagi na zainteresowanie akcją i hojność Lasów Państwowych ostatecznie zasadzonych zostało ponad 320 sztuk zamiast 70 (liczba ta miała stanowić symbolicznie odniesienie do każdego roku działania Towarzystwa); do sadzenia drzewek zgłosiły się jednostki PTTK, tj. oddziały, koła, kluby, SKKT, spółki i obiekty noclegowe, afiliowane ośrodki jeździeckie oraz inne podmioty zaprzyjaźnione z Towarzystwem; aby w przyszłości łatwiej można było drzewa te odnaleźć w terenie stworzona została specjalna aplikacja „Drzewa PTTK", dzięki której w wygodny sposób można dowiedzieć się, gdzie zostały posadzone (darmowe aplikacje są dostępne w Apple App Store (iOS) oraz Google Play (Android)).

W ramach działalności promocyjnej rozpoczęto wysyłkę newslettera, skorzystano przy tym z nowoczesnych, popularnych na rynku i powszechnie wykorzystywanych przez duże instytucje narzędzi technologicznych. Jednorazowo newsletter dociera do blisko 400 adresatów stale powiększającej się bazy. W korespondencji czytelnicy informowani byli o sezonowych nowościach związanych z Towarzystwem, w tym o nowinkach wydawniczych („Gazeta Górska", „Turysta"), organizowanych akcjach, czy bieżących wydarzeniach związanych z PTTK.

We współpracy z Andrzejem Kowolem, wiceprzewodniczącym Komisji Fotografii Krajoznawczej ZG PTTK, Oddziału PTTK w Cieszynie oraz CFK PTTK ogłoszono konkurs dla członków Towarzystwa na zdjęcie do kalendarza PTTK na 2021 rok. Kalendarz wydany został przez Biuro ZG PTTK w nakładzie 1000 egzemplarzy. Zdjęcia nadsyłane do konkursu przekazywane zostały do CFK PTTK, gdzie zasiliły zbiory współczesnych fotografii krajoznawczych. Do drugiej edycji konkursu zgłoszono 91 fotografii.

Wyprodukowano materiały promocyjne:

- 2530 sztuk chust wielofunkcyjnych, w tym 1000 sztuk na zamówienie Biura ZG PTTK, 1500 sztuk w ramach 60. Centralnego Zlotu Młodzieży Palmiry oraz 30 sztuk dla COTG PTTK,
- 70 sztuk grawerowanych laserowo tabliczek na drzewa w ramach akcji „Sadzimy drzewa dla przyszłych pokoleń",
- 140 przypinek i 140 certyfikatów na konkurs „Turystyczna Rodzinka 2019",
- 500 sztuk toreb materiałowych,
- 500 sztuk toreb papierowych,
- 300 sztuk notesów,
- 1000 sztuk długopisów,
- 300 sztuk kluczy imbusowych do roweru.

Nawiązano współpracę z Oficyną Wydawniczą Multico, w jej ramach zorganizowano akcję promocyjną dla członków i sympatyków PTTK, umożliwiającą im zakup całego asortymentu wydawnictwa z 35% rabatem. Akcja była propagowana w mediach społecznościowych różnych struktur PTTK.

Współpracowano z mediami: członkowie biura ZG PTTK wzięli udział w audycjach realizowanych przez TVP3 (z udziałem przewodników PTTK), w Programie Trzecim Polskiego Radia (z okazji Dnia Włóczykija), poza tym kontynuowano współpracę z portalami internetowymi (m.in. onet.pl oraz architektura.muratorplus.pl). PTTK wzięło udział w promocji aplikacji „Szlaki Turystyczne Małopolski" w ramach prestiżowego konkursu Mobile Trends Awards 2019. Mobile Trends Awards to nagrody przyznawane co roku firmom, które z sukcesem posługują się technologiami mobilnymi w swoich projektach.

W 2020 roku PTTK patronowało wielu wydarzeniom kulturalnym na terenie całego kraju, jednym z nich był 27. Przegląd Filmów Alpinistycznych – po raz pierwszy prezentowany był przed projekcjami filmowymi spot promujący PTTK. Informacja o wydarzeniu dotarła do 396 tysięcy osób, w szczytowym momencie zgromadziła 800 widzów.

Innym wydarzeniem, którego PTTK było patronem, było „Na studenckie wczasy nigdy nie ma kasy, czyli turystyczna przedsiębiorczość w akademickim wydaniu organizowane przez Studenckie Koło Naukowo- Badawcze Turystyki „Tuptuś", działające przy Katedrze Ekonomii na wydziale Zarządzania Politechniki Rzeszowskiej. Ideą imprezy było propagowanie pasji podróżowania i turystyki wśród środowiska akademickiego.

Towarzystwo wzięło udział również w V edycji konkursu fotograficznego „Najciekawsze zakątki naszej Ojczyzny".

Kolejnym wydarzeniem z patronatem PTTK było „Stones on Travel" – inicjatywa pieszego marszu wokół Polski. Organizatorem przedsięwzięcia była para znanych podróżników: Arkadiusz Winiatorski i Ola Synowiec. Celem wydarzenia stała się charytatywna zbiórka środków dla osób, które nie mogą chodzić, a hasłem przewodnim uczczenie okrągłej rocznicy PTTK. Z przyczyn związanych z obostrzeniami pandemicznymi akcja została przeniesiona na możliwy najbezpieczniejszy termin w kolejnym roku.

Kontynuując zobowiązania dotyczące realizacji konkursu „Turystyczna Rodzinka 2019”, wyłonionych zostało 30 zwycięskich rodzin, które nagrodzono weekendowymi pobytami w obiektach PTTK. Konkurs na tym etapie wsparło 31 obiektów PTTK, z czego 29 należy do PTTK Karpaty Sp. z o.o. W konkursie przyznano również nagrody dodatkowe w postaci pobytów 1-dniowych (wraz z wyżywieniem) w Hotelu PTTK Wyspiański w Krakowie. Nagrody w tej postaci otrzymało sześć rodzin. Realizacja pobytów, z powodu trwającej pandemii, została przedłużona do 31 maja 2021 roku.

W konkursie udział wzięły 132 rodziny. Do wszystkich uczestników przesłano korespondencję zawierającą: certyfikat uczestnictwa, przypinki oraz nagrodę książkową. 10. edycja konkursu przypadająca na 2020 rok została czasowo zawieszona. Ostatecznie decyzją Prezydium ZG PTTK organizację kolejnych edycji konkursu pod hasłem „Turystyczna Rodzinka PTTK” przekazano Spółce PTTK „Mazury”, która zgłosiła chęć kontynuacji tego projektu.

Działania w 2021 roku

Działania promocyjne realizowane w 2021 roku przez pracowników działu programowo-promocyjnego biura ZG PTTK objęły kilka obszarów aktywności:

1. Współpraca z firmą Ferrero (marka Nutella), w ramach akcji „Nutella kocha Polskę”.
2. Obsługa działań patronackich.
3. Rozwój mediów społecznościowych PTTK, w tym szczególny nacisk na kanał YouTube/PTTK; stworzenie nowej jakości poprzez produkcję autorskich treści wideo o charakterze turystyczno-krajoznawczym.
4. Propagowanie wiedzy związanej z funkcjonowaniem Towarzystwa.
5. Promowanie znaku Towarzystwa.
6. Promowanie akcji cyklicznych realizowanych przez Towarzystwo.
7. Promowanie działań realizowanych przez podmioty należące do Towarzystwa.
8. Działania promocyjne związanych z hasłem roku „Kolej na PTTK!”.
9. Współpraca w ramach 28. Przeglądu Filmów Alpinistycznych im. Wandy Rutkiewicz

W 2021 roku PTTK nawiązało współpracę z firmą Ferrero, właścicielem marki Nutella. Skala oraz efekt działań to wydarzenie bez precedensu w przypadku PTTK. Letnia akcja promocyjna, trwająca w okresie: 2 sierpnia–30 września 2021 roku, zorganizowana została pod hasłem „Nutella kocha Polskę”. Powstała limitowana edycja słoików z kremem Nutella. Na 16 specjalnych etykietach promujących różne regiony Polski znalazł się znak PTTK oraz logo trzech odznak PTTK:

- GOT – Górska Odznaka Turystyczna,
- Turysta Przyrodnik,
- OTP – Odznaka Turystyki Pieszej.

W wyniku wspólnych działań na wielu płaszczyznach promocyjno-marketingowych:

1. Powstała mapa wartych odwiedzenia wyjątkowych polskich lokalizacji, wsparta dodatkowo tzw. Nutella Spotami – konstrukcjami umieszczonymi w ogólnodostępnych przestrzeniach, opatrzonymi kodami QR, dzięki którym każdy

użytkownik smartfona mógł wyświetlić na swoim urządzeniu mobilnym film dotyczący poszczególnych, promowanych lokalizacji.

2. Wyprodukowano materiał wideo promujący poszczególne regiony.

Promocja całej akcji wymagała zaangażowania największych wydawców internetowych w Polsce.

Nawiązano współpracę promocyjną, na niespotykaną dotąd w Towarzystwie skalę, dzięki wielu nośnikom:

- reklamy wielkoformatowe w Internecie,
- spot telewizyjny prezentowany w najbardziej popularnych stacjach (obejrzało ponad 27 mln osób),
- reklama w przestrzeniach miast – reklama na przystankach (citylighty), billboardy,
- reklama w mediach społecznościowych,
- publikacje w najbardziej opiniotwórczych wydawnictwach – np. Forbes, zapewniły dotarcie z przekazem do ok. 20 mln osób.

PTTK za swój wkład otrzymało wynagrodzenie, dodatkowo schronisko Szczeliniec za ekspozycję na swoim terenie tzw. Nutella Spotu dostało gratyfikację finansową.

W roku 2021 PTTK patronowało wielu wydarzeniom kulturalnym na terenie całego kraju, wśród nich znalazły się m.in. VI edycja konkursu „Dworzec Roku 2021", wydarzenie organizowane przez Fundację ProKolej. Patronatem Honorowym objęto książkę „Podróżuj Bliżej" autorstwa Anny i Marcina Nowaków, popularnych blogerów, twórców bloga: gdziewyjechac.pl oraz kanału na Youtube/Wędrowne Motyle. W pozycji „Podróżuj Bliżej" proponują oni wycieczki nieutartymi szlakami mniej znanych regionów Polski.

W ramach rozwoju mediów społecznościowych PTTK powstał projekt wsparcia długofalowego słabiej działającego kanału społecznościowego YouTube/PTTK, dostrzeżono w nim bowiem ogromny potencjał promocyjny dla Towarzystwa. Stworzono pilotową serię czterech filmów (do 19 minut każdy) promujących ciekawe i malownicze trasy wędrówek po Polsce. Formułę nagrania oparto na prostym przekazie, ciekawej opowieści, której narrator z kamerą w ręku przemieszcza się po konkretnym regionie, pokazując warte odwiedzenia miejsca w Polsce. W opowieść wplecione zostały także lokalizacje, obiekty, ludzie oraz produkty (np. aplikacja „Szlaki Turystyczne Małopolski") związane z PTTK.

W ramach propagowania wiedzy związanej z funkcjonowaniem Towarzystwa do działań standardowych dołączono współpracę z Galerią W-Z. Galeria w związku ze swoją lokalizacją (schody ruchome przy trasie W-Z) mimo pandemii działała bez przerwy i bez ograniczeń. Na terenie gablot galeryjnych odbyły się wystawy:

1. *PTTK wczoraj i dziś*.
2. *Polskie szlaki wodne (CTW PTTK)*.
3. *Centralny Zlot Młodzieży Palmiry – historia i współczesność*.
4. *40 lat wydawnictwa PTTK „Kraj"*.
5. *Centralna Biblioteka PTTK im. K. Kulwiecia, jej dzieje, zbiory i dzień dzisiejszy*.

Bieżące działania promocyjne

Newsletter – w ramach działalności promocyjnej kontynuowano wysyłkę newslettera, który jednorazowo docierał do blisko 400 adresatów stale powiększającej się bazy. W korespondencji czytelnicy informowani byli o sezonowych nowościach związanych z Towarzystwem, w tym o nowinkach wydawniczych („Gazeta Górska", „Turysta"), organizowanych akcjach czy bieżących wydarzeniach związanych z PTTK.

Innym działaniem promocyjnym było wydanie 1000 sztuk kalendarza trójdzielnego na 2022 rok.

Produkcja materiałów promocyjnych

- 6000 sztuk ołówków z gumką,
- 2600 sztuk długopisów,
- 300 sztuk teczek ze znakiem PTTK,
- 6000 sztuk gier „Przygoda w bibliotece",
- 15 000 sztuk planów lekcji,
- 14 000 sztuk zakładek do książek,
- 1100 sztuk worków termoizolacyjnych,
- 6000 sztuk etui silikonowych na telefon,
- 500 sztuk worków „Turysta",
- 500 sztuk poduszek podróżnych,
- 1000 sztuk naklejek ze znakiem PTTK,
- 200 zapachów samochodowych,
- 5000 sztuk zawieszek odblaskowych,
- 1000 sztuk pokrowców na plecak,
- 1000 sztuk toreb bawełnianych.

Współpraca z mediami – udział członków w audycjach realizowanych przez Radio Nowy Świat (wytyczanie szlaków) oraz Programu Trzeciego Polskiego Radia S.A. (udział w audycji w ramach Klubu Trójki).

W trakcie 28. Przeglądu Filmów Alpinistycznych im. Wandy Rutkiewicz wyświetlany był spot promocyjny Towarzystwa przed projekcjami festiwalowymi. Dodatkowo przed rozpoczęciem wydarzenia na terenie Muzeum Sportu i Turystyki została nagrana tzw. „setka" promująca Towarzystwo oraz wydarzenie, w nagraniu wziął udział Jacek Treichel – Zastępca Sekretarza Generalnego PTTK. Wideo promocyjne rozpowszechniono za pomocą mediów społecznościowych PTTK oraz partnerów wydarzenia.

W 2021 roku przeprowadzono 8. edycję ogólnopolskiej akcji „Międzypokoleniowa Sztafeta Turystyczna". Edycja została zorganizowana pod hasłem programowym na lata 2021–2022 „Kolej na PTTK!". W wydarzeniu uczestniczyło 61 podmiotów, w tym m.in. 29 oddziałów lokalnych, cztery oddziały przy jednostkach Wojska Polskiego, osiem Szkolnych Kół Krajoznawczo-Turystycznych, dwa stowarzyszenia, dwa lokalne ośrodki kultury, oddział harcerski i międzyszkolny. Do udziału zgłoszono 5482 uczestników, w tym 3158 dzieci. Organizatorzy przeprowadzili imprezy takie jak wycieczki i rajdy piesze, motorowe, rowerowe, autokarowe, nordic walking, biegi, spływy oraz imprezy na orientację.

Dzięki staraniom Działu Programowo-Promocyjnego Biura ZG PTTK po raz pierwszy wszyscy organizatorzy wywiązali się ze zobowiązania nadesłania materiałów sprawozdawczych z przeprowadzonych działań, czego owocem była stworzona i udostępniona w serwisie YouTube prezentacja podsumowująca tę edycję imprezy („Kolej na PTTK! VIII Międzypokoleniowa Sztafeta Turystyczna 2021" https://www.youtube.com/watch?v=C2Cc3hidSeE).

27 października 2021 roku rozstrzygnięto Ogólnopolski Konkurs Plastyczny dla dzieci i młodzieży „Kolejowa Przygoda" organizowany przez Zarząd Główny PTTK – Komisję Środowiskową oraz Katowicką Spółdzielnię Mieszkaniową. Na konkurs adresowany do uczniów szkół podstawowych zgłoszono 163 prace przedstawiające piękno krajobrazu obserwowanego w miejscu zamieszkania lub podczas rodzinnego wypoczynku. Nagrody dla laureatów oraz wyróżnionych uczestników ufundowali organizatorzy. Fundatorem nagród był również patron konkursu – POLREGIO sp. z o.o. Warmińsko-Mazurski Zakład w Olsztynie.

Działania w 2022 roku

Działania promocyjne planowane oraz częściowo zrealizowane przez pracowników działu programowo-promocyjnego biura ZG PTTK w 2022 roku to następujące obszary aktywności:

1. Kontynuacja współpracy z firmą Ferrero (marka Nutella), w ramach akcji „Nutella kocha Polskę" 2022.
2. Obsługa działań patronackich.
3. Kontynuacja działań rozwijających media społecznościowe PTTK, w tym szczególny nacisk na kanał YouTube/PTTK; produkcja autorskich treści wideo o charakterze turystyczno- krajoznawczym.
4. Propagowanie wiedzy związanej z funkcjonowaniem Towarzystwa.
5. Promowanie znaku Towarzystwa.
6. Promowanie akcji cyklicznych realizowanych przez Towarzystwo.
7. Promowanie działań realizowanych przez podmioty należące do Towarzystwa.
8. Działania promocyjne związanych z hasłem roku „Kolej na PTTK!".
9. Współpraca w ramach 29. Przeglądu Filmów Alpinistycznych im. Wandy Rutkiewicz.

W 2022 roku ponownie doszło do zawarcia trójstronnej umowy dotyczącej wspólnych działań w ramach akcji „Nutella kocha Polskę". Przedmiotem kooperacji ze strony PTTK było:

- udzielenie licencji niewyłącznej i ograniczonej czasowo i terytorialnie do znaku PTTK (do 31 grudnia 2022),
- dwie publikacje sponsorowane w wydawnictwach PTTK („Gazeta Górska" i „Turysta").

Powstała limitowana seria słoików z kremem Nutella ze specjalnymi etykietami promującymi różne regiony Polski. Na etykietach został umieszczony także znak PTTK. Akcja została wsparta przez producenta Nutelli szeroką i kosztowną kampanią medialną (spoty telewizyjne, internet, wydawnictwa, reklama wideo, outdoor). PTTK za swój wkład otrzyma zgodnie z zawartą umową wynagrodzenie.

PTTK, jak co roku, obejmuje patronatem wiele ciekawych i wartościowych wydarzeń kulturalnym na terenie całego kraju, wśród nich IV Ogólnopolskie Seminarium Naukowych Badań Podwodnych – Perspektywy Rozwoju Płetwonurka Ekologa w Polsce, LXXX Jubileuszowy Międzynarodowy Spływ Kajakowy im. Tadeusza Pilarskiego na Dunajcu- gdzie PTTK ufundowało puchar oraz 25 zestawów materiałów promocyjnych, a także V edycję konkursu „Dworzec Roku 2022" – konkurs organizowany przez Fundację ProKolej.

W ramach rozwoju mediów społecznościowych PTTK kontynuowany jest projekt wsparcia długofalowego kanału społecznościowego YouTube/PTTK, dostrzeżono w nim bowiem ogromny potencjał promocyjny dla Towarzystwa. Zaobserwowano wzrost o blisko 70% liczby osób obserwujących kanał (porównanie: czerwiec rok do roku).

Zaplanowana została także kontynuacja produkcji filmów promujących ciekawe i malownicze trasy wędrówek po Polsce. Formułę nagrania oparto na prostym przekazie, ciekawej opowieści, której narrator z kamerą w ręku przemieszcza się po konkretnym regionie, pokazując warte odwiedzenia miejsca w Polsce. W opowieść wplecione są także lokalizacje, obiekty, ludzie oraz produkty związane z PTTK. Do sierpnia 2022 zrealizowano już jedną taką produkcję, kolejne trzy będą realizowane. Taka aktywność PTTK na kanale YouTube spotkała się z dużym uznaniem odbiorców, co zaobserwować w komentarzach, umieszczanych przez internautów pod filmami.

W ramach działalności promocyjnej kontynuowana jest wysyłka newslettera, który jednorazowo dociera do blisko 400 adresatów. W korespondencji czytelnicy informowani są o sezonowych nowościach związanych z Towarzystwem, w tym o nowinkach wydawniczych („Gazeta Górska", „Turysta"), organizowanych akcjach czy bieżących wydarzeniach związanych z PTTK.

W 2022 roku przygotowano i wydano 1200 sztuk kalendarza trójdzielnego na 2023 rok. Zajęto się także produkcją materiałów promocyjnych (workoplecaków, piórników, apteczek, czapek itp.).

Kontynuowana jest współpraca PTTK z mediami, m.in. członkowie Towarzystwa biorą udział w audycjach radiowych.

PTTK udzieliło patronatu 29. Przeglądowi Filmów Alpinistycznych im. Wandy Rutkiewicz, na którym emitowany jest spot promocyjny Towarzystwa przed projekcjami festiwalowymi.

3.4. Patronaty

Patronaty uzyskane nad imprezami PTTK pozyskane podczas XIX kadencji

Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze każdego roku składa wnioski o patronaty nad organizowanymi przedsięwzięciami do instytucji państwowych i samorządowych: Marszałka Województwa Mazowieckiego i Łódzkiego, Ministra Edukacji Narodowej, Polskiej Organizacji Turystycznej i innych. W czasie XIX kadencji pozyskano łącznie 59 patronatów (2017: 9, 2018:9, 2019: 18, 2020: 13, 2021: 10).

Patronaty udzielone PTTK w XIX kadencji

Organizatorzy imprez turystycznych i krajoznawczych występują z wnioskami do PTTK o objęcie patronatami organizowanych przedsięwzięć.

W 2018 roku udzielono 16 patronatów nad imprezami m.in. dla: Komisji Turystyki w resorcie spraw wewnętrznych, Ptak Warsaw Expo w Nadarzynie, Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu, Miejska Arena Kultury i Sportu, Łódź, Marszałka Województwa Pomorskiego w Gdańsku

W 2019 roku udzielono 18 patronatów nad imprezami m.in. dla: Komisji Turystyki w resorcie spraw wewnętrznych, Prezesa Zarządu Murator EXPO Sp. z o.o., Fundacji ERBEKA Kraków, Instytutu Geografii Miast i Turyzmu Uniwersytetu Łódzkiego, Stowarzyszenia Kulturalno-Alternatywnego „Pepisko" w Wyszkowie, Marszałka Województwa Pomorskiego, Zakładu Dydaktycznego Turystyki i Rekreacji WSB w Poznaniu, Klubu Motorowego PTTK „Energetyk"

W 2020 roku udzielono 11 patronatów nad imprezami m.in. dla: Komisja Turystyki w resorcie spraw wewnętrznych, Muzeum Archidiecezjalnego im. Kardynała Karola Wojtyły w Krakowie, Instytutu Gospodarki Przestrzennej i Geografii Wydział Geoinżynierii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Federacji Sportowej „Energetyk", Fundacji Mapa Pasji.

W 2021 roku udzielono siedmiu patronatów nad imprezami m.in. dla: Miejskiej Areny Kultury i Sportu w Łodzi, Fundacji Pro-Kolej, Stowarzyszenia Kulturalno-Oświatowego im. A. Hyły, Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu, Liceum Ogólnokształcące im. S. Żeromskiego w Krościenku n. Dunajcem, Związku Podhalan w Polsce im. Świętego Jana Pawła II.

IV. Turystyka kwalifikowana w działalności PTTK

IV.1. PTTK w górach

1.1. Turystyka górska

Komisja Turystyki Górskiej ZG PTTK wybrana została na Krajowej Konferencji Aktywu Turystyki Górskiej PTTK, która odbyła się 3 marca 2018 roku w Olszanicy k. Sanoka. Skład osobowy komisji na koniec XIX kadencji – zob. s. 23. Ponadto działały trzy podkomisje i trzy delegatury: podkomisji ds. programowych przewodniczył Andrzej Łączyński (Kraków), członkami byli: Jerzy Kalarus (Nowy Sącz), Jacek T. Nowicki (Warszawa), Jacek Pielich (Wałbrzych), Jacek Płonczyński (Kraków), Artur Rotter (Kraków) i Stefan Rzonca (Kraków). Podkomisja korzystała też z opinii 14 konsultantów.

Podkomisję ds. klubów górskich reprezentowali: Jacek T. Nowicki (Warszawski Klub Górski) – przewodniczący oraz – do 12 grudnia 2019 roku – Jacek Gołębiowski (Stołeczny Klub Tatrzański, Warszawa), a od czerwca 2020 roku Anna Graj (Klub Turystyki Górskiej „Szarotka", Wągrowiec), Jacek Płonczyński (Krakowski Klub Przodowników Turystyki Górskiej PTTK) i Adam Półrolczyk (Klub Turystyki Górskiej „Łazek", Wrocław).

Podkomisja ds. zagospodarowania, kierowana przez Tomasza Dziurawca, w skład której wchodzili: Małgorzata Borsukowska-Stefaniczek (Nowy Sącz), Bogusław Bujok (Cieszyn), Stanisław Junak (Wałbrzych) i Mateusz Murzyn (Myślenice), praktycznie – w świetle postanowień ZG PTTK z 2019 roku, że COTG PTTK w Krakowie kontaktuje się bezpośrednio z oddziałami PTTK – nie działała, zaś jej zakres prac zastąpiono bezpośrednimi kontaktami delegatur KTG ZG PTTK z COTG PTTK w Krakowie.

Delegaturze Sudeckiej przewodniczył Krzysztof Kaszuba (Kłodzko), Zachodniokarpackiej – Andrzej Kucia (Bielsko-Biała), a Wschodniokarpackiej – Stanisław Sieradzki (Sanok). Z ramienia Zarządu Głównego PTTK działalności KTG ZG PTTK patronował Jacek Potocki (Jelenia Góra), a z ramienia GKR PTTK w latach 2018–2019 Andrzej Kalemba (Bochnia).

W marcu 2019 roku komisja była przedmiotem kontroli Głównej Komisji Rewizyjnej PTTK, której raport pozytywnie ocenił pracę KTG ZG PTTK, a 25 listopada 2019 roku informacja o pracach komisji była przedstawiona na plenarnym posiedzeniu Zarządu Głównego PTTK.

J.W. Gajewski jest członkiem rady naukowej Bieszczadzkiego Parku Narodowego, a od 4 lipca 2009 roku – członkiem rady nadzorczej spółki z o.o. „Karpaty – Schroniska i Hotele PTTK" w Nowym Sączu. M. Murzyn odpowiada za kontakty z Komisją Turystyki Pieszej ZG PTTK oraz reprezentuje komisję w Zespole ds. Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji w specyfikacji dla kwalifikacji „Projektowanie, znakowanie i odnawianie szlaków turystycznych", zaś J. Konieczniak jest członkiem tego zespołu w zakresie przewodnictwa górskiego. M. Majewski uczestniczył w pracach zespołu programowego Komitetu Programowo-Organizacyjnego XX Walnego Zjazdu PTTK, kierowanego przez J. Potockiego.

Na stronie internetowej www.pttk.pl w ramach prezentacji KTG ZG PTTK, umieszczone zostały m.in. zakładki KTG ZG PTTK i teksty opracowane przez J.W. Gajewskiego. Komisja od 2008 roku prowadzi własną stronę internetową; jej administratorem do marca 2018 roku był Rafał Kwatek, a następnie M. Majewski. Na przełomie 2021 i 2022

roku komisja uruchomiła nową, bardziej nowoczesną i responsywną stronę internetową, co było okazją do odświeżenia treści prezentowanych na jej stronie. Drogą elektroniczną KTG ZG PTTK kontaktuje się z klubami górskimi, z przodownikami turystyki górskiej, którzy zgłosili się do ewidencji adresów elektronicznych (KTG ZG PTTK zamieściła formularz ewidencyjny na stronie internetowej i apelowała do przodowników o podawanie aktualnych danych), z członkami TRW GOT PTTK i, w miarę potrzeb, z turystami. Na stronie internetowej zamieszczone są również wzory wniosków o mianowanie przodownika turystyki górskiej PTTK, o rozszerzenie uprawnień przodownickich, o wyróżnienia KTG ZG PTTK i in.

Lata 2020–2021 były szczególne z uwagi na panującą pandemię COVID-19. Wprowadzone w marcu 2020 roku rozporządzenia rządowe i wynikające stąd obostrzenia sanitarne, ograniczały możliwości bezpiecznego organizowania spotkań, imprez, poruszania się po kraju, kwaterowania turystów etc., co jednak nie przeszkodziło w organizacji niektórych zaplanowanych imprez lub spowodowało jedynie przesunięcie ich terminów na kolejny sezon. Natomiast działalność komisji z powodzeniem prowadzona była – i po części nadal jest – tradycyjną drogą korespondencyjną, a także elektroniczną i telefoniczną, przy wykorzystaniu prywatnych adresów członków komisji. W zaistniałej sytuacji, mając na uwadze ograniczenia wynikające z panującej pandemii, KTG ZG PTTK odbyła wiele posiedzeń drogą elektroniczną, tj. w trybie zdalnym za pośrednictwem platformy ZOOM, której dostawę i obsługę zapewnił M. Majewski.

Komisja przyjęła zasadę organizowania posiedzeń także poza Krakowem, w terenie. KTG ZG PTTK odbyła posiedzenia w następujących terminach:

1. 3 lutego 2018 roku w Krakowie.
2. 25 marca 2018 roku w Krakowie.
3. 8 września 2018 roku w schronisku PTTK na Przysłopie pod Baranią Górą.
4. 2 grudnia 2018 roku w Krakowie.
5. 9 marca 2019 roku w Krakowie.
6. 8 czerwca 2019 roku w schronisku PTTK na Kudłaczach.
7. 19 października 2019 roku w Pasterce.
8. 8 listopada 2019 roku w Krakowie.
9. 12 czerwca 2020 roku w zajeździe PTTK „Pod Roztoką” w Rytrze.
10. 5 grudnia 2020 roku (online).
11. 19 grudnia 2020 roku (online).
12. 6 lutego 2021 roku (online).
13. 21 marca 2021 roku (online).
14. 7 maja 2021 roku (online).
15. 15 czerwca 2021 roku (online).
16. 9 października 2021 roku (online).
17. 17 grudnia 2021 roku (online).
18. 29 grudnia 2021 roku (online).
19. 21 maja 2022 roku we Wrocławiu.

Komisja od roku 2018 do czerwca 2022 roku wyróżniła: Medalem KTG 51 osób i organizacji, Dyplomem KTG – 55 osób i organizacji, tytułem Zasłużonego Znakarza Szlaków Górskich PTTK – jedną osobę, a 43 osoby uzyskały tytuł Honorowego Przodownika Turystyki Górskiej PTTK. W związku z pandemią i odwoływaniem imprez komisja postanowiła zawiesić

swą uchwałę dotyczącą uroczystego osobistego wręczania wyróżnień i przesyłała je zainteresowanym pocztą na adres domowy lub na adres wnioskującego oddziału PTTK.

Na przełomie roku 2021 i 2022 komisja opracowała nowe regulaminy i zasady przyznawania wyróżnień KTG wraz z wnioskami. Chodziło o: Medal KTG ZG PTTK, Dyplom KTG ZG PTTK, tytuły Honorowego Przodownika Turystyki Górskiej PTTK oraz Zasłużonego Znakarza Szlaków Górskich, które zostały przyjęte Uchwałą z dnia 1 kwietnia 2022 roku.

Centralny Ośrodek Turystyki Górskiej PTTK w Krakowie zapewniał techniczną stronę organizacji krakowskich posiedzeń komisji i dorocznego Sympozjum KTG ZG PTTK, wykonawstwo druku książeczek i regulaminu GOT PTTK, wykonawstwo i sprzedaż odznak przodownickich i znakarskich oraz GOT PTTK, edycję „Wierchów" (organu KTG ZG PTTK) oraz – w latach 2018–2019 – wprowadzonej z inicjatywy KTG ZG PTTK odznaki okolicznościowej „1918–2018 – 100. ROCZNICA ODZYSKANIA NIEPODLEGŁOŚCI" (proj. Zofia Dziurawiec). Centralny Referat Weryfikacyjny GOT PTTK, zlokalizowany w siedzibie COTG PTTK, prowadziła Małgorzata Szczepańska. Korespondencja, druk legitymacji przodownickich i znakarskich, okolicznościowych adresów i ich teksty etc. były prowadzone przez członków komisji i z jej środków finansowych. Potrzeby związane z akcją wyróżnień komisji wynikają m.in. z faktu, że liczba zgłaszanych kandydatów, spełniających warunki z uwagi na wiek i lata działalności w PTTK, uzasadniają przyznawanie wyróżnień.

Niektóre działania COTG i KTG ZG PTTK wymagają ścisłej współpracy, jednakże statutowe (art. 33) zapisy o „doradczej" roli komisji statutowych PTTK i wiodącej roli oddziałów PTTK ograniczają możliwości koordynacji działań przez komisję. Niemniej jednak komisja, na prośbę ZG PTTK, przedstawiła swoje stanowisko w sprawie ruchu rowerowego na szlakach pieszych w górach oraz stanowisko w sprawie przekazania Ośrodka Historii Turystyki Górskiej KTG ZG PTTK w administrację Oddziału Pienińskiego PTTK w Szczawnicy, a także zaopiniowała zaproponowane zapisy Regulaminu schroniska PTTK przedstawiony przez Spółkę z o. o. „Karpaty – Schroniska i Hotele PTTK" w Nowym Sączu. Ponadto 19 grudnia 2020 roku zobowiązano przewodniczącego do wystąpienia do ZG PTTK:

1. W sprawie podjęcia przez ZG PTTK kampanii na temat bezpieczeństwa turystów w górach w związku ze wzrostem ich liczby na szlakach i wzrostem liczby wypadków, co jednak nie spotkało się z odzewem adresata. Przygotowano zatem dwa teksty o tej tematyce do nowego kwartalnika wydawanego przez PTTK „Turysta" (pierwszy artykuł ukazał się w pierwszym numerze czasopisma), a odrębny tekst o bezpieczeństwie w górach pomieszczono na stronie internetowej komisji. Rozważano druk plakatu i ulotki o podobnej tematyce, jednakże współcześnie daje się zauważyć rozpowszechniony systemem informacji wizualnej, koncentrujący uwagę odbiorcy na obrazie i jedynie krótkim tekście (informacji), co jest czytelniejsze dla odbiorcy niż ulotki itp. wydawnictw.
2. Z ofertą nawiązania kontaktów między PTTK a administratorem portalu mapa-turystyczna.pl, która rozporządza bogatą treścią i jest coraz powszechniej wykorzystywaną elektroniczną mapą Polski (w tym szlaków) i proponuje Towarzystwu współpracę, jednak oferta ta nie spotkała się z poparciem PTTK, gdyż Towarzystwo utrzymuje, że wykonuje własną bazę szlaków.

3. W sprawie nadania, na wniosek Oddziału PTTK „Ziemi Kłodzkiej”, imienia Władysława Biskupa odcinkowi szlaku żółtego Kłodzko–Kłodzka Góra, co KTG ZG PTTK zatwierdziła Uchwałą z 2 czerwca 2021 roku.

W grudniu 2021 roku komisja z zadowoleniem odnotowała wiadomość, że po latach zakończony został spór między PTTK a Polskim Towarzystwem Tatrzańskim i doszło do spotkania prezesów obu Towarzystw – Jerzego Kapłona i Jolanty Augustyńskiej.

Komisja w ramach budżetu PTTK rozporządzała w latach 2018–2019 kwotą 8100 i 8300 zł, przy czym koszty przejazdów (a nie pełnych kosztów delegacji) członków KTG ZG PTTK pochłaniały znaczną część tych środków. W związku z pandemią i ze zmniejszonym w latach 2020–2021 budżetem do 1500 zł, a w roku 2022 – do 4000 zł i nieorganizowania wyjazdowych posiedzeń KTG, członkowie komisji zmuszeni byli do rezygnacji z rozliczania kosztów przejazdów i z pokrywania kosztów uczestnictwa w imprezach z funduszy Towarzystwa. Pokrywali je zatem własnym sumptem, a przyznane do dyspozycji KTG środki przeznaczono głównie na wykonanie druków legitymacji przodownickich, wyróżnień i Medali KTG itp. Wiele działań komisji było realizowanych dzięki sponsoringowi Andrzeja Łączyńskiego.

Ponadto ZG PTTK przyznawał komisji, poprzez wskazane oddziały, środki przeznaczone na dofinansowanie wybranych działań programowych w wysokości 9500–11 000 zł. Z tych środków dofinansowywano Zloty Klubów Górskich, Ogólnopolskie Zloty Przodowników Turystyki Górskiej, Zloty Zdobywców i Sympatyków GOT PTTK, Ogólnopolskie Zloty Sudeckich Przodowników Turystyki Górskiej i Sympozjum KTG ZG PTTK. Sposób i prawidłowość wykorzystania środków jest przedmiotem odrębnych uchwał KTG ZG PTTK.

Działalność programowa

Członkowie KTG ZG PTTK uczestniczyli w zlotach przodownickich oraz klubowych, a także starali się uczestniczyć w różnych spotkaniach, imprezach jubileuszowych klubów górskich, schronisk itp. W latach 2018–2022 uczestniczyli w następujących wydarzeniach i imprezach:

1. 25 lutego 2018 roku – J.W. Gajewski, M. Szot i J. Pielich uczestniczyli we Wrocławiu w spotkaniu przedstawicieli sudeckich oddziałów PTTK prowadzących prace znakarskie na temat zasięgu terenowego działalności poszczególnych oddziałów PTTK.
2. 24 marca 2018 roku – J.W. Gajewski i J. Konieczniak uczestniczyli w Zakopanem, w willi „Kmicic”, w uroczystości wręczenia Maciejowi Pinkwartowi Nagrody Literackiej im. Władysława Krygowskiego.
3. 21 kwietnia 2018 roku – J. Konieczniak uczestniczył w schronisku PTTK na Kudłaczach w uroczystościach 50-lecia przewodnictwa PTTK w Myślenicach.
4. 17–20 maja 2018 roku – M. Majewski, J. Konieczniak, J.T. Nowicki i K. Piotrowski uczestniczyli w Kielcach Karczówce w 38. Zlocie Klubów Górskich PTTK organizowanym przez Klub Górski Kielce, pod kierunkiem Pawła Milewicza.
5. 30 maja–3 czerwca 2018 r, – M. Majewski uczestniczył w 43. Zlocie Przodowników Turystyki Górskiej Ziemi Wielkopolskiej w Wysokim Jesioniku.

6. 8–10 czerwca 2018 roku – M. Majewski uczestniczył w 17. Zlocie Wielkopolskiego Porozumienia Klubów Górskich w Ślesinie.
7. 14 czerwca 2018 roku – J. Konieczniak i J.T. Nowicki uczestniczyli w spotkaniu członków Warszawskiego Kluby Górskiego im. prof. W. Goetla z wnuczką Profesora, Jadwigą Chrząstowską, spotkanie odbyło się w „Izbie Lorii" – Ośrodku Historii Turystyki Górskiej w schronisku PTTK na Hali Ornak.
8. 15 czerwca 2018 roku – J.W. Gajewski, J. Konieczniak, A.Łączyński i J.T. Nowicki brali w Sromowcach Wyżnych udział w uroczystych obchodach 60-lecia Klubu Górskiego PTTK „Kosówka" z Łodzi.
9. 13–19 sierpnia 2018 roku – M. Majewski uczestniczył w Wetlinie w 18. Otwartym Górskim Rajdzie Koła Przewodników w Rzeszowie.
10. 31 sierpnia–2 września 2018 roku – J.W. Gajewski, J. Konieczniak i J.T. Nowicki uczestniczyli w 49. Ogólnopolskim Zlocie Przodowników Turystyki Górskiej PTTK z bazą w Bartkowej.
11. 15–16 września 2018 roku – J.W. Gajewski, J. Konieczniak i J.T. Nowicki brali udział w 3. Ogólnopolskim Zlocie Zdobywców i Sympatyków GOT PTTK im. Przemka Jończyka, z bazą w schronisku PTTK „Trzy Korony" w Sromowcach Niżnych.
12. 5–7 października 2018 roku – J.W. Gajewski, J. Konieczniak, M. Majewski, J. Pielich, K. Piotrowski i M. Szot uczestniczyli w 57. Zlocie Sudeckich Przodowników Turystyki Górskiej w Górach Bystrzyckich.
13. 27–28 października 2018 roku – J.W. Gajewski, J. Konieczniak, A. Łaczyński i J.T. Nowicki uczestniczyli w uroczystościach jubileuszu 30-lecia Pienińskiego Ośrodka Historii Turystyki Górskiej KTG ZG PTTK przy schronisku PTTK „Orlica" w Szczawnicy.
14. 23–24 marca 2019 roku – J. Konieczniak oraz Jarosław Dąbrowski (ZG PTTK) uczestniczyli w tradycyjnym spotkaniu sekcji znakarzy KST w Zvoleniu na zaproszenie Słowackiego Klubu Turystycznego.
15. 12–14 kwietnia 2019 roku – J. Pielich uczestniczył w szkoleniu znakarzy Oddziału PTTK w Jeleniej Górze.
16. 23 maja 2019 roku – J.W. Gajewski uczestniczył w spotkaniu z przedstawicielami Słowackiego Klubu Turystów w Vyšným Kubinie na zaproszenie J. Kapłona – dyrektora COTG PTTK. Spotkanie dotyczyło realizacji programu Interreg V-A Polska-Słowacja 2014–2020, obejmującego współpracę transgraniczną, wspieranie działalności na rzecz ochrony i rozwoju dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, rozwoju transportu transgranicznego oraz edukacji.
17. 24–26 maja 2019 roku – T. Dziurawiec, J.W. Gajewski, J. Konieczniak, M. Majewski, J.T. Nowicki i K. Piotrowski uczestniczyli w 39. Zlocie Klubów Górskich PTTK na Pogórzu Strzyżowsko-Dynowskim, zorganizowanym przez Klub Górski w Rzeszowie we współpracy z tamtejszym oddziałem w ośrodku rekreacyjnym „Siedlisko Janczar" w Pstrągowej.
18. 26 maja 2019 roku – J. Pielich i K. Kaszuba uczestniczyli w schronisku PTTK „Andrzejówka" w spotkaniu z przedstawicielami KČT, czeskiego Karkonoskiego Parku Narodowego i europejskiego ugrupowania o współpracy Novum w sprawach

znakowania przy granicy polsko-czeskiej na obszarze byłego województwa wałbrzyskiego i Královéhradeckého kraju.

19. 30 maja–2 czerwca 2019 roku – w tradycyjnym, organizowanym co dwa lata zawsze przez innego partnera, spotkaniu przedstawicieli Czeskiego i Słowackiego Klubów Turystycznych z przedstawicielami KTG ZG PTTK w schronisku PTTK na Przysłopie, uczestniczyli: J.W. Gajewski, M. Szot, J. Konieczniak, K. Kaszuba, A. Kucia, S. Sieradzki oraz J. Dąbrowski z ramienia ZG PTTK.
20. 20 lipca 2019 roku – A. Kucia uczestniczył w spotkaniu znakarzy z Beskidu Śląskiego na Wlk. Czantorii ze znakarzami KČT z terenu Beskidów Śląsko-Morawskich.
21. 5 września 2019 roku – J.W. Gajewski uczestniczył w spotkaniu Członków Honorowych PTTK w Gdyni.
22. 6–8 września 2019 roku – J.W. Gajewski, J. Konieczniak uczestniczyli w 50. Ogólnopolskim Zlocie Przodowników Turystyki Górskiej PTTK w Gliczarowie (uczestniczył w nim także A. Kalemba, członek GKR PTTK).
23. 15–17 września 2019 roku – J. Konieczniak uczestniczył w Wojewódzkim Zlocie Przodowników Turystyki Górskiej PTTK województwa opolskiego w Głuchołazach.
24. 21–22 września 2019 roku – J.W. Gajewski i J. Konieczniak i J.T. Nowicki uczestniczyli w 4. Zlocie Zdobywców i Sympatyków GOT PTTK w Krynicy.
25. 26 września 2019 roku – J.W. Gajewski uczestniczył w obchodach 100-lecia Oddziału Krakowskiego PTTK.
26. 29 września 2019 roku – M. Murzyn uczestniczył w obchodach 25-lecia schroniska PTTK na Kudłaczach.
27. 18–20 października 2019 roku – J.W. Gajewski, K. Kaszuba, J. Konieczniak, M. Majewski, J. Pielich, K. Piotrowski, M. Szot uczestniczyli w 58. Zlocie Sudeckich Przodowników Turystyki Górskiej PTTK, organizowanym na terenie Gór Stołowych przez Oddział PTTK w Kłodzku, z bazą w Pasterce.
28. 16–17 listopada 2019 roku – K. Kaszuba i M. Majewski uczestniczyli w Sympozjum Sudeckim KTG ZG PTTK w Kłodzku (udział wziął także J. Potocki, członek ZG PTTK).
29. 25 listopada 2019 roku – J.W. Gajewski uczestniczył w posiedzeniu plenarnym ZG PTTK w Krakowie, podczas którego przedstawił informację o pracach KTG ZG PTTK.
30. 28 listopada 2019 roku – J.T. Nowicki uczestniczył w obchodach 100-lecia Oddziału Łódzkiego PTTK im. J. Czeraszkiewicza.
31. 28 listopada 2019 roku – J.W. Gajewski i J. Konieczniak spotkali się z przedstawicielami Komisji Turystyki Narciarskiej ZG PTTK – Ryszardem Gerszewskim (przewodniczący) i Edmundem Brzozowskim na temat imprez międzynarodowych i współpracy obu komisji.
32. 20 stycznia 2020 roku – J. Pielich wraz z Jackiem Potockim, członkiem ZG PTTK uczestniczyli w dorocznym Spotkaniu Ludzi Gór w Szklarskiej Porębie i wręczyli Nagrodę Literacką im. W. Krygowskiego doktorowi Przemysławowi Wiaterowi, znanemu regionaliście i autorowi wielu publikacji dotyczących Karkonoszy i Gór Izerskich.
33. 1 lutego 2020 roku – M. Majewski, J.T. Nowicki i K. Piotrowski uczestniczyli w jubileuszowych uroczystościach 50-lecia Klubu Górskiego PTTK „Grań” z Poznania.

34. 21 lutego 2020 roku – J. Konieczniak brał udział w spotkaniu Zespołu ds. Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji dotyczącego przewodnictwa górskiego, z udziałem ministra Andrzeja Gut-Mostowego.
35. Od 2 czerwca 2020 roku M. Murzyn 15 czerwca 2020 roku w COTG PTTK uczestniczył w spotkaniach Zespołu ds. Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji, czego rezultatem jest opracowanie kwalifikacji „Projektowanie, znakowanie i odnawianie szlaków turystycznych".
36. 13 sierpnia 2020 roku – T. Dziurawiec uczestniczył w Zawoi w spotkaniu dotyczącym możliwości adaptacji nowego Ośrodka Historii Turystyki Górskiej („Chałupa Kudzi") na terenie skansenu w Zawoi Markowej.
37. 26 września 2020 roku – J.T. Nowicki i K. Piotrowski, w Piekarach Śląskich, uczestniczyli w jubileuszu 25-lecia Baraniogórskiego Ośrodka Historii Turystyki Górskiej na Przysłopie (termin uroczystości został przełożony, imprezę zorganizowano z ograniczonym audytorium z uwagi na pandemię).
38. 23–25 października 2020 roku – A. Kucia i J.Pielich brali udział w szkoleniu znakarzy Oddziału PTTK w Wiśle.
39. 11–13 czerwca 2021 roku – A. Kucia i J. Pielich, w Oddziale PTTK w Rabce, zorganizowali i poprowadzili kurs znakarzy.
40. 23–26 września 2021 roku – J.W. Gajewski, J. Konieczniak, M. Majewski i J.T. Nowicki, uczestniczyli w 40 Zlocie Klubów Górskich w Wiśle-Malince.
41. 18–20 września 2021 roku J.W. Gajewski brał udział w 5. Zlocie Zdobywców i Sympatyków GOT PTTK z bazą w Korbielowie.
42. 15–17 października 2021 roku – J.W. Gajewski, J. Konieczniak, M. Majewski, J. Pielich, M. Szot, K. Kaszuba, A. Kucia oraz Jacek Potocki – członek ZG PTTK, uczestniczyli w 52. Ogólnopolskim Zlocie Przodowników Turystyki Górskiej PTTK połączonym z 59. Zlotem Sudeckich Przodowników Turystyki Górskiej PTTK i Ogólnopolską Naradą Znakarzy Górskich, w bazą w Międzygórzu.
43. 23 października 2021 roku – M. Majewski uczestniczył w uroczystościach 50-lecia Klubu Górskiego PTTK „Ornak" im. ks. Tadeusza Hanelta z Gniezna.
44. 4 listopada 2021 roku – M. Majewski, J.T. Nowicki i K. Piotrowski uczestniczyli w kolejnym Zlocie Wielkopolskiego Porozumienia Klubów Górskich PTTK w Kobylej Górze.
45. 30 kwietnia–1 maja 2022 roku – J.W. Gajewski i J. Dąbrowski (ZG PTTK) na zaproszenie sekcji znakowania KTS brali udział w dorocznym spotkaniu słowackich znakarzy w Zvoleniu.
46. 4–8 maja 2022 roku – K. Kaszuba i J. Pielich prowadzili w schronisku PTTK w Andrzejówce kurs znakarski zorganizowany przez Oddział PTTK „Ziemi Kłodzkiej" w Kłodzku.
47. 12–15 maja 2022 roku – J.W. Gajewski, J. Konieczniak, M. Majewski i J.T. Nowicki uczestniczyli w 41. Zlocie Klubów Górskich w Nowym Sączu.
48. 16 lipca 2022 roku – M. Majewski i K. Piotrowski uczestniczyli w jubileuszowych uroczystościach 40-lecia Klubu Turystyki Górskiej PTTK „Harnaś" z Konina.

Podkomisja ds. programowych odbyła spotkania 7 lutego i 14 listopada 2019 roku oraz szereg spotkań roboczych poświęconych interpretacji regulaminu GOT PTTK, przygotowaniu nowelizacji Regulaminu referatów weryfikacyjnych GOT PTTK, akcji związanej z wprowadzeniem w 2018 roku pamiątkowej odznaki KTG ZG PTTK „1918–2018 – 100. ROCZNICA ODZYSKANIA NIEPODLEGŁOŚCI" (proj. Zofii Dziurawiec), przygotowaniu edycji plakatów KTG ZG PTTK, kalendarzyków itp. wydawnictw, uzupełnień strony internetowej oraz programu dorocznego Sympozjum KTG ZG PTTK

Dzięki pomocy sponsora ukazały się drukiem kalendarzyki reklamowe KTG ZG PTTK. Wykorzystano kolejno fotografie Zamarłej Turni (fot. J.W. Gajewski), panoramy Pirynu (fot. A. Łączyński), Ośrodka Historii Turystyki Górskiej KTG na Markowych Szczawinach (fot. Robert Wosiek) i Śnieżki (fot. J. Pielich).

Ponadto komisja, we współpracy ze sponsorem, bez honorariów dla autorów fotografii, tekstów i projektów, wydała serię plakatów według koncepcji A. Łączyńskiego: „Bieszczady" (fot. Cezary Ćwikowski), „Góry Stołowe" (fot. Anna Sikorska, tekst J. Pielich); „Tatry-Rysy" (fot. A. Łączyński, teksty KTG ZG PTTK i TOPR); „GOT PTTK", popularyzujący zdobywanie tej odznaki (fot. Grażyna Holly, A. Łączyński i J. Pielich, teksty J.W. Gajewski i A. Łączyński); „Orla Perć" (fot. J.W. Gajewski, teksty KTG ZG PTTK i TOPR); „Karkonosze" (fot. Elżbieta Matusiak-Gordon, tekst J. Pielich); „Morskie Oko – szanujmy tatrzańską przyrodę" (fot. i tekst A. Łączyński) oraz „Hala Ornak – schronisko PTTK im. prof. Walerego Goetla" (fot. A. Łączyński, tekst KTG ZG PTTK), wydany w 50. rocznicę śmierci Profesora.

Plakaty oraz pocztówki „Orla Perć" i „Tatry-Rysy" były realizowane przy merytorycznej współpracy z Tatrzańskim Ochotniczym Pogotowiem Ratunkowym i nawiązywały do zagrożeń na tatrzańskich szlakach – Orlej Perci i szlaku na Rysy. Plakaty te i pocztówki rozprowadzane były głównie w regionie tatrzańskim (Oddział Tatrzański PTTK w Zakopanem, schroniska tatrzańskie, TOPR). Dzięki współpracy z TOPR do schronisk tatrzańskich dostarczono również oprawione plakaty „Orla Perć", „Tatry-Rysy" i „GOT PTTK". Pozostałe plakaty i pocztówki „GOT PTTK" przekazano do Zarządu Głównego PTTK, COTG PTTK i przez petetekowskie spółki górskie (Jelenia Góra, Nowy Sącz, Sanok) do obiektów Towarzystwa w górach.

W 2018 roku wydano informator *Ośrodki historii turystyki górskiej*, opracowany przez J.T. Nowickiego na podstawie materiałów kustoszy ośrodków, przygotowany do druku i sponsorowany przez Wydawnictwo „Karpaty" – Andrzej Łączyński w Krakowie. Na stronach internetowych niektórych schronisk, przy których znajdują się ośrodki historii turystyki górskiej PTTK, pojawiły się obszerniejsze informacje na ich temat. Dla ośrodków tych wykonano komplet pieczątek (projekt Paulina Dębosz) o podobnym wzorze, uwzględniające KTG ZG PTTK jako jednostkę prowadzącą.

Sprawami ośrodków historii turystyki górskiej KTG ZG PTTK kierował J.T. Nowicki. W górach znajduje się 10 ośrodków (na Przysłopie pod Baranią Górą, na Markowych Szczawinach, na Turbaczu, na Przehybie, przy schronisku „Orlica" w Pieninach, na Jaworzynie Krynickiej, w Ustrzykach Górnych, w Międzygórzu oraz w schroniskach na Hali Ornak i na Polanie Chochołowskiej) udostępnianych przez kustoszy podczas dyżurów lub przez gospodarzy schronisk. Środkami finansowymi na działalność ośrodków historii turystyki górskiej, które przeznaczone są głównie na ich utrzymanie w stanie nadającym się do

bezpiecznego użytkowania, na niezbędne bieżące naprawy i obligatoryjne przeglądy techniczne rozporządza COTG PTTK. Odnotować należy kapitalny remont dachu w Ośrodku na Przysłopie i częściowy remont przewodów kominowych w „Zielonym Domku" w Ustrzykach Górnych. Natomiast zły jest stan techniczny ośrodka przy schronisku PTTK na Jaworzynie Krynickiej, którego kustoszka zrezygnowała z piastowanej funkcji.

Społeczna działalność kustoszy polega na gromadzeniu i uzupełnianiu ekspozycji dotyczących historii zagospodarowania turystycznego i etnografii wybranego terenu. Zasady udostępniania zbiorów udało się uregulować: Ośrodek w Ustrzykach Górnych czynny jest w lipcu i sierpniu (dyżurują J.T. Nowicki, Adam Kucharski ze Stołecznego Klubu Tatrzańskiego, Feliks Marek Królikowski z Wielkopolskiego Klubu Przodowników Turystyki Górskiej PTTK, a w sytuacjach awaryjnych – Wojciech Geło z Ustrzyk Dolnych). Ośrodki na Turbaczu, Przehybie, na Polanie Chochołowskiej i Hali Ornak znajdują się wewnątrz schronisk, a zatem są stale dostępne; zmodernizowany Ośrodek na Markowych Szczawinach znajduje się w „goprówce"; Ośrodek na Przysłopie jest obsługiwany latem przez członków Klubu Turystyki Górskiej „Grań" z Bytomia z Eugeniuszem Gnacikiem, kustoszem; Ośrodek Sudecki, zlokalizowany na stokach Iglicznej (obok „Ogrodu Bajek") pozostaje w gestii Oddziału PTTK w Międzygórzu i dostępny jest od maja do końca sierpnia.

Stanowisko kustosza w tworzonym praktycznie od podstaw Ośrodku „Chałupa Kudzi" w Zawoi Markowej zaproponowano Piotrowi Krzywdzie. Ośrodek ten, powołany we współpracy z Babiogórskim Centrum Kultury, miał uzyskać nowy wystrój i nową ekspozycję, poświęconą m.in. Urszuli Janickiej-Krzywdzie, postaci związanej z regionem. Na spotkaniu 13 lipca 2020 roku w Zawoi, w którym uczestniczył T. Dziurawiec, kustosze – Piotr Krzywda i Robert Wosiek – oraz przedstawiciele Babiogórskiego Centrum Kultury, omawiali przyszłe plany ekspozycji. Na skutek interwencji działaczy Oddziału PTTK w Suchej Beskidzkiej kwestionującej propozycję zmiany tematyki ekspozycji i powołania przez KTG Piotra Krzywdy na stanowisko kustosza, komisja odwołała go z tej funkcji. Jednocześnie KTG zrezygnowała z udziału w pracach związanych z uruchomieniem Ośrodka, pozostawiając obiekt i przyszłą ekspozycję w gestii Oddziału PTTK.

W sprawie uregulowania spraw związanych z przeniesieniem Ośrodka Historii Turystyki Górskiej z „szałasu" przy schronisku na Turbaczu do wnętrza schroniska, J.W. Gajewski i J. Konieczniak 5 lutego 2020 roku spotkali się z Tadeuszem Kochańskim, kustoszem, który zinwentaryzował sprzęty pozostawione w „szałasie" (niemal wszystkie do kasacji). Mając na uwadze pandemię i brak uzgodnień z gospodarzem schroniska w kwestii udostępnienia pomieszczenia dla kustosza, sprawa przekazania „szałasu" pozostaje otwarta. Z kolei Oddział Pieniński PTTK w Szczawnicy złożył w 2019 roku wniosek dotyczący przejęcia Ośrodka przy schronisku PTTK „Orlica" przez tenże Oddział (komisja przedstawiła swą opinię), lecz ZG PTTK nie zajął jak dotąd stanowiska. Stan ośrodka przy schronisku PTTK „Orlica" skłonił T. Dziurawca do przeprowadzenia wizji i zaproponowania wprowadzenie zmian w ekspozycji i modernizacji obiektu.

Jedyne posiedzenie Podkomisji ds. zagospodarowania odbyło się 25 maja 2018 roku. Kontakty dotyczące szlaków istniały – w myśl przyjętej strategii – głównie na linii oddział PTTK–COTG, a tylko niektóre zmiany sygnalizowano komisji (np. szlaki w rejonie Zakopanego), zaś o zmianach nie zawsze informowano (przykładem zmiana koloru szlaku

Hyrlata–Przełęcz Nad Roztokami–Ruske). Nie są również konsultowane ostateczne roczne plany prac znakarskich.

COTG PTTK, Wydawnictwo „Karpaty" – Andrzej Łączyński oraz firma „Targi w Krakowie" Sp. z o.o. byli organizatorami Międzynarodowych Konkursów „Najlepsze wydawnictwo o górach". Jury przewodniczył J.W. Gajewski, przewodniczący KTG, a komisja typowała swe wyróżnienia. I tak:

- w 3. konkursie (w roku 2018) wyróżnienia KTG ZG PTTK przyznano Wydawnictwu Kartograficznemu „EKO-GRAF" z Wrocławia za edycję przewodnika *Sudety* pióra Janusza Czerwińskiego oraz brytyjskiemu wydawnictwu Lonely Planet za publikację Bradleya Mayhew, Lindsaya Browna i Stuarta Butlera *Trekking in the Nepal Himalaya*,
- w 4. konkursie (w 2019 roku) KTG ZG PTTK przyznała wyróżnienia wydawnictwu Graftur za przewodnik Pawła Wojtysia Z *sercem w plecaku, czyli wędrówki po drogach i bezdrożach Ziemi Świętokrzyskiej i Sandomierskiej – Góry Świętokrzyskie, wokół pasma głównego – Łysogóry i okolice*; słowackiemu wydawnictwu DAJAMA za przewodnik Daniela Kollára i Viery Polákovéj *Tatry pre dieti*, brytyjskiemu wydawnictwu Bradt Travel Guides za przewodnik autorstwa Hillary Bradt i Kathy Jarvis *Trekking in Peru* oraz wydawnictwu austriackiemu KOMPASS-Karten za mapy *Nationalpark Hohe Tauern*,
- w 5. konkursie (2020 rok) wyróżniono Wydawnictwo „Bezdroża", Wydawnictwo Kartograficzne EKO-GRAF z Wrocławia oraz Tirolia Verlag GmbH z Innsbrucka;
- w 6. konkursie przyznano trzy wyróżnienia: dla Wydawnictwa „Bezdroża" (Kraków) za przewodniki *Alpy Zachodnie. 30 tras trekkingowych* i *Alpy Wschodnie. 32 trasy trekkingowe* oraz dla Babiogórskiego Parku Narodowego za książkę *Kredkami po naturze*.

Z inicjatywy przewodniczącego KTG ZG PTTK i według przez niego przygotowanego programu Towarzystwo było, wraz z Urzędem Miasta Krakowa, organizatorem ścieżki tematycznej „Turystyka" w ramach IV Europejskiego Kongresu Samorządów w Krakowie (26–27 kwietnia 2018 roku). Podobnie na podstawie przez niego przygotowanego programu „Współczesne zarządzanie turystyką – razem czy osobno", komisja była współorganizatorem wraz z Izbą Przemysłowo-Handlową w Krakowie bloku tematycznego w ramach V Europejskiego Kongresu Samorządów (8–9 kwietnia 2019 roku). Jako moderator wystąpił J.W. Gajewski.

Podkomisja Klubów Górskich PTTK spotkała się przy okazji zlotu klubów 25–27 maja 2018 roku oraz 1 sierpnia 2018 roku podczas Sympozjum KTG oraz przy okazji zlotu klubów 24 maja 2019 roku i 7 grudnia 2019 roku podczas Sympozjum Górskiego KTG ZG PTTK. Miała się też zebrać tradycyjnie podczas zlotu klubów górskich PTTK i przy okazji Sympozjum KTG ZG PTTK w roku 2020, lecz ograniczenia wynikające z warunków epidemiologicznych na to nie pozwoliły. Przedstawiciele klubów spotkali się dopiero podczas zlotu klubów w maju 2021 roku w Wiśle- Malince i w maju 2022 roku w Nowym Sączu.

Po raz kolejny należy podkreślić ważną i niekiedy niedocenianą rolę i aktywność klubów górskich (w ewidencji KTG ZG PTTK jest ich 73 oraz cztery kluby, które nie mają rekomendacji macierzystych oddziałów PTTK). Kluby skupiają górskie środowisko w wielu

rejonach kraju, organizując zarówno życie towarzyskie, jak i liczne wyjazdy w góry, w tym w góry wysokie. Ich aktywność związana jest też z działalnością popularyzatorską i edukacyjną. Członkowie niektórych klubów prowadzą też dyżury, a nawet prowadzą drobne prace remontowe w ośrodkach historii turystyki górskiej, np. Klub Turystyki Górskiej „Szarotka" z Wągrowca prowadził takie prace w „Zielonym Domku" w Ustrzykach Górnych.

Imprezy

Tradycyjnie cztery imprezy były organizowane pod auspicjami KTG ZG PTTK: Zloty Klubów Górskich PTTK, Ogólnopolskie Zloty Przodowników Turystyki Górskiej PTTK, Zloty Zdobywców i Sympatyków GOT PTTK oraz Zloty Sudeckich Przodowników Turystyki Górskiej. Udział członków KTG w tych imprezach nawiązuje do roli, jaka została im przypisana w postanowieniach regulaminu KTG ZG PTTK, tj. formy konsultacji komisji z turystami górskimi i okazji spotkania z działaczami Towarzystwa. Imprezy były także okazją do wręczenia wyróżnień zasłużonym działaczom PTTK i współpracownikom komisji.

Oddział PTTK w Kielcach przy współudziale miejscowego Klubu Górskiego zorganizował 18–20 maja 2018 roku 38. Zlot Klubów Górskich PTTK z bazą w Kielcach Karczówce. Po raz kolejny okazało się, że spotkania członków klubów górskich cieszą się dużą popularnością, zaś spotkanie z prezesami klubów Podkomisja zorganizowała – mając na uwadze koszty przejazdów – przy okazji Sympozjum KTG ZG PTTK, tj. 1 grudnia 2018 roku w Krakowie.

Kolejny, 49. Zlot Przodowników Turystyki Górskiej PTTK z bazą w Bartkowej nad Jeziorem Rożnowskim organizował, z zamiarem popularyzacji terenów Pogórzy, Hutniczo-Miejski Oddział PTTK w Krakowie 31 sierpnia–2 września 2018 roku. Po raz kolejny odnotowano mniejszą liczbę uczestników w porównaniu np. ze zlotem sudeckim, co wywołało (także po raz kolejny) dyskusję na temat celowości organizacji zlotów przodownickich. Niemniej jednak Oddział PTTK „Łucznik" z Radomia podjął się organizacji jubileuszowego zlotu w roku 2019 na terenie Podtatrza.

W schronisku PTTK „Trzy Korony" w Sromowcach Niżnych 15–16 września 2018 roku odbywał się 3. Ogólnopolski Zlot Zdobywców i Sympatyków GOT PTTK im. Przemka Jończyka Organizatorem był Klub Turystyki Górskiej „Diablak" im. ppłk. Tadeusza Korniłowicza, działający przy krakowskim Oddziale Wojskowym PTTK. KTG ZG PTTK wspierała tę inicjatywę, finansując wykonanie okolicznościowych odznak (proj. J.W. Gajewski).

Cieszący się dużą popularnością, już 57. Zlot Sudeckich Przodowników Turystyki Górskiej PTTK miał miejsce 5–7 października 2018 roku w Górach Bystrzyckich po polskiej i czeskiej stronie z bazą w schronisku PTTK „Jagodna" na Przełęczy Spalonej. Organizatorem był Oddział PTTK Ziemi Gnieźnieńskiej i Klub Górski „Ornak" im. ks. Tadeusza Hanelta w Gnieźnie.

Klub Górski w Rzeszowie przy współudziale miejscowego Oddziału PTTK zorganizował 23–26 maja 2019 roku 39. Zlot Klubów Górskich PTTK na terenie Pogórza Strzyżowsko-Dynowskiego z bazą w kompleksie rekreacyjnym w Pstrągowej. Spotkania członków klubów górskich cieszą się – co warto podkreślić – dużą popularnością. Z kolei spotkanie z prezesami klubów Podkomisja zorganizowała – mając na uwadze koszty przejazdów – przy okazji Sympozjum KTG ZG PTTK, tj. 7 grudnia 2019 roku w Krakowie.

Jubileuszowy 50. Zlot Przodowników Turystyki Górskiej PTTK z bazą w Gliczarowie na Podtatrzu zorganizował Oddział PTTK „Łucznik" z Radomia. Po raz kolejny odnotowano relatywnie mniejszą liczbę uczestników w porównaniu np. ze zlotem przodowników sudeckich, co wywoływało w poprzednich latach dyskusję na temat celowości organizacji ogólnopolskich zlotów przodownickich. Zdecydowano jednak o organizacji kolejnego, 51. zlotu w Górach Świętokrzyskich. Proponowano też, aby powrócić do tradycyjnej formy spotkań, związanej ze zgłaszaniem wniosków i ich głosowaniem. Jeden z wniosków dotyczył ponownego organizowania przez KTG ZG PTTK spotkań znakarzy.

W Krynicy Czarnym Potoku 21–22 września 2019 roku odbywał się 4. Ogólnopolski Zlot Zdobywców i Sympatyków GOT PTTK im. Przemka Jończyka. Organizatorem był Klub Turystyki Górskiej „Diablak" im. ppłk. Tadeusza Korniłowicza, działający przy Oddziale Wojskowym PTTK w Krakowie. KTG ZG PTTK wspierała tę inicjatywę m.in. finansując wykonanie okolicznościowych odznak (proj. J.W. Gajewski). Imprezy tego cyklu mają tradycyjnie charakter rodzinny, powiązany z uczestnictwem dzieci.

58. Zlot Sudeckich Przodowników Turystyki Górskiej PTTK odbywał się 18–20 października 2019 roku w Górach Stołowych z bazą w Pasterce. Organizatorem była Delegatura Sudecka KTG ZG PTTK wraz z KTG Oddziału PTTK „Ziemi Kłodzkiej" w Kłodzku. Odbyły się wycieczki – na Szczeliniec Wielki i w Broumovske Steny. W części programowej wystąpiły Małgorzata Fugowska – pracownik dyrekcji Parku Narodowego Gór Stołowych oraz Marta Wodecka-Duda z Oddziału PTTK w Kłodzku.

W związku z pandemią organizacja imprez, spotkań i szkoleń została w 2020 roku niemalże całkowicie wstrzymana. Nie doszło do tradycyjnych spotkań komisji z przedstawicielami klubów górskich, odwołano też planowane imprezy organizowane pod auspicjami komisji z zamiarem zorganizowania ich – o ile to będzie możliwe – w roku następnym.

Jedyną imprezą, która doszła do skutku w 2020 roku (4–6 września 2020 roku) był 51. Ogólnopolski Zlot Przodowników Turystyki Górskiej PTTK w Górach Świętokrzyskich z metą na Św. Katarzynie, któremu jednak, ze względu na bezpieczeństwo uczestników, komisja nie mogła patronować. Apelowała do organizatorów o zastosowanie wszelkich metod ochrony sanitarnej. Organizatorem zlotu w formie indywidualnego uczestnictwa był Oddział PTTK „Łucznik" z Radomia. Ale w 2021 roku odbyły się imprezy, których organizacja miała dojść do skutku rok wcześniej, czyli: 40. Zlot Klubów Górskich PTTK organizowany przez KTG „Grań" z Poznania (maj 2021 roku w Wiśle-Malince), 5. Zlot Zdobywców i Sympatyków GOT PTTK im. Przemka Jończyka, organizowany przez Klub „Diablak" (wrzesień 2021 roku, w Korbielowie) oraz 59. Zlot Sudeckich Przodowników Turystyki Górskiej PTTK, który ponownie został połączony z 52. Zlotem Przodowników Turystyki Górskiej PTTK (październik 2021 roku, w Międzygórzu).

Sympozja KTG ZG PTTK

Sympozjum KTG ZG PTTK, zorganizowane w ramach obchodów 100. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości 1918–2018, odbyło się zgodnie z tradycją w pierwszą sobotę grudnia, 1 grudnia 2018 roku Przyjęta formuła Sympozjum nawiązywała też do programu wprowadzonego w roku 2015 pod nazwą „Tereny górskie i obiekty w górach na Listach Światowego Dziedzictwa UNESCO". Wygłoszono następujące prelekcje: *Walki II*

Brygady Legionów Polskich podczas I wojny światowej na terenach Karpat Wschodnich o odzyskanie niepodległości przez Polskę (Stefan Rzonca); *Zorganizowana turystyka polska w Karpatach Wschodnich do 1939 roku* (Jerzy Kapłon); *Czarnohora – teren, przyroda i turystyka – Światowy Rezerwat Biosfery UNESCO* (Stanisław Sieradzki); *Gorgany – teren, przyroda i turystyka – Światowy Rezerwat Biosfery UNESCO* (Dariusz Dyląg); *Od Starostyny do Pikuja – Bieszczady Wschodnie* (Jacek Płonczyński). Między uczestników sympozjum rozlosowano bezpłatne wydawnictwa o tematyce górskiej.

Program Sympozjum Sudeckiego, zorganizowanego 16–17 listopada 2019 roku pod hasłem „Ziemia Kłodzka w kulturze, architekturze, przyrodzie" przez Delegaturę Sudecką KTG PTTK i Oddział PTTK „Ziemi Kłodzkiej" w Kłodzku obejmował 26 referatów zaprezentowanych w sesjach zatytułowanych: Historyczne spojrzenie na ziemię kłodzką; Społeczno-gospodarcze spojrzenie na ziemię kłodzką; Przyrodnicze aspekty ziemi kłodzkiej. Spotkaniu towarzyszyło zwiedzanie Kolegiaty Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny oraz Małej Twierdzy na Owczej Górze w Kłodzku.

Kolejne Sympozjum KTG ZG PTTK odbyło się 7 grudnia 2019 roku pod hasłem „Bezpieczeństwo i ratownictwo w polskich górach". Nawiązano do 110. rocznicy powstania w 1909 roku Tatrzańskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego. Z tej okazji wręczono na ręce Jana Krzysztofa, naczelnika TOPR, Medal KTG ZG PTTK dla Tatrzańskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego.

Na program Sympozjum składały się prelekcje: Zbigniewa Ładygina, publicysty i przewodnika z Zakopanego „Powstanie i pierwszy okres działalności Tatrzańskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego", Jana Krzeptowskiego-Sabały, kierownika Zespołu Aktywnej Edukacji Tatrzańskiego Parku Narodowego „Bezpieczeństwo ruchu turystycznego na terenie Tatrzańskiego Parku Narodowego – Światowego Rezerwatu Biosfery UNESCO" oraz Adama Maraska, zasłużonego ratownika i przewodniczącego Komisji Rewizyjnej TOPR „Sprzęt ratowniczy i ekwipunek turysty górskiego". Ponadto w dyskusji panelowej uczestniczyli: Witold Tomala – prezes Zarządu Głównego GOPR i ratownik Grupy Bieszczadzkiej GOPR, Szymon Wawrzuta – sekretarz Zarządu Grupy Beskidzkiej GOPR, Jan Krzysztof – naczelnik i członek Zarządu TOPR oraz J.W. Gajewski jako moderator.

Między uczestników sympozjum, podobnie jak w latach poprzednich, rozlosowano wydawnictwa o tematyce górskiej, a krakowskie wydawnictwo COMPASS przekazało uczestnikom bezpłatnie wodoodporne mapy *Tatry Polskie i Słowackie* w skali 1:50 000. Spotkanie cieszyło się dużym zainteresowaniem słuchaczy, bowiem liczne w ostatnich latach wypadki w górach skłaniają z jednej strony do refleksji, z drugiej – do podjęcia szerszego programu edukacji turystów w zakresie metodyki uprawiania turystyki górskiej.

Kolejne sympozjum, 19 listopada 2022 roku, organizowane ma być pod hasłem „Pod znakiem optymizmu" i poświęcone postaci Walerego Goetla.

Przodownicy turystyki górskiej PTTK

Na koniec 2021 roku liczba przodowników turystyki górskiej PTTK, mianowanych od początku akcji, sięgała 8373 osób. W poszczególnych latach mianowano:

- w 2018 roku 42 osoby, przy czym uprawnienia na Tatry uzyskało pięć osób, na Beskidy Zachodnie – 21, na Beskidy Wschodnie – 11, na Sudety – dziewięć, na

Góry Świętokrzyskie – cztery osoby, a 11 osób wyróżniono tytułem Honorowego Przodownika Turystyki Górskiej PTTK,

- w 2019 roku 41 osób, przy czym uprawnienia i rozszerzenie uprawnień na Beskidy Zachodnie uzyskało 20 osób, na Beskidy Wschodnie – 12, na Sudety – 11, na Góry Świętokrzyskie – 11 osób, 14 osób wyróżniono tytułem Honorowego Przodownika Turystyki Górskiej PTTK,
- w 2020 roku 46 osób, przy czym uprawnienia na Tatry uzyskało pięć osób, na Beskidy Zachodnie – 20, na Beskidy Wschodnie – 16, na Sudety – 10, na Góry Świętokrzyskie – pięć osób, a siedem osób wyróżniono tytułem Honorowego Przodownika Turystyki Górskiej PTTK,
- w 2021 roku 51 osób, przy czym uprawnienia na Tatry uzyskało dziewięć osób, na Beskidy Zachodnie – 26, na Beskidy Wschodnie – 22, na Sudety – dziewięć, na Góry Świętokrzyskie – sześć osób, a kolejnych sześć wyróżniono tytułem Honorowego Przodownika Turystyki Górskiej PTTK.

Komisji podlega 17 Regionalnych Komisji Egzaminacyjnych ds. przodowników turystyki górskiej, które zlokalizowane są w Białymstoku, Bielsku-Białej, Gdańsku, Katowicach, Kielcach, Krakowie, Lublinie, Łodzi, Nowym Sączu, Opolu, Poznaniu, Rzeszowie, Szczecinie, Tarnowie, Toruniu, Warszawie i we Wrocławiu.

Odnotować warto, że mimo ograniczenia uprawnień przodowników w porównaniu z uprawnieniami sprzed kilkudziesięciu lat (w praktyce coraz częściej ich działalność sprowadza się do obsługi akcji GOT PTTK) tytuł przodownika cieszy się popularnością, o czym świadczy liczba osób przystępujących do egzaminów.

Od 2014 roku prowadzone są prace związane z uaktualnieniem listy przodowników turystyki górskiej PTTK oraz nad tworzeniem elektronicznej ich bazy. Komisja stara się nawiązywać pocztą elektroniczną kontakty z oddziałowymi KTG, z komisjami egzaminacyjnymi ds. przodowników turystyki górskiej, z TRW GOT PTTK oraz przodownikami turystyki górskiej PTTK, co stopniowo pozwoli ustalić liczbę czynnych przodowników. Ich liczbę szacuje się obecnie na ok. trzy tysiące, a w internetowej bazie danych znajdują się 1182 nazwiska. Problemem, który nadal nie został rozwiązany w skali Towarzystwa, jest kwestia uprawnień do prowadzenia wycieczek przez przodowników turystyki górskiej PTTK.

Górska Odznaka Turystyczna PTTK

W latach 2018–2022, oprócz Centralnego Referatu Weryfikacyjnego GOT PTTK, działało od 120 (rok 2018) do 123 (lata 2020 i 2021) Terenowych Referatów Weryfikacyjnych GOT PTTK. W tych latach łącznie (w CRW oraz na podstawie sprawozdań TRW) przyznano 46 245 GOT, w tym: 17 156 popularnych, 11 122 małe brązowe, 5115 małych srebrnych, 2402 małe złote, 269 dużych brązowych, 153 duże srebrne, 119 dużych złotych, 267 małych i 30 dużych odznak „Za Wytrwałość” oraz 4977 odznak „W góry” (3032 brązowe, 1229 srebrnych, 716 złotych), a także 4635 norm na odznakę „Za Wytrwałość”. Szczegółowe wyniki akcji GOT w latach 2018–2021 przedstawione są w poniższej tabeli.

Rok		2018	2019	2020	2021	2018–2021
Liczba sprawozdań TRW		**114**	**102**	**101**	**97**	**414**
W góry	brązowa	731	747	748	806	3032
	srebrna	271	264	313	381	1229
	złota	160	154	186	216	716
Popularna		4834	4207	3814	4301	17156
mała	brązowa	2929	2687	2625	2881	11122
	srebrna	1321	1314	1214	1266	5115
	złota	650	536	548	668	2402
duża	brązowa	75	55	78	61	269
	srebrna	45	27	36	45	153
	złota	33	34	28	24	119
Normy za wytrwałość		1161	1077	1145	1252	4635
Za Wytrwałość	mała	66	45	96	60	267
	duża	3	8	9	10	30
RAZEM TRW		10 731	10 030	8 947	10 536	40 244
RAZEM CRW		1 548	1 125	1 893	1 435	6 001

Wprowadzoną przez KTG ZG PTTK pamiątkową odznakę „1918–2018, 100. ROCZNICA ODZYSKANIA NIEPODLEGŁOŚCI" (proj. Zofia Dziurawiec), przyznawaną w roku jubileuszowym każdemu zdobywcy GOT PTTK (naklejka w książeczce GOT PTTK upoważniała do zakupu odznaki), rozprowadzał COTG PTTK w Krakowie. Do 15 marca 2019 roku sprzedano ponad 4200 odznak, ale wykup ich nie był obligatoryjny.

Należy odnotować, że w ostatnich latach rośnie liczba rozmaitych odznak turystycznych wprowadzanych przez oddziały i różne placówki PTTK, w tym przez COTG PTTK, a nawet osoby prywatne. Ich artystyczna wartość bywa dyskusyjna. Jedyną odznaką Komisji Turystyki Górskiej ZG PTTK jest Górska Odznaka Turystyczna PTTK, która ma świadczyć o doświadczeniu i stażu turystycznym zdobywcy.

Znakowanie szlaków górskich

Znakowaniem szlaków turystycznych zajmują się obecnie różne instytucje, w związku z czym w terenie powstają rozmaite szlaki, o różnych znakach, opatrzone różnymi nazwami, czego przykładem szlaki biograficzne, pielgrzymkowe, szlaki o charakterze lokalnym itp. Jednocześnie odnotowuje się zmiany tzw. operatorów szlaku, toteż sprawami znakowania, i to na szlakach głównych, zajmują się zarówno oddziały PTTK, jak i Lasy Państwowe, urzędy gminne itp. Niektóre oddziały PTTK, a przede wszystkim COTG PTTK, podejmują próby wykonywania prac znakarskich nie tylko ze środków resortowych, ale także ze środków samorządów, władz lokalnych i innych. COTG PTTK zmierza do stworzenia w Towarzystwie bazy szlaków, aplikował także do programu Interreg V-A Polska–Słowacja 2014–2020.

Podkomisja ds. zagospodarowania spotkała się 25 maja 2018 roku Jej działalność, zwłaszcza po roku 2019, została w praktyce zastąpiona działalnością delegatur KTG ZG PTTK i ich kontaktami zarówno z oddziałami PTTK, jak i COTG PTTK. Odrębnie COTG PTTK zorganizował w Krakowie (22 kwietnia 2018 roku i 19 maja 2019 roku) i we Wrocławiu (21 kwietnia 2018 roku i 20 maja 2019 roku) spotkania z przedstawicielami oddziałów PTTK prowadzących prace znakarskie, do udziału w których zaproszono też przedstawicieli KTG ZG PTTK (J.W. Gajewski, J. Konieczniak). W latach 2020–2021 roku komisja nie uczestniczyła w cyklu planowania prac znakarskich, natomiast odnotować można, jak wspomniano wyżej, kontakty delegatur KTG ZG PTTK z COTG PTTK, które dotyczyły korekty planów prac znakarskich i przebiegu szlaków.

Na skutek zmian organizacyjnych w niektórych oddziałach PTTK konieczne stało się wprowadzenie w Sudetach zmian granic znakowania. Delegatura Sudecka na posiedzeniu 22 listopada 2019 roku uzgodniła obszary znakowania 14 oddziałów PTTK i przygotowała wykaz przekazany do ZG PTTK do zatwierdzenia.

Na wniosek Oddziału PTTK „Ziemi Kłodzkiej" komisja podjęła uchwałę o nadaniu imienia Władysława Biskupa (1937–2020), wieloletniego znakarza szlaków sudeckich, odcinkowi szlaku żółtego Kłodzko–Kłodzka Góra.

Koordynacja przez KTG ZG PTTK prac znakarskich (projekt uchwały Zarządu Głównego PTTK w tej sprawie przygotowany był przez KTG ZG PTTK jeszcze w 2014 roku, lecz nie został przyjęty) okazała się niemożliwa, bowiem COTG PTTK, powołując się na statut Towarzystwa, do realizacji przyjmuje wyłącznie plany przedstawione przez oddziały, pozostawiając komisji uzgodnienia ewentualnych zmian z oddziałami, a nie zawsze stanowisko KTG ZG PTTK znajduje poparcie z ich strony.

Ze względu na ograniczone środki finansowe i zachodzące zmiany w infrastrukturze komunikacyjnej wciąż powraca kwestia likwidacji odcinków szlaków prowadzących wzdłuż dróg dostępnych samochodem, co oddziały PTTK – przygotowując plany prac znakarskich – powinny brać pod uwagę. KTG ZG PTTK wciąż apeluje o kasowania tego typu szlaków, lecz wykazy szlaków przeznaczonych do kasacji nie znajdują odzwierciedlenia w planach robót.

KTG ZG PTTK przygotowała i przedstawiła ZG PTTK projekt programu szkolenia kadry znakarskiej (opr. M. Szot), lecz propozycja została oddalona. Docelowo ma ona czerpać z instrukcji już obowiązującej. Projekt przekazano Komisji Turystyki Pieszej ZG PTTK jeszcze w 2017 roku, nawiązując do ustaleń podjętych na wspólnym posiedzeniu 7–8 października 2017 roku z myślą o opracowaniu wspólnego dokumentu i ponownego przedstawienia ZG PTTK.

W związku z projektem przygotowanym przez COTG PTTK wspólnie z władzami władzami KST w ramach programu Interreg V-A Polska–Słowacja 2014–2020, związanego m.in. z finansowaniem znakowania szlaków, COTG PTTK i Delegatura Wschodniokarpacka KTG ZG PTTK rozporządza – opracowanym na spotkaniach przedstawicieli KTG ZG PTTK z przedstawicielami sekcji znakowania KST – wykazem już istniejących, wykonanych w ostatnich latach, oraz planowanych szlaków granicznych i transgranicznych. Mimo przyjętych generalnych zasad oznakowania szlaków granicznych i stanowiska KTG ZG PTTK, na niektórych odcinkach granicznych w Beskidzie Niskim i Bieszczadach będą prowadzić wspólnie dwa szlaki znakowane. W tej sytuacji strona słowacka nie widzi konieczności kasacji niebieskiego szlaku od przełęczy Glinne do Babiej Góry.

KTG ZG PTTK popiera zasadę centralnego odnawiania szlaków i wykonawstwa drogowskazów przez COTG PTTK. Według danych COTG PTTK w poszczególnych latach odnowiono następującą liczbę kilometrów szlaków górskich, narciarskich i konnych:

Rok	Sudety	Karpaty	Góry Świętokrzyskie
2018	1442	1457	56
2019	1123	1944	77
2020	1132	2100	68
2021	660	1040	51

Osobną grupę stanowią stanowiska drogowskazów (słupy) oraz urządzenia towarzyszące szlakom narciarskim i jeździeckim (np. kierunkowskazy, znaki ostrzegawcze, tyczki). Ponadto wykonywano tabliczki z nazwami punktów topograficznych, schematyczne mapy szlaków itp. Odnotować trzeba też fakt pojawiania się na szlakach PTTK drogowskazów montowanych przez administracje gmin, leśnictw i inne instytucje oraz szlaków wprowadzanych przez władze i organizacje lokalne.

W świetle uzgodnień ze Słowackim i Czeskim Klubami Turystów stopniowo wprowadzane były w miejscowościach przygranicznych drogowskazy kierujące do miejscowości po stronie słowackiej lub czeskiej. Ich wykaz przygotowała KTG ZG PTTK i przekazała do COTG PTTK. Dodatkowo na drogowskazach oznakowane są szlaki międzynarodowe Europejskiego Związku Wędrownictwa (EWV-ERA-FERP) typu „E" (w górach szlaki E-3 i E-8). EWV zaproponował wprowadzanie dodatkowego oznakowania „europejskiego", czego jednak ani oddziały PTTK, ani COTG PTTK w planach znakarskich nie uwzględniają.

Kursy znakarzy organizowane pod auspicjami KTG ZG PTTK odbywały się: 13–15 kwietnia 2018 roku w Jedlinie Zdroju; 20–22 kwietnia 2018 roku w Głobikowej na Pogórzu Strzyżowskim; 12–14 kwietnia 2019 roku w Bukowcu k. Jeleniej Góry; 11–13 czerwca 2021 roku w Rabce oraz 6–8 maja 2022 roku w schronisku PTTK „Andrzejówka".

Kontakty zagraniczne

Na zaproszenie sekcji znakowania Słowackiego Klubu Turystów (KST) w dorocznym spotkaniu znakarzy w Zvoleniu uczestniczyli: J.W. Gajewski i A. Kucia 21–22 kwietnia 2018 roku, Jarosław Dąbrowski (ZG PTTK) i J. Konieczniak 23–24 marca 2019 roku oraz J. Dąbrowski i J.W. Gajewski 30 kwietnia–1 maja 2022 roku

Od 28 września do 1 października 2018 roku w Echternach (Luksemburg) odbywało się 49. plenarne zebranie Europejskiego Związku Wędrownictwa (ERA-EWV-FERP), w którym uczestniczył J.W. Gajewski. Zwrócono uwagę, że PTTK powinno utrzymywać wiodące przez polskie terytorium górskie szlaki E3 i E8 oraz nizinne E9 i E11. Sugerowano oznakowanie tych szlaków dodatkowo znakami „europejskimi", przyjętymi przez ERA-EWV-FERP.

J.W. Gajewski uczestniczył 23 maja 2019 roku w spotkaniu zorganizowanym przez COTG PTTK (J. Kapłon, T. Gołąbek) w Vyšným Kubinie z przedstawicielami KST w sprawie realizacji programu Interreg V-A Polska–Słowacja 2014–2020. Przedmiotem rozmów były

graniczne i transgraniczne szlaki w Beskidzie Niskim i Bieszczadach. W praktyce rozmowy nawiązywały do punktów 2 i 3 porozumienia podpisanego 2 czerwca 2007 roku w Nowym Sączu przez prezesów PTTK, KČT i KST (Lech Drożdżyński, Jan Stráský, Miroslav Herchl), realizowanego od lat przez KTG ZG PTTK i sekcję znakowania KST. Ustalenia te dotyczyły m.in. utrzymania podwójnego oznakowania odcinka granicy od Przeł. Regetowskiej po Krzemieniec.

W 1967 roku w Cieplicach odbyło się pierwsze spotkanie przedstawicieli KTG ZG PTTK z delegacjami KČT i KST w sprawie współpracy przygranicznej i metodyki znakowania szlaków. Co roku, z czasem co dwa–trzy lata, spotykano się kolejno w górach Polski, Czech i Słowacji. W 2019 roku organizatorem kolejnego spotkania, które odbywało się 30 maja–2 czerwca 2019 roku w schronisku PTTK na Przysłopie w Beskidzie Śląskim, była strona polska. Uczestniczyli: Pavel Přilepka, Stanislav Duchek i Ladislav Novák z KČT, Eva Škutová, Miloslav Kubla i Tomáš Balogh z KST, a z KTG ZG PTTK – J.W. Gajewski, M. Szot, J. Konieczniak i trzech przedstawicieli delegatur. Z ramienia ZG PTTK w spotkaniu uczestniczył J. Dąbrowski. Prezentacje towarzyszące spotkaniu obejmowały m.in. tematy związane z programami kursów znakarskich, analizą przykładów dobrego i złego znakowania, likwidacją przez PTTK przygranicznych szlaków koloru czarnego (KST i KČT nie stosuje tego rodzaju oznakowania), uzgodnień przyjętych 26 maja 2019 roku na spotkaniu przedstawicieli Delegatury Sudeckiej z przedstawicielami KČT (J. Simon, V. Čech), Karkonoskiego Parku Narodowego (M. Růžička) i Europejskiego Ugrupowania o Współpracy Novum (M. Vlasák) w schronisku PTTK „Andrzejówka" w sprawie znakowania szlaków przygranicznych na terenie gór byłego województwa wałbrzyskiego i Královéhadeckého kraju.

Sekretariat Europejskiego Związku Wędrownictwa (EWV-ERA-FERP) zwrócił się do komisji z pytaniem dotyczącym bezpieczeństwa osób LGBT poruszających się po międzynarodowych szlakach „E" na terytorium Polski. Interwencja nawiązywała do stanowisk zajmowanych przez lokalne administracje (np. Radę Powiatu Leskiego), związanych z ogłaszaniem „stref wolnych od LGBT".

Mimo że przedstawiciele KTG ZG PTTK w tej kadencji nie są już członkami Zespołu Zagranicznego ZG PTTK, to J.W. Gajewski jest nadal na liście kontaktów Europejskiego Związku Wędrownictwa (EWV-ERA-FERP).

Rocznik „Wierchy"

W 2019 roku ukazał się drukiem 82. tom, za rok 2016, rocznika „Wierchy" – organu Komisji Turystyki Górskiej ZG PTTK - po części swą treścią nawiązujący do jubileuszu 110-lecia utworzenia Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego. Kolejne tomy ukazały się – 83. za rok 2017 i 84. za rok 2018 w roku 2020, a tom 85. za rok 2019 w roku 2021.

Redakcja „Wierchów" nie wypłaca honorarium autorom tekstów; rocznik – poza pracami redakcyjnymi – przygotowywany jest społecznie. COTG PTTK na wniosek komitetu redakcyjnego uruchomił jego sprzedaż także w wersji elektronicznej.

W skład komitetu redakcyjnego „Wierchów" na lata 2018–2022 wchodzą Joanna Pociask-Karteczka – przewodnicząca oraz Stefan W. Alexandrowicz, Jerzy W. Gajewski, Ewa Grzęda, Ryszard Kantor, Andrzej Matuszyk, Zbigniew Mirek, Jacek Potocki, Jacek Purchla, Mieczysław Rokosz, Ewa Roszkowska, Zdzisław J. Ryn, Wiesław A. Wójcik (redaktor naczelny), Janusz Zdebski i Bogdan Zemanek.

Co roku Zarząd Główny PTTK przyznaje – na wniosek komitetu redakcyjnego „Wierchów” – Nagrodę Literacką im. Władysława Krygowskiego. Wyróżnienie to, za rok 2017, otrzymał dr Przemysław Wiater, historyk sztuki, kustosz Domu Carla i Gerharta Hauptmannów w Szklarskiej Porębie; za rok 2018 – Ryszard M. Remiszewski, redaktor *Prac Pienińskich*; za rok 2019 – prof. Zbigniew Wójcik; za rok 2020 – Wojciech Byrcyn, były dyrektor Tatrzańskiego Parku Narodowego.

1.2. Turystyka narciarska

Skład osobowy Komisji Turystyki Narciarskiej ZG PTTK XIX kadencji, został wybrany podczas Krajowej Konferencji Turystyki Narciarskiej PTTK w Szczyrku w dniu 16 grudnia 2017 i zatwierdzony Uchwałą ZG PTTK nr 53/XIX/2018 w dniu 10 marca 2018 roku. Skład osobowy komisji na koniec XIX kadencji – zob. s. 23. Współpracownicy komisji: Wojciech Biedrzycki - Honorowy Przewodniczący KTN ZG PTTK, Edmund Brzozowski – Honorowy Przewodniczący KTN ZG PTTK, Ryszard Betcher, Robert Borkowski, Michał Chruściel, Arkadiusz Kopczyk

W czasie mijającej, XIX kadencji, z uwagi na ograniczenia pandemiczne, odbyły się tylko cztery posiedzenia komisji:

1. 26 maja 2018 roku.

Głównym celem zebrania było przygotowanie regulaminu i planu pracy komisji na całą kadencję oraz podział obowiązków pośród jej członków. Podjęto pracę przy układaniu kalendarza imprez na kolejny sezon narciarski.

Największą obawę, w sprawie ich praktycznego funkcjonowania, wzbudziły wchodzące w życie przepisy RODO oraz nowa ustawa dotycząca usług turystycznych. Obecni na posiedzeniu członkowie Zarządu Głównego zadeklarowali wystąpienie do ZG o pomoc w sprawie interpretacji uregulowań dotyczących ochrony danych osobowych.

Dyskutowano na temat zwiększenia liczebności polskich turystów w Międzynarodowych Zimowych Zlotach Turystów. Zainteresowanie zlotami wykazali przedstawiciele Komisji Turystyki Pieszej oraz Komisji Turystyki Górskiej ZG PTTK.

Pięciu osobom przyznano uprawnienia Przodownika Turystyki Narciarskiej PTTK, dwie osoby uzyskały rozszerzenie tych uprawnień. Nadano jeden tytuł „Honorowy PTN PTTK" oraz dwa tytuły „Honorowy Przewodniczący KTN ZG PTTK". W trakcie spotkania dyskutowano o formach promocji turystyki narciarskiej. Protokół z posiedzenia przekazano do ZG.

2. 6 października 2018 roku.

Głównym celem zebrania było przygotowanie instrukcji dla Terenowych Referatów Weryfikacyjnych Odznak Narciarskich PTTK. Instrukcję przyjęto Uchwałę nr 8/XIX/18. Przyjęto kalendarz imprez narciarskich na sezon 2018/2019. Ustalono, na jakich imprezach i przez kogo prowadzone będzie narciarskie szkolenie praktyczne. Uchwalono, które z imprez będą rekomendowane do ZG o przyznanie dofinansowania (Rajd po Jurze, Wędrówki Północy i Rajd Karkonoski).

Postanowiono zlecić wykonanie odznak Instruktora Turystyki Narciarskiej PTTK oraz Przodownika Turystyki Narciarskiej PTTK. Protokół z posiedzenia przekazano do ZG.

3. 25 maja 2019 roku.

Głównym celem zebrania było przeprowadzenie egzaminu na uprawnienia i rozszerzenie uprawnień Przodownika Turystyki Narciarskiej PTTK. Poza tym podjęto uchwałę na temat przyznania tytułu Honorowy Przodownik Turystyki Narciarskiej PTTK oraz Wysokogórskich Odznak Narciarskich PTTK.

W celu przeprowadzenia egzaminu powołano komisję egzaminacyjną w składzie: Edward Borek (członek KTN ZG, Przodownik Turystyki Narciarskiej oraz Instruktor Turystyki

Narciarskiej) – przewodniczący komisji, Ryszard Gerszewski (przewodniczący KTN ZG, Przodownik Turystyki Narciarskiej oraz Instruktor Turystyki Narciarskiej) i Tadeusz Ryszkowski (członek KTN ZG, Przodownik Turystyki Narciarskiej oraz Instruktor Turystyki Narciarskiej) – członkowie komisji egzaminacyjnej.

Egzamin na uprawnienia PTN zdały dwie osoby: Jacek Dziwisz i Przemysław Misiąg. Uprawnienia PTN rozszerzyli: Andrzej Małek i Jerzy Michalak. Poza rozszerzeniem uprawnień PTN A. Małek i J. Michalak spełnili pozostałe wymogi, które pozwoliły na nadanie im uprawnień Instruktora Turystyki Narciarskiej PTTK na narty skiturowe. Równocześnie Małgorzata Gerszewska uzyskała uprawnienia ITN na narty śladowe na tereny nizinne.

KTN ZG podjął uchwałę nadającą tytuł Honorowy PTN następującym osobom: Janusz Kulpa – Bielsko-Biała, Andrzej Małek – Bielsko-Biała, Lucjan Simka – Bielsko-Biała, Wojciech Hosumbek – Bielsko-Biała, Jacek Żeliński – Bielsko-Biała, Jan Górecki – Wrocław, Teresa Muciek-Dac – Wrocław, Adam Moczarski – Gdańsk, Tadeusz Rufiński – Białystok i Aleksander Dawidziak – Rzeszów. Postanowiono pierwszym 17 osobom, aktywnym PTN, przekazać nieodpłatnie odznaki PTN.

Przyznano trzem osobom Wysokogórską Odznakę Narciarską (Tomasz Fischer, Zdzisław Wańczyk, Piotr Byrski). Pozostałe sprawy, omawiane na posiedzeniu KTN ZG, ujęte zostały w protokole zebrania, który został przekazany do ZG.

4. 5 października 2019 roku.

W związku z brakiem kworum zebrani nie byli władni podjąć wiążących decyzji i przyjąć uchwały. Postanowiono odpowiednie uchwały przyjąć w terminach późniejszych w drodze głosowania elektronicznego.

Omówiono przebieg spotkania w Orlu (Góry Izerskie), podczas którego dyskutowano o bezpieczeństwie na górskich imprezach narciarskich. Zapoznano się z dokumentacją i wnioskami ośmiu osób o przyznanie Wysokogórskiej Odznaki Narciarskiej. Dyskutowano na temat regulaminu komisji egzaminacyjnej na uprawnienia PTN. Omówiono udział ITN w szkoleniach podczas imprez narciarskich w sezonie 2019/2020. Ustalono, kto z członków KTN ZG, gdzie i kiedy wręczy odznaki i legitymacje Honorowego PTN.

Pozostałe sprawy, omawiane na posiedzeniu KTN ZG, ujęte zostały w protokole zebrania, który został przekazany do ZG.

W latach 2020, 2021 oraz 2022 z uwagi na sytuację epidemiologiczną nie odbyło się żadne posiedzenie Komisji Turystyki Narciarskiej ZG PTTK. Mimo to w drodze głosowania elektronicznego w tym czasie zostało podjętych 16 uchwał. Dotyczyły m.in.:

- przyznania Wysokogórskiej Odznaki Narciarskiej ośmiu osobom,
- przyznania tytułu Honorowego Przodownika Turystyki Narciarskiej dziewięciu osobom,
- uchwalenia regulaminów: komisji egzaminacyjnej i ogólnego podkomisji działającej w ramach KTN ZG,
- powołania Podkomisji Ratownictwa Narciarskiego z jej przewodniczącym Robertem Borkowskim,
- powołania Terenowych Referatów Weryfikacyjnych w Warszawie (przy Oddziale „Mazowsze”) oraz w Nowym Targu (przy Oddziale „Gorce”),

- przyznania i rozszerzenia uprawnień Przodownika Turystyki Narciarskiej czterem osobom,
- uchwalenia nowego regulaminu Odznak Narciarskich PTTK (zatwierdzonego Uchwałą Prezydium ZG nr 219/XIX/2022 w dniu 22 kwietnia 2022 roku).

Kadra programowa

Kadrę programową, leżącą w zainteresowaniu Komisji Turystyki Narciarskiej ZG PTTK, stanowią Instruktorzy Turystyki Narciarskiej PTTK (ITN) oraz Przodownicy Turystyki Narciarskiej PTTK (PTN).

W 2019 roku:

- uprawnienia ITN uzyskały trzy osoby (dwie na narty skiturowe, jedna na narty śladowe w terenie nizinnym),
- uprawnienia PTN uzyskały dwie osoby.

W roku 2020 nie przyznano nikomu uprawnień ITN ani PTN. Przyczyną był brak śniegu na terenach nizinnych, który jest konieczny, by można było przeprowadzić praktyczne szkolenie oraz sprawdzian technik biegowych na nartach turystycznych.

W roku 2021 przyznano dwa uprawnienia PTN.

W roku 2022 (do końca czerwca) jedna osoba uzyskała uprawnienia PTN.

Przybliżona liczba aktywnych Instruktorów Turystyki Narciarskiej PTTK wynosi 10 osób (pięć z uprawnieniami na narty śladowe w terenie nizinnym oraz pięć z uprawnieniami na narty skiturowe w terenie górskim). Ostatnia wydana legitymacja ITN nosi numer 64.

Liczba aktywnych Przodowników Turystyki Narciarskiej PTTK wynosi ok. 30 osób (przekazano im nieodpłatnie – zakupione ze środków komisji – odznaki Przodownika Turystyki Narciarskiej PTTK). Ostatnia wydana legitymacja PTN posiada numer 1644.

Komisja nie dysponuje informacją, które z legitymacji ITN i PTN należą do osób zmarłych.

Szkolenia praktyczne, uczące jazdy na nartach turystycznych w stopniu zaawansowanym na uprawnienia PTN i ITN, odbywały się podczas imprez ujętych w kalendarzu imprez KTN ZG: „Wędrówki Północy", „Zemowe Wandre", Rajd Karkonoski, „Beskid Niski", „Jaworzec 2022" oraz podczas szkoleń indywidualnych.

Aktywnymi instruktorami szkolącymi (ITN) byli:

- Michał Chruściel,
- Małgorzata Gerszewska
- Ryszard Gerszewski,
- Jan Jabłoński,
- Andrzej Małek,
- Jerzy Michalak.

Egzaminy teoretyczne, dokumentujące znajomość terenu przyszłych uprawnień przodownickich (tereny nizinne oraz górskie: Sudety, Beskidy Zachodnie, Beskidy Wschodnie i Tatry Polskie), prowadzone były pisemnie w formie testowej.

W trakcie kadencji komisja nie przeprowadzała konkursów oraz żadnym nie patronowała.

Zorganizowane imprezy
Imprezy centralne, które odbywały się pod patronatem komisji i umieszczone zostały w kalendarzu imprez.

2018

- 50. Rajd Narciarski po Jurze 10–14 stycznia 2018 roku. Organizatorzy: Oddział PTTK w Zawierciu oraz KT „Ostańce", baza rajdu znajdowała się w Folwarku Zrębice w gminie Olsztyn, uczestniczyło 51 osób, kierownikiem rajdu była Joanna Kuta,
- 49. Ogólnopolski Rajd Narciarski „Wędrówki Północy" 20–27 stycznia 2018 roku. Organizatorem był Oddział PTTK w Suwałkach, bazą rajdu była miejscowość Krzywe, uczestniczyło 40 osób, kierownictwo imprezy spoczywało w rękach Beaty Karwel,
- X Międzynarodowy Zimowy Zlot Turystów 25–28 stycznia 2018 roku. Organizatorem była strona słowacka (Klub Słowackich Turystów), współorganizatorem PTTK i Klub Czeskich Turystów, bazą była Oszczadnica na Słowacji, uczestniczyło 1507 turystów, z tego 67 z Polski (pozostałymi uczestnikami byli turyści z Czech i ze Słowacji), koordynatorem z ramienia PTTK i KTN ZG był Edmund Brzozowski,
- IV Ogólnopolski rajd Narciarski „Zemowe Wandre" 7–11 lutego 2018 roku. Organizatorzy: Narciarski Klub Turystyczny „Szuraczek" z Kościerzyny (Oddział Regionalny PTTK w Gdańsku) i Klub Turystów Pieszych „Bąbelki" z Gdańska (Oddział Gdański PTTK), baza rajdu znajdowała się w miejscowości Ostrzyce, uczestniczyły 33 osoby, kierownikiem imprezy był Ryszard Gerszewski. Oprócz tras turystycznych prowadzone było szkolenie z podstaw techniki biegowej na nartach śladowych (prowadzący: Ryszard Gerszewski),
- II Szkoleniowy Rajd Narciarski „Beskid Niski" 21–25 lutego 2018 roku. Organizator: NKT „Szuraczek" z Kościerzyny, baza w miejscowości Kotań, uczestniczyło 18 osób, kierownikiem był Ryszard Gerszewski. Oprócz tras turystycznych na rajdzie prowadzone było szkolenie z podstaw techniki zjazdowej na nartach śladowych (prowadzący: Michał Chruściel),
- V Rajd Narciarski Szlakami Pasma Radziejowej 24–25 lutego 2018 roku. Organizator: Komisja Turystyki Narciarskiej Oddział PTTK „Beskid" w Nowym Sączu, uczestniczyło 10 osób, kierownikiem był Edward Borek,
- V Rajd Narciarski Szlakami Pasma Jaworzyny Krynickiej 1–2 marca 2018 roku. Organizator: Komisja Turystyki Narciarskiej Oddział PTTK „Beskid" w Nowym Sączu, uczestniczyło osiem osób, kierownikiem był Edward Borek,
- XVIII Spotkanie Narciarzy Śladowych 1–4 marca 2018 roku. Organizator: magazyn turystyczno-krajoznawczy PTTK „Na szlaku" i Klub Turystyczny PTTK „Ostańce"

Zawiercie, miejsce spotkania: schronisko PTTK na Starych Wierchach w Gorcach, uczestniczyło 16 osób, kierownikiem był Juliusz Wysłouch,

- 63. Ogólnopolski Rajd Narciarski „Karkonosze 2018" 10–17 marca 2018 roku. Organizator: Oddział PTTK „Sudety Zachodnie" w Jeleniej Górze, bazę noclegową stanowiły schroniska: PTTK Przełęcz Okraj, PTTK Odrodzenie i Dom Śląski, uczestniczyły 44 osoby, kierownikiem był Jan Jabłoński,
- XIII Towarzyskie Spotkanie Narciarzy im. Stanisława Szymulańskiego 18–24 marca 2018 roku. Organizator: Komisja Turystyki Narciarskiej ZG PTTK, bazą noclegową było schronisko PTTK na Polanie Chochołowskiej w Tatrach Zachodnich uczestniczyło 15 osób, kierownikiem imprezy był Edmund Brzozowski,
- spotkanie szkoleniowe narciarzy turowych 8–15 grudnia 2018 roku w Dolomitach (Włochy). Organizator: Komisja Turystyki Narciarskiej Oddział PTTK „Beskid" w Nowym Sączu, uczestniczyły cztery osoby, kierownikiem był Edward Borek,
- Zlot Przodowników Turystyki Narciarskiej PTTK 10–15 grudnia 2018 roku. Organizator: Komisja Turystyki Narciarskiej ZG PTTK, baza noclegowa znajdowała się w Szklarskiej Porębie, uczestniczyło 17 osób, kierownictwo imprezy: Jan Jabłoński i Ryszard Gerszewski. Podczas zlotu przeprowadzono szkolenie technik zjazdowych na nartach śladowych wymagane do uzyskania uprawnień PTN i ITN. Szkolenie prowadził Michał Chruściel.

2019

- 51. Rajd Narciarski po Jurze 9–13 stycznia 2019 roku. Organizatorzy: Oddział PTTK w Zawierciu oraz KT „Ostańce", kierownikiem rajdu była Joanna Kuta,
- Towarzyskie Spotkanie Narciarzy „Beskidy 2019" (Beskidy Kysucke, Słowacja). Termin: 9–13 stycznia 2019 roku. Organizator: KTN Odział PTTK „Podbeskidzie" Bielsko-Biała, kierownikiem był kol. Edmund Brzozowski,
- 50. Ogólnopolski Rajd Narciarski „Wędrówki Północy" 26 stycznia–2 lutego 2019 roku, organizatorem był Oddział PTTK w Suwałkach, bazą rajdu była miejscowość Gulbieniszki, uczestniczyło 71 osób, kierownictwo imprezy spoczywało w rękach Beaty Karwel,
- V Ogólnopolski Rajd Narciarski „Zemowe Wandre" 6–10 lutego 2019 roku. Organizatorzy: Narciarski Klub Turystyczny „Szuraczek" z Kościerzyny (Oddział Regionalny PTTK w Gdańsku) i Klub Turystów Pieszych „Bąbelki" z Gdańska (Oddział Gdański PTTK), baza rajdu znajdowała się w miejscowości Szymbark, uczestniczyły 32 osoby, kierownikiem imprezy był Ryszard Betcher. Oprócz tras turystycznych prowadzone było szkolenie z podstaw technik biegowych na nartach śladowych oraz zaawansowane z technik biegowych dla kandydatów na uprawnienia PTN (prowadzący: Ryszard Gerszewski),
- III Szkoleniowy Rajd Narciarski „Beskid Niski" 20–24 lutego 2019 roku. Organizator: NKT „Szuraczek" z Kościerzyny, baza znajdowała się w miejscowości Tylicz, uczestniczyły 33 osoby, kierownikiem był Ryszard Ceszlak. Oprócz tras turystycznych na rajdzie prowadzone było szkolenie z podstaw technik zjazdowych na nartach śladowych (prowadzący: Michał Chruściel) oraz zaawansowane dla kandydatów na PTN (prowadzący: Ryszard Gerszewski),

- XIX Spotkanie Narciarzy Śladowych – Jaworki, 28 lutego–3 marca 2019 roku, kierownikiem był Juliusz Wysłouch,
- 64. Rajd Narciarski „Karkonosze 2019”, 10–16 marca 2019 roku, organizator: KTN PTTK Jelenia Góra, kierownikiem był Jan Jabłoński,
- XIV Tatrzański Spotkanie Narciarzy im. Stanisława Szymulańskiego – Polana Chochołowska, 9–14 kwietnia 2019 roku, uczestniczyło 15 osób, kierownikiem był Edmund Brzozowski,
- Ogólnopolskie rozpoczęcie sezonu narciarskiego, termin: 11–15 grudnia 2019 roku, schronisko Barborka na stokach góry Pradziad (Czechy), uczestniczyło 30 osób, kierownikiem był Leszek Gapiński. W trakcie imprezy prowadzone było szkolenie telemarkowe na nartach śladowych (prowadzący: Michał Chruściel) oraz z zawansowanych technik zjazdowych dla kandydatów na uprawnienia PTN (prowadzący: Ryszard Gerszewski).

2020

- 52. Rajd po Jurze, Ogólnopolski Rajd Narciarski, impreza na nartach śladowych, 9–12 stycznia 2020 roku, baza rajdu to ośrodek rekreacyjny „Leśny Zakątek” w Jaroszowcu, organizatorami byli Oddział PTTK w Zawierciu oraz KT „Ostańce”, kierownikiem rajdu była Joanna Kuta,
- 51. Rajd Narciarski „Wędrówki Północy” – Ogólnopolski Rajd Narciarski na nartach śladowych, 25 stycznia–1 lutego 2020 roku, Augustów, Puszcza Augustowska, organizatorem był Oddział PTTK im. J. Klimko w Suwałkach, uczestniczyło 67 osób, kierownikiem rajdu była Beata Karwel,
- XI Międzynarodowy Zimowy Zlot Turystów, Rymarov (Czechy), zorganizowany przez Klub Czeskich Turystów 30 stycznia–2 lutego 2020 roku, koordynator uczestnictwa turystów strony polskiej: Edmund Brzozowski oraz KTN Oddział PTTK „Podbeskidzie” w Bielsku-Białej wraz z Oddziałem PTTK „Sudety Wschodnie” w Prudniku, ogółem ze strony polskiej w zlocie wzięło udział 41 osób – organizacyjny „paliczek sztafetowy” na zakończenie XI MZZT-2020 przejął Jacek Potocki, członek ZG PTTK, jako że PTTK w roku 2022 będzie głównym organizatorem XII MZZT-2022 w okolicy Nowego Sącza (ZG PTTK w 2019 roku, w IV kwartale, zaproponował organizację XII MZZT-2020 przez Oddział PTTK „Beskid” w Nowym Sączu),
- VI Ogólnopolski Rajd Narciarski „Zemowe Wandre” – Kaszuby (Kłobuczyno), impreza na nartach śladowych, 5–9 lutego 2020 roku, uczestniczyło 16 osób, organizatorzy: Narciarski Klub Turystyczny „Szuraczek” z Kościerzyny (Oddział Regionalny PTTK w Gdańsku) i Klub Turystów Pieszych „Bąbelki” z Gdańska (Oddział Gdański PTTK), komendant: Ryszard Betcher, program imprezy przewidywał szkolenie technik biegowych (szkolący ITN: Ryszard Gerszewski), podstawowe dla wszystkich chętnych i dla kandydatów na uprawnienia Przodownika Turystyki Narciarskiej oraz Instruktora Turystyki Narciarskiej – szkolenie się nie odbyło z powodu braku śniegu,
- I Ogólnopolski Rajd Narciarski „Lasy Chojnowskie”, impreza na nartach śladowych w okolicach Warszawy, 15 lutego 2020 roku, organizator: Oddział PTTK

„Mazowsze”, Oddziałowa Komisja Turystyki Narciarskiej, Oddział Stołeczny PTTK – Oddziałowa Komisja Turystyki Narciarskiej, uczestniczyło 12 osób, komendantem był Jarosław Karpiński,

- IV Szkoleniowy Rajd Narciarski „Beskid Niski”, impreza na nartach śladowych, organizator: NKT „Szuraczek” z Kościerzyny, 19–23 lutego 2020 roku, uczestniczyło 17 osób, siedziba: Rymanów, w trakcie imprezy prowadzono szkolenie technik zjazdowych, dla początkujących i również dla kandydatów na uprawnienia Przodownika Turystyki Narciarskiej oraz Instruktora Turystyki Narciarskiej na nartach śladowych na stoku zjazdowym z wyciągiem w Puławach Górnych (szkolący ITN: Michał Chruściel i Małgorzata Gerszewska), ponadto w trakcie rajdu multimedialną prelekcję na temat bezpieczeństwa na imprezach narciarskich wygłosił Robert Borkowski, przewodniczący Podkomisji Ratownictwa Narciarskiego KTN ZG PTTK, komendantem był Ryszard Gerszewski,
- XX Spotkanie Narciarzy Śladowych – impreza na nartach śladowych, okolice Torunia, 27 lutego–1 marca 2020 roku, uczestniczyło 12 osób, komendantem był Juliusz Wysłouch,
- 65. Rajd Narciarski „KARKONOSZE 2020”, impreza na nartach skiturowych i śladowych, 7–14 marca 2020 roku, uczestniczyło 35 osób, organizator: KTN PTTK Oddział Jelenia Góra, komendantem był Jan Jabłoński,
- I Letnie Spotkanie Narciarzy, impreza piesza, rowerowa i kajakowa, Lubrza (województwo lubuskie), 4–6 września 2020 roku, uczestniczyło 13 osób, komendant: Waldemar Osypiński.

2021

Z uwagi na obostrzenia związane z sytuacją epidemiologiczną 2021 rok był ubogi w organizowane centralnie imprezy narciarskie. Mimo to udało się spotkać turystom-narciarzom na kilku z nich:

- Towarzyskie Spotkanie Narciarzy „Beskidy – 2021” w Soli – Kiczora nieopodal Zwardonia, 24–28 lutego 2021 roku, koordynatorami byli Aldona i Edmund Brzozowscy, uczestniczyły 34 osoby,
- XXI Spotkanie Narciarzy Śladowych w Żabnicy-Skałce, 4–7 marca 2021 roku, kierownikiem i inicjatorem spotkania był Juliusz Wysłouch, uczestniczyło 9 osób,
- rozpoczęcie sezonu narciarskiego w schronisku PTTK „Jagodna” na przełęczy Spalona w Górach Bystrzyckich, 16–19 grudnia 2021 roku, organizatorem imprezy był Oddział PTTK w Prudniku, a kierownikiem Leszek Gapiński, uczestniczyło 30 osób. W trakcie imprezy przeprowadzono egzamin na uprawnienia i rozszerzenie uprawnień przodownika turystyki narciarskiej PTTK, podeszły do niego trzy osoby; poza tym Ryszard Gerszewski prowadził szkolenie podstaw technik biegowych i zjazdowych na nartach śladowych.

2022

- 52. Rajd Narciarski „Wędrówki Północy” – Ogólnopolski Rajd Narciarski na nartach śladowych, zagroda „Kuwasy” w Woźnej wsi na skraju Biebrzańskiego Parku Narodowego, 22–29 stycznia 2020, uczestniczyło 51 osób, organizator: Oddział PTTK im. J. Klimko w Suwałkach, kierownikiem była Beata Karwel,

w trakcie rajdu prowadzono szkolenie narciarskich technik biegowych, prowadzący: Ryszard Gerszewski i Małgorzata Gerszewska,

- Towarzyskie Spotkanie Narciarzy „BESKIDY – 2022" w Międzybrodziu Bialskim, 1–5 lutego 2022 roku, uczestniczyły 32 osoby, koordynatorami spotkania byli Aldona i Edmund Brzozowscy,
- Ogólnopolski Rajd Narciarski „Jaworzec 2022" dla narciarzy śladowych, bacówka PTTK „Jaworzec" w Bieszczadach, 16–20 lutego 2022 roku, uczestniczyły 22 osoby, kierownikiem imprezy był Arkadiusz Kopczyk, w trakcie prowadzone było szkolenie technik zjazdowych na nartach biegowych, prowadzący: Ryszard Gerszewski i Michał Chruściel,
- XXII Spotkanie Narciarzy Śladowych w Zawoi (Chata pod Kwiatkiem), 2–6 marca 2022, kierownikiem i inicjatorem był Juliusz Wysłouch,
- XV Tatrzańskie Spotkanie Narciarzy im. Stanisława Szymulańskiego – Polana Chochołowska, 1–9 kwietnia 2022, uczestniczyło 20 osób, kierownikiem był Edmund Brzozowski.

Odznaki narciarskie

W czasie mijającej kadencji działał Centralny Referat Weryfikacyjny Odznak Narciarskich PTTK w składzie następującym: Małgorzata Szczepańska – przewodnicząca, Marian Garus i Edward Borek – członkowie CRW ON, oraz Terenowe Referaty Weryfikacyjne ON (te, które przesłały sprawozdania) w:

- Bielsku-Białej – za 2018, 2019, 2020, 2021 i 2022,
- Bochni – za 2018, 2019, 2020 i 2022,
- Cieszynie – za 2019 i 2020,
- Dąbrowie Górniczej – za 2020, 2021 i 2022,
- Gdańsku – za 2018, 2019, 2020, 2021 i 2022,
- Jaworznie – za 2020,
- Jeleniej Górze – za 2018, 2019, 2020 i 2022,
- Kościerzynie – za 2018, 2019, 2020, 2021 i 2022,
- Lublinie – za 2020,
- Łodzi – za 2020 i 2021,
- Nowym Sączu – za 2018, 2019, 2020 i 2022,
- Rzeszowie – za 2020 i 2021,
- Suwałkach – za 2018, 2019 i 2020,
- Wrocławiu – za 2018, 2019, 2020, 2021 i 2022,
- Zawierciu – za 2020,
- Zielonej Górze – za 2020, 2021 i 2022.

Brak danych z Elbląga i Warszawy (dwa referaty).

Powyższe referaty w tym czasie (zima 2018–zima 2022) przyznały i zweryfikowały łącznie odznak:

- Dziecięca Odznaka Narciarska: 256,
- Narciarska Odznaka Młodzieżowa: 170,

- Górska Odznaka Narciarska:
    - popularna: 143,
    - brązowa: 163,
    - srebrna: 44,
    - złota: 33,
    - duża srebrna: 8,
    - duża złota: 7,
    - powtórzenie normy GON „Za Wytrwałość”: 37,
    - GON „Za Wytrwałość”: 1,
- Nizinna Odznaka Narciarska:
    - popularna: 47,
    - brązowa: 39,
    - srebrna: 12,
    - złota: 9,
    - duża srebrna: 2,
    - duża złota: 1,
    - powtórzenie normy NON „Za Wytrwałość”: 11,
    - NON „Za Wytrwałość”: 4,
- Wysokogórska Odznaka Narciarska: 11.

Działalność promocyjna i wydawnicza

W 2018 roku, po raz kolejny, komisja zleciła wykonanie 1000 sztuk niewielkich kalendarzyków na rok 2019, wydrukowano też po 100 sztuk imiennych wizytówek, z danymi kontaktowymi komisji, dla jej członków i współpracowników, którzy wyrazili chęć ich posiadania (nie wszyscy).

W 2019 roku komisja zleciła wykonanie 1500 sztuk plakatów w formacie A3 promujących turystykę narciarską oraz zdobywanie odznak narciarskich PTTK. Projekt plakatu wykonany został pod kierownictwem Julietty Janczewskiej. Plakaty te były i są przekazywane sukcesywnie oddziałom PTTK, zawieszane w schroniskach i obiektach PTTK oraz w innych miejscach.

W 2020 komisja i jej członkowie zaangażowali się w wydanie książki *Moje Wędrówki Północy*, której autorem jest Tadeusz Rufiński. Książka ta, wydana przez Oddział PTTK w Kościerzynie i pod patronatem Komisji Turystyki Narciarskiej ZG, jest zbiorem wieloletnich relacji z Ogólnopolskiego Rajdu Narciarskiego „Wędrówki Północy”, organizowanego przez Oddział PTTK im. J. Klimko w Suwałkach, promuje turystykę narciarską na nartach śladowych w terenie nizinnym.

W 2021 roku komisja, jej członkowie i współpracownicy zaangażowali się w wydanie książki *Zima inna niż wszystkie*. Jest to praca zbiorowa (dwunastu autorów) opisująca narciarską aktywność i działalność turystyczną podczas zimy 2020/2021, kiedy obowiązywało wiele ograniczeń i obostrzeń z uwagi na sytuację pandemiczną. Książka została wydana w nakładzie 100 egzemplarzy przez Oddział PTTK w Kościerzynie. Prawa autorskie książki należą do KTN ZG PTTK. Autorami książki są: Tadeusz Rufiński, Krystyna Tarankiewicz, Wiktor Głowacki, Ryszard Gerszewski, Juliusz Wysłouch, Arkadiusz Kopczyk, Elżbieta

Zawadzińska, Edmund Brzozowski, Edward Borek, Robert Borkowski, Marcin Grulkowski i Ryszard Ceszlak.

Realizacja uchwał i wniosków przyjętych na Krajowej Konferencji Turystyki Narciarskiej PTTK w Szczyrku 16 grudnia 2017 roku: podczas konferencji przyjęto pięć uchwał.

1. Wprowadzenie do kalendarza imprez corocznego rajdu beskidzko-sudeckiego.

Realizacja: brak. Powód: brak osób chętnych do podjęcia się takiego zadania.

2. Uściślenie wymagań dla kandydatów na uprawnienia PTN.

Realizacja: wykonano. Wskazane byłoby jeszcze przyjąć jednolity dokument (są dwa, regulamin PTN oraz osobno dotyczących konkretnych umiejętności praktycznej jazdy na nartach), w którym ujęte byłyby wszystkie wymagania.

3. Nawiązanie kontaktów elektronicznych ze wszystkimi ośrodkami PTTK.

Realizacja: na bieżąco.

4. Monitorowanie przepisów państwowych mających wpływ na naszą działalność.

Realizacja: brak. Powód: KTN ZG nie ma możliwości, by samodzielnie i na bieżąco śledzić i dokonywać interpretacji przepisów. Uważamy, że taką sprawą powinien się zająć ZG PTTK i służyć odpowiednią pomocą i wsparciem poszczególnym Komisjom ZG.

5. Promocja odznak narciarskich.

Realizacja: w trakcie. Służy temu plakat propagujący turystykę narciarską i zdobywanie odznak narciarskich PTTK.

Z inicjatywy Roberta Borkowskiego komisja rozważała możliwość powołania Podkomisji Ratownictwa Narciarskiego. Ostatecznie, po burzliwych dyskusjach, podkomisja taka została powołana Uchwałą KTN ZG 10 stycznia 2020 roku.

Pomimo ograniczeń pandemicznych w 2020 roku podjętymi działaniami Podkomisji RN było:

- przeprowadzenie ćwiczeń z ratownictwa narciarskiego – Brenna, 1 marca 2020,
- przeprowadzenie minirajdu podkomisji na nartach śladowych „Pożegnanie zimy” – Pilsko, 30 kwietnia 2020 roku,
- opracowanie ankiety oraz wzoru legitymacji ratownika narciarskiego PTTK – w trakcie opracowywania,
- udział członków podkomisji w pracach zespołu programowego opracowującego Ramy Kwalifikacyjne przewodnika turystyki narciarskiej,
- publikacja tekstów na temat ratownictwa narciarskiego, m.in. w „Gazecie Górskiej” (jeden tekst), „Informatorze Przedsezonowym SITN” (jeden tekst), „Ski Magazynie” (dwa teksty), tygodniku „Przegląd” (jeden tekst), „Portalu górskim” (dwa teksty), portalu „Narty.pl” (jeden tekst), portalu „Ratownicy24” (jeden tekst), portalu „Fakty Oświęcim” (jeden tekst),
- pozyskanie prywatnie quada i deski amerykańskiej przez wiceprzewodniczącego podkomisji z przeznaczeniem do użycia w celach ratownictwa, szkoleń i pokazów.

W roku 2021 działania Podkomisji Ratownictwa Narciarskiego były następujące:

- wykonanie opracowania „Zorganizowane tereny narciarskie – inwentaryzacja bazy sportowej i rekreacyjnej” dla Biura Analiz Sejmowych na zlecenie sejmowej Komisji Sportu, Kultury Fizycznej i Turystyki,
- publikacja tekstów na temat ratownictwa narciarskiego i bezpieczeństwa na nartach w „Gazecie Górskiej” (jeden tekst), „Informatorze Przedsezonowym SITN” (jeden tekst), „Ski Magazynie” (jeden tekst), tygodniku „Przegląd” (jeden tekst),
- tworzenie Beskidzkiego Koła Ratowników Narciarskich przy PTTK Oświęcim – wstrzymane z powodu pandemii,
- przeprowadzenie minirajdu podkomisji „Pożegnanie zimy” – wyjście na Pilsko, 15 maja 2021 roku,
- organizacja ogólnopolskich zawodów ratowników narciarskich – odwołane z powodu pandemii,
- udzielanie konsultacji i porad kolegom ratownikom w sprawie zakładania kół ratowników narciarskich PTTK.

Podsumowanie

Najważniejszym zadaniem, jakie aktualnie stawia przed sobą Komisja Turystyki Narciarskiej ZG PTTK, jest zwiększenie liczby członków kadry (przodownickiej i instruktorskiej) z jednoczesnym dbaniem o poziom jej wyszkolenia.

W ciągu ostatnich sezonów zimowych trudności wynikały początkowo z uwagi na znaczący brak odpowiedniej pokrywy śnieżnej, zwłaszcza na terenach nizinnych, w drugiej zaś kolejności z ograniczeń pandemicznych w organizowaniu narciarskich imprez.

1.3. Górska turystyka jeździecka

W latach sprawozdawczych Komisja Górskiej Turystyki Jeździeckiej ZG PTTK pracowała w składzie, powołanym przez ZG PTTK Uchwałą nr 24 /XIX/2017 z 9 grudnia 2017 roku. Skład osobowy komisji na koniec XIX kadencji – zob. s. 23.

Zebrania komisji

Komisja odbywała rocznie cztery zebrania. Z powodu pandemii część z tych spotkań odbyła się poprzez on-line.

Podczas posiedzeń zajmowano się:

- sprawami bieżącymi,
- weryfikacją odznak,
- wymianą legitymacji kadry,
- przygotowaniem programu dorocznych sejmików oraz imprez regionalnych,
- wyborem logo komisji,
- wytypowanie nowych Instruktorów Wykładowców,
- przeorganizowaniem prac po śmierci Jana Wilanowskiego,
- weryfikacją szlaków konnych w Bieszczadach i na Jurze,
- omówieniem zaistniałej sytuacji w związku z pandemią COVID-19,
- omówieniem Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.

Kadra i ośrodki jeździeckie – kursy i szkolenia

- Kurs Przodownika Górskiej Turystyki Jeździeckiej PTTK – przeprowadzono dziewięć kursów, 51 osób,
- Kurs Instruktora Górskiej Turystyki Jeździeckiej PTTK – przeprowadzono trzy kursy, 17 osób,
- Seminarium dokształcające dla Przodowników II-go stopnia na Instruktora Turystyki Jeździeckiej – przeprowadzono dwa szkolenia, pięć osób,
- zgodnie z regulaminem, po odbyciu stażu, nadano 14 uprawnień Przodownika Turystyki Jeździeckiej PTTK,
- zweryfikowano i nadano status jednego Ośrodka Afiliowanego i jednego Ośrodka współpracującego.

Zorganizowane imprezy

2018

- XIV Centralne Ognisko Papieskie zorganizowano 2 kwietnia na Hali Boraczej pod patronatem naszej komisji, organizatorem jest Koło PTTK im. Jana Pawła II w Węgierskiej Górce, Oddział Babiogórski w Żywcu, w uroczystości wzięło udział ok. 200 osób,
- XXII Sejmik Przodowników i Instruktorów Górskiej Turystyki Jeździeckiej PTTK odbył się w dniach 23–25 marca 2018 roku, do Murzasichle przybyło ponad 180

osób, tradycyjnie uczestnicy otrzymali *Informator Sejmikowy* oraz breloczek promujący PTTK i naszą komisję,

- „100 szczytów konno na 100 lecie odzyskania przez Polskę niepodległości" – 2 maja – na terenie całej Polski, głównie w Karpatach i Sudetach, tego dnia odbyły się uroczyste wjazdy z flagą Polski na 100 różnych szczytów, łącznie wzięło udział ok. 300 uczestników,
- „II Bieszczadzkie urodzinowe ognisko papieskie", które zostało zorganizowane 18 maja 2018 roku z okazji rocznicy urodzin św. Jana Pawła II, pogoda nie dopisała i uczestnicy przenieśli się do Domu Strażaka w Bukowcu,
- Rajd Kadrowy Przodowników i Instruktorów Górskiej Turystyki Jeździeckiej PTTK tradycyjnie odbył się w Bieszczadach w dniach 26–27 maja, wzięło w nim udział ok. 40 osób,
- XVII Powojenne Targi Końskie 7 lipca 2018 roku w Bieszczadach, w miejscowości Lutowiska, podczas targów odbyła się parada 100 koni na 100-lecie odzyskania przez Polskę niepodległości, zaprezentowały się w niej stajnie i ośrodki GTJ z gminy Lutowiska, policja, straż graniczna oraz współpracujące ośrodki GTJ spoza gminy,
- HUBERTUS odbył się 27 października w Sławkowie – uczestniczyło w nim 21 jeźdźców,
- XX Rajd do Lipowca pod patronatem komisji GTJ ZG PTTK odbył się 27 września–1 października 2018 roku, uczestniczyło w nim ok. 30 jeźdźców oraz zaproszeni goście.

2019

- XV Centralne Ognisko Papieskie zorganizowano 2 kwietnia na Hali Boraczej pod patronatem naszej komisji, organizatorem jest Koło PTTK im. Jana Pawła II w Węgierskiej Górce, Oddział Babiogórski w Żywcu, w uroczystości wzięło udział ok. 200 osób,
- XXIII Sejmik Przodowników i Instruktorów Górskiej Turystyki Jeździeckiej PTTK odbył się w dniach 12–14 kwietnia 2019 roku, do Zembrzyc przybyło ponad 120 osób, tradycyjnie uczestnicy otrzymali *Informator Sejmikowy* oraz długopis promujący PTTK i naszą komisję,
- Rajd Kadrowy Przodowników i Instruktorów Górskiej Turystyki Jeździeckiej PTTK tradycyjnie odbył się w Bieszczadach w dniach 31 maja–2 czerwca, wzięło w nim udział ok. 40 osób,
- XVII Powojenne Targi Końskie pod patronatem komisji GTJ ZG PTTK 6 lipca 2019 roku w Bieszczadach, w miejscowości Lutowiska, podczas targów odbyła się parada, w której wzięło udział ok. 108 koni, zaprezentowały się w niej stajnie i ośrodki GTJ z gminy Lutowiska, policja, straż graniczna oraz współpracujące ośrodki GTJ spoza gminy, komisja GTJ wystawiła stoisko promocyjne,
- HUBERTUS odbył się w Sławkowie – uczestniczyło w nim 21 jeźdźców,
- XX Rajd do Lipowca odbył się 27–29 września 2019 roku, uczestniczyło w nim ok. 30 jeźdźców oraz zaproszeni goście.

2020

We wszystkich regionach imprezy z większą liczbą osób zostały odwołane. Nie odbyły się również planowane przedsięwzięcia przez komisję takie jak jubileuszowy rajd transbeskidzki oraz sejmik.

- XVI Centralne Ognisko Papieskie zorganizowano 2 kwietnia na Hali Boraczej pod patronatem naszej komisji, organizatorem jest Koło PTTK im. Jana Pawła II w Węgierskiej Górce – Oddział Babiogórski w Żywcu – symboliczne,
- Sudecki Sejmik połączony z rajdem kadrowym 6–7 marca, Góry Izerskie,
- Sudecki HUBERTUS 3 października, Rancho Overo,
- Bal koniarza – Jura Krakowsko-Częstochowska,
- Rajd kadrowy do Udorza – ok. 40 koni,
- Rajd klubowy zimowy – ok. 36 koni,
- Rajd klubowy letni – Kielecczyzna, zalew Chańcza,
- Plener malarsko-rzeźbiarski z końmi – Beskid,
- Obozy jeździeckie dla rodziców z dziećmi – U Szeryfa, Dwernik,
- Rajd Starych Koni – Bieszczady,
- XXI Rajd do Lipowca 25–27 września.

2021

We wszystkich regionach imprezy z większą liczbą osób zostały odwołane. Nie odbył się również planowany przez komisje sejmik.

- XVI Centralne Ognisko Papieskie zorganizowano 2 kwietnia na Hali Boraczej pod patronatem naszej komisji, organizatorem jest Koło PTTK im. Jana Pawła II w Węgierskiej Górce – Oddział Babiogórski w Żywcu – symboliczne,
- Sudecki Sejmik połączony z rajdem kadrowym, Góry Izerskie,
- Sudecki HUBERTUS, Rancho Overo,
- V Rajd kadrowy Jura Krakowsko-Częstochowska,
- Rajd klubowy letni,
- Plener malarsko-rzeźbiarski z końmi – Beskid,
- Obozy jeździeckie dla rodziców z dziećmi – U Szeryfa, Dwernik,
- XX Rajd Starych Koni – Bieszczady,
- XXII Rajd do Lipowca,
- Piknik Niepodległościowy,
- Jurajski Sejmik,
- Koncert Zbyszka Widulińskiego „Na strunach końskiej grzywy”.

Imprezy dla dzieci

2018

- zorganizowano wycieczkę dla dzieciaków z Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Dzieci Niewidomych i Słabowidzących w Krakowie przy ulicy Tynieckiej, dobrodziejem był Piotr Madejski – właściciel Ośrodka GTJ „POŁONINA”

w Korbielowie, dzieci były szczęśliwe i zadowolone (komisja otrzymała piękne pisemne podziękowanie),

- Rajd młodzieży po Bieszczadach 29 czerwca–8 lipca.

2019

- zorganizowano wycieczkę dla dzieciaków z Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Dzieci Niewidomych i Słabowidzących w Krakowie przy ulicy Tynieckiej,
- Rajd młodzieży po Bieszczadach 30 czerwca–14 lipca.

2020

- zorganizowano wycieczkę dla dzieciaków z Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Dzieci Niewidomych i Słabowidzących w Krakowie przy ulicy Tynieckiej,
- Rajd młodzieży po Bieszczadach,
- Mikołajki dla dzieci,
- Dzień dziecka dla niepełnosprawnych – Beskid,
- Plener malarsko-rzeźbiarski z końmi – Beskid,
- Obozy jeździeckie dla rodziców z dziećmi – U Szeryfa, Dwernik.

2021

- zorganizowano wycieczkę dla dzieciaków z Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Dzieci Niewidomych i Słabowidzących w Krakowie przy ulicy Tynieckiej,
- Rajd młodzieży po Bieszczadach,
- Mikołajki dla dzieci,
- Dzień dziecka dla niepełnosprawnych – Beskid,
- Plener malarsko-rzeźbiarski z końmi – Beskid,
- Obozy jeździeckie dla rodziców z dziećmi – U Szeryfa, Dwernik.

TREC PTTK

2018

- kursy szkoleniowe sędziów i organizatorów TREC PTTK (3X), w tym jeden kurs weryfikacyjny dla sędziów głównych – przeszkolono: 15 organizatorów, 13 sędziów, 17 sędziów zweryfikowało uprawnienia, w tym 10 sędziów głównych,
- zawody TREC PTTK – jedna, dwie i trzy gwiazdki (12X), w sumie wystartowało 244 zawodników,
- konkurs sprawności jeździeckiej z elementami TREC PTTK – jednodniowe (10x), w sumie wystartowało 140 zawodników,
- czempionat małopolskiego konia TREC-owego (1X), brało udział siedem koni,
- uczestnictwo polskiej reprezentacji w mistrzostwach świata we Włoszech.

2019

- 13 zawodów TREC PTTK,
- siedem konkursów sprawności jeździeckiej z elementami TREC PTTK – jednodniowe.

2020 i 2021 rok

Imprezy zostały odwołane.

Odznaki

Zweryfikowano i przyznano Odznaki Górskiej Turystyki Jeździeckiej PTTK w stopniu: popularnym – 555; brązowym – 212; srebrnym – 38; złotym – 8.

Działalność promocyjna

Poprzez strony http://gtj.pttk.pl i www.trec.pttk.pl, Facebook oraz na imprezach organizowanych przez ośrodki i komisję.

Szlaki

W porozumieniu z Nadleśnictwem Nawojowa zmieniono przebieg szlaku transbeskidzkiego, w okolicach Berestu. Wyznaczono odcinek w okolicach Berestu na terenie Nadleśnictwa Nawojowa. Bieżące odnawianie szlaków.

1.4. Centralny Ośrodek Turystyki Górskiej PTTK

Centralny Ośrodek Turystyki Górskiej PTTK w Krakowie funkcjonuje na podstawie osobowości prawnej PTTK jako jednostka specjalistyczna, prowadząca działalność programową Towarzystwa w górach. Podstawą formalną tej działalności jest zapis w Statucie PTTK w artykule 6 ust. 6 oraz Regulamin, zatwierdzony przez Zarząd Główny PTTK Uchwałą nr 387/XVII/2013 ZG PTTK z dnia 25 maja 2013 roku. Działalność COTG jest działalnością pożytku publicznego oraz działalnością pożytku publicznego odpłatną. To w szczególności działalność informacyjna, popularyzatorska, wydawnicza, utrzymywanie kontaktów oraz współpracy z instytucjami i osobami związanymi z górami oraz obsługa organizacyjna, administracyjna i finansowa komisji Zarządu Głównego prowadzących działalność górską, a więc Komisji Turystyki Górskiej ZG PTTK, Komisji Turystyki Narciarskiej ZG PTTK oraz Komisji Górskiej Turystyki Jeździeckiej ZG PTTK. W strukturze COTG działają: Centralna Biblioteka Górska PTTK, Oficyna Wydawnicza Wierchy, redakcje rocznika „Wierchy" i kwartalnika „Gazeta Górska".

COTG prowadzi Centralne Archiwum Turystyki Górskiej PTTK oraz Centralną Bazę Szlaków Turystycznych PTTK. COTG PTTK w Krakowie popularyzuje przyjęte w PTTK kierunki rozwoju i promocji turystyki górskiej, realizując projekty z zakresu szeroko pojętych zagadnień kultury związanej z górami.

Zadania publiczne zrealizowane w latach 2017–2021

Zadania publiczne zrealizowane w 2017 roku						
Lp.	Tytuł	Instytucja	Dotacja /zł/	Wkład własny /zł/		Koszt całkowity /zł/
				finansowy	niefinansowy	
1.	Opracowanie i wydanie monografii biograficznej: *Kazimierz Sosnowski życie – działalność – twórczość*.	Województwo małopolskie	5000	10 100	500	15 600
2.	Rozbudowa i aktualizacja portalu https://mazowsze.szlaki.pttk.pl oraz aplikacji mobilnej.	Województwo mazowieckie	100 000	4500	20 500	125 000
3.	Odnowienie i konserwacja sieci górskich szlaków turystycznych podstawą ich dobrego stanu technicznego i bezpiecznego uprawiania turystyki.	Ministerstwo Sportu i Turystyki Departament Turystyki	419095,05	87951,49	54169,5	561205,54
4.	Wsparcie bezpiecznej turystyki aktywnej w Małopolsce poprzez renowację i doposażenie szlaków turystycznych oraz rozbudowę bazy danych szlaków i aktualizację portalu http;//www.malopolska.szlaki.pttk.pl/.	Województwo małopolskie Małopolska Gościnna	80000	44695,2	5628	130323,2
5.	„Bądź bezpieczny nad wodą i w górach – akcja informacyjno-edukacyjna” (wspólnie z CTW PTTK, podane koszty to część COTG).	Ministerstwo Sportu i Turystyki Departament Turystyki.	70325	25 207,00	1575	97 107,00
	Razem		674 420,05	172 453,69	82 372,50	929 235,74

Zadania publiczne zrealizowane w 2018 roku					
Lp.	Tytuł	Instytucja	Dotacja	Wkład własny /zł/	

			/zł/	finansowy	niefinansowy	Koszt całkowity
1	„Gdy pękały kordony, a rodziły się granice… Galicja i jej mieszkańcy w drodze do niepodległości” (konferencja, książka, wystawa)	Województwo małopolskie	15000	6330	200	21 530
2	Aktualizacja i rozwój systemu szlaków Mazowsza	Województwo mazowieckie	100 000	0	0	100 000
	Kultura ludowa Górali Żywieckich	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	20 000	21 000	0	41 000
3	Odnowienie i konserwacja sieci górskich szlaków turystycznych podstawą ich dobrego stanu technicznego i bezpiecznego uprawiania turystyki. Kontynuacja promocji Karpat jako regionu przyjaznego dla turystyki aktywnej poprzez stworzenie aplikacji mobilnej: Górskie szlaki turystyczne Beskidu Śląskiego i zachodniej części Beskidu Żywieckiego	Ministerstwo Sportu i Turystyki Departament Turystyki	427 182	97 459	45 315	569 956
4	Wsparcie bezpiecznej turystyki aktywnej w Małopolsce poprzez renowację i doposażenie szlaków turystycznych. Stworzenie szlaku kulturowego „Małe Pieniny – szlak zapomnianych i współczesnych tradycji kulturowych”. Uzupełnienie i aktualizacja platformy Szlaki Małopolski www.malopolska.szlaki.pttk.pl	Województwo małopolskie Małopolska Gościnna	50 000	28405	0	78 405
	Razem		612 182	153 194	45 515	810 891

Zadania publiczne zrealizowane w 2019 roku						
Lp.	Tytuł	Instytucja	Dotacja /zł/	Wkład własny /zł/		Koszt całkowity /zł/
				finansowy	niefinansowy	
1	Szlaki turystyczne – ekologiczne udostępnianie przestrzeni turystycznej rowerowej i pieszej w turystyce aktywnej.	Województwo małopolskie Departament Turystyki i Sportu UMWM	75000	32 000	0	107 000

2	„Góry bezpieczne zimą" – szkolenie z bezpiecznej, aktywnej turystyki zimowej w górach.	Województwo małopolskie Departament Turystyki i Sportu UMWM	30 000	9800	0	39 800
3	Popularyzacja oferty turystycznej Województwa Małopolskiego oraz wsparcie integracji branży turystycznej poprzez zorganizowanie Małopolskich Obchodów Dnia Przewodnika 2019.	Województwo małopolskie Departament Turystyki i Sportu UMWM	25 000	0	0	25 000
4	Odnowienie i konserwacja sieci górskich szlaków turystycznych podstawą ich dobrego stanu technicznego i bezpiecznego uprawiania turystyki.	Ministerstwo Sportu i Turystyki / Ministerstwo Rozwoju Departament Turystyki	520 000	131 025	62 874	713 899
5	Sebastian Flizak – etnograf i ludoznawca na tle swojej epoki.	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego Program Kultura ludowa i tradycyjna	10 000	7500	0	17 500
	Razem		660 000	180 325	62 874	903 199

Zadania publiczne zrealizowane w 2020 roku						
Lp.	Tytuł	Instytucja	Dotacja /zł/	Wkład własny /zł/		Koszt całkowity /zł/
				finansowy	niefinansowy	
1	Małopolskie Obchody Międzynarodowego Dnia Przewodnika w roku 100. rocznicy urodzin Karola Wojtyły – papieża-turysty.	Województwo małopolskie Departament Turystyki i Sportu UMWM	40 000	0	0	40 000
2	Szlak kajakowy Dłubnia–Nowa Huta – projekt i oznakowanie.	Województwo małopolskie	95000	0	0	95000

		Departament Turystyki i Sportu UMWM				
3	Opracowanie koncepcji modelowego schroniska górskiego na podstawie przykładowej lokalizacji na Lubaniu.	Województwo małopolskie Departament Turystyki i Sportu UMWM	85 000	9600	0	94 600
4	Rozwój infrastruktury turystycznej i kształtowanie przestrzeni turystycznej regionu poprzez renowację i doposażenie szlaków turystycznych pieszych i rowerowych, rozbudowę bazy szlaków turystycznych Małopolski oraz reorganizację Szlaku Bursztynowego (Greeenways).	Województwo małopolskie Departament Turystyki i Sportu UMWM	93 000	10 800	0	103 800
5	Odnowienie i konserwacja sieci górskich szlaków turystycznych podstawą ich dobrego stanu technicznego i bezpiecznego uprawiania turystyki.	Ministerstwo Sportu i Turystyki / Ministerstwo Rozwoju Departament Turystyki	520 000	105 000	69 300	694 300
	Razem		833 000	125 400	69 300	1027700

Zadania publiczne zrealizowane w 2021 roku						
Lp.	Tytuł	Instytucja	Dotacja /zł/	Wkład własny /zł/		Koszt całkowity /zł/
				finansowy	niefinansowy	
1	Koncepcja przebiegu fragmentu Europejskiego Szlaku Dziedzictwa Kulturowego Paulinów na terenie województwa małopolskiego.	Województwo małopolskie Departament Turystyki UMWM	35000	0	0	35 000
2	Rozwój infrastruktury turystycznej i kształtowanie przestrzeni turystycznej regionu poprzez renowację i doposażenie szlaków turystycznych pieszych, spacerowych,	Województwo małopolskie Departament Turystyki UMWM	120 000	31 700	0	151 700

	rowerowych i konnych oraz aktualizacje aplikacji i portalu Szlaków Turystycznych Małopolski.					
3	Odnowienie i konserwacja sieci górskich szlaków turystycznych podstawą ich dobrego stanu technicznego i bezpiecznego uprawiana turystyki. Ocena przystosowania wybranych szlaków górskich pieszych dla osób z niepełnosprawnościami. Stworzenie wirtualnego szlaku tematycznego „Kraków kobiet”.	Ministerstwo Rozwoju, Pracy i Technologii	325 000	101 620	38 275	464 895
	Razem		480 000	133 320	38 275	651 595

Program Współpracy Transgranicznej Interreg V-A Polska–Słowacja 2014–2020 był współfinansowany ze środków UE w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Wniosek o dofinansowanie projektu *Góry bez granic – integracja sieci szlaków w transgraniczny produkt turystyczny* został złożony w naborze ogłoszonym w 2017 roku. Termin realizacji zgodnie z umową o dofinansowanie i aneksem: od 1 października 2018 roku do 31 sierpnia 2021 roku.

Tytuł	Instytucja zarządzająca	Dotacja EFRR wnioskowana dla PTTK COTG /euro/	Wkład własny PTTK COTG /euro/	Łączna planowana wartość wydatków PTTK COTG /euro/
Góry bez granic – integracja sieci szlaków w trans graniczny produkt turystyczny PW /partner wiodący/ – PTTK COTG P1 /partner/ – Klub Słowackich Turystów P2 /partner/ – Województwo Podkarpackie P3 /partner/ – Podkarpacka Regionalna Organizacja Turystyczna	Wspólny Sekretariat Techniczny PLSK	90 204,55 Całkowita dotacja projektu 364 804,02	15 918,45 Wkład własny projektu 46 822,68	106 123 Łączna planowana wartość projektu 429 181,20
Zadania merytoryczne realizowane przez partnerów PLSK: modernizacja i uzupełnienie infrastruktury szlaków w obszarze wsparcia po stronie polskiej i słowackiej, waloryzacja atrakcji przyrodniczych i kulturowych w rejonie tras pieszych po obu stronach granicy, budowa i uruchomienie portalu szlaków turystycznych obszaru wsparcia, promocja nowego transgranicznego produktu turystyki pieszej.				
Działania projektowe zrealizowane przez COTG PTTK w 2019 roku: modernizacja i uzupełnienie infrastruktury szlaków w obszarze wsparcia projektu: zakup oprogramowania do koordynacji prac szlakowych; odnowienie oznakowanie szlaków transgranicznych pieszych na długości 218 km, wykonanie i montaż 105 nowych tabliczek				

drogowskazowych i szczytowych, rozeznanie rynku dot. wykonania i montażu tablic informacyjnych z mapami w siedmiu lokalizacjach, digitalizacja 1500 km szlaków na terenie Podkarpacia, konsultacje przedprojektowe dot. opracowania założeń projektowych strony internetowej i aplikacji mobilnej, rozeznanie rynku dla wykonania portalu transgranicznego: portalu krajoznawczego ze stroną mapową oraz aplikacji mobilnej, organizacja rajdu turystycznego po szlakach pieszych pogranicza polsko-słowackiego, z udziałem 105 turystów z Polski i Słowacji (spotkanie uczestników w DW Wetlina), ustanowienie wspólnie z partnerem słowackim (Klub Slovenskych Turistov), Polsko-Słowackiej Odznaki Turystycznej (PSOT) i opracowanie regulaminu zdobywania trzystopniowej odznaki PSOT – po raz pierwszy odznakę (stopień brązowy) przyznano 105 uczestnikom Rajdu 2019.			
Działania projektowe zrealizowane przez COTG PTTK w 2020 roku: pomiary oraz spis z natury szlaków turystycznych (poza pieszymi PTTK) o łącznej długości 1500 km w całości lub odcinkami w terenie za pomocą odbiorników GPS, na terenie pięciu powiatów województwa podkarpackiego (jasielskiego, krośnieńskiego, sanockiego, leskiego i bieszczadzkiego), konsultacje przedprojektowe (opracowanie strony internetowej i aplikacji mobilnej) dla rozwiązań informatycznych stosowanych w projekcie: przygotowanie strony internetowej projektu w wersjach językowych: polskiej i słowackiej, prezentującej m.in. cele projektu oraz działania merytoryczne i promocyjne realizowane przez Partnerów PL-SK, ogólne informacje o projekcie, oczekiwane rezultaty, druk cyfrowy wspólnego plakatu informacyjnego do ekspozycji w lokalizacjach, w których realizowane będą zadania projektu i na nośnikach elektronicznych (formaty A3 i A2, nakład 200 sztuk).			
Działania projektowe zrealizowane przez COTG PTTK w 2021 roku: internetowa platforma szlakowa (portal transgraniczny) „Góry bez granic” htttp://gorybezgranic.pttk.pl w czterech wersjach językowych: PL, SK, EN, DE, prezentująca polskie i słowackie szlaki turystyczne pogranicza PLSK z atrakcjami turystyczno-przyrodniczo-kulturowymi (POI) zlokalizowanymi w ich pobliżu. Obejmuje: portal krajoznawczy, stronę mapową, aplikację mobilną (Android + iOS), kampania promocyjna w Internecie, m.in. reklama w Google, pozycjonowanie, artykuły z linkiem i artykuły uzupełniające treść strony portalu, słowa kluczowe. Promocja w książeczce GOT, w roczniku „Wierchy”, w kwartalniku „Gazeta Górska”; wykonanie, montaż maks. siedmiu tablic informacyjnych z mapami w lokalizacjach: Barwinek, Jaśliska, Komańcza, Łupków Nowy, Cisna, Wetlina, Ustrzyki Górne; szkolenia dla znakarzy w zakresie posługiwania się GPS (przygotowanie do prac w terenie): webinar dla polskich znakarzy oraz szkolenie dla słowackich znakarzy w Bratysławie; dostosowanie bazy szlaków obejmujące modyfikację oprogramowania bazy danych szlaków (BEST – Bazy Ewidencyjnej Szlaków Turystycznych PTTK), m.in.: dodanie możliwości wprowadzania szlaków transgranicznych i szlaków słowackich – pieszych i rowerowych; implementacja nowego rodzaju szlaków – konnych, połączenie i skorelowanie istniejącej sieci szlaków z danymi uzyskanymi w trakcie pomiarów; moduł eksportu z zastosowaniem otwartych standardów wymiany danych, do aplikacji mobilnych oraz na mapę www; dodanie atrybutu wyróżniającego szlaki PL i szlaki SK wraz z opcjami ich prezentacji na mapie; konferencja podsumowująca projekt zorganizowana w Tatrzańskiej Łomnicy, m.in. z udziałem przedstawicieli partnerów PL i SK, przedstawicieli instytucji z PL i SK, uroczyste otwarcie via ferraty w słowackich Tatrach Wysokich (organizator: partner słowacki KST).			
Rozliczenie projektu z uwzględnieniem oszczędności poprzetargowych i kursów euro w 2018–2021.	Dotacja EFRR rozliczona dla PTTK COTG	Wkład własny PTTK COTG	Łączna rozliczona wartość wydatków PTTK COTG

	90 178,06 EUR	15 913,80 EUR	106 091,86 EUR

Inne zadania finansowane ze środków zewnętrznych w latach 2017–2021

Zadania zrealizowane w 2017 roku		
Tytuł	Instytucja	Wartość /kwota zł/
Promocja Miasta w kontekście sektora turystycznego jako istotnej gałęzi gospodarki Krakowa (turystyka biznesowa i konferencyjna; artykuł dot. upowszechniania krajoznawstwa i turystyki kwalifikowanej w Krakowie oraz Małopolsce).	Gmina Miejska Kraków	5000
Kompleksowa organizacja miejskiej ścieżki tematycznej poświęconej turystyce – w ramach III edycji Europejskiego Kongresu Samorządów 2017.	Gmina Miejska Kraków	19 500
Zorganizowanie wycieczek turystycznych po Krakowie dla dzieci i młodzieży z domów dziecka, świetlic środowiskowych oraz dzieci niepełnosprawnych – w ramach Małopolskich Obchodów Międzynarodowego Dnia Przewodnika.	Województwo małopolskie Małopolska Gościnna	11 000
Odnawianie szlaków turystycznych na terenie Beskidu Śląskiego i Żywieckiego – w ramach IX edycji programu edukacji ekologicznej „Po stronie natury”.	Żywiec Zdrój S.A.	61 500
Razem		97 000

Zadania zrealizowane w 2018 roku		
Tytuł	Instytucja	Wartość /kwota zł/
Kompleksowa organizacja miejskiej ścieżki tematycznej poświęconej turystyce – w ramach IV edycji Europejskiego Kongresu Samorządów 2018.	Gmina Miejska Kraków	18 734
Zorganizowanie wycieczek turystycznych dla dzieci i młodzieży ze świetlic środowiskowych i domów dziecka oraz dzieci niepełnosprawnych w ramach	Województwo małopolskie	12 000

Małopolskich Obchodów Międzynarodowego Dnia Przewodnika – śladami miejsc i osób związanych z Rokiem Jubileuszu 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości.	Departament Turystyki i Sportu	
Odnawianie szlaków turystycznych na terenie Beskidu Śląskiego i Żywieckiego – w ramach X edycji programu edukacji ekologicznej „Po stronie natury”.	Żywiec Zdrój S.A.	36 900
Razem		67 634

Zadania zrealizowane w 2021 roku		
Przedmiot umowy	Instytucja	Wartość /kwota zł/
Audyt szlaków turystycznych pieszych województwa podkarpackiego (przede wszystkim administrowanych przez PTTK). W wyniku udziału w konkursie zorganizowanym przez samorząd woj. podkarpackiego uzyskano zlecenie na przeprowadzenie audytu szlaków pieszych północnej i środkowej części woj. podkarpackiego. W jego ramach przeprowadzono w terenie digitalizację 900 km szlaków pieszych PTTK na ww. obszarze, odnotowano również parametry dotyczące stanu digitalizowanych szlaków, zaproponowano do opisu 100 miejsc atrakcyjnych krajoznawczo, opracowano szczegółowy dokument audytu oraz prezentację multimedialną, a wszystkie zdigitalizowane szlaki wprowadzono do Bazy Szlaków Turystycznych i są one dostępne w platformie Góry bez Granic.	Województwo podkarpackie	44000
Stworzenie narzędzi cyfrowych do prezentacji atrakcji i szlaków turystycznych województwa świętokrzyskiego obejmujących: portal krajoznawczy, stronę mapową oraz aplikację mobilną. W konkursie zorganizowanym przez samorząd woj. świętokrzyskiego, przedstawiając najlepszą ofertę, uzyskano zlecenie na stworzenie platformy szlakowej dla woj. świętokrzyskiego – stworzenie narzędzi cyfrowych do prezentacji atrakcji i szlaków turystycznych województwa świętokrzyskiego obejmujących: portal krajoznawczy, stronę mapową oraz aplikację mobilną. Platforma publikuje szlaki woj. świętokrzyskiego, których źródłem są dane o szlakach wprowadzonych do BEST – dane na temat 1500 km szlaków dostarczył Oddział PTTK w Kielcach. Platforma Szlaki woj. świętokrzyskiego, obok platformy Gór bez Granic, jest najnowocześniejszą wersją platformy. W niedługim czasie zostanie udostępniona wraz z wersją na urządzenia mobilne pod adresem www.swietokrzyskie.szlaki.pttk.pl.	Województwo świętokrzyskie	81 180
Razem		125 180

Podsumowanie działalności publicznej i częściowo odpłatnej pożytku publicznego w latach 2017–2021

Zadania publiczne za lata 2017–2021:

Dotacje	3 259 602,05 zł
Wkład własny finansowy	764 692,69 zł
Wkład własny niefinansowy	298 336,50 zł
Wartość łącznie	4 322 620,14 zł

Inne zadania finansowane ze środków zewnętrznych w latach 2017–2021:

Wartość łącznie	289 814,00 zł

Projekt ze środków UE w ramach EFRR – część PTTK COTG:

Dotacja	90 178,06 EUR
Wkład własny finansowy	15 913,80 EUR
Wartość łącznie	106 091,86 EUR

Renowacja sieci szlaków turystycznych

W latach 2017–2021 corocznie udawało się pozyskać środki na prace znakarskie, realizując zapotrzebowania złożone na wsparcie przez Oddziały PTTK znakujące w górach. Dotacje pochodziły ze środków Ministerstwa Sportu i Turystyki oraz Ministerstwa Rozwoju i Urzędu Marszałkowskiego województwa małopolskiego w ramach programu „Małopolska Gościnna". Działania związane z renowacją szlaków turystycznych wspierała również firma Żywiec Zdrój.

W latach 2017–2019 wiosną odbywały się spotkania ze znakarzami szlaków: dla znakarzy z terenu Beskidów i Gór Świętokrzyskich w Krakowie, dla znakarzy z Sudetów – we Wrocławiu. W 2020 roku ze względu na pandemię koronawirusa spotkania zostały zawieszone. Wszelkie informacje znakarskie są przekazywane drogą mailową i telefoniczną, na stronie internetowej COTG PTTK istnieje także specjalna zakładka z bieżącymi informacjami dla znakarzy oraz dokumentami służącymi do prowadzenia i rozliczania prac znakarskich do pobrania.

Dotacja MSIT (2017–2019) oraz MR (2020–2021) na renowację szlaków turystycznych

W ramach projektu dofinansowanego ze środków Ministerstwa Sportu i Turystyki oraz Ministerstwa Rozwoju udało się zrealizować poniżej wymienione prace znakarskie. W latach 2017–2021 odnowiono znakowanie sieci górskich szlaków turystycznych krajowych i międzyregionalnych na terenie Polski – pieszych, narciarskich, konnych – o łącznej długości 14606,3 km:

1. Karpaty – 8252,5 km (w tym 170 km szlaków narciarskich),
2. Sudety – 5623,3 km,
3. Góry Świętokrzyskie – 342 km,

4. szlaki konne – 388,5 km.

Wykonano i zamontowano (z transportem i doniesieniem) na górskich pieszych szlakach turystycznych 6104 elementy (urządzenia) małej infrastruktury szlakowej:

- drogowskazy – 3979 sztuk,
- kierunkowskazy i znaki ostrzegawcze na szlaki narciarskie – 370 sztuk,
- słupy – 542 sztuk,
- tabliczki z nazwą – 438 sztuk,
- tyczki (trasery) na szlaki narciarskie – 408 sztuk,
- mapki schematyczne 176 sztuk, w tym: renowacja tablic z mapami – renowacja (wymiana map) 15 sztuk.

W 2021 roku projekt realizowany w ramach dotacji z MR miał dwa dodatkowe komponenty. Pierwszy to przygotowanie standaryzacji i ocena przystosowania wybranych szlaków górskich pieszych dla osób z niepełnosprawnościami. W ramach tego zadania zrealizowano:

- opracowanie standardów kategorii dostępności atrakcyjnych krajoznawczo i widokowo pieszych szlaków turystycznych w średniowysokich pasmach górskich polskich Karpat i Sudetów, z uwzględnieniem: fizycznych parametrów przebiegu szlaku w terenie (rodzaj, szerokość, nawierzchnia drogi, nachylenie – średnie i maksymalne, przewyższenie); racjonalnego dostosowania infrastruktury zwiększającej bezpieczeństwo i komfort wędrowania (schroniska turystyczne, urządzone miejsca odpoczynku – np. zadaszone schrony, miejsca do biwakowania, paleniska do grillowania, poręcze, pomosty, wyrównanie nawierzchni; możliwości szybkiej interwencji służb ratunkowych, wsparcia osobowego – sugerowanej asysty turysty z niepełnosprawnością (asysta pojedyncza, wzmocniona (podwójna), zespołowa (3+), wsparcia technicznego (np. wózek o specjalnej konstrukcji, sprzęt do przenoszenia, podciągania – opuszczania, utrzymywania kontaktu fizycznego – także do wypożyczania),
- audyt terenowy dziesięciu odcinków szlaków o łącznej długości co najmniej 100 km w średniowysokich pasmach górskich,
- dokumentację fotograficzną i topograficzną (GPS) miejsc krytycznych.

Drugi komponent to stworzenie wirtualnego szlaku tematycznego „Kraków kobiet", z czym wiązały się następujące działania:

- wybrano 20 miejsc w Krakowie związanych z postaciami słynnych kobiet mieszkających i działających w tym mieście,
- opisano 33 kobiety – powstały biogramy oraz opisy miejsc i wydarzeń z nimi związanych, zostały zaproponowane trasy przejść po szlaku, łączące poszczególne punkty w spójną całość i pozwalające w łatwy i logiczny sposób przemieszczać się między opisanymi lokalizacjami,
- przygotowane materiały opublikowano i udostępniono turystom w funkcjonującej już aplikacji i na portalu poświęconym szlakom turystycznym Małopolski tworzonym przez PTTK – www.szlakimalopolski.pttk.pl.

Dotacje ze środków województwa małopolskiego – projekty z cyklu „Małopolska Gościnna”

W latach 2017–2021 odnowiono i doposażono w infrastrukturę turystyczną szlaki piesze, spacerowe, rowerowe (804,2 km) oraz szlaki górskie piesze i narciarskie (270,0 km).

Przeprowadzono remont infrastruktury na szlakach (urządzeń takich jak tablice informacyjne duże i małe, drogowskazy, słupy):

- drogowskazy – wykonanie, montaż (z transportem, doniesieniem) – 90 sztuk,
- słupy – wykonanie, montaż (z transportem, doniesieniem) – 28 sztuk,
- tablice informacyjne na szlaki rowerowe małe – 80 sztuk,
- tablice informacyjne na szlaki rowerowe duże – siedem sztuk.

W 2019 roku dotacja w ramach „Małopolski Gościnnej” nie dotyczyła znakowania, natomiast zrealizowano następujące projekty:

- „Szlaki turystyczne – ekologiczne udostępnianie przestrzeni turystycznej rowerowej i pieszej w turystyce aktywnej”.

W ramach projektu zostały wykonane audyty i inwentaryzacje małopolskich odcinków szlaków Greenways Kraków–Morawy–Wiedeń i Szlaku Bursztynowego oraz Karpackiego Szlaku Rowerowego ze szlakami łącznikowymi w Kotlinie Nowosądeckiej – łącznie ponad 600 km szlaków. Opracowano założenia strategii rozwoju turystyki aktywnej i ekologicznej w Małopolsce na bazie szlaków Greenways i Karpackiego Szlaku Rowerowego ze szlakami łącznikowymi w Kotlinie Nowosądeckiej, służącej stworzeniu koncepcji spójnej sieci szlaków rowerowych w Małopolsce (Greenways, Velo Małopolska i Karpackie Szlaki Rowerowe SOT).

- „Rozbudowanie Bazy Szlaków Turystycznych, podniesienie jakości i funkcjonalności portalu Szlaki Małopolski, aktualizacja aplikacji mobilnej, poprzez komplet pomiarów szlaków i obróbkę danych z umieszczeniem w Bazie Szlaków, stworzenie interaktywnej dwujęzycznej mapy szlaków i atrakcji krajoznawczych”.
- „Góry bezpieczne zimą – szkolenia z bezpiecznej, aktywnej turystyki zimowej w górach”.

W ramach projektu przeprowadzono akcje edukacyjne dla dzieci i młodzieży szkolnej (skierowanej do zorganizowanych grup młodzieży) we współpracy z Grupą Podhalańską GOPR. Szkolenia miały na celu przygotowanie dzieci i młodzieży do bezpiecznego wędrowania po górach i zwrócenie uwagi na to, na jakie dodatkowe niebezpieczeństwa trzeba zwrócić uwagę zimą i jak ich uniknąć. Szkolenie z zakresu bezpiecznej turystyki narciarskiej kładło nacisk na przedstawienie możliwości poruszania się po górach zimą i zwiększenie ich dostępności poprzez rozważne poruszanie się na nartach po szlakach i trasach do narciarstwa turystycznego. Uczestnicy posiedli wiedzę, jak bezpiecznie korzystać z nart, jak dobierać teren, trasy i warunki do swoich umiejętności, jak te umiejętności podnosić i jaki sprzęt wykorzystać. Szkolenia z zakresu bezpiecznej turystyki zimowej obejmujące kurs lawinowy miały na celu zwiększenie bezpieczeństwa turystów w górach w warunkach zimowych w górach wyższych, gdzie występuje zagrożenie lawinowe. W takim terenie niezbędna jest podstawowa wiedza na temat występowania lawin i mechanizmu ich powstawania oraz tego, jak się poruszać w terenie lawinowym, by być bezpiecznym. Wydano ulotki informacyjne dotyczące bezpiecznej turystyki zimowej w górach – 20 000 egzemplarzy.

W 2020 roku w ramach „Małopolski Gościnnej" zrealizowano dwa duże projekty dotyczące schroniska na Lubaniu oraz szlaku kajakowego rzeki Dłubni:

- „Opracowanie koncepcji modelowego schroniska górskiego w oparciu o przykładową lokalizację na Lubaniu".

Pierwszym etapem działań mających na celu doprowadzenie do powstania planowanego schroniska górskiego była organizacja konkursu architektonicznego, którego przedmiotem było opracowanie koncepcji modelowego schroniska górskiego na podstawie przykładowej lokalizacji górskiej, jaką jest Lubań, na potrzeby opracowania w przyszłości dokumentacji pod pozwolenie na budowę. Konkurs został zorganizowany przy współpracy ze Stowarzyszeniem Architektów Polskich – Oddział w Krakowie. Miał charakter otwarty; o jego rozstrzygnięciu zdecydował sąd konkursowy, w skład którego weszli sędziowie architekci SARP, przedstawiciele oferenta oraz przedstawiciele Województwa Małopolskiego. Konkurs podjęło się przeprowadzić Stowarzyszenie Architektów Polskich – Oddział Kraków, dzięki czemu stał on na wysokim poziomie organizacyjnym, a prace podlegały profesjonalnej ocenie sądu konkursowego. Konkurs ogłoszono 9 października 2020 roku. Wpłynęło na niego 90 projektów, co jest liczbą wyjątkowo dużą i rzadko spotykaną w takich konkursach. W dniach 10–11 grudnia 2020 roku w siedzibie COTG miały miejsce obrady sądu konkursowego w składzie Katarzyna Kozień-Kornecka (przewodnicząca), Paweł Wieczorek (referent), Marcin Brataniec (SARP Oddział Kraków), Tomasz Studniarek (SARP Oddział Katowice), Stanisław Deńko (Małopolska Okręgowa Izba Architektów RP), Jerzy Kalarus (Prezes Zarządu Spółki PTTK Karpaty), Natalia Figiel (Centralny Ośrodek Turystyki Górskiej PTTK), Witold Kozłowski (Marszałek Województwa Małopolskiego), Grzegorz Biedroń (Prezes Małopolskiej Organizacji Turystycznej, Radny Województwa Małopolskiego). Wpłynęło 179 wniosków o dopuszczenie do udziału, a ostatecznie złożonych zostało 90 prac konkursowych.

Sąd konkursowy przyznał trzy nagrody (zgodnie z regulaminem) i jednogłośnie nagrodził trzema wyróżnieniami honorowymi pozostałe prace finałowe. Nagroda główna: opracowanie studialne nr 023, liczba rozpoznawcza 152900 - autorzy: Sławomir Janas Pracownia ES-JOT, Kraków; Bartosz Pionka Pracownia Architektoniczna, Kraków; architekt Michał Włoskowicz, Kraków. I nagrodę przyznano za propozycję odwołania się do archetypu górskiego schronienia. Zaproponowana forma przenosi tradycję budowania górskich szałasów z przeszłości w teraźniejszość i przyszłość. Prosta i ekspresyjna, lecz jednocześnie racjonalna, może stać się znakiem rozpoznawczym miejsca. Sposób zagospodarowania terenu bez nadmiernej ingerencji pozostawia go naturalnym i przyjaznym przybywającym wędrowcom. Wielka wrażliwość na relacje z otoczeniem i zrozumienie potrzeb człowieka jest miarą wartości tej pracy. Nowa forma, zlokalizowana w miejscu dawnego schroniska, oddaje hołd historii miejsca.

Aby umożliwić szerszej publiczności zapoznanie się z nagrodzonymi projektami, otwarto plenerową wystawę prac pokonkursowych przed Domem Turysty PTTK – Hotelem „Wyspiański" przy ul. Westerplatte 15 w Krakowie. Ustawiono 18 plansz prezentujących najlepsze projekty wraz z informacją o konkursie. Został również wydany katalog pokonkursowy w nakładzie 200 egzemplarzy.

- „Szlak Kajakowy Dłubnia-Nowa Huta – projekt i oznakowanie”.

Wytyczono szlak turystyczny kajakowy na Dłubni w Nowej Hucie, na jej odcinku od Zalewu Nowohuckiego (start spływu) do Yacht Klubu Polskiego Kraków – os. Mogiła, Przystań nad Wisłą (meta spływu) o odcinku 5,1 km (4,2 na Dłubni, 0,9 km na Wiśle). Zakres wykonanych prac: przygotowano opisu przebiegu szlaku zawierającego: opis merytoryczny, kilometraż, opis miejsc startu i zakończenia szlaku/spływu, opis spływu, naniesienie przebiegu szlaku na mapę fizyczną; dokonano inwentaryzacji i opisu miejsc pod oznakowanie szlaku; zaprojektowano system oznakowania szlaku wraz z odpowiednimi uzgodnieniami i przy założeniu, że musi być oznakowany według standardów znakowania szlaków turystycznych wodnych PTTK. Wykonano i zamontowano oznakowania w terenie, zaprojektowano, wykonano i zamontowano w terenie (start spływu i koniec spływu) tablice informacyjno-promocyjne prezentujące przebieg szlaku, zabezpieczone przed zmiennymi warunkami atmosferycznymi i spełniające normy bezpieczeństwa dla użytkowników, wykonano stronę internetową szlaku (www.szlakkajakowydlubnia.pl). Została zorganizowana wizyta studyjna dla przedstawicieli branży turystycznej i mediów po szlaku, która odbyła się 9 października 2020 roku. W spływie wzięło udział 18 osób.

Wsparcie firmy Żywiec Zdrój w 2017 i 2018 roku w odnawianiu infrastruktury szlakowej

W ramach współpracy z firmą Żywiec Zdrój udało się odnowić szlaki i infrastrukturę szlakową w na szeroko rozumianej Żywiecczyźnie. Dzięki temu wsparciu zrealizowano:

- remont 158,8 km szlaków w Beskidzie Żywieckim i Śląskim,
- wykonanie i montaż trzech rogaczy, 10 drogowskazów i 100 tyczek,
- remont 99,5 km szlaków w Beskidzie Śląskim,
- wykonanie i montaż dwóch nowych map,
- wykonanie jednego nowego stanowiska, konserwację trzech stanowisk pod mapy.

Baza szlaków turystycznych i portale krajoznawcze w latach 2017–2021

Baza Szlaków Turystycznych, w skrócie BST, jest pierwszym w historii PTTK ogólnopolskim, nowoczesnym, specjalistycznym narzędziem informatycznym do zarządzania szlakami i infrastrukturą szlakową, dostępnym dla każdego Oddziału PTTK i innych gestorów szlaków. System ten pozwala jednocześnie na integrację danych o szlakach, ich archiwizację, ułatwia przepływ danych między jednostkami terenowymi i koordynującymi, a także pozwala na udostępnianie turystom najbardziej aktualnych informacji o szlakach.

Główne cele i zadania BST to:

- utworzenie centralnego, spójnego, nowoczesnego systemu zarządzania szlakami,
- uporządkowanie, standaryzacja i wizualizacja zasobów danych o szlakach,
- uproszczenie i przyspieszenie planowania, zapotrzebowania i rozliczania prac i materiałów,
- umożliwienie korzystania z zasobu danych o szlakach przez platformy szlakowe PTTK dla turystów.

BST jest stworzona, rozwijana i administrowana przez COTG PTTK na podstawie uchwały ZG PTTK z 26 maja 2012 roku, a na podstawie *Instrukcji znakowania szlaków turystycznych* Prezydium ZG PTTK uchwałą z 21 października 2021 roku zobowiązało oddziały PTTK będące administratorami szlaków turystycznych do umieszczenia w BST

szlaków, którymi administruje oddział. BST ma za zadanie w pełni zastąpić dotychczasowe formy ewidencji szlaków oraz dokumentacji prac związanych ze szlakami. Dzięki łatwości obsługi, wizualizacji szlaków na różnorodnych mapach oraz udostępnieniu wielu przydatnych, a dotychczas nieosiągalnych, funkcji BST umożliwi łatwe i wygodne zarządzanie (ewidencję, planowanie, zmiany przebiegów, wycenianie, udostępnianie turystom – w tym powiadamianie o utrudnieniach i zagrożeniach) szlakami i infrastrukturą szlakową.

Baza jest dostępna poprzez stronę internetową, a dostęp do niej mają tylko administratorzy szlaków turystycznych (oddziały PTTK i inne jednostki zarządzające szlakami). Każdy Oddział PTTK może utworzyć w BST swoje konto, dzięki któremu może zarządzać tylko przypisanymi do niego szlakami, jednocześnie mając możliwość podglądu wszystkich innych szlaków wprowadzonych do bazy.

Dane o szlakach zawartych w Bazie są udostępniane turystom przez internetowe platformy szlakowe – dzięki czemu otrzymują oni możliwie najbardziej aktualne informacji o przebiegu i stanie szlaków.

Proces gromadzenia danych cyfrowych w BST rozpoczął się razem z pierwszymi zdigitalizowanymi (zarejestrowanymi w terenie za pomocą GPS i skorygowanymi według dokładnych map cyfrowych) przez COTG szlakami w 2008 roku. Zasoby te były systematycznie powiększane w ramach projektów realizowanych przez COTG, jednak na początku, z powodu braku wyspecjalizowanego oprogramowania, gromadzenie danych odbywało się w sposób, który nie umożliwiał udziału innych gestorów i udostępniania danych.

W 2017 roku rozpoczęły się prace nad utworzeniem programu do obsługi BST. Zasoby zdigitalizowanych szlaków zostały wzbogacone o 299 szlaków o łącznej długości 3495 km. W kolejnych latach były one systematycznie powiększane. Odbywało się to w wyniku inwentaryzacji szlaków w terenie i wprowadzenia ich do Bazy po geoinformatycznej obróbce, w ramach realizacji różnych projektów, m.in.:

- corocznych aktualizacji sieci szlaków oraz nowych digitalizacji w województwach małopolskim i mazowieckim (dzięki finansowaniu przez samorządy wojewódzkie istniejących tam już platform szlakowych),
- zdigitalizowania sieci szlaków PTTK w południowej części województwa śląskiego; wykonano pomiary ponad 800 km szlaków w terenie,
- zdigitalizowano łącznie ponad 1300 km szlaków,
- zdigitalizowania i wprowadzenia do BST 1500 km szlaków na Podkarpaciu w ramach projektu Interreg PL-SK,
- dodania do BST, po przeprowadzeniu korekty, 2500 km szlaków zinwentaryzowanych w 2012 roku na Dolnym Śląsku,
- zinwentaryzowania i dodania do BST 900 km szlaków PTTK północnej części województwa podkarpackiego.

W 2019 roku, po dogłębnej analizie przyszłych potrzeb, obciążenia i możliwych zastosowań opracowano nowy silnik aplikacji jako rozwiązanie odpowiadające specyficznym potrzebom bazy. Szczególnie duży nacisk został położony na jakość kodu i pełne pokrycie testami automatycznymi, zapewniające stabilność działania, a także na optymalizację danych, pozwalającą na szybkie wyświetlanie bardzo dużych liczb danych. Rozwój bazy został podzielony na moduły – jako pierwszy stworzono moduł szlakowy bazy, pozwalający na

dodawanie szlaków, na zarządzanie nimi przez oddział oraz na wyświetlanie na mapie, z uwzględnieniem rozbudowanego filtrowania oraz statystyk. Szczególną uwagę poświęcono łatwości obsługi bazy, jej czytelności oraz zapewnieniu poprawnego użytkowania. Baza została wyposażona w szeroki zakres podkładów mapowych oraz warstw informacyjnych, pozwalających na wprowadzenie na ich podstawie większości szlaków. W pozostałych przypadkach można użyć ślad z pliku gpx. Rozbudowany został również moduł administracji bazą. W ramach projektu Interreg PL-SK utworzono mechanizmy automatycznego importu danych do platform szlakowych, co pozwala na aktualizację danych w platformie na żądanie i bardzo szybkie udostępnianie turystom informacji o zmianach w przebiegach szlaków. W czerwcu 2021 roku nowa wersja bazy została udostępniona użytkownikom. Uprzednio zaimportowano do niej ponad 30 000 km szlaków wcześniej zdigitalizowanych przez COTG PTTK. Przeprowadzono szkolenia, w tym on-line z obsługi bazy dla znakarzy, a także udostępniono użytkownikom instrukcję użytkowania na stronie internetowej oraz w formie instruktażu video. Na 31 grudnia 2021 roku długość szlaków ewidencjonowanych w BST osiągnęła 45 000 km.

Platformy szlakowe PTTK

Jednym z celów digitalizacji szlaków było udostępnienie ich turystom w formie cyfrowej, przez Internet. Zostało to zrealizowane poprzez stworzenie koncepcji platformy szlakowej, czyli trzech zintegrowanych narzędzi: aplikacji mobilnej wspierającej turystę w terenie oraz mapy internetowej i portalu krajoznawczego wspomagających planowanie wycieczki. Poza pełnymi, dokładnymi danymi o szlakach, wraz z możliwością zobaczenia ich na różnych mapach i pobrania śladu GPS, platforma udostępnia informacje o atrakcjach krajoznawczych regionu, które znajdują się w pobliżu szlaków. Pozwala to na kompleksowe planowanie wycieczki. Jej plan można następnie przenieść do aplikacji i wykorzystać do nawigacji w terenie.

Jako pierwsze powstały platformy: Szlaki Małopolski (2012; https://malopolska.szlaki.pttk.pl) oraz Szlaki Mazowsza (2014; https://mazowsze.szlaki.pttk.pl). W kolejnych latach kontynuowano utrzymanie i rozwój platform szlakowych dla Małopolski i Mazowsza, wprowadzając w nich liczne zmiany i modernizacje dla podniesienia ich funkcjonalności i przyjazności użytkowania. W efekcie aplikacje mobilne otrzymują bardzo wysokie oceny (dla Androida 4,8–4,9 w skali do 5) użytkowników. Na koniec 2021 roku odnotowano ponad 123 000 pobrań aplikacji Szlaki Małopolski, oraz ponad 34 000 pobrań aplikacji Szlaki Mazowsza.

W 2021 roku, w ramach projektu Interreg PL-SK, stworzono i udostępniono turystom trzecią platformę szlakową PTTK – Góry bez Granic (https://gorybezgranic.pttk.pl) – zawierającą szlaki i atrakcje turystyczne południowej części województwa podkarpackiego oraz północnej kraju preszowskiego na Słowacji. Projekt ten objął także wzbogacenie aplikacji Szlaki Małopolski o szlaki Tatr Słowackich oraz o kilka nowych funkcjonalności opracowanych na potrzeby aplikacji platformy Góry bez Granic.

Również w 2021 roku, dzięki przedstawieniu najlepszej oferty w konkursie organizowanym przez Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego, uzyskano zlecenie na stworzenie platformy szlakowej dla tegoż województwa. W rezultacie, przy

współpracy z Oddziałem PTTK Kielce, powstała czwarta platforma szlakowa PTTK – Szlaki świętokrzyskie (https://swietokrzyskie.szlaki.pttk.pl).

Seminaria i konferencje naukowe

2017

20 października 2017 roku COTG PTTK zorganizowało seminarium „Prawne aspekty turystyki dzieci i młodzieży", na którym wygłoszonych zostało 12 referatów dotyczących różnych problemów prawnych (przede wszystkim z zakresu prawa cywilnego), dotyczących tytułowego zagadnienia; w seminarium uczestniczyło ponad 100 osób. Po seminarium ukazała się publikacja *Prawne aspekty turystyki dzieci i młodzieży* w nakładzie 400 egzemplarzy (oraz wersja elektroniczna, dostępna w Internecie). Jest to praca zbiorowa pod redakcją dr. Piotra Cybuli, zawierająca 19 tytułów (w tym 12 prezentowanych na konferencji). Osoby zainteresowane i organizujące turystykę dzieci i młodzieży (uczestnicy seminarium, pracownicy, szkół, kuratoriów i urzędów zajmujących się szkolnictwem, pracownicy naukowi oraz przewodnicy, piloci, biura turystyczne oraz inni organizatorzy turystyki dzieci i młodzieży) mogą korzystać z wydrukowanej książki (lub jej wersji elektronicznej), która zawiera aktualnie obowiązujące przepisy prawne związane z organizacją i bezpieczeństwem wyjazdów turystycznych dla uczniów. Patronat honorowy został udzielony przez Ministra Edukacji Narodowej i Ministra Sportu i Turystyki, patronatu udzieliła także Okręgowa Izba Radców Prawnych w Krakowie, a patronatu merytorycznego – Zakład Prawa Wydziału Turystyki i Rekreacji AWF w Krakowie oraz Katedra Zarządzania Marketingowego i Turystyki Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach.

COTG PTTK brał udział w projekcie „Bądź bezpieczny nad wodą i w górach, akcja informacyjno-edukacyjna", realizowanym przez Centrum Turystyki Wodnej PTTK, współfinansowanym przez Ministerstwo Sportu i Turystyki w 2017 roku. W ramach tych działań powstały:

- kolorowy folder na temat bezpiecznej turystyki górskiej *Przed wyjściem w góry!*, wydrukowany w nakładzie 20 000 egzemplarzy (format 596 x 210 mm składany do 100 x 210 mm), folder zawiera informacje, o których należy pamiętać, przygotowując się do górskiej wycieczki, jest więc przypomnieniem dla górskich turystów i pomocą dla tych, którzy dopiero rozpoczynają wędrowanie górskimi szlakami,
- opaski odblaskowe z numerami ratunkowymi w górach (5000 sztuk) „W górach bezpiecznie!" z numerem ratunkowym w górach 601 100 300 oraz adresem darmowej aplikacji Ratunek: www.ratunek.eu,
- strona internetowa www.bezpiecznegory.pttk.pl dotycząca bezpieczeństwa w turystyce górskiej, zawierała informacje na temat bezpiecznego uprawiania turystyki górskiej (m.in. przygotowane do folderu i książeczki edukacyjnej), linki do informacji i kursów organizowanych przez TOPR i GOPR, informacje o pogodzie i warunkach w górach – strona zawiera zakładki: Bezpiecznie w góry, Wydarzenia, Dzieci w górach, Na ratunek, Zima w górach, Aktualne warunki w górach.

2018

26 października 2018 roku COTG PTTK wspólnie z Uniwersytetem Pedagogicznym w Krakowie zorganizował konferencję naukową „Gdy pękały kordony, a rodziły się granice… Galicja i jej mieszkańcy w drodze do niepodległości". Konferencja odbyła się na terenie Uniwersytetu Pedagogicznego, wzięli w niej udział wybitni naukowcy reprezentujący różne ośrodki naukowe – także zagraniczne. Towarzyszyła jej sfinansowana ze środków województwa małopolskiego wystawa plenerowa przygotowana przez COTG PTTK „Niepodległość rodziła się także w Karpatach". Wystawa w postaci 11 plansz dwustronnych eksponowanych na stelażach będących własnością PTTK była prezentowana na Uniwersytecie Pedagogicznym w Krakowie (27 października–5 listopada), Nowym Sączu (5–19 listopada), Rabce (19 listopada–6 grudnia), Myślenicach (6–27 grudnia). Z okazji otwarcia wystawy każdorazowo została wygłoszona przez Jerzego Kapłona prelekcja oparta o prezentację multimedialną „Listopad 1918 roku we Lwowie.

Z okazji 130. rocznicy urodzin Stanisława Vincenza COTG PTTK we współpracy z Towarzystwem Karpackim, Międzynarodowym Centrum Kultury w Krakowie i Stowarzyszeniem Pisarzy Polskich zorganizował dwudniową konferencję „Vincenz. Dialog. Karpaty. Europa Środkowa". Sesja odbyły się 23 listopada w COTG PTTK oraz 24 listopada w Międzynarodowym Centrum Kultury.

2019

W 2019 roku COTG PTTK był współorganizatorem konferencji „Zaczęło się od Tatr. Ochrona polskiej przyrody w 150 lat od wprowadzenia ochrony gatunkowej kozic i świstaków, i 100 lat od ustanowienia Państwowej Komisji Ochrony Przyrody". Konferencja odbyła się w dniach 22–23 listopada 2019 roku w Krakowie w salach Wydziału Biologii Uniwersytetu Jagiellońskiego. W konferencji wzięło udział 140 osób, reprezentujących środowiska naukowe oraz instytucje i organizacje zajmujące się praktyczną ochroną przyrody. Na podstawie 50 wystąpień konferencyjnych uczestnicy przyjęli stanowisko, zawierające dziesięć postulatów. Ich spełnienie uznali za szczególnie istotne dla dalszego, skutecznego zachowania przyrodniczego dziedzictwa. Organizatorzy konferencji to: Wydział Biologii Uniwersytetu Jagiellońskiego, Wydział Biologii Uniwersytetu Warszawskiego, Centrum Edukacji Przyrodniczej Uniwersytetu Jagiellońskiego; Instytut Ochrony Przyrody PAN w Krakowie; Tatrzański Park Narodowy; Nauka dla Przyrody, Centralny Ośrodek Turystyki Górskiej PTTK; Komisja Ochrony Przyrody Oddziału Akademickiego PTTK w Krakowie.

2020

COTG PTTK, wespół z Instytutem Historii, Etnografii i Archeologii Przykarpackiego Uniwersytetu im. Wasyla Stefanyka w Iwano-Frankiwsku, był współorganizatorem konferencji naukowej, która odbyła się 22 listopada 2020 roku w Kosmaczu u podnóża Czarnohory. COTG w ramach współpracy wydał pozycję książkową *Гуцульщина – слов'янська Антлантида*, w której zawarte były referaty wygłaszane podczas seminarium oraz zgłoszone do druku bez wygłaszania. Wśród artykułów zawartych w wydawnictwie ujęto ~~ten~~ przygotowany przez Jerzego Kapłona *Schronisko Karpackiego Towarzystwa Narciarzy na Połoninie Maryszewska w Czarnohorze*, wydrukowany w języku polskim. W seminarium wzięło udział ponad 100 przedstawicieli świata nauki, wybitnych znawców huculszczyzny z Ukrainy i Polski. Podczas

seminarium Jerzy Kapłon przedstawił prezentację multimedialną „Turystyka polska w Karpatach Wschodnich do 1939 roku", ilustrowaną materiałami archiwalnymi.

2021

Kongres Turystyki Społecznej, którego organizatorami były PTTK, Fundacja Symbioza oraz Karkonoski Sejmik Osób Niepełnosprawnych odbył się w dniach 13–14 października 2021 roku w Jeleniej Górze. Kongres składał się z czterech bloków tematycznych, 18 sesji i 20 paneli dyskusyjnych. Wzięło w nim udział 70 prelegentów i ponad 200 uczestników. Kongres Turystyki Społecznej spełnił oczekiwania Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego. Był pierwszą odsłoną omawiania wielu problemów nurtujących organizatorów i uczestników turystyki społecznej. Wiele z nich, dużej wagi, zostało zaledwie zasygnalizowanych. W trakcie dyskusji wskazano nie tylko na dodatkowe obszary jej uprawiania (turystyka szkolna, turystyka dzieci i młodzieży, turystyka rodzinna, realizowana w wydzielonych grupach społecznych np. w środowiskach wojskowych i akademickich), lecz także na znaczenie budowy i utrzymania infrastruktury służącej do jej uprawiania. Szczególne miejsce w tych rozważaniach miała problematyka szlaków turystycznych i obiektów noclegowych, których budowanie i eksploatacja wymagają uporządkowania w zakresie zasad funkcjonowania i wspierania przez administrację rządową i samorządy. Jako ważna została także poruszona problematyka otoczenia prawnego turystyki społecznej. Powinno ono być nieustanne monitorowane, zarówno w celu uniknięcia tworzenia barier prawnych niesprzyjających rozwojowi turystyki społecznej (także jako czynnika budującego społeczeństwo obywatelskie), jak i kreowania nowych w tej materii rozwiązań. Owocem Kongresu jest monografia naukowa *Turystyka społeczna w Polsce*, wydana przez COTG PTTK. Kongres wsparły następujące instytucje: Ministerstwo Rozwoju i Technologii, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, program Dostępność Plus, Polska Organizacja Turystyczna, Województwo Dolnośląskie, Fundacja Symbioza, PTTK, KSON, Interferie S.A. Miasto Szklarska Poręba, KARR SA, Jelenia Plast i portale Wasza Turystyka oraz Rynek Turystyczny.

Zorganizowane imprezy

2017

W ramach współpracy z Żywcem Zdrój zaproszono do udziału w Warsztatach ekologicznych Arki 250 uczestników L Jubileuszowego Rajdu „Babia Góra – 2017" (Oddział „Ziemi Babiogórskiej") 21 września 2017 roku w Zawoi Markowe Rówienki oraz dwóm grupom młodzieży szkolnej (Szkoła Podstawowa nr 111 i Szkolne Koło PTTK z Pietrzykowic, łącznie ok. 80 osób) 6 października 2017 roku w Korbielowie (wycieczka piesza: Korbielów–przeł. Przysłopy – Sopotnia Wielka wodospad).

W ramach projektu „Bądź bezpieczny nad wodą i w górach – akcja informacyjno-edukacyjna", współfinansowanego przez Ministerstwo Sportu i Turystyki, w maju, czerwcu i październiku 2017 roku zorganizowano dziewięć szkoleń, na których ratownicy GOPR szkolili młodzież szkolną z wykorzystaniem programu „W górach bezpiecznie". W szkoleniach uczestniczyło 290 uczniów z 14 szkół podstawowych i średnich z różnych rejonów Polski. W dniach 8–10 i 15–17 grudnia 2017 roku zorganizowano też cztery kursy lawinowe w Tatrach (Dolina Chochołowska – trzy kursy, Dolina Pięciu Stawów Polskich – jeden kurs), w których

uczestniczyło łącznie 72 osoby (w większości przewodnicy turystyczni), a szkolili ratownicy TOPR.

2018

W dniach 26 i 27 kwietnia 2018 roku na podstawie umowy z Gminą Miejską Kraków COTG uczestniczył w IV edycji Europejskiego Kongresu Samorządów 2018, którego organizatorem był Instytut Studiów Wschodnich. W ramach Kongresu COTG PTTK przygotował ścieżkę tematyczną poświęconą turystyce. Obejmowała ona spotkanie „Refleksje z dachu świata" z gościem specjalnym, Piotrem Pustelnikiem, oraz trzy panele, których tematami były: wpływ turystyki na lokalną gospodarkę, kontrowersje wokół współczesnej turystyki, cykliczne wydarzenia w Krakowie i to, w jaki sposób budują markę Krakowa.

15 grudnia 2018 roku w Starym Zamku w Żywcu odbyła się promocja książki *Kultura ludowa Górali Żywieckich*. Organizatorami byli Muzeum Miejskie w Żywcu oraz Centralny Ośrodek Turystyki Górskiej PTTK w Krakowie. W promocji opartej na prezentacji multimedialnej, prowadzonej przez Katarzynę Ceklarz, wzięło udział wielu mieszkańców regionu z burmistrzem miasta na czele, liczni przedstawiciele babiogórskiego Oddziału PTTK oraz autorzy poszczególnych rozdziałów publikacji. W trakcie prezentacji wystąpiły dwa zespoły ludowe z Żywca i Milówki.

2019

W ramach realizacji projektu „Góry bez granic – integracja sieci szlaków w transgraniczny produkt turystyczny" nr PLSK.01.01.00-00.0116/17 (współfinansowanego przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Interreg V-A Polska–Słowacja 2014–2020) COTG PTTK zorganizowało rajd turystyczny na Podkarpaciu. Odbył się 12 października 2019 roku, uczestniczyło w nim 105 osób (47 Słowaków, 58 Polaków).

6 grudnia 2019 roku w Mszanie Dolnej odbyła się promocja książki Katarzyny Ceklarz *Sebastian Flizak (1881–1972). Ludoznawca i etnograf na tle swojej epoki*. Organizatorzy: Centralny Ośrodek Turystyki Górskiej PTTK w Krakowie, Stowarzyszenie Kulturowy Gościniec, Polskie Towarzystwo Ludoznawcze Oddział w Mszanie Dolnej oraz gmina Mszana Dolna. W trakcie spotkania autorka, przybliżyła życie i działalność Sebastiana Flizaka i składała autografy na rozdawanych książkach. Przed spotkaniem wójt gminy Niedźwiedź (jego babcia była siostrą Sebastiana Flizaka) odsłonił pamiątkową tablicę na budynku szkoły, w której etnograf w latach czterdziestych XX wieku pracował jako dyrektor i nauczyciel Samorządowego Gimnazjum Koedukacyjnego w Mszanie Dolnej. Złożono także kwiaty na jego mogile na cmentarzu w Mszanie Dolnej.

W ramach realizacji zadania „Popularyzacja oferty turystycznej Województwa Małopolskiego oraz wsparcie integracji branży turystycznej poprzez zorganizowanie Małopolskich Obchodów Międzynarodowego Dnia Przewodnika 2019" COTG PTTK zorganizował Małopolskie Obchody Międzynarodowego Dnia Przewodnika 2019, na które składały się trzy wydarzenia:

- Akcja „Przewodnicy PTTK Dzieciom", poświęcona 150. rocznicy urodzin Stanisława Wyspiańskiego.

Wycieczki zorganizowane dla dzieci i młodzieży przez przewodników PTTK w dniach 6–16 lutego 2019 roku odbyły się pod hasłem „Śladami Stanisława Wyspiańskiego po Małopolsce". Zgodnie z planem odbyło się 12 wycieczek, w których uczestniczyło 588 uczestników – dzieci i młodzieży: z niepełnosprawnościami, z domów dziecka oraz świetlic środowiskowych. Wycieczki zostały zorganizowane bezpłatnie przez przewodników zaangażowanych w działalność kół i klubów PTTK w różnych miejscowościach Małopolski: w Bochni, Nowym Sączu, Nowym Targu, Oświęcimiu, Krakowie, Rabce Zdroju, Wadowicach, Krościenku n/Dunajcem, Chrzanowie.

- Uroczysta Gala Małopolskich Obchodów Międzynarodowego Dnia Przewodnika, która odbyła się 22 lutego 2019 roku w Hotelu „Wolski" w Krakowie.

W gali uczestniczyło ok. 200 osób – przewodników turystycznych z województwa małopolskiego oraz przedstawicieli instytucji i podmiotów zajmujących się rozwojem i promocją oferty turystycznej w Małopolsce, m.in. jednostek samorządu terytorialnego z regionu, stowarzyszeń, izb i podmiotów skupiających branżę turystyczną. Gala została zrealizowana we współdziałaniu z województwem małopolskim, Samorządem Przewodników Turystycznych PTTK Województwa Małopolskiego, Federacją Stowarzyszeń Przewodnickich w Krakowie, Małopolską Organizacją Turystyczną, Krakowską Izbą Turystyki.

- 4 i 8 marca 2019 roku odbyły się w Krakowie trzygodzinne bezpłatne warsztaty dla przewodników turystycznych na temat konfliktowego turysty, podnoszące jakość ich pracy.

Podczas ćwiczeń praktycznych, pracy w grupach i wymiany doświadczeń omawiano sytuacje problemowe na wyjeździe turystycznym i sposoby radzenia sobie z nimi. Warsztaty prowadził doświadczony przewodnik turystyczny Mateusz Tomaszczyk, a uczestniczyło w nich 21 osób z różnych kół przewodnickich z Małopolski.

2020

W 2020 roku akcja Przewodnicy PTTK Dzieciom była poświęcona 100. rocznicy urodzin Karola Wojtyły – Jana Pawła II – papieża turysty. Tematem przewodnim wycieczek zorganizowanych dla dzieci i młodzieży przez przewodników PTTK w dniach 1–16 lutego 2020 roku były szlaki papieskie w Małopolsce. Zgodnie z planem odbyło się 14 wycieczek, w których brało udział 575 uczestników – dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami, z domów dziecka i świetlic środowiskowych. Wycieczki zostały zorganizowane bezpłatnie przez przewodników zaangażowanych w działalność kół i klubów PTTK w różnych miejscowościach Małopolski: w Bochni, Nowym Sączu, Nowym Targu, Limanowej, Tarnowie, Rabce Zdroju, Wadowicach, Krościenku nad Dunajcem, Chrzanowie, Myślenicach i Krakowie (cztery koła przewodnickie). W ramach akcji zapewnione były: transport, posiłek, opieka przewodnika i ubezpieczenie dla zorganizowanych grup dzieci i młodzieży z opiekunami. Uczestnicy wycieczek oraz ich opiekunowie otrzymali mapy turystyczne Małopolskiego Szlaku Papieskiego im. św. Jana Pawła II, które będą dla nich cenną pamiątką, przypominającą o udziale w wycieczce, oraz źródłem informacji o miejscach i obiektach w Małopolsce związanych z św. Janem Pawłem II.

Uroczysta Gala XIII Małopolskich Obchodów Międzynarodowego Dnia Przewodnika odbyła się 21 lutego 2020 roku w sali konferencyjnej Centrum Jana Pawła II „Nie lękajcie się" przy ul. Totus Tuus 34 w Krakowie. Galę otworzył Tomasz Urynowicz, Wicemarszałek

Województwa Małopolskiego. Wraz z Grzegorzem Biedroniem, Prezesem Małopolskiej Organizacji Turystycznej, wręczyli Dyplomy Marszałka Województwa Małopolskiego „Za wkład w rozwój i promocję turystyki w Małopolsce" ośmiu przewodnikom zasłużonym dla rozwoju turystyki w regionie. Na Galę przybył także Andrzej Gut-Mostowy – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rozwoju, Pełnomocnik Prezesa Rady Ministrów ds. promocji polskiej marki. W swoim wystąpieniu przedstawił podstawowe problemy turystyki aktywnej w Małopolsce oraz sprawy przewodnictwa. Galę uświetnił występ wokalno-artystyczny Hanki Wójciak i gitarzysty Jacka Długosza. W gali uczestniczyło ponad 120 osób – przewodników turystycznych z województwa małopolskiego oraz przedstawicieli instytucji i podmiotów zajmujących się rozwojem i promocją oferty turystycznej w Małopolsce, m.in. jednostek samorządu terytorialnego z regionu, stowarzyszeń, izb i podmiotów skupiających branżę turystyczną.

Bezpośrednio przed Galą Małopolskich Obchodów Międzynarodowego Dnia Przewodnika odbyło się szkolenie dla przewodników „Certyfikacja kwalifikacji rynkowych w obszarze przewodnictwa turystycznego", które przeprowadził wykładowca z Instytutu Badań Edukacyjnych Maciej Tauber, wspierający wdrażanie Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji w Polsce. W szkoleniu uczestniczyło ok. 100 osób.

„Promocja szlaków papieskich w Małopolsce w związku z obchodami 100 rocznicy urodzin Karola Wojtyły – Jana Pawła II – papieża-turysty" – zadanie zostało zrealizowane poprzez wydanie mapy Małopolskiego Szlaku Papieskiego im. św. Jana Pawła II (1000 egzemplarzy) i jej dystrybucję wśród uczestników wycieczek turystycznych realizowanych w ramach akcji „Przewodnicy PTTK dzieciom", podczas Gali Małopolskich Obchodów Międzynarodowego Dnia Przewodnika 21 lutego 2020 roku oraz w mediach, szkołach, bibliotekach, kołach i oddziałach turystycznych oraz wśród zainteresowanych turystów i instytucji zajmujących się turystyką. Mapa turystyczna w skali 1:160 000 zawiera Małopolski Szlak Papieski im. św. Jana Pawła II (trasa główna Kalwaria Zebrzydowska–Stary Sącz oraz trasy boczne – warianty) na zaktualizowanym podkładzie topograficznym, a w części opisowej – dokładny przebieg szlaku z punktacją do GOT PTTK oraz informacje i opisy miejsc związanych z Karolem Wojtyłą.

Inne działania promocyjne

Powstała seria siedmiu filmów edukacyjnych o wspólnym tytule „Górska wędrówka z Zosią i Kubą", przedstawiająca zagadnienia związane z bezpiecznym zachowaniem w trakcie pobytu w górach i przygotowaniem do górskiej wycieczki, przeznaczona dla dzieci w wieku 5–12 lat i starszych. W filmach występuje trzech aktorów: przewodnik, siedmioletnia dziewczynka i jedenastoletni chłopiec. Filmy były kręcone w Beskidzie Śląskim i w Beskidzie Żywieckim. Tytuły i długości poszczególnych filmów:

- Górska wędrówka z Zosią i Kubą 1 – *Zaczynamy* (3:24 min.),
- Górska wędrówka z Zosią i Kubą 2 – *Jak się ubrać* (3:53 min.),
- Górska wędrówka z Zosią i Kubą 3 – *Co włożyć do plecaka* (4:13 min.),
- Górska wędrówka z Zosią i Kubą 4 – *Planujemy* (3:19 min.);
- Górska wędrówka z Zosią i Kubą 5 – *Nie chcemy się zgubić* (2:52 min.),
- Górska wędrówka z Zosią i Kubą 6 – *Pogody się nie wybiera* (3:11 min.),

- Górska wędrówka z Zosią i Kubą 7 – *Aby było miło i bezpiecznie* (4:51 min.).

Filmy powstały w ramach projektu „Bądź bezpieczny nad wodą i w górach, akcja informacyjno-edukacyjna", współfinansowanego przez Ministerstwo Sportu i Turystyki i są dostępne na stronie internetowej http://bezpiecznegory.pttk.pl/ na kanale YouTube COTG PTTK https://www.youtube.com/channel/UCyo02LMcHWy2TlSFQErYDog

Z tej samej serii w 2018 roku powstała seria czterech filmów edukacyjnych o wspólnym tytule „Na tropie beskidzkiej przyrody", zapoznająca dzieci z piętrami roślinności w Beskidach na przykładzie Pilska, przeznaczona dla dzieci w wieku 5–12 lat i starszych. W filmach nagrywanych w Beskidzie Żywieckim występuje trzech aktorów: przewodnik oraz dziewięcioletnia dziewczynka i dziewięcioletni chłopiec.

Tytuły i długości poszczególnych filmów:

- Na tropie beskidzkiej przyrody 1. – *Im wyżej, tym trudniej* (5:34 min.),
- Na tropie beskidzkiej przyrody 2. – W *buczynie* (4:36 min.),
- Na tropie beskidzkiej przyrody 3. – W *borze świerkowym i w kosodrzewinie* (5:54 min.),
- Na tropie beskidzkiej przyrody 4. – *Na górskich halach* (5:08 min.).

Filmy współfinansował Żywiec Zdrój S.A. w ramach programu „Po stronie natury". Cykl „Na tropie beskidzkiej przyrody" jest dostępny na kanale YouTube COTG PTTK https://www.youtube.com/channel/UCyo02LMcHWy2TlSFQErYDog

Odznaki przyznawane przez COTG

Zimowa Odznaka Górska

Turystom, którzy wędrują zimą na rakietach śnieżnych, proponujemy zdobywanie Zimowej Odznaki Górskiej. Została ona ustanowiona przez Centralny Ośrodek Turystyki Górskiej PTTK w Krakowie w 2007 roku. Zimową Odznakę Górską COTG PTTK zdobywa się przez odbycie pieszych wędrówek na rakietach śnieżnych w górach Polski oraz w zagranicznych pasmach górskich Karpat i Sudetów, położonych na obszarze pogranicza. Jest ona trzystopniowa, a podstawą do jej weryfikacji jest wypełniona i zawierająca potwierdzenia pobytu w terenie książeczka GOT PTTK. Punkty do weryfikacji zdobywa się na tak samo, jak przy zdobywaniu Górskiej Odznaki Turystycznej PTTK. Więcej o odznace oraz regulamin na stronie: http://www.zima.pttk.pl/index.php/zima/odznaki_turystyczne.

W latach 2017–2021 przyznano: 77 brązowych, 74 srebrnych i 40 złotych (w sumie 191) Zimowych Odznak Górskich COTG PTTK. Od początku istnienia odznaki do końca 2021 roku przyznano ich łącznie 700.

Odznaka Głównego Szlaku Beskidzkiego

W celu popularyzacji Głównego Szlaku Beskidzkiego, wiodącego najpiękniejszymi terenami polskich Beskidów, w 2010 roku powstała odznaka Głównego Szlaku Beskidzkiego PTTK. Jest ona czterostopniowa (brązowa, srebrna, złota, diamentowa). Można ją zdobyć w wyniku jednorazowego przejścia całego szlaku w czasie nie dłuższym niż 21 dni (diamentowa) lub pokonując go w odcinkach, niezależnie od czasu trwania i liczbie wycieczek, i zdobywając określoną liczba punktów GOT. Do ewidencji przebytych wycieczek służy książeczka GOT PTTK, która, wraz z potwierdzeniami uzyskanymi w terenie, analogicznie jak

dla GOT PTTK, stanowi dokumentację zdobywania odznaki. W trakcie zdobywania kolejnych stopni nie można powtarzać raz już odbytych wycieczek, niezależnie od kierunku przejścia. Więcej informacji o odznace oraz jej regulamin na stronie: www.cotg.pttk.pl. W latach 2017–2021 przyznano: 508 brązowych, 401 srebrnych, 333 złote i 712 diamentowe odznaki GSB (w sumie 1954).

Odznaka Głównego Szlaku Sudeckiego

W celu popularyzacji najpiękniejszego i najdłuższego szlaku polskich Sudetów w 2010 roku stworzono odznakę Głównego Szlaku Sudeckiego PTTK. Jest ona czterostopniowa. Odznakę można zdobyć w wyniku jednorazowego przejścia całego szlaku w czasie nie dłuższym niż 18 dni (diamentowa) lub pokonując go w odcinkach niezależnie od czasu trwania i liczby wycieczek, zdobywając określoną liczbę punktów GOT (brązowa, srebrna i złota). Do ewidencji przebytych wycieczek służy książeczka GOT PTTK, która wraz z potwierdzeniami uzyskanymi w terenie, analogicznie jak dla GOT PTTK, stanowi dokumentację zdobywania odznaki. W trakcie zdobywania kolejnych stopni odznak nie można powtarzać raz już odbytych wycieczek, niezależnie od kierunku przejścia. Więcej informacji o odznace oraz jej regulamin jest na stronie: www.cotg.pttk.pl. Od 2017 roku odznakę GSS przyznaje także Oddział PTTK „Sudety Zachodnie" w Jeleniej Górze. W latach 2017–2021 przyznano 1155 odznak Głównego Szlaku Sudeckiego: 337 brązowe, 272 srebrnych, 207 złotych i 339 diamentowe (w tym w COTG przyznano 1081: 313 brązowych, 255 srebrnych, 190 złotych i 323 diamentowe).

Odznaka Głównego Szlaku Świętokrzyskiego

W celu popularyzacji Głównego Szlaku Świętokrzyskiego, wiodącego najpiękniejszymi terenami Gór Świętokrzyskich, w 2016 roku Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze ustanowiło Odznakę Turystyczną Główny Szlak Świętokrzyski PTTK, przyznawaną za jego przejście. Ponieważ GSŚ jest znacznie krótszy od GSB i GSS, odznaka Głównego Szlaku Świętokrzyskiego ma tylko dwa stopnie. Można ją zdobyć, pokonując szlak w dowolnych odcinkach, niezależnie od czasu trwania i liczby wycieczek. Do ewidencji przebytych wycieczek służy książeczka GOT PTTK, która wraz z potwierdzeniami uzyskanymi w terenie, analogicznie jak dla GOT PTTK, stanowi dokumentację zdobywania odznaki. W trakcie zdobywania kolejnych stopni nie można powtarzać raz już odbytych wycieczek, niezależnie od kierunku przejścia. Więcej informacji o odznace oraz jej regulamin jest na stronie: http://www.cotg.pttk.pl/index.php/odznaki/gsl, Odznakę Turystyczną Głównego Szlaku Świętokrzyskiego przyznaje Centralny Ośrodek Turystyki Górskiej PTTK w Krakowie oraz Oddział Świętokrzyski PTTK w Kielcach. COTG PTTK jest odpowiedzialny za promocję i prowadzenie akcji zdobywania Odznaki GSŚ PTTK, w tym za prowadzenie ewidencji zdobywców oraz sprzedaży odznak. W latach 2017–2021 przyznano 1396 odznak Głównego Szlaku Świętokrzyskiego (747 srebrnych i 649 złotych, a w COTG przyznano 983 odznaki GSŚ: 514 srebrnych i 469 złotych).

Odznaka Głównego Szlaku Beskidu Wyspowego

Została ustanowiona w 2014 roku, jako odznaka regionalna, we współpracy z Forum Gmin Beskidu Wyspowego. Niestety – ustalony w wyniku oczekiwań gmin regulamin, niezbyt przyjazny dla zdobywców – spowodował, że odznaki (wydane w ramach projektu Małopolska

Gościnna i na jego koszt) zdobyło w 2014 roku zaledwie sześć osób. Na początku 2015 roku regulamin został zmieniony i od tej pory powoli wzrasta liczba zdobytych odznak. Więcej informacji o odznace oraz jej regulamin na stronie: www.cotg.pttk.pl. W latach 2017–2021 przyznano 119 srebrnych, 52 złote i 21 diamentowych odznak (w sumie 192 odznak GSBW).

Odznaka Małopolskiego Szlaku Papieskiego

Regionalną odznakę turystyczną Małopolskiego Szlaku Papieskiego im. św. Jana Pawła II, ustanowioną przez Centralny Ośrodek Turystyki Górskiej PTTK w Krakowie oraz Instytut Dialogu Międzykulturowego im. Jana Pawła II w Krakowie w 2015 roku, można zdobyć, wędrując Małopolskim Szlakiem Papieskim im. św. Jana Pawła II, trasą główną prowadzącą z Kalwarii Zebrzydowskiej do Starego Sącza (231 km) oraz trasami bocznymi, czyli tzw. wariantami Małopolskiego Szlaku Papieskiego. Odznaka ma cztery stopnie: żółto-biały, brązowy, srebrny i złoty, a podstawą do jej weryfikacji jest wypełniona i zawierająca potwierdzenia pobytu w terenie książeczka GOT PTTK. Więcej o odznace oraz jej regulamin na stornie: http://www.cotg.pttk.pl/odznaka_MSP/. Odznakę turystyczną Małopolskiego Szlaku Papieskiego im. św. Jana Pawła II przyznaje Centralny Ośrodek Turystyki Górskiej PTTK w Krakowie oraz upoważnione przez niego oddziały PTTK. W latach 2017–2021 przyznano 518 Odznak Małopolskiego Szlaku Papieskiego: 198 brązowych, 139 srebrnych, 82 złote i 108 żółto-białych (w tym w COTG przyznano 421odznak MSP: 156 brązowych, 113 srebrnych, 65 złotych i 87 żółto-białych).

Polsko-Słowacka Odznaka Turystyczna „Góry bez granic – Hory bez hraníc”

Centralny Ośrodek Turystyki Górskiej PTTK w Krakowie oraz Klub Slovenských Turistov w 2019 roku ustanowiły regionalną odznakę turystyczną: ~~to~~ Polsko-Słowacka Odznaka Turystyczna „Góry bez granic – Hory bez hraníc”, zwana w skrócie PSOT lub odznaka „Góry bez granic”. Odznaka powstała w celu popularyzacji zintegrowanej sieci górskich szlaków turystycznych po obu stronach granicy polsko-słowackiej, wędrowania po wspólnych górach (szczególnie wzdłuż granicy i przez granicę) i poznawania lokalnych atrakcji przyrodniczych i kulturowych w Polsce i w Słowacji. PSOT ma trzy stopnie (brązowy, srebrny i złoty). Ponieważ w jednym roku kalendarzowym można zdobyć tylko jeden stopień odznaki, w 2019 roku zdobywano tylko srebrne PSOT (150). Odznakę będzie przyznawać także KST oraz upoważnione przez COTG Oddziały PTTK (od 2020 roku Rzeszów i Jasło). Odznaka powstała w ramach realizacji projektu Interreg Góry bez granic – integracja sieci szlaków w transgraniczny produkt turystyczny, nr PLSK.01.01.00-00.0116/17, realizowanego w Programie Współpracy Transgranicznej Interreg V-A Polska – Słowacja 2014–2020, w którym zostało wykonanych 200 odznak, wydawanych darmowo dla pierwszych zdobywców.

W latach 2019–2021 przyznano 523 PSOT: 428 brązowych, 75 srebrnych, 20 złotych (w tym w COTG 368 odznak: 308 brązowych, 47 srebrnych, 13 złotych).

W 2020 roku zostały ustanowione dwie nowe odznaki turystyczne, prowadzone przez COTG PTTK: pamiątkowa odznaka turystyczna 100 rocznica urodzin Karola Wojtyły oraz Korona Beskidu Wyspowego.

Pamiątkowa odznaka turystyczna w 100. rocznicę urodzin Karola Wojtyły

Odznaka została ustanowiona 16 października 2019 roku przez Instytut Dialogu Międzykulturowego im. Jana Pawła II w Krakowie i Centralny Ośrodek Turystyki Górskiej PTTK w Krakowie w celu upamiętnienia 100 rocznicy urodzin oraz przypomnienia postaci i działalności Karola Wojtyły. Odznakę można zdobyć, odwiedzając podczas wycieczki turystycznej jedno z sześciu karpackich schronisk górskich związanych z Karolem Wojtyłą, wymienionych w regulaminie odznaki. Turysta przyznaje sobie odznakę samodzielnie, poprzez odbicie w swojej książeczce turystyki kwalifikowanej (np. w książeczce Górskiej Odznaki Turystycznej PTTK) odpowiedniej pieczęci znajdującej się w schronisku oraz pieczęci schroniska, wpisanie daty wycieczki i potwierdzenie swoim podpisem. Regulamin odznaki: https://cotg.pttk.pl/wp-content/uploads/2020/05/Regulamin100latKW.pdf.

Odznakę można było zdobywać od 1 stycznia 2020 roku. Początkowo miała być zdobywana tylko w 2020 roku, ale w związku z dużym zainteresowaniem oraz prośbami turystów o przedłużenie trwania projektu, jej zdobywanie zostało przedłużone do końca roku 2021. Wyprodukowano łącznie 2700 odznak, z czego zostało jeszcze ok. 260 sztuk. Odznaki te będą jeszcze mogli otrzymać turyści, którzy w latach 2021–2022 spełnili warunki jej zdobycia, ale nie wiedzieli wówczas o jej istnieniu.

Korona Beskidu Wyspowego

Odznaka Korona Beskidu Wyspowego została ustanowiona 15 maja 2020 roku przez Centralny Ośrodek Turystyki Górskiej PTTK w Krakowie i Forum Gmin Beskidu Wyspowego w celu popularyzacji górskiej turystyki pieszej w Beskidzie Wyspowym i okolicach oraz poznawania walorów krajoznawczych, przyrodniczych i kulturowych tego obszaru. Odznaka jest jednostopniowa, a aby ją otrzymać, trzeba zdobyć 40 szczytów leżących w granicach gmin należących do Forum Gmin Beskidu Wyspowego (tj. 36 szczytów Beskidu Wyspowego oraz dwa szczyty Gorców i dwa szczyty Beskidu Makowskiego). Więcej informacji: https://cotg.pttk.pl/odznaki/kbw/. W latach 2020–2021 Koronę Beskidu Wyspowego zdobyły 132 osoby.

Odznaka Turystyczna Mały Szlak Beskidzki PTTK

Uchwałą Prezydium Zarządu Głównego PTTK nr 166/XIX/2021 14 czerwca 2021 roku została ustanowiona nowa odznaka turystyczna – Odznaka Turystyczna Mały Szlak Beskidzki PTTK. Przyznaje ją Centralny Ośrodek Turystyki Górskiej PTTK w Krakowie oraz upoważniony przez niego Oddział PTTK „Podbeskidzie" w Bielsku-Białej. Odznakę MSB można zdobywać od 14 czerwca 2021 roku. Więcej o odznace oraz regulamin na stronie: https://cotg.pttk.pl/odznaki/msb/. Za 2021 rok w COTG PTTK przyznano 20 odznak, a Oddział PTTK w Bielsku-Białej przyznał ich dziesięć.

Centralny Referat Weryfikacyjny Górskiej Odznaki Turystycznej PTTK

COTG PTTK prowadzi Centralny Referat Weryfikacyjny Górskiej Odznaki Turystycznej PTTK. Za lata 2017–2021 (do 8 kwietnia 2022 roku – dot. odznak za 2021 rok). Centralny Referat Weryfikacyjny GOT PTTK przyznał ogółem 7347 odznak i powtórzeń do odznaki „Za Wytrwałość", w tym 1747 popularnych, 1381 małych brązowych, 636 małych srebrnych, 276 małych złotych, 322 dużych brązowych, 197 dużych srebrnych, 138 dużych

złotych, 335 małych i 35 dużych odznak „Za Wytrwałość” oraz 652 odznak „W góry” (366 brązowych, 201 srebrnych, 85 złotych), a także 1628 norm na odznakę „Za Wytrwałość”.

Sprzedaż materiałów statutowych PTTK

Lp.	Nazwa artykułu	Sprzedaż w latach 2017–2021 (szt.)
1.	**Książeczki i regulaminy do zdobywania odznak PTTK**	
1.1	Książeczki Górskiej Odznaki Turystycznej	338 858
1.2	Regulaminy GOT i GON	6508
1.3	Książeczki Górskiej Odznaki Narciarskiej	833
1.4	Książeczki Górskiej Turystyki Jeździeckiej	1950
1.5	Książeczki Tropiciel Przyrody/Turysta przyrodnik	10 170
1.6	Książeczki turystyki kolarskiej	6101
1.7	Książeczki OTP	16 434
1.8	Książeczki INO	3052
2.	**Odznaki turystyczne PTTK**	
2.1	Odznaki GOT wszystkich stopni (w tym odznaki GOT W GÓRY dla dzieci)	46 062
2.2	Odznaki GOT za wytrwałość	482
2.3	Odznaki GON	457
2.4	Zimowa Odznaka Górska (na rakietach śnieżnych)	62
2.5	Odznaka PTTK Główny Szlak Beskidzki	1596
2.6	Odznaka PTTK Główny Szlak Sudecki	1009
2.7	Odznaka PTTK Główny Szlak Świętokrzyski	965
2.8	Odznaka PTTK Główny Szlak Beskidu Wyspowego	105
2.9	Korona Beskidu Wyspowego	28
2.10	Odznaki turystyki kolarskiej KOT, kolarskiej odznaki Pielgrzymiej wszystkich stopni oraz Kolarskiej odznaki Chrześcijański Pielgrzym Świata	2071
2.11	Odznaki górskiej i nizinnej turystyki jeździeckiej	8
2.12	Odznaki turystyki motorowej MOT, Przodownika turystyki motorowej, zasłużonego organizatora turystyki motorowej, MOT za wytrwałość oraz Złota Kierownica	295

2.13	Odznaki Tropiciel Przyrody w trzech stopniach	3594
2.14	Polsko-Słowacka Odznaka Turystyczna „Góry bez granic”	263
2.15	Odznaki PTTK Sprawny na szlaku	76
2.16	100-lecie odzyskania niepodległości Polski	3154
2.17	100-lecie urodzin Karola Wojtyły	1914
2.18	70 lat poznajemy Polskę z PTTK	2725
3.	**Odznaki organizacyjne**	
3.1	Odznaki Komisji Turystyki Górskiej	9
3.2	Przodownik Turystyki Górskiej	349
3.3	Honorowy Przodownik Turystyki Górskiej	167
3.4	Znakarz szlaków górskich (w tym Znakarz Honorowy)	103
3.5	Odznaki Przodownika GON	26
3.6	Przewodnik Beskidzki	407
3.7	Przewodnik Sudecki	185
3.8	Przewodnik Tatrzański	37
3.9	Odznaki przodowników górskiej konnej turystyki jeździeckiej	44
3.10	Znakarz szlaków konnych	4
4.	**Promocja PTTK**	
4.1	Odznaka organizacyjna PTTK	55
4.2	Chorągiewki papierowe PTTK	185
4.3	Flagi PTTK	379

Działalność Centralnej Biblioteki Górskiej – księgozbiór i udostępnianie

Księgozbiór

Stan zbiorów Biblioteki na 31 grudnia 2021 roku przedstawiał się następująco: druki zwarte: 30 475 vol. (w okresie sprawozdawczym przybyło 2591), czasopisma i wydawnictwa ciągłe: 9219 vol. (w okresie sprawozdawczym przybyło 1953), mapy: 2673 jedn. inw. skatalogowanych oraz 125 jedn. inwent. w zbiorze E. Moskały nieskatalogowanych (w okresie sprawozdawczym przybyły 368 jedn. inwent.). Wzbogacanie zbiorów następowało poprzez zakupy, a także drogą darów od instytucji i osób prywatnych. Wiele pozycji wpłynęło w ramach konkursów (konkurs na najlepsze wydawnictwo o tematyce górskiej oraz Książka Górska Roku w ramach 26. Festiwalu im. Andrzeja Zawady w Lądku-Zdroju). W ramach poprawy stanu technicznego zbiorów wykonano prace introligatorskie (oprawa i naprawa) obejmujące 53 vol. druków zwartych oraz 284 vol. czasopism i wydawnictw ciągłych. Kontynuowano akcję wprowadzania danych do katalogu komputerowego Biblioteki i wprowadzono ogółem 3319 rekordów. Na koniec 2021 katalog komputerowy CBG zawierał opisy: 21393 książek, 1625 czasopism, 577 map i planów oraz 1025 artykułów.

Udostępnianie

Zbiory biblioteczne udostępniano wyłącznie na miejscu. W pierwszym półroczu 2021 roku Biblioteka, w związku z obostrzeniami związanymi z pandemią i lockdownem, zamknięta była dla czytelników, a w pilnych sytuacjach zbiory były skanowane i udostępniane zdalnie. Od października do listopada Biblioteka była otwarta, zaś pod koniec roku, w związku z nasileniem kolejnej fali COVID-19, ponownie została zamknięta dla czytelników, a udostępnianie zbiorów odbywało się w pilnych sytuacjach drogą cyfrową. W okresie sprawozdawczym z jej zasobów skorzystało 2413 czytelników. Biblioteka pośredniczyła również w udostępnianiu archiwaliów ze zbiorów Centralnego Archiwum Turystyki Górskiej PTTK w Krakowie. W tym zakresie obsłużono 12 osób, nie wliczając pracowników COTG PTTK dokonujących kwerend na potrzeby prowadzonych przez PTTK procesów sądowych związanych z majątkiem Towarzystwa w Tatrach.

Spotkania autorskie w Centralnej Bibliotece Górskiej

Biblioteka, dostosowując się do możliwości wynikających z pandemii, we współpracy z wydawnictwami prowadziła akcję promowania nowo wydawanych pozycji z zakresu szeroko rozumianej problematyki górskiej. W okresie sprawozdawczym odbyły się promocje następujących pozycji:

2018

- *Pleban spod Giewontu* oraz *Stara Atma*, obie książki Macieja Pinkwarta, wspólnie z Wydawnictwem WAGANT,
- *Derenk. Trzysta lat historii. Háronszáz év történelem* Janusza Kamockiego i Jadwigi Plucińskiej-Piksy, wspólnie ze Stowarzyszeniem Czas na Białkę,
- *Śladami pierwszych turystów i fotografów. Tatry i Pieniny* Jarosława Majchera,
- *Fotografowie Tatr 1859–1939* Jarosława Majchera i Bogusława Szybkowskiego,
- *Ludzie spod Tatr* Tytusa i Jana Byczkowskich, wspólnie z Wydawnictwem LTW,
- *Karpackie Towarzystwo Narciarzy we Lwowie* Jerzego Kapłona, wspólnie z Oficyną Wydawniczą „Wierchy”,
- *Stefan Żeromski. Prezydent Rzeczypospolitej Zakopiańskiej* Maciej Pinkwarta, wspólnie z Wydawnictwem WAGANT,
- *Zakopiańskie malarstwo na szkle. Zdzisław Walczak. Marta Walczak Stasiowska*, wspólnie z Zakopiańskim Centrum Kultury,
- *Rabka w literaturze, literaci w Rabce*, praca zbiorowa pod red. Zofii Budrewicz i Jana Ceklarza, wspólnie ze Stowarzyszeniem „Kulturowy Gościniec” w Rabce,
- *Karpaty Polskie. Przyroda, człowiek – karty z przeszłości* Mieczysława J. Adamczyka, wspólnie ze Związkiem Euroregion „Tatry” w Nowym Targu.

2019

- *Walka o Morskie Oko w Tatrach 1811–1909 i „Zapomniane Kresy”. Spisz, Orawa, Czadeckie w świadomości Polaków 1895–1925* Jerzego W. Roszkowskiego,

wspólnie z Fundacją Zakłady Kórnickie i Powiatowym Centrum Kultury w Nowym Targu,

- *Wiara i wolność. Wkład Żywiecczyzny w czyn niepodległościowy 1914–1918* Marka Ciska, Mirosława Miodońskiego i Władysława Motyki, wspólnie z Krakowskim Oddziałem Związku Podhalan,
- *Wołanie w górach. Wypadki i akcje ratunkowe w Tatrach* Michała Jagiełły, wspólnie z Wydawnictwem „Iskry",
- *Polskie Tatry Wysokie. Narciarstwo Wysokogórskie* Józefa Wali i Karola Życzkowskiego, wspólnie z Wydawnictwem Sklep Podróżnika,
- *Mapy nazewnicze Gmina Zawoja* Pawła Franczaka i Karoliny Listwan-Franczak, wspólnie z Babiogórskim Centrum Kultury im. dr Urszuli Janickiej-Krzywdy w Zawoi,
- *Materiały do dziejów polskiej dialektologii i etnologii* Macieja Raka, wspólnie z Księgarnią Akademicką w Krakowie,
- *Piekielnik na Orawie… niemal od zarania dziejów* wspólnie z Małym Wydawnictwem,
- *Droga św. Jakuba w Polsce* Łukasza Mroza, wspólnie z Wydawnictwem Edytorial,
- *Zdobycie Tatr. Historia i kronika taternictwa. Tom II: Lata 1904–1925* Jana Kiełkowskiego, wspólnie z Wydawnictwem STAPIS,
- *Walery Goetel 1889–1972. By w góry było po co chodzić. O turystyce, parkach narodowych i sozologii* Zbigniewa Wójcika, wspólnie z Oficyną Wydawniczą „Wierchy",
- *Zakopiańskie malarstwo na szkle* Władysława Walczaka-Banieckiego, Barbary Banieckiej-Dadzio i Bogdana Dadzio, wspólnie z Zakopiańskim Centrum Kultury i Centrum Kultury Rodzimej „Czerwony Dwór",
- *Góry mistyczne ks. Zbigniewa Pytla*, wspólnie z Wydawnictwem Buchers Design.

2020

- *Na graniach i w dolinach* Mieczysława Rokosza, wspólnie z Wydawnictwem Górskim,
- *Mieczysław Karłowicz. Fotografie* pod red. Zbigniewa Ładygina, wspólnie z Oficyną Wydawniczą „Wierchy",
- *Nazewnictwo Tatr Wysokich. Konceptualizacja przestrzeni górskiej* Agnieszki Jurczyńskiej-*Kłosok* (dwie promocje on-line w czasie pandemii: pierwsza wspólnie z Biblioteką Miejską w Zakopanem, druga w CBG PTTK w Krakowie).

2021

- *Zakopane, którego nie ma* Agaty Nowakowskiej-Wolak, wspólnie z Domem Wydawniczym Księży Młyn,
- *Zakopiańskie malarstwo na szkle* Adama Doleżuchowicza i Bożeny Doleżuchowicz-Mickiewicz wspólnie z Zakopiańskim Centrum Kultury i Centrum Kultury Rodzimej „Czerwony Dwór",
- *Rumunia południowa* Stanisława Figla wspólnie z Wydawnictwem Rewasz.

Znaczące obniżenie liczby promocji w latach 2020 i 2021 jest skutkiem pandemii COVID-19 i wynikającym z panujących w jej trakcie ograniczeń. W sumie w okresie sprawozdawczym zorganizowano 33 promocje.

Konkursy organizowane przez CBG

Konkurs im. Walerego Goetla na najlepszą rozprawę doktorską o tematyce górskiej

W 2016 roku Centralny Ośrodek Turystyki Górskiej PTTK ogłosił stały Konkurs im. Walerego Goetla na najlepszą rozprawę doktorską o tematyce górskiej. W jego ramach oceniane są prace powstałe po 1 stycznia 2013 roku, dotyczące szeroko rozumianej problematyki gór Polski i świata, ujmujące ją w zakresie dwóch kategorii wiedzy: nauk humanistycznych oraz nauk o ziemi. Konkurs odbywa się cyklicznie. Co dwa lata oceniane są na przemian rozprawy z obu kategorii. Informacja o konkursie znajduje się na stronie internetowej Centralnego Ośrodka Turystyki Górskiej PTTK, dodatkowo Ośrodek powiadamia o każdej edycji rektorów wyższych uczelni w Polsce, przesyłając na ich ręce stosowne pismo. Zgodnie z regulaminem konkursu wydruki zgłoszonych prac przekazywane są do zbiorów Centralnej Biblioteki Górskiej PTTK. Zwycięzca konkursu otrzymuje nagrodę pieniężną, ponadto prace, które otrzymają dodatkową rekomendację jury, są publikowane na koszt organizatora konkursu. Do jury powołani zostali wybitni uczeni, w których dotychczasowym dorobku naukowym problematyka gór znajduje poczesne miejsce, a mianowicie profesorowie: Julina Dybiec (Uniwersytet Jagielloński), Bolesław Faron (Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie), Ewa Grzęda (Uniwersytet Wrocławski), Krystyna Heska-Kwaśniewicz (Uniwersytet Śląski), Ryszard Kantor (Uniwersytet Jagielloński), Bogusław Krasnowolski (Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie), Andrzej Matuszyk (Akademia Wychowania Fizycznego w Krakowie), Zbigniew Mirek (Polska Akademia Nauk), Joanna Pociask-Karteczka (Uniwersytet Jagielloński), Zdzisław J. Ryn (Akademia Wychowania Fizycznego w Krakowie), Andrzej Skorupa (Akademia Górniczo-Hutnicza), Zbigniew J. Wójcik (Polska Akademia Nauk), Janusz Zdebski (Wszechnica Świętokrzyska), śp. Franciszek Ziejka (Uniwersytet Jagielloński). Jest w nim także dr Wiesław A. Wójcik jako przedstawiciel COTG PTTK. Skład zespołu oceniającego ulegał zmianie podczas okresu sprawozdawczego.

W drugiej edycji konkursu, rozstrzygniętej w 2018 r. obejmującej nauki o Ziemi pierwszą nagrodę przyznano rozprawie Doroty Chmielowskiej *Poligeneza glin na stożkach fluwioglacjalnych Czarnego Dunajca w Kotlinie Orawskiej*, obronionej w 2016 roku na Wydziale Geograficzno-Przyrodniczym Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie. Dwie równorzędne drugie nagrody otrzymały dysertacje: Tomasza Kowalczyka *Flora roślin naczyniowych i stosunki fitogeograficzne Pogórza Leskiego* – obroniona w 2016 roku na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi Uniwersytetu Jagiellońskiego – oraz Jacka Szczygła *Uwarunkowania strukturalne jaskiń tatrzańskich w świetle rozpoznania wgłębnej budowy geologicznej* − obroniona w 2015 roku na Wydziale Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego.

W 2019 roku w edycji humanistycznej pierwszą nagrodę otrzymała praca Iwony Dominek, *Władysław Krygowski (1906–1998) życie – działalność – twórczość*, obroniona w 2018 roku (Akademia Wychowania Fizycznego im. Bronisława Czecha w Krakowie), drugą nagrodę dysertacja Katarzyny Ceklarz *Sebastian Flizak – etnograf i ludoznawca na tle swojej epoki. Biografia antropologiczna*, obroniona w 2017 roku (Wydział Historyczny Uniwersytetu

Jagiellońskiego), trzecią nagrodę – praca Michała Grabowskiego *Spiski tatrzańskie – próba monografii*, obroniona w 2016 roku (Wydział Polonistyki Uniwersytetu Warszawskiego).

W 2021 roku zorganizowano kolejny konkurs na najlepszą pracę doktorską o tematyce górskiej z zakresu nauk przyrodniczych. Pierwszą nagrodę zdobyła dysertacja Amelii Lewandowskiej *Zróżnicowanie geograficzne różanecznika alpejskiego i różanecznika wschodniokarpackiego w górach Środkowej Europy*, obroniona w 2018 roku (Instytut Biologii Środowiska Wydziału Nauk Przyrodniczych Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy); z kolei wyróżnienie otrzymała praca Anny Chrobak-Žuffovej, *Analiza i ocena potencjału geoturystycznego Podtatrza*, obroniona w 2018 roku (Zakład Geologii Instytutu Geografii Wydziału Geograficzno-Biologicznego Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie).

Konkurs na najlepsze wydawnictwa o górach

Promując wydawnictwa związane z tematyką górską, Centralny Ośrodek Turystyki Górskiej PTTK razem z Targami Książki w Krakowie Sp. z o.o. oraz Wydawnictwem KARPATY − Andrzej Łączyński w Krakowie organizował w okresie sprawozdawczym konkurs na najlepsze wydawnictwa o górach. Jego celem jest promowanie wartościowych publikacji o górach polskich i świata, wydanych w języku polskim lub w polskiej wersji językowej, oraz albumów o tematyce górskiej niezależnie od języka, w którym zostały opublikowane. Patronat nad konkursem przyjęli prezesi Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego oraz Małopolskiej Organizacji Turystycznej. W skład jury wchodzą przedstawiciele: Komisji Turystyki Górskiej Zarządu Głównego PTTK, Małopolskiej Organizacji Turystycznej, Centralnej Biblioteki Górskiej PTTK, redakcji „Gazety Górskiej" oraz Wydawnictwa „Karpaty". Wydawnictwa zgłaszane do konkursu są oceniane w następujących kategoriach:

- albumy – opublikowane i wydane w dowolnym języku,
- przewodniki – opublikowane w języku polskim lub polskiej wersji językowej,
- monografie, wydawnictwa popularnonaukowe oraz inne – opublikowane w języku polskim lub w polskiej wersji językowej,
- beletrystyka opublikowana w języku polskim,
- mapy i atlasy – opublikowane z tekstem lub przynajmniej z legendą w języku polskim.

Przedmiotem oceny wydawnictw zgłoszonych do konkursu jest ich merytoryczna zawartość, użyteczność, formy prezentacji walorów opisywanego terenu oraz poziom edytorski. Zgłoszone do konkursu wydawnictwa po ocenie jury przekazywane są do zbiorów Centralnej Biblioteki Górskiej PTTK w Krakowie. Wydawcy będący laureatami konkursu otrzymują honorowe dyplomy za pierwsze, drugie i trzecie miejsce w poszczególnych kategoriach. Przyznawane są również wyróżnienia licznych podmiotów współpracujących z COTG. Wszyscy pozostali wydawcy biorący udział w konkursie otrzymają dyplomy uczestnictwa. Konkurs odbywa się corocznie, a ogłoszenie jego wyników, połączone z wręczaniem dyplomów, nagród i wyróżnień, ma miejsce w trakcie Międzynarodowych Targów Książki w Krakowie. W 2017 roku w konkursie brało udział 39 wydawców, w tym 25 polskich oraz 14 zagranicznych (Wielka Brytania, Austria, Bułgaria, Czechy, Grecja, Słowacja

i Ukraina). Zgłoszono 124 tytuły, w tym 82 polskie oraz 42 zagraniczne. W 2018 roku w konkursie brało udział 38 wydawców, w tym 28 polskich oraz 10 zagranicznych (Wielka Brytania, Czechy i Słowacja). Zgłoszono do konkursu 113 tytułów, w tym 77 polskich oraz 36 zagranicznych. W 2019 roku do konkursu zostało zgłoszonych 100 tytułów książek i map (posiadających numery ISBN) przez 44 firmy wydawnicze z dziewięciu krajów (Austria, Bułgaria, Czechy, Grecja, Polska, Rumunia, Słowacja, Wielka Brytania i Włochy).

W 2020 roku na konkurs wpłynęło 114 publikacji z 31 wydawnictw z Austrii, Bułgarii, Czech, Kanady, Polski, Słowacji i Wielkiej Brytanii. W związku z faktem, że w 2020 roku Targi Książki odbywały się jedynie w formie on-line, w 2021 roku na wystawie pokonkursowej zaprezentowane zostały pozycje z obu konkursów. W 2021 roku nadesłano 116 publikacji z 45 wydawnictw z Austrii, Bułgarii, Czech, Kanady, Polski, Słowacji, Ukrainy i Wielkiej Brytanii. Wśród nagrodzonych wydawnictw znalazły się również wydawnictwa COTG: *Nazewnictwo Tatr Wysokich. Konceptualizacja przestrzeni górskiej* – II miejsce w kategorii prac popularnonaukowych, *Oddział Lwowski Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego 1883–1939* – III miejsce w kategorii prac popularnonaukowych, „Gazeta Górska", kwartalnik, rok XXIX, nr 1 (114), wiosna 2021 – II miejsce w kategorii czasopisma.

Inne wydarzenia w CBG

COTG w 2021 roku uczestniczył w 26. Festiwalu Górskim im. Andrzeja Zawady w Lądku-Zdroju. Oprócz prac związanych z konkursem Książka Górska Roku odbyło się tam spotkanie autorskie z Jerzym Kapłonem, poświęcone pracy *Oddział Lwowski Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego 1883–1939*. Częścią spotkania był pokaz zabytkowych fotografii Karpat Wschodnich. W lipcu 2021 roku Biblioteka wzięła udział w Małopolskich Dniach Dziedzictwa Kulturowego, organizowanych przez Małopolski Instytut Kultury. W ramach współpracy powstał film dokumentalny poświęcony historii turystyki na Babiej Górze *Tu byłem* oraz książka Barbary Sadurskiej W *ruchu*. Biblioteka brała udział w przygotowaniu i realizacji konkursu Książka Górska Roku w ramach 26. Festiwalu Górskiego im. Andrzeja Zawady w Lądku-Zdroju. Jury pod przewodnictwem prof. Ewy Grzędy oceniało książki w dziewięciu kategoriach. Nagrodę Grand Prix otrzymała książka Krystyny Palmowskiej *Zaklętym w górski kamień*.

Oficyna Wydawnicza „Wierchy"

COTG PTTK prowadzi akcję wydawniczą promującą turystykę górską i góry.

W lipcu 2021 roku wydawnictwo COTG zostało wpisane na listę wydawnictw punktowanych Ministra Edukacji i Szkolnictwa Wyższego i może wydawać recenzowane prace naukowe, a autorzy publikowanych tekstów otrzymują punkty budujące ich karierę naukową. To bardzo ważne wydarzenie podnoszące rangę wydawnictwa jest efektem wieloletniej polityki wydawniczej, skutkującej wydaniem wielu poważnych monografii naukowych.

Wydawnictwa w 2017 roku

- „Wierchy" t. 81 (500 egzemplarzy),
- *Regulamin GOT PTTK, odznak narciarskich i regionalnych* (2000 egzemplarzy),
- Grzegorz Axentowicz, *Muzeum pamięci* (50 egzemplarzy),

- Robert Piwkowski, *Odznaki przewodników tatrzańskich* (200 egzemplarzy),
- Edward Borek, Między Turbaczem do Lackową. Przewodnik skiturowy (600 egzemplarzy),
- Jerzy Kapłon, *Schronisko PTTK na Markowych Szczawinach* (1500 egzemplarzy),
- Seria „Pro Memoria": *Urszula Janicka-Krzywda* (300 egzemplarzy), *Kazimierz Sosnowski* (200 egzemplarzy)
- *Prawne aspekty turystyki dzieci i młodzieży* (400 egzemplarzy, finansowane przez MSiT),
- *Janek na tropie bezpiecznej przygody – książeczka dla dzieci* (5000 egzemplarzy, finansowane przez MSiT),
- *Bądź bezpieczny w górach* – folder informacyjny (finansowane przez MSiT),
- „Maćkowa Perć" – czasopismo przewodników tatrzańskich (200 sztuk nr 33 i 170 sztuk nr 34).

Wydawnictwa w 2018 roku

- *Regulamin GOT PTTK, odznak narciarskich i regionalnych* (3000 egzemplarzy),
- Michał Wasilewski, *Drobiazgi w historii – historia w drobiazgac*h (640 egzemplarzy na zlecenie GOPR),
- „Studia z dziejów krajoznawstwa" t. XI (500 sztuk),
- Jerzy Kapłon, *Karpackie Towarzystwo Narciarzy* (350 egzemplarzy),
- Jerzy Kapłon, *Schronisko PTTK na Leskowcu* (500 egzemplarzy),
- Praca zbiorowa, *Harcerze w Bieszczadach* (250 egzemplarzy),
- Janusz Konieczniak i Jan Puchalski, *Na niebieskiej grani* (300 egzemplarzy),
- Praca zbiorowa, *Kultura ludowa Górali Żywieckich* (200 egzemplarzy),
- Praca zbiorowa, *Kultura ludowa Górali Żywieckich* (II nakład 340 egzemplarzy),
- *Kultura ludowa Górali Żywieckich* – wersja elektroniczna (pdf),
- „Pamiętnik Towarzystwa Tatrzańskiego" t. XI (150 egzemplarzy),
- „Maćkowa Perć" – czasopismo przewodników tatrzańskich, 2 numery (180 i 200 egzemplarzy),
- *Niepodległość rodziła się także w Karpatach* – katalog wystawy (300 egzemplarzy).

Wydawnictwa w 2019 roku

- Seria „Pro Memoria": Zbigniew Wójcik, *Walery Goetel (1889–1972)* (300 egzemplarzy), Katarzyna Ceklarz, *Sebastian Flizak* (1881–1972) (700 egzemplarzy),
- *Karłowicz. Fotografie* (1300 egzemplarzy), I nakład,
- *Karłowicz. Fotogra*fie (750 egzemplarzy), II nakład,
- Zbigniew Kresek, *Życie w dobrym Towarzystwie* (120 egzemplarzy),
- Katarzyna Radwańska, *Duszpasterstwo turystyczne w rejonie Babiej Góry* (250 egzemplarzy),
- *Гуцульщина – слов'янська Антлантида* (150 egzemplarzy),
    - „Wierchy" t. 82 (600 egzemplarzy),
- „Pamiętnik Towarzystwa Tatrzańskiego" t. XII (150 egzemplarzy),

- „Maćkowa Perć” – czasopismo przewodników tatrzańskich (dwa numery – 200 i 200 egzemplarzy).

Wydawnictwa w 2020 roku

  - Seria „Pro Memoria”: Piotr Larysz, *Ks. Jerzy Pawlik (1919–2009). Życie i działalność* (500 egzemplarzy),
- Jerzy Kapłon, *Karpackie Towarzystwo Narciarzy we Lwowie 1907–1939* (350 egzemplarzy),
- *Regulamin GOT PTTK, odznak narciarskich i regionalnych* (3000 egzemplarzy),
- Agnieszka Jurczyńska-Kłosok, *Nazewnictwo Tatr Wysokich* (300 egzemplarzy),
- Danuta Reśko, *50 lat Ośrodka KTG na Jaworzynie Krynickiej. 1970–2020,*
- Praca zbiorowa, „Studia z dziejów krajoznawstwa” t. XII (300 egzemplarzy),
- „Wierchy” t. 83 (500 egzemplarzy), t. 84 (500 egzemplarzy),
- „Maćkowa Perć” – czasopismo przewodników tatrzańskich, (200 egzemplarzy),
- *Małopolski Szlak Papieski im. św. Jana Pawła II,* mapa turystyczna w skali 1:160 00 (1000 egzemplarzy), wydanie IV,
- Piotr Dąbrowski (redakcja), *Zaczęło się od Tatr. Historia i współczesność ochrony przyrody w Polsce* (300 egzemplarzy).

Wydawnictwa w 2021 roku

- Praca zbiorowa, *Zaczęło się od Tatr* (250 egzemplarzy),
- Jerzy Kapłon, *Oddział Lwowski Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego* (300 egzemplarzy),
- Praca zbiorowa*, Kultura ludowa Górali Nadpopradzkich* (300 egzemplarzy),
- Praca zbiorowa, *Turystyka społeczna w Polsce* (300 egzemplarzy),
- *Szlaki turystyki kulturowej w Małopolsce – wykorzystanie i promocja na wybranych przykładach*. (zlecenia zrealizowane na zamówienie Wyższej Szkoły Turystyki i Ekologii z Suchej Beskidzkiej, bez wersji drukowanej),
- „Pamiętnik Towarzystwa Tatrzańskiego” t. XIII, reprint,
- „Wierchy” t. 85 (500 egzemplarzy),
- „Maćkowa Perć” – czasopismo przewodników tatrzańskich (dwa numery: 41 i 42 po 200 egzemplarzy)
- Informacje ZG PTTK nr 211 i 212 (tytuł jest kontynuacją Informacji ZG PTTK z lat 1991-2000).

W okresie sprawozdawczym COTG opublikował 67 pozycji łącznie z czasopismami i wznowieniami.

„Gazeta Górska”

„Gazeta Górska” to periodyk wydawany przez COTG PTTK od 1993 roku. W latach 2017–2021 roku wydano 18 numerów (97–116), w tym dwa podwójne ze względu na pandemię, Gazeta w całości powstaje w COTG PTTK – od pozyskania autorów po projektowanie szaty graficznej, skład i korektę. Druk jest realizowany systemem zleconym po wyborze drukarni w trybie konkursowym.

Prócz zwyczajowo pojawiających się działów jak np. CO NOWEGO W GÓRACH? Szybko, krótko, czy GÓRSKI PRZEGLĄD WYDAWNICZY. Góra książek, BYWAŁO W GÓRACH…, GÓRY ZA MIEDZĄ SĄSIADA, poszczególne numery zawierały atrakcyjne artykuły. Wszystkie numery GG w latach 2017–2021 były drukowane w nakładzie 1500 egzemplarzy, po 1000 sztuk było wysyłane do kolportażu w sieci Empik. Łącznie w tych latach sprzedano 12 081 egzemplarzy i rozdano w ramach promocji 5052 gratisów.

Targi Książki w Krakowie

„Gazeta Górska" była obecna na stoisku Wydawnictwa Karpaty i COTG PTTK na:

- 21. Międzynarodowych Targach Książki w Krakowie, które odbyły się 26–29 października 2017 roku,
- 22. Międzynarodowych Targach Książki w Krakowie, które odbyły się 25–28 października 2018 roku,
- 23. Międzynarodowych Targach Książki w Krakowie, które odbyły się 24–27 października 2019 roku,
- 24. Międzynarodowych Targach Książki w Krakowie, które odbyły się 14–17 października 2021 roku.

Działalność poligraficzna COTG

COTG PTTK samodzielnie realizuje potrzeby na opracowania graficzne i projekty. W latach 2017–2021 na potrzeby COTG PTTK wykonano ich kilkadziesiąt sztuk. Są to m.in.:

- opaska odblaskowa ICE w ramach projektu „Bądź bezpieczny w górach i nad wodą", MSIT 2018,
- ulotki promujące działalność i wydawnictwa COTG PTTK, w tym ulotka dotycząca bezpiecznej turystyki zimowej w górach (w ramach MG) i ulotka na temat odznak turystyki motorowej, folder informacyjny *Bądź bezpieczny w górach*,
- banery i inne grafiki dotyczące Konkursu na Najlepsza Pracę Doktorską o Górach, Konkursu „Najlepsze Wydawnictwo o Górach", wystaw i prezentacji podczas Międzynarodowych Targach Książki w Krakowie,
- logo wystawy *Gdy pękały kordony, a rodziły się granice...*, plakaty i zaproszenia,
- plakaty i zaproszenia na konferencję „Vincenz – dialog – Karpaty – Europa Środkowa",
- materiały graficzne do projektu Interreg: „Góry bez granic – integracja sieci szlaków w transgraniczny produkt turystyczny",
- projekty odznak – Góry bez Granic, Dziecięca Odznaka Narciarska, 100 lat SKKT.

IV.2. Działalność PTTK na terenach nizinnych
2.1. Turystyka piesza

W czasie Krajowej Konferencji Aktywu Turystyki Pieszej w listopadzie 2017 roku w Warszawie został wybrany skład osobowy Komisji Turystyki Pieszej ZG PTTK, w którym komisja działała przez kadencję 2017–2022. Skład osobowy komisji na koniec XIX kadencji – zob. s. 24.

Wyjątkowym okresem były lata 2020–2021, w których (ze względu na sytuację epidemiologiczną) nie było możliwości prowadzenia normalnej pracy, w tym zebrań i spotkań członków komisji. W latach 2020–2022 spotkania odbywały się w formie zdalnej.

Oprócz członków komisji w posiedzeniach uczestniczyli Honorowy Przewodniczący Komisji, stali współpracownicy oraz zaproszeni goście. Z każdego posiedzenia był sporządzany protokół, który znajduje się w dokumentach komisji.

Opiekunem Komisji Turystyki Pieszej ze strony ZG PTTK do września 2020 roku był Jacek Trzoch. Potem nastąpiła zmiana i opiekunem komisji ze strony ZG PTTK został Jarosław Dąbrowski.

Podział zadań członków komisji przedstawiał się następująco:

1.	Marcin Czerwiński	Przewodniczący Kierowanie i nadzór nad pracami komisji. Stała współpraca z Zarządem Głównym PTTK. Stałe prowadzenie i aktualizacja strony internetowej komisji. Elektroniczna Ewidencja Przodowników TP. Przygotowanie testów egzaminacyjnych. Udział w pracach komisji egzaminacyjnych.
2.	Konrad Majewski	Wiceprzewodniczący Zastępstwo przewodniczącego komisji. Ewidencja nizinnych znakowanych szlaków pieszych. Przydział środków oraz nadzór nad pracami znakarskimi i ich rozliczeniem. Szkolenie i ewidencja znakarzy. Dokumentacja wniosków i uwag do regulaminów PTP i OTP. Udział w pracach komisji egzaminacyjnych.
3.	Roman Jaskulski	Wiceprzewodniczący Zastępstwo przewodniczącego komisji. Prowadzenie Głównego Referatu Weryfikacyjnego. Weryfikacja OTP wyższych stopni. Statystyki. Współpraca przy ewidencji TRW. Udział w pracach komisji egzaminacyjnych.
4.	Mieczysław Żochowski	Sekretarz Kontakty z jednostkami terenowymi, współpraca z biurem ZG, protokoły posiedzeń, akcja wystawiennicza, archiwum KTP ZG. Kontakty robocze z komisjami ZG. Prowadzenie Rejestru PTP. Prowadzenie korespondencji. Udział w pracach komisji egzaminacyjnych.
5.	Ewa Bosacka	Członek Nadzór nad formą i przebiegiem egzaminów dla kandydatów na Przodowników TP i rozszerzających uprawnienia. Prowadzenie ewidencji Przodowników TP. Popularyzacja turystyki pieszej wśród

		młodzieży. Redakcja biuletynu *Piechur*. Udział w pracach komisji egzaminacyjnych.
6.	Ewa Brosz	Członek Nadzór nad imprezami centralnymi i ogólnopolskimi oraz akcjami tematycznymi. Nadzór nad dystrybucją odznak, książeczek i regulaminów TP. Udział w pracach komisji egzaminacyjnych.
7.	Bartosz Leoniak	Członek Nadzór nad imprezami centralnymi i ogólnopolskimi oraz akcjami tematycznymi. Udział w pracach komisji egzaminacyjnych.
8.	Konstancjusz Mojżysz	Członek Ewidencja nizinnych znakowanych szlaków pieszych. Przydział środków oraz nadzór nad pracami znakarskimi i ich rozliczeniem. Szkolenie i ewidencja znakarzy. Ewidencja klubów turystyki pieszej. Udział w pracach komisji egzaminacyjnych.
9.	Katarzyna Ogonowska	Członek Dokumentacja wniosków i uwag do regulaminów PTP i OTP. Krajoznawstwo w imprezach pieszych. Tematyka historyczna w imprezach pieszych. Popularyzacja turystyki pieszej wśród młodzieży. Udział w pracach komisji egzaminacyjnych.

Wobec dużej liczby zadań stojących przed komisją powołano dwunastu stałych współpracowników, w tym dwóch Honorowych Przewodniczących KTP – Włodzimierza Majdewicza oraz Stanisława Łucia (zmarł w 2020 roku).

Stali współpracownicy komisji zostali powołani do działań (stan na 31 grudnia 2021):

1.	Włodzimierz Majdewicz	Honorowy Przewodniczący Głos doradczy. Współpraca przy redagowaniu *Piechura* i prowadzeniu strony internetowej komisji.
2.	Elżbieta Nowak	Współpraca z komisją w zakresie szkoleń. Udział w pracach komisji egzaminacyjnych.
3.	Romuald Cholewa	Współpraca z komisją w zakresie imprez centralnych TP. Utrzymanie łączności komisji ze środowiskiem Górnego Śląska. Udział w pracach komisji egzaminacyjnych.
4.	Zdzisław Gostomski	Współpraca z komisją w zakresie imprez centralnych. Utrzymanie łączności komisji ze środowiskiem kujawsko-pomorskim. Udział w pracach komisji egzaminacyjnych.
5.	Leszek Warowny	Współpraca z komisją w zakresie regulaminów. Utrzymanie łączności komisji ze środowiskiem lubelskim. Udział w pracach komisji egzaminacyjnych.
6.	Szymon Wołkowicz	Prowadzenie Głównego Referatu Weryfikacyjnego OTP. Weryfikacja OTP wyższych stopni, statystyki. Współpraca przy ewidencji TRW OTP.
7.	Marcin Klemenski	Współpraca z komisją w zakresie popularyzacji turystyki pieszej wśród młodzieży.
8.	Marcin Kruszczyński	Współpraca z komisją w zakresie popularyzacji turystyki pieszej wśród młodzieży oraz ewidencja klubów turystyki pieszej.
9.	Marcin Rogoziński	Współpraca z komisją w zakresie elektronicznych rozwiązań dla osób zdobywających OTP.

Członkowie i współpracownicy komisji otrzymali zadania do realizacji w ramach powołanych siedmiu zespołów tematycznych:

Powołane zostały następujące zespoły problemowe:

- Zespół ds. Przodowników TP (szkolenie, egzaminy i ewidencja Przodowników Turystyki Pieszej): Marcin Czerwiński, Elżbieta Nowak, Ewa Bosacka, Katarzyna Ogonowska, Mieczysław Żochowski,
- Zespół ds. Szlaków i Znakarzy (ewidencja nizinnych szlaków pieszych, podział środków i nadzór nad pracami znakarskimi oraz ewidencja i szkolenie znakarzy): Konrad Majewski, Konstancjusz Mojżysz,
- Zespół ds. Imprez Ogólnopolskich (centralne imprezy turystyki pieszej, ogólnopolskie akcje rocznicowe, imprezy o charakterze ogólnopolskim): Bartosz Leoniak, Ewa Brosz, Zdzisław Gostomski,
- Zespół ds. Weryfikacji OTP (stała weryfikacja Odznak Turystyki Pieszej, ewidencja i nadawanie uprawnień TRW): Roman Jaskulski, Szymon Wołkowicz, Ewa Brosz,
- Zespół ds. Informacji (prowadzenie i aktualizacja strony internetowej komisji, redakcja i wydawanie biuletynu *Piechur*, kontakty z „Gościńcem"): Marcin Czerwiński, Ewa Brosz, Włodzimierz Majdewicz, Krystian Grajczak,
- Zespół ds. młodzieży i klubów turystyki pieszej (propagowanie turystyki pieszej
- i funkcji Młodzieżowego Przodownika TP wśród młodzieży, prowadzenie ewidencji i współpraca z klubami TP, współpraca z SKKT-PTTK): Katarzyna Ogonowska, Konstancjusz Mojżysz, Marcin Klemenski, Marcin Kruszczyński,
- Zespół ds. elektronicznych rozwiązań związanych z turystyką pieszą (propagowanie turystyki pieszej i zdobywania OTP na urządzeniach mobilnych, rozwiązania dotyczące elektronicznych potwierdzeń): Marcin Czerwiński, Roman Jaskulski, Marcin Rogoziński, Konstancjusz Mojżysz.

Komisja jako zasadę, przyjęła odbywanie czterech do pięciu zebrań plenarnych w roku, co wynika z możliwości finansowych, ale jest wysoce niewystarczające do sprawnego i odpowiednio szybkiego działania. Ze względu na ograniczenie środków pieniężnych przyznanych komisji przez Zarząd Główny PTTK zrezygnowano z częstych posiedzeń.

Komisja kontynuuje ścisłą współpracę z Komisją Turystyki Górskiej ZG PTTK oraz z Komisją Krajoznawczą ZG PTTK.

Komisja Turystyki Pieszej ZG PTTK ma adres mailowy (poczta@ktp.pttk.pl), na który wpływa wiele zapytań, oraz skrzynkę służącą do korespondencji z oddziałami PTTK i Przodownikami Turystyki Pieszej. Odpowiadano także na pytania kierowane na profil komisji na Facebooku oraz na pytania zadane drogą elektroniczną na skrzynkę ogólną PTTK. Stałe wsparcie ma w tym względzie komisja w osobie pracownicy biura ZG – Karoliny Rukat.

W ramach działalności programowej kontynuowano popularyzację imprez pieszych nawiązujących do ważnych wydarzeń historycznych poprzez umieszczanie regulaminów imprez na stronie internetowej. Nadsyłane relacje z imprez umieszczane były w *Piechurze* oraz na stronie internetowej.

W 2018 roku z inicjatywy i przy współpracy z Komisją Krajoznawczą ZG PTTK został stworzony regulamin odznaki „Na szlakach Niepodległości". Odznaka ta została wydana z okazji 100. rocznicy odzyskania niepodległości. Jej dystrybucją zajął się Oddział PTTK Pleszew. Odznakę zaprojektował Włodzimierz Majdewicz. Odznakę wykonano na koniec 2018 roku w nakładzie 400 egzemplarzy.

Rok 2020 to rok, w którym pożegnani zostali Koledzy, będący w poprzednich latach członkami Komisji Turystyki Pieszej ZG PTTK. W kwietniu odszedł Konrad Bielecki, były wiceprzewodniczący komisji i Członek Honorowy PTTK, który przez wiele lat zajmował się sprawami szlaków i znakarzy w komisji. Znany był przez środowisko piechurów z całej Polski m.in. również jako wytrawny piechur, który co roku uczestniczył w OWRP. W maju zmarł nieodżałowany Henryk Antkowiak, wieloletni członek Komisji Turystyki Pieszej ZG PTTK, wieloletni przewodniczący Dolnośląskiego Zespołu Przodowników Turystyki Pieszej, Członek Honorowy PTTK. W październiku nagle odszedł w wieku 62 lat naszego nieodżałowanego przyjaciela i mentora, Honorowego Przewodniczącego Komisji Turystyki Pieszej ZG PTTK, wieloletniego członka Komisji Turystki Pieszej ZG PTTK, Przewodniczącego Komisji Turystyki Pieszej w latach 2010–2017 Stanisława Łucia. W tym miejscu warto zaznaczyć, że na stronie internetowej komisji prowadzona jest „ściana pamięci" tych, co odeszli. Umieszczane na niej są informacje o osobie zmarłej wraz z jej zdjęciem.

W zakresie przygotowania imprez centralnych komisja kontynuowała organizację Ogólnopolskiego Wysokokwalifikowanego Rajdu Pieszego. W 2017 roku odbył się po raz pięćdziesiąty ósmy. Tym razem OWRP odbył się na ziemi łódzkiej (bezpośrednim organizatorem był Oddział Łódzki PTTK im. Jana Czeraszkiewicza, w tym Klub Turystów Pieszych „Salamandra"), z udziałem 250 osób. W 2018 roku organizator rajdu, czyli oddział PTTK w Skarżysku-Kamiennej, zaprosił uczestników na dwie trasy na terenie Świętokrzyskiego. Organizatorzy szacują, że udział w imprezie wzięło około 250 osób. W 2019 roku organizator rajdu, czyli Oddział Gdański PTTK, zaprosił uczestników na trzy trasy na terenie Pomorza. Komandorem był Daniel Nazaruk.

Organizatorzy szacują, że udział w imprezie wzięło około 250 osób.

W związku z wprowadzonym na terenie kraju stanem epidemii i brakiem możliwości przygotowania oraz przeprowadzenia 61. OWRP Opolszczyzna 2020 przez Oddział PTTK Opole, w 2020 roku Ogólnopolski Wysokokwalifikowany Rajd Pieszy został przeprowadzony w trybie indywidualnym. Uczestniczyły w nim osoby lub grupy osób (np. rodziny), które we własnym zakresie i na własną odpowiedzialność zaplanowały i zrealizowały wycieczki piesze po terenie województwa opolskiego z uwzględnieniem tras przewidzianych wcześniej w regulaminie OWRP. Każdy, kto do końca 2020 roku przesłał dowód (w książeczce wycieczek pieszych lub w samodzielnie sporządzonej kronice o formie tradycyjnej lub elektronicznej), na odbycie w lipcu lub sierpniu 2020 roku rajdów o łącznej minimalnej długości 150 km na terenie województwa opolskiego, uzyskał certyfikat uczestnictwa w 61 OWRP Opolszczyzna 2020.

Podczas spotkania na polach campingowych, PTSM oraz agroturystykach w okresie 10–26 lipca 2020 roku brało udział w sumie 167 osób i trzy psy. Podczas pierwszego tygodnia (camping Otmuchów 10–18 lipca), było to 98 osób, w tym dwoje dzieci w wieku do lat 10, i trzy psy. Część uczestników wyjechała po pierwszym tygodniu, a część dojechała na nocleg

do Pokrzywnej i w terminie 18–26 lipca było tam 115 osób, w tym 23 dzieci w wieku do 10 lat, i pies. Podczas zakończenia i podsumowania Laskę OWRP przejął Honorowy Przewodniczący KTP ZG PTTK Stanisław Łuć. Po otrzymaniu informacji o przebytych indywidualnie przez uczestników 61. Indywidualnego OWRP trasach, zgodnie z wymogiem określonym przez KTP ZG PTTK, certyfikaty i blachy zostały przekazane uczestnikom w liczbie 146 sztuk (dane na dzień 6 stycznia 2021 roku, kiedy to też został zakończony etap realizacji 61. Indywidualnego OWRP Opolskie.

Uczestnicy reprezentujący województwa i środowiska klubowe pod względem liczebności:

- „Bąbelki" – Gdańsk,
- Salamandra – Łódź,
- PTTK Lublin, Poniatowa,
- województwo mazowieckie: Warszawa, Radom, Siedlce,
- województwo świętokrzyskie,
- Krakowianki – Kraków,
- KTP Orły Słupsk,
- PTTK Opole

  oraz wielu zacnych, stałych i wytrwałych uczestników OWRP.

62. edycja OWRP miała odbywać się na ziemi radomskiej. W lutym 2020 roku dotychczasowy organizator (Oddział „Łucznik") zrezygnował z przeprowadzenia rajdu, wówczas organizacji imprezy podjął się Regionalny Oddział PTTK w Białymstoku.

Pandemia COVID-19 sparaliżowała również turystykę. Kolejne fale zachorowań i restrykcje z nimi związane utrudniły działalność naszego Towarzystwa i poszczególnych jego jednostek. Mimo to nie wycofano się z decyzji o przejęciu organizacji rajdu. Ze względu na szczególną sytuację i związane z nią ograniczenia prawne, Odział Białystok nie miał do końca pewności, czy impreza w ogóle będzie mogła się odbyć w zakładanym czasie i formie, jednak konsekwentnie podejmował kolejne kroki organizacyjne, wprowadzając jednocześnie modyfikacje w stosunku do dotychczasowych tradycji rajdowych. OWRP na Podlasiu różniło się od dotychczasowych edycji rajdu w kilku aspektach. Po pierwsze, zredukowano pierwotne założenia i przewidziano tylko dwie trasy. Pierwsza z nich – „Z puszczy do puszczy" – pozostała trasą typową, o przebiegu ciągłym, choć ze zredukowaną liczbą baz rajdowych. Poprowadziła wędrowców z Puszczy Augustowskiej przez Dolinę Biebrzy, Wzgórza Sokólskie, Wysoczyznę Białostocką i Puszczę Knyszyńską do miejsca zakończenia w Wasilkowie. Druga z proponowanych tras – „Dolinami rzek" – opierała się tylko na czterech bazach. W każdej z nich przewidziane były kilkudniowe pobyty pozwalające na dokładniejszą penetrację okolicy, realizację etapów polegających na codziennych marszach na trasach o kształcie pętli lub z wybranych punktów, do których uczestnicy zostaną dowiezieni, w kierunku bazy. Taki nietypowy przebieg pozwalał uczestnikom na dużą elastyczność i realizację własnych indywidualnych pomysłów, jak również stwarzał możliwość przyjazdu na imprezę własnym środkiem transportu, co pozwalało uniknąć podróży przez całą Polskę transportem zbiorowym i zredukować ryzyko zarażenia się COVID-19. Własny pojazd to nie tylko wspomniana wyżej elastyczność w wyborze tras wędrówek, ale również możliwość

realizacji własnego poszerzonego programu krajoznawczego, zwłaszcza w mniej pogodne dni. W celu uatrakcyjnienia rajdu przewidziano na obu trasach możliwość odbycia fakultatywnej wycieczki autokarowej. Komandorem OWRP w 2021 roku był Dariusz Kużelewski. Organizatorzy szacują, że w imprezie wzięło udział ponad 180 osób. Organizacji OWRP w 2022 roku podjął się Oddział Zielonogórski PTTK.

Drugą imprezą centralną jest tradycyjny Ogólnopolski Zlot Przodowników Turystyki Pieszej, który odbywa się zawsze we wrześniu. W 2017 roku w Mielnie odbył się 60. Zlot PTP, którego organizatorem był Oddział PTTK z Koszalina. Udział wzięło w nim 120 uczestników. 61. Ogólnopolski Zlot Przodowników Turystyki Pieszej PTTK „Kraków 2018" miał miejsce w dniach 14–16 września 2018 roku (wraz z imprezami towarzyszącymi w dniach 12–13 września 2018 roku). Organizatorem zlotu była Komisja oraz Komisja Turystyki Pieszej i Ochrony Przyrody Hutniczo-Miejskiego Oddziału PTTK w Krakowie. Partnerem projektu było Miasto Kraków. W zlocie uczestniczyli członkowie PTTK z całej Polski a przede wszystkim Przodownicy Turystyki Pieszej PTTK. W sumie udział w nim wzięły 164 osoby.

62. Ogólnopolski Zlot Przodowników Turystyki Pieszej PTTK „Legnica 2019" odbył się w dniach 20–22 września 2019 roku (wraz z imprezami towarzyszącymi w dniach 18–22 września 2019 roku). Organizatorem była Komisja oraz Oddział PTTK w Legnicy. W zlocie uczestniczyli członkowie PTTK z całej Polski, a przede wszystkim Przodownicy Turystyki Pieszej PTTK. Organizatorzy szacują, że udział w imprezie wzięło około 130 osób.

63. Ogólnopolski Zlot Przodowników Turystyki Pieszej PTTK „Gdańsk 2020" odbył się w dniach 9–13 września 2020 roku Organizatorami byli: Komisja, Oddziałowa Komisja Turystyki Pieszej i Górskiej PTTK Oddziału Gdańskiego PTTK oraz Klub Turystów Pieszych „Bąbelki" PTTK w Gdańsku. Komandorem zlotu był Daniel Nazaruk. Ze względu na ogłoszone ograniczenia sanitarno-epidemiologiczne zrezygnowano z wycieczek autokarowych, gdyż nie było na nie odpowiedniej liczby chętnych. Z drugiej strony udało się zorganizować w pełni zlot pieszy. Organizatorzy szacują, że udział w imprezie wzięło 106 osób.

64. Ogólnopolski Zlot Przodowników Turystyki Pieszej PTTK odbył się w dniach 10–12 września 2021 roku. Organizatorem zlotu była Oddziałowa Komisja Turystyki Pieszej w Elblągu oraz Klub Turystów Pieszych PTTK „Delta" w Elblągu pod pieczą i z pomocą Komisji Turystyki Pieszej ZG PTTK. Komandorem zlotu był Sławomir Kałabun. Organizatorzy szacują, że udział w imprezie wzięło 110 osób. Należy podkreślić, że uczestnicy zlotów przyjeżdżają z całej Polski, a zdecydowaną większość z nich stanowią Przodownicy Turystyki Pieszej. W ciągu trzech dni trwania zlotu uczestnicy obradowali nad sprawami organizacyjno-regulaminowymi, sprawami znakarskimi, tematyką historyczną w imprezach pieszych oraz organizacją imprez centralnych TP. Spotkanie to, podobnie jak w latach poprzednich, było najważniejszym forum wymiany myśli i poglądów turystów pieszych. W czasie zlotu odbyła się wycieczka zlotowa, która składała się z dwóch części: pierwszą był rejs statkiem po Kanale Elbląskim na trasie: Elbląg–Buczyniec, część druga była zaś autokarowa: Buczyniec–Drulity–Zielonka Pasłęcka–Pasłęk–Elbląg. Uczestnicy wysoko ocenili organizatorów, którzy stanęli na wysokości zadania. Organizatorzy oceniają, że udział w imprezie wzięło 120 osób.

Główny Referat Weryfikacyjny Odznaki Turystyki Pieszej działał w miarę napływającej dokumentacji. Do zadań programowych GRW OTP należy weryfikacja dużych

stopni Odznaki Turystyki Pieszej oraz wszystkich stopni odznaki „Za Wytrwałość w Turystyce Pieszej”.

Zestawienie przyznanych odznak turystyki pieszej przez GRW OTP w ostatnich latach przedstawia się następująco:

Rodzaj odznaki	Stopień	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
Duża OTP	Srebrna	12	5	14	17	9
	Złota	7	6	6	4	3
Za Wytrwałość	I stopnia	14	22	16	9	9
	II stopnia	11	13	9	5	7
	III stopnia	14	6	8	2	6

GRW OTP współpracuje również z Klubem Przodowników TP im. Anieli Michalskiej w zakresie przyznawania odznaki „Dla Najwytrwalszych”. Pracą referatu kieruje od wielu lat Szymon Wołkowicz.

Do 31 grudnia 2021 roku Główny Referat Weryfikacyjny OTP nadał:

- OTP w stopniu dużym srebrnym – 1309,
- OTP w stopniu dużym złotym – 468,
- OTP „Za Wytrwałość” I stopnia – 1321,
- OTP „Za Wytrwałość” II stopnia – 621,
- OTP „Za Wytrwałość” III stopnia – 425,
- Odznaka „Miłośnik OWRP” (w kolejności stopni): 56 – 36 – 31 – 16 – 13 – 8,
- Odznaka „Miłośnik OWRP” Honorowa: 13 – 8 – 3.

Do końca 2021 roku komisja nadała uprawnienia 100 terenowym referatom weryfikacyjnym OTP na lata 2017–2021.

Liczba referatów z podziałem na zakres uprawnień

Lp.	Zakres uprawnień	Liczba referatów
1	mała złota OTP	67
2	mała srebrna OTP	32
3	mała brązowa OTP	1

Liczba referatów w województwach

Lp.	Województwo	Liczba referatów
1	dolnośląskie	12
2	kujawsko-pomorskie	6
3	lubelskie	5

4	lubuskie	4
5	łódzkie	7
6	małopolskie	3
7	mazowieckie	12
8	opolskie	2
9	podkarpackie	2
10	podlaskie	1
11	pomorskie	8
12	śląskie	13
13	świętokrzyskie	5
14	warmińsko-mazurskie	2
15	wielkopolskie	14
16	zachodniopomorskie	4

Jednym z głównych kierunków działalności komisji jest szkolenie nowej kadry oraz podnoszenie kwalifikacji osób posiadających uprawnienia przodownickie. W okresie sprawozdawczym kontynuowano przyjęty przed kilkunastu laty (wobec niedoboru środków na szkolenia centralne) system samokształcenia. Ogólnopolskie Zloty Przodowników TP są wykorzystywane jako miejsce kształcenia kadry, ale wobec krótkiego czasu ich trwania nie ma możliwości przeprowadzenia na nich pełnego szkolenia zgodnego z programem.

Egzaminy organizowane przez komisję odbyły się podczas Ogólnopolskiego Zlotu Przodowników Turystyki Pieszej, a także – przy współpracy Oddziału PTTK „Mazowsze" -– jesienią w Warszawie. Poza tym sprawdziany wiedzy organizowane były przez miejscowe oddziały PTTK w wielu miastach Polski. Niestety, obostrzenia w związku z ogłoszonym stanem epidemii często krzyżowały plany w organizowaniu egzaminów lub też zmuszały do rozłożenia ich na dwa terminy.

W latach 2017–2021 odbyło się 79 egzaminów, na których 137 osób uzyskało uprawnienia Przodownika Turystyki Pieszej, 23 osoby – Młodzieżowego Przodownika Turystyki Pieszej oraz nadano 752 rozszerzenia uprawnień na kolejne województwa. Liczba egzaminów spadła w okresie pandemii. W okresie tym wiązało się to z ograniczeniami dotyczącymi spotkań. Przez ostatnie trzy lata nie przybyło nowych Młodzieżowych Przodowników Turystyki Pieszej.

Rok	**Liczba egzaminów**	**Liczba rozszerzeń**	**Liczba nowych PTP**	**Liczba nowych Młodzieżowych PTP**
2018	17	192	43	14
2019	20	184	47	9
2020	14	115	19	0
2021	18	172	12	0
2022	10	89	16	0

W 2012 roku komisja rozpoczęła tworzenie elektronicznej bazy przodowników turystyki pieszej. W tym celu rozprowadzana jest ankieta zbierająca podstawowe dane

przodowników. W miarę napływu ankiet dane w nich zawarte wprowadzane są do internetowej bazy umieszczonej na stronie komisji. Na koniec 2021 roku znajdowało się w niej 1579 przodowników. Na stronie komisji jest także prowadzona statystyka oparta na wprowadzonych ankietach. Z elektronicznej ewidencji PTP są na bieżąco usuwani Przodownicy, którzy zmarli lub utracili członkostwo PTTK.

Na stronie internetowej komisji prowadzona jest także statystyka na podstawie wprowadzonych ankiet Przodowników Turystyki Pieszej PTTK. Możemy się z niej dowiedzieć, że kobiet w bazie mamy 523, a mężczyzn – 1056.

Liczba przodowników z danym stopniem

Stopień Przodownika	Liczba
1	161
2	770
3	648

Liczba przodowników urodzonych w poszczególnych latach

Lata urodzenia	Liczba przodowników	w tym kobiet	w tym mężczyzn
1920–1929	15	5	10
1930 – 1939	130	30	100
1940–1949	305	86	219
1950–1959	466	157	309
1960–1969	306	109	197
1970–1979	184	64	120
1980–1989	127	51	76
1990–1999	39	17	22
2000–2009	5	4	1

Liczba uprawnień na dane województwo

Województwo	Liczba uprawnień
dolnośląskie	549
kujawsko-pomorskie	476
lubuskie	447
łódzkie	456
lubelskie	469
mazowieckie	462
małopolskie	540
opolskie	467
podlaskie	392
podkarpackie	483
pomorskie	503

śląskie	619
świętokrzyskie	592
warmińsko-mazurskie	445
wielkopolskie	535
zachodniopomorskie	460

Komisja sporządziła i opublikowała na stronie internetowej wykaz aktualnie działających oddziałowych KTP (wraz z ich składami osobowymi) na kadencję 2017–2021. Na bieżąco uzupełnia też i umieszcza na swojej stronie wykaz Oddziałowych KTP, których na koniec 2021 roku było 80.

Liczba oddziałowych komisji turystyki pieszej w poszczególnych województwach:

Województwo	Liczba komisji oddziałowych
dolnośląskie	9
kujawsko-pomorskie	6
lubelskie	3
lubuskie	1
łódzkie	5
małopolskie	2
mazowieckie	12
opolskie	1
podkarpackie	1
podlaskie	1
pomorskie	6
śląskie	12
świętokrzyskie	4
warmińsko-mazurskie	2
wielkopolskie	13

Należy zaznaczyć, że liczba czynnych przodowników turystyki pieszej oraz działających oddziałowych komisji turystyki pieszej i terenowych referatów weryfikacyjnych OTP (którym uprawnienia nadawane są przez KTP ZG PTTK na wniosek oddziałowych KTP) jest niezgodna z wykazywaną w sprawozdaniach statystycznych TKO przesyłanych przez Zarządy Oddziałów do Zarządu Głównego PTTK.

Komisja w 2018 roku pracowała nad nowym regulaminem Przodownika Turystyki Pieszej. W grudniu 2018 roku przedstawiono go Zarządowi Głównemu do zatwierdzenia. Regulamin został zatwierdzony Uchwałą Prezydium Zarządu Głównego PTTK nr 164/XIX/2021 z dnia 14 czerwca 2021 roku i opublikowany na stronie komisji oraz przekazany w formie drukowanej uczestnikom Ogólnopolskiego Zlotu Przodowników Turystyki Pieszej.

W ramach działalności zespołu ds. szlaków i znakarzy organizowano obrady zespołu ds. znakarzy podczas zlotów PTP, podczas których informowano znakarzy o aktualnych problemach.

Z 1253 osób mających nadane uprawnienia znakarza, 131 osób złożyło sprawozdania, uzyskując tym samym przedłużenie ważności legitymacji. Znakarze działają w 79 Grupach Znakarskich utworzonych przy oddziałach PTTK.

Na koniec 2021 roku w ewidencji komisji znajdowało się 1067 znakowanych pieszych nizinnych szlaków turystycznych o łącznej długości 36860,2 km.

Wzorem lat ubiegłych komisja popularyzowała dorobek kadry turystyki pieszej za pośrednictwem własnego biuletynu *Piechur*. Jego przygotowaniem i redakcją od 22 lat zajmował się honorowy przewodniczący komisji Stanisław Łuć. Niestety, w październiku 2020 odszedł na Wieczną Wędrówkę. Numery wydane w 2021 roku powstawały już w zupełnie nowym zespole, w skład którego weszli Ewa Bosacka, Krystian Grajczak i Marcin Czerwiński.

Należy zauważyć, że liczba pobieranych biuletynów z witryny internetowej komisji wahała się (w zależności od numeru) w granicach od stu do ponad trzystu pięćdziesięciu.

Najwygodniejszą formą przekazywania wszelkich komunikatów i informacji jest witryna internetowa komisji http://ktp.pttk.pl, na której można znaleźć wszelkie aktualności, regulaminy, druki oraz zaproszenia i relacje z imprez. Stronę prowadzi od wielu lat obecny przewodniczący komisji Marcin Czerwiński – dzięki niemu oraz gronu współpracowników osiągnęła ona wysoki poziom. Jest na bieżąco aktualizowana, dzięki czemu licznie odwiedzają ją zarówno przodownicy, turyści, jak i przypadkowe osoby, co oznacza, że odgrywa ona ważną rolę popularyzatorską. Strona cieszy się dużym zainteresowaniem, o czym świadczy rosnąca dzienna liczba wejść.

Statystyka odwiedzin strony:

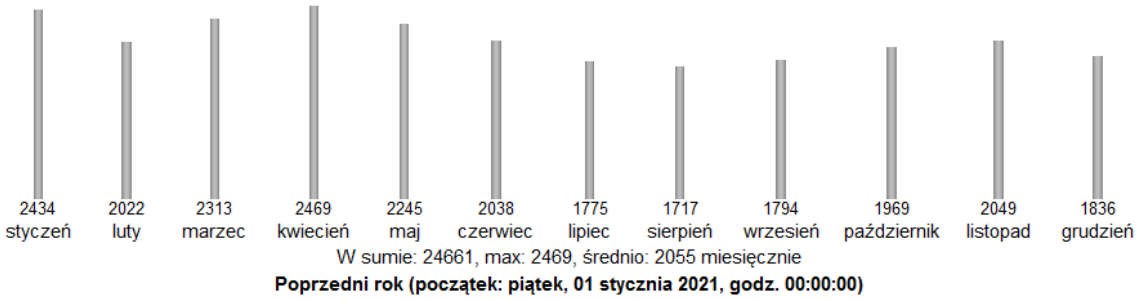

Podsumowanie				
Całkowita liczba odwiedzin:	**365 184**			
Odwiedziny w latach:	2022	2021	2020	2019
	2745	24 661	32 773	28 542

Profil komisji na Facebooku jest obecnie jednym z miejsc, gdzie znaleźć można informacje o bieżących działaniach komisji. Został polubiony przez ponad 1800 osób (dane na 1 stycznia 2022 roku), a niektóre wiadomości tam umieszczane mają ponad 2000 wyświetleń. Profil na Facebooku służy także jako dodatkowe miejsce kontaktu z komisją. Często zadawane są tam pytania, na które zwykle bez zwłoki udzielane są odpowiedzi.

W związku z przypadającą w 2022 roku rocznicą 70-lecia komisji oraz 70-lecia OTP została ustanowiona jubileuszowa odznaka OTP. Odznakę można zdobywać na terenach

nizinnych (określonych w regulaminie OTP) w okresie od 1 stycznia 2022 do 31 grudnia 2023. Jest ona jednostopniowa. Warunkiem jej zdobycia jest przejście 70 km zgodnie z regulaminem OTP. Na odznakę można również zaliczać przejścia zaliczane przy okazji zdobywania innych stopni OTP oraz norm rocznych do odznak „Za Wytrwałość" i „Dla Najwytrwalszych". Uczestnicy imprez centralnych (OWRP oraz Ogólnopolski Zlot Przodowników Turystyki Pieszej), których współorganizatorem jest Komisja Turystyki Pieszej ZG PTTK, mają możliwość zdobycia tej odznaki już przez samo uczestnictwo w tych imprezach. Odznakę przyznają wszystkie Terenowe Referaty Weryfikacyjne OTP, odnotowując ten fakt w prowadzonych rejestrach. Projekt odznaki został przygotowany przez Włodzimierza Majdewicza (Honorowego Przewodniczącego Komisji Turystyki Pieszej ZG PTTK). Jej dystrybucją zajmuje się Oddział PTTK w Pleszewie. Regulamin odznaki został przyjęty na posiedzeniu Komisji Turystyki Pieszej ZG PTTK 5 maja 2021 roku i zatwierdzony przez Prezydium ZG PTTK 5 listopada 2021 roku Odznaka jest w dystrybucji.

Na koniec warto dodać, że Główna Komisja Rewizyjna PTTK w 2021 roku przeprowadziła kontrolę działalności KTP ZG PTTK. Z otrzymanych informacji wynika, że GKR oceniła ją bardzo dobrze.

2.2. Turystyka kolarska

Komisja Turystyki Kolarskiej ZG PTTK, wybrana została na Krajowej Naradzie Aktywu Turystyki Kolarskiej PTTK w Warszawie 3 lutego 2018 roku. Skład osobowy komisji na koniec XIX kadencji – zob. s. 23. Komisja ma również stałych współpracowników: Wojciech Malinowski w zakresie ewidencji kadry oraz szkolenia (do 16 listopada 2019 roku), Mirosława Wojciechowska w zakresie konkursu na najaktywniejszą komisję, klub i sekcję, ks. Jerzy Grochowski w zakresie organizacji pielgrzymek na Jasną Górę oraz prowadzenie Referatu kardynalnego Kolarskiej Odznaki Pielgrzymiej, Edward Kutyła w zakresie kolportażu *Informatora* (do 14 marca 2020 roku).

Łącznie komisja odbyła 12 posiedzeń, w tym jedno zdalnie.

W 2018 roku odbyły się trzy posiedzenia komisji:

1. 3 marca w Kurozwękach, 31 maja w Boszkowie podczas 58. Ogólnopolskiego Zlotu Przodowników Turystyki Kolarskiej.
2. 12 lipca w Kurozwękach podczas Centralnego Zlotu Turystów Kolarzy będącego jednocześnie XIV Tygodniem Turystyki Rowerowej UECT.
3. 3 listopada w Nysie (w spotkaniu uczestniczył Lucjusz Bilik – opiekun komisji z ramienia ZG PTTK).

W 2019 roku odbyły się trzy posiedzenia komisji:

1. 9 lutego w Warszawie.
2. 20 czerwca w Nysie podczas 59. Ogólnopolskiego Zlotu Przodowników Turystyki Kolarskiej.
3. 16 listopada w Chmielnie.

W 2020 roku odbyły się dwa posiedzenia komisji:

1. 14 marca w Gubinie.
2. 21 listopada – zdalne (w spotkaniu uczestniczyli: Lucjusz Bilik – opiekun komisji z ramienia ZG PTTK oraz Bogdan Komorowski i Małgorzata Radomska – Przedstawiciele GKR).

W 2021 roku odbyło się jedno zebranie: 20 listopada w Warszawie.

W 2022 roku odbyły się dwa posiedzenia komisji:

1. 2 marca w Warszawie,
2. 16 czerwca w Kołobrzegu podczas 62. Zlotu Przodowników Turystyki Kolarskiej.

W zebraniach brali udział ponadto pracownicy ZG PTTK. W wybranych zebraniach brał udział ks. Jerzy Grochowski – współpracownik komisji.

Bieżące sprawy komisji prowadzone są poprzez Internet w ramach tzw. e-komisji, ponieważ wszyscy jej członkowie mają stały dostęp do Internetu.

Stały bezpośredni kontakt utrzymywany jest z Biurem ZG PTTK, które uczestniczy w rozwiązywaniu różnych problemów i służy zawsze życzliwą pomocą.

Na bieżąco prowadzona jest współpraca z oddziałami, klubami i radami regionalnymi, które działają w siedmiu województwach: kujawsko-pomorskim, mazowieckim, opolskim, pomorskim, śląskim, wielkopolskim i zachodniopomorskim.

Zorganizowane imprezy

Na zlecenie i przy współpracy komisji odbyły się następujące centralne imprezy turystyki kolarskiej:

- 58. Ogólnopolski Szkoleniowy Zlot Przodowników Turystyki Kolarskiej w Boszkowie, w dniach 26 maja–3 czerwca 2018 roku, którego organizatorem był Oddział w Kościanie, komandorem zlotu był Tadeusz Krzyżanowski, w zlocie uczestniczyło 531 osób,
- 67. Centralny Zlot Turystów Kolarzy w Kurozwękach połączony z XIV Europejskim Tygodniem Turystyki Rowerowej UECT, zorganizowany przez Oddział PTTK w Sandomierzu i Koło Grodzkie PTTK w Staszowie w dniach 7–14 lipca 2019 roku, komandorem zlotu był Sławomir Migalski, w zlocie uczestniczyły 832 osoby, w tym 349 osób z Polski i 483 obcokrajowców,
- 59. Ogólnopolski Szkoleniowy Zlot Przodowników Turystyki Kolarskiej w Nysie, w dniach 15–22 czerwca 2019 roku, którego organizatorem był Oddział PTTK „Tryton" w Nysie, komandorem zlotu był Michał Raczyński, w zlocie uczestniczyło 508 osób,
- 68. Centralny Zlot Turystów Kolarzy w Nowym Dworze Mazowieckim-Modlinie, zorganizowany przez Oddział PTTK „Mazowsze" w dniach 10–17 sierpnia 2019 roku, komandorem zlotu był Mieczysław Żochowski, w zlocie uczestniczyło 290 osób,
- 60. Ogólnopolski Szkoleniowy Zlot Przodowników Turystyki Kolarskiej w Chmielnie organizowany w dniach 6-14 czerwca 2020 roku przez Oddział Gdański PTTK – Klub Turystyki Pieszej „Bąbelki". Komandorem zlotu był Daniel Nazaruk.

W związku z sytuacją epidemiologiczną komisja zdecydowała o odwołaniu zlotu w dotychczasowej formule i przeprowadzeniu go w trybie indywidualnym. Wszyscy zgłoszeni uczestnicy – ponad 600 osób – zostali zaproszeni przez organizatora do odwiedzenia Kaszub i przejechania tras zlotowych w dowolnym terminie do końca 2020 roku, otrzymali także od organizatorów znaczek zlotowy oraz mapę z naniesionymi i opisanymi trasami zlotowymi. Według obserwacji własnej przewodniczącego komisji tylko w planowanym terminie zlotu – 6–14 czerwca – w Chmielnie pojawiło się około 250 uczestników zlotu,

- 61. Ogólnopolski Szkoleniowy Zlot Przodowników Turystyki Kolarskiej w Krasiczynie w dniach 29 maja–6 czerwca 2021 roku zorganizowany przez Oddział Zakładowy PTTK przy ORLEN SA w Płocku – Klub Turystyki Kolarskiej „BeneqTeam", w zlocie uczestniczyło 390 osób, komandorem zlotu był Bernard Milewski,
- 62. Ogólnopolski Szkoleniowy Zlot Przodowników Turystyki Kolarskiej w Kołobrzegu, w dniach 12–18 czerwca 2022 roku, zorganizowany przez Oddział Wojskowy PTTK w Kołobrzegu, w którym uczestniczyło ok. 600 osób. Komandorem zlotu był Jerzy Przepióra.

Z powodu pandemii koronawirusa COVID-19 odwołana została organizacja Centralnego Złotu Turystów Kolarzy w 2020 roku w Gubinie. Na lata 2021 i 2022 nie znaleziono organizatora chętnego do organizacji centralnego zlotu, co wiąże się ogólną sytuacją w Polsce wynikającą z pandemii i postępującej inflacji.

Począwszy od 2006 roku, z własnej inicjatywy i przy poparciu komisji współpracownik komisji ks. kanonik Jerzy Grochowski organizuje w drugi weekend lipca Ogólnopolską Rowerową Pielgrzymkę na Jasną Górę. Z roku na rok zwiększa się liczba jej uczestników. W 2018 roku odbyła się XIII Pielgrzymka, w której uczestniczyło 1107 osób, w 2019 roku odbyła się XIV Pielgrzymka, w której uczestniczyło 1537 osób, w 2020 roku w XV Pielgrzymce udział wzięło 485 osób, w 2021 roku w XVI Pielgrzymce 1050 osób, w roku 2022 w XVII Pielgrzymce –1200 osób.

Informacja i promocja

Na bieżąco aktualizowana jest strona internetowa komisji (https://ktkol.pttk.pl), której autorem jest Mirosław Okoński, a jej bieżącą aktualizacją zajmuje się Krzysztof Mieczkowski. Co roku Marian Kotarski zbiera materiały i przygotowuje do druku Ogólnopolski Kalendarz Imprez Turystyki Kolarskiej, który od 2020 roku publikowany jest wyłącznie na stronie internetowej, a wcześniej rozprowadzany był wraz z „Gościńcem" ZG PTTK oraz z „Informatorem" KTKol.

Jako dwumiesięcznik wydawano „Informator Komisji Turystyki Kolarskiej", którego redaktorem jest Grzegorz Kukowka. Od 2020 roku Informator KTKol. dostępny jest wyłącznie w postaci elektronicznej na stronie komisji.

Szukając oszczędności, komisja zrezygnowała z wydawania drukiem Informatora KTKol. oraz kalendarza imprez.

Przodownicy turystyki kolarskiej

W trakcie Krajowej Narady Aktywu Kolarskiego w Warszawie 3 lutego 2018 roku delegaci nadali tytuł Honorowego Przodownika Turystyki Kolarskiej 30 osobom.

2018	pięć kursów	110 nowych p.t.kol.
2019	jeden kurs	11 nowych p.t.kol.
2020	brak kursów	
2021	jeden kurs	15 nowych p.t.kol.
2022	jeden kurs	22 nowych p.t.kol.

Łącznie uprawnienia przodownika turystyki kolarskiej uzyskało 158 osób.

Kurs co roku odbywa się na Ogólnopolskim Zlocie Przodowników Turystyki Kolarskiej, kursy organizowane są też przez oddziały PTTK oraz rady regionalne, które otrzymały wcześniejszą zgodę komisji i uzyskały aprobatę dla programów szkolenia, osób prowadzących oraz komisji egzaminacyjnych. Odpowiedzialnymi za szkolenia byli Marek Koba, Bernard Milewski, Waldemar Wieczorkowski. Ewidencją kadry oraz wystawianiem legitymacji zajmował się do 16 listopada 2019 roku Wojciech Malinowski, a od 16 listopada 2019 roku Bernard Milewski.

Działalność międzynarodowa

W 2004 roku czynni przodownicy turystyki kolarskiej wstąpili zbiorowo pod flagą PTTK do Europejskiego Związku Turystyki Kolarskiej UECT z siedzibą w Paryżu, co sprawiło, że Polska jest czwartym krajem, po Francji, Portugalii i Belgii, należącym do tej organizacji. Sukcesem zakończyły się podjęte przez komisję poprzedniej kadencji starania

w sprawie uzyskania zlecenia na organizację XIV Europejskiego Tygodnia Turystyki Rowerowej UECT. Zlot odbył się latem 2018 roku w Kurozwękach (województwo świętokrzyskie) w połączeniu z 67. Centralnym Zlotem Turystów Kolarzy. Komandorem imprezy był Sławomir Migalski. Organizatorem zaś Oddział PTTK w Sandomierzu, w ramach którego bezpośrednio imprezę zorganizowało Koło Grodzkie PTTK w Staszowie, we współpracy z władzami samorządowymi Staszowa, powiatu staszowskiego i województwa świętokrzyskiego. W XIV Europejskim Tygodniu uczestniczyły 832 osoby z 11 krajów w tym: 377 osób z Francji, 349 osób z Polski, 58 osób z Ukrainy, 20 osób z Belgii, siedem osób z Anglii, dziewięć osób z Portugalii, pięć osób z Niemiec, trzy osoby ze Słowacji, dwie osoby ze Szwajcarii i po jednej osobie z Austrii i Izraela.

W ramach XIV Europejskiego Tygodnia zorganizowano Zajęcia dla Młodych Cykloturystów Europejskich (ZMC), w których wzięło udział 19 dzieci. Wcześniej, 13–15 kwietnia 2018 roku, w Staszowie odbyło się szkolenie opiekunów, którzy w UECT noszą miano STERMA. Uczestniczyło w nim czworo kandydatów z Polski i czworo z Ukrainy. Szkolenie zakończone wręczeniem certyfikatu STERMA ukończyło pozytywnie sześć osób. Osoby te zapewniły organizację zajęć i opiekę nad dziećmi podczas ZMC w Staszowie i w założeniach będą pełniły taką funkcję również w przyszłych latach.

W 2019 roku XV Europejski Tydzień Turystyki Rowerowej UECT odbył się w Belmonte w Portugalii, a przygotowała go Portugalska Federacja Kolarska. W XV Europejskim Tygodniu uczestniczyły 1198 osoby z 12 krajów.

W 2020 roku XVI Europejski Tydzień Turystyki Rowerowej UECT miał odbyć się w Banja Luce w Bośni i Hercegowinie, ale został odwołany z powodu pandemii COVID |-19, podobnie jak kolejny zlot w Andenne k/Namur w Belgii w 2021 roku.

Ostatecznie XVI Europejski Tydzień Turystyki Rowerowej UECT odbył się w 2022 roku w Meppel w Holandii, a zorganizowało go holenderskie stowarzyszenie DrentseFiets4Daagse Meppel oraz władze miasta. Uczestniczyło w nim 1316 osób z 13 krajów.

Od marca 2006 roku Stanisław Karuga pełni funkcję wiceprezydenta UECT. Corocznie odbywają się dwa–trzy posiedzenia UECT, w tym jedno posiedzenie generalne. W 2018 roku w dwóch posiedzeniach w imieniu PTTK uczestniczyli Stanisław Karuga i Waldemar Wieczorkowski, a w trzecim posiedzeniu generalnym Stanisław Kaługa i Marek Koba – będący także członkiem władz tej federacji. W 2019 roku posiedzenia UECT odbyły się w Banja Luce (Bośnia i Hercegowina) oraz w Belmonte (Portugalia). W imieniu PTTK w tych posiedzeniach uczestniczyli Stanisław Karuga i Marek Koba. W 2020 roku posiedzenie UECT odbyło się w Andenne k/Namur (Belgia). Przedstawiciele PTTK Stanisław Karuga i Marek Koba nie wzięli udziału w posiedzeniu w Andenne – ich wyjazd został odwołany przez Sekretarza Generalnego PTTK z powodu wzrostu zakażeń koronawirusem na terenie Belgii. Planowane posiedzenie w Banja Luce (Bośnia i Hercegowina) podczas XVI Europejskiego Tygodnia Turystyki Rowerowej UECT nie odbyło się ze względu na odwołanie imprezy w związku z pandemią koronawirusa. W 2021 roku posiedzenie UECT odbyło się tylko jedno, online. W 2022 roku odbyło się również jedno posiedzenie UECT.

Członkowie komisji działający w strukturach UECT podejmują intensywne starania zachęcając inne federacje krajowe do przystąpienia do UECT; obecnie do Związku należą: Polska, Francja, Portugalia, Bośnia i Hercegowina, Holandia, Hiszpania.

W ramach współpracy przygranicznej współdziałamy z Czechami, Słowacją i Ukrainą. Osobą odpowiedzialną za współpracę przygraniczną jest Michał Raczyński.

Weryfikacja odznak

Centralny Referat Weryfikacyjny w skład, którego wchodzi dziewięć filii terenowych, działający pod kierownictwem Mariana Kotarskiego, zweryfikował w okresie od roku 2018 do 30 czerwca 2022 roku 543 odznaki.

Odznaki turystyki kolarskiej PTTK według rodzajów i stopni przyznane w latach 2018–2022 przez centralny referat weryfikacyjny KTKol. ZG PTTK.

Rok	KOT duża złota	KOT za wytrwałość	Szlakami zamków srebrna	Szlakami zamków złota	Mały rajd dookoła Polski	Duży rajd dookoła Polski	Szlakiem Wielkiej Wojny	Wiślana Trasa Rowerowa	**Razem**
2018	40	23	8	7	15	14	7	14	**128**
2019	34	20	10	3	5	11	20	31	**134**
2020	30	27	9	3	3	21	5	6	**104**
2021	45	25	7	4	0	7	7	13	**108**
2022	20	13	5	1	13	9	7	1	**69**
Razem	**169**	**108**	**39**	**18**	**36**	**62**	**46**	**65**	**543**

Według stanu na dzień 30 czerwca 2022 roku

Referat Kardynalny „Kolarskiej Odznaki Pielgrzymiej" prowadzi ks. kanonik Jerzy Grochowski, który nadzoruje również działalność sześciu filii referatu kardynalnego KOP.

Kolarskie Odznaki Pielgrzymie PTTK według rodzajów i stopni przyznane w latach 2018–2021 przez Kardynalny Referat Weryfikacyjny KTKol. ZG PTTK

Rok	KOP duży srebrny	KOP duży złoty	Wielka KOP	Chrześcijański Pielgrzym Świata	**Razem**
2018	5	2	2	2	**11**
2019	11	5	3	2	**21**
2020	2	2	0	0	**4**
2021	6	2	3	1	**12**
Razem	**24**	**11**	**8**	**5**	**48**

Szkolenie znakarzy szlaków rowerowych

W 2018 roku na dwóch szkoleniach (Łódź i Kościerzyna) uprawnienia uzyskało 18 osób.

W 2019 roku na szkoleniu w Lublinie przeszkolono dziewięć osób.

W latach 2020–2021 w związku z pandemią nie odbyły się szkolenia.

W 2022 roku do dnia sporządzenia sprawozdania nie odbyło się żadne szkolenie.

Na 433 przeszkolonych znakarzy od 1996 roku ewidencja przedstawia się następująco:

- 55 zrezygnowało (z różnych powodów, niektórzy zmarli),
- pozostało 378 znakarzy, z których 49 (13%) ma przedłużone uprawnienia do 2023 roku.

Sprawami szkolenia znakarzy oraz ich ewidencji zajmuje się Krzysztof Mieczkowski.

Znakowanie szlaków rowerowych

W 2018 roku wpisano do rejestru siedem nowych szlaków o łącznej długości 225 km:

- EWE-273y Wójcin w województwie łódzkim, dł. 12 km,
- EL-274y Łódź Polesie–Żabiczki w województwie łódzkim, dł. 10 km,
- EL-275z Łódź Polesie–Malanów w województwie łódzkim, dł. 25 km,
- EL-276z Łódź Park na Młynku–Łódź Stawy Stefańskiego w województwie łódzkim, dł. 15,0 km,
- WPL-237z Brwilno–Wyszogród w województwie mazowieckim, 65 km,
- WPL-238n Nowy Duninów–Nowe Wymyśle w województwie mazowieckim, dł. 39,3 km,
- WPL-239s Nowe Wymyśle–Troszyn Polski w województwie mazowieckim, dł. 6,7 km,
- RLE-103c Tarnogóra–Huta Podgórna w województwie podkarpackim, dł. 52 km,

Odnowiono dwa szlaki o łącznej długości 565 km.

W 2019 roku wpisano do rejestru trzy nowe szlaki o łącznej długości 95 km:

- N-18 Elbląg–Ostróda w województwie warmińsko-mazurskim, dł. 84,6 km,
- NOS-232s Leśnictwo Wenecja–Kanał Bartnicki w województwie warmińsko-mazurskim, dł. 4,7 km,
- NEB-233s Rychliki–Bartno w województwie warmińsko-mazurskim, dł. 6,7 km.

Odnowiono pięć szlaków o łącznej długości 379 km.

W 2020 roku wpisano do rejestru dwa nowe szlaki o łącznej długości 55 km:

- NOL-107c Bartąg–Napiwoda *w* województwie warmińsko-mazurskim, dł. 39 km,
- RLE-205c *Pamięci batalionów Chłopskich* Tarnogóra–Bieliny w województwie podkarpackim, dł. 16 km

Odnowiono cztery szlaki o łącznej długości 133 km.

W 2021 roku wpisano do rejestru trzy nowe szlaki o łącznej długości 173,2 km:

- ZPL-262z *Szlak Pogranicza* Dobra–Dobra *w* województwie zachodniopomorskim, dł. 22,2 km,
- NNI-108z *Warmińska Łynostrada*: Dobrzyń–Lidzbark Warmiński, w województwie warmińsko-mazurskim, dł. 114,1 km,
- POS-239y *Szlak architektury drewnianej i krzyży Brylińskiego*: Odolanów–Odolanów *w* województwie wielkopolskim, dł. 36,9 km,

Odnowiono dwa szlaki o łącznej długości 138,6 km.

Sprawami znakowania szlaków rowerowych oraz ich ewidencji zajmuje się Krzysztof Mieczkowski.

Prace sfinansowane były ze środków Ministerstwa Sportu i Turystyki oraz Ministerstwa Rozwoju na wniosek złożony przez Zarząd Główny PTTK, a także zainteresowanych gmin.

Należy zauważyć, że prowadzenie rejestru szlaków przez komisję przy braku przepływu informacji z Biura ZG PTTK i oddziałów traci sens, a wiedza na temat szlaków staje się fikcją, tym bardziej, że zgodnie z instrukcją znakowania szlaków rejestr szlaków prowadzi COTG.

Inne działania

Członkowie komisji uczestniczyli w opracowaniu formularza kwalifikacji rynkowej efektów uczenia się, wymaganych dla kwalifikacji „Prowadzenie wycieczek turystyki kolarskiej" oraz „Projektowanie, znakowanie i odnawianie szlaków turystycznych".

Konkurs na najaktywniejszą komisję, klub, sekcję turystyki kolarskiej

Corocznie przeprowadzany jest konkurs na najaktywniejszą komisję, klub, sekcje turystyki kolarskiej w PTTK. W związku z panującą sytuacją epidemiologiczną nie rozstrzygano konkursu za rok 2020, natomiast przeprowadzono go łącznie za lata 2020–2021. Konkurs wyłania zwycięzców w dwóch kategoriach: komisje oddziałowe i kluby oraz sekcje w klubach szkolnych. Co roku bierze w nim udział 11–13 komisji, klubów i sekcji. Zwycięzcy otrzymują na Ogólnopolskim Zlocie Przodowników Turystyki Kolarskiej puchary i dyplomy. Komisję konkursową stanowią Grzegorz Kukowka – przewodniczący – oraz Bernard Milewski oraz Mirosława Wojciechowska.

W konkursie za rok 2018 zgłoszonych zostało 13 komisji, klubów i sekcji. W konkurencji komisji i klubów: I miejsce zdobyła Komisja Turystyki Kolarskiej PTTK „Sokół" Oddziału PTTK w Radlinie, II miejsce zajął Turystyczny Klub Kolarski PTTK im. Władysława Huzy w Gliwicach, a III miejsce zajął Klub Turystyki Kolarskiej PTTK „Gronie" w Tychach. W konkurencji sekcji w klubach szkolnych I miejsce zajęło SKKT_PTTK przy Szkole Podstawowej nr 22 w Tychach, przed SKKT PTTK w Uścimowie i SKKT_PTTK „Tuptuś" w Strzale.

W konkursie za rok 2019 zgłoszonych zostało 11 komisji, klubów i sekcji. W konkurencji komisji i klubów: I miejsce zdobył Turystyczny Klub Kolarski PTTK im. Władysława Huzy w Gliwicach, II miejsce zajęła Komisja Turystyki Kolarskiej PTTK „Sokół" Oddziału PTTK w Radlinie, a III miejsce zajął Klub Turystyki Kolarskiej PTTK „Gronie" w Tychach. W konkurencji sekcji w klubach szkolnych I miejsce zajęło SKKT_PTTK w Uścimowie przed SKKT_PTTK „Tuptuś" w Strzale.

W związku z panującą sytuacją epidemiologiczną za rok 2020 nie rozstrzygano konkursu, natomiast przeprowadzono konkurs za lata 2021–2021. Zgłoszonych zostało dziewięć komisji, klubów i dwie sekcje. W konkurencji komisji i klubów: I miejsce zajęła Komisja Turystyki Kolarskiej PTTK „Sokół" Oddziału PTTK w Radlinie, II miejsce zajął Klub Turystyki Kolarskiej PTTK „Gronie" w Tychach, III miejsce zdobył Turystyczny Klub Kolarski PTTK im. Władysława Huzy w Gliwicach. W konkurencji sekcji w klubach szkolnych I miejsce zajęło SKKT_PTTK w Uścimowie przed SKKT_PTTK „Tuptuś" w Strzale.

Ogólnopolski Konkurs „Gmina Przyjazna Rowerzystom”

W 2012 roku z okazji Roku Turystyki Rowerowej zainicjowano konkurs „Gmina przyjazna rowerzystom”. Patronat honorowy nad konkursem objęły: Ministerstwo Sportu i Turystyki (ministerstwo właściwe dla spraw turystyki), Polska Organizacja Turystyczna, Związek Powiatów Polskich, Związek Miast Polskich, Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej, Międzynarodowe Targi Rowerowe Kielce „BIKE-EXPO”, a patronat medialny objął Monitor Urzędowy.pl. W 2022 roku odbywa się już 11. edycja konkursu.

Zgodnie z regulaminem konkursu certyfikaty „Gminy Przyjaznej Rowerzystom” przyznawane są w pięciu kategoriach dla gmin: do 10 000, 20 000, 40 000, 100 000 i 500 000 mieszkańców. Gmina, która trzykrotnie otrzyma certyfikat, może dostać nagrodę Grand Prix ufundowaną przez Ministerstwo Sportu i Turystyki. Konkurs odbywa się w dwóch etapach. Pierwszy polega na zgłoszeniu przez turystów-kolarzy gmin, które ich zdaniem zasługują na certyfikat „Gminy Przyjaznej Rowerzystom”. Drugi etap polega na przesłaniu przez zgłoszone gminy materiałów oraz sprawozdania (w formie ankiety) z nowo stworzonej infrastruktury rowerowej, organizowanych rajdów i eventów. Dodatkowo gminy przesyłają swoje materiały promocyjne (mapy, foldery, przewodniki). Przesłane materiały ocenia jury konkursu, w którego skład wchodzą reprezentanci instytucji patronackich konkursu oraz przedstawiciele: Komisji Turystyki Kolarskiej i Biura ZG PTTK. Zwycięzcy w poszczególnych kategoriach otrzymują certyfikaty. Wszystkie gminy biorące udział w konkursie natomiast – stosowne dyplomy.

Gminy, które wzięły udział w II etapie konkursu, mają możliwość promowania się na bezpłatnym stoisku podczas Targów „BIKE-EXPO” w Kielcach.

Podsumowanie konkursu odbywa się co roku we wrześniu na Międzynarodowych Targach Rowerowych „BIKE-EXPO” w Kielcach.

Odznaczenia i wyróżnienia

W latach 2018–2022 za działalność turystyczną medal „Zasłużony dla Ziemi Nyskiej” otrzymał Michał Raczyński.

2.3. Turystyka jeździecka

Skład osobowy Komisji Turystyki Jeździeckiej ZG PTTK na koniec XIX kadencji – zob. s. 23.

W roku 2018 odbyły się dwa zebrania Komisji:

1. 21 marca 2018 roku – w Strzembowie „Stajnia Szinuk" Małgorzaty Maciejewskiej.
2. 24–25 listopada 2018 roku – zebranie komisji, sejmik przodowników i instruktorów turystyki jeździeckiej PTTK połączone z zjazdem Trecowców w „Piaskach Ranczo u Noego" Mirosława Stańczyka.

Aktywność Komisji w 2018 roku

- mianowanie nowych instruktorów wykładowców: Małgorzaty Maciejewskiej i Sławomira Nafalskiego,
- utworzenie dwóch nowych ośrodków weryfikacyjnych: „Stajnia Szinuk" w Strzembowie i Ośrodek Turystyki Konnej „Pajtuński Młyn",
- podziękowania dla Andrzeja Ruty i Sławomira Niedbalsiego za wieloletnią pracę na rzecz Komisji Turystyki Jeździeckiej,
- podniesienie jakości kursów dla przodowników i instruktorów, włączenie do programu kursów zajęć z pierwszej pomocy przedweterynaryjnej,
- zmiana dotychczasowej formy sejmiku Komisji Turystyki Jeździeckiej, będzie się odbywał podczas dwudniowych spotkań w okresie jesiennym, co dwa lata podczas sejmiku odbywać się będą warsztaty dla przodowników i instruktorów,
- odbył się rajd szkoleniowy dla przodowników i instruktorów Turystyki Jeździeckiej PTTK w Ośrodku Turystyki Konnej „Pajtuński Młyn",
- afiliacja trzech nowych ośrodków jeździeckich: „Stajnia Krzyżówki", „Stajnia Popisowo", „Stajnia Wielkie Wierzno",
- zawody TREC PTTK 2018:
    - 12–13 maja: Zawody TREC PTTK* w Stajni Szinuk,
    - 26–27 maja: Zawody TREC PTTK** Stajnia Popisowo – Mistrzostwa Polski Seniorów,
    - 9–10 czerwca: Zawody TREC PTTK Stajnia Zielony Koń,
    - 23–24 czerwca: Zawody TREC PTTK* Stajnia Krzyżówki,
    - 14–15 lipca: Zawody TREC PTTK** Pajtuński Młyn.

W roku 2019 odbyły się trzy zebrania Komisji:

1. 14 stycznia 2019 roku – w Krzyżówkach „Stajnia Krzyżówki" u Zofii Bień.
2. 29 marca 2019 roku – w Pajtunach „Ośrodek Turystyki Konnej Pajtuński Młyn" u Sławomira Nafalskiego.
3. 23 listopada 2019 roku – zebranie komisji – sejmik przodowników i instruktorów turystyki jeździeckiej PTTK połączony ze zjazdem TREC-owców w Jaszkowie „Centrum Hippiki Jaszkowo".

Aktywności Komisji Turystyki Jeździeckiej ZG PTTK w 2019 roku

- afiliowanie nowego ośrodka turystyki jeździeckiej PTTK „Gospodarstwo Agroturystyczne UL”,
- umożliwiono instruktorom rekreacji ruchowej PZJ ze spec. jazda konna przystąpienie do kursów instruktorów turystyki jeździeckiej, nie posiadając uprawnień przodownickich, a zdając egzamin krajoznawczy, oraz srebrną odznakę turystyki jeździeckiej,
- podjęto działania w celu wprowadzenia licencji konia turystycznego,
- odbył się rajd szkoleniowy dla przodowników i instruktorów Turystyki Jeździeckiej PTTK w Ośrodku Turystyki Konnej „Pajtuński Młyn”,
- odbył się kurs instruktorów turystyki jeździeckiej PTTK w Ośrodku Turystyki Konnej „Pajtuński Młyn”,
- odbyło się spotkanie z przedstawicielem Głównej Komisji Rewizyjnej PTTK,
- odbył się 2-dniowy sejmik Komisji Turystyki Jeździeckiej ZG PTTK połączony ze spotkaniem TRECowców,
- zawody TREC PTTK 2019:
    - 11–12 maja: Zawody TREC PTTK* Stajnia Szinuk,
    - 15–16 czerwca: Zawody TREC PTTK* Stajnia Krzyżówki,
    - 13–14 lipca: Zawody TREC PTTK* i ** Pajtuński Młyn,
    - 27–28 lipca: Zawody TREC PTTK* Stajnia Jaś,
    - 3–4 sierpnia: Zawody TREC PTTK* i ** Pajtuński Młyn,
    - 17–18 sierpnia: Zawody TREC PTTK* Stajnia Kurki,
    - 7–8 września: Zawody TREC PTTK* i ** Stajnia Wertero,
    - 14–15 września: Zawody TREC PTTK *** Pajtuński Młyn.

W roku 2020 odbyły się dwa zebrania komisji:

1. 3 marca 2020 roku – w Laskownicy „Stajnia Pancho” u Jakuba Ciemnoczołowskiego.
2. 3 grudnia 2020 roku – w Piaskach koło Nieborowa „Ranczo u Noego” u Mirosława Stańczyka.

Aktywności Komisji Turystyki Jeździeckiej ZG PTTK w 2020 roku

- powołanie trzyosobowego zespołu, który zajmie się pracą nad zintegrowanym systemem kwalifikacji, w skład zespołu weszli: Małgorzata Maciejewska, Joanna Strawińska-Senicic, Sławomir Nafalski,
- opracowywanie zintegrowanego systemu kwalifikacji,
- skreślenie „Stajni Pancho” z listy ośrodków afiliowanych i stażowych PTTK,
- nadanie złotej odznaki jeździeckiej Małgorzacie Maciejewskiej, Mirosławowi Stańczykowi, Sławomirowi Nafalskiemu,
- odbył się kurs Przodowników Turystyki Jeździeckiej PTTK w Stadninie Koni Kurki, w kursie wzięło udział 10 osób, wszyscy uczestnicy kursu zdali egzamin na Przodownika Turystyki Jeździeckiej PTTK.

W roku 2021 odbyło się jedno zebranie komisji:

1. 7 listopada 2021 roku – w Stadninie koni „Kurki" u Ingi Klaybor-Romańskiej.

Aktywności Komisji w 2021 roku

- przyjęcie Piotra Diakowskiego jako nowego członka komisji,
- wniosek o nadanie tytułu Instruktora Wykładowcy Pawłowi Kicińskiemu,
- wykonano projekt tabliczek dla stajni afiliowanych,
- odbył się kurs Przodowników Turystyki Jeździeckiej PTTK w Stadninie Koni Kurki, w kursie wzięło udział sześciu uczestników, egzamin zdała jedna osoba, pozostałe do poprawki części materiału
- zorganizowano dwa szkolenia dla sędziów i organizatorów TREC
- zorganizowano zawody TREC – sześć,
- podkomisja ds. TREC opracowała i wydrukowała *Książeczki sędziowskie TREC*,
- po wielu spotkaniach członków komisji (Joanna Strawińskiej-Senicic, Małgorzata Maciejewska, Sławomir Nafalski) planowane jest stworzenie profilu zawodowego w ramach systemu kwalifikacji zawodowych, został opracowany wspólnie z Instytutem Badań Edukacyjnych specjalny arkusz, który został zaakceptowany,
- członkowie komisji (Joanna Strawińska-Senicic, Inga Klaybor-Romańska, Małgorzata Maciejewska) uczestniczyli w Zgromadzeniu Ogólnym FITE,
- nawiązano współpracę z międzynarodowym sędzią TREC Ingrid Hemles w celu szkolenia sędziów i przygotowania zawodników do startów na arenie międzynarodowej.

2.4. Imprezy na orientację

W kadencji 2017–2022 Komisja Imprez na Orientację ZG PTTK działała w składzie wybranym podczas Krajowej Konferencji w Łodzi 9 grudnia 2017 roku, zatwierdzonym Uchwałą nr 37/XIX/2018 Zarządu Głównego PTTK z 20 stycznia 2018 roku, ze zmianą wprowadzoną Uchwałą nr 158/XIX/2020 Zarządu Głównego PTTK z dnia 8 lutego 2020 roku. Skład osobowy komisji na koniec XIX kadencji – zob. s. 24.

W 2021 roku do zespołu ds. szkoleń i historii InO powołano członków zespołu ds. historii InO: Andrzeja Wysockiego, Jacka Gdulę i Wacława Czerkawskiego. Uzupełniono zakres zadań o „gromadzenie, opracowywanie i archiwizowanie dokumentów dotyczących historii InO".

W 2018 roku odbyły się cztery posiedzenia komisji.

1. Warszawa (13 stycznia).
2. Zielonka k. Warszawy.
3. Toruń (17 listopada).
4. Smołdzęciniek, Połczyn-Zdrój (8–9 grudnia – Zlot Przodowników InO).

Zebrania komisji w 2018 roku skupiły się na zmianach i dopracowaniu regulaminów turystycznych imprez na orientację. Poza powyższym posiedzenia obejmowały także następujące zagadnienia: monitorowanie realizacji budżetu komisji, dofinansowywanie organizowanych pod patronatem i przy współpracy KInO ZG szkoleń oraz imprez pucharowych Pucharu Polski Młodzieży w Pucharu Polski w MnO i mistrzowskich, przyznanie rangi i zatwierdzenie kalendarza imprez ogólnopolskich, w tym Mistrzostw Polski, Pucharu Polski (TZ i TU) oraz Pucharu Polski Młodzieży (w kategoriach TJ i TM).

W 2019 roku odbyły się cztery posiedzenia komisji:

1. Warszawa (26–27 stycznia).
2. Kraków (14 kwietnia).
3. Bochotnica k. Kazimierza Dolnego (18 października).
4. Częstochowa (13–14 grudnia – Zlot Przodowników InO).

Zebrania komisji w 2019 roku skupiły się na zmianach regulaminów turystycznych imprez na orientację (m.in. dodanie długodystansowej imprezy na orientację). Ponadto posiedzenia obejmowały także następujące zagadnienia: monitorowanie stanu wykorzystania budżetu komisji, koordynowanie dofinansowywania organizowanych pod patronatem i przy współpracy KInO ZG szkoleń oraz imprez pucharowych Pucharu Polski Młodzieży w Pucharu Polski w MnO i mistrzowskich, przyznawanie rangi i zatwierdzenie kalendarza imprez ogólnopolskich, w tym Mistrzostw Polski, Pucharu Polski (TZ i TU) oraz Pucharu Polski Młodzieży (w kategoriach TJ i TM).

W 2020 roku odbyło się jedno posiedzenie komisji – Warszawa (11 stycznia).

Na zebraniu skupiono się na zmianach regulaminów turystycznych imprez na orientację. Ponadto poruszono kwestie monitorowania stanu wykorzystania budżetu komisji, koordynowania dofinansowywania organizowanych pod patronatem i przy współpracy KInO ZG szkoleń oraz imprez pucharowych Pucharu Polski Młodzieży w Pucharu Polski w MnO i mistrzowskich, przyznawania rangi i zatwierdzenia kalendarza imprez ogólnopolskich, w tym Mistrzostw Polski, Pucharu Polski (TZ i TU) oraz Pucharu Polski Młodzieży (w kategoriach TD, TM i TJ).

W 2021 roku odbyło się jedno stacjonarne posiedzenie komisji (na Zlocie Przodowników InO) oraz 31 zebrań on-line. Temat systematycznych częstych spotkań komisji w trybie on-line zgłosił Waldemar Fijor i zostało to wdrożone. Poruszane na nich tematy dotyczyły: rocznego kalendarza imprez ogólnopolskich, PPM i PP, spraw budżetowych, realizacji uchwał i wniosków z konferencji, odznaki wirtualnej InO, zmian regulaminowych, konkursów komisji, pracy nad wyróżnieniami „Zasłużony w InO" i „Strażnik historii InO", przygotowań komisji do prezentacji na forum ZG PTTK, klasyfikacji trasy TU w Pucharze Polski, Ogólnopolskiego Tygodnia Turystycznych InO, analizy odstępstw od punktacji na zgłaszanych imprezach, Honorowych PInO, organizacji Zlotu PInO oraz powołania i trybu pracy zespołów tematycznych, opracowania formy uczczenia 100-lecia InO w Polsce (ogłoszony konkurs na projekt odznaki), rozstrzygania zgłaszanych spraw problemowych i sprawami bieżącymi.

Protokoły z zebrań on-line dostępne są na stronie:
http://ino.pttk.pl/komisja/protokoly.php

W 2022 roku, w okresie od stycznia do końca czerwca, odbyło się 13 zebrań on-line komisji. Do głównych tematów poruszanych na zebraniach należały: rozstrzygnięcie konkursu na projekt i uchwalenie regulaminu odznaki „100 lat InO w Polsce", sprawy związane z podsumowaniem Pucharu Polski Młodzieży i Pucharu Polski za lata 2020–2021, szkoleniami ogólnymi, Ogólnopolskim Tygodniem Turystycznym InO, wyróżnieniami dla aktywnej kadry InO i sprawami bieżącymi oraz zmianami w regulaminach Turystycznych InO i przygotowaniem do przeprowadzenia konkursów komisji na najlepszą imprezę i najlepszy etap.

Spis „Kadra Przodowników Imprez na Orientację", prowadzony przez Zbigniewa Tarnowskiego, według stanu na 30 czerwca 2022 roku, obejmował 765 wpisów, a aktywnych było 170 PInO. Aktualne informacje o stanie kadry są dostępne na stronie komisji: http://ino.pttk.pl/przodownicy/przodownicy.php. Aktualnie trwa kampania przedłużania uprawnień, gdyż w większości przypadków ich 4-letnia ważność wygasła 31 grudnia 2021 roku.

Komisja Imprez na Orientację Zarządu Głównego PTTK wyróżnia zasłużonych członków swojej kadry (Przodowników InO) tytułem Honorowego Przodownika Imprez na Orientację. Zgodnie z procedurą o przyznanie tytułu Honorowego PInO występują jednostki PTTK. Komisja nadaje ten tytuł na wniosek oddziału PTTK, po spełnieniu przez kandydata odpowiednich warunków formalnych. W 2018 roku komisja uznała, że tytuł Honorowego Przodownika InO otrzymają: Beata Chodziutko-Furso (Grudziądz), Ryszard Betcher (Gdańsk) i Wojciech Drozda (Warszawa). W latach 2019–2020 nie wpłynął żaden wniosek o nadanie tytułu Honorowego PInO. W 2021 roku nadano trzy tytuły Honorowego PInO: Piotr Kaczyński (Gdańsk) – HPInO nr 073, Waldemar Pawelczuk (Warszawa) – HPInO nr 074, Tomasz Paszek (Szczecin) – HPInO nr 075.

Centralny specjalistyczny kurs Przodowników InO, organizowany corocznie, odbył się w dniach 23–25 listopada 2018 roku w Rumi. Skład Komisji Egzaminacyjnej jest co roku zatwierdzany przez Komisję Imprez na Orientację ZG PTTK. Szkolenie obejmowało wykłady dotyczące imprez na orientację, zasady budowy tras, zagadnienia regulaminowe i z sędziowania

oraz część praktyczną. Wzięło w nim udział 10 osób. Uprawnienia Przodownika Imprez na Orientację uzyskały 3 osoby.

Kolejny specjalistyczny kurs Przodowników InO odbył się w dniach 22–24 listopada 2019 roku w Łupkach k. Wlenia. Szkolenie obejmowało wykłady dotyczące imprez na orientację, zasady budowy tras, zagadnienia regulaminowe i z sędziowania oraz część praktyczną. Wzięło w nim udział osiem osób. Uprawnienia Przodownika Imprez na Orientację uzyskały 3 osoby.

W latach 2020 i 2021 nie odbyły się, planowane w województwie mazowieckim, specjalistyczne kursy przodowników InO. W 2020 roku powodem odwołania kursu była niepewna sytuacja epidemiologiczna, natomiast w 2021 roku kurs został odwołany z powodu zbyt małej liczby zgłoszonych. Planowane jest zorganizowanie kursu w listopadzie 2022 roku, w województwie mazowieckim.

Szkolenia Organizatorów InO organizowane są przez oddziały PTTK lub za zgodą Komisji InO ZG także przez inne jednostki organizacyjne PTTK. W 2018 roku odbyły się trzy takie szkolenia wspierane ze środków Komisji InO. Szkolenia takie zostały zorganizowane w Warszawie, Osieku i Toruniu. Uprawnienia Organizatorów InO bezpośrednio po szkoleniach uzyskało 13 osób. Komisja InO na wniosek organizatora szkolenia przekazała nieodpłatnie legitymacje oraz Odznaki Organizatorów InO. W 2019 roku odbyło się jedno takie szkolenie wspierane ze środków Komisji InO (w Warszawie). Uprawnienia Organizatorów InO bezpośrednio po szkoleniu uzyskały cztery osoby. W 2020 roku nie odbyło się żadne szkolenie Organizatorów InO. W grudniu 2021 roku przeprowadzono jedno Organizatorów Turystycznych Imprez na Orientację. Odbyło się w Świdnicy i ukończyło je 13 osób.

W 2018 roku przeprowadzono dwa szkolenia Animatorów Turystycznych Imprez na Orientację, po których uprawnienia uzyskało 19 osób. W 2019 roku przeprowadzono jedno szkolenie Animatorów Turystycznych Imprez na Orientację, po którym uprawnienia uzyskało pięć osób. W 2020 i 2021 roku nie przeprowadzono żadnego szkolenia Animatorów Turystycznych Imprez na Orientację.

Komisja InO ZG PTTK corocznie typuje i zatwierdza kalendarz imprez ogólnopolskich. W 2018 roku w kalendarzu znalazło się 29 imprez ogólnopolskich (odbyły się 27), w tym rangi Mistrzostw (Nocne, Indywidualne i Drużynowe), Pucharu Polski (TZ/TU) oraz Pucharu Polski Młodzieży (TJ, TM i TD; http://www.ino.pttk.pl/mlodziez/). Spośród tych imprez zgłaszanych do członków komisji: Agnieszki Ćmiel i Bartłomieja Mazana w drodze głosowania wybierane są imprezy rangi Mistrzostw Polski, 8 rangi PP i 20 rangi PPM.

W latach 2018–2022 funkcję Sędziego Głównego Pucharu Polski Młodzieży (PPM) pełniła Agnieszka Ćmiel, funkcję Sędziego Głównego w Pucharu Polski Roman Trocha (Dzierżoniów).

W 2018 roku w imprezach na orientację w Pucharze Polski Młodzieży łącznie uczestniczyły 742 osoby młodzieży szkolnej, w tym: TD: 344, TM: 297 TJ: 101.

W 2018 roku do rankingu Pucharu Polski wchodziło osiem imprez:

- Ogólnopolskie Marsze na Orientację RZInO 2018 (organizator: Oddział PTTK Rzeszów), Sokołów Małopolski, 2–4 lutego 2018 roku,
- VIII InO z Niepoślipką (KInO STOWARZYSZE przy OM PTTK w Warszawie), Zielonka, 14–15 kwietnia 2018 roku,

- Bieszczadzkie Marsze na Orientację „Tropem Misia” (Oddział PTTK Łucznik „Skróty” Radom), Ustrzyki Dolne, 27–29 kwietnia 2018 roku,
- XXVII Mistrzostwa Polski w Indywidualnych MnO „Matnia 2018” (Oddział Akademicki PTTK Kraków AKInO Kraków), Krzykawki, 31 maja–3 czerwca 2018 roku,
- XVII Górski Maraton na Orientację „ORIENTOP 2018” (Orientop Wrocław), Góry Sowie, 17–19 sierpnia 2018 roku,
- Ogólnopolskie Marsze na Orientację „Morskie Opowieści” (O/PTTK Gdańsk), Sztutowo, 7–9 września 2018 roku – impreza odwołana,
- Myślenickie Marsze na Orientację (Oddział Akademicki PTTK Kraków AKInO Kraków), Myślenice, 28–30 września 2018 roku,
- XXVII Mistrzostwa Polski w Nocnych Marszach na Orientację Ogólnopolskie Marsze na Orientację „TOTAL 2018” (KInO Skarmat Toruń), Górsk, 16–18 listopada 2018 roku.

W trakcie całego 2018 roku w imprezach PP uczestniczyło 169 osób. Cztery osoby uczestniczyły we wszystkich siedmiu rundach PP, jedna osoba w sześciu rundach, dziewięć osób w pięciu rundach, a pozostali (155 osób) startowali w czterech lub mniej rundach.

W 2018 roku komisja objęła patronat nad cyklem pod nazwą IV Ogólnopolski Tydzień Imprez na Orientację, który odbył się w dniach 19–27 maja. Jego celem była popularyzacja Turystycznych Imprez na Orientację, rozwój imprez ogólnopolskich, a także ułatwienie uczestnikom zdobywanie Odznaki Imprez na Orientację. Do IV OTTInO zgłoszono 22 imprezy, w tym trzy z pogranicza imprez sportowych i turystycznych, celem promocji imprez na orientację wśród nowych uczestników. Najwięcej imprez (dziewięć), spośród sześciu województw, w których odbył się IV OTTInO, zorganizowano w województwie mazowieckim.

W 2019 roku w kalendarzu znalazło się 26 imprez ogólnopolskich (odbyło się 25), w tym rangi Mistrzostw Polski (Nocne, Indywidualne), Pucharu Polski (TZ/TU) oraz Pucharu Polski Młodzieży (TJ, TM); http://www.ino.pttk.pl/mlodziez/). Spośród tych imprez zgłaszanych do członków komisji: Agnieszki Ćmiel i Bartłomieja Mazana w drodze głosowania wybierane są imprezy rangi Mistrzostw Polski, osiem rangi PP i 13 rangi PPM.

W imprezach na orientację w 2019 roku Pucharze Polski Młodzieży łącznie uczestniczyło: 377 osób młodzieży szkolnej, TM: 307, TJ: 70. W 2019 roku nie prowadzono klasyfikacji TD.

W 2019 roku do rankingu Pucharu Polski wchodziło osiem imprez:

- VIII Ogólnopolskie Marsze na Orientację Stary Remol, KOS Biegi na Orientację Szczecin, PTTK Oddział Zachodniopomorski, Szczecin, 22–24 marca 2019 roku,
- II Ogólnopolskie Myślenickie Marsze na Orientację 2019, Oddział Akademicki w Krakowie, AKInO Kraków, Myślenice, 12–14 kwietnia 2019 roku,
- Incydentalne Marsze na Orientację, Oddział PTTK Górnośląski Katowice, Koło nr 63. „Czartak” przy Komendzie Hufca Katowice, Katowice, 24–26 maja 2019 roku,
- XXVIII Mistrzostwa Polski w Indywidualnych Marszach na Orientację „Matnia 2019”, Oddział PTTK Miejski w Toruniu, Klub InO „Skarmat” Toruń, Solec Kujawski, 21–23 czerwca 2019 roku,

- I Ogólnopolskie Marsze na Orientację „Pieczenie Ziemniaka”, Oddział Akademicki w Krakowie, AKInO Kraków, Oddział PTTK Regionalny w Częstochowie, Olsztyn k. Częstochowy, 4–6 października 2019 roku,
- X Turystyczny Rajd na Orientację „Przejście Smoka”, Klub InO STOWARZYSZE przy Oddziale Międzyuczelnianym PTTK w Warszawie, Bochotnica k. Kazimierza Dolnego, 18–20 października 2019 roku,
- XXVIII Mistrzostwa Polski w Nocnych Marszach na Orientację XVIII Górski Maraton na Orientację „Orientop 2019”, Orientop Wrocław, Oddział PTTK Świdnica, Świdnica, 8–11 listopada 2019 roku,
- L Barbórkowe i L Nocne Marsze na Orientację, Rudy, O/PTTK Ziemi Gliwickiej, GKT „Cyrkino”, 7–8 grudnia 2019 roku.

W trakcie całego 2019 roku w imprezach Pucharu Polski uczestniczyło 149 osób. Jedna osoba uczestniczyła we wszystkich ośmiu rundach, sześć osób w siedmiu rundach, dziewięć osób w sześciu rundach, a pozostali (155 osób) startowali w czterech lub mniej rundach.

W 2019 roku komisja objęła patronat nad cyklem pod nazwą V Ogólnopolski Tydzień Imprez na Orientację, który odbył się w dniach 11–19 maja. Jego celem była popularyzacja Turystycznych Imprez na Orientację, rozwój imprez ogólnopolskich, a także ułatwienie uczestnikom zdobywanie Odznaki Imprez na Orientację. Do V OTTInO zgłoszono 19 imprez, w tym dwie z pogranicza imprez sportowych i turystycznych. Najwięcej imprez (osiem), spośród sześciu województw, w których odbył się V OTTInO, zorganizowano w województwie mazowieckim. Względem poprzedniego roku liczba województw, w których zgłoszono imprezy do OTTInO, nie zmieniła się, jedynie w miejsce tych województw, które zrezygnowały, przystąpiły nowe.

Z powodu sytuacji epidemiologicznej w 2020 roku większość imprez ogólnopolskich oraz pucharowych została odwołana lub przełożona na 2021 rok.

Spośród imprez rangi Pucharu Polski odbyła się tylko Długodystansowa InO organizowana przez Klub InO SKARMAT. Zorganizowana została w przełożonym terminie (25 lipca) w okolicach Solca Kujawskiego. Na trasach turystycznych wzięło udział 58 osób (i 14 na trasach sportowych).

Spośród zgłoszonych imprez rangi Pucharu Polski Młodzieży odbyły się jedynie dwie:

- 49. Radomski Maraton (Sucha, 28 lutego–1 marca, organizator: Klub InO „Skróty”),
- Bukowa Góra (Platerówka, 10 października, organizator: PTSM Lubań).

Łącznie w obu imprezach wzięły udział 94 osoby (54 w kat. TD, 39 – kat. TM, 1 – TJ).

Natomiast spośród imprez ogólnopolskich, niezaliczanych do PP ani PPM, odbyły się dwie:

- VIII Festiwal InO Grillowanie Kosmatych InOków (Przysucha, 3–5 lipca, organizator: Klub InO STOWARZYSZE przy Oddziale Międzyuczelnianym PTTK),
- XXIII Ogólnopolskie Marsze na Orientację „Puchar Wagarowicza” (Przesieka, 17 października, organizator: Oddział PTTK „Sudety Zachodnie”).

W 2020 roku komisja zdecydowała, że przedłuża współzawodnictwo w ramach Pucharu Polski Młodzieży w Marszów na Orientację oraz Pucharu Polski w Marszach na Orientację na rok 2021, a wyniki w dotychczas rozegranych imprezach w ramach PPM i PP w 2020 roku będą zaliczone do prowadzonych klasyfikacji w 2021 roku.

W 2020 roku nie odbył się zaplanowany na 9–17 maja VI Ogólnopolski Tydzień Imprez na Orientację.

Z powodu sytuacji epidemiologicznej w 2021 roku część imprez ogólnopolskich oraz pucharowych została odwołana lub przełożona na rok 2022.

Spośród imprez rangi Pucharu Polski odbyły się:

- III Myślenickie Marsze na Orientację (Poręba, 7–9 maja, organizator: Akademicki Klub InO Kraków),
- XXIII MP w Indywidualnych Marszach na Orientację MATNIA (Milicz, 3–6 czerwca, organizator: GKT „Cyrkino" Gliwice i Klub Imprez na Orientację Orientop Wrocław),
- XI Przejście Smoka (Iłża, 1–3 października, organizator: Klub InO STOWARZYSZE przy Oddziale Międzyuczelnianym PTTK),
- Maraton na Orientację „Jaszczur Go West" (Stary Kostrzynek, 23 października, organizator: Zgromadzenie Wędrownicze),
- Ciemność Widzę (Kotowice, 27–28 listopada, organizator: Klub Imprez na Orientację Orientop Wrocław),

Spośród zgłoszonych imprez rangi Pucharu Polski Młodzieży odbyło się dziewięć imprez:

- II Zawody na Orientację „Święta Góra" (Barnisław, 17 kwietnia, organizator: North Team),
- III Myślenickie Marsze na Orientację (Poręba, 7–9 maja, organizator: Akademicki Klub InO Kraków),
- XXIII MP w Indywidualnych Marsze na Orientację MATNIA (Milicz, 3–6 czerwca, organizator: GKT „Cyrkino" Gliwice i Klub Imprez na Orientację Orientop Wrocław),
- IX Ogólnopolskie InO w nieznane! (18 września, Środa Wlkp., organizator: Oddział PTTK Ziemi Średzkiej),
- XI Przejście Smoka (Iłża, 1–3 października, organizator: Klub InO STOWARZYSZE przy Oddziale Międzyuczelnianym PTTK),
- Maraton na Orientację „Jaszczur Go West" (Stary Kostrzynek, 23 października, organizator: Zgromadzenie Wędrownicze),
- „W poszukiwaniu Żabki Kwisi" (Świeradów Zdrój, 6 listopada, organizator: Osiedlowe Koło nr 35 w Lubaniu),
- Ciemność Widzę (Kotowice, 27–28 listopada, organizator: Klub Imprez na Orientację Orientop Wrocław),
- III Drużynowe Mistrzostwa Pomorza Zachodniego w Marszach na Orientację i Topografii (4 grudnia, organizator: North Team),

Natomiast spośród imprez ogólnopolskich, niezaliczanych do PP ani PPM, odbyły się dwie:

- IX Festiwal InO Grillowanie Kosmatych InOków (Lidzbark Welski, 3–5 lipca, organizator: Klub InO STOWARZYSZE przy Oddziale Międzyuczelnianym PTTK),
- XX Marsze na Orientację „Jakuza" (Sucha k. Białobrzegów, 5–7 listopada, organizator: Oddział PTTK Łucznik Radom).

W 2021 roku odbyły się dwa Ogólnopolskie Tygodnie Imprez na Orientację (jeden przełożony z 2020 roku). Celem OTTInO jest popularyzacja Turystycznych Imprez na Orientację, rozwój imprez ogólnopolskich, a także ułatwienie uczestnikom zdobywania Odznaki Imprez na Orientację. Za każdy etap imprezy zaliczanej do OTTInO uczestnik otrzymuje 3 pkt do Odznaki InO. Wszelkie informacje dotyczące Ogólnopolskich Tygodni InO dostępne są na stronie: https://tydzienino.wixsite.com/tydzien-ino.

VI Ogólnopolski Tydzień Turystycznych InO odbył się w dniach 14–23 maja 2021 roku. Do VI OTTInO zgłoszono osiem imprez, wiele z nich miało charakter samoobsługowy. Najwięcej imprez (pięć), spośród czterech województw, w których odbył się VI OTTInO, zorganizowano w województwie mazowieckim. Znacznie zmniejszyła się liczba organizowanych imprez (w 2015 roku – 21, 2016 – 21, 2017 – 17, 2018 – 22, 2019 – 19). Odnotowano 533 uczestników, co stanowi nieco ponad 40% uczestników w ubiegłej edycji.

VII Ogólnopolski Tydzień Turystycznych InO odbył się w dniach 17–27 września 2021 roku. Do VII OTTInO zgłoszono 10 imprez. Najwięcej (pięć), spośród pięciu województw, w których odbyła się jesienna edycja, zorganizowano w województwie mazowieckim. Względem wiosennej edycji nieznacznie zwiększyła się liczba uczestników i organizowanych imprez, jednak wciąż jest to znacząco mniej niż w latach poprzednich (w 2015 roku – 21, 2016 – 21, 2017 – 17, 2018 – 22, 2019 – 19). Odnotowano 698 uczestników. Łącznie w 2021 roku w OTTInO zorganizowano 18 imprez, w których udział wzięło 1231 osób.

VIII Ogólnopolski Tydzień Turystycznych InO odbył się w dniach 13–22 maja 2022 roku Do VIII OTTInO zgłoszono 15 imprez. Najwięcej (siedem), spośród sześciu województw, w których odbyła się ósma edycja, zorganizowano w województwie mazowieckim.

W ciągu całego roku imprezy podlegają szczegółowej ocenie prowadzonej przez grono sędziów – uczestników imprez. Ocenie podlegają program, oprawa imprezy i wartości krajoznawcze imprezy a także, walory techniczne tras i sędziowanie.

W 2017 roku najwyżej ocenionymi imprezami były:

- XXVI Nocne Mistrzostwa Polski w MnO „BeneInO 2017" organizowane przez Klub Imprez na Orientację InOwcy w Łętowni w dniach 3–5 marca 2017 roku,
- VII Ogólnopolskie Marsze na Orientację „Stary Remol" organizowane przez KOS BnO Szczecin w Świnoujściu w dniach 26–28 maja 2017 roku,
- XL Jubileuszowy Ogólnopolski Rajd na Orientację „Podkurek 2017" organizowany przez HKT „TREP" PTTK Warszawa-Praga w Malcanowie w dniach 27–29 października 2017 roku.

W 2018 roku najwyżej ocenionymi imprezami były:

- XXVII Mistrzostwa Polski w Indywidualnych MnO „Matnia”, Akademicki Klub Imprez na Orientację PTTK Kraków przy Oddziale Akademickim PTTK w Krakowie, 31 maja–3 czerwca 2018 roku, Krzykawki k. Olkusza,
- Ogólnopolskie Marsze na Orientację „RZInO”, Oddział Miejski PTTK w Rzeszowie, 2–4 marca 2018 roku, Sokołów Małopolski,
- XVII Górski Maraton na Orientację „Orientop”, Klub Imprez na Orientację „Orientop” Wrocław przy Oddziale Wojskowym PTTK we Wrocławiu, 17–19 sierpnia 2018 roku, Góry Sowie.

Każdy etap imprezy ogólnopolskiej jest oceniany pod kątem pomysłowości i innowacyjności trasy, jednoznaczności zadań, lokalizacji punktów kontrolnych, doboru limitów czasu, bezpieczeństwa uczestników oraz szeregu innych względów technicznych.
W 2017 roku najwyżej ocenionymi etapami były:

- „Nawiedzany las” autorstwa Marcina Stefaniaka (Pęgów),
- „Triangles” (TU) autorstwa Kamila Kłosa (Łętownia),
- „Nocny lot helikopterem” autorstwa Piotra Wieczorka (Warszawa).

W 2018 roku najwyżej ocenionymi etapami były:

- „Pustynna Burza” autorstwa Macieja Urbaniaka,
- „o!Błęd w ciapki” autorstwa Marty Kapołki,
- „Matńplaneta potworów jaro-bagiennych” autorstwa Nataszy Figiel.

W latach 2020 i 2021 roku nie przeprowadzono Konkursu Organizatora Najlepszej Imprezy Ogólnopolskiej oraz Konkursu Budowniczego Najlepszego Etapu Imprezy Ogólnopolskiej za 2019 i 2020 rok.

Główny Referat Weryfikacyjny nr 001 działa pod przewodnictwem Andrzeja Krochmala. Referat zajmuje się głównie weryfikacją odznak w stopniu dużym oraz „Za Wytrwałość” i „Dla Najwytrwalszych”.

W 2018 roku GRW nr 001 zweryfikował łącznie 37 odznak: 21 – w stopniu małym, osiem – w stopniu dużym, cztery – „Za Wytrwałość” i trzy – „Dla Najwytrwalszych”.

W 2019 roku GRW zweryfikował łącznie 20 odznak: cztery – w stopniu małym, 10 – w stopniu dużym, cztery – „Za Wytrwałość” i dwie – „Dla Najwytrwalszych”. GRW był obecny na wszystkich imprezach z cyklu PP i MP, a także w wielu przypadkach na innych imprezach ogólnopolskich, a nawet regionalnych.

W 2020 roku GRW zweryfikował łącznie 10 odznak: osiem – w stopniu dużym (duża brązowa – trzy, duża srebrna – cztery, duża złota – jedna) oraz dwie – „Dla Najwytrwalszych” I stopnia.

W 2021 roku GRW zweryfikował łącznie 20 odznak: 11 – w stopniu dużym (duża brązowa – pięć, duża srebrna – trzy, duża złota – trzy), siedem – „Za Wytrwałość” (I stopnia – cztery, II stopnia – jedna, III stopnia – dwie) oraz jedna – „Dla Najwytrwalszych” I stopnia.

W 2022 roku (w okresie od stycznia do końca czerwca) GRW zweryfikował 14 odznak: dwie – w stopniu małym (popularna i mała brązowa), 11 – w stopniu dużym (duża brązowa –

sześć, duża srebrna – trzy i duża złota – dwie) oraz jedna – „Za Wytrwałość” (I stopnia). GRW był obecny na imprezach OTTInO (regionalnych) oraz ogólnopolskich.

W 2018 roku powołano dwa Referaty Weryfikacyjnye OInO:

1. RW nr 195 przy pomorskiej KInO przy Oddziale Studenckim w Gdańsku (15 kwietnia),
2. RW nr 433 przy O/PTTK „Łucznik” w Radomiu (1 października).

W latach 2019–2022 nie powołano żadnego nowego referatu weryfikacyjnego OInO.

Oficjalnym pismem Komisji Imprez na Orientację ZG PTTK jest czasopismo „Tramwaj”, które pod redakcją Dariusza Mazurka wydawane jest każdorazowym nakładzie w liczbie od 75 do 100 egzemplarzy oraz w wersji elektronicznej (pdf) udostępnione na stronach Komisji InO (http://ino.pttk.pl/tramwaj/tramwaj.php).

W 2018 roku zostało wydane dwa razy. Poszczególne numery wydano w kwietniu (nr 78) oraz w grudniu (nr 79). W 2019 roku numery wydano w marcu (nr 80) oraz w listopadzie (nr 81). W kwietniu 2020 roku został wydany 82 numer, a w grudniu 2021 roku – 83 numer.

Pod patronatem KInO działa też oficjalna strona www: http://ino.pttk.pl, prowadzona od 2018 roku przez przewodniczącego KInO ZG Dariusza Walczynę. Strona internetowa komisji stanowi spójne źródło informacji o pracach KInO ZG PTTK, przepisach, regulaminach InO, rankingach, historii oraz imprezach rangi ogólnopolskiej, Pucharu Polski i Pucharu Polski Młodzieży. Zawiera ona informacje o tym cyklu imprez: regulamin, bieżące wyniki, informacje o poszczególnych rundach. W 2021 roku strona została zmigrowana na nowy serwer.

Prężnie działa profil komisji na Facebooku, dostępny pod adresem https://www.facebook.com/komisja.ino. Prowadzony jest on przez członkinię komisji Agnieszkę Ćmiel. Obecnie jest on jednym z najaktualniejszych i najefektywniejszych źródeł bieżących informacji np. o imprezach w różnych środowiskach i wydarzeniach.

Profil komisji na Facebooku ma 1 tysiąc obserwujących (kobiety: 34,1%, mężczyźni: 65,9%; najliczniejsza grupa odbiorców to przedział 35–44 lata, następnie grupy: 25–34 i 45–54). Średnie zasięgi postów to kilkaset osób, najwięcej odbiorców jest z Warszawy – 125, Gdańska – 61 i Krakowa – 49.

Uruchomione zostało również forum dyskusyjne Komisji InO: http://www.ino.4ra.pl/, na którym poruszane są sprawy nurtujące uczestników i sympatyków. Nad dyskusjami czuwają członkowie KInO: Agnieszka Ćmiel i Dariusz Mazurek.

Komisja InO w trakcie swoich prac realizuje uchwały i wnioski, które zostały zgłoszone podczas Krajowej Konferencji Aktywu InO w Łodzi 9 grudnia 2017 roku.

Zrealizowane zostały wnioski dotyczące wydawania czasopisma „Tramwaj” w poważny sposób, pochylenia się nad tematyką TRInO, wyłączenia kat. TD z PPM, zmian w regulaminie DMP, publikacji protokołów komisji, informacji o imprezach oraz kalendarza imprez. Zwolniono Przodowników z obowiązku składania ankiet po ośmiu latach stażu przodownickiego, opracowano standard turystycznych długodystansowych imprez na orientację i wprowadzono takie do Pucharu Polski, zajęto się dostosowaniem kat. TD i TM do reformy szkolnictwa, opracowano broszurę informacyjno-promocyjną o InO i uporządkowano stronę internetową komisji. Ponadto wzmocniono rolę kierownika imprezy poprzez

wprowadzenie zespołu doradczego zamiast dotychczasowej komisji odwoławczej na imprezie, a podczas ostatniego Zlotu PInO prezentowane były elektroniczne sposoby potwierdzani punktów kontrolnych.

Ze zgłoszonych 23 wniosków 17 zostało zrealizowanych, a pozostałe są w trakcie realizacji lub będą poruszane na przyszłych spotkaniach.

Szczegółowy opis stanu realizacji uchwał i wniosków.

1. Podjęcie działań zmierzających do zaistnienia InO na terenie województw: opolskiego, lubuskiego i warmińsko-mazurskiego.

   Na terenie wspomnianych województw powstały trasy TRInO.

2. Podejście w poważny sposób do wydawania czasopisma „Tramwaj", w szczególności zdecydowanie, czy jest ono w ogóle potrzebne, a jeżeli tak, to nadanie mu schludnej formę redakcyjno-wydawniczej.

   „Tramwaj" ma nową szatę graficzną, wydawany jest w kolorze, w estetycznej formie, zmieniono organizację tekstów, natomiast jakość tekstów i ich wartość merytoryczna jest do oceny czytelników.

3. Wydelegowanie jednej osoby (najlepiej D. Walczyny) do czuwania nad rozwojem projektu TRInO.

   Projekt TRInO (Turystyczno-Rekreacyjnych Imprez na Orientację, trino.pttk.pl), w którym impreza na orientację opiera się na zasadzie dostępności trasy na podstawie stałych punktów kontrolnych, będących np. obiektami krajoznawczymi czy pomnikami przyrody, cały czas się rozwija, dostępnych jest już 830 tras, pojawiła się odznaka „Za Wytrwałość". W trakcie 2021 roku powstało w Polsce 84 nowe trasy TRInO. Projekt swoim zasięgiem obejmuje wszystkie województwa, w 2021 roku powstały trasy w województwie dolnośląskim (19 tras), kujawsko-pomorskim (trzy), lubelskim (jedna), łódzkim (jedna), małopolskim (siedem), mazowieckim (21), podkarpackim (dwie), podlaskim (jedna), pomorskim (12), świętokrzyskim (sześć), śląskim (jedna), warmińsko-mazurskim (cztery), wielkopolskim (11) i zachodniopomorskim (jedna). W 2021 roku we wszystkich trasach TRInO w Polsce uczestniczyło 6571 osób.

   Łącznie liczba zgłoszonych uczestników, którzy przebyli trasy TRInO sięga już prawie 40 tysięcy.

4. Zmiana definicji „punktu stowarzyszonego".

   Zagadnienie wielokrotnie omawiano podczas spotkań komisji, została wyznaczona osoba prowadząca temat (Agnieszka Ćmiel). Pojawiło się kilka propozycji zmian, ale w gronie komisji trwają ustalenia, co należy zrobić, aby nie nadużywano funkcjonującej obecnie definicji PS.

5. Doprecyzowanie zapisu w Regulaminie Turystycznych InO „na korzyść uczestnika".

   Temat pozostaje do realizacji.

6. Wzmocnienie roli kierownika imprezy i sędziego głównego poprzez zapewnienie im decydującego głosu w komisji odwoławczej.

   Zrealizowano. Komisja odwoławcza została zamieniona na zespół doradczy wspierający pracę Sędziego Głównego, jednak ostateczna decyzja należy do tego ostatniego.

7. Stworzenie zespołu kontrolnego czuwającego nad właściwą organizacją imprez rangi Pucharu i Mistrzostw Polski.

   Temat pozostaje do realizacji.

8. Większa jawność prac komisji np. poprzez publikację protokołów z jej zebrań.

Na stronie komisji na bieżąco udostępniane są protokoły z jej spotkań.

9. Stworzenie zbiorczego, obejmującego całą Polskę, kalendarza InO, w którym zostałyby uwzględnione imprezy lokalne i regionalne;

Na stronie komisji dostępny jest kalendarz imprez ogólnopolskich i linki do kalendarzy regionalnych Komisji InO.

10. Opracowanie standardów turystycznych, długodystansowych imprez na orientację.

Zrealizowano i wdrożono w praktyce (DInO, Jaszczur).

11. Promowanie przez komisję elektronicznych form potwierdzeń PK.

Komisja przygląda się różnym propozycjom elektronicznego potwierdzania PK, współpracuje z osobami mającymi doświadczenie w tym zakresie i testuje je w praktyce. Temat był jednym z wiodących zagadnień omawianych przez komisję podczas XXIII Zlotu PInO w Chęcinach.

12. Stworzenie kadrze InO warunków do podnoszenia kwalifikacji poprzez organizację szkoleń specjalistycznych np. z zakresu budowy tras, pozyskiwania mapa i innych.

Od dwóch lat nie odbywały się kursy PInO (2020 rok – pandemia COVID-19, 2021 rok – brak kursantów).

13. Opracowanie broszury informacyjno-promocyjnej o InO.

Broszura dostępna na stronie: http://ino.pttk.pl/mlodziez/omttk/broszurka_kolor_bez_tla.pdf

14. Poszerzenie bazy dydaktycznej poprzez publikację na stronie komisji materiałów szkoleniowych.

Materiały z kursów OiAInO są udostępniane na stronach InO.

15. Dostosowanie kategorii TM i TD do reformy szkolnictwa.

Komisja uznała, że istniejące kategorie pozostaną bez zmian.

16. Zasadność udzielania absolutorium ustępującej komisji.

Decyzja będzie podjęta przed konferencją po konsultacji z ZG PTTK.

17. Wyłączenie kategorii TD z Pucharu Polski Młodzieży.

Przez rok kategoria TD była wyłączona z PPM, ale po licznych protestach uczestników i organizatorów postanowiono ją przywrócić, jednocześnie ułatwiając organizację PPM np. poprzez zmniejszenie wymaganej liczby etapów takiej imprezy z trzech do dwóch.

18. Możliwości podniesienia rangi imprezom orientacji precyzyjnej" punktowanym dotychczas za 1 pkt do OInO.

Są to imprezy sportowe, więc pozostawiono ich punktację na poziomie 1 pkt do OInO.

19. Wprowadzenie sankcji za łamanie zasad ujętych w „Karcie Turysty" na imprezach turystycznych.

20. Wprowadzenie zmiany w Regulaminie DMP-ów poprzez umożliwienie rotacji składem drużyny oraz wprowadzenie składów jednoosobowych.

Zmiany zostały wprowadzone.

21. Ograniczenie możliwości zasiadania w komisji do dwóch kadencji.

Wybory członków komisji mają charakter bezpośredni, to środowisko decyduje, czy dana osoba sprawdza się w pracy w komisji i czy powinna dalej być jej członkiem, czy też nie.

22. Zwolnienie z obowiązku składania ankiet PInO po przekroczeniu ośmiu lat stażu, przodownickiego.

Nie zdecydowano się na zmianę dotychczasowego trybu składania ankiet ze względu na kontakt i aktualizację informacji.

23. Wprowadzenie do Pucharu Polski jednej lub dwóch imprez długodystansowych.

Zrealizowano (2020 – DinO, 2021 – Jaszczur).

Komisja InO rozważała udział w projekcie Zintegrowanego Systemu Kształcenia – kwalifikacja „Prowadzenie imprez na orientację" – jednak prace zostały zawieszone, ze względu na konieczność wypracowania stanowiska środowiska odnośnie zapotrzebowania na formalizację uprawnień przodownika InO.

2.5. Turystyka motorowa

10 lutego 2018 roku odbyła się Krajowa Konferencja Aktywu Turystyki Motorowej PTTK, na której delegaci wybrali członków Komisji Turystyki Motorowej ZG PTTK XIX kadencji. Skład osobowy komisji na koniec XIX kadencji – zob. s. 23.

Komisji Turystyki Motorowej ZG PTTK XIX kadencji przyszło pracować w trudnym okresie. W 2020 roku wybuchła pandemia koronawirusa COVID-19, powodująca wydłużenie kadencji komisji do pięciu lat. Pandemia i związane z nią obostrzenia epidemiologiczne zostawiły swój negatywny ślad w działalności turystyki motorowej w całym kraju, wiele imprez zostało odwołanych, a terminy innych zmieniono. Sytuacja pandemiczna odbiła się zauważalnie na frekwencji na imprezach, a także na posiedzeniach komisji. Blisko połowa posiedzeń KTM ZG PTTK została przeprowadzona drogą elektroniczną. W 2022 roku wybuch wojny w Ukrainie spowodował kolejne problemy, a mianowicie konieczność odwołania niektórych zaplanowanych imprez kilkudniowych, ze względu na brak taniej bazy noclegowej, zajętej przez uciekinierów z terenów objętych lub zagrożonych działaniami wojennymi.

Poniżej sprawozdanie z działalności Komisji Turystyki Motorowej Zarządu Głównego PTTK XIX kadencji za poszczególne lata.

9 grudnia 2017 roku zorganizowano posiedzenie komisji w Warszawie, poświęcone przygotowaniom do Krajowej Konferencji Aktywu Turystyki Motorowej PTTK. Podjęto również uchwałę o nadaniu godności Członka Honorowego KTM ZG PTTK Ryszardowi Dobrzyńskiemu i Andrzejowi Kuligowskiemu.

Krótkie statystyki

W 2017 roku Komisja nadała 34 wyróżnienia, a turyści motorowi zdobyli łącznie 137 Motorowych Odznak Turystycznych.

Współzawodnictwo za 2017 rok

- DKTM Dąbrowa Górnicza,
- KTM PTTK „Flisak” Toruń,
- KTM PTTK „Klimek” Grudziądz.

Udział wzięło 12 klubów TM.

2018

Rok ten zaczął się od Krajowej Konferencji Aktywu Turystyki Motorowej PTTK i rozpoczęcia działalności Komisji Turystyki Motorowej ZG PTTK XIX kadencji.

Na konferencji podjęto do realizacji na XIX kadencję następujące zadania:

1. przygotować na następną Konferencję Turystyki Motorowej listy delegatów uwzględniające przynależność klubową, a nie tylko TKO,
2. zlecić przeanalizowanie wypełniania formularzy TKK i TKO pod kątem prawidłowości zgłaszania komisji i klubów,
3. zlecić wykonanie odpowiednich liczby Odznak MOT i wyróżnień,
4. odstąpić od uwzględniania imprez rangi indywidualnej do współzawodnictwa oraz przy zdobywaniu dużych MOT.

Posiedzenia komisji w XIX kadencji

1. Soczewka, 21 kwietnia 2018 roku – przyjęto projekt planu pracy komisji na XIX kadencję 2018–2022; przyjęto podział zadań dla członków komisji; upoważniono Członka Honorowego KTM ZG PTTK Andrzeja Kuligowskiego do administrowania stroną internetową KTM ZG PTTK; zatwierdzono zmianę adresu działania TZW Jacka Kapusty na Jelenią Górę. Czynny udział w posiedzeniu komisji wzięli zaproszeni goście: Członkowie Honorowi Ryszard Dobrzyński i Andrzej Kuligowski, opiekun naszej komisji Mieczysław Żochowski oraz członek Głównej Komisji Rewizyjnej ZG PTTK Bogdan Komorowski.
2. Soczewka, 1 czerwca 2018 roku – na posiedzeniu nie było kworum, więc nie podejmowano wiążących tematów. W posiedzeniu uczestniczyli Mieczysław Żochowski i Andrzej Kuligowski. Na tym spotkaniu przewodniczący został upoważniony do prowadzenia rozmów z dyrektorem COTG w sprawie uzupełnienia brakujących odznak dla turystów motorowych.
3. Orawka, 8 września 2018 roku – zatwierdzono organizację Imprezy Centralnej w 2021 roku w Grotnikach. Przewodniczący zgłosił wniosek o weryfikację TZW, motywując to wiekiem weryfikatorów; zatwierdzono Regulamin Imprez Motorowych; Jan Popiel oficjalnie potwierdził zakończenie rozmów na temat odznak, które można nabyć pod adresem e-mail: http://sklepcotg.pttk.pl. W posiedzeniu komisji uczestniczyli Członkowie Honorowi: Andrzej Kuligowski, Ryszard Dobrzyński i Tadeusz Dziadzio.
4. Warszawa, 8 grudnia 2018 roku – przewodniczący poinformował członków komisji, że niektórzy nie wywiązują się z zadań na nich nałożonych, co źle wpływa na całokształt pracy komisji XIX kadencji; przyjęto plan pracy na rok 2019; zatwierdzono HIM na rok 2019; podsumowano organizację imprezy centralnej World Travel Show w Nadarzynie; przewodniczący osobiście podziękował dyrektorowi COTG za trud wniesiony w odzyskiwanie matryc do produkcji odznak MOT i w imieniu komisji wręczył Jerzemu Kapłonowi Dyplom „Przyjazny dla Turystyki Motorowej”. Nie zawiedli goście: Członkowie Honorowi Janusz Ptasiński, Andrzej Kuligowski i Ryszard Dobrzyński, opiekun komisji Mieczysław Żochowski, Skarbnik ZG PTTK i dyrektor COTG Jerzy Kapłon oraz członkowie Głównej Komisji Rewizyjnej PTTK Bogdan Komorowski i Kamil Zimnicki.

Współpracownicy, którzy udzielają się na rzecz komisji XIX kadencji grzecznościowo, ale bardzo aktywnie, to Andrzej Kuligowski, Andrzej Mikołajczyk oraz Lidia Popiel.

Odbyły się trzy imprezy rangi Centralnej: Krajowa Konferencja Aktywu Turystyki Motorowej PTTK, Rajd Centralny w Soczewce oraz Targi w Nadarzynie.

Łącznie zorganizowano 149 imprez motorowych o następujących rangach: wymienione już trzy imprezy centralne, 15 ogólnopolskich, 38 regionalnych, 18 oddziałowych i 75 klubowych.

Turyści motorowi zdobyli w sumie 104 Motorowe Odznaki Turystyczne, z czego KTM ZG PTTK przyznała sześć MOT w stopniu złotym „Za Wytrwałość”. Ponadto komisja przyznała 13 wyróżnień.

W 2018 roku turystykę motorową uprawiano w 30 klubach TM PTTK, a wśród turystów motorowych było zarejestrowanych 296 Przodowników Turystyki Motorowej PTTK.

Współzawodnictwo Klubowe za 2018 rok (udział wzięło dziesięć klubów)

- DKTM Dąbrowa Górnicza.
- KTM PTTK „Flisak" Toruń.
- KTM PTTK „Klimek" Grudziądz.

2019

Komisja spotykała się czterokrotnie w Łodzi, Grotnikach, Głuchołazach i na koniec roku w Warszawie.

1. 6 kwietnia 2019 roku – na zaproszenie Prezesa klubu KTM PTTK „Mobil" Łódź – Polesie w obradach uczestniczył opiekun komisji Mieczysław Żochowski. Z Zarządu Głównego PTTK nadeszły niepokojące wieści, mówiące o obniżeniu dofinansowania imprezy centralnej. Omówiono przygotowania do organizacji tej imprezy w Ośrodku Wypoczynkowym w Grotnikach k. Łodzi.
2. Grotniki, 1 czerwca 2019. Posiedzenie zorganizowano podczas trwania imprezy „sztandarowej" Komisji Turystyki Motorowej. Komisja zorganizowała spotkanie z Przodownikami Turystyki Motorowej (uczestniczyły w nim 33 osoby), na którym padło kilka ciekawych rozwiązań w kwestii organizacji imprezy centralnej i które zostały uwzględnione przez komisję. Zaproponowano, by nie organizować jej w Dniu Dziecka i komisja zaakceptowała ten wniosek. Drugi ważny temat to zmiana nazewnictwa imprezy o randze centralnej; przedstawiono wniosek, aby nie używać w nazwie słowa „Rajd", gdyż taki jej charakter pociąga za sobą wiele problemów natury organizacyjnej. Od tego czasu imprezy centralne noszą nazwy Centralny Zlot Turystów Motorowych oraz Centralny Zlot Przodowników Turystyki Motorowej. Podczas Imprezy Centralnej odbył się egzamin na Przodownika Turystyki Motorowej PTTK, który zdały cztery osoby. Komisja nadała uprawnienia Uchwałą nr 19/XIX/2019. Po raz pierwszy zorganizowano spotkanie z weryfikatorami TZW, w którym uczestniczyło 13 osób – poruszono m.in. temat powrotu do starych książeczek MOT. W 51. Centralnym Zlocie i Rajdzie wzięły udział 82 osoby z 21 klubów motorowych.
3. Głuchołazy, ośrodek wypoczynkowy „Czerwony Kozioł", 7 września 2019 roku. Przybył Członek Honorowy Ryszard Dobrzyński. Poruszono temat opracowania nowej książeczki MOT, gdyż obecne są na wyczerpaniu. Do komisji wpłynął wniosek o zorganizowanie imprezy centralnej w 2020 roku przez Oddział Gdański PTTK i klub PTTK „Westerplatte".
4. Warszawa, 7 grudnia 2019 roku uczestniczyli goście: Członek Honorowy PTTK i KTM ZG PTTK Janusz Ptasiński, opiekun komisji Mieczysław Żochowski, Andrzej Mikołajczyk – Prezes KTM PTTK „Ursus" oraz Joanna Kośnik – kierownik Działu promocyjno-programowego i Marcin Jaworski z Biura PTTK. Przewodniczący podziękował Joannie Kośnik za trud włożony w przygotowania plakatu dla Komisji Turystyki Motorowej PTTK. Jan Popiel podkreślił również rolę obecnego prezesa ZG PTTK, a zarazem dyrektora COTG, Jerzego Kapłona,

w całokształcie realizacji wyróżnień i odznak dla Turystyki Motorowej. Joannie Kośnik przewodniczący wręczył Dyplom „Przyjazny dla Turystyki Motorowej". Poza tym zatwierdzono HIM na rok 2021 i przyjęto plan pracy na rok 2021.

Turyści motorowi w 2019 roku zdobyli łącznie 151 Motorowych Odznak Turystycznych, z czego KTM ZG PTTK przyznała siedem MOT w stopniu złotym „Za Wytrwałość", a ponadto 30 wyróżnień indywidualnych.

Współzawodnictwo klubowe za 2019 rok

- DKTM Dąbrowa Górnicza,
- KTM PTTK Oddział „Ursus" Warszawa,
- KTM PTTK „Motomedyk" Płock.

2020

Trudno opisać ten rok ze względu na COVID-19**.** Planowanie przedsięwzięć w 2020 roku runęło; na przeszkodzie stanęły obostrzenia, zakazy i nakazy.

Jednak trudności były w większości pokonywane dzięki determinacji turystów motorowych. Opracowany plan pracy na 2020 nie został zrealizowany w całości, nie odbyły się posiedzenia komisji ze względu na pandemię COVID-19. W związku z sytuacją epidemiologiczną komisja pracowała na łączach internetowych i telefonicznych: przeprowadzono cztery spotkania zdalne, a informacje napływały telefonicznie.

Okazało się jednak, że kluby turystyki motorowej wcale nie zrezygnowały z realizacji zaplanowanych imprez: impreza centralna była przekładana na inny termin, licząc na złagodzenie epidemii, ale nic z tych planów nie wyszło – Zlot Centralny musiano przełożyć na 2021 rok.

W komisji przeprowadzono reorganizację, poprzez zmianę obowiązków pracy; od 15 listopada Romuald Hrabia przejął obowiązki kierowania zagadnieniami Przodownika Turystyki Motorowej od Andrzeja Guski; turyści motorowi zdobyli w 2020 roku 68 Motorowych Odznak Turystycznych, z czego KTM ZG PTTK przyznała pięć MOT w stopniu złotym „Za Wytrwałość". Ponadto przyznała ona 33 wyróżnienia indywidualne.

Współzawodnictwo klubowe za 2020 rok

- KTM PTTK „Energetyk" Bełchatów,
- DKTM Dąbrowa Górnicza,
- KTM PTTK „Zryw" Prudnik.

2021

Do połowy roku obowiązywały obostrzenia związane z pandemią COVID-19; drugie półrocze oznaczało już powrót do normy. Komisja Turystyki Motorowej ZG PTTK pracowała głównie zdalnie – odbyły się trzy spotkania internetowe i telefoniczne oraz jedno bezpośrednie, w trakcie imprezy centralnej w Smerzynie. Jak już wcześniej wspomniano, impreza centralna w 2020 roku nie doszła do skutku i została przeniesiona na następny rok. Niestety KTM PTTK „Westerplatte" i Oddział Gdańsk zrezygnowali z jej organizacji, ze względu na znaczne

wzrosty cen hoteli, żywności i wstępów do muzeów oraz wycofanie się władz miasta z dofinansowania, w związku z czym podjęto decyzję o zorganizowaniu imprezy centralnej na Pałukach. Impreza o nazwie 48. Zlot Przodowników Turystyki Motorowe odbyła się w dniach 24–26 września 2021 roku w miejscowościach Żnin, Szubin i Smerzyn. Podczas jej trwania przeprowadzono egzamin na PTM PTTK, który zdały cztery osoby. W imprezie uczestniczyło 140 osób i 15 klubów turystyki motorowej.

W roku 2021 zaplanowano 177 imprez motorowych i zdecydowana większość się odbyła. Turyści motorowi zdobyli w 2021 roku 85 Motorowych Odznak Turystycznych, z czego KTM ZG PTTK przyznała dwa MOT w stopniu złotym „Za Wytrwałość" oraz 16 wyróżnień indywidualnych.

Współzawodnictwo klubowe za 2021 rok

- KTM PTTK „Tajfun" Poraj,
- DKTM Dąbrowa Górnicza,
- KTM PTTK Oddział „Ursus" Warszawa.

2022

Rok rozpoczęto się z wielkimi nadziejami, że wszystko wróciło na właściwe tory – plany turystyczne będą realizowane w 100%, a COVID-19 bezpowrotnie ustąpi. Niestety minęły dwa miesiące i kolejny światowy dramat – 24 lutego 2022 roku Rosja rozpoczęła wojnę w Ukrainie. Znowu zmiana planów, turystyka na wschodzie naszego kraju w dalszym ciągu ograniczona w związku z masowym napływem emigrantów – do lipca tego roku granicę Polski przekroczyło 4,5 miliona uchodźców z Ukrainy, którym trzeba było zapewnić między innymi zakwaterowanie, również w ośrodkach turystycznych, co uniemożliwiło organizację wielu zaplanowanych motorowych imprez kilkudniowych. Zaplanowano organizację 52. Zlotu Turystów Motorowych w Płocku, przy pomocy KTM PTTK „Motomedyk" w bazie ośrodka w Soczewce. Niestety ośrodek został przeznaczony na bazę dla uchodźców, podjęto decyzję o zmianie miejsca i organizatora Zlotu.

Posiedzenie komisji odbyło się 8–10 kwietnia w Łodzi, w Oddziale Łódź-Polesie.

Komisja przystąpiła do dwudniowych obrad podejmując następujące sprawy:

- przyjęcie protokołów 16 i 17,
- zatwierdzenie planu pracy na rok 2022,
- zatwierdzenie i omówienie współzawodnictwa za 2021 roku,
- zatwierdzenie przyznanych odznak i wyróżnień,
- propozycje zmian w zdobywaniu odznak krajoznawczych w turystyce motorowej,
- omówienie stanu przygotowań do organizacji 52. Zlotu Centralnego w Poraju,
- wstępna dyskusja przygotowująca do KKATM,
- wystąpienia wszystkich członów komisji na różne tematy.

Goście, którzy przybyli na posiedzenie, to niezawodni Członkowie Honorowi Komisji Andrzej Kuligowski i Ryszard Dobrzyński oraz prezes Oddziału Łódź-Polesie Krzysztof Góra.

Podczas dyskusji Jan Popiel zwrócił się do prezesa Oddziału Łódź-Polesie, czy podjąłby się organizacji KKATM w 2023 roku – propozycja została zaakceptowana i zaplanowana na 4 marca 2023 roku.

W dniach 20–22 maja 2022 roku 52. Centralny Zlot Turystów Motorowych został zorganizowany w miejscowości Podlesice na obszarze Jury Krakowsko-Częstochowskiej. Podczas trwania imprezy przeprowadzono egzamin na PTM, w którym udział wzięło sześć osób – wszyscy pozytywnie rozwiązali testy. Tradycyjnie, jak na każdym zlocie, zorganizowano spotkanie z przybyłymi Przodownikami PTM. Niektóre pytania były kierowane do niewłaściwego adresata, gdyż część problemów nie leży w gestii KTM ZG PTTK. Co ciekawsze zostały zapisane i będą omówione na posiedzeniu komisji. Na tej imprezie wręczono puchary za czołowe miejsca we współzawodnictwie za rok 2021, według kolejności:

- KTM PTTK „Tajfun" Poraj,
- DKTM PTTK Dąbrowa Górnicza,
- KTM PTTK „Flisak" Toruń.

Statystyka XIX kadencji KTM ZG PTTK

- Komisja Turystyki Motorowej ZG PTTK przeprowadziła 19 posiedzeń, w tym osiem drogą elektroniczną,
- podjęto 56 uchwał,
- stan Przodowników Turystyki Motorowej na koniec czerwca to 259 osób,
- podczas XIX kadencji zaplanowano 844 imprezy, w zdecydowanej większości zrealizowane,
- do końca czerwca egzamin na PTM zaliczyło 14 osób,
- Turyści motorowi z 29 jednostek do końca czerwca 2022 roku zdobyli 397 MOT, w których jest uprawiana turystyka motorowa, z czego KTM ZG PTTK przyznała 20 MOT w stopniu złotym „Za Wytrwałość", ponadto komisja przyznała 97 następujących wyróżnień indywidualnych:
    - Zasłużony Organizator Turystyki Motorowej PTTK, w stopniu złotym – dwie osoby,
    - Zasłużony Organizator Turystyki Motorowej PTTK, w stopniu srebrnym – cztery osoby,
    - Zasłużony Organizator Turystyki Motorowej PTTK, w stopniu brązowym – 18 osób,
    - Zasłużony Przodownik Turystyki Motorowej PTTK – 16 osób,
    - Plakieta Złotej Kierownicy – 31 osób,
    - Przyjazny dla Turystów Motorowych – dwie osoby,
    - Dyplom KTM ZG PTTK – 24 osoby.

W czasie trwania XIX kadencji zostały podjęte decyzje o uzupełnieniu i prowadzeniu sprzedaży odznak turystyki motorowej przez COTG w Krakowie: http://sklepcotg.pttk.pl. Przewodniczący uzgodnił wykonanie plakatu dla Komisji Turystyki Motorowej, którego w Zarządzie Głównym PTTK nie było. Wykonano tableau dla członków komisji XVII i XVIII oraz XIX kadencji, również dla członków honorowych Komisji Turystyki Motorowej.

Nie tylko członkowie komisji pracowali dla XIX kadencji KTM ZG PTTK. Dużą aktywnością wykazali się: Andrzej Kuligowski – Członek Honorowy Komisji Turystyki Motorowej – oraz Andrzej Mikołajczyk – Prezes Klubu Turystyki Motorowej PTTK „Ursus" Warszawa.

IV.3. PTTK w turystyce wodnej

3.1. Turystyka kajakowa

10 marca 2018 roku odbyła się Krajowa Konferencja Turystyki Kajakowej ZG PTTK połączona z wyborami nowego składu Komisji Turystyki Kajakowej ZG PTTK. Skład osobowy komisji na koniec XIX kadencji – zob. s. 23.

Posiedzenia komisji

W 2018 roku odbyły się cztery posiedzenia plenarne – jedno w XVIII kadencji i trzy w XIX. Na większości posiedzeń KTKaj ZG PTTK spotykała się w prawie pełnym składzie.

XVIII kadencja

1. 10 marca 2018 roku (Warszawa, przed Krajową Konferencją Turystyki Kajakowej) – zatwierdzenie sprawozdania komisji za XVIII kadencję.

XIX kadencja

1. 8 kwietnia 2018 roku – podział obowiązków między członków komisji, kierunki działań KTKaj ZG PTTK na XIX kadencję i program pracy komisji na rok 2018.
2. 16 czerwca 2018 roku – Regulamin znakarza kajakowych szlaków turystycznych i program szkolenia znakarzy.
3. 6 października 2018 roku – uchwalenie programu działania KTKaj ZG PTTK na kadencję, szkolenia w 2019 roku, wybór organizatorów Centralnego Spływu PTTK 2019 oraz Herbarza Miast, podsumowanie sezonu (zlot w Soczewce, sprawy dotyczące *Informatora Kajakarza* 2019).

W 2019 roku odbyły się cztery posiedzenia komisji (wszystkie w Warszawie).

1. 19 stycznia 2019 roku – przygotowanie sprawozdania z działalności za 2018 rok, plan pracy na 2019 rok, metody popularyzacji kajakarstwa wśród dzieci i młodzieży, omówienie spraw związanych z przygotowaniem kursu przodowników turystyki kajakowej.
2. 11 maja 2019 roku – dyskusja o potrzebie wymiany legitymacji przodownickich, relacja ze stanu przygotowań do realizacji kursu, zatwierdzenie składu komisji egzaminacyjnej kursu przodowników.

5 października 2019 roku – informacja o realizacji imprez dotowanych w ramach działalności komisji, podsumowanie szkolenia przodowników turystyki kajakowej w Kulach, przygotowania do wydania *Informatora Kajakarza* na 2020 roku, organizacja Centralnego Spływu i Herbarza w 2020 roku.

7 grudnia 2019 roku – dyskusja o uprawnieniach przodownickich w kontekście Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji w Polsce, propozycje programowe na 2020 rok.

W 2020 roku odbyły się dwa posiedzenia komisji (jedno w Warszawie, drugie zdalnie).

1. 1 lutego 2020 roku – przygotowanie sprawozdania z działalności za 2019 rok, plan pracy oraz plan wydatków na 2020 rok, omówienie stanu przygotowań materiałów szkoleniowych dla uczestników kursów dla kandydatów na przodownika turystyki

kajakowej PTTK, informacja o zamiarze wdrażania przez PTTK Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.

2. 22 grudnia 2020 roku – podsumowanie 2020 roku, omówienie działań możliwych ze względu na sytuację epidemiologiczną do realizacji w 2021 roku.

W 2021 roku odbyły się trzy posiedzenia komisji (jedno w Poznaniu, dwa zdalnie).

1. 9 stycznia 2021 roku – przygotowanie materiałów sprawozdania z działalności za 2020 rok, plan pracy na 2021 rok, omówienie stanu prac przygotowawczych do wdrażania przez PTTK kwalifikacji dotyczących kajakarstwa w ramach Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji, sprawy dotyczące kursu dla przodowników turystyki kajakowej PTTK.
2. 8 czerwca 2021 roku – omówienie prac dotyczących ustanowienia w ramach ZSK kwalifikacji „organizacja imprez turystyki kajakowej", stan przygotowania materiałów szkoleniowych dla kandydatów na przodowników turystyki kajakowej.
3. 18 grudnia 2021 roku – bieżące prace komisji, *Informator Kajakarza* 2022, aktualizacja listy klubów oraz referatów, udział w imprezach przedstawicieli komisji, proponowane zmiany dotyczące pracy referatów weryfikacji odznak, podsumowanie 2021 roku.

W 2022 roku dotychczas odbyły się dwa posiedzenia (jedno zdalne, jedno w Warszawie).

1. 5 marca 2022 roku – modyfikacja zasad powoływania terenowych referatów weryfikacyjnych, przyjęcie sprawozdania komisji z działalności w 2021 roku, program szkoleń na 2022 rok, zatwierdzenie składu kadry i komisji egzaminacyjnej na kurs dla przodowników turystyki kajakowej III st.
2. 11 czerwca 2022 roku – zmiana treści dokumentu „Program szkolenia dla przodowników turystyki kajakowej PTTK" i jego omówienie.

Uchwały Komisji Turystyki Kajakowej ZG PTTK złożone do ZG PTTK

1. Uchwała nr 1/XIX/2018 o składzie KTKaj ZG PTTK (zatwierdzona Uchwałą nr 61/XIX/2018).
2. Uchwała nr 2/XIX/2018 w sprawie regulaminu znakarza kajakowych szlaków turystycznych PTTK oraz programu i zasad prowadzenia szkoleń – złożona 19 czerwca 2018 roku do zatwierdzenia przez ZG PTTK, brak uwag, informacji i decyzji ze strony ZG PTTK.
3. Uchwała nr 3/XIX/2022 z dnia 11 czerwca 2022 roku w sprawie programu szkolenia dla przodowników turystyki kajakowej PTTK (przygotowywana do zatwierdzenia przez ZG PTTK)

Imprezy centralne

- 5–8 lipca 2018 roku, Centralny Spływ PTTK – XVII Ogólnopolski Spływ Kajakowy rzeką Dobrzycą, organizator: Pomorski Oddział Wojskowy PTTK w Wałczu,

- 23–25 listopada 2018 roku, Soczewka – Zlot Przodowników Turystyki Kajakowej PTTK równolegle Konferencją Instruktorów Polskiego Związku Kajakowego w ramach akcji „Płyń po zdrowie”,
- 27 lipca–7 sierpnia 2019 roku, Centralny Spływ PTTK – LIX Międzynarodowy Spływ Kajakowy Pojezierzem Brodnickim, Drwęcą i Wisłą,
- 8–11 listopada 2019 roku, Zlot Przodowników Turystyki Kajakowej PTTK **w** Bocheńcu (równolegle z Konferencją Instruktorów Kajakarstwa PZK) w Bocheńcu nad Wierną Rzeką,
- 31 lipca–12 sierpnia 2021 roku, 60. Międzynarodowy Spływ Kajakowy „Pojezierzem Brodnickim, Drwęcą, Wisłą”.

Ze względu na sytuację epidemiologiczną zostały odwołane w 2020 roku Centralny Spływ PTTK, Zlot Przodowników Turystyki Kajakowej PTTK oraz Kajakowy Herbarz Miast Polskich w Bydgoszczy, w 2021 roku – Zlot Przodowników Turystyki Kajakowej PTTK.

Inne imprezy ogólnopolskie dofinansowane przez ZG PTTK w ramach działalności programowej komisji

- LVIII Międzynarodowy Spływ Kajakowy Wisłą, Drwęcą Pojezierzem Brodnickim, KTW Chełmno, 28 lipca–11 sierpnia 2018 roku.
- KTK Wodniak z Olsztyna (Jubileusz 50-lecia KTW Wodniak z Olsztyna, 8–9 grudnia 2018 roku.
- Maraton Wisła Pstrąg, Warszawski Klub Wodniaków, 7–9 września 2018 roku.
- V Toruńska Masa Krytyczna KajMaK 2018, 12 maja 2018 roku.
- XVIII Ogólnopolski Spływ Kajakowy „Dobrzyca 2019” 4–7 lipca 2019 roku, POW PTTK Wałcz.
- Kajakowy Herbarz Miast Polskich – Elbląg, 23–25 września 2019 roku, Oddział Ziemi Elbląskiej PTTK.
- LX Międzynarodowy Spływ Kajakowy Wisłą, Drwęcą Pojezierzem Brodnickim, KTW Chełmno, 31 lipca–12 sierpnia 2021 roku.
- XXXIV Ogólnopolski Spływ Kajakowy „Powitanie Wiosny” im. Anny Goj „Barycz 2022”, 14–15 maja 2022 roku, Wrocławski Klub Wodniaków PTTK.

Kadra programowa PTTK

W latach 2019–2022 przeprowadzono trzy kursy dla kandydatów na przodownika turystyki kajakowej, w których uczestniczyło 37 osób, 29 osób uzyskało uprawnienia przodownika turystyki kajakowej PTTK.

Przeprowadzono dwa kursy dla weryfikatorów turystycznych odznak kajakowych, w których wzięło udział łącznie 31 osób.

W latach 2018–2022 przeprowadzono następujące szkolenia dla kadry PTTK

1. Kurs pierwszej pomocy przedmedycznej w ramach Zlotu Przodowników Turystyki Kajakowej PTTK w Soczewce, listopad 2018.

2. Kurs dotyczący ochrony danych osobowych (wdrażanie dyrektywy RODO) w ramach zlotu 2018.
3. Kurs pierwszej pomocy przedmedycznej w ramach Zlotu Przodowników Turystyki Kajakowej PTTK w Bocheńcu, listopad 2019.
4. Kurs dla kandydatów na przodowników turystyki kajakowej PTTK w Kulach, stacjonarna sesja szkoleniowa – część teoretyczna i praktyczna dla osób przygotowujących się do egzaminu w trybie eksternistycznym, 2019.
5. Kursy weryfikatorów turystycznych odznak kajakowych PTTK (podczas zlotu 2018, 2019).
6. Kurs dla kandydatów na przodowników turystyki kajakowej PTTK w Zawadach, stacjonarna sesja szkoleniowa – część teoretyczna i praktyczna dla osób przygotowujących się do egzaminu w trybie eksternistycznym, 2022.
7. Kurs dla kandydatów na przodowników turystyki kajakowej PTTK st. III, Drawno, Drawa i Korytnica, 16–24 lipca 2022 roku.

Referaty weryfikacyjne, odznaki

Obecnie działa 41 terenowych referatów weryfikacyjnych turystycznych odznak kajakowych PTTK i PZK. Wszyscy weryfikatorzy mają uprawnienia do przyznawania odznak zarówno PTTK, jak i PZK. W 2020 roku został otwarty nowy terenowy referat weryfikacyjny przy Oddziale PTTK w Iławie. W ośmiu innych referatach zmieniły się składy osobowe.

Do komisji dostarczono sprawozdania potwierdzające przyznanie 259 Turystycznych Odznak Kajakowych PTTK. Statystyka ta jest niepełna, gdyż nie wszystkie terenowe referaty turystycznych odznak kajakowych dostarczyły sprawozdania ze swojej działalności.

Referat działający przy KTKaj ZG PTTK przyznał najwyższe odznaki turystyki kajakowej: stopień VI za wytrwałość (6 tysięcy km) – 12 osób, za wytrwałość platynowa (10 tysięcy km) – dziewięć osób, za wytrwałość diamentowa – pięć osób. Ponadto po raz pierwszy od wielu lat przyznano Górską Odznakę Kajakową w stopniu złotym (Krzysztof Michalski).

Działalność promocyjna, wydawnicza

Komisja Turystyki Kajakowej ZG PTTK prowadzi własną stronę internetową pod adresem www.ktkaj.pttk.pl. Na stronie znajdują się materiały szkoleniowe i informacyjne, regulaminy odznak, wykaz klubów i referatów weryfikacyjnych TOK, przepisy wewnętrzne, niezbędne druki oraz kalendarz imprez. W dziale „Aktualności" na bieżąco są wprowadzane informacje o wydarzeniach dotyczących kajakarstwa turystycznego, w tym zaproszenia na spływy i regulaminy imprez.

Komisja wspólnie z Komisją Kajakarstwa Powszechnego Polskiego Związku Kajakowego oraz Stowarzyszeniem Instruktorów i Trenerów Kajakarstwa (SITK) jako operator techniczny bierze udział każdego roku w opracowaniu i wydaniu *Informatora Kajakarza*, w którym zamieszczane są informacje o dużych spływach ogólnopolskich, aktualne dane teleadresowe klubów oraz wykazy referatów odznak kajakowych. *Informator* jest rozsyłany do wszystkich klubów kajakowych PTTK w Polsce (w latach 2018–2019 także do wszystkich oddziałów w Polsce). Nakład ze względu na niepewna sytuację jest zmienny (4000

egzemplarzy w 2018 i 2019, 3000 egzemplarzy w 2020, po 500 egzemplarzy w 2021 i 2022). Dostępna jest wersja elektroniczna m.in. na stronie www.ktkaj.ptt.pl.

Członkowie komisji, współpracując z Centrum Turystyki Wodnej PTTK i ZG PTTK, brali udział w obsłudze Targów Sportów Wodnych i Rekreacji „Wiatr i Woda" w Warszawie (2018, 2019) i Międzynarodowych Targów Turystycznych „World Travel Show" w Nadarzynie koło Warszawy (2018, 2019).

Podczas Zlotu Przodowników Turystyki Kajakowej PTTK w Soczewce (2018) odbyło się z inicjatywy komisji spotkanie z Prezes Stowarzyszenia Małych Elektrowni dotyczące ułatwień dla kajakarzy przy pokonywaniu budowli wodnych.

Przedstawiciel komisji uczestniczył w konferencjach promujących szlak wodny rzeki Pilicy organizowany przez Oddział PTTK w Żarnowie w 2018 roku (ponadto E. Gomulska wygłosiła referat „Znaczenia odznak turystyki kwalifikowanej w popularyzacji turystyki w regionie") i Konferencji Popularno-Naukowej „Praca i życie codzienne na terenach środkowego Nadpilicza" w 2021 roku, organizowanej przez Stowarzyszenie Miłośników Gminy Aleksandrów oraz Oddział PTTK w Żarnowie.

W ramach propagowania odznak wśród najmłodszych, komisja promowała wręczanie na spływach książeczek i dziecięcej odznaki turystyki kajakowej „Kiełbik", fundując również ze środków komisji książeczki i odznaki dla dzieci również poza środowiskiem PTTK (np. przekazano z przeznaczeniem dla dzieci książeczki oraz książeczki o bezpiecznym pływaniu dla uczestników Kajakowej Masy Krytycznej w Poznaniu w 2019 roku).

W ramach promocji PTTK komisja ufundowała puchary oraz nagrody dla uczestników Międzynarodowego Spływu na Popradzie oraz Międzynarodowego Spływu na Dunajcu w latach 2018, 2019, 2021.

Realizacja uchwał i wniosków krajowej konferencji turystyki kajakowej PTTK

Komisja opracowała i uchwaliła program działań na kadencję zgodny z uchwałą Krajowej Konferencji Turystyki Kajakowej PTTK.

Komisja zrealizowała prawie wszystkie zadania zatwierdzone do realizacji, w tym prowadzono szkolenia dla przodowników turystyki kajakowej PTTK, opracowano regulamin i program szkoleń dla znakarzy szlaków kajakowych, wydawano cyklicznie *Informator Kajakarza*, znowelizowano „Program szkoleń dla przodowników turystyki kajakowej PTTK", w trakcie realizacji – opracowanie notek biograficznych Honorowych Przodowników Turystyki Kajakowej oraz aktualizacje dotyczące potwierdzania przepłynięcia szlaków kajakowych.

Zgodnie z zaleceniami KKTK PTTK komisja dołożyła wszelkich starań, aby cykl imprez „Kajakowy Herbarz Miast" był kontynuowany – w 2019 roku impreza została zrealizowana w dniach 23–25 września przez Oddział Ziemi Elbląskiej PTTK. Zaplanowany na 2020 rok Herbarz Miast w Bydgoszczy został odwołany ze względu na sytuację epidemiologiczną. Ze względu na nadal niepewną sytuację epidemiologiczną żaden klub nie chciał się podjąć realizacji imprezy w latach 2021 i 2022.

Z powodu braku zainteresowania w środowisku nie podejmowano działań dążących do ustanowienia oddziału specjalistycznego w zakresie kajakarstwa.

Uwagi końcowe

Członkowie Komisji Turystyki Kajakowej ZG PTTK (trzy osoby) brali udział w pracach zespołu powołanego Uchwałą Prezydium Zarządu Głównego PTTK nr 101/XIX/2020 z dnia 26 maja 2020 roku do przygotowywania wniosku o ustanowienie kwalifikacji w ramach państwowego Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji „Organizowanie i prowadzenie imprez turystyki kajakowej". Projekt opisu kwalifikacji rynkowej efektów uczenia się wymaganych dla kwalifikacji „Organizowanie i prowadzenie imprez turystyki kajakowej" wraz z dokumentami niezbędnymi do certyfikacji został opracowany i skierowany do właściwego ministerstwa. Odbyły się konsultacje społeczne, przekazano do ministerstwa komentarz do efektów konsultacji. Projekt jest poddawany dalszym procedurom przewidzianych prawem dla ustanowienia kwalifikacji.

Realizacje wielu zamierzeń komisji znacznie utrudniła lub uniemożliwiła sytuacja związana z zagrożeniem epidemiologicznym. Ze względu na niemożność organizowania w 2020 i częściowo w 2021 roku spotkań stacjonarnych oraz brak możliwości technicznych i wiedzy występujących u niektórych członków komisji w zakresie korzystania z Internetu oraz realizacji komunikacji zdalnej efektywność pracy szczególnie w latach 2020 i 2021 była znacznie obniżona. Rok 2022 to dla komisji czas aktywnej, skutecznej pracy.

3.2. Turystyka żeglarska

24 lutego 2018 r. w Warszawie odbyła się Krajowa Konferencja Turystyki Żeglarskiej PTTK, która dokonała wyboru członków Komisji Turystyki Żeglarskiej ZG PTTK na kolejną kadencję. Skład osobowy komisji na koniec XIX kadencji – zob. s. 24.

Promocja ŻOT i Polskich Szlaków Wodnych

Począwszy od roku 2017, prowadzona była aktywna promocja Żeglarskiej Odznaki Turystycznej. Staraniem KTŻ ZG PTTK uporządkowano archiwum, sporządzono pełne zestawienie wszystkich posiadaczy ŻOT od stopnia Duży Złoty z czytelnym podziałem na poszczególne stopnie, a także opracowano plakat zawierający ranking posiadaczy najwyższych stopni ŻOT, który prezentowany jest systematycznie na imprezach targowych. Informacje te powielone zostały również na stronie www.polskieszlakiwodne.pl, administrowanej przez CTW PTTK. Równolegle prowadzone były akcje promocyjne zakrojone na szerszą skalę, a zmierzające do większego spopularyzowania idei Odznaki. Zwrócono się do najwybitniejszych polskich żeglarzy z propozycją zweryfikowania ich stażu żeglarskiego pod kątem zdobycia ZOT. W wielu przypadkach było to niemożliwe z uwagi na poważne braki wpisów w książeczkach żeglarskich (Krzysztof Baranowski, Joanna Pajkowska, Janusz Zbierajewski, Szymon Kuczyński, Wacław Liskiewicz, Krystyna Chojnowska-Liskiewicz i wielu innych). W wielu jednak przypadkach akcja zakończyła się powodzeniem i wysokimi stopniami ŻOT uhonorowano m.in.: Wojciecha Jacobsona (25 szmaragdów), Henryka Wolskiego (16 szmaragdów), Michała Palczyńskiego i Ryszarda Wabika (15 szmaragdów). Ogółem sześć osób uhonorowano odznaką Dużą Złotą z co najmniej pięcioma szmaragdami. Aby zwiększyć atrakcyjność, ŻOT CTW wyszło z propozycją opracowania okolicznościowego dyplomu wręczanemu uroczyście podczas nadania kolejnych odznak „Za Wytrwałość", którym towarzyszą kolejne szmaragdy. Wręczanie dyplomów i odznak wysokich stopni odbywa się w siedzibie CTW PTTK podczas uroczystych ceremonii. Opracowano graficznie nowy projekt ulotki o Żeglarskiej Odznace Turystycznej. Projekt przygotował i opracował edycyjnie Wojciech Skóra, a ulotkę wydano w nakładzie 2000 sztuk, i przekazano do dystrybucji w klubach i przystaniach żeglarskich, nie tylko PTTK. Promocja dotyczyła również odznak Polskich Szlaków Wodnych: Szlaku Wisły i Odry, Pętli Wielkopolskiej, Toruńskiej i Pętli Żuławskiej i Zalewu Wiślanego, zwłaszcza nowo ustanowionej odznaki „Szlak Warty 783,0 km".

Realizacja zadania programowego „Wisła łączy 2017"

Przez cały 2017 rok w PTTK były realizowane przedsięwzięcia związane z hasłem programowym Towarzystwa „Wisła łączy".

KTŻ ZG PTTK było współwydawcą plakatu promującego Rok Wisły, w formacie B2 i nakładzie 250 sztuk. Nakład w całości został rozdysponowany do oddziałów i klubów PTTK na terenie całego kraju, przede wszystkim wzdłuż Wisły. Kilkadziesiąt egzemplarzy zostało rozdane podczas rejsu Wisłą. Plakaty był również do pobranie w ZG PTTK. XXXVII Ogólnopolski Rejs Żeglarki PTTK „Królowa Wisła 2017" stał się sztandarową imprezą Roku Wisły, tym bardziej, że program rejsu przewidywał uroczyste, symboliczne rozpoczęcie rejsu przy schronisku PTTK „Na Przysłopie" pod Baranią Górą, przy źródłach Wisły. Po raz

pierwszy rejs żeglarski rozpoczynał się na wysokości 900 m. n.p.m., tuż przy specjalnie wwiezionej na górę i ustawionej koło schroniska żaglówki pod pełnymi żaglami. W uroczystym rozpoczęciu rejsu udział wzięli: Prezes ZG PTTK Roman Bargieł, senator RP Jerzy Wcisła, członek ZG PTTK Jacek Czober, turyści spod znaku PTTK przybyli specjalnie na Baranią Górę oraz wielu ogromnie zdziwionych i zainteresowanych uroczystością gości schroniska. W samym rejsie rozpoczętym w Broszkowicach koło Oświęcimia, od mm „0" spławalnej Wisły, na różnych jego odcinkach udział wzięło dziewięć łodzi i 22 uczestników.

Ten etap rejsu nazwano ironicznie „I Eksperymentalnym, Pieszym Rejsem Żeglarskim – Królowa Wisła 2017". Niestety jedna łódź z powodu poważnej awarii (wejście na zatopiony pień na oznakowanym szlaku żeglownym), musiała się wycofać z rejsu, a dwie, które miały rozpocząć go w Warszawie, nie zdecydowały się na podróż. Dopiero w dolnej części Wisły poziom wody umożliwiał w miarę bezpieczną i normalną żeglugę. Podczas pobytu w Malborku uczestnicy rejsu uczestniczyli w specjalnie zorganizowanej przez senatorów RP Jerzego Wcisłę i Leszka Czarnobaja konferencji „Ostatnie sto mil Wisły". Po dopłynięciu rejsu do Gdańska, uroczyste zakończenie odbyło się koło Pomnika Obrońców Wybrzeża na Westerplatte, gdzie uczestnikom rejsu zostały wręczone Złote i Srebrne Odznaki „Szlak Wisły" przez wiceprezesa ZG PTTK Stanisława Sikorę rejsu oraz drobne upominki. Trzech uczestników rejsu po raz drugi zdobyło Złotą Odznakę „Szlak Wisły", za jej przepłynięcie w całości podczas jednego rejsu.

Dnia 29 listopada 2017 roku w siedzibie Centrum Olimpijskiego w Warszawie odbyła się Gala Żeglarska PZŻ, podczas której podsumowano i oceniono przebieg obchodów Roku Gen. Zaruskiego. Tam też zostali również nagrodzeni laureaci konkursu PZŻ – „Błękitny Spinaker" w kategorii „Najlepszy Śródlądowy Rejs Roku". Nagrodę w tej kategorii odebrał Wojciech Skóra, za organizację i przeprowadzenie bardzo trudnego nawigacyjnie rejsu „Królowa Wisła 2017".

W miesiącu sierpniu 2017 roku Oddział Żeglarsko-Motorowodnym „Morka" z Płocka zorganizował i przeprowadził, w ramach obchodów Roku Wisły 2017, rejs „I Hejnału Płockiego" na trasie do Gdańska. Dodatkowo we wrześniu przy współpracy z KTŻ ZG PTTK, pod patronatem Prezydenta Miasta Płocka, zostały rozegrane na Zalewie Włocławskim duże regaty żeglarskie.

Trudno odpowiedzieć na pytanie, jakie korzyści przyniósł Rok Rzeki Wisły 2017. Niestety tylko część ze złożonych w tym czasie deklaracji i obietnic zostało wypełnionych. Najważniejsze stało się przypomnienie, że Wisła to droga wodna, która musi być włączona do europejskich programów rozwoju szlaków żeglugowych w ramach Konwencji AGN, bowiem tylko dzięki środkom unijnym można podjąć realne a kosztowne inwestycje w zakresie użeglowienia rzeki Wisły. Dodatkowe, niewymierne wartości to edukacja i promocja oraz kształtowanie świadomości Polaków, również tej ekologicznej, o znaczeniu wiślanej żeglugi śródlądowej. Z czasem, może już w perspektywie dekady, Wisła zacznie tętnić życiem – wypełni się żeglugą pasażerską, licznie pływającymi żaglówkami, łódkami i kajakami oraz ograniczonym, acz przyjaznym środowisku, transportem towarowym.

Obchody Roku gen. Mariusza Zaruskiego

Rok 2017 to rok obchodów 150 rocznicy urodzin gen. Mariusza Zaruskiego. KTŻ ZG PTTK przystąpił do wspólnych z Polskim Związkiem Żeglarskim działań przypominających postać niezwykłego człowieka o renesansowej osobowości: malarza i poety, narciarza,

taternika i ratownika górskiego, marynarza, doskonałego wojskowego, a przede wszystkim nauczyciela i wychowawcy całych pokoleń młodzieży, powracającej, w chwilę po odzyskaniu przez Polskę niepodległości, nad i na morze. Patriotyzm generała, jego zaangażowanie w działalność społeczną i niepodległościową, drogi, jakie przeszedł, stały się dla wielu życiowym drogowskazem, a motto „W twardym żeglarskim trudzie hartują się charaktery" myślą przewodnią działań. Inauguracja obchodów odbyła się w Warszawie, w siedzibie Centrum Olimpijskiego 31 stycznia 2017 roku, w dniu urodzin generała. W uroczystości wzięli udział, między innymi, przedstawiciele 23 szkół noszących imię gen. Zaruskiego oraz organizacje i stowarzyszenia związane z osobą generała, a w dalszym ciągu krzewiące jego idee. W imieniu ZG PTTK w uroczystości wziął udział i przemawiał Andrzej Gordon, a Wojtciech Skóra przedstawił obszerną relację z rejsu po Dnieprze i cyklicznych regat im. gen. Zaruskiego w ukraińskim Chersoniu.

Oprawa imprezy, wystrój sali, długi szpaler sztandarów przywiezionych przez szkoły i zaproszone organizacje robiły ogromne wrażenie i na pewno długo pozostaną w pamięci uczestników. Wojciech Skóra, jak co roku we wrześniu, na własny koszt uczestniczy w ukraińskim Chersoniu w regatach imienia gen. M. Zaruskiego o Puchar Prezydenta RP. Podczas uroczystości zakończenia regat podkreślił rolę, jaką odegrał M. Zaruski w wyszkoleniu żeglarskim i kształtowaniu świadomości całej szerzy nie tylko polskich żeglarzy.

Szkolenia

W 2017 roku odbył się XXXIV Kurs i Zlot Instruktorów Turystyki Żeglarskiej PTTK w Ostródzie, w którym udział wzięło 64 uczestników, a uprawnienia Instruktora otrzymało sześć osób.

Udział w targach turystycznych

Członkowie komisji brali udział w przygotowaniach do targów i w pracach jako obsługa stoisk targowych podczas:

- Targów Sportów Wodnych i Rekreacji „Wiatr i Woda" w Warszawie,
- Targów Żeglarstwa i Sportów Wodnych „Boatshow" w Łodzi,
- Międzynarodowych Targów Turystycznych „Ptak Warsaw Expo" w Nadarzynie.

Podczas Międzynarodowych Targów Turystycznych „Ptak Warsaw Expo" w Warszawie w październiku 2017 roku Komisja Turystyki Żeglarskiej ZG PTTK otrzymała zaszczytny tytuł „Organizator Godny Zaufania". Był to wyraz uznania za wieloletnią organizację lub współorganizację różnorodnych krajowych i międzynarodowych imprez turystyki żeglarskiej i motorowodnej.

Wydawnictwa

W związku z bardzo dużym zainteresowaniem, w listopadzie 2017 została wznowiona w nakładzie 300 egzemplarzy publikacja *Etykieta i ceremoniał żeglarski* autorstwa Wojciecha Skóry i Macieja Grzemskiego. W zwarty sposób przedstawia historię ceremoniału żeglarskiego, przybliżała zasady etykiety żeglarskiej, wskazuje na przepisy normujące barwy i kształt flag, bander i proporczyków żeglarskich. Dokładnie omawia przebieg i komendy wydawane podczas uroczystości żeglarskich z podniesieniem flagi lub bandery, przedstawia wygląd ubiorów żeglarskich i przepisy dotyczące ich noszenia. Stała się swoistym

przewodnikiem po zawiłościach etykiety i ceremoniału żeglarskiego, tak dla instruktorów turystyki żeglarskiej PTTK jak i indywidualnych żeglarzy.

Wydarzenia

Komisja aktywnie brała udział w przygotowaniu corocznego Kalendarza Imprez Wodniackich PTTK. Każdorazowy nakład to przynajmniej 2000 sztuk. Wojciech Skóra 8 listopada 2017 roku został powołany do Zespołu Ekspertów Parlamentarnego Zespołu Rozwoju Dróg Wodnych działającego przy Sejmie RP. Relacje z działalności programowej oraz z organizowanych i objętych przez KTŻ patronatem imprez żeglarskich i turystycznych są podawane na stronie internetowej komisji – www.ktz.pttk.pl – oraz w wielostronicowych Biuletynach KTŻ.

2018

W trakcie Krajowej Konferencji Turystyki Żeglarskiej przyjęto do realizacji przez Komisję Turystyki Żeglarskiej ZG PTTK w XIX kadencji następujące wnioski:

Ustanowić i opracować regulamin odznaki „Żeglarska Rodzina".

1. Dokonać zmian w regulaminie ŻOT w zakresie przyznawania odznaki:
   - dla dzieci do lat 12,
   - dla zdobywców dużej złotej ŻOT z trzema lub więcej szmaragdami.
2. Rozważyć możliwość weryfikacji ŻOT drogą elektroniczną.
3. Przygotować i wdrożyć konkurs „Przyjaciel ŻOT".
4. Kontynuować promocję żeglarstwa PTTK indywidualnego i rodzinnego, a w klubach organizacyjnych – imprezy żeglarskie.
5. Opracować i rozpowszechnić Dekalog Turysty Żeglarza.
6. Opracować zasady konkursu „Indywidualny Rejs Roku", ustanowić formę wyróżnienia i sposobu publikacji wyników.
7. Dotrzeć do instytucji, stowarzyszeń, związków osób niepełnosprawnych z informacją o ŻOT PTTK.

Komisja Turystyki Żeglarskiej ZG PTTK w 2018 roku pracowała podczas trzech swoich posiedzeń oraz kilku konsultacji w formie ustaleń internetowych. W jednym posiedzeniu KTŻ ZG PTTK uczestniczył członek ZG PTTK Jacek Czober, a w pozostałych członek GKR PTTK Henryk Motyka.

Głównym tematem prac było przygotowanie do realizacji wniosków zgłoszonych podczas Krajowej Konferencji Turystyki Żeglarskiej. Wniosek dotyczący ustanowienia konkursu na najlepszy „Indywidualny Rejs Roku" pozostał bez dalszego procedowania, ze względu na dużą liczbę istniejących już tego typu plebiscytów w polskim środowisku żeglarskim.

Komisja postanowiła, że jeszcze bardziej skupi swoje działania na promowaniu idei Żeglarskiej Odznaki Turystycznej – ŻOT, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży.

Do końca 2018 roku przeanalizowano wszystkie zgłoszone wnioski, 8 grudnia 2018 roku przyjęto, w formie uchwał własnych komisji, dwa regulaminy: Dziecięcej Odznaki Żeglarskiej PTTK „OPTYMISTEK" oraz regulamin Konkursu PTTK o tytuł „ŻEGLARSKA

RODZINA”. Uchwalone przez KTŻ regulaminy z projektami uchwał zostały przekazane do zatwierdzenia Prezydium ZG PTTK.

Przez cały 2018 rok KTŻ ZG PTTK w swej pracy szczególnie koncentrowała się nad upowszechnianiem turystyki wodnej w różnych środowiskach, propagowaniu ekologicznego sposobu pływania i przebywania nad wodą. Szczególną uwagę skupiono nad propagowaniem nowego modelu promocji i rozpowszechnienia Dzienniczków Żeglarskich i Żeglarskiej Odznaki Turystycznej. Nawiązano współpracę z Polskim Związkiem Żeglarzy Niepełnosprawnych i jego Mazurską Szkołą Żeglarstwa w Giżycku oraz z Yacht Klubem Polski w sprawie przyznawania na zakończenie organizowanych przez nich kursów żeglarskich Popularnej Odznaki ŻOT wszystkim kończących je z wynikiem pozytywnym.

Nowy wygląd i treść ulotki promującej ŻOT został przychylnie oceniony przez wodniaków. Udostępniono ją zainteresowanym w liczbie około 700 sztuk podczas licznych imprez żeglarskich, na przystaniach żeglarskich oraz targach turystycznych. Rozesłano ją również na początku sezonu żeglarskiego do wszystkich klubów żeglarskich PTTK. Przygotowano również bardzo przejrzystą i czytelną tablicę informacyjną z umieszczonymi na niej wzorami odznak ŻOT i nazwiskami posiadaczy Dużej Złotej Odznaki z Diamentami oraz statystycznymi danymi dotyczącymi posiadaczy odznaki Dużej Srebrnej i Dużej Złotej ŻOT.

Promocja dotyczyła również odznak Polskich Szlaków Wodnych: Szlaku Wisły, Odry i Warty, Pętli Wielkopolskiej, Toruńskiej oraz Pętli Żuławskiej i Zalewu Wiślanego. W 2018 roku sześć istniejących referatów weryfikacyjnych Żeglarskiej Odznaki Turystycznej zweryfikowało łącznie 163 odznaki:

- Popularna – 76 sztuk,
- Brązowa – 42 sztuki,
- Srebrna –22 sztuki;
- Złota – 4 sztuki,
- Duża Srebrna – 5 sztuk,
- Duża Złota – 9 sztuk,
- Duża Złota z Diamentami – 5 sztuk.

Realizacja zadania programowego „Na szlakach Niepodległości”

Przez cały 2018 rok w PTTK były realizowane przedsięwzięcia związane z hasłem programowym Towarzystwa „Na szlakach Niepodległości”.

XXXIX Rodzinny Rejs Żeglarsko-Motorowodny PTTK „Szlakami Pamięci 1918–2018, Wielka Pętla Wielkopolski”, zorganizowany przez Komisję przy współpracy z Centrum Turystyki Wodnej PTTK, stał się sztandarową imprezą żeglarzy turystów PTTK. Rejs „Szlakami Pamięci”, upamiętniający 100-lecie odzyskania niepodległości przez Polskę i zwycięskiego Powstania Wielkopolskiego, miał być z założenia imprezą łatwą, przyjemną i promocyjną dla tego szlaku, z bardzo licznym udziałem załóg z całej Polski. Odbywał się pod honorowym patronatem Prezesów Wielkopolskiej Organizacji Turystycznej i Związku Miast i Gmin Nadnoteckich. Niestety bardzo niski stan wody w Warcie ograniczył liczebny udział żeglarzy na jednostkach o zanurzeniu ponad 50 cm, a jednocześnie wiele utrudnień nawigacyjnych bardzo motywowało płynących uczestników do uważnej żeglugi. Warciański odcinek rejsu stał się najlepszym nauczycielem rozwagi, koleżeństwa i chęci niesienia

wzajemnej pomocy. Piętnaście łodzi, w tym jedna załoga z Ukrainy i jedna mieszana załoga polsko-niemiecka, rozpoczęło 23 czerwca 2018 roku rejs w Ślesinie.

Podczas pobytu w Poznaniu odbyła się uroczystości złożenia kwiatów i zniczy przy Pomniku Powstańców Wielkopolskich. W ten sposób oddano cześć uczestnikom jedynego zwycięskiego polskiego powstania i uczczono 100-lecie odzyskania niepodległości przez Polskę. Rejs po 24 dniach żeglugi, pokonaniu około 720 km szlaku i zamknięciu pętli, zakończył się również w Ślesinie, gdzie wszyscy uczestnicy otrzymali Złote Odznaki „Szlak Pętli Wielkopolskiej". Komandor rejsu, Wojciech Skóra otrzymał nagrodę Polskiego Związku Żeglarskiego „Błękitny Spinaker" w kategorii Najlepszy Rejs Śródlądowy Roku – za organizację i przeprowadzenie rejsu PTTK po wodach Wielkiej Pętli Wielkopolskiej. To już kolejna nagroda „Błękitnego Spinakera" za organizacje imprez i rejsów, nie tylko po wodach śródlądowych.

Szkolenia

W 2018 roku odbył się XXXV Kurs i Zlot Instruktorów Turystyki Żeglarskiej PTTK w Nowej Słupi, w Górach Świętokrzyskich, w którym udział wzięło 52 uczestników, uprawnienia Instruktora Turystyki Żeglarskiej PTTK otrzymały trzy osoby.

Udział w targach turystycznych

Członkowie komisji brali udział w przygotowaniach do targów i w obsłudze stoisk targowych podczas:

- Targów Sportów Wodnych i Rekreacji „Wiatr i Woda" w Warszawie,
- Targów Żeglarstwa i Sportów Wodnych „Boatshow" w Łodzi,
- Międzynarodowych Targów Turystycznych „Ptak Warsaw Expo" w Nadarzynie.

Wydawnictwa

Członkowie Komisji Turystyki Żeglarskiej ZG PTTK aktywnie brali udział w przygotowaniu corocznego Kalendarza Imprez Wodniackich PTTK 2018, który został wydany w nakładzie 2000 sztuk. Kalendarz został rozesłany do oddziałów wodnych i klubów żeglarskich PTTK oraz rozdysponowany podczas wszystkich targów żeglarskich i turystycznych, w których brało udział PTTK.

Relacje z działalności programowej oraz z organizowanych i objętych przez KTŻ ZG PTTK patronatem imprez żeglarskich i turystycznych były podawane na bieżąco na stronie internetowej komisji – www.ktz.pttk.pl – oraz umieszczane w wielostronicowych Biuletynach KTŻ.

2019

W 2019 roku Komisja Turystyki Żeglarskiej ZG PTTK, spotykała się podczas kilku konsultacji w formie ustaleń internetowych oraz trzech posiedzeń plenarnych, każdorazowo przy obecności członka GKR PTTK Henryka Motyki.

W 2019 roku konsekwentnie realizowano wnioski przyjęte podczas Krajowej Konferencji Turystyki Żeglarskiej. W pierwszej kolejności zweryfikowano przyznane uprawnienia Instruktora Turystyki Żeglarskiej PTTK. Niestety ze względu na śmierć, wiek lub

kondycję zdrowotną stan kadry zmniejszył się ze 127 do 101 instruktorów. Dodatkowo brak nowych, przede wszystkim młodych członków w klubach żeglarskich PTTK oraz kilkuletni okres zdobywania punktów na Srebrną Odznakę ŻOT, uprawniającej do wzięcia udziału w kursie na Instruktora Turystyki Żeglarskiej, spowodowały w ciągu ostatnich czterech latach spadek liczbowy kadry programowej. W ocenie komisji muszą minąć jeszcze dwa, trzy lata, aby ponownie nastąpił wzrost przyznawanych uprawnień.

Rozpoczęto również weryfikację oddziałów i klubów żeglarskich. Zadanie jest w realizacji, a główną przeszkodą są nieaktualne, często prywatne dane kontaktowe osób funkcyjnych w klubach. Pełna weryfikacja danych i nawiązanie kontaktów pozwoli KTŻ na dalece spersonalizowane posunięcia wspierające funkcjonowanie poszczególnych klubów żeglarskich oraz skuteczniejsze promowanie turystyki żeglarskiej.

W styczniu 2019 roku uchwałą Prezydium ZG PTTK, został zatwierdzony Regulamin i wzór Dziecięcej Odznaki Żeglarskiej PTTK – „OPTYMISTEK", dla żeglarzy w wieku do 12 lat. Odznaka w formie butonu, o średnicy 25 mm, została wykonana w ilości po 50 sztuk dla każdego z trzech stopni: zielonego, żółtego i granatowego. Przygotowano i dołączono do wydrukowanych już Dzienniczków ŻOT – do wyczerpania nakładu – specjalną wkładkę z regulaminem Odznaki „OPTYMISTEK" i nowego konkursu KTŻ ZG PTTK – Żeglarska Rodzina. Konkursu, który w swym założeniu ma na celu popularyzację rodzinnego żeglarstwa turystycznego, poznawanie i propagowanie walorów przyrodniczych i krajoznawczych nadwodnych miejsc oraz promowanie ceremoniału, etykiety oraz wartości i tradycji żeglarskich.

Podczas swego ostatniego posiedzenia w listopadzie 2019 roku KTŻ ZG PTTK oceniła przesłane zgłoszenia i rozstrzygnęła konkurs, przyznając dyplom i sspecjalny laur trzynastoosobowej rodzinie Kwaśniewiczów z Olsztyna.

Regulamin i wzór odznaki „OPTYMISTEK" oraz regulamin konkursu Żeglarska Rodzina zostały umieszczone na stronie internetowej komisji – www.ktz.pttk.pl – i Biuletynie nr 37. Biuletyn nr 36 został wydany w pierwszym półroczu 2019 roku. W ciągu roku prowadzona była szeroka akcja promująca zdobywanie odznak żeglarskich ŻOT i „OPTYMISTEK", oraz odznak Polskich Szlaków Wodnych: Szlaku Wisły, Odry i Warty, Pętli Wielkopolskiej, Toruńskiej oraz Pętli Żuławskiej i Zalewu Wiślanego.

Sześć istniejących referatów weryfikacyjnych Żeglarskiej Odznaki Turystycznej zweryfikowało łącznie 72 odznaki ŻOT – różnego stopnia, 87 odznak PSW oraz zostało przyznane 43 odznaki „OPTYMISTEK".

W ramach przyjętego przez komisję projektu „Poznajemy Polskie Szlaki Wodne", od 22 czerwca do 14 lipca 2019 roku odbył się XL Międzynarodowy Rejs Przyjaźni PTTK „ODRA 2019, rzeka, która łączy", pod honorowym patronatem Prezesa PGW Wody Polskie. Rej rozpoczął się w Marinie Gliwice. W pierwszym odcinku, obejmującym sześć śluz Kanału Gliwickiego, brał udział Prezes Wód Polskich. Jak sam potem stwierdził, było to dla niego cenne doświadczenie, gdyż naocznie mógł się przekonać, jak odbywa się śluzowanie i jak nie dostosowane do turystyki są wodnej obiekty hydrotechniczne nie tylko na Odrze.

W związku z tym, że w 2019 roku nie odbył się z różnych przyczyn Flis Odrzański, rejs PTTK godnie przejął rolę promującą księżną polskich rzek i był bardzo uroczyście witany przez włodarzy Szczecina, podczas odbywających się w dniach 14–15 lipca Dni Odry. W rejsie na 14 jednostkach udział wzięło 43 uczestników, żeglarzy i motorowodniaków z całej Polski,

którzy podczas uroczystego zakończenia rejsu na Wałach Chrobrego otrzymali Złote Odznaki „Szlak Odry 741,6 km", za jednorazowe przepłyniecie całego szlaku Odry. Komandor rejsu Wojciech Skóra otrzymał kolejną nagrodę Polskiego Związku Żeglarskiego – „Błękitny Spinaker" w kategorii Najlepszy Rejs Śródlądowy Roku – za organizację i przeprowadzenie rejsu PTTK po rzece Odrze.

Jak zawsze podczas żeglarskich spotkań jeden dzień przeznaczony był na turystykę i krajoznawstwo. Przy sprzyjającej pogodzie zwiedzono okolice Płocka i Pojezierze Dobrzyńskie. Obowiązkowym punktem zlotu było przeprowadzane co roku szkolenie z bezpieczeństwa i ratownictwa na jachcie, zasad udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej i meteorologii. W kursie i zlocie udział wzięło 65 uczestników. Jak co roku od dziewięciu już lat Wojciech Skóra w połowie września uczestniczył w ukraińskim Chersoniu w regatach im. gen. M. Zaruskiego o Puchar Prezydenta RP. Regaty są o tyle nietypowe, bo rozgrywane na rzece Dniepr, mającej w tym miejscu około 400 m szerokości i po której pływają dość duże morskie jednostki.

Co roku w chersońskich regatach uczestniczy około 50–60 jachtów, a ich przebieg zawsze wywołują ogromne emocje, zwłaszcza w najliczniej obsadzonej klasie jachtów o wyporności powyżej 1 t oraz na jachtach mieczowych, w znakomitej większości z polskim rodowodem. Podsumowanie imprezy jest zawsze bardzo uroczyste, połączone z rozdawaniem licznych nagród i wyróżnień. Wojciech Skóra podczas tej uroczystości zawsze przypomina postać gen. M. Zaruskiego i podkreśla rolę, jaką w wyszkoleniu całej rzeszy nie tylko polskich żeglarzy odegrał generał. Od kilku lat przywozi dla wszystkich uczestników regat i organizatorów specjalnie przygotowane graficznie, a mało znane na Ukrainie, butony o treści nawiązującej do osoby gen. M. Zaruskiego i Chersonia. W 2019 roku dodatkową nagrodą było szklane trofeum dla najstarszego uczestnika regat, z dedykacją w języku ukraińskim. Szczególnym wyróżnieniem dla zwycięzców poszczególnych klas, które jest bardzo cenione, jest możliwość zrobienia sobie zdjęcia z okazałym Pucharem Prezydenta RP.

Wspólne z CTW PTTK Komisja Turystyki Żeglarskiej przygotowała specjalne wydawnictwo informacyjne dla komandorów rejsów, spływów i innych osób odpowiedzialnych za bezpieczeństwo podczas imprez wodnych organizowanych przez ogniwa PTTK. Na 76. stronach broszury Zasady *udzielania Pierwszej Pomocy Przedmedycznej – przyczyny i skutki możliwych zagrożeń występujących podczas uprawiania turystyki wodnej*, opisano przyczyny i następstwa oraz sposoby postępowania w przypadku między innymi: oparzeń słonecznych, hipotermii, tonięć, zatruć pokarmowych, zwichnięć lub złamań kończyn, udarów, zawałów serca, innych. W pierwszej części broszury wymieniono przepisy prawne, podkreślając znaczenie i konsekwencje wynikające z ich przestrzegania, w sytuacji udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej.

Członkowie Komisji Turystyki Żeglarskiej ZG PTTK aktywnie brali udział w przygotowaniu corocznego Kalendarza Imprez Wodniackich PTTK, który został wydany w nakładzie 1500 sztuk. Kalendarz został rozesłany do oddziałów wodnych i klubów żeglarskich PTTK oraz rozdysponowany podczas wszystkich targów żeglarskich i turystycznych, w których brało udział PTTK.

Członkowie komisji uczestniczyli w przygotowaniach do targów i w obsłudze stoisk targowych podczas:

- Targów Sportów Wodnych i Rekreacji „Wiatr i Woda" w Warszawie,
- Targów Żeglarstwa i Sportów Wodnych „Boatshow" w Łodzi.

Dla komisji najważniejszym dorocznym wydarzeniem wystawienniczym są wiosenne Targi „Wiatr i Woda" w Warszawie, podczas których odbywa się gala rozdania nagród w konkursie „Nagroda Przyjaznego Brzegu".

W 2019 roku turyści wodniacy spod znaku PTTK, obchodzili jeszcze jedną bardzo ważną datę. 29 marca 90. urodziny obchodził żeglarz, wodniak Ryszard Grzegorzewski, który na swym własnoręcznie zmodyfikowanym jachcie Nash 20, o dumnej nazwie Gniewko Radosław, przez ostatnie kilkanaście lat, co rocznie czynnie uczestniczy we wszystkich rejsach organizowanych przez KTŻ ZG PTTK.

2020

Komisja Turystyki Żeglarskiej ZG PTTK w 2020 roku odbyła dwa posiedzenia plenarne i udzieliła trzech konsultacji w formie ustaleń internetowych.

Już początek 2020 roku mocno zweryfikował roczny plan pracy KTŻ ZG PTTK. Postępująca pandemia koronawirusa spowodowała odwołanie marcowych Targów „Wiatr i Woda" i co za tym idzie – galę wręczenia laurów w konkursie „Nagroda Przyjaznego Brzegu". Nie odbyło się również planowane w tym terminie posiedzenie KTŻ ZG PTTK.

Przy wszystkich obostrzeniach i utrudnieniach KTŻ ZG PTTK przeorganizowała sposób realizacji przyjętych zadań, rozdzieliła je ponownie, kierując się tym razem indywidualnymi możliwościami i umiejętnościami pracy w sieci poszczególnych członków komisji. Przyniosło to bardzo szybko wymierne efekty: została przeprowadzona weryfikacja stanic wodnych i klubów żeglarskich PTTK.

Członkowie Komisji aktywnie brali udział w przygotowaniu corocznego Kalendarza Imprez Wodniackich PTTK, który został wydany w nakładzie 500 egzemplarzy i miał być w pierwszej kolejności dystrybuowany podczas warszawskich Targów „Wiatr i Woda" 2020. Niestety wprowadzone liczne obostrzenia związane z sytuacją epidemiologiczną zablokowały i te plany. Pocztą rozesłano lub rozdano w siedzibie CTW PTTK ponad połowę przygotowanego nakładu.

Pomimo ograniczonej liczby odbywających się w 2020 roku imprez wodnych, prowadzona była ulotkowa akcja informacyjna, przypominająca i zachęcająca do zdobywania odznak żeglarskich ŻOT i dziecięcych odznak „OPTYMISTEK" oraz odznak Polskich Szlaków Wodnych: Szlaku Wisły, Odry, Warty, Pętli Wielkopolskiej, Toruńskiej, Pętli Żuławskiej i Zalewu Wiślanego. Równocześnie bezpłatnie rozprowadzano specjalną publikację informacyjną dla komandorów rejsów, spływów i innych osób odpowiedzialnych za bezpieczeństwo podczas imprez wodnych organizowanych przez ogniwa PTTK.

Sześć istniejących referatów weryfikacyjnych Żeglarskiej Odznaki Turystycznej zweryfikowało łącznie 57 odznak ŻOT różnego stopnia, 115 odznak PSW oraz przyznało 43 odznaki „OPTYMISTEK". Promując idee i chcąc wyróżnić graficznie nowy konkurs KTŻ ZG PTTK – Żeglarska Rodzina, który w swym założeniu ma na celu popularyzację rodzinnego żeglarstwa turystycznego, przygotowano własnymi siłami logotyp konkursu.

Kontynuując przyjęty przez komisję wieloletni projekt „Poznajemy Polskie Szlaki Wodne", przy poluzowanych rygorach czasu pandemii, w okresie 4–25 lipca 2020 roku odbył się XXXXI Rejs Żeglarsko-Motorowodny PTTK „Gościńce kanału Elbląskiego i jez. Jeziorak". Pojezierze Iławsko-Ostródzkie, z honorowym patronatem prezesa PGW Wody Polskie i burmistrza Iławy. W rejsie, na 11 jednostkach udział wzięło 31 uczestników, żeglarzy i motorowodniaków z całej Polski, którzy chcieli poznać jeszcze nieznane przez nich zakątki Jezioraka, Pojezierza Ostródzkiego, Jez. Mały i Duży Szeląg, przepłynąć jedynym tunelem wodnym w Polsce. Komandor rejsu, Wojciech Skóra, za organizację i przeprowadzenie rejsu PTTK po Pojezierzu Iławsko-Ostródzkim otrzymał kolejny raz nagrodę Polskiego Związku Żeglarskiego „Błękitny Spinaker", w kategorii Najlepszy Rejs Śródlądowy Roku.

Ze względu na przepisy epidemiologiczne dotyczących pandemii COVID-19 nie odbył się planowany na koniec września Kurs i Zlot Instruktorów Turystyki Żeglarskiej PTTK w Pszczynie. Również z tego samego powodu Wojciech Skóra nie wziął udziału w ukraińskim Chersoniu w X regatach im. gen. M. Zaruskiego o Puchar Prezydenta RP.

W 2020 roku turyści wodniacy spod znaku PTTK świętowali ważną datę. 27 stycznia swe 90. urodziny obchodził przyjaciel, żeglarz, wodniak, wieloletni członek KTŻ ZG PTTK Wojciech Kuczkowski, autor książek i publikacji, przede wszystkim *Przewodnika dla żeglarzy po Wielkich Jeziorach Mazurskich*, który na wiele lat stał się prawie biblią szuwarowych żeglarzy. Inicjator i współorganizator projektu związanego z wejściem Polski do Unii Europejskiej „Powitanie Unii na Wodach Polski", który pokazywał i zapraszał zachodnich wodniaków na polskie wody.

Podczas ostatniego posiedzenia w 2020 roku, w listopadzie, w KTŻ ZG PTTK odbyła się uroczystość wręczenia Józefowi Kwaśniewiczowi Medalu 100-lecia urodzin Karola Wojtyły za zainicjowanie na terenie Olsztyna mszy żeglarskich, skupiających zawsze duże rzesze turystów wodniaków. Medal wręczał Maciej Grzemski. Informacje o wszystkich podjętych inicjatywach i zrealizowanych zadaniach, umieszczone zostały na stronie internetowej komisji – www.ktz.pttk.pl – oraz w Biuletynie KTŻ ZG PTTK nr 38 i 39.

Podsumowując działalność Komisji Turystyki Żeglarskiej ZG PTTK w 2020 roku, można stwierdzić, że przyjęty kierunek jej działania, przede wszystkim nakierowanie na promowanie żeglarstwa i turystyki wodnej wśród najmłodszych, pomimo wielu ograniczeń spowodowanych pandemią i wywołanym przez nią trudnościom finansowym Towarzystwa, powoli przynosi zakładane efekty. Również znajomość przepisów dotyczących spraw wodnych i rzetelna praktyka żeglarska dały o sobie znać podczas prac w Zespole ds. Turystyki Wodnej przy PGW Wody Polskie czy konsultacjach społecznych kilku projektów ustaw i rozporządzeń, sygnowanych przede wszystkim przez Ministerstwo Infrastruktury i Ministerstwo Rozwoju Technologii i Pracy.

2021

Komisja Turystyki Żeglarskiej ZG PTTK w 2021 roku odbyła dwa posiedzenia plenarne i pięć spotkań konsultacyjnych w formie ustaleń internetowych

Mocno limitowane środki finansowe przyznane komisji na działalność statutową, wymusiły niekonwencjonalne rozwiązania dotyczące jej działalności. Oparliśmy się przede wszystkim na konsultacjach telefonicznych i telekonferencjach.

W 2021 roku nie odbyły się marcowe Targi „Wiatr i Woda”, nie było więc okazji spotkać się z licznie przyjeżdżającymi na targi indywidualnymi żeglarzami oraz przedstawicielami klubów żeglarskich PTTK i wymienić się opiniami na temat zbliżającego się kolejnego nietypowego sezonu żeglarskiego, obarczonego wszystkimi ograniczeniami związanymi z pandemią COVID-19.

Pogarszająca się sytuacja ekonomiczna, mocno starzejąca się kadra programowa w klubach żeglarskich, zwłaszcza wchodzących w skład oddziałów PTTK zlokalizowanych przy zakładach pracy, mocno rzutuje na ich aktywność, wręcz gotowość do dalszej działalności. Zbliżająca się kampania wyborcza w PTTK i kończąca się kadencja komisji, wymogła na nas potrzebę ponownej, pełnej weryfikacji istniejących klubów żeglarskich i członków, na rzecz ustalenia liczby delegatów na Krajową Konferencję Turystyki Żeglarskiej PTTK. Zadanie to zostało zrealizowane i według posiadanego wykazu, w KKTŻ powinno wziąć udział 36 delegatów.

Pomimo skromnej liczby przeprowadzonych w 2021 roku imprez wodnych KTŻ ZG PTTK starała się utrzymywać stały kontakt z organizatorami rejsów i imprez żeglarskich, aby kontynuować ulotkową akcję informacyjną, przypominającą i zachęcająca do zdobywania odznak żeglarskich ŻOT i dziecięcych odznak Optymistek oraz odznak Polskich Szlaków Wodnych: Szlaku Wisły, Odry i Warty, Pętli Wielkopolskiej, Toruńskiej, Pętli Żuławskiej i Zalewu Wiślanego. Sześć istniejących referatów weryfikacyjnych Żeglarskiej Odznaki Turystycznej zweryfikowało łącznie 51 odznak ŻOT różnego stopnia, 122 odznak Polskich Szlaków Wodnych oraz zostały przyznane 29 odznaki Optymistek różnego stopnia.

11 grudnia w siedzibie CTW PTTK odbyła się ważna uroczystości związana z promocją Żeglarskiej Odznaki Turystycznej. Na uroczyste posiedzenie Komisji Turystyki Żeglarskiej, zostali zaproszeni żeglarze, którzy mogą poszczycić się zdobyciem największą liczbą powtórzeń Dużej Złotej Odznaki ŻOT.

Specjalnie przygotowane dyplomy, podkreślające to osiągnięcie otrzymali:

- Henryk Wolski – za 16 powtórzeń,
- Michał Pałczyński – za 15 powtórzeń,
- Ryszard Wabik – za 15 powtórzeń,
- Maciej Grzemski – za 4 powtórzenia,
- Marek Słodownik – za 4 powtórzenia,
- Józef Kwaśniewicz – za 2 powtórzenia.

W maju 2021 roku turyści wodniacy spod znaku PTTK ponieśli dużą stratę osobową. Po długiej i ciężkiej chorobie, odszedł na wieczną wachtę Wojciech Kuczkowski.

Kontynuując przyjęty przez komisję wieloletni projekt żeglarski „Poznajemy Polskie Szlaki Wodne”, po 15 latach nieobecności rejsów PTTK na Zalewie Koronowskim wybrano ten akwen jako doskonałe miejsce nadające się na kameralny, rodzinny rejs.

Jednak ograniczenia spowodowane pandemią koronawirusa COVID-19 mocno limitowały liczbę jednostek mogących wziąć udział w rejsie, który został przeprowadzony od 3 do 17 lipca 2021 roku pod nazwą LXII Rodzinny Rejs Żeglarsko-Motorowodny PTTK „Zalew Koronowski 2021”. Łącznie odliczyło się dziewięć jednostek pięć łodzi żaglowych i cztery motorowodne.

Ze względu na mocno ograniczoną możliwość wyboru miejsc postojowych na Zalewie, jego specyficzne ukształtowanie: bardzo niskie przejście pod mostem w kierunku Zamrzenicy, trasa rejsu musiała być tak przygotowana, aby uczestnicy nie musieli dwa razy nocować w tym samym miejscu, jak najmniej pływać swoim śladem, jak najwięcej odwiedzić przepięknych, cichych, zakątków Zalewu Koronowskiego. Komandor rejsu Wojciech Skóra za organizację i przeprowadzenie rejsu PTTK po Zalewie Koronowskim otrzymał wyróżnienie w konkursie Polskiego Związku Żeglarskiego „Błękitny Spinaker" w kategorii Najlepszy Rejs Śródlądowy Roku.

Po rocznej przerwie spowodowanej sytuacją epidemiologiczną w dniach 30 września–3 października 2021 roku odbył się XXXVII Kurs i Zlot Instruktorów Turystyki Żeglarskiej PTTK. Obostrzenia związane z sytuacją epidemiologiczną mocno ograniczyły wybór miejsca na przeprowadzenie tych przedsięwzięć. Wybrano ośrodek wypoczynkowy w Serpelicach. Blok zajęć obejmował wykład M. Grzemskiego na temat bezpieczeństwa na jachcie, pokaz środków bezpieczeństwa pośredniego i własnego żaglarzy, pirotechniki oraz środków i sposobów wzywania pomocy oraz podstaw meteorologii. W zajęciach wzięło udział dwoje kandydatów na Instruktorów Turystyki Żeglarskiej PTTK, reprezentujących dwa skrajnie odległe regiony Polski: Cieszyn i Olsztyn. Drugą część szkolenia, przeprowadzoną przez Wojciecha Skórę, uzupełniły zajęcia z udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej.

Jednocześnie wśród uczestników zlotu rozprowadzano specjalnie przygotowane wydawnictwo informacyjne kierowane do komandorów rejsów, spływów i innych osób odpowiedzialnych za bezpieczeństwo podczas imprez wodnych organizowanych przez ogniwa PTTK. W 76-stronnicowej broszurze *Zasady udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej – przyczyny i skutki możliwych zagrożeń występujących podczas uprawiania turystyki wodnej* omówiono obowiązujące przepisy prawne dotyczące sytuacji udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej, akcentując ich znaczenie i konsekwencje wynikające z ich nieprzestrzegania.

Po przeprowadzonej rozmowie kwalifikacyjnej przyjęto w poczet kadry żeglarskiej PTTK dwoje nowych instruktorów, którym wręczono odznaki instruktorskie i proporczyki turysty żeglarza PTTK. Łącznie KTŻ ZG PTTK współpracuje z około 120 Instruktorami Turystyki Żeglarskiej PTTK.

Awizowany podczas kursu i zlotu pomysł, aby ze środków prywatnych żeglarzy skupionych wokół PTTK ufundować nagrobek Wiesława Łagiewskiego, honorowego członka PTTK, przybrał konkretny kształt w postaci uchwały KTŻ ZG PTTK. W czasie grudniowego posiedzenia komisji postanowiono przeprowadzić zbiórkę funduszy, na które złożą się dobrowolne wpłaty darczyńców oraz kwoty z należnych delegacji członków KTŻ ZG PTTK. Szybko zebrane środki i sprzyjająca pogoda w styczniu 2022 roku pozwoliły na montaż pomnika, na którym, oprócz danych osobowych, umieszczono również tabliczkę z napisem „Członek Honorowy PTTK".

Późną jesienią razem z Działem promocyjno-programowym Biura ZG PTTK przystąpiono do prac związanych z opracowaniem projektu nowego plakatu Komisji Turystyki Żeglarskiej ZG PTTK. Prace zakończono, plakat wydrukowano w nakładzie 20 sztuk, w dwóch wielkościach.

W grudniu 2021 roku Komisja Turystyki Żeglarskiej ZG PTTK przygotowała i wydała Biuletyn nr 40, w którym zawarte zostały opisy wszystkich najważniejszych działań. Relacje z

większości tych wydarzeń zostały również zamieszczone na stronie internetowej www.ktz.pttk.pl.

2022

W marcu 2022 roku odbyło się jedno zdalne posiedzenie, pracującej w niezmienionym składzie Komisji Turystyki Żeglarskiej ZG PTTK. Omówiono na nim sprawy związane z dalszą promocją Polskich Szlaków Wodnych i odznak ŻOT oraz sytuacją na Ukrainie. Znaczne ograniczenia związane z wydatkami na promocję i dofinansowanie imprez, nałożone na administrację państwową, postawiły duży znak zapytania przy organizacji rejsu sztandarowego PTTK. Dofinansowanie rejsu po Szlaku Wielkich Jezior Mazurskich przez Państwowe Gospodarstwo Wodne „Wody Polskie" umożliwiałoby zorganizowanie w czterech mazurskich ekomarinach pikników ekologicznych, podczas których przede wszystkim miano zwrócić uwagę na czystość mazurskich jezior, promocje miejsc z bezpłatnym odbiorem nieczystości z jachtowych toalet chemicznych, segregacją śmieci i proekologicznych zachowań na szlakach wodnych. Niestety z powodu braku wystarczających środków finansowych nie udało się w pełni zrealizować harmonogram rejsu.

Niemniej jednak od 25 czerwca do 16 lipca 2022 roku odbył się XLIII Rejs Żeglarsko-Motorowodny PTTK „Wielkie Jeziora Mazurskie 2022 – Pływajmy w czystych wodach. Kampania edukacyjna", w którym udział wzięło 10 jednostek i 32 uczestników, w tym jedna jednostka z zaprzyjaźnionymi żeglarzami z Ukrainy. Podczas rejsu zwracano szczególną uwagę na dostępność miejsc z odbiorem nieczystości płynnych z jachtów, wyposażenie przystani, fachowość i chęć niesienia pomocy przez bosmanów, czy wreszcie na ofertę lokalnych IT, dostępność materiałów i oznakowanie szlaków tematycznych zlokalizowanych na trasie rejsu. Odwiedzono również miejsca na jeziorze Tyrkło, gdzie planowane jest jego tunelowe połączenie z jeziorem Buwełno i stworzenie w ten sposób Wielkiej Pętli Jezior Mazurskich. Kilka dni później w tym właśnie miejscu podpisano przez Ministerstwo Infrastruktury i PGW „Wody Polskie" oficjalną deklarację, która ma określić możliwe warianty wyznaczenia przebiegu trasy Pętli Mazurskiej. W ocenie uczestników rejsu był on bardzo udany i przyniósł wiele pozytywnych wrażeń odnoszących się do istniejącej infrastruktury i dobrze wyposażonych marin, przystani i bindug. Szkoda tylko, że wysokość opłat za pobyt na ich terenie przyjęła wręcz abstrakcyjny wymiar.

Podsumowując działalność Komisji Turystyki Żeglarskiej ZG PTTK w kadencji, można stwierdzić, że podejmowane działania, nakierowany przede wszystkim na promowanie żeglarstwa i turystyki wodnej wśród najmłodszych, pomimo wielu ograniczeń spowodowanych pandemią i wywołanych przez nią trudnościom finansowym Towarzystwa, powoli podnosić poziom zainteresowania żeglarstwem.

3.3. Centrum Turystyki Wodnej PTTK

Centrum Turystyki Wodnej PTTK jest centralną jednostką specjalistyczną działającą na podstawie Statutu PTTK, powołaną 1 czerwca 2007 roku Uchwałą nr 186/XVI/2007 Zarządu Głównego PTTK z dnia 12 maja 2007 roku w celu realizacji celów statutowych PTTK w zakresie rozwoju turystyki wodnej oraz stworzenia platformy współpracy komisji wodnych w celu zwiększenia efektywności ich pracy.

Siedziba CTW PTTK mieści się w wyremontowanej w 2010 roku siedzibie przy ul. Kasprowicza 40 w Warszawie. Nadzór nad CTW sprawuje Sekretarz Generalny ZG PTTK, a pracami kieruje Dyrektor, mający do pomocy webmastera strony internetowej www.polskieszlakiwodne.pl oraz osobę pracującą w sekretariacie. Wszyscy zatrudnieni są na podstawie umów cywilnoprawnych.

Każdego roku do siedziby CTW PTTK przybywa coraz więcej zainteresowanych turystyką wodną, chcących otrzymać materiały informacyjne dotyczące nie tylko Polskich Szlaków Wodnych, takie jak: mapy, przewodniki, informatory, foldery. Wiele z tych materiałów CTW PTTK pozyskuje wcześniej od oddziałów i klubów PTTK, regionalnych oraz lokalnych organizacji turystycznych czy otrzymuje od wystawców podczas targów branżowych. Wszystkie przekazywane są bezpłatnie, a towarzyszące temu rozmowy z pasjonatami turystyki wodnej przynoszą wiele ciekawych spostrzeżeń i zwracają uwagę na miejsca, które jeszcze nie zostały spopularyzowane, a niekiedy wręcz na zupełnie nieznane.

Wiele obostrzeń, wprowadzonych przez władze już na początku marca 2020 roku z powodu szybko rozwijającej pandemii koronawirusa sprawiło, że licznie do tej pory odwiedzana przez turystów, nie tylko wodniaków, siedziba CTW PTTK opustoszała. Obawy dotyczące przyszłości, stojące pod dużym znakiem zapytania wakacyjne plany, często także strach, spowodowały bardzo ograniczone zainteresowanie turystyką wodną i materiałami informacyjnymi, które do tej pory turyści wodniacy mogli bezpłatnie otrzymać w CTW.

Projekt „Bądź bezpieczny nad wodą i w górach – akcja informacyjno-edukacyjna”

Na początku 2017 roku został złożony do Ministerstwa Sportu i Turystyki wspólny wniosek CTW PTTK i COTG PTTK o dofinansowanie zadanie „Bądź bezpieczny nad wodą i w górach – akcja informacyjno-edukacyjna”. Projekt promujący zasady bezpiecznego przebywania na wodzie i nad nią oraz w górach, a także ich nauczający, był skierowany do uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych. Ogólna jego wartość wyniosła 332 557 zł, uzyskano dofinansowanie MSiT na kwotę 210 000 zł, a koszty wolontariatu wyniosły 15 825 zł. Zadanie zrealizowane było od 1 marca do 31 grudnia 2017 roku na terenie wybranych województw: kujawsko-pomorskiego, mazowieckiego oraz małopolskiego. W zajęciach udział wzięło około 3500 dzieci i młodzieży, przede wszystkim ze Szkolnych Kół Krajoznawczo-Turystycznych. Drugą grupą adresatów zadania była kadra społeczna przodowników, instruktorów, przewodników górskich i opiekunów szkolnych kół turystyczno-krajoznawczych, która podczas zajęć poszerzyła swą wiedzę i kwalifikacje w zakresie udzielania pierwszej pomocy przedlekarskiej oraz prawidłowego zachowania się w górach podczas zagrożenia lawinowego. Wszystkie te poczynania miały przede wszystkim zwiększyć świadomość zagrożeń, promować i wpajać szerokiemu odbiorcy zasady bezpiecznego uprawiania turystyki górskiej. Nie do podważenia jest również prewencyjny charakter, wysoki

poziom merytoryczny oraz zakres terytorialny szkolenia. Przeprowadzenie tak kompleksowych zajęć z umiejętności bezpiecznego zachowania się nad wodą i w górach pozwala na wysnucie wniosków, że akcja jest bardzo potrzebna społecznie, ważna z punktu widzenia bezpieczeństwa dzieci i młodzieży, a także pełni istotną rolę edukacyjną, której do tej pory nikt w tak systemowy sposób nie zaspokajał. Przynosi jednocześnie uznanie dla Towarzystwa za umiejętność zorganizowania i przeprowadzenia takich szkoleń.

W pierwszym półroczu 2018 roku CTW PTTK ponownie realizowało cykl zajęć związanych z kilkuletnim projektem „Bezpieczna woda". Pomimo że MSiT w ogłoszonym na 2018 roku otwartym konkursie ofert nie ujęło priorytetu związanego z bezpieczeństwem nad wodą, Centrum Turystyki Wodnej przeprowadziło, w całości pokrywając koszty, szkolenie z udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej dla dzieci i młodzieży z klas III–VIII w siedmiu szkołach na terenie województwa kujawsko-pomorskiego i wielkopolskiego. Podczas ośmiu dni szkoleniowych w zajęciach udział wzięło 873 uczniów, które dodatkowo otrzymały małe apteczki pierwszej pomocy, czepki kąpielowe, malowanki i komiksy dotyczące udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej oraz certyfikaty Młodszego Asystenta Ratownika Medycznego.

Wszystkie te działania, prowadzone przez CTW PTTK w okresie przedwakacyjnym, w znacznym stopniu podniosły wśród dzieci i młodzieży świadomość istniejących niebezpieczeństw i zagrożeń oraz nauczyły ich prawidłowego zachowania się w przypadku zaistniałego niebezpieczeństwa.

Już drugi rok z rzędu w 2019 roku Ministerstwo Sporu i Turystyki jako instytucja ustawowo powołana do zapewnienia działań związanych z zapobieganiem niekorzystnym zjawiskom zagrażających bezpieczeństwu pobytu dzieci i młodzieży nad wodą i na niej, nie znalazło uzasadnienia dla umieszczenia takiego priorytetu w ogłaszanych przez siebie corocznie konkursach na realizacje zadań publicznych. CTW przygotowało i złożyło dwa podobne projekty dotyczące zajęć z nauki udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej. Jeden ogłoszony był na Portalu Organizacji Pozarządowych (NGO) i dotyczący zadań na terenie Gminy Łomianki, drugi opublikowano na stronie Funduszu Inicjatyw Obywatelskich (FIO). Niestety przy ogromnej liczbie złożonych wniosków, żaden z nich nie uzyskał akceptacji.

Niemniej jednak takie szkolenia, wyłącznie dla kadry instruktorskiej PTTK, odbyły się podczas:

- kursu instruktorów kajakowych koło Działoszyna,
- kursu i zlotu Instruktorów Turystyki Żeglarskiej PTTK w Soczewce,
- kursu instruktorów kajakowych w Bodzentynie.

Każdorazowo w zajęciach udział wzięły grupy około 40–60-osobowe.

Po akceptacji na początku 2020 roku przez Ministerstwo Rozwoju, Pracy i Technologii projektu „Bezpieczna woda" CTW PTTK uzyskało na jego realizację dofinansowanie w wysokości 230 000 zł. Niestety rygorystyczne przepisy dotyczące pandemii nie pozwoliły na realizację tego zadania. Wprowadzona w szkołach nauka zdalna i brak możliwości przewidzenia sytuacji epidemiologicznej w okresie powakacyjnym zmusiły CTW, do rezygnacji z dotacji.

Nagroda Przyjaznego Brzegu

Celem konkursu jest kształtowanie w społecznej świadomości wartości polskich wód i znaczenia właściwego zagospodarowania ich brzegów z myślą o wodniakach. Konkurs polega na honorowaniu osób fizycznych i prawnych, których koncepcje i działania najlepiej służą temu celowi.

W 2018 roku na ręce sekretarza jury wpłynęły 42 nominacje do konkursu Nagrody Przyjaznego Brzegu za 2018.

Przyznano Grand Prix – z Nagrodą Ministra Sportu i Turystyki dla Ligi Morskiej i Rzecznej z Gdańska za stulecie wszechstronnej edukacji Polaków w sprawach morskich i wód śródlądowych oraz nagrodzono 13 laureatów.

Laur XV-lecia NPB:

- Związek Miast i Gmin Nadnoteckich – Nakło nad Notecią za konsekwentną pracę na rzecz popularyzacji szlaku Noteci i Wielkiej Pętli Wielkopolski,
- Miasto Ślesin za stworzenie imponującego ośrodka animacji turystyki wodnej,
- Miasto Szczecin za konsekwencję w otwieraniu Polski na morze.

Szczególne podziękowania za współpracę przy XV edycjach NPB skierowano do Polskiego Związku Żeglarskiego i Muratora Expo.

W XVI edycji NPB wpłynęło 29 zgłoszeń za rok 2019. Szczegółowo opracowane wnioski kandydatów, poszerzone dodatkowo o informacje z Internetu, zostały przesłane członkom jury w wersji elektronicznej.

Przyznano Grand Prix z Nagrodą Ministra Sportu i Turystyki zdobyło Miasto Płock – za konsekwentne tworzenie nowoczesnej infrastruktury płockiego brzegu Wisły i wspieranie turystyki i sportów wodnych na Zalewie Włocławskim.

Nagrody trafiły także do rąk 12 laureatów. Przygotowano też dyplom-wyróżnienie dla Polskiej Organizacji Turystycznej za 20 lat wspierania turystyki wodnej i długoletni patronat nad konkursem o Nagrodę Przyjaznego Brzegu.

Niestety z powodu panującej pandemii koronawirusa, w ostatniej chwili odwołano Targi „Wiatr i Woda", które miały się odbyć 12–15 marca 2020 roku.

Nieprzewidywalna sytuacja epidemiologiczna i często zmieniające się kryteria obostrzeń znacznie utrudniały podjęcie decyzji o czasie i miejscu wręczeniu laurów NPB. Wyśmienitą okazją stały się rozgrywane w Płocku 50. Regaty Wrzosu i Prezydenta Miasta Płocka, tym bardziej, że Miasto Płock zostało wyróżnione w tej edycji laurem GRAND PRIX. Dnia 5 września 2020 roku na terenie Klubu Żeglarskiego PTTK „Morka", na przepięknie odrestaurowanych płockich bulwarach, zgromadzili się przedstawiciele wszystkich klubów żeglarskich zlokalizowanych nad Zalewem Włocławskim i większość laureatów konkursu Nagroda Przyjaznego Brzegu, by uczestniczyć w najdłużej bez przerwy rozgrywanych regatach żeglarskich w Polsce. Przy dobrej pogodzie i we wspaniałej atmosferze laureaci zostali nagrodzeni dyplomami i nagrodami rzeczowymi, a dzięki uprzejmości prezydenta Płocka po uroczystości udali się na prawie dwugodzinną wycieczkę, pokazującą historyczne miejsca i zabytki królewskiego Płocka.

1 czerwca 2021 roku odbyło się posiedzenie jury XVII edycji konkursu „Nagroda Przyjaznego Brzegu" za rok 2020.

Nagrodę Grand Prix otrzymało Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie za realizację i oddanie do użytku Śluzy Guzianka II, obiektu tak długo wyczekiwanego przez wodniaków. Dyplomy otrzymało także 16 laureatów.

14 sierpnia 2021 roku na toruńskim Bulwarze Filadelfijskim, podczas V Finału Festiwalu Wisły, odbyła się uroczysta gala wręczenia laurów konkursu Nagroda Przyjaznego Brzegu. Atrakcyjność miejsca, życzliwość władz miejskich i bardzo ładna pogoda dopełniły magii pobytu w królewskim Toruniu. Urząd Miejski z Prezydentem Miasta Michałem Zaleskim bardzo się starali, aby laureaci konkursu czuli się jak najlepiej.

W XVIII edycji konkursu Nagroda Przyjaznego Brzegu za rok 2021 jury zadecydowało, że Grand Prix konkursu z dyplomem i statuetką Ministra Sportu i Turystyki otrzyma Miasto Grudziądz za harmonijne podkreślenie wiślanego charakteru Miasta. Dodatkowo nagrodzono jeszcze 15 podmiotów i osób fizycznych za wyróżniający się wkład w rozwój i promocje nad wodnych atrakcji i infrastruktury turystycznej.

Korzystając z życzliwości Urzędu Miejskiego w Grudziądzu, 5 czerwca 2022 roku, na scenie głównej grudziądzkiej mariny odbyła się gala wręczania laurów XVIII edycji konkursu Nagrody Przyjaznego Brzegu.

Konsultacje projektowanych aktów prawnych i ocena ich skutków dla turystyki wodnej

CTW PTTK jest z ramienia PTTK partnerem merytorycznym do współpracy z resortami właściwymi w zakresie regulacji prawnych dotyczących turystyki oraz infrastruktury wodnej: Ministerstwo Infrastruktury – Departament Gospodarki Wodnej i Żeglugi Śródlądowej oraz Ministerstwo Spotu i Turystyki – Departament Turystyki, z Polską Organizacją Turystyczną w zakresie promocji turystyki wodnej, Państwowym Gospodarstwem Wodnym Wody Polskie, Polskim Związkiem Żeglarskim i Polskim Związkiem Kajakowym. CTW PTTK współdziała z instytucjami naukowymi i szkolnymi, takimi jak: Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy – Instytut Geografii, Katedra Rewitalizacji Dróg Wodnych – prof. Zbigniew Babiński, Zespół Szkół Żeglugi Śródlądowej im. kmdr B. Romanowskiego, Nakło nad Notecią – kpt. mgr inż. Grzegorz Nadolny.

Centrum Turystyki Wodnej PTTK zajmowało się przede wszystkim dwoma głównymi obszarami zagrożeń ograniczających poprawny rozwój i zapewnienie pełnego bezpieczeństwa turystyki wodnej w Polsce.

Pierwszy z nich to niedostateczne zabezpieczenie ratownicze polskiego wybrzeża, realizowanego przez SAR, a zwłaszcza braku odpowiedniej liczby śmigłowców ratowniczych mogących skutecznie nieść pomoc w przypadku zagrożeń. Dotyczy to przede wszystkim pasa przybrzeżnego Polski.

Drugi obszar to proponowane zmiany w projekcie ustawy – Prawo wodne, związane z podniesieniem kosztów śluzowania, wysokości opłat za wodę pitną (ze studni głębinowych), a zwłaszcza naliczania tzw. opłaty dennej – tzn. podatku od obiektów i urządzeń zlokalizowanych na wodzie, a służących rekreacji, turystyce wodnej i sportom wodnym. Przedstawiono negatywną opinię i możliwe fatalne skutki podniesienia takich opłat. Niestety wszelkie konsultacje społeczne i akcje internetowe zainteresowanych wysokością opłat podmiotów, liczne postulaty wysyłane na ręce Ministra Środowiska nie przyniosły żadnego skutku. Pomimo że ustawa – Prawo wodne uchwalona została przez sejm 20 lipca 2017 roku, rozporządzenie w sprawie wysokości jednostkowych stawek opłaty rocznej za użytkowanie

gruntów pokrytych wodami zostało ogłoszone w Dzienniku Ustaw dopiero 28 grudnia 2017 roku, a weszło w życie 1 stycznia 2018 roku. Taki terminarz ogłoszenia szczegółowych i bardzo niekorzystnych dla turystyki wodnej cenników zupełnie uniemożliwił jakąkolwiek reakcję zainteresowanych podmiotów.

Powodem do satysfakcji jest fakt, że działania CTW PTTK są widoczne, a przede wszystkim skuteczne. Wieloletnia działalność Wojciecha Skóry na rzecz rozwoju turystycznej żeglugi śródlądowej i zagospodarowania brzegów, opracowanie licznych opinii i wniosków, udział w konsultacjach społecznych różnorodnych projektów ustaw i rozporządzeń, przyczyniło się do tego, że w listopadzie 2017 roku został on powołany jako ekspert do Zespołu Ekspertów Parlamentarnego Zespołu Rozwoju Dróg Wodnych przy Senacie RP i ponownie zaproszony do jego składu w 2020 roku.

Jest także członkiem Międzystowarzyszeniowego Zespołu Konsultacyjnego ds. nowelizacji ustawy – Prawo wodne, zajmującego się uregulowaniem sprawy wysokości podatku od terenów zalanych wodami. Konsultacje dotyczą przede wszystkim wysokości podatku, jaki zobowiązani są płacić dzierżawcy czy gestorzy przystani żeglarskich i stanic kajakowych.

Wojciech Skóra w czerwcu 2020 roku został powołany na przewodniczącego Zespołu ds. Turystyki Wodnej przy Prezesie PGW Wody Polskie, w którego skład weszli zaproszeni eksperci z całej Polski, reprezentujący środowiska zajmujące się turystyką wodną w szerokim tego słowa znaczeniu.

Dyrektor CTW PTTK w lutym 2021 roku uczestniczył w końcowych pracach związanych z dopracowaniem wniosku o włączenie kwalifikacji – „Projektowanie, znakowanie i odnawianie szlaków turystycznych" do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Wniosek został zatwierdzony przez ZG PTTK i wysłany do Ministerstwa Sportu i Turystyki w celu dodatkowych konsultacji przez inne zainteresowane podmioty. Jest w dalszym ciągu procedowany.

Jeszcze pod koniec 2020 roku CTW PTTK zwróciło się do marszałka Senatu RP z pismem w sprawie objęcia patronatem honorowym obchodów 80. rocznicy śmierci Mariusza Zaruskiego. Patronat został przyznany. Niestety w kwietniu 2021 roku z powodu znacznych ograniczeń przy przekraczaniu granicy, spowodowanych nasileniem się pandemii, niemożliwy stał się wyjazd polskiej delegacji na chersoński cmentarz, miejsce symbolicznej mogiły generała. Jednakże we wrześniu 2021 roku w Chersoniu odbyły się coroczne regaty żeglarskie im. generała Mariusza Zaruskiego o Puchar Prezydenta RP i, jak co roku, Wojciech Skóra wziął udział w regatach i rocznicowych uroczystościach. Obecna była również delegacja polskiego konsulatu w Odessie, z panią konsul na czele. Rocznicowe obchody zakończyło wspólne złożenie kwiatów na symbolicznej mogile M. Zaruskiego, w której brali udział przedstawiciele konsulatu, chersońskiej Polonii, reprezentanta CTW PTTK, uczestnicy regat i mieszkańcy miasta.

W listopadzie został rozesłany list z podziękowaniami Kancelarii Prezydenta RP dla chersońskiej Polonii i CTW PTTK za współorganizację kwietniowych uroczystości obchodów 80. rocznicy śmierci gen. M. Zaruskiego i czynny udział we wrześniowych regatach żeglarskich im. gen. Mariusza Zaruskiego o Puchar Prezydenta RP.

Odznaki

W 2017 roku CTW PTTK będąc dysponentem i weryfikatorem odznak Polskich Szlaków Wodnych zweryfikowało 108 odznak, w tym 19 odznak w stopniu złotym i 11 w stopniu srebrnym szlaku Wielkiej Pętli Wielkopolskiej, 7 odznak złotych za przepłyniecie Pętli Toruńskiej, 5 złotych i srebrnych odznak za przepłynięcie szlaku Odry oraz 15 złotych i 21 za przepłyniecie szlaku Warty. Szczególnie ważnym i uroczystym momentem było wręczenie u stóp Pomnika Obrońców Wybrzeża na Westerplatte, jednej honorowej, siedmiu złotych i trzech srebrnych odznak uczestnikom XXXVIII Ogólnopolskiego Rejsu Żeglarskiego PTTK „Królowa Wisła 2017". Jeszcze w tym samym miejscu, kilkanaście dni później, tym razem uczestnikom spływu kajakowego Vistuliada 2017 wręczonych zostało cztery złote i sześć srebrnych odznak „Szlak Wisły". Rozprowadzono wśród indywidualnych żeglarzy przez Oddział Stołeczny PTTK około 150 dzienniczków „Polskie Szlaki Wodne".

W 2018 roku podczas wielu imprez związanych z turystyką wodną CTW PTTK intensywnie propagowało idee zdobywania odznak Polskich Szlaków Wodnych. Świeżo opracowana ulotka o atrakcyjnym wyglądzie spotkała się z zainteresowaniem ponad 1000 osób. Została również rozkolportowana w liczbie 550 sztuk poprzez oddziały i kluby wodne PTTK. Dzięki tym działaniom, przekładającym się na coraz większe zainteresowanie wodniaków nie tylko z Polski, spędzaniem czasu wolnego na wodzie, do końca roku zostały weryfikowane 183 odznaki Polskich Szlaków Wodnych. Najwięcej, bo aż 121 dotyczyło Wielkiej Pętli Wielkopolskiej (99 odznak złotych i 22 srebrne), potem odznaki Szlaku Wisły (24 złote i 9 srebrnych), odznaki Szlaku Odry (7 złotych i 5 srebrnych), dalej Pętli Żuławskiej i Zalewu Wiślanego (7 złotych, 3 srebrne), Szlaku Warty (1 złota, 2 srebrne) oraz Pętli Toruńskiej (dwie złote, dwie srebrne). Dodatkowo na wniosek CTW PTTK nadano Honorowe Odznakami Pętli Wielkopolskiej trzem osobom, a jednej przyznano Honorową Odznakę Szlak Wisły.

Do końca 2019 roku weryfikowano i przyznano 87 odznak Polskich Szlaków Wodnych, różnego stopnia i za przepłynięcie różnych szlaków wodnych. Pojawił się pierwszy rekordzista – kajakarz z Poznania, który stał się pierwszym zdobywcą wszystkich odznak i stopni odznak Polskich Szlaków Wodnych.

W 2020 roku zweryfikowano 17 złotych odznak Szlak Wisły, 53 złote odznaki Szlak Pętli Wielkopolskiej, 21 złotych odznak Odry, 23 złote odznaki Pętla Żuławska i Zalew Wiślany. Zweryfikowano również 47 srebrnych odznak różnych szlaków oraz przyznano 11 odznak honorowych: 6 odznak za Szlak Wisły, dwie za Szlak Odry i trzy za Szlak Warty.

Trwająca w 2021 roku pandemia COVID-19 mocno ograniczyła aktywność turystyczną na Polskich Szlakach Wodnych. Ze względu na liczne obostrzenia preferowano przede wszystkim krótkie, dwu i trzydniowe wypady nad wodę. Zaważyło to na liczbie zweryfikowanych odznak: przyznano tylko 24 złote i 37 srebrnych odznak różnych szlaków.

Wydawnictwa

W styczniu 2018 został wydany po raz ósmy, w nakładzie 2000 egzemplarzy, Kalendarz Imprez Wodniackich PTTK. Wydawnictwo zostało rozesłane do oddziałów i klubów wodnych PTTK w Polsce, a w pozostałej części rozkolportowany podczas targów i imprez wodniackich. Modyfikacją modelu kolportażu jest coroczne umieszczanie Kalendarza Imprez Wodnych PTTK w wersji elektronicznej na wszystkich dostępnych portalach internetowych PTTK.

W lutym 2019 roku został wydany po raz dziewiąty, w nakładzie 1500 egzemplarzy, Kalendarz Imprez Wodniackich PTTK.

W lutym 2020 roku został wydany po raz dziesiąty, w nakładzie 500 egzemplarzy, Kalendarz Imprez Wodniackich PTTK. Z założenia w większości miał być rozkolportowany podczas Targów „Wiatr i Woda", z powodu ich odwołania pozostał do dyspozycji CTW PTTK. Potem częściowo rozesłano go do oddziałów i klubów wodnych PTTK oraz przekazano zainteresowanym turystom wodniakom podczas ich wizyt w siedzibie Centrum zdecydowało o równoczesnym umieszczaniu Kalendarza w wersji elektronicznej na stronie głównej PTTK oraz CTW PTTK.

W 2021 roku i 2022 roku opracowany Kalendarz Imprez Wodnych PTTK przygotowano wyłącznie w wersji elektronicznej i udostępniono na portalach internetowych PTTK.

Centrum Turystyki Wodnej PTTK już od kilku lat funduje specjalną nagrodę za wydawnictwa związane z turystyką wodną podczas Ogólnopolskiego Przeglądu Książki Turystycznej i Krajoznawczej w Poznaniu. W roku 2017 wyróżniono wydawnictwo Stapis z Katowic za publikację *Na fali i pod prąd. Pełna autobiografia* Aleksandra Doby. Także, za prace związane z tematyką wodną przyznaje specjalną nagrodę w Młodzieżowym Konkursie Krajoznawczym „Poznajmy Ojcowiznę". W 2017 roku wyróżniono pracę *Tam, gdzie Tanew płynie z wolna* autorstwa Martyny Kotulskiej, Anny Pędziwiatr i Krystiana Padiaska.

Specjalną nagrodę za wydawnictwa związane z turystyką wodną przyznaje się podczas Ogólnopolskich Przeglądów Książki Turystycznej i Krajoznawczej w Poznaniu. W roku 2018 wyróżniono wydawnictwo PORTA MARE, Pomorskiej Witryny Wydawniczo-Reklamowej z Gdyni, za publikację *Gdynia morzem pachnąca* Jerzego Drzemczewskiego i Haliny Wasielke-Cieślak.

Także za prace związane z tematyką wodną, CTW PTTK przyznało specjalną nagrodę w Młodzieżowym Konkursie Krajoznawczym „Poznajmy Ojcowiznę". W 2019 roku wyróżniono pracę „Moja mała ojczyzna – wycieczka hydrologiczna" Szymona Wasilewskiego.

W 2020 roku wyróżniono Muzeum Nurkowania z Warszawy, za publikację *Nurkowie Marynarki Wojennej RP 1919–1939 w fotografii* Kariny Kowalskiej i Wiesława Wachowskiego. Ze względu na brak możliwości przyjazdu laureatów do Poznania, na zaproszenie CTW PTTK, w jego siedzibie w Warszawie, autorom nagrodzonego wydawnictwa został uroczyście wręczony dyplom i statuetka przeglądu.

W 2021 roku wyróżniono Wydawnictwo REGION Jarosława Ellwarta z Gdyni za publikację *Kaszuby – regionalnik dla turystów* Jarosława Ellwarta. Ze względu na trwającą pandemię i niemożność przyjazdu laureatów nagrody i wyróżnienia zostały przez Centralną Bibliotekę PTTK przesłane pocztą.

Wydarzenia

Przez cały 2017 rok w PTTK były realizowane przedsięwzięcia związane z hasłem programowym Towarzystwa „Wisła łączy". CTW zainaugurowało obchody wydaniem jeszcze w lutym plakatu promującego Rok Wisły w formacie B2 i nakładzie 250 egzemplarzy. Nakład został rozdysponowany do oddziałów i klubów PTTK na terenie całego kraju, przede wszystkim wzdłuż Wisły. Kilkadziesiąt egzemplarzy zostało rozdane podczas rejsu Wisłą.

Wspólnie z Komisją Środowiskową, CTW PTTK było współorganizatorem konkursu plastycznego „Rzeka Wisła”, którego rozstrzygnięcie wyłoniło 14 laureatów i wyróżnionych, a rozdanie nagród odbyło się w siedzibie Zarządu Głównego PTTK. CTW PTTK zrefundowało koszty przyjazdu laureatów konkursu i opiekunów ze swojego budżetu, a także ufundowało specjalną nagrodę dla wybranej pracy plastycznej: dla Aleksandry Katy z Białaczowa, w kategorii klas IV–VI.

Jednym z elementów obchodów Roku Gen. M. Zaruskiego był ogłoszony dla młodzieży konkurs „Selfie z Generałem”, w całości przygotowany i przeprowadzony przez CTW PTTK. Celem konkursu było znalezienie przez młodzież szkół podstawowych i średnich jak największej liczby miejsc związanych z osobą generała (pomniki, tablice, ulice, jednostki pływające itp.) i zrobienie sobie selfie na tle tego miejsca. W konkursie udział wzięły 23 osoby, a zwycięzca mógł się pochwalić 19 zdjęciami zrobionymi na terenie nie tylko Polski. Nagrodą w konkursie były okazałe albumy poświęcone historii żeglarstwa, ufundowane przez CTW PTTK, dodatkowo laureaci trzech pierwszych miejsc wzięli udział we wrześniowym jednodniowym rejsie po Zatoce Gdańskiej, na pokładzie jednego z ostatnich istniejących drewnianych keczów gaflowych sts „Generał Zaruski”.

W siedzibie Centrum Olimpijskiego, 29 listopada 2017 roku, odbyła się Gala Żeglarska PZŻ, podczas której podsumowano i oceniono przebieg obchodów Roku Gen. Zaruskiego. Tam też zostali nagrodzeni laureaci konkursu PZŻ „Błękitny Spinaker”, w kategorii „najlepszy rejs śródlądowy roku”, nagrodę odebrał Wojciech Skóra, za organizację i przeprowadzenie bardzo trudnego nawigacyjnie rejsu „Królowa Wisła 2017”.

11 listopada 2017 roku w Soczewce nad Zalewem Włocławskim odbyła się coroczna konferencja i narada polskiego środowiska kajakowego. Uczestniczyli w nich przedstawiciele władz Polskiego Związku Kajakowego, Stowarzyszenia Instruktorów i Trenerów Kajakarstwa oraz Komisji Turystyki Kajakowej ZG PTTK. Opracowana i przedstawiona przez Wojciecha Skórę koncepcja zmian w oznakowaniu szlaków kajakowych wywołała żywą dyskusję i została w pełni zatwierdzona odpowiednimi pismami przez wszystkie zainteresowane strony. Następnie przygotowano projekty znaków kajakowych i przesłano je z projektem uchwały do zatwierdzenia przez ZG PTTK. Do załatwienia pozostała jeszcze sprawa zatwierdzenia przygotowanego projektu programu szkoleń na znakarza kajakowego.

W styczniu 2018 roku w siedzibie Centrum Turystyki Wodnej PTTK odbyło się posiedzenie Zarządu Głównego PTTK. Wielu członków ZG PTTK miało okazję po raz pierwszy być w siedzibie CTW, poznać jej lokalizację i możliwości oraz zauważyć pewne braki w wyposażeniu siedziby.

Wojciech Skóra w 2019 roku brał udział w trzech posiedzeniach Parlamentarnego Zespołu Rozwoju Dróg Wodnych w charakterze eksperta. P podczas tych narad omawiano przede wszystkim propozycje zmian w ustawie – Prawo wodne, w części dotyczącej uprawiania turystyki na wodach śródlądowych.

W czerwcowym wydaniu miesięcznika „Żagle” został opublikowany duży, trzystronicowy artykuł autorstwa Wojciecha Skóry „Nie tylko Mazury – 13 akwenów alternatywnych”, opisujący i zapraszający na inne, mniej czy bardziej znane, ale bardzo urokliwe wodniacko miejsca na mapie Polski.

Już dziewiąty raz Wojciech Skóra, reprezentując turystów wodniaków spod znaku PTTK, w połowie września 2019 roku uczestniczył w ukraińskim Chersoniu w regatach im.

gen. M. Zaruskiego o Puchar Prezydenta RP. Podsumowanie regat jest zawsze bardzo uroczyste, połączone z wręczaniem licznych nagród i wyróżnień, i odbywa się na naddnieprzańskich reprezentacyjnych bulwarach. Wojciech Skóra podczas tej uroczystości zawsze przypomina postać gen. M. Zaruskiego i podkreśla rolę, jaką w wyszkoleniu całej rzeszy nie tylko polskich żeglarzy odegrał generał.

W listopadzie 2019 roku dyrektor CTW PTTK został zaproszony do udziału w Konferencji „Turystyka Wodna na polskim odcinku MDW E70", zorganizowanej przez Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego i sygnatariuszy porozumienia „Rewitalizacja Międzynarodowej Drogi Wodnej E70". Reprezentował CTW PTTK, przygotował prezentację i poprowadził jeden z paneli dyskusyjnych na temat „Uroków i atrakcji drogi wodnej MDW E7070". W prezentacji pokazał i omówił, jak wygląda infrastruktura brzegowa zachodnich i polskich dróg wodnych.

Bardzo ograniczona w 2020 roku poprzez pandemię działalność programowa CTW PTTK spowodowała podjęcie nieszablonowych kroków. Rozpoczęto trzy bardzo czasochłonne projekty dotyczące cyfryzacji posiadanych zasobów archiwalnych, obejmujących historię Komisji Turystyki Żeglarskiej, od jej formalnego powołania w 1955 roku (wcześniej to była Komisja Wodna, wspólna dla żeglarzy, kajakarzy i nurków), CTW PTTK oraz morskich jachtów PTTK.

Mnogość skompletowanych dotychczas dokumentów i ich zły stan techniczny mają zasadniczy wpływ na czas, jaki będzie potrzebny do pełnej obróbki cyfrowej i przygotowania chronologicznych katalogów odnoszących się do poszczególnych wydarzeń. Wstępnie założony termin zakończenia prac – koniec 2021 roku – nie został utrzymany.

W 2020 roku podpisana została umowa z Polską Fundacją Morską – Morską Biblioteką Cyfrową, dotycząca umieszczenia Biuletynu KTŻ ZG PTTK w zakresie numerów 1–39 oraz Kalendarza Imprez Wodniackich 2011–2020 w zbiorach MBC. W umowie zagwarantowano, że PTTK zachowuje pełne prawa autorskie i majątkowe do wszystkich udostępnionych publikacji. Obecnie zasoby cyfrowe, których digitalizacją oraz administrowaniem zajmuje się Polska Fundacja Morska, znajdują się w wydzielonych Kolekcjach Morskich Śląskiej Biblioteki Cyfrowej (od 23 maja 2018 roku) i Zachodniopomorskiej Biblioteki Cyfrowej „Pomerania" (od września 2019). Są również udostępniane w Europejskiej Bibliotece Cyfrowej Europeana. Wszystkie te materiały są również dostępne w wersji papierowej i cyfrowej w zasobach Centralnej Biblioteki PTTK i Centrum Turystyki Wodnej PTTK.

Mając do dyspozycji zbiory własne i identyfikując się z ideałami głoszonymi przez Mariusza Zaruskiego, w kwietniu 2020 roku (i uwzględniwszy brak możliwości realizacji projektu „Bezpieczna woda"), CTW przygotowało i złożyło do Narodowego Centrum Kultury, w ramach zadania Kultura w Sieci, projekt „Generał Zaruski, jakiego nie znacie". Jego istotą była popularyzacja postaci wielkiego Polaka, człowieka zasłużonego w wielu dziedzinach, aktywnego w licznych aspektach życia społecznego i kulturalnego. W związku z tym, że w 2021 roku była obchodzona 80. rocznica śmierci Mariusza Zaruskiego, byłaby to doskonała okazja do przybliżenia i przypomnienia sylwetki tego człowieka, który miał ogromne zasługi zarówno dla środowiska żeglarskiego, jak i ratownictwa górskiego. Celem projektu było zwrócenie uwagi na jego dokonania i przypomnienie jego sylwetki głównie młodemu pokoleniu, gdyż, pomimo wielu zasług, Mariusz Zaruski nie jest postacią szczególnie istniejącą

w świadomości Polaków. Niestety przy ogromnej liczbie złożonych wniosków projekt CTW PTTK nie uzyskał ostatecznej akceptacji, choć znalazł się na liście rezerwowej.

Wczesną wiosną 2020 roku, w czasie szerzącej się pandemii koronawirusa, Centrum Turystyki Wodnej PTTK zorganizowało internetowy konkurs Król Wiedzy Żeglarskiej 2020. Z założenia miał na celu wypromowanie strony www.polskieszlakiwodne.pl i uzyskanie wysokiej ekspozycji logotypu CTW PTTK w środowisku wodniackim. Poprzez współdziałanie z portalami i stronami internetowymi biorącymi już wcześniej udział w akcji „Rok Prasy Morskiej" (11 partnerów) oraz grupami profilowymi na Facebooku dotarliśmy z przekazem na temat CTW PTTK i jego strony do wielu nowych użytkowników Internetu, zainteresowanych aktywnością na wodzie. Dodatkowo chęć współpracy przy przeprowadzeniu konkursu, na zasadzie linkowania do strony internetowej CTW, wyraziła grupa facebookowa Żeglarstwo.info. Konkurs, który był adresowany do szerokiego grona odbiorców, cieszył się bardzo dużym zainteresowaniem ze strony internautów. Wzięło w nim udział ponad 1200 uczestników, a w każdym kolejnym etapie przychodziło po kilkaset odpowiedzi na pytania przygotowane przez CTW PTTK. Z powodów epidemicznych odwołano listopadowe targi w Łodzi, a wobec sytuacji nasilenia się pandemii i zwielokrotnienia liczby zakażeń CTW zmuszone było, w trosce o laureatów i sponsorów, odwołać również uroczystość wręczenia dyplomów w siedzibie CTW PTTK. Ze względu na zbliżający się termin ogłoszenia drugiej edycji konkursu, której start zaplanowany został na grudzień, dyplomy, nagrody książkowe i rzeczowe zostały laureatom I edycji wysłane pocztą.

Wczesną wiosną 2021 roku, w czasie dopiero rozwijającego się nowego wariantu koronawirusa, Centrum Turystyki Wodnej PTTK zorganizowało II edycję internetowego konkursu Król Wiedzy Żeglarskiej 2021. Kolejna odsłona miała na celu utrwalenie w przeglądarkach internetowych bardzo wysokiej pozycji w odsłonach strony www.polskieszlakiwodne.pl i potwierdzenie szerokiej znajomości logotypu CTW PTTK w środowisku wodniackim. Bardzo wysoko oceniana I edycja konkursu pozwalała sądzić, że współdziałanie z portalami i stronami internetowymi oraz grupami profilowymi na Facebooku umożliwiło dotarcie z przekazem na temat CTW PTTK i jego strony do wielu nowych użytkowników Internetu, zainteresowanych aktywnością na wodzie. Dodatkowo chęć kontynuacji współpracy przy przeprowadzeniu konkursu wyraziła grupa facebookowa Żeglarstwo.info.

W drugiej edycji wzięło udział około 2000 uczestników. Konkurs w ocenie uczestników miał duże walory edukacyjne i poznawcze, dotyczące historii żeglarstwa i szerzej – turystyki wodnej. Był ciekawą alternatywą wypełnienia wolnego czasu, szczególnie w sytuacji wprowadzania wielu ograniczeń w mobilności. Wszystkie nagrody rzeczowe pochodziły od partnerów zewnętrznych, którzy oceniając przebieg i zasięg konkursu bardzo chętnie wyrazili gotowość sponsorowania następnych edycji konkursu Król Wiedzy Żeglarskiej.

Udana współpraca przy realizacji konkursu i wysoka ocena ze strony sponsorów może skutkować zbudowaniem trwałych więzi z partnerami i rozwinięciem tej współpracy przy okazji realizacji innych projektów CTW. Również tym razem pandemia COVID-19 okazała się silniejsza i CTW PTTK było zmuszone odwołać uroczystą Galę wręczenia nagród w II edycji konkursu Król Wiedzy Żeglarskiej. Dyplomy, nagrody książkowe i rzeczowe zostały laureatom II edycji wysłane pocztą. Przez ponad miesiąc na przełomie czerwca i lipca 2021 roku CTW PTTK miało możliwość eksponowania swoich plakatów promujących Polskie Szlaki Wodne

i działalność komisji wodnych w gablotach usytuowanych wzdłuż ruchomych schodów, na warszawskiej trasie W–Z.

Prezentacja prawie 10-letnich materiałów promujących Polskie Szlaki Wodne i turystykę wodną w PTTK przyspieszyła decyzję o opracowaniu graficznym nowego wzoru plakatów. Akcentując w przygotowywanych projektach zachodzące zmiany w postrzeganiu odpoczynku na wodzie, stosując obecne techniki graficzne oraz korzystając z nowoczesnych materiałów i technologii drukarskich, udało się razem z Działem programowo-promocyjnym Biura ZG PTTK, przygotować dziesięć projektów plakatów, które w pełni nawiązują poprzez swoją treść i kolorystykę do dzisiejszego postrzegania turystyki wodnej. Wydrukowane plakaty, w dwóch rozmiarach, zostały rozdysponowane pomiędzy komisje wodne oraz wyeksponowane w siedzibie ZG PTTK.

Na początku września 2021 roku odbyły się w Nakle nad Notecią obchody 20-lecia istnienia Związku Miast i Gmin Nadnoteckich, zrzeszającego 25 samorządów i instytucji żywotnie zainteresowanych rozwojem turystyki wodnej na Noteci oraz promocją swoich atrakcji: przyrodniczych, sakralnych i architektonicznych, specyficznej miejscowej kultury i kuchni. Za długoletnią współpracę ze Związkiem Miast i Gmin Nadnoteckich CTW PTTK otrzymało zaszczytny tytuł, dyplom i statuetkę „Przyjaciel Noteci".

Przez cały 2021 rok CTW PTTK monitorowało portal organizacji pozarządowych i ogłaszanych tam konkursów. Starano się wyszukiwać projekty możliwe do realizacji, które z zasady nie obciążałyby budżetu CTW PTTK i bazowały na dotacjach zewnętrznych, jednocześnie poprzez ich realizację umacniały pozycje PTTK w społecznej świadomości.

W wrześniu 2021 roku CTW PTTK otrzymało pismo informujące o drastycznej podwyżce czynszu najmu siedziby przy ul. Kasprowicza 40 w Warszawie. W myśl uchwały Rady m.st. Warszawy proponowane opłaty miały wzrosnąć prawie pięciokrotnie, przy prowadzonej wyłącznie działalności programowej. Tak duży wzrost opłat mógłby mieć fatalny wpływ na działalność i finanse CTW PTTK. Jednak dzięki zawsze terminowym wpłatom za czynsz i brakiem jakichkolwiek zaległości w opłatach za media oraz udanej współpracy z Zarządem Gospodarki Nieruchomościami dzielnicy Bielany dyrektor CTW PTTK w trakcie kilku rozmów wynegocjował najniższą z możliwych stawek czynszowych dla podmiotów prowadzących wyłącznie działalność statutową. Nowa umowa najmu na 10 lat została podpisana na początku grudnia 2021 roku przez Sekretarza Generalnego i Skarbnika ZG PTTK.

1 czerwca 2022 roku w siedzibie Zarządu Głównego PTTK odbyła się uroczystość wręczenia medalu i dyplomu imienia Ignacego Prądzyńskiego, stanowiących integralną część Konkursu o Nagrodę Przyjaznego Brzegu za działania na rzecz rozwoju śródlądowych dróg wodnych.

W 2021 roku mija 200 lat od podjęcia decyzji o budowie Kanału Augustowskiego, a twórcą tego obiektu hydrotechnicznego był generał Ignacy Prądzyński.

Pierwszymi laureatami medalu zostali: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Stowarzyszenie Wielkie Jeziora Mazurskie 2020 oraz firma Hydrobud Kielczyk. Dyplomy honorowe nagrody im. I. Prądzyńskiego otrzymały władze 17 jednostek samorządowych wchodzących w skład Stowarzyszenia Wielkie Jeziora Mazurskie 2020.

Udział w targach i konferencjach

Operując przyznanymi w budżecie środkami finansowymi, CTW PTTK wzięło udział bezpośrednio w targach branżowych lub przekazywało na nie materiały promocyjne. W 2018 i 2019 roku były to:

- Targi Sportów Wodnych i Rekreacji „Wiatr i Woda", Warszawa, 8–11 marca 2018 roku,
- Międzynarodowe Targi Turystyki, Sprzętu Turystycznego, Żeglarskiego i Sportowego „GLOB 2018", Katowice, 23–25 marca 2018 roku,
- World Travel Show 2019 – Międzynarodowe Targi Turystyczne, Nadarzyn: 19–21 października 2018 roku,
- Targi Żeglarstwa i Sportów Wodnych Boatshow, Łódź, 9–11 listopada 2018 roku,
- Targi Sportów Wodnych i Rekreacji „Wiatr i Woda", Warszawa, 28 lutego–3 marca 2019 roku,
- Targi Sportów Wodnych i Rekreacji „Wiatr i Woda", Warszawa, które miały się odbyć 12–15 marca 2020 roku, nie odbyły się z powodu pandemii.

Rada programowa CTW PTTK

W 2017 roku –18 marca i 2 grudnia odbyły się dwa posiedzenia Rady Programowej CTW PTTK, na których dyskutowano nad sprawami związanymi z bieżącą działalnością Centrum i jego zadaniami, omawiano także sprawy finansowe. Szczególną uwagę zwrócono na sprawy realizacji przyjętych do wykonania zadań. W 2018 roku nie odbyły się posiedzenia Rady Programowej CTW PTTK, gdyż dopiero 7 grudnia zostały zatwierdzone zmiany w jej składzie. Rada Programowa CTW PTTK w formie internetowych ustaleń omówiła harmonogram spotkań w 2019 roku.

17 kwietnia 2019 roku odbyło się posiedzenia Rady Programowej CTW PTTK, podczas którego podsumowano przebieg 15. edycji konkursu Nagroda Przyjaznego Brzegu, omówiono sprawy bieżące i zamierzenia CTW. Zwrócono uwagę na potrzebę ograniczenia wydatków ze środków budżetowych. Dyrektor CTW Wojciech Skóra, zakomunikował, że od kwietnia, aby ograniczyć wydatki własne, CTW przejmuje wszystkie obowiązki dotyczące obsługi biurowej jednostki specjalistycznej i utrzymania czystości.

W 2020 roku odbyło się jedno posiedzenie stacjonarne Rady Programowej CTW i dwa posiedzenia zdalne. Członkowie Rady ocenili i zaaprobowali wcześniej przesłany im projekt działań CTW PTTK.

Bardzo pomocne i wskazane okazały się w 2021 roku kilkukrotne, zdalne konsultacje z Radą Programową CTW PTTK, podczas których szczegółowo omawiano akceptowane i później realizowane zadania.

Portal internetowy www.polskieszlakiwodne.pl

Przebudowany od podstaw na przełomie 2016 i 2017 roku portal www.polskieszlakiwodne.pl stworzył możliwość przekazu pełnych informacji o funkcjonowaniu CTW PTTK, prowadzonych działaniach, turystyce wodnej w szerokim tego słowa znaczeniu, futurystycznych projektach pływających jednostek oraz rozwiązaniach technicznych, a także historycznych wydarzeniach związanych z żeglarstwem i kajakarstwem.

Portal stał się bardzo cennym nośnikiem informacji dotyczących zdarzeń, opisów szlaków i locji, wydawnictw dotyczących turystyki wodnej czy wreszcie swoistym kompendium wiedzy o zasadach bezpieczeństwa nad wodą i na niej. Zgodnie z założeniem portal ma charakter edukacyjny, stąd wiele w nim informacji o charakterze rocznicowym i okolicznościowym, wykraczających poza standardową formułę strony informacyjnej. Zadaniem długofalowym jest zainteresowanie odbiorcy tematyką historyczną, kulturalną, inspirowanie go do poszukiwań i wymiany poglądów. Ogółem na tej stronie zamieszczono około 1000 wpisów, a miesięcznie przybywa ich około 15–20.

Podsumowanie

Dobra lokalizacja siedziby i ciekawe projekty przygotowane przez CTW PTTK stwarzają okazję do jeszcze lepszego zaistnienia w turystycznym środowisku polskich wodniaków.

Zgodnie z regulaminem CTW PTTTK, siedziba przy ul. Kasprowicza 40 w Warszawie jest stałym miejscem spotkań Komisji Turystyki Żeglarskiej i Kajakowej, obsługi biurowej obu komisji oraz punktem przechowywania wszelkiej dokumentacji i wyposażenia obejmującego działalność komisji. Dotyczy to również wyposażenia i dokumentacji Zlotu Młodzieży w Palmirach oraz konkursu Nagroda Przyjaznego Brzegu; punktem, w którym prowadzona jest weryfikacja odznak kajakowych i żeglarskich oraz Polskich Szlaków Wodnych i w którym przechowywana jest dokumentacja weryfikacyjna.

Budowa wizerunku jest procesem złożonym i długotrwałym. Powtarzalność działań i ich jakość możliwe są tylko przy stabilnym dopływie środków. Poza tym nie ma możliwości w sposób interesujący prowadzić zajęć szkoleniowych, wykładów, spotkań oraz wystaw tematycznych bez kompletnego wyposażenia audiowizualnego. Wszystkie dotychczasowe działania CTW PTTK związane z zakupem podstawowego wyposażenia audiowizualnego, pomocy i narzędzi umożliwiających przeprowadzenie zajęć z udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej czy opracowywane siłami własnymi pomoce dydaktyczne (broszury, ulotki), nakierowane jest na stworzenie przy ul. Kasprowicza stałego centrum szkoleniowego z możnością prowadzenia zajęć teoretycznych (wykłady) i praktycznych (ćwiczenia), przede wszystkim dla komisji wodnych, następnie dla pozostałych komisji statutowych PTTK i innych zainteresowanych. Siedziba CTW PTTK całkowicie spełnia te wymagania, a dodatkowo, dzięki jej lokalizacji, można do niej wygodnie dojechać metrem, autobusem czy samochodem. Powinna się stać stałym miejscem tego typu szkoleń dla struktur PTTK.

Siedziba Centrum Turystyki Wodnej PTTK, w zależności od bieżących potrzeb, jest również miejscem innych szkoleń, narad czy posiedzeń. Po zwiększeniu liczby stojaków wystawowych ma szansę stać się również miejscem większych, tematycznych wystaw nie tylko wodnych.

3.4. Ogólnopolskie Centrum Szkolenia Podwodnego PTTK

Działalność organizacyjna

Ogólnopolskie Centrum Szkolenia Podwodnego KDP PTTK jest jednostką organizacyjną PTTK powołaną do obsługi działalności szkoleniowej i organizacyjnej Komisji Działalności Podwodnej ZG PTTK, klubów PTTK oraz klubów niezależnych i innych osób prawnych afiliowanych przy KDP ZG PTTK.

Ogólnopolskie Centrum Szkolenia Podwodnego KDP PTTK jest samodzielną, samofinansującą się, centralną jednostką specjalistyczną PTTK działającą w ramach osobowości prawnej PTTK, powołaną do działania Uchwałą ZG PTTK nr 90/14/99 z dnia 27 marca 1999 roku. OCSP KDP PTTK działa na podstawie art. 6 Statutu PTTK ust. 6. Siedzibą OCSP jest pokój nr 25 w siedzibie ZG PTTK, użytkowany na podstawie umowy najmu.

W imieniu ZG PTTK nadzór merytoryczny i programowy nad działalnością Ogólnopolskiego Centrum Szkolenia Podwodnego KDP PTTK sprawowany jest przez Komisję Działalności Podwodnej. Organem kontrolującym działalność programową, organizacyjną, finansową i gospodarczą OCSP KDP PTTK jest Główna Komisja Rewizyjna PTTK. Od 2013 roku centrum kieruje Dyrektor Ewelina Zawadzka.

Ogólnopolskie Centrum Szkolenia Podwodnego KDP PTTK w czasie pandemii pracowało z zachowaniem reżimu sanitarnego, realizując zarządzenia sekretarza generalnego ZG PTTK oraz dyrektora Ogólnopolskiego Centrum Szkolenia Podwodnego KDP PTTK w sprawie zasad organizacji pracy związanych z przeciwdziałaniem i zapobieganiem rozprzestrzenianiu się koronawirusa COVID-19.

Zakres działania OCSP KDP PTTK

W zakres działalności OCSP KDP PTTK wchodzi m.in.:

- organizacja i obsługa biurowo-finansowa ogólnopolskich kursów szkoleniowych na stopnie płetwonurkowe, instruktorskie oraz szkolenia specjalistyczne,
- wydawanie i dystrybucja indywidualnych dokumentów certyfikacyjnych KDP CMAS,
- zabezpieczanie działalności organizacyjnej Komisji Działalności Podwodnej ZG PTTK,
- upowszechnianie wiedzy na temat turystyki i sportów podwodnych poprzez wydawnictwa własne i we współpracy z mediami, w tym przez publikacje drukowane i elektroniczne, wystawy i ekspozycje, prelekcje, odczyty, badania i konferencje naukowe, ośrodki informacji turystycznej oraz w innych możliwych formach,
- prowadzenie działalności wydawniczej,
- prowadzenie działalności handlowej,
- realizacja zadań w zakresie zewnętrznej promocji KDP PTTK,
- wydawanie i obrót materiałami informacyjno-szkoleniowymi KDP PTTK,
- finansowanie promocji działalności szkoleniowo-turystycznej PTTK w zakresie płetwonurkowania,
- obsługa biurowo-finansowa narad, konferencji, imprez organizowanych przez KDP,

- prowadzenie bazy danych KDP PTTK,
- organizacja i finansowanie zagranicznych imprez, wyjazdów szkoleniowych i turystycznych,
- realizacja zadań zleconych przez ZG PTTK, KDP PTTK.

Imprezy

W latach 2017–2021 OCSP KDP PTTK uczestniczyło w następujących imprezach:

- Targi „Podwodna Przygoda" – Warszawa (2017, 2018, 2019),
- Targi „Wiatr i Woda" – Warszawa (2017, 2018, 2019),
- Skorpenowy Spływ Łyną – Olsztyn (2017, 2018, 2019),
- Konferencja nurkowa „Baltictech" – Gdynia (2017, 2019),
- DemoDaysy – Zakrzówek, Kraków (2017, 2018),
- 2. edycja targów Sportów Wodnych i Jednostek Pływających – Nadarzyn (2017),
- Międzynarodowy Festiwal Wrakowy – Warszawa (2017),
- Międzynarodowe Mistrzostwa Polski w Łowiectwie Podwodnym i Memoriał Fotografii Podwodnej im. Jerzego Macke – Czaplinek (2017, 2018, 2019, 2021),
- Zlot Instruktorów Płetwonurkowania KDP PTTK – Kalatówki (2017, 2018, 2019, 2020).

Niestety wybuch pandemii COVID-19 w 2020 roku uniemożliwił OCSP KDP PTTK udział w niektórych imprezach w latach 2020–2021, których większość została odwołana bądź w ogóle nie została zorganizowana.

Na zlecenie Ogólnopolskiego Centrum Szkolenia KDP PTTK w okresie sprawozdawczym Podkomisja Naukowa KDP PTKK zorganizowała konferencje i seminaria naukowe.

- Konferencja naukowa „Badania podwodne – metody, monitoring, edukacja" – Ślesin (4–6 października 2019 roku).

Konferencja odbyła się przy współpracy z Uniwersytetem Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie i Uniwersytetem im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Nad przebiegiem konferencji czuwał Komitet Naukowy w składzie: dr hab. Maciej Gąbka, prof. UAM – przewodniczący, dr hab. Agnieszka Kolada, prof. IOŚ-PIB, dr inż. Anna Źróbek-Sokolnik, prof. dr hab. inż. Ryszard Źróbek, prof. zw., dr hab. inż. Adam Senetra, prof. UWM, dr inż. Piotr Dynowski, oraz Komitet Organizacyjny w składzie: Piotr Dynowski, Klaudia Szczepanik, Krzysztof Dominiak, Łukasz Frocisz, Maciej Gąbka, Michał Górny, Daniel Masłek, Anna Źróbek-Sokolnik, Cezary Barszczewski, Krzysztof Kozłowski, Ryszard Masłek „Rico".

Celem konferencji była wymiana doświadczeń i zapoznanie uczestników z najnowszymi osiągnięciami w dziedzinie badań podwodnych, ze szczególnym uwzględnieniem stosowanych metod, zasad prowadzenia monitoringu wód oraz edukacji ekologicznej. Zagadnienia te są istotne ze względu na coraz częstsze angażowanie płetwonurków do prowadzenia badań podwodnych, w szczególności do nieinwazyjnej eksploracji ekosystemów wodnych, cennych pod względem przyrodniczym (np. parki narodowe, rezerwaty przyrody, obszary Natura 2000).

W czasie konferencji poza częścią plenarną zorganizowano warsztaty szkoleniowe, w ramach których płetwonurkowie uczestniczący w konferencji podwyższyli swoje kwalifikacje płetwonurkowe i zdobyli uprawnienia Płetwonurka Ekologa I i II stopnia. Szkolenia prowadziła wykwalifikowana kadra instruktorska z wieloletnim doświadczeniem, również w prowadzeniu prac naukowych.

W programie konferencji znalazła się również krótka wycieczka do Działu Geologiczno-Przyrodniczego Muzeum Okręgowego w Koninie. Muzeum to gromadzi w zbiorach okazy paleontologiczne i mineralogiczno-petrograficzne z terenów byłego województwa konińskiego. Poza ciekawymi eksponatami uczestnicy wycieczki zapoznali się również z negatywnymi skutkami oddziaływania kopalni na ekosystemy wodne.

- Seminarium naukowe „Inwazyjne gatunki obce (IGO) w aspekcie zarządzania ekosystemami wodnymi i ochrony krajobrazów podwodnych" w dniu 14 października 2021 roku – Olsztyn.
- Seminarium naukowe „Wykorzystanie płetwonurkowania w badaniach naukowych" w dniach 3–5 grudnia 2021 roku – Błaskowizna.

Celem spotkania było kompleksowe omówienie współpracy centrów i klubów nurkowych przy tworzeniu nowego projektu programu „Płetwonurek ekolog młodzieżowy", pozyskanie nowych osób do szkoleń Płetwonurka ekologa (PE), zebranie opinii na temat nowej metody pobierania zoobentosu.

- „IV Ogólnopolskie Seminarium Naukowych Badań Podwodnych. Perspektywy rozwoju płetwonurka ekologa w Polsce" – Kulka (25–27 marca 2022 roku).

Podczas dwudniowego seminarium dyskutowano m.in. o eutrofizacji wód, gatunkach ryb oraz sprzęcie wykorzystywanym w badaniach krajobrazów jezior. Odbyły się również sesje terenowe nad jeziorem Łęsk.

Działalność informacyjno-promocyjna

W okresie sprawozdawczym Ogólnopolskie Centrum Szkolenia Podwodnego KDP PTTK nie zrezygnowało ze starań na rzecz przygotowania nowych materiałów dydaktycznych na stopnie KDP/CMAS zgodnie z wymogami obowiązującego programu szkolenia:

- prezentacja Płetwonurek Nitroksowy (PN1) – Marcin Dąbrowski (2017),
- prezentacja Zaawansowany Płetwonurek Nitroksowy (PN2) – Marcin Dąbrowski (2017),
- prezentacja Asystent Płetwonurka z Niepełnosprawnością (AZN) – Jarosław Gabryelski, Dominik Graczyk (2018),
- prezentacja Przygotowanie Mieszanek Oddechowych (GB) – Ireneusz Słucki (2018),
- prezentacja Płetwonurek z Zatrzymanym Oddechem (PZO) – Sylwester Wójcik (2018),
- prezentacja Pierwsza Pomoc w Nurkowaniu (PPP1) – Katarzyna Turzańska (2019),
- prezentacja Płetwonurek Działań Proobronnych i Kryzysowych (PPK) – Dominik Graczyk (2020),

- prezentacja Płetwonurek Rebreatherowy Techniczny I (PRT1) – Marcin Kasprzak (2020),
- prezentacja Płetwonurek Rebreatherowy Rekreacyjny (PRR) – Marcin Kasprzak (2020),
- Instruktorski Manual KDP/CMAS – Tomasz Roszkowski (2020),
- Instruktorski Manual – Płetwonurek KDP/CMAS (P1)* – Tomasz Roszkowski (2020),
- Instruktorski Manual KDP/CMAS – Ćwiczenia – Tomasz Roszkowski (2020),
- Zredagowane Prezentacje P1 KDP/CMAS – Tomasz Roszkowski (2020),
- podręcznik i prezentacja – Płetwonurek Nocny KDP PTTK (PNO) autorstwa Piotra i Anny Czaczkowskich (2021); podręcznik jest sprzedawany wraz z certyfikatem płetwonurka nocnego (PNO KDP PTTK) jako pakiet i jest obowiązkowy dla uczestników kursów szkoleniowych na stopień PNO KDP PTTK.

Ze wszystkimi autorami materiałów dydaktycznych podpisano stosowne umowy o dzieło z przekazaniem praw autorskich.

Niezmiennie, bardzo ważną rolę informacyjno-promocyjną odgrywa serwis internetowy www.cmas.pl oraz na portale społecznościowe (Facebook, Instagram), gdzie pojawiają się informacje o działalności Ogólnopolskiego Centrum Szkolenia Podwodnego KDP PTTK oraz innych inicjatywach nurkowych, w tym relacje zdjęciowe i filmowe z ważnych wydarzeń.

Na stronie www.cmas.pl dostępne są wszystkie niezbędne dokumenty dla instruktorów, klubów, centrów nurkowych i innych zainteresowanych osób. Zostały rozpoczęte prace nad nową stroną internetową oraz bazą danych. Nowoczesna, responsywna, dostosowana do potrzeb rynku oraz w pełni zintegrowana z bazą danych strona internetowa pozwoli na zwiększenie jakości i bezpieczeństwa usług, wpłynie na promocję, popularyzację turystyki podwodnej i wzrost zainteresowania ofertą szkoleniową OCSP KDP PTTK. Jej uruchomienie planowane jest w II połowie 2022 roku.

Najważniejsze przedsięwzięcia OSP KDP PTTK w latach 2017–2022 roku:

- druk i dystrybucja *Podręcznika Płetwonurka P1 KDP/CMAS,*
- druk i dystrybucja *Podręcznika Płetwonurka PNO KDP/CMAS,*
- produkcja i dystrybucja Międzynarodowych Certyfikatów KDP/CMAS,
- produkcja legitymacji identyfikatorów przewodników turystycznych PTTK oraz pilotów wycieczek PTTK,
- produkcja i dystrybucja *Książki Płetwonurka KDP* + okładka typu „organizer”,
- produkcja i dystrybucja *Książki Płetwonurka Młodzieżowego*,
- produkcja i dystrybucja pakietu płetwonurka młodzieżowego (podręcznik, naszywki, naklejki, worek, koszulka, znaczek, karty, dyplom),
- produkcja i dystrybucja rejestrów nurkowania,
- aktualizacja i druk programów szkolenia: programy podstawowe, programy specjalizacji rekreacyjnych oraz programy specjalizacji technicznych,
- druk plansz, folderów i banerów informacyjno-reklamowych,
- druk kalendarza KDP PTTK,

- stała dystrybucja materiałów promocyjnych, tj. smyczy, bluz, koszulek dla instruktorów i płetwonurków, długopisów, naklejek, kominów (buff), opasek, kubków, maseczek itp.,
- finansowanie działalności organizacyjno-programowej KDP PTTK,
- obsługa i organizacja zebrań plenarnych KDP (przejazdy, noclegi, wyżywienie),
- obsługa i organizacja wyjazdów zagranicznych KDP (przejazdy, noclegi, wyżywienie),
- obsługa finansowa i rejestracja kursów i szkoleń centralnych,
- organizacja i finansowanie Zlotu Instruktorów w Zakopanem na Kalatówkach,
- fundowanie nagród, pucharów, upominków na ogólnopolskich imprezach i zawodach podwodnych różnego typu.

W realizacji niektórych wydatków OCSP KDP PTTK bardzo pomocna była subwencja z Państwowego Funduszu Rozwoju w wysokości 34 700 zł, otrzymana od Zarządu Głównego PTTK w III kwartale 2020 roku.

Działalność szkoleniowa

Ogólnopolskie Centrum Szkolenia KDP PTTK od zawsze kierowało się maksymą: „Jakość i bezpieczeństwo". W dobie pandemii to hasło nabrało jeszcze większego znaczenia. Centrum nie tylko nadal stawia na podwyższanie poziomu kursów instruktorskich, ale dodatkowo musi zapewniać najwyższy poziom bezpieczeństwa uczestnikom kursów nurkowych.

Kursy centralne lokowane są w najlepszych ośrodkach szkoleniowych KDP PTTK, a do ich kadry zapraszani są wyróżniający się instruktorzy. OCSP KDP PTTK zobligowało organizatorów technicznych oraz kadrę kursów centralnych do przestrzegania reżimu sanitarnego oraz regulacji dotyczących zakazów, ograniczeń i zabezpieczeń wprowadzonych na czas stanu epidemii spowodowanej koronawirusem.

Do podpisywanych umów z organizatorami technicznymi oraz kadrą kursów centralnych zostały wprowadzone dodatkowe klauzule zapewniające bezpieczeństwo szkoleń.

Rok 2017 upłynął pod znakiem płetwonurków z niepełnosprawnością. KDP ZG PTTK uruchomiła kurs kadrowy instruktorów osób z niepełnosprawnością, który ukończyło 20 instruktorów. Przygotowany i wdrożony został program szkolenia osób niepełnosprawnych, a pierwsi kursanci już w 2017 roku odbyli szkolenie tej specjalizacji.

W tym samym roku zniesiono wymóg formalny posiadania badań lekarskich dla instruktorów prowadzących szkolenie. Badania będą weryfikowane jedynie w momencie podnoszenia uprawnień instruktorskich na kursach centralnych. Podobnie z pierwszą pomocą tlenową – wymaganą dla instruktorów prowadzących szkolenie. Jej posiadanie będzie weryfikowane jedynie w momencie podnoszenia uprawnień na kursach centralnych. Również tylko do końca 2016 roku funkcjonowało składanie rocznych kart pracy, ponieważ wszystkie dane znajdują się w systemie informatycznym.

W 2021 roku OCSP KDP PTTK nawiązało współpracę z firmą Deepspot i w jej ramach od 19 kwietnia 2021 roku jest możliwość skorzystania z promocyjnej oferty „Dniówka OWD". Oferta przeznaczona jest dla instruktorów rozpoczynających lub kontynuujących z kursantami

kurs P1 KDP/CMAS. Instruktorzy i płetwonurkowie mają możliwość przeprowadzania szkoleń w najgłębszym basenie w Polsce z zastosowaniem preferencyjnych cen.

Istotne znaczenie dla działalności OCSP KDP PTTK przyniosły zarządzenia dyrektora OCSP KDP PTTK wydane w latach 2020–2021 roku w sprawie podniesienia cen kursów centralnych oraz materiałów szkoleniowych. Zapewniło to zwiększenie przychodów, co miało znaczący wpływ na zachowanie płynności finansowej w trudnym czasie pandemii. Racjonalizacja wydatków oraz przestrzeganie dyscypliny budżetowej sprawiły, że OCSP KDP PTTK pomimo trwającej pandemii 2021 rok zakończyło dodatnim wynikiem finansowym. Osiągnięty zysk jest podstawą do bezpiecznego inwestowania i rozwoju jednostki.

Ponadto zarządzenie Dyrektora OCSP KDP PTTK Eweliny Zawadzkiej w sprawie udostępnienia od 2020 roku wszystkim płetwonurkom certyfikowanym przez KDP PTTK usługi E-certyfikat bezpłatnie spowodowało, że wszyscy płetwonurkowie uzyskali dostęp do swoich uprawnień nurkowych on-line. E-certyfikat pozwalał na nurkowanie na całym świecie w przypadku zagubienia bądź nieposiadania certyfikatu przy sobie. Dotąd płatna usługa E-certyfikat nie cieszyła się dużym zainteresowaniem i przynosiła znikome zyski finansowe. Z kolei bezpłatna usługa pozwoliła na zwiększenie zainteresowania również innymi towarami i usługami oferowanymi przez OCSP KDP PTTK, co miało niewątpliwie związek ze wzrostem liczby kandydatów zdobywających i podnoszących swoje kwalifikacje nurkowe.

Wprowadzenie przez Ogólnopolskie Centrum Szkolenia Podwodnego KDP PTTK koniecznych zmian, których wymagała trudna sytuacja branży nurkowej w dobie pandemii, jak i praca Komisji Działalności Podwodnej ZG PTTK oraz kadry instruktorskiej zadecydowały o dodatnim wyniku z działalności szkoleniowej na koniec 2021 roku

Mimo trudnego czasu zainteresowanie uzyskaniem stopnia instruktora płetwonurkowania oraz podwyższanie swoich uprawnień instruktorskich nie spadło poniżej najmniej optymistycznych oczekiwań. Podczas zorganizowanych przez Ogólnopolskie Centrum Szkolenia Podwodnego KDP PTTK kursów centralnych w latach 2017–2021 uprawnienia instruktorskie rożnych stopni otrzymało wielu absolwentów.

Podsumowanie

Z całą pewnością ostatnie lata były trudne i na pewno nieporównywalne z poprzednimi, były także latami koniecznych, a czasem wymuszonych zmian.

Lata 2020–2021 upłynęły w cieniu pandemii COVID-19, z którą mierzył się świat. Szczególnie trudna okazała się sytuacja branży turystycznej. Pandemia spowodowała wiele zmian w naszych planach, ale nie oznacza to, że całkowicie je zniweczyła. Mimo opisanych okoliczności OCSP KDP PTTK cały czas rozwija się.

OCSP KDP PTTK w roku 2022 i kolejnych latach ma w planach:

- finalizację przebudowy serwisu internetowego oraz bazy danych Kaszalot,
- wydanie podręczników: P2, PNA, PE i innych materiałów szkoleniowych,
- wydanie publikacji na temat historii KDP PTTK,
- udział w imprezach branżowych,
- organizację zawodów rangi międzynarodowej w łowiectwie podwodnym,
- e-learning,
- zmiany regulaminów OCSP i KDP PTTK,

- aktywizację klubów i centrów murkowych poprzez organizowanie spotkań w terenie z liderami klubów, firm, lokalnych środowisk,
- zwiększenie nacisku na popularyzację wśród młodzieży postawy ekologicznej oraz propagowanie wiedzy o środowisku wodnym,
- pozyskiwanie sponsorów, środków zewnętrznych.

3.5. Komisja Działalności Podwodnej

W dniu 10 marca 2018 roku w Warszawie odbyła się Krajowa Konferencja Aktywu Podwodnego PTTK roku, na której delegaci w tajnym głosowaniu wybrali nowy skład Komisji Działalności Podwodnej ZG PTTK na lata 2018–2022. Skład osobowy komisji na koniec XIX kadencji – zob. s. 24.

W okresie od lipca 2017 do czerwca 2022 Komisja Działalności Podwodnej spotkała się 18 razy. W związku z panującą pandemią COVID-19 pięć spotkań odbyło się w trybie on-line. KDP przyjęła 177 uchwał, z czego 79 uchwał przegłosowano internetowo.

1. 28 października 2017 roku – Dwór Wojciechy. Temat wiodący – Konferencja „Baltictech", zlot Instruktorów KDP PTTK Kalatówki 2018, sprawy bieżące. Do agendy spotkania wniesiono 14 tematów, uchwały przyjęte internetowo – 11, uchwały przyjęte na posiedzeniu KDP – 11.
2. 2 grudnia 2017 roku – Dworek Wymysłowo. Temat wiodący – analiza programów szkoleniowych pod kontem najpilniejszych zmian, KKAP 2018 – zatwierdzenie regulaminu konferencji, sprawy bieżące. Do agendy spotkania wniesiono 15 tematów, uchwały przyjęte na posiedzeniu KDP – 10.
3. 10 stycznia 2018 roku – Kalatówki. Temat wiodący – kursy centralne, KKAP 2018, sprawy bieżące. Do agendy spotkania wniesiono siedem tematów, uchwały przyjęte internetowo – dwie, uchwały przyjęte na posiedzeniu KDP – cztery.
4. 17 lutego 2018 roku – Warszawa. Temat wiodący – materiały dydaktyczne dla płetwonurków z niepełnosprawnością oraz z zatrzymanym oddechem, podsumowanie mijającej kadencji. Do agendy spotkania wniesiono osiem tematów, uchwały przyjęte internetowo – trzy, uchwały przyjęte na posiedzeniu KDP – trzy.
5. 16 czerwca 2018 roku – Borowski Las. Temat wiodący – programy specjalizacji Pierwsza Pomoc w Nurkowaniu, Płetwonurek Służb Mundurowych, spotkanie instruktorów Freedivingu, sprawy bieżące. Do agendy spotkania wniesiono 23 tematy, uchwały przyjęte internetowo – dziewięć, uchwały przyjęte na posiedzeniu KDP – pięć.
6. 6–7 października 2018 roku – Bydgoszcz. Temat wiodący – Kalatówki 2019, plan pracy KDP 2019, sprawy bieżące. Do agendy spotkania wniesiono 18 tematów, uchwały przyjęte internetowo – 11, uchwały przyjęte na posiedzeniu KDP – trzy.
7. 8 grudnia 2018 roku – Wymysłowo. Temat wiodący – plan pracy KDP na 2019 rok, sprawy bieżące. Do agendy spotkania wniesiono 18 tematów, uchwały przyjęte internetowo – jedna, uchwały przyjęte na posiedzeniu KDP – pięć.
8. 9 stycznia 2019 roku – Kalatówki. Temat wiodący – zatwierdzenie programów Pierwsza Pomoc w Nurkowaniu i Płetwonurek Służb Mundurowych, zmiany w podkomisjach KDP, sprawy bieżące. Do agendy spotkania wniesiono 14 tematów, uchwały przyjęte internetowo – jedna, uchwały przyjęte na posiedzeniu KDP – osiem.
9. 31 marca 2019 roku – Tuchola, Wymysłowo. Temat wiodący – Podkomisja Naukowa, patronaty przewodniczącego KDP, zakup AED treningowego, sprawy bieżące. Do agendy spotkania wniesiono 21 tematów, uchwały przyjęte internetowo – cztery, uchwały przyjęte na posiedzeniu KDP – dziewięć.

10. 27 października 2019 roku – Tuchola. Temat wiodący – serwis internetowy KDP, Podkomisja Łowiectwa Podwodnego, Kalatówki 2019, sprawy bieżące. Do agendy spotkania wniesiono 15 tematów, uchwały prezydium – jedna, uchwały przyjęte internetowo – cztery, uchwały przyjęte na posiedzeniu KDP – siedem.
11. 7 grudnia 2019 roku – Jerzmionki. Temat wiodący – prezentacja Rebreatherów SE7EN Posejdon i Prism 2 Hollis, nowe zasady przyjmowania klubów i centrów nurkowych, sprawy bieżące. Do agendy spotkania wniesiono 19 tematów, uchwały przyjęte internetowo – jedna, uchwały przyjęte na posiedzeniu KDP – trzy.
12. 8 stycznia 2020 roku – Kalatówki. Temat wiodący – powołanie Podkomisji Łowiectwa Podwodnego, działania ekologiczne, odręczni do stopnia P2 KDP CMAS, sprawy bieżące. Do agendy spotkania wniesiono 17 tematów, uchwały przyjęte na posiedzeniu KDP – osiem.
13. 27 listopada 2020 roku – spotkanie on-line. Temat wiodący – wysokość składek instruktorskich i klubowych na 2021 rok, podręcznik PNO, przyjęcie nowych programów CCR, sprawy bieżące. Do agendy spotkania wniesiono 16 tematów, uchwały przyjęte internetowo – 16, uchwały przyjęte na posiedzeniu KDP – cztery.
14. 17 lutego 2021 roku – spotkanie on-line. Temat wiodący – plan działania KDP w 2021 roku, podręczniki P2 i PNO, sprawy bieżące. Do agendy spotkania wniesiono 16 tematów, uchwały przyjęte internetowo – jedna, uchwały przyjęte na posiedzeniu KDP – pięć.
15. 17 marca 2021 roku – spotkanie on-line. Temat wiodący – 65- lecie KDP, wniosek o otwarcie przewodu M3 Piotra Czaczkowskiego, sprawy bieżące. Do agendy spotkania wniesiono 10 tematów, uchwały przyjęte na posiedzeniu KDP – jedna.
16. 15 czerwca 2021 roku – spotkanie on-line. Temat wiodący – obrona pracy M3 Tomasza Roszkowskiego, wyjaśnienie kwestii organizacyjnych kursu MPL przez CN Adriatic, sprawy bieżące. Do agendy spotkania wniesiono pięć tematów, uchwały przyjęte internetowo – dwie, uchwały przyjęte na posiedzeniu KDP – jedna.
17. 27 listopada 2021roku – Warszawa. Temat wiodący – zlot Instruktorów Kalatówki 2022, ceny kursów centralnych 2022 roku, sprawy bieżące. Do agendy spotkania wniesiono 14 tematów, uchwały przyjęte internetowo – jedna, uchwały przyjęte na posiedzeniu KDP – sześć.
18. 27 stycznia 2022 roku – spotkanie on-line. Temat wiodący – zatwierdzenie „Procedury weryfikacyjnej instruktorów KDP", materiały dydaktyczne w KDP, sprawy bieżące. Do agendy spotkania wniesiono 10 tematów, uchwały przyjęte internetowo – jedna, uchwały przyjęte na posiedzeniu KDP – pięć.

Najważniejsze uchwały

- Uchwała nr 23/2017

  Treść: KDP postanawia uruchomić kurs instruktorski osób niepełnosprawnych w dniach 17–19 listopada 2017 roku.
- Uchwała nr 25/2017

  Treść: KDP zleca Podkomisji ds. Jakości przygotowanie wzorca protokołu niebezpiecznego zdarzenia podczas kursu szkoleniowego.

- Uchwała nr 22/i/2017

  Treść: KDP postanawia wdrożyć program szkolenia osób z niepełnosprawnością.
- Uchwała nr 41/2017

  Treść: KDP postanawia podjąć działania, których celem jest przystąpienie klubów i centrów nurkowych za pośrednictwem ZG PTTK do Narodowego Programu Ochrony Środowiska Wodnego.
- Uchwała nr 8/2018

  KDP postanawia zlecić Sylwestrowi Wójcikowi sporządzenie prezentacji do stopni płetwonurków z zatrzymanym oddechem. Zakres szczegółowy pracy:
  - napisanie programu PZO2 i PZO3 (płetwonurek z zatrzymanym oddechem, poziom 2 i 3),
  - audyt i modyfikacja istniejącego programu PZO1 (płetwonurek z zatrzymanym oddechem, poziom 1) z dostosowaniem do następnych stopni PZO2 i 3.
- Uchwała nr 12/i/2018

  KDP postanawia zatwierdzić i wdrożyć do szkolenia prezentacje do kursu AZN (asystent płetwonurka z niepełnosprawnością), zasady realizacji tematu „Osoby z niepełnosprawnością – zagadnienia dodatkowe" do kursów PZN1-2, P1Z1-3 (płetwonurek z niepełnosprawnością, poziom 1, 2 i 3), zalecenia KDP CMAS dotyczące wywiadu przez rozpoczęciem kursu płetwonurka z niepełnosprawnością PZN1-2 i P1Z1-3 przeprowadzanego przez instruktora MZN KDP CMAS (instruktor płetwonurka z niepełnosprawnością).
- Uchwała nr 20/i/2018

  KDP postanawia zmienić program PZB (płetwonurek w zestawie dwubutlowym), wprowadzając tzw. wersję rozszerzoną po stopniu płetwonurka P1.
- Uchwała nr 28/i/2018

  KDP postanawia objąć patronatem przewodniczącego Komisji Działalności Podwodnej PTTK, film „Człowiek delfin" w reżyserii Lefterisa Charitosa.
- Uchwała nr 3/2019

  KDP postanawia wdrożyć do systemu szkolenia program Pierwsza Pomoc w Nurkowaniu I KDP/CMAS (PPP1) opracowany przez Marcina Wajdyk.
- Uchwała nr 5/2019

  KDP postanawia wdrożyć do systemu szkolenia program P3 – prowadzenie nurkowania zapoznawczego (intro) P3I opracowanego przez Marcina Kasprzaka i Artura Króla.
- Uchwała nr 14/2019

  KDP postanowiła współorganizować w dniach 4–6 października 2019 roku w miejscowości Ślesin I Ogólnopolską Konferencję „Badania Podwodne – metody, monitoring i edukacja".
- Uchwała nr 24/i/2019

  KDP postanawia zatwierdzić program szkolenia na 2019 rok wraz ze zmianami i nowymi programami specjalizacji. Program szkolenia obowiązuje od 31 maja 2019 roku.
- Uchwała nr 32/2019

KDP ustala, że ukończenie kursu Pierwsza Pomoc w Nurkowaniu KDP CMAS PPP1 spełnia wymogi posiadania części medycznej przed przystąpienia do kursu P3. Zapis dotyczący kursu zostanie uzupełniony w programach szkolenia przy najbliższej aktualizacji programu P3.

- Uchwała nr 34/2019

  KDP powołuje Podkomisję Resortową ds. współpracy ze służbami mundurowymi i wyznacza na przewodniczącego Artura Litwina.
- Uchwała nr 35/2019

  Zasady przyjmowania na listę centrów i klubów nurkowych KDP oraz skreślania z tej listy.
- Uchwała nr 38/i/2019

  KDP ZG PTTK postanawia przyjąć regulamin Podkomisji ds. Łowiectwa Podwodnego.
- Uchwała nr 2/2020

  KDP postanawia wdrożyć do systemu szkolenia program Płetwonurek Działań Proobronnych i Kryzysowych opracowany przez Dominika Graczyka
- Uchwała nr 8/2020

  KDP postanawia powołać Podkomisję ds. Łowiectwa Podwodnego w składzie:

  Grzegorz Gołąbek – przewodniczący
  Marian Kurtiak
  Paweł Laskowski
  Jacek Malinowski
  Michał Paczkowski
- Uchwała nr 14/i/2020

  KDP postanawia otworzyć przewód M3 Tomaszowi Roszkowskiemu. Temat pracy dyplomowej: *Przygotowanie skrócone wersji prezentacji oraz manuala instruktorskiego do stopnia P1*.
- Uchwała nr 26/2020

  KDP postanawia zlecić Piotrowi Czaczkowskiemu napisanie podręcznika oraz prezentacji szkoleniowych do stopnia PNO. Treść podręcznika oraz prezentacji mają być przesłane do KDP do dnia 22 grudnia 2020 roku.
- Uchwała nr 27/2020

  KDP postanawia wdrożyć do systemu szkolenia Programy Płetwonurka Rebreatherowego Rekreacyjnego i Technicznego.
- Uchwała nr 2/2021

  KDP postanawia nadać stopień Instruktora Freedivingu MF2 dla instruktora KDPCMAS Sylwestra Wójcika, posiadającego stopień MF1. Uchwała nr 7/2021

  KDP postanawia otworzyć przewód M3 Piotra Czaczkowskiego.
- Uchwała nr 9/2021

  KDP postanawia nadać stopień Instruktora Zaawansowanego Nurkowania ze skuterem MS2 Krzysztofowi Starnawskiemu.
- Uchwała nr 10/2021

KDP postanawia zatwierdzić obronę pracy instruktora M3 oraz nadać stopień instruktora M3 KDP/CMAS Tomaszowi Roszkowskiemu. Obrona pracy odbyła się on-line na posiedzeniu KDP.

- Uchwała nr 17/2021

  KDP postanawia otworzyć przewód na stopień M3 Adamowi Kowalewskiemu. Proponowany temat pracy dyplomowej: *Nowelizacja materiałów dydaktycznych do stopnia PKB1, stworzenie materiałów dydaktycznych do stopnia PKB2 oraz aktualizacja programów szkolenia do wyżej wymienionych stopni*. Promotor – M. Kasprzak.

Informacja o kadrze programowej PTTK

Informacje o kadrze Centralnych Kursów Instruktorskich oraz liczbie przeprowadzonych kursów zostały zawarte w sprawozdaniu przedstawionym przez OCSP. Poniżej zamieszczona tabelka przedstawia liczbę klubów/centrów nurkowych i instruktorów w latach 2017–2021.

ROK	2017	2018	2019	2020	2021
Instruktorzy	38	41	41	16	322
Kluby	39	36	33	32	128

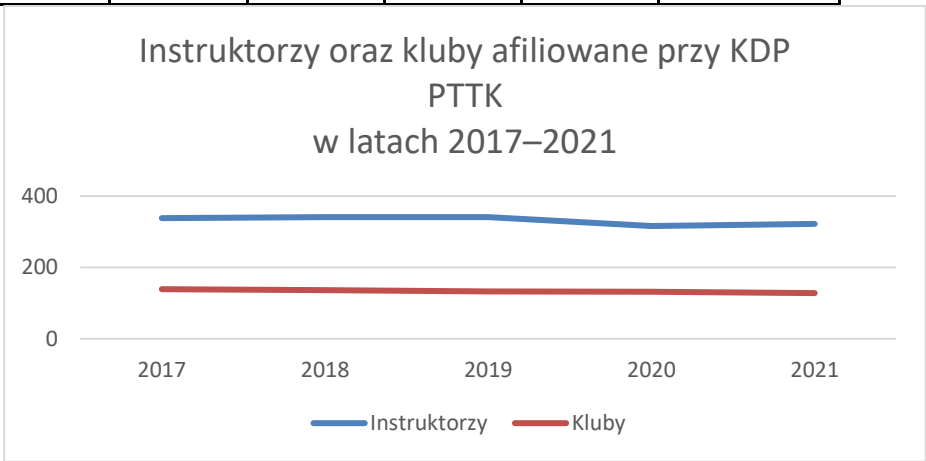

W latach 2017–2021 centra i kluby nurkowe wydały łącznie 15 461 certyfikatów na stopnie płetwonurków na różnych poziomach.

Poniżej zamieszczono wykresy wydawanych certyfikatów płetwonurkowych przez centra i kluby nurkowe afiliowane przy KDP CMAS w latach 2017–2021.

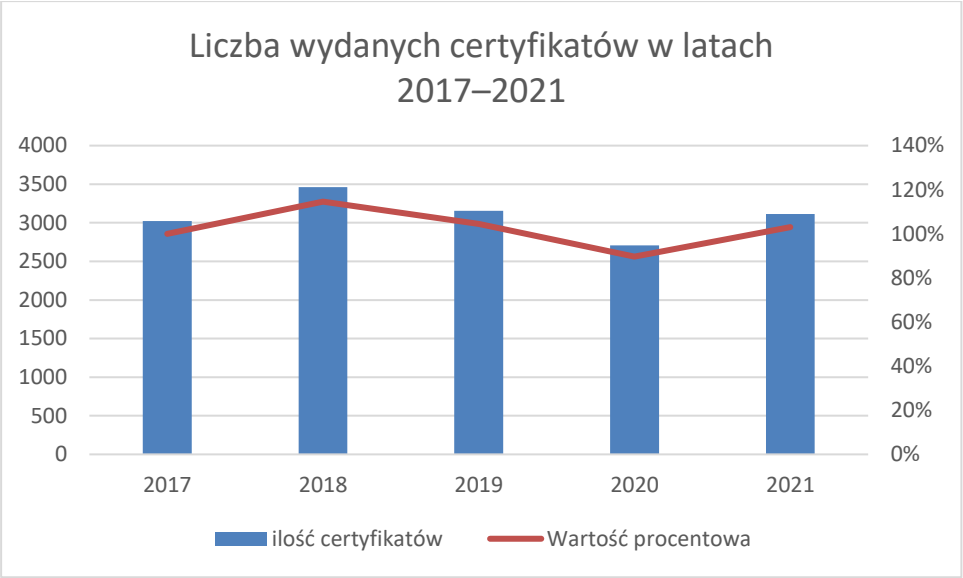

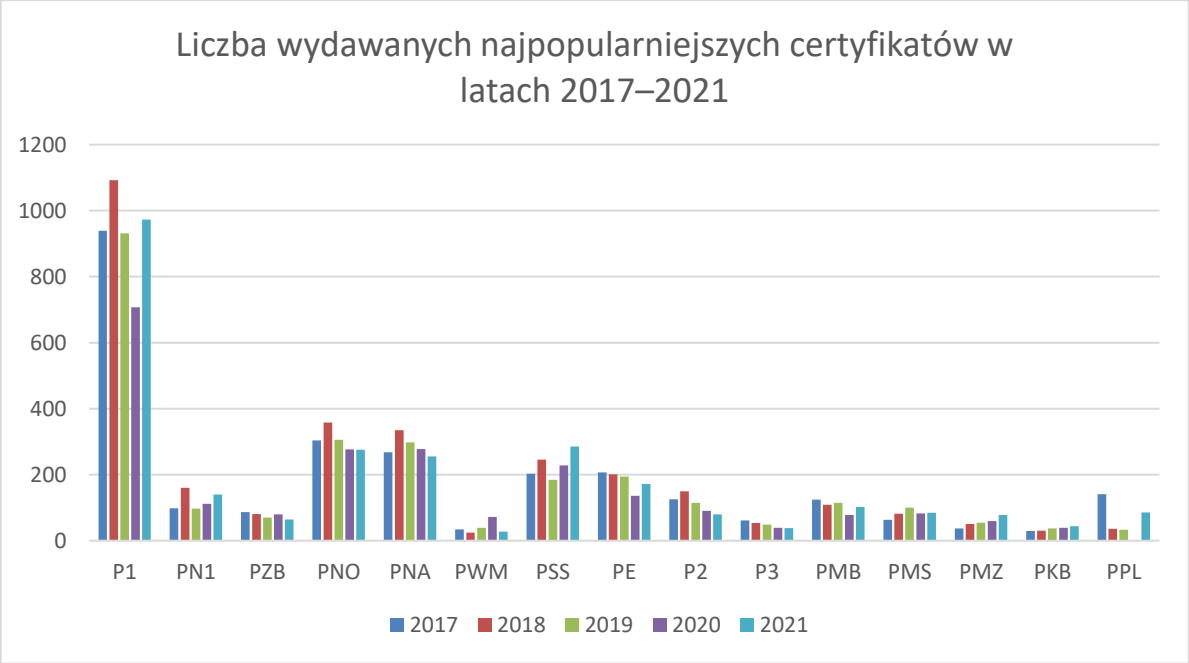

Jak wynika z wykresów, najlepszym okresem szkoleniowym był 2018 rok. Z początkiem 2020 roku zostały wprowadzone obostrzenia pandemiczne w związku z COVID-19, co z pewnością przekłada się na najmniejszą liczbę wydawanych certyfikatów. W 2021 roku widoczny jest wzrost liczby prowadzonych szkoleń, co jest dobrą prognozą na kolejne lata.

Informacja o przeprowadzonych konkursach

Komisja Działalności Podwodnej co roku przeprowadza konkurs na najbardziej aktywny klub, centrum nurkowe w działalności szkoleniowej – TOP 10 oraz Instruktorski Debiut Roku. Kryterium oceny polega na weryfikacji liczby przeszkolonych płetwonurków w systemie szkolenia KDP CMAS i wydanych certyfikatów w poprzednim roku

kalendarzowym. Nagrody i pamiątkowe tablice wręczane są na corocznych zlotach Instruktorów KDP na Kalatówkach.

Klasyfikacja w kolejnych latach wyglądała następująco:

2017 TOP 10:

- I – złoto – Akademicki Klub Podwodny KRAB AGH,
- II – srebro – DIVE TECH PROFESSIONAL Piotr Nieckarz,
- III – brąz – Klub Płetwonurków AQUARIUS Bydgoszcz,
- IV – Centrum Nurkowe RICO SUB,
- V – Centrum Nurkowe ADRIATIC,
- VI – Poznańskie Centrum Nurkowe NAUTICA,
- VII – Krakowski Klub Płetwonurków NOTOTENIA,
- VIII – Centrum Nurkowe AQUA-AGA,
- IX – Bałtyckie Centrum Nurkowe SEAWAVE,
- X – Mazurskie Centrum Nurkowe im. Andrzeja Balona Tarasiewicza.

Instruktorski Debiut Roku 2017 – Bartosz Stefanek

2018 TOP 10:

- I – złoto – Akademicki Klub Podwodny KRAB AGH,
- II – srebro – Klub Płetwonurków AQUARIUS Bydgoszcz,
- III – brąz – Centrum Nurkowe RICO SUB,
- IV – DIVE TECH PROFESSIONAL Piotr Nieckarz,
- V – Szkoła Nurkowania HAPPY DIVE,
- VI – Centrum Nurkowe BLUE DIVE,
- VII – Krakowski Klub Płetwonurków NOTOTENIA,
- VIII – Centrum Nurkowe ADRIATIC,
- IX – Klub Płetwonurków MARES,
- X – Centrum Sportu i Rekreacji OCTOPUS

Instruktorski Debiut Roku 2018 – Jakub Sęk

2019 TOP 10:

- I – złoto – Akademicki Klub Podwodny KRAB AGH,
- II – srebro – Klub Płetwonurków AQUARIUS Bydgoszcz,
- III – brąz – Centrum Nurkow RICO SUB,
- IV – Szkoła Nurkowania HAPPY DIVE,
- V – Centrum Nurkowe BLUE DIVE,
- VI – Centrum Nurkowe ADRIATIC,
- VII – Akademicki Klub Płetwonurków SKORPENA,
- VIII – OSP Tomaszów Mazowiecki,
- IX – BCN Seawave,
- X – P.C.N. Nautica.

Instruktorski Debiut Roku 2019 – Michał Batorski

2020 TOP 10:

- I – złoto – Szkoła Nurkowania HAPPY DIVE,
- II – srebro – Klub Płetwonurków AQUARIUS Bydgoszcz,
- III – brąz – Centrum Nurkowe BATOR DIVE,
- IV – Centrum Nurkowe BLUE DIVE,
- V – Klub Płetwonurków MARES Koszalin
- VI – BCN SEAWAVE,
- VII – Akademicki Klub Podwodny KRAB AGH,
- VIII – Centrum Nurkowego ADRIATIC,
- IX – Centrum Nurkowe JAGNA BLUE,
- X – Akademicki Klub Płetwonurków SKORPENA.

Instruktorski Debiut Roku 2020 – Sebastian Zieliński

2021 TOP 10:

- I – złoto – Klub Płetwonurków AQUARIUS Bydgoszcz,
- II – srebro– Szkoła Nurkowania HAPPY DIVE,
- III – brąz – Centrum Nurkowe ADRIATIC,
- IV – Centrum Nurkowe BATOR DIVE, Centrum Nurkowe BLUE DIVE,
- V – Szkoła Nurkowania HYDROMANIA,
- VI – HAŃCZA TECH,
- VII – Akademicki Klub Podwodny KRAB AGH,
- VIII – Akademicki Klub Płetwonurków SKORPENA, Centrum Nurkowe JAGNA BLUE,
- IX – M.K.N. LUNAR DIVERS.

Instruktorski Debiut Roku 2021 – Jarosław Harmacki

Informacja o imprezach centralnych

Od lipca 2017 roku

W dniach 29 czerwca–1ipca 2017 roku odbyła się ekspedycja naukowa płetwonurków KDP CMAS nad Wielki Staw w Karkonoskim Parku Narodowym. Celem wyprawy były badania i monitoring roślinności zbiornika położnego na wysokości 1225 m n.p.m. Grupa płetwonurków spenetrowała dno zbiornika i zebrała dane, które posłużą do wykonania mapy roślinności zanurzonej stawu.

W trakcie 2017 roku KDP patronowała następującym imprezom ogólnopolskim, fundując uczestnikom puchary i drobne nagrody:

- 40-lecie Zakładu Technologii Prac Podwodnych AMW – Gdynia,
- 60-lecie SKP Wodołazów – Ińsk,
- 60-lecie KP PTTK Posejdon – Gdańsk.

2018

W dniach 10–14 stycznia 2018 roku w Hotelu Górskim Kalatówki odbył się 56. Zlot instruktorów i działaczy KDP PTTK. Swoją obecnością zlot zaszczyciło wielu znamienitych

gości. Coroczny Zlot Instruktorów Nurkowania Działaczy KDP PTTK oraz Lekarzy SL KDP wpisał się na stałe do kalendarza imprez KDP/CMAS i tym samym rozpoczął nowy sezon działalności nurkowej. Na zlocie gościło ponad 100 osób.

W trakcie 2018 roku KDP patronowała następującym imprezom ogólnopolskim, fundując uczestnikom puchary i drobne nagrody:

- Międzynarodowe Mistrzostwa Polski w Łowiectwie Podwodnym i Memoriał Fotografii Podwodnej im. Jerzego Macke – KP Mares, Czaplinek – Koszalin,
- 50-lecie Ośrodka Szkolenia Nurków i Płetwonurków WP – Gdynia,
- 50-lecie Akademickiego Klubu Płetwonurków Skorpena – Olsztyn,
- „Skorpenowy Spływ Płetwonurków Łyną w Olsztynie" – Olsztyn,
- 40-lecie Krakowskiego Klubu Płetwonurków Nototenia – Kraków,
- Spotkania Ekologiczne Płetwonurków – Koszalin.

W dniach 25–27 kwietnia 2018 roku w Tajlandii w miejscowości Phuket odbyło się Walne Zgromadzenie CMAS (General Assembly CMAS). Delegatami KDP ZG PTTK byli Michał Górny, przewodniczący KDP, oraz Maciej Brończyk, prawnik KDP.

2019

W 2019 roku Komisja Działalności Podwodnej ZG PTTK uczestniczyła w następujących imprezach:

- Zlot Instruktorów Płetwonurkowania – Kalatówki, 9–13 stycznia 2019 roku,
- Walne Zgromadzenie CMAS (General Assembly CMAS), 7–10 kwietnia 2019 roku, Monako. Delegaci: KDP ZG PTTK: Michał Górny – przewodniczący KDP, Maciej Brończyk – prawnik KDP,
- Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Badania podwodne – metody, monitoring, edukacja", Ślesin, 4–6 października 2019 roku. Organizatorem Podkomisja Naukowa KDP, przy współpracy z Uniwersytetem Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie i Uniwersytetem Adama Mickiewicza w Poznaniu.

W trakcie 2019 roku KDP ZG PTTK patronowała następującym imprezom ogólnopolskim, fundując uczestnikom puchary i drobne nagrody:

- Międzynarodowe Mistrzostwa Polski w Łowiectwie Podwodnym i Memoriał Fotografii Podwodnej im. Jerzego Macke – KP Mares, Czaplinek – Koszalin,
- 65-lecie KP LOK – Władysławowo,
- 60-lecie Klubu Płetwonurków PTTK Tryton – Łódź,
- „Skorpenowy" Spływ Płetwonurków Łyną w Olsztynie" – Olsztyn,
- Spotkania Ekologiczne Płetwonurków – Koszalin.

2020

W dniach 8–12 stycznia 2020 rok został zorganizowany 58. Zlot Instruktorów Płetwonurkowania KDP PTTK w Hotelu Górskim Kalatówki. Cieszył się on dużym zainteresowaniem – w imprezie wzięło udział ponad 100 osób. Zlot obfitował w ciekawe prelekcje i wykłady. Po raz pierwszy podczas jego trwania odbył się Przegląd Filmów i Zdjęć Instruktorów Nurkowania. Jak zawsze dużą atrakcję stanowiły zorganizowane Mistrzostwa

Instruktorów Płetwonurkowania w narciarstwie alpejskim, które były doskonałą okazją do integracji i zapewniły niezapomniane wrażenia.

W 2020 roku Komisja Działalności Podwodnej PTTK brała udział w VI Międzynarodowych Drużynowych Mistrzostwach Polski w Łowiectwie Podwodnym w dniach 11–12 września 2020 roku nad jeziorem Łaśmiady koło Ełku. Przewodniczący Komisji Działalności Podwodnej ZG PTTK Michał Górny ufundował puchar dla Najlepszego Łowcy Zawodów (I miejsce indywidualnie).

Z powodu sytuacji epidemiologicznej 19 września 2020 roku po raz pierwszy w historii CMAS Walne Zgromadzenie CMAS (General Assembly CMAS) odbyło się w trybie zdalnym. Uczestniczył w nim Michał Górny – Przewodniczący KDP ZG PTTK.

2021

Ze względu na panującą pandemię COVID-19 w 2021 roku odwołany został Zlot Instruktorów Płetwonurkowania KDP PTTK w Hotelu Górskim Kalatówki.

W 2021 roku Komisja Działalności Podwodnej PTTK brała udział w VII Międzynarodowych Drużynowych Mistrzostwach Polski w Łowiectwie Podwodnym – runda wiosenna w dniach 21–22 maja 2021 roku nad jeziorem Gwiazdy oraz w VII Międzynarodowych Drużynowych Mistrzostwach Polski w Łowiectwie Podwodnym – runda jesienna w dniach 10–11 września 2021roku nad jeziorem Dąbrowa Wielka. Przewodniczący Komisji Działalności Podwodnej ZG PTTK Michał Górny ufundował puchar dla Najlepszego Łowcy Zawodów (I miejsce indywidualnie).

Ponadto Podkomisja Naukowa KDP PTTK zorganizowała dwa seminaria naukowe:

- seminarium naukowe „Inwazyjne gatunki obce (IGO) w aspekcie zarządzania ekosystemami wodnymi i ochrony krajobrazów podwodnych” 14 października 2021 roku – Olsztyn,
- seminarium naukowe „Wykorzystanie płetwonurkowania w badaniach naukowych” w dniach 3–5 grudnia 2021 roku – Błaskowizna.

Wzorem lat ubiegłych Klub Płetwonurków Mares z Koszalina zorganizował po raz kolejny XLVIII Międzynarodowe Mistrzostwa Polski w Łowiectwie Podwodnym w dniach 30–31 lipca 2021 roku nad jeziorem Ińsko. Komisja Działalności Podwodnej ZG PTTK ufundowała puchar.

W dniach 27 października–1 listopada 2021 roku w Sharm El Sheikh odbyło się Walne Elekcyjne Zgromadzenie CMAS (Ordinary/Elective General Assembly 2021). Uczestniczyli w nim: Michał Górny, Przewodniczący KDP ZG PTTK, oraz prawnik Maciej Brończyk.

2022

Ze względu na panującą pandemię COVID-19 w 2021 roku odwołany został Zlot Instruktorów Płetwonurkowania KDP PTTK w Hotelu Górskim Kalatówki.

Komisja Działalności Podwodnej objęła patronatem następujące imprezy:

- IV Ogólnopolskie Seminarium Naukowych Badań Podwodnych w dniach 25–27 marca 2022 roku,
- XLIX Międzynarodowe Mistrzostwa Polski w Łowiectwie Podwodnym i XXI Memoriał Fotografii Podwodnej im. Jerzego Macke – Stare Koleńsko, 27–29 maja 2022 roku.

Informacja o działalności promocyjnej, wydawniczej, stronie internetowej
Działalność promocyjna

W ramach działań marketingowych mających na celu promowanie systemu szkoleniowego KDP/CMAS członkowie komisji oraz instruktorzy zrzeszeni w ramach organizacji uczestniczyli w różnych imprezach promocyjnych. Każdego roku, wspólnie z Biurem OCSP, przygotowywane były nowe materiały promocyjne i marketingowe. Wszystkie materiały zawierają logo i nazwę strony internetowej KDP oraz profil na Facebook. KDP wraz z Biurem OCSP przygotowywało i dystrybuowało następujące materiały:

- ulotki reklamujące działalność szkoleniową KDP z programem szkolenia pionu rekreacyjnego, technicznego oraz instruktorskiego,
- naklejki, smycze, długopisy,
- polary, szorty, czapki,
- koszulki dla instruktorów i płetwonurków,
- kalendarz KDP,
- banery informacyjno-reklamowe KDP PTTK,
- rollupy KDP PTTK,
- ścianka reklamowa KDP PTTK.

Stałą formą przekazywania wszelkich informacji o KDP i klubach/centrach nurkowych KDP/PTTK jest strona internetowa www.cmas.pl oraz system newsletterów wysyłanych do instruktorów, działaczy klubowych oraz płetwonurków.

Bardzo ważną rolę w promocji KDP ZG PTTK odgrywają serwisy KDP na portalach społecznościowych: profil na Facebooku www.facebook.com/CMASpolska?ref=tn_tnmn oraz na Instagram www.instagram.com/cmaspolska/, gdzie przesyłane są informacje o działalności KDP, OCSP oraz innych inicjatywach nurkowych, w tym relacje zdjęciowe z wydarzeń ważnych w życiu KDP.

W trakcie kadencji KDP uczestniczyło w następujących imprezach promocyjnych:

- Targi „Podwodna Przygoda" – Warszawa (2017, 2018, 2019),
- Targi „Wiatr i Woda" – Warszawa (2017),
- DemoDaysy – Zakrzówek, Kraków (2017, 2018),
- 2. edycja targów Sportów Wodnych i Jednostek Pływających – Nadarzyn (2017),
- Międzynarodowy Festiwal Wrakowy – Warszawa (2017),
- Konferencja „Baltictech" – Gdynia (2017, 2019).

W 2018 roku z okazji 100-lecia odzyskania przez Polskę Niepodległości, Komisja Działalności Podwodnej PTTK zorganizował akcję promocyjną NURKOWIE DLA NIEPODLEGŁEJ. Akcja miała na celu przeprowadzanie w dniach 10 i 11 listopada 2018 roku nurkowania w całej Polsce i poza jej granicami, aby wspólnie uczcić jubileusz Niepodległości. KDP zachęcała do nurkowania i przesyłania pod adres niepodlegla@cmas.pl fotografii upamiętniających udział we wspólnym przedsięwzięciu. Spośród przesłanych zdjęć wybrano 100 fotografii i wykorzystano je do przygotowania pamiątkowego plakatu NURKOWIE DLA NIEPODLEGŁEJ.

W związku z pandemią COVID-19 w latach 2020–2022 ograniczone zostały możliwości promocyjne na eventach, targach i konferencjach ze względu na wprowadzone

prawem obostrzenia pandemiczne. KDP była zmuszona odwołać wiele zaplanowanych imprez promocyjnych.

Działalność wydawnicza

W trakcie kadencji Komisja Działalności Podwodnej wraz z OCSP przygotowywała następujące materiały wydawnicze:

- aktualizacja wszystkich prezentacji szkoleniowych – dostosowanie do nowego layoutu z aktualnymi logotypami organizacyjnymi, szatą graficzną oraz stanem wiedzy – Marcin Wajdyk 2017,
- prezentacja AZN (asystent płetwonurka z niepełnosprawnością) – Jarosław Gabryelski, Dominik Graczyk 2018,
- prezentacja GB (przygotowanie mieszanin oddechowych) – Ireneusz Słucki 2018,
- prezentacja PZO (płetwonurek z zatrzymanym oddechem) – Sylwester Wójcik 2018,
- aktualizacja i druk programów szkolenia: programy podstawowe, programy specjalizacji rekreacyjnych oraz programy specjalizacji technicznych KDP/CMAS w formie PDF, umieszczone na stronie www.cmas.pl oraz w formie książkowej przekazywanej instruktorom na kursach centralnych – 2018, 2019, 2022,
- prezentacja PNO KDP PTTK (płetwonurek nocny) – Piotr Czaczkowski, Anna Czaczkowska 2022,
- skrócona wersja prezentacji P1 KDP CMAS – Tomasz Roszkowski 2021,
- ulotki stopni rekreacyjnych i instruktorskich KDP CMAS 2017–2022.

Informacja o realizacjach uchwał i wniosków przyjętych na krajowych konferencjach

W dniu 10 marca 2018 roku w Warszawie odbyła się Krajowa Konferencja Aktywu Podwodnego (KKAP) PTTK, która jest zwoływana statutowo raz na cztery lata. Konferencja miała charakter sprawozdawczo-wyborczy. Naradę otworzył Przewodniczący ustępującej Komisji Działalności Podwodnej Michał Górny, który powitał wszystkich delegatów oraz zaproszonych gości. Prowadzącym obrad został Marian Kurtiak. Podczas konferencji Przewodniczący ustępującego zarządu przedstawił sprawozdanie z działalności KDP w latach 2014–2018. W dalszej części konferencji delegaci w tajnym głosowaniu wybrali nowy skład Komisji Działalności Podwodnej ZG PTTK na lata 2018–2022.

Po głównym głosowaniu w malej sali konferencyjnej, również w trybie tajnym, ukonstytuowało się prezydium KDP.

Uchwały i wnioski przyjęte na KKAP 2018 roku:

- wniosek zgłoszony przez Stanisława Abramowicza: KAAP zobowiązuje KDP do podjęcia prac mających na celu weryfikację materiałów szkoleniowych w zakresie dostosowania długości wszystkich prezentacji szkoleniowych do długości zajęć teoretycznych przewidzianych w programie szkolenia – wykonano; do stopnia P1 wykonano prezentacje w wersji skróconej, powstała nowa prezentacja PNO, inne prezentacje są dostosowane do ram czasowych zajęć teoretycznych,

- wniosek zgłoszony przez Krzysztofa Kobylińskiego: KAAP zobowiązuje KDP do zwrócenia się do ZG PTTK o ustanowienie tytułu Honorowego Członka KDP za długoletnią działalność na rzecz organizacji – nie wykonano.

IV.4. PTTK dla przyszłości
4.1. Działalność w szkołach

Rada Programowa ds. Młodzieży Szkolnej ZG PTTK XIX kadencji władz naczelnych PTTK została powołana w dziewięcioosobowym składzie na posiedzeniu ZG PTTK 9 grudnia 2017 roku. Skład osobowy Rady na koniec XIX kadencji – zob. s. 26.

W każdym roku kalendarzowym Rada Programowa odbywała cztery protokołowane posiedzenia, na którym omawiała sprawy bieżące i problemy.

Posiedzenia w 2018 roku odbyły się w siedzibie ZG PTTK w Warszawie: 11 lutego, 23 czerwca, 25 sierpnia oraz 15 grudnia. Posiedzenia w 2019 roku: 9 lutego (ZG PTTK, Warszawa), 24 czerwca (ZG PTTK, Warszawa), 10 sierpnia (Kozienice), 15 grudnia (ZG PTTK, Warszawa). Posiedzenia w 2020 roku: 1 lutego (ZG PTTK, Warszawa), 10 czerwca 2020 (BigBlueButton), 1 października (ZOOM), 5 listopada (ZOOM) oraz 5 grudnia (ZOOM). Posiedzenia w 2021 roku odbywały się poprzez platformę ZOOM: 9 lutego, 18 lutego, 16 września oraz 9 grudnia.

Rada koordynuje w PTTK realizację centralnych przedsięwzięć kierowanych do dzieci i młodzieży szkolnej. W kadencji 2017–2022 zostały zorganizowane kolejne edycje następujących konkursów:

1. Ogólnopolski Młodzieżowy Konkurs Krajoznawczy „Poznajemy Ojcowiznę”:

- XXV Zlot Laureatów organizował Oddział Międzyszkolny w Przeworsku, odbył się w Przeworsku w dniach 25–27 maja 2018 roku,
- XXVI Zlot Laureatów organizował Oddział PTTK Ziemi Elbląskiej w Elblągu, odbył się w Elblągu w dniach 24–26 maja 2019 roku,
- XXVII Zlot się nie odbył, jednak oceniono prace nadesłane i nagrody zostały rozesłane pocztą – spowodowane sytuacją epidemiologiczną,
- XXVIII Zlot się nie odbył, jednak oceniono prace nadesłane i nagrody zostały rozesłane pocztą – spowodowane sytuacją epidemiologiczną,
- XXIX Zlot Laureatów organizował Odział PTTK Ziemi Kozienickiej w Kozienicach, odbył się w Kozienicach w dniach 10–12 czerwca 2022 roku.

2. Ogólnopolski Młodzieżowy Turniej Turystyczno-Krajoznawczy:

- XLVI Finał Centralny organizował O/PTTK w Wadowicach, odbył się w Wadowicach w dniach 11–13 czerwca 2018 roku,
- XLVII Finał Centralny organizował Oddział Regionalny w Białymstoku we współpracy z Oddziałem PTTK w Augustowie, odbył się w Augustowie w dniach 31 maja–2 czerwca 2019 roku,
- w latach 2020–2021 Finał Centralny nie był organizowany ze względu na sytuację epidemiologiczną,
- XLVIII Finał Centralny organizował Oddział PTTK w Świdnicy, odbył się w Świdnicy w dniach 16–19 czerwca 2022; należy tu podkreślić zasługi Zbigniewa Curyła, który utrzymał chęć organizacji konkursu mimo pandemii, jak i problemów z noclegami.

3. Konkurs Krasomówczy Młodzieży Szkół Średnich w Golubiu-Dobrzyniu:

- XLII edycja odbyła się 17–19 listopada 2017 roku,
- XLIII edycja odbyła się w listopadzie 2018 roku,
- XLIV edycja odbyła się 22–24 listopada 2019 roku,
- w latach 2020-2022 roku konkurs nie odbył się ze względu na zagrożenie pandemiczne.

4. Ogólnopolski Konkurs Krasomówczy Dzieci Szkół Podstawowych w Legnicy:

- XXIII edycja zorganizowana została 23–26 listopada 2017 roku,
- XXIV edycja zorganizowana została 22–25 listopada 2018 roku,
- XXV edycja zorganizowana została 21–24 listopada 2019 roku,
- XXVI edycja została zorganizowana w formule on-line w dniach 20–22 listopada 2020 roku,
- XXVII edycja zorganizowana została 3–4 listopada 2021 roku.

5. Ogólnopolski Konkurs Krasomówczy Młodzieży Gimnazjalnej w Legnicy

- XVIII edycja zorganizowana została 23–25 listopada 2017 roku,
- XIX edycja zorganizowana została 22–25 listopada 2018 roku,

Później konkurs się nie odbywał, ze względu na likwidację pionu szkół gimnazjalnych wskutek reformy systemu oświaty.

W kadencji Rada Programowa ds. Młodzieży Szkolnej ZG PTTK podejmowała różne działania, m.in. członkowie opiniowali dla Kapituły Zarządu Głównego PTTK kandydatury nauczycieli do wyróżnienia „Nauczyciel Kraju Ojczystego, jak i do Medalu Komisji Edukacji Narodowej. W lutym 2020 roku Rada Programowa ds. Młodzieży Szkolnej ustanowiła Aleksandrę Staszak stałym współpracownikiem.

Członkowie Rady jako uczestnicy jury konkursowego dorocznie opiniowali prace nadesłane na konkurs „Poznajemy Ojcowiznę”. Corocznie przedstawiciele Rady byli uczestnikami komisji sędziowskich konkursów krasomówczych w Golubiu-Dobrzyniu, jak i w Legnicy. Członkowie Rady pracujący w zespole ds. kierunków pracy z młodzieżą (Marcin Klemenski, Bartosz Karczewski, Aleksandra Korpysz), kontynuowali prace nad kierunkami pracy z młodzieżą w PTTK. Aleksandra Korpysz przygotowała wstępnie opracowanie Olimpiady Krajoznawczej. Janusz Mazurek kontynuował pracę nad publikacją książkową dotyczącą historii Ogólnopolskich Konkursów Krasomówczych w Golubiu-Dobrzyniu i Legnicy.

W trakcie kadencji Weronika Smolarkiewicz-Lendzion ze względów osobistych zrezygnowała z zasiadania w Radzie Programowej.

Podczas poszczególnych posiedzeń Rady podejmowano dyskusję nad nowelizacjami regulaminów konkursów dla dzieci i młodzieży, przede wszystkim w kontekście reformy systemu oświaty. Znowelizowano regulaminy konkursów OMTTK, OMKK i krasomówczych, które obowiązują od roku szkolnego 2019/2020.

Znowelizowano regulamin wyróżnienia „Nauczyciel Kraju Ojczystego” z uwzględnieniem aktualnej sytuacji prawnej związanej z RODO.

Rada na bieżąco administrowała profil konkursu „Poznajemy Ojcowiznę” na Facebooku i odpowiadała na zapytania do konkursu wpływające drogą mailową na adres mailowy poznajemyojcowiznę@gmail.com.

Rada Programowa ds. Młodzieży Szkolnej ZG PTTK sprawuje patronat nad witryną internetową www.mlodziez.pttk.pl. Jest to strona, na której każda zainteresowana osoba może znaleźć wiele informacji dotyczących turystyki i krajoznawstwa, w tym również odnoszących się do pracy Rady i konkursów PTTK. Strona stanowi znakomite forum do dzielenia się swoimi odczuciami o imprezach organizowanych przez Radę, a także przekazywania swojego doświadczenia adeptom turystki i krajoznawstwa

Rada Programowa ds. Młodzieży Szkolnej ZG PTTK współpracowała z miesięcznikiem krajoznawczo-turystycznym „Poznaj Swój Kraj” i redaktorem naczelnym Pawłem Cukrowskim w zakresie promocji OMKK „Poznajemy Ojcowiznę”.

Należy również podkreślić, że Rada w okresie pandemii posiedzenia odbywała w online, jak również podejmowała starania o kontynuację konkursu „Moja Ojcowizna”, dzięki temu konkurs nie miał przerwy spowodowanej sytuacją epidemiologiczną.

4.2. Działalność w środowisku akademickim

W okresie sprawozdawczym Komisja Akademicka ZG PTTK była wybierana trzykrotnie – zgodnie z obowiązującym do listopada 2021 roku Regulaminem Komisji odbyły się wybory w marcu 2016 w Bielsku-Białej, potem 8 marca 2018 roku w Puławach podczas Krajowej Konferencji Środowiska Akademickiego (KKŚA) została wybrana komisja na XIX kadencję, natomiast 7 marca 2020 roku w Warszawie podczas KKŚA ponownie została wybrana komisja na XIX kadencję. Wybór trzech składów komisji był podyktowany realizacją Regulaminu komisji i uchwałą nr 195/XVIII/2016 ZG PTTK z 25 lutego 2016 roku w paragrafie 5 pkt. 1 i 4. Skład osobowy komisji na koniec XIX kadencji – zob. s. 25.

W okresie sprawozdawczym komisja odbyła następując posiedzenia stacjonarne:

1. 28–29 października 2017 roku we Wrocławiu.
2. 10–11 marca 2018 roku w Puławach.
3. 1–2 grudnia 2018 roku w Kielcach.
4. 9–10 marca 2019 roku w Elblągu.
5. 30 listopada–1 grudnia 2019 roku w Warszawie.
6. 7–8 marca 2020 roku w Warszawie.

Ogłoszenie pandemii wymusiło organizację posiedzeń zdalnych, które odbyły się: 13 listopada 2020 roku, 17 listopada 2020 roku, 19 kwietnia 2021 roku, 28 kwietnia 2021 roku, 27 listopada 2021 roku. Posiedzenie wyjazdowe: 18–23 marca 2022 roku.

Działalność komisji w okresie sprawozdawczym

W okresie sprawozdawczym podjęto następujące inicjatywy.

1. Nadzór nad prowadzonymi bazami namiotowymi oraz chatami studenckimi; polega on na kontakcie z osobami odpowiedzialnymi za obiekty oraz monitoringiem stanu technicznego i ruchu turystycznego, a także podejmowaniu akcji marketingowych.
2. Prowadzenie obsługi dotacji przyznawanej przez Zarząd Główny PTTK na działalność baz namiotowych oraz chat studenckich. Podczas rozdysponowywania środków bierze się pod uwagę stan techniczny oraz funkcjonowanie obiektów.
3. Aktualizacja oraz wydanie w wersji elektronicznej Informatora Studenckiej Bazy Noclegowej PTTK.
4. Organizacja i koordynacja szkoleń kadry programowej PTTK w środowiskach akademickich oraz propagowanie uprawnień kadry programowej w środowisku akademickim.
5. Wspieranie wymiany informacji pomiędzy środowiskami, administrowanie grupami Google oraz bazą mailingową.
6. Promowanie działalności turystycznej wśród studentów. Administrowanie stroną internetową www.ka.pttk.pl oraz profilem na portalu Facebook, stworzenie na Facebooku profilu „Bazuje, bo lubię”, który promuje w przystępny sposób ideę baz namiotowych wśród młodzieży akademickiej.
7. Utrzymywanie stałego kontaktu środowiska akademickiego.
8. Podejmowanie działań marketingowych, mających na celu promowanie turystyki akademickiej w Polsce (spotkania, działalność na portalach społecznościowych).

2018

Rok 2018 był ciężkim okresem w pracach komisji, na trudności wpływ miały: reorganizacja w pracy Biura ZG PTTK, późno uchwalony i opublikowany budżet PTTK. Komisja w tym okresie po raz pierwszy wykorzystała możliwość podjęcia uchwały w formie głosowania zdalnego – uchwała dotyczyła podziału przyznanego dofinansowania dla obiektów wchodzących do Studenckiej Bazy Noclegowej (SBN PTTK). Ze względu na przejście na emeryturę Andrzeja Wielochy i późne zatwierdzenie Budżetu PTTK w 2018 roku nie został wydany Informator SBN PTTK w formie drukowanej. W latach 2018 i 2019 dostępna była jedynie forma elektroniczna informatora.

Ponadto komisja w roku 2018 ustanowiła i zatwierdziła:

- wzór i formę protokołów,
- wzór uchwał komisji,
- osoby reprezentujące komisję na zewnątrz otrzymały skrzynki e-mail w domenie komisji, co ułatwiło prowadzenie korespondencji zewnętrznej.

2019

Rok 2019 był rokiem przełomowym dla pracy komisji. Podczas posiedzeń wyjazdowych w Elblągu i Warszawie komisja podjęła szereg uchwał dotyczących pracy komisji:

1. Powołanie zespołów roboczych komisji:
   - zespołu ds. szkoleniowych kadry programowej w środowiskach akademickich,
   - zespołu ds. finansowych,
   - zespołu ds. informatyczno-informacyjnych.

   Wprowadzenie tych zespołów usprawniło pracę komisji.
2. Zatwierdzenie Regulaminu Przyznawania oraz Rozliczania dotacji dla chatek i baz namiotowych PTTK (SBN-u PTTK).

   Zatwierdzenie projektu Regulaminu Instruktora Przewodnictwa Akademickiego PTTK. Ustanowienie tych uprawnień usprawniłoby proces szkoleniowy w Studenckich Kołach Przewodnickich. Problem z brakiem instruktorów wśród kadry kursów był wielokrotnie zgłaszany Komisji Akademickiej, jak i Komisji Przewodnickiej.

2020

Rok 2020 był to rok sprawozdawczo-wyborczy, komisja wraz z Biurem Zarządu Głównego zorganizowała Krajową Konferencję Środowiska Akademickiego, na której wyłoniono skład komisji na XXVI kadencję. Wzorem poprzedniej kadencji:

1. Powołano zespoły robocze komisji:
   - zespół ds. Studenckiej Bazy Noclegowej (SBN PTTK),
   - zespół ds. szkoleniowych kadry programowej w środowiskach akademickich.
2. Podjęto uchwałę dotyczącą uchwalenia planu pracy komisji na lata 2020–2022.
3. Uchwalono zmiany w regulaminie Komisji.

Ze względu na stan epidemiologiczny wprowadzony na terenie Polski prace komisji zostały ograniczone do minimum, tj. do pomocy środowiskom akademickim w formie wsparcia podczas kończących się w 2020 roku kursów przewodnickich oraz przygotowania wspólnego stanowiska środowisk w razie problemów z udziałem uczestników kursów ze środowisk akademickich w egzaminie państwowym.

2021

Mimo trwającej pandemii prace komisji można zaobserwować na następujących płaszczyznach:

1. Prace przy przygotowaniu projektu ministerialnego dotyczącego turystyki osób starszych i niepełnosprawnych z wykorzystaniem bazy Studenckiej Bazy Noclegowej SBN PTTK.
2. Przygotowanie materiałów do nowego Informatora SBN 2021.
3. Zatwierdzenie nowego Regulaminu Komisji Akademickiej ZG PTTK.
4. Podział środków przyznanych dla studenckich baz namiotowych.
5. Czerwiec 2021 – udział przewodniczącego i wiceprzewodniczącej komisji w Posiedzeniu Zarządu Głównego.
6. Rozliczenie przyznanego dofinansowania dla obiektów SBN PTTK 2021.
7. Omówienie problemów w środowisku akademickim podczas trwającej pandemii COVID-19.

2022

Mimo trwającej pandemii komisja zajmowała się następującymi zagadnieniami:

1. Przygotowanie materiałów do nowego Informatora SBN 2022.
2. Podział środków przyznanych dla studenckich baz namiotowych 2022.
3. Problem odchodzenia środowisk akademickich ze struktur PTTK.
4. Problem weryfikacji faktycznego stanu obiektów SBN PTTK.

Studencka Baza Noclegowa SBN PTTK

W SBN było 19 obiektów prowadzonych przez siedem środowisk akademickich z Warszawy, Lublina, Łodzi, Gliwic, Katowic, Krakowa i Rzeszowa: Głuchaczki, Gorc, Gorczańska Chata, Górowa, Huczwice, Jaworki, Lubań, Łopienka, Mościce, Muszyna, Nieznajowa, Podwilk, Przysłop Potócki, Rabe, Radocyna, Wały Polana, Wisłoczek, Zagroń Chata i Zawadka.

W 2021 roku z obiektów SBN PTTK należały usunąć Bazę Wisłoczek ze względu na to, że SKPB Rzeszów, jak i baza przestały być w strukturach PTTK.

W 2022 roku obiekty wchodzące w skład SBN należące do SKPB Łódź, tj. Muszyna i Jaworki, ze względu na wysokość przyznawanej dotacji i koszty rozliczeń nie złożyły wniosków o dotację. Jest to sygnał zapowiadający możliwość zniknięcia z SBNu kolejnych obiektów.

Działalność SBN ograniczył stan pandemii oraz stan techniczny infrastruktury bazowej, dlatego wskazane byłoby daleko idące wsparcie ze strony Zarządu Głównego dla obiektów

wchodzących w skład SBN, ponieważ są one bardzo dobrą alternatywą dla turystów w czasie pandemii jak i okresie późniejszym.

Należy poświęcić jeszcze kilka słów ogólnym założeniom Baz Namiotowych i Chatek Studenckich. Warto wiedzieć, że mimo użycia przymiotnika „studencki" obiekty te są otwarte dla każdego, nie ma znaczenia, czy jesteś, byłeś lub będziesz studentem. W każdej Bazie Namiotowej oferowane są noclegi w namiotach bazowych (zarówno w tych mniejszych, jak dwójki, trójki czy rodzinne, jak i w tzw. NS-ach na około 10 osób). Jednak gdyby ktoś chciał spać we własnym namiocie, to żaden problem. Można rozbić go na terenie bazy i korzystać z jej uroków oraz udogodnień infrastrukturalnych. Każda baza i chatka są wyposażone w kuchnię z piecem oraz jadalnie oraz węzły sanitarne (WC, prysznic, miejsce do mycia) – oczywiście w warunkach turystycznych. Wreszcie nie można zapomnieć o ujęciach wody pitnej, miejscu ogniskowym czy wiatach ze stołami i ławkami. Najważniejsza jest jednak niepowtarzalna i niezapomniana atmosfera, która powoduje, że jeśli ktoś raz trafi na jedną z baz, to z pewnością jeszcze powróci! W razie pytań bądź innych spraw pomocą oraz radą służą zawsze sympatyczni i otwarci na drugiego człowieka „bazowi/chatkowi", którzy w danej chwili opiekują się obiektem. Lecz najważniejszym atutem jest cena, gdyż koszt noclegu to zaledwie kilka, kilkanaście złotych (nie uwzględniając rabatów PTTK).

Działalność kulturalna

Środowiska akademickie corocznie są inicjatorami oraz organizatorami koncertów o tematyce turystycznej. Do najbardziej rozpoznawalnych należy zaliczyć koncert „W górach jest wszystko, co kocham" oraz Studencki Przegląd Piosenki Turystycznej „YAPA". W okresie letnim w bazach namiotowych oraz w chatach studenckich organizowane są śpiewanki, które w otoczeniu przyrody, bez prądu, w świetle świec gromadzą rzeszę ludzi zakochanych w górach (np. Śpiewanki na bazie Muszyna Złockie, „Gorcstok" na Gorcu itp.). Środowiska podejmują również szereg mniejszych inicjatyw, takich jak wystawy zdjęć, pokazy zdjęć, slajdów i filmów z podróży, projekty kulturowe i wiele innych wydarzeń. Rok 2020 był rokiem szczególnym – ze względu na pandemię wszystkie wydarzenia kulturalne nie odbyły się.

Kadra programowa PTTK

Studenckie koła przewodnickie prowadzą kursy przewodnickie, dzięki którym powiększa się kadra programowa PTTK. W kursach uczestniczą setki słuchaczy (studentów, licealistów, doktorantów). Działalność kół jest nieoceniona ze względu na fachowość prowadzonych szkoleń oraz promocję organizacji.

Oddział Akademicki w Krakowie oraz Oddział Międzyuczelniany w Warszawie przy wsparciu komisji organizuje kurs Organizatora Turystyki PTTK w środowisku studenckim. Spotkał się on z wielkim zainteresowaniem także ze strony oddziałów i kół z innych miast, które korzystając z doświadczenia koleżeństwa z Warszawy i Krakowa, chcą spróbować zorganizować taki kurs w swoich środowiskach.

Należy podkreślić, że członkowie Kół Akademickich w ramach podwyższania swoich kwalifikacji, zdają również egzaminy przodownickie (GOT, OTP i innych odznak PTTK), oraz instruktorskie z bogatej oferty uprawnień kadry programowej PTTK co skutkuje podwyższaniem ich wiedzy fachowej.

Dzięki staraniom Komisji Akademickiej PTTK udało się po latach opracować Projekt Regulaminu Instruktora Przewodnictwa Akademickiego PTTK – który został zatwierdzony uchwałą w marcu 2019 roku. Komisja czyni starania, aby przewodnicy wywodzący się z kół i klubów studenckich mieli urealnioną możliwość do uzyskania uprawnień instruktorskich, które są wymagane do prowadzenia zajęć na kursach przewodnickich.

Działalność edukacyjna

Oddziały, koła i kluby akademickie uczestniczą oraz organizują szereg akcji edukacyjnych dla dzieci, młodzieży i studentów. Corocznie organizowane są: Turniej Wiedzy o Górach dla młodzieży oraz Festiwal Slajdów Podróżniczych skierowany do studentów. Środowiska studenckie pomagają także w organizacji imprez edukacyjnych dla najmłodszych, takich jak np. Konkursy Krasomówcze czy rajdy integracyjne.

Turystyka kwalifikowana

Środowiska akademickie co roku organizują szereg rajdów, obozów górskich dla młodzieży i studentów. Na terenie całego kraju imprezy wędrowne (spływy kajakowe, obozy kolarskie, obozy survivalowe) gromadzą tysiące uczestników.

W okresie wakacyjnym przewodnicy studenccy prowadzą obozy wędrowne, zarówno w Polsce, jak i poza granicami kraju. Środowiska działają samodzielnie lub współpracują z organizacjami zewnętrznymi.

Krajoznawstwo

Środowiska akademickie współdziałają z regionalnymi pracowniami krajoznawczymi PTTK, których zbiory są promowane wśród braci akademickiej. Największe sukcesy na tym polu odnosi Oddział Akademicki PTTK w Krakowie, przy którym działa RPK.

IV.5. Turystyka i krajoznawstwo w wybranych środowiskach
5.1. Działalność w Wojsku Polskim

Komisja Zarządu Głównego PTTK do Współpracy z Wojskiem Polskim, która koordynuje działalność turystyczno-krajoznawczą w środowisku wojskowym, realizowała swoją działalność w składzie przyjętym Uchwałą ZG PTTK z 9 grudnia 2017 roku. Skład osobowy komisji na koniec XIX kadencji – zob. s. 26.

W czasie kadencji 2017–2022 komisja przeprowadziła 16 posiedzeń stacjonarnych, z wyjątkiem roku 2020, kiedy komisja nie mogła się spotkać z powodu pandemii. Spotkania realizowane były głównie w czasie centralnych przedsięwzięć turystyczno-krajoznawczych środowiska wojskowego, organizowanych lub współ-organizowanych przez komisję.

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono cztery narady o charakterze szkoleniowym, poszerzone o udział przedstawicieli oddziałów wojskowych PTTK oraz niektórych wojskowych kół i klubów PTTK (2017 – Ameliówka, 2018 – Kraków, 2019 – Warszawa, 2020 – nie przeprowadzono z powodu pandemii, 2021 – Opole). Te doroczne narady służyły podsumowaniu działalności turystyczno-krajoznawczej w danym roku, wręczeniu wyróżnień honorowych: Wojskowy Oddział PTTK Roku, Wojskowe Koło/Klub Roku, Turystka/Turysta Roku Środowiska Wojskowego , oraz przyjęciu Kalendarza Przedsięwzięć Turystyczno-Krajoznawczych Środowiska Wojskowego na następny rok.

W czasie tych spotkań omawiano bieżące problemy i zadania związane z funkcjonowaniem wojskowych oddziałów, kół i klubów.

W pierwszym półroczu 2022 roku komisja spotkała się dwukrotnie: podczas XXXIII Seminarium Krajoznawczego Wojska Polskiego w Łukęcinie w dniach 5–8 maja oraz w czasie 58. Centralnego Rajdu Turystycznego Wojska Polskiego na Orientację „Bieszczady 2022" w Ustrzykach Górnych w dniach 19–25 czerwca.

Głównym celem działalności komisji było i jest wsparcie wojskowych oddziałów, kół i klubów PTTK, integrowanie wojskowego środowiska turystycznego oraz koordynowanie centralnych przedsięwzięć turystyczno-krajoznawczych realizowanych na rzecz tego środowiska. Kierowano się zasadą, że upowszechnianie turystyki, krajoznawstwa i rekreacji stanowi istotny element działalności społecznej, wychowawczej i edukacyjnej, prowadzonej w środowisku wojskowym. Jest cenną formą kształtowania postaw patriotycznych i obywatelskich, sprzyja pogłębianiu wiedzy historycznej oraz popularyzowaniu walorów krajoznawczych i kulturowych Polski. Uniwersalne wartości turystyki rozwijają i wzbogacają osobowość, sprzyjają integracji środowiska, wzmacniają relacje i więzi środowiska wojskowego z lokalnymi społecznościami oraz propagują aktywny wypoczynek i zdrowy styl życia.

Działalność turystyczno-krajoznawcza w środowisku wojskowym w latach 2017–2021 prowadzono przede wszystkim opierając się o wojskowe oddziały, koła i kluby PTTK oraz wojskowe ośrodki i instytucje kultury, przy wsparciu i pomocy stowarzyszeń działających w tym obszarze, w szczególności Wojskowego Stowarzyszenia „Sport-Turystyka-Obronność".

W okresie sprawozdawczym struktura wojskowych ogniw PTTK przedstawiała się następująco:

- w 2017 roku:
    - 15 oddziałów wojskowych PTTK,

    - 96 wojskowych kół i klubów PTTK,
    - 3589 członków PTTK,
- w 2018 roku:
    - 15 oddziałów wojskowych PTTK,
    - 100 wojskowych kół i klubów PTTK,
    - 3934 członków PTTK,
- w 2019 roku:
    - 14 oddziałów wojskowych PTTK,
    - 90 wojskowych kół i klubów PTTK,
    - 3766 członków PTTK,
- w 2020 roku:
    - 14 oddziałów wojskowych PTTK,
    - 81 wojskowych kół i klubów PTTK,
    - 3254 członków PTTK,
- w 2021 roku:
    - 14 oddziałów wojskowych PTTK,
    - 77 wojskowych kół i klubów PTTK,
    - 3063 członków PTTK.

Na zauważalny spadek liczby kół i klubów oraz liczebności członków PTTK największy wpływ miała pandemia COVID-19, która mocno uderzyła w funkcjonowanie i aktywność członków Towarzystwa.

Wpływ na taki stan rzeczy miało również niewielkie wsparcie działalności turystyczno-krajoznawczej wojskowych ogniw PTTK przez instytucje centralne MON.

Bezpośredniego wsparcia udziela większość dowódców jednostek wojskowych, na których terenie działają wojskowe ogniwa PTTK, choć wsparcie to nie miało, jak w poprzednich latach, wymiaru systemowego.

Powyższe fakty miały również wpływ na działalność programową, która w okresie sprawozdawczym przedstawiała się następująco:

- w 2017 roku zorganizowano:
    - 1171 przedsięwzięć turystyki kwalifikowanej z udziałem 25 655 osób,
    - 556 przedsięwzięć turystyki powszechnej z udziałem 11 318 osób,
    - 71 przedsięwzięć popularyzatorskich z udziałem 9058 osób,

  ogółem w 2017 roku 1798 przedsięwzięć z udziałem 46 031 osób,
- w 2018 roku zorganizowano:
    - 1120 przedsięwzięć turystyki kwalifikowanej z udziałem 23 213 osób,
    - 403 przedsięwzięcia turystyki powszechnej z udziałem 10 002 osób,
    - 109 przedsięwzięć popularyzatorskich z udziałem 10 079 osób,

  ogółem w 2018 roku 1632 przedsięwzięcia z udziałem 43 294 osób,
- w 2019 roku zorganizowano:
    - 967 przedsięwzięć turystyki kwalifikowanej z udziałem 20 257 osób,
    - 381 przedsięwzięć turystyki powszechnej z udziałem 9647 osób,
    - 95 przedsięwzięć popularyzatorskich z udziałem 4987 osób,

  ogółem w 2019 roku 1443 przedsięwzięcia z udziałem 34 891 osób,

- w 2020 roku zorganizowano:
    - 439 przedsięwzięć turystyki kwalifikowanej z udziałem 7172 osób,
    - 166 przedsięwzięć turystyki powszechnej z udziałem 3017 osób,
    - 31 przedsięwzięć popularyzatorskich z udziałem 1563 osób,

  ogółem w 2020 roku 636 przedsięwzięć z udziałem 11 752 osób,
- w 2021 roku zorganizowano:
    - 545 przedsięwzięć turystyki kwalifikowanej z udziałem 10 962 osób,
    - 161 przedsięwzięć turystyki powszechnej z udziałem 2527 osób,
    - 30 przedsięwzięć popularyzatorskich z udziałem 4055 osób,

  ogółem w 2021 roku 736 przedsięwzięć z udziałem 17 544 osób.

Ogółem w okresie sprawozdawczym w środowisku wojskowym PTTK zorganizowano 6245 przedsięwzięć turystyczno-krajoznawczych, w których wzięło udział 153 512 osób.

Obserwując pierwsze półrocze 2022 roku, należy podkreślić, że sytuacja w zakresie rozwoju wojskowych struktur PTTK oraz ich działalności programowej utrzymuje tendencję wzrostową, co jest zasługą dużego zaangażowania wojskowych oddziałów, kół i klubów PTTK oraz ciekawej oferty programowej. Dużym wysiłkiem organizacyjnym utrzymane zostały imprezy z tradycjami, ale również pojawiły się nowe, które zyskują coraz większe grono sympatyków.

Do najważniejszych przedsięwzięć turystyczno-krajoznawczym organizowanych w okresie sprawozdawczym należały:

- Centralny Rajd Turystyczny Wojska Polskiego na Orientację „Bieszczady" (dotychczas odbyło się 58 edycji rajdu), którego organizatorem jest Oddział Wojskowy PTTK im. Twierdzy Przemyśl przy Klubie 5. batalionu strzelców podhalańskich w Przemyślu,
- Rajd Górski Wojska Polskiego „Sudety" (50 edycji), organizator: Oddział Wojskowy PTTK przy Klubie 4. Regionalnej Bazie Logistycznej we Wrocławiu,
- Rodzinny Rajd Górski Wojska Polskiego „Tatry–Gorce–Pieniny–Beskidy" (24 edycje), organizator: Oddział Wojskowy PTTK im. gen. Józefa Bema przy Klubie 6. Brygady Powietrznodesantowej w Krakowie przy współpracy Wojskowego Stowarzyszenie „Sport–Turystyka–Obronność" oraz Komisji ZG PTTK do Współpracy z WP,
- Rodzinny Spływ Kajakowy Wojska Polskiego (22 edycje), organizator Wojskowe Stowarzyszenie „Sport–Turystyka–Obronność" przy współpracy Komisji ZG PTTK do Współpracy z WP.

Wiele wojskowych oddziałów kół i klubów PTTK przeprowadza na swoim terenie przedsięwzięcia turystyczno-krajoznawcze o bogatych tradycjach, cieszące się dużym zainteresowaniem nie tylko środowiska wojskowego. Do najciekawszych należą:

- Ogólnopolski Kaszubski Rajd Metalowców MON (43 edycje) organizowany przez Wojskowe Koło PTTK przy PGZ Stocznia Wojenna w Gdyni,
- Ogólnopolski Rajd PTTK Szlakiem Walk 1. Armii WP o Kołobrzeg (56 edycji), organizowany przez Oddział Wojskowy PTTK przy Klubie 8. Batalionu Remontowego w Kołobrzegu,
- Ogólnopolski Rajd Pieszy „Major Hubal" (8 edycji) organizowany przez Wojskowe Koło PTTK przy Klubie 25. Brygady Kawalerii Powietrznej w Tomaszowie Mazowieckim.

W 2022 roku Komisja ZG PTTK do Współpracy z Wojskiem Polskim powróciła do organizacji Seminariów Krajoznawczych Wojska Polskiego (dotychczas 32 edycje) i przeprowadziła w dniach 5–8 maja w Łukęcinie XXXIII Seminarium „Fortyfikacje Twierdzy Świnoujście". Przedsięwzięcie zostało zorganizowane przy wydatnej pomocy Wojskowego Koła PTTK „Jantar" przy Klubie 8. Kołobrzeskiego Batalionu Saperów MW w Dziwnowie.

W okresie sprawozdawczym komisja kontynuowała tradycje przyznawania wyróżnień honorowych za działalność turystyczno-krajoznawczą w środowisku wojskowym lub wybitne osiągnięcia indywidualne.

Na podstawie zgłaszanych nominacji przez wojskowe ogniwa PTTK wyróżniono i przyznano tytuły honorowe w następujących kategoriach:

- Wojskowy Oddział PTTK Roku:
  - w 2017 roku: Stołeczny Wojskowy Oddział Wojskowy PTTK przy Klubie Dowództwa Garnizonu Warszawa,
  - w 2018 roku: Oddział Wojskowy PTTK przy Klubie 4. Regionalnej Bazy Logistycznej we Wrocławiu,
  - w 2019 roku: Oddział Wojskowy PTTK przy Klubie 5. Kresowego Batalionu Saperów w Krośnie Odrzańskim,
  - w 2020 roku – wyróżnień nie przyznano z powodu pandemii,
  - w 2021 roku: Oddział Wojskowy PTTK im. gen. Józefa Bema przy Klubie 6. Brygady Powietrznodesantowej w Krakowie,
    - Wojskowe Koło PT TK Roku:
  - w 2017 roku:
    - ✓ Wojskowe Koło PTTK „Jasiński" z Oddziału Wojskowego PTTK we Wrocławiu przy Klubie Centrum Szkolenia Wojsk Inżynieryjnych i Chemicznych we Wrocławiu,
    - ✓ Wojskowe Koło PTTK „OSeSeK" przy Klubie Centrum Szkolenia Logistyki w Grudziądzu,
    - ✓ Wojskowe Koło PTTK „Husaria" z Wojskowego Oddziału PTTK w Wałczu przy Klubie 52. Batalionu Remontowego w Czarnem,
    - ✓ Wojskowe Koło PTTK „Szarotka" z Wojskowego Oddziału PTTK w Krośnie Odrzańskim przy Klubie 5. Kresowego Batalionu Saperów w Krośnie Odrzańskim,
    - ✓ Wojskowe Koło PTTK Turystyki Pieszej „Wędrowiec" z Wojskowego Oddziału PTTK w Szczecinie przy Klubie 12. Szczecińskiej Dywizji Zmechanizowanej w Szczecinie,
    - ✓ Wojskowe Koło PTTK Przewodników Terenowych w Chełmie,
  - w 2018 roku:
    - ✓ Wojskowe Koło PTTK przy Klubie 25. Brygady Kawalerii Powietrznej w Tomaszowie Mazowieckim,
    - ✓ Wojskowe Koło PTTK „Nomada" z OW PTTK w Szczecinie przy Klubie 12. Szczecińskiej Dywizji Zmechanizowanej w Szczecinie,
    - ✓ Wojskowe Koło PTTK z Wojskowego Oddziału PTTK przy Klubie Dowództwa Garnizonu RSZ przy Klubie 32. Bazy Lotnictwa Taktycznego w Łasku,
    - ✓ Wojskowe Koło PTTK „Łyna" przy Klubie 1. Batalionu Składowania w Olsztynie,
    - ✓ Wojskowe Koło PTTK nr 6 przy Klubie Dowództwa Garnizonu Warszawa,

        - ✓ Wojskowe Koło PTTK „Turysta” z Wojskowego Oddziału PTTK w Krośnie Odrzańskim przy Klubie 5. Kresowego Batalionu Saperów w Krośnie Odrzańskim,
    - w 2019 roku:
        - ✓ Wojskowe Koło PTTK „Jantar” przy Klubie 8. Kołobrzeskiego Batalionu Saperów Marynarki Wojennej w Dziwnowie,
        - ✓ Wojskowe Koło PTTK nr 34 przy Klubie Dowództwa Garnizonu Warszawa,
        - ✓ Wojskowe Koło PTTK nr 1 przy Klubie Batalionu Dowodzenia Wielonarodowej Brygady w Lublinie,
    - w 2020 roku – wyróżnień nie przyznano z powodu pandemii,
    - w 2021 roku:
        - ✓ Wojskowe Koło PTTK przy Klubie 25. Brygady Kawalerii Powietrznej w Tomaszowie Mazowieckim,
        - ✓ Wojskowe Koło PTTK z Wojskowego Oddziału PTTK przy Klubie DG RSZ przy Klubie 32. Bazy Lotnictwa Taktycznego w Łasku,
        - ✓ Wojskowe Koło PTTK „HERKUS” przy Klubie 20. Brygady Zmechanizowanej w Bartoszycach,
- Wojskowy Klub PTTK Roku:
    - w 2017 roku:
        - ✓ Klub Turystyki Motorowej „KRAK” z Wojskowego Oddziału PTTK im. gen. Józefa Bema przy Klubie 6. Brygady Powietrznodesantowej w Krakowie,
    - w 2018 roku:
        - ✓ Karpacki Klub Turystyki Jeździeckiej z Wojskowego Oddziału PTTK im. gen. Józefa Bema przy Klubie 6. Brygady Powietrznodesantowej w Krakowie,
    - w 2019 roku:
        - ✓ Klub Turystyki Motorowej „KRAK” z Wojskowego Oddziału PTTK im. gen. Józefa Bema przy Klubie 6. Brygady Powietrznodesantowej w Krakowie,
        - ✓ Klub Turystów Wodnych PTTK przy Klubie 3. Batalionu Drogowo-mostowego w Chełmnie,
    - w 2020 roku – wyróżnień nie przyznano z powodu pandemii,
    - w 2021 roku:
        - ✓ Klub Turystów Górskich Sił Powietrznych z Wojskowego Oddziału PTTK przy Klubie Dowództwa Generalnego Rodzajów Sił Zbrojnych,
- Turystka/Turysta Roku:
    - w 2017 roku: Zbigniew Manicz – Pomorski Wojskowy Oddział PTTK w Wałczu,
    - w 2018 roku: Jolanta Macenowicz – Stołeczny Wojskowy Oddział PTTK w Warszawie / Edward Golan – Wojskowe Koło PTTK nr 3 w Zegrzu,
    - w 2019 roku: Bożena Jarosz – Oddział Wojskowy PTTK we Wrocławiu / Wiesław Wróbel – Oddział Wojskowy PTTK w Przemyślu,
    - w 2020 roku – wyróżnień nie przyznano z powodu pandemii,
    - w 2021 roku: Beata Sałamaj – Oddział Wojskowy PTTK w Szczecinie / Wojciech Osypiuk – Wojskowe Koło PTTK „Jasiński” we Wrocławiu.

Od 2020 roku funkcjonuje nowa strona komisji: https://kwp.pttk.pl/, na której umieszczane są bieżące informacje dotyczące komisji i działalności wojskowego środowiska PTTK. Ponadto informacje umieszczane są na profilach społecznościowych:

- https://www.facebook.com/Komisja-Zarządu-Głównego-PTTK-do-Współpracy- z-Wojskiem-Polskim-499282910092096
- https://www.facebook.com/groups/1634534903489216

Komisja ZG PTTK do Współpracy z Wojskiem Polskim w okresie sprawozdawczym otrzymała następujące dofinansowanie z ZG PTTK na prowadzenie działalności:

- w 2017 roku:
  - organizacyjnej: 7939,52 zł,
  - programowej: 4997,40 zł,
- w 2018 roku:
  - organizacyjnej: 7749,80 zł,
  - programowej: 3992,03 zł,
- w 2019 roku:
  - organizacyjnej: 8265,67 zł,
  - programowej: 5000 zł,
- w 2020 roku:
  - organizacyjnej: 1510 zł,
  - programowej – nie przyznano środków,
- w 2021 roku:
  - organizacyjnej: 1500 zł,
  - programowej: 2090,16 zł.

Wszystkie dotacje zostały wydatkowane i rozliczone zgodnie z obowiązującymi przepisami i w odpowiednim terminie.

5.2. Działalność środowiskowa (spółdzielnie mieszkaniowe, tereny wiejskie, policja i straż graniczna)

Komisja Środowiskowa ZG PTTK pod koniec XVIII kadencji i w XIX kadencji pracowała zgodnie z przyjętym planem działania komisji oraz kierunkami działań programowych Towarzystwa wynikających z uchwał ZG PTTK.

W latach 2020–2021 komisja działała w bardzo ograniczonym zakresie z uwagi na COVID-19 i obostrzenia związane z pandemią. Większość przedsięwzięć zaplanowanych na lata 2020–2021 zostało odwołanych. Przez całą kadencję Komisja działała w niezmienionym składzie – zob. s. 26.

Z ramienia Zarządu Głównego opiekunami komisji byli: do grudnia roku 2017 – Lech Drożdżyński, od 9 grudnia 2017 roku – Waldemar Osypiuk, a od 25 maja 2019 roku – Adam Jędras. Z ramienia Głównej Komisji Rewizyjnej PTTK opiekunem komisji w XIX kadencji był Andrzej Kudlaszyk. W XIX kadencji opiekunką komisji z Biura ZG PTTK była Karolina Rukat. Na stałe z komisją współpracował Włodzimierz Szafiński.

W okresie sprawozdawczym od lipca 2017 do końca czerwca 2022 roku komisja odbyła sześć posiedzeń plenarnych, z czego jedno wyjazdowe, które odbyło się poza siedzibą Zarządu Głównego PTTK:

1. 8 grudnia 2017 roku.
2. 9 lutego 2018 roku w Warszawie i 19 października 2018 roku w Karpaczu.
3. 15 lutego i 13 grudnia 2019 roku.
4. 6 lutego 2020 roku.

Posiedzenia w latach 2021 i 2022 nie odbyły się.

Pod patronatem komisji odbywały się Ogólnopolskie Zloty Oddziałów i Kół Środowiskowych PTTK:

XVIII w dniach 13–15 października 2017 roku w Kielcach, organizatorem był Oddział Świętokrzyski PTTK w Kielcach; zlot odbył się na terenie klasztoru Pallotynów na Karczówce, uczestniczyło w nim ponad 60 osób,

XIX w dniach 19–21 października 2018 roku w Karpaczu, organizatorem był Oddział PTTK „Sudety Zachodnie" w Jeleniej Górze; zlot odbył się na terenie ośrodka „Nowa Królowa Karkonoszy", uczestniczyło w nim ok. 80 osób,

XX Jubileuszowy w dniach 11–13 października 2019 roku w Ostrowie Wielkopolskim, został zorganizowany przez Oddział PTTK w Ostrowie Wlkp. oraz Koło PTTK nr 3 „Mila" przy ZT NSZZ Policjantów w Ostrowie Wlkp. na terenie kompleksu hotelowego „Borowianka".

Należy podkreślić duże zainteresowanie tymi imprezami oddziałów PTTK z całej Polski i władz samorządowych poszczególnych regionów. Dla uczestników zachętę stanowią zawsze: bardzo bogaty program krajoznawczy, przygotowywany na wysokim poziomie program kulturalny, a także realizacja działań programowych Towarzystwa.

Komisja zgodnie z planami corocznymi organizowała lub była współorganizatorem konkursów plastycznych dla dzieci i młodzieży, realizując założenia programowe Towarzystwa

na poszczególne lata. Współorganizatorem konkursów była Spółdzielnia Mieszkaniowa „Oskard" w Tychach, a następnie Katowicka Spółdzielnia Mieszkaniowa.

W 2017 roku ogłoszony został konkurs plastyczny „Królowa Wisła". Organizatorami byli: Komisja Środowiskowa, Spółdzielnia Mieszkaniowa „Oskard" w Tychach oraz Centrum Turystyki Wodnej PTTK. Wręczenie nagród i podsumowanie konkursu odbyło się w siedzibie Zarządu Głównego PTTK 8 grudnia 2017 roku.

W 2018 roku konkurs został zorganizowany w ramach projektu „Pierwsze kroki młodego patrioty". Podsumowanie odbyło się 16 listopada 2018 roku w Warszawie.

W 2019 roku odbył się konkurs „Polskie Krajobrazy" współorganizowany przez Katowicką Spółdzielnię Mieszkaniową. Podsumowanie konkursu odbyło się w Warszawie 13 grudnia 2019 roku. Laureaci otrzymali dyplomy i nagrody, otwarta została wystawa pokonkursowa.

W 2021 roku konkurs „Kolejowa przygoda" został zorganizowany przez Komisję Środowiskową i Katowicką Spółdzielnię Mieszkaniową pod patronatem POLREGIO sp. z o.o. Nagrody ufundowali Zarząd Główny PTTK oraz POLREGIO.

Wszystkim edycjom konkursu towarzyszyły wystawy prac laureatów. Nagrody były fundowane przez: Zarząd Majątkiem PTTK, Tyską Spółdzielnię Mieszkaniową „Oskard", Katowicką Spółdzielnię Mieszkaniową oraz Zarząd Główny PTTK, przy wsparciu POLREGIO.

Komisja kontynuowała, organizowane z jej inicjatywy, Ogólnopolskie Zloty Młodzieży Wiejskiej PTTK:

- 18–20 maja 2018 roku – XIV Zlot w Elblągu, organizatorem był Oddział PTTK Ziemi Elbląskiej w Elblągu, w zlocie uczestniczyło 105 uczestników w ramach 14 drużyn, honorowego patronatu udzielili Prezydent Elbląga i Starosta Elbląski,
- 10–12 maja 2019 roku – XV Zlot w Stanicy Wodnej PTTK w Bachotku, organizatorem był Oddział PTTK w Brodnicy, w zlocie uczestniczyło ok. 100 osób w ramach 14 drużyn.

W zlotach co roku brało udział ponad 100 uczestników wraz z opiekunami. Młodzież ze środowiska wiejskiego uczestnicząca w zlocie brała czynny udział w bogatym programie krajoznawczym, szkoleniowym, a także w testach i konkursach. Zloty organizowane były z wielkim zaangażowaniem działaczy z oddziałów PTTK, a także władz samorządowych.

Zgodnie z przyjętym planem pracy komisja tradycyjnie już objęła patronatem cykliczne imprezy organizowane przez jednostki terenowe.

Były to następujące przedsięwzięcia w środowisku spółdzielni mieszkaniowych: 36., 37. oraz 38. Złaz Rodzinny Mieszkańców Osiedli Mieszkaniowych województwa śląskiego – w imprezach tych brały udział całe rodziny, a liczba uczestników każdego roku osiągała od 1300 do 2000 osób.

Pod patronatem komisji od 2002 roku Spółdzielczy Dom Kultury „Tęcza" w Tychach i Katowicka Spółdzielnia Mieszkaniowa współpracuje z PTTK w zakresie organizacji Pikniku Osób Niepełnosprawnych ze środowisk spółdzielni mieszkaniowych województwa śląskiego. Kolejne odbyły się w latach: 2018 (XVI) i 2019 (XVII) w Podlesicach. W piknikach

uczestniczyło każdorazowo ok. 500 osób niepełnosprawnych wraz z rodzinami i opiekunami z około 10–30 spółdzielni mieszkaniowych województwa śląskiego.

Imprezy organizowane w środowisku służb mundurowych, współorganizowane przez Komisję Turystyki w resorcie spraw wewnętrznych, na których wręczano puchary prezesa ZG PTTK oraz uczestniczyli w nich członkowie Komisji Środowiskowej.

Od lipca 2017 roku do końca 2019 roku odbyły się:

- XXXII i XXXIII Zlot Aktywu Turystycznego resortu spraw wewnętrznych – uczestnictwo przedstawicieli kół i klubów PTTK działających w całym kraju w jednostkach policji i straży granicznej, w zlotach uczestniczyło ok. 40–50 osób,
- XVII i XVIII Spływ Kajakowy Służb Mundurowych resortu spraw wewnętrznych – uczestnictwo ok. 20 osób,
- 47. i 48. Ogólnopolski Rajd Górski „Szlakami Obrońców Granic" – uczestnictwo ponad 200 osób w każdym z nich; na rajdach weryfikowano książeczki GOT,
- XXV, XXVI i XXVII Ogólnopolski Rajd Górski Służb Mundurowych resortu spraw wewnętrznych w różnych pasmach górskich i uczestnictwo z reguły 350–450 osób; na tych imprezach weryfikowano książeczki GOT i zbierano punkty GOT, a także wręczano legitymacje PTTK,
- IV i V Rajd Motorowy RSW „Szlakami Powstania Wielkopolskiego" – uczestnictwo ponad 40 osób.

Po przerwie spowodowanej przez pandemię koronawirusa odbyły się:

- XXVIII Ogólnopolski Rajd Górski Służb Mundurowych resortu spraw wewnętrznych „Nowa Ruda 2021" w dniach 21–25 września 2021 roku, w którym uczestniczyły 132 osoby tworzące 11 drużyn,
- XXXIV Zlot Aktywu Turystycznego RSW w Szeligach k. Ełku w dniach 4–7 maja 2022 roku,
- Ogólnopolski Rajd Gorski „Szlakami Obrońców Granic" „Beskid Niski 2022" dniach 12–18 czerwca 2022 roku.

W dniu 17 lipca 2021 roku w Dąbrowie nad Czarną odbyła się konferencja popularno-naukowa „Praca i życie codzienne na terenie Środkowego Nadpilicza" zorganizowana przez wójta Gminy Aleksandrów Pawła Mamrota (członka naszej komisji) oraz Oddział PTTK w Żarnowie przy wsparciu władz samorządowych województwa łódzkiego. Z okazji tej konferencji Oddział PTTK w Żarnowie wydał broszurę „Współpraca PTTK z samorządem na przykładzie Oddziału PTTK w Żarnowie i Gminy Aleksandrów". W konferencji z ramienia PTTK uczestniczyli: Ryszard Kunce – przewodniczący Komisji Środowiskowej ZG PTTK, i Elżbieta Gomulska – przewodnicząca Komisji Turystyki Kajakowej ZG PTTK. W dniu 18 lipca 2021 roku odbył się spływ kajakowy Pilicą, w którym uczestniczyło około 100 osób – uczestników konferencji.

W latach 2017-2021 komisja prowadziła analizę stanu organizacyjnego, opracowała aktualny wykaz jednostek PTTK w obrębie środowisk objętych działaniem komisji.

Komisja kontynuowała prowadzenie Kroniki Komisji, a także podstrony internetowej na stronie PTTK, gdzie zamieszczane są wszelkie informacje dotyczące prac komisji i imprez będących pod jej patronatem. Relacje z organizowanych imprez komisji były również prezentowane na łamach kwartalnika PTTK „Turysta”.

V. Działalność gospodarcza

V.1. Warunki prowadzenia

W mijającej, XIX kadencji kontynuowano działania mające na celu racjonalizację wydatków z budżetu Towarzystwa oraz polepszenie efektywności gospodarowania. Racjonalizację wydatków umożliwia odpowiednia konstrukcja zapisów budżetu, która pozwala na ich pełną identyfikację. Taka forma zapisu uchwały budżetowej ułatwia pełnienie nadzoru nad planowaniem wydatków oraz, co równie istotne, utrzymanie dyscypliny w ich realizacji. Ważnym elementem było jednoznaczne wydzielenie wydatków programowych i określenie zasad ich finansowania z dochodów pochodzących z różnych sfer działalności, w tym z działalności gospodarczej.

Istotnym czynnikiem ekonomicznym, rzutującym na poziom przychodów Towarzystwa w kadencji, był znaczny wzrost kosztów z tytułu użytkowania wieczystego gruntów oraz podatków od nieruchomości. Ponadto w wielu regionach kraju, z uwagi na pandemię koronawirusa COVID-19, w latach 2020–2021 nastąpił spadek przychodów z czynszów dzierżawnych, spowodowany czasowym wyłączeniem z eksploatacji obiektów noclegowo-gastronomicznych.

Podczas kadencji Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze kontynuowało realizację inwestycji mających na celu zapewnienie obiektom PTTK właściwego oraz zgodnego z obowiązującymi przepisami stanu technicznego z uwzględnieniem dbałości o środowisko naturalne, podniesienie ich standardu, a także zapewnienie bezpieczeństwa przebywającym w nich osobom. Prowadzone inwestycje finansowane były głównie w ramach środków własnych PTTK oraz środków spółek PTTK z o.o., ale także z preferencyjnych pożyczek pozyskanych z Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na zadania proekologiczne. Ze względu na wybuch pandemii koronawirusa w 2020 roku, mającej negatywny wpływ na warunki prowadzenia działalności gospodarczej, przebieg niniejszych inwestycji był zaburzony, a środki własne przeznaczone na ich finansowanie – ograniczone z uwagi na spadek przychodów, powodujący niepewność i brak stabilności warunków ekonomicznych (szersze informacje na temat działalności inwestycyjnej PTTK zawarto w rozdziale V. 6. oraz w tabelach nr 20, 21 i 22).

Niezależnie od nakładów wyasygnowanych przez Towarzystwo oraz spółki PTTK ze środków własnych, w ramach wieloletnich umów dzierżawy realizowane były inwestycje finansowane ze środków dzierżawców, poprawiające w znacznym stopniu standard bazy noclegowej PTTK. W kadencji po całkowitej modernizacji Domu Turysty PTTK w Wiśle oddano do użytku czterogwiazdkowy hotel „Aries&Spa". Zmiana założeń inwestycyjnych dotyczących modernizacji Domu Turysty PTTK w Warszawie oraz przestoje w pracach budowlanych spowodowane pandemią koronawirusa COVID-19 (w latach 2020–2021), spowodowały przedłużenie okresu inwestycyjnego. Całkowita modernizacja Domu Turysty PTTK w Warszawie, w wyniku której zostanie oddany do użytku hotel trzygwiazdkowy, powinna zakończyć się pod koniec roku 2022.

V.2. Potencjał

Na majątek Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego składa się majątek rzeczowy (środki trwałe) i majątek finansowy (udziały w spółkach).

Majątek trwały PTTK

PTTK na 31 grudnia 2021 roku posiadało w swoim zarządzie 160 nieruchomości. Wykorzystywane one były na działalność gospodarczą, która była prowadzona w 113 obiektach, w tym w 84 obiektach hotelarskich (hotele, domy wycieczkowe, schroniska, campingi, domy turysty, stanice wodne ośrodki turystyczne itd.) i w dwóch obiektach gastronomicznych. Pozostałe 27 obiektów stanowiły: obiekty czasowo nieczynne, działki gruntu niezabudowane lub zabudowane urządzeniami niezbędnymi do prowadzenia działalności gospodarczej (ujęcia wody, oczyszczalnie ścieków itp.) oraz obiekty wykorzystywane na cele biurowe. Zaznaczyć należy, że w niektórych przypadkach działalność obiektu prowadzona jest na kilku nieruchomościach.

W latach 2017–2021 majątek trwały w wartościach ewidencyjnych brutto wykazuje systematyczny wzrost. Na początku XIX kadencji jego wartość wynosiła 149 807,48 tys. zł, a na koniec kadencji wzrosła do kwoty 167 011,38 tys. zł, co stanowi 11,48 % przyrost, a w liczbach bezwzględnych wynosi 17 203,90 tys. zł.

Na stan ten wpływ miały zwiększenia majątku w kwocie 21 406,20 tys. zł, w tym m.in. z tytułu:

- rozliczenia poniesionych nakładów inwestycyjnych (2017–2021),
- ujawnienia gruntu wynikającego z podziału działek na terenie campingu w Sopocie (2018),
- nabycia działki przy Schronisku PTTK na Przegibku (2021),
- wyceny wartości działek położonych na terenie SW PTTK w Tleniu (2021),
- zakupu sprzętu biurowego, gospodarczego (m.in. komputery, drukarki, monitory itp.) (2017–2021),

oraz zmniejszenie majątku w wysokości 4887,43 tys. zł z tytułu:

- sprzedaży:
  - Stanicy Wodnej Charzykowy (2017),
  - nieruchomości PTTK, położonej w Szczawnie Zdroju (2019),
  - nieruchomości PTTK, położonej w Szczyrku (2019),
- przekazania:
  - Gminie Cisna prawa własności części sieci kanalizacyjnej (2017),
  - Starostwu Powiatowemu w Cieszynie działki w Wiśle pod inwestycję drogową – wywłaszczenie (2019),
  - Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Lublinie działki gruntu położonej w Wiązownej pod inwestycję drogową – wywłaszczenie (2021),
  - Schroniska PTTK Maciejowa – aportem do SiH PTTK „Karpaty” w Nowym Sączu (2021),

- Schroniska PTTK Stare Wierchy – aportem do SiH PTTK „Karpaty” w Nowym Sączu (2021),
- likwidacji zużytych środków trwałych (m.in. budynków, domków campingowych, sanitariatów, pawilonów drewnianych, kortu tenisowego, wyciągów narciarskich, placu zabaw, linii kablowych, elektrycznych, oświetlenia, pomostów, mostków, ogrodzeń, ujęć wody, oczyszczalni i przepompowni ścieków, kotłów stalowych i pieców, sprzętu biurowego (2017–2021).

Majątek trwały w wartościach ewidencyjnych netto (tzn. z uwzględnieniem amortyzacji), pomimo że jest systematycznie odtwarzany, wykazuje na przestrzeni lat 2017–2021 ok. 1,51% spadek, którego powodem jest, m.in., sprzedaż, przekazanie i likwidacja środków trwałych. Na zmniejszenie wartości majątku ma również wpływ amortyzacja, która stanowi kwotę średnio ok. 4,59 mln zł rocznie. Szczegółowe informacje na temat wartości majątku trwałego PTTK opracowane na podstawie sprawozdań zbiorczych ZG PTTK w kwotach brutto i netto oraz w rozbiciu na poszczególne jednostki PTTK zawarte są w tabeli nr 15, natomiast informację na temat wysokości amortyzacji przedstawiono w tabeli nr 16.

Informację na temat rzeczowego majątku trwałego, jaki posiadają spółki z większościowym kapitałem PTTK w wartościach brutto i netto przedstawia tabela nr 17.

Wynika z niej, że w spółkach na koniec roku 2021 wartość rzeczowego majątku trwałego brutto wynosiła 40 987,88 tys. zł, co w porównaniu z rokiem 2017, kiedy wartość ta wynosiła 37 702,54 tys. zł, oznacza wzrost o 8,71 %. W wartościach netto na koniec 2021 roku majątek trwały spółek wynosił 19 278,78 tys. zł, co w porównaniu z rokiem 2017, w którym wartość ta wynosiła 18 954,93 tys. zł, oznacza wzrost o 1,71%.

Majątek finansowy

Poza majątkiem rzeczowym, PTTK posiada również majątek finansowy w postaci udziałów i akcji w spółkach prawa handlowego. Na koniec roku 2021 wartość udziałów PTTK w funkcjonujących czterech spółkach wynosiła łącznie 13 354,50 tys. zł. Na początku kadencji wartość tych udziałów i akcji w pięciu spółkach wynosiła 11 796,50 tys. zł (wzrost o 13,21%).

W roku 2018 nastąpiła likwidacja STA PTTK Wierchy sp. z o.o. (wartość udziałów PTTK – 28,00 tys. zł).

W roku 2021, PPTK zwiększyło swój udział w kapitale zakładowym Spółki Schroniska i Hotele PTTK „Karpaty” w Nowym Sączu o 1586 tys. zł poprzez wniesienie aportem nieruchomości składającej się z działki 2815/2 o powierzchni 0,5297 ha, położonej w Rabce Słone, oraz nakładów inwestycyjnych poniesionych na Schroniska PTTK na Maciejowej i Starych Wierchach.

Na początku 2017 roku poziom wniesionych dopłat PTTK do kapitału zakładowego spółek stanowił kwotę 192,64 tys. zł. Po dokonaniu przez Spółkę Bieszczadzkie Schroniska i Hotele PTTK sp. z o.o. w Sanoku zwrotu dopłaty w kwocie 192,64 tys. zł dopłaty nie występują.

W latach 2018–2021 PTTK nie wnosiło dopłat do kapitału zakładowego spółek prawa handlowego i według stanu na 31 grudnia 2021 roku dopłaty nie występują.

Udziałowcami spółek z większościowym udziałem PTTK jest również 28 Oddziałów PTTK. Aktualnie udziały w Spółce SHiS PTTK w Jeleniej Górze ma pięć Oddziałów PTTK,

w Spółce SiH PTTK „Karpaty” w Nowym Sączu – 19 oddziałów PTTK a w Spółce BSiH PTTK w Sanoku – cztery oddziały PTTK.

Zmiany kapitału funkcjonujących spółek z udziałem kapitału PTTK w latach 2017–2021 przedstawia tabela nr 18.

PTTK poza udziałami w spółkach wymienionych wyżej posiada również udziały w 12 spółkach, które nie prowadzą działalności gospodarczej bądź też nigdy tej działalności nie podjęły. Kapitał zaangażowany przez PTTK w te spółki na koniec 2021 roku wynosił łącznie 262,6 tys. zł. Całość udziałów jest objęta odpisem księgowym aktualizującym ich wartość.

Wyniki działalności spółek z udziałem kapitału PTTK

Łączny wynik finansowy brutto w roku 2021 osiągnięty przez funkcjonujące Spółki z udziałem kapitału PTTK stanowi kwotę 8070,33 tys. zł, co w porównaniu z łącznym wynikiem finansowym brutto osiągniętym przez te Spółki w roku 2017 – kwota 2 190,25 tys. zł, stanowi wzrost o 368,47%. Warto zaznaczyć, że wypracowany wynik finansowy uwzględnia czynsz dzierżawny dla ZM PTTK, który łącznie w 2021 roku wyniósł 8450,64 tys. zł (wzrost w porównaniu do 2017 roku o 33,30%).

W 2021 roku Spółki zobowiązane były do wpłaty na działalność statutową PTTK kwoty 5583,50 tys. zł (wpłata dokonana w 2021 roku, ale dotycząca sprawozdania finansowego za rok 2020), co w porównaniu z rokiem 2017, kiedy to na działalność statutową PTTK Spółki wpłaciły kwotę 1547,84 tys. zł (wpłata dokonana w roku 2017, ale dotycząca sprawozdania finansowego za rok 2016), stanowi wzrost o 360,73%.

Szczegółową informację o wynikach działalności funkcjonujących spółek z udziałem kapitału PTTK w latach 2017–2021 przedstawia tabela nr 19.

V.3. Stan prawny majątku

Na koniec kadencji PTTK zarządzało 160 nieruchomościami, które posiadały następujący status prawny:

własność gruntu i budynków	52 nieruchomości
współwłasność gruntu i budynków	25 nieruchomości
wieczyste użytkowanie gruntu i własność gruntu i budynków	41 nieruchomości
wieczyste współużytkowanie gruntu	jedna nieruchomość
wieczyste użytkowanie gruntu i budynków	12 nieruchomości
dzierżawa gruntu i własność budynków	osiem nieruchomości
bezpłatne użytkowanie gruntu /służebność/ i własność gruntu i budynków	jedna nieruchomość
zarząd i użytkowanie	pięć nieruchomości
użyczenie	jedna nieruchomość
własność oddziału PTTK	dziewięć nieruchomości
wieczyste użytkowanie na rzecz oddziału PTTK	jedna nieruchomość
własność innych osób prawnych	cztery nieruchomości

Zagadnienia bezpośrednio podejmowane przez Zarząd Majątkiem PTTK związane były z realizacją zadań wynikających z Regulaminu Zarządu Majątkiem PTTK (Załącznik do Uchwały nr 240/XVIII/2016 ZG PTTK z dn. 10 grudnia 2016 roku) oraz Pełnomocnictwa (udzielonego przez ZG PTTK w dniu 20 stycznia 2018 roku), w tym dotyczących spraw prawnych, obejmujących m.in: nadzór nad majątkiem PTTK przekazywanym w księgi ZM PTTK, nadzór właścicielski oraz organizacyjny nad spółkami prawa handlowego z większościowym udziałem PTTK, regulowaniem spraw własnościowych nieruchomości PTTK, działania dotyczące obiektów będących w ewidencji ZM PTTK a powierzonych innym podmiotom w dzierżawę, najem lub zarząd powierniczy, przygotowywanie opinii dla Prezydium ZG PTTK w sprawie wykonania prawa pierwokupu mienia oddziałów PTTK, w uzgodnieniu z oddziałami PTTK, monitorowanie stanu prawnego nieruchomości stanowiących własność oddziałów PTTK lub będących w ich użytkowaniu wieczystym.

W trakcie XIX kadencji kontynuowano postępowania regulujące stan prawny nieruchomości PTTK położonych na terenie Tatrzańskiego Parku Narodowego, na Połoninie Wetlińskiej oraz w Warszawie przy ul. Senatorskiej.

Pomyślnie zakończyły się następujące postępowania:

- związane z roszczeniem wobec Bieszczadzkiego Parku Narodowego o zwrot nakładów na Połoninie Wetlińskiej (Chatka Puchatka) oraz BPN przeciwko PTTK o bezumowne korzystanie z nieruchomości i utratę pożytków (rok 2017),
- zawarcie przez PTTK ze Skarbem Państwa reprezentowanym przez Starostę Tatrzańskiego i Tatrzański Park Narodowy porozumienia o regulacji spraw

własnościowych w Tatrach. Porozumienie zakłada, że PTTK pozostanie właścicielem wszystkich nieruchomości na obszarze TPN zabudowanych schroniskami. Udziały PTTK we współwłasnościach pozostałych tatrzańskich nieruchomości (z wyłączeniem części współwłasności PTTK na Kasprowym Wierchu) przekazane zostały TPN,

- zawarcie, w formie aktu notarialnego, umowy dzierżawy pomiędzy PTTK a Spółką S.A. Polskie Koleje Linowe w Zakopanem, regulującej zasady korzystania przez PKL z górnych stacji kolei linowych na Kasprowym Wierchu, eksploatacji kolei linowych na Hali Gąsienicowej i Hali Goryczkowej oraz prowadzenia na tym terenie działalności gastronomicznej i noclegowej,
- zawarcie, w formie aktu notarialnego, umowy dzierżawy pomiędzy PTTK a Spółką S.A. Polskie Koleje Linowe w Zakopanem regulującej kwestię możliwości i korzystania przez PKL z nieruchomości położonych na terenie TPN potrzebnych do eksploatacji kolei linowych w rejonie Kasprowego Wierchu, będących współwłasnością PTTK i Skarbu Państwa. Podstawę podpisania umowy dzierżawy stanowiło Porozumienie trójstronne zawarte w listopadzie 2020 roku pomiędzy Skarbem Państwa reprezentowanym przez Starostę Tatrzańskiego, Tatrzańskim Parkiem Narodowym oraz PTTK.

W XIX kadencji prowadzone były i będą kontynuowane postępowania związane z ustaleniem statusu prawnego nieruchomości położonych na terenie Tatrzańskiego Parku Narodowego, w tym:

- zasiedzenia gruntów, na których usytuowane są schroniska PTTK „Morskie Oko" i „Roztoka",
- zawarcie z TPN ugody dotyczącej Hali Ornak i Hali Kondratowej, w związku z uregulowaniem praw użytkowania wieczystego nieruchomości,
- związanych z uwłaszczeniem PTTK na Hali Chochołowskiej.

Ponadto czynnościami prawnymi objęto postępowania związane z uregulowaniem stanu prawnego schronisk PTTK na Luboniu Wielkim, Maciejowej i Starych Wierchach oraz praw do korzystania z drogi prowadzącej do schroniska Hala Rysianka i drogi dojazdowej na Jaworzynę Krynicką, które będą kontynuowane w przyszłej kadencji.

W mijającej kadencji podjęto starania o zapłatę odszkodowania za szkodę związaną z utratą prawa użytkowania nieruchomości w Poznaniu (DT PTTK). W roku 2021 złożono stosowny wniosek do Sądu Rejonowego w Poznaniu, wzywający Skarb Państwa i Miasto Poznań do jego realizacji. Czynności prawne będą kontynuowane.

W przyszłej kadencji kontynuowane będą również następujące postępowania:

- sądowo-administracyjne oraz sądowe przed NSA w Warszawie dotyczące skargi kasacyjnej PTTK na wyrok WSA w Warszawie dopuszczającej Komitet dla Spraw Turystyki – Zarząd Główny PTTK do bezpłatnego korzystania z gruntów leśnych państwowego gospodarstwa leśnego w Nadleśnictwie Maskulińskim z przeznaczeniem na uruchomienie ośrodka turystyki wodnej w Rucianem-Nidzie,

- administracyjne prowadzone przez Ministra Finansów, Inwestycji i Rozwoju w sprawie wniesionej przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego o stwierdzenie nieważności decyzji PMRN w Olsztynie Wydział Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej z dnia 21 września 1951 roku w sprawie przekazania w zarząd i użytkowanie Towarzystwu Turystycznemu Zarząd Okręgowy w Olsztynie nieruchomości w Olsztynie przy ul. Pl. Gen. Świerczewskiego (obecnie ul. Staromiejska), a następnie przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie (dotyczy nieruchomości Wysoka Brama).

W XIX kadencji PTTK nabyło prawa do następujących nieruchomości:

- prawo własności nieruchomości gruntowych położonych w miejscowości Tleń, zabudowanych infrastrukturą Stanicy Wodnej, na rzecz PTTK w Warszawie (zasiedzenie w 2017 roku),
- prawo własności nieruchomości gruntowej zabudowanej schroniskiem PTTK „Pod Bereśnikiem" w Szczawnicy na rzecz Pienińskiego Oddziału PTTK w Szczawnicy (zasiedzenie 2018 roku),
- prawo własności nieruchomości gruntowej położonej przy SW PTTK w Ukcie (zasiedzenie 2019 roku),
- prawo użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowej w Międzyzdrojach na rzecz Oddziału PTTK w Międzyzdrojach (zasiedzenie w 2019 roku),
- prawo własności nieruchomości położonej w miejscowości Wzdół Rządowy na rzecz Świętokrzyskiego Oddziału PTTK w Kielcach (zasiedzenie w 2020 roku),
- prawo własności nieruchomości gruntowej położonej przy schronisku PTTK na Przegibku na rzecz PTTK w Warszawie (rok 2021).

W XIX kadencji PTTK zbyło prawa do następujących nieruchomości:

- OC PTTK Charzykowy – prawo własności nieruchomości gruntowej (rok 2017),
- nieruchomości gruntowej, stanowiącej własność Oddziału PTTK „Wielkich Jezior Mazurskich" na rzecz Gminy Miejskiej w Giżycku (2018),
- SW PTTK w Janowie (2018),
- prawa własności niezabudowanej nieruchomości w Oświęcimiu (2018),
- nieruchomości PTTK w Dziwnowie (DW PTTK) (2018),
- nieruchomości przy Campingu PTTK Skalite w Szczyrku (2018),
- nieruchomości PTTK w Szczyrku (DT PTTK) (2019),
- nieruchomości PTTK w Szczawnie Zdroju (2019),
- nieruchomości PTTK w Szczecinie Dąbiu (2021),
- Osada Domków Turystycznych PTTK w Sanoku – Biała Góra (2021).

Podczas XIX kadencji kontynuowane były postępowania regulujące stan prawny nieruchomości PTTK w zakresie wykreślenia przez wydziały ksiąg wieczystych sądów rejonowych hipotek zabezpieczających dotacje i pożyczki udzielone PTTK przez zlikwidowany Centralny Fundusz Turystyki i Wypoczynku. Procedurą objęto następujące nieruchomości:

- OC PTTK w Jastrzębiej Górze (hipoteki w kwotach 33,30 zł oraz 471,31 zł, rok 2017),
- Schronisko PTTK Na Jaworzynie Krynickiej (hipoteka w kwocie 175,00 zł, rok 2017),
- Schronisko PTTK w Komańczy (hipoteka w kwocie 98,58 zł, rok 2017),
- Schronisko PTTK w Zwardoniu (hipoteka w kwocie 85,80 zł, rok 2017),
- Schronisko PTTK Na Stożku (hipoteki umowne w kwotach 32,93 zł oraz 105,00 zł, lata 2017–2018),
- Schronisko PTTK na Magurce Małastowskiej (hipoteki umowne w kwotach w kwotach 700,90zł oraz 31,80 zł, lata 2017–2018),
- Schronisko PTTK „Orlica" w Szczawnicy (hipoteka umowna w kwocie 298,00 zł, rok 2018),
- Schronisko PTTK Na Wielkiej Raczy (hipoteki w kwotach 147,22 zł, 515,90 zł, 105,00 zł, 14,88 zł, lata 2017–2018),
- Schronisko PTTK na Hali Lipowskiej (hipoteka umowna w kwocie 250,00 zł, 761,45 zł oraz 495,28 zł, rok 2018),
- siedziba Oddziału PTTK w Toruniu (hipoteka w kwocie 222,20 zł, rok 2018).

Proces wykreślania obciążeń hipotecznych z ksiąg wieczystych nieruchomości będących własnością PTTK, ustanowionych na rzecz CFTiW, trwał nieprzerwanie w latach 2008–2018.

W latach 2017–2021 PTTK podjęło działania związane z uporządkowaniem stanu prawnego nieruchomości PTTK będących w gestii oddziałów PTTK. W uzgodnieniu z oddziałami i jednostkami regionalnymi PTTK monitorowano stan prawny nieruchomości stanowiących ich własność lub będących w wieczystym użytkowaniu.

W latach 2017–2021 prowadzone były sprawy dotyczące:

- rezygnacji z prawa pierwokupu przez PTTK nieruchomości, dotyczyło to:
    - Oddziału w Golubiu – Dobrzyniu im. Kwiatkowskiego – sprawa w toku,
    - Oddziału PTTK w Łańcucie – sprawa w toku,
    - Oddziału PTTK w Żninie – sprawa zamknięta zgodnie z Uchwałą ZG PTTK nr 139/XVIII/2017 z dnia 29 sierpnia 2017 roku,
    - Oddziału PTTK „Wielkich Jezior Mazurskich" w Giżycku – sprawa zamknięta zgodnie z Uchwałą ZG PTTK nr 14/XIX/2018 z dnia 25 maja 2018 roku,
    - Oddziału PTTK w Golubiu-Dobrzyniu im. Kwiatkowskiego – sprawa zamknięta zgodnie z Uchwałą ZG PTTK nr 15/XIX/2018 z dnia 25 maja 2018 roku,
    - Oddziału PTTK w Suwałkach im. J. Klimko – sprawa zamknięta zgodnie z Uchwałą ZG PTTK nr 23/XIX/2018 z dnia 22 czerwca 2018 roku,
    - Oddziału PTTK Ziemi Pszczyńskiej w Pszczynie – sprawa zamknięta zgodnie z Uchwałą ZG PTTK nr 26/XIX/2018 z dnia 27 lipca 2018 roku,

- Oddziału PTTK w Suwałkach im. J. Klimko – sprawa zamknięta zgodnie z Uchwałą ZG PTTK nr 56/XIX/2019 z dnia 6 maja 2019 roku,
- Mazurskiego Oddziału PTTK w Ełku – sprawa zamknięta zgodnie z Uchwałą ZG PTTK nr 66/XIX/2019 z dnia 1 lipca 2019 roku,
- Oddziału PTTK w Stroniu Śląskim – sprawa zamknięta zgodnie z Uchwałą ZG PTTK nr 68/XIX/2019 z dnia 5 lipca 2019 roku,
- Oddziału PTTK w Suwałkach im. J. Klimko – sprawa zamknięta zgodnie z Uchwałą ZG PTTK nr 92/XIX/2020 z dnia 16 marca 2020 roku,
- Oddziału PTTK Ziemi Wałbrzyskiej – sprawa zamknięta zgodnie z Uchwałą ZG PTTK nr 97/XIX/2020 z dnia 7 maja 2020 roku,
- Oddziału PTTK w Golubiu-Dobrzyniu – sprawa zamknięta zgodnie z Uchwałą ZG PTTK nr 119/XIX/2020 z dnia 12 października 2020 roku,
- Oddziału PTTK im. E. Kaleniewicza w Warcie – sprawa zamknięta zgodnie z Uchwałą ZG PTTK nr 124/XIX/2020 z dnia 12 listopada 2020 roku,

- uregulowania stanu prawnego nieruchomości:
  - Oddziału w Słupsku – sprawa w toku,
  - Oddziału im. J. Klimko w Suwałkach „Stary Folwark” – sprawa w toku,
  - Oddziału „Pieniński” w Szczawnicy – sprawa zamknięta zgodnie z Uchwałą ZG PTTK nr 36/XIX/2018 z dnia 8 listopada 2018 roku,
  - Oddziału PTTK w Międzyzdrojach – sprawa zamknięta zgodnie z Uchwałą ZG PTTK nr 72/XIX/2019 z dnia 13 sierpnia 2019 roku.

V.4. Formy zarządzania majątkiem

Zarządzanie majątkiem PTTK odbywa się poprzez wyodrębnione jednostki gospodarcze ZG PTTK, działające na pełnym wewnętrznym rozrachunku gospodarczym oraz poprzez spółki z udziałem kapitału PTTK.

Na 31 grudnia 2021 roku 160 nieruchomości PTTK było zarządzanych przez:

- ZM PTTK – 155 nieruchomości,
- OZGT PTTK w Krakowie – cztery nieruchomości,
- CFK PTTK w Łodzi – jedna nieruchomość.

Nieruchomości były zarządzane w systemie dwu- lub trzystopniowym, w układzie: jednostka zarządzająca – dzierżawca lub jednostka zarządzająca – dzierżawca – poddzierżawca.

Spośród 155 nieruchomości zarządzanych przez Zarząd Majątkiem PTTK 139 nieruchomości zostało przekazanych w dzierżawę spółkom z o.o. Sudeckie Hotele i Schroniska PTTK w Jeleniej Górze (18 nieruchomości), Schroniska i Hotele PTTK „Karpaty" w Nowym Sączu (80 nieruchomości), Mazury PTTK w Olsztynie (28 nieruchomości), Bieszczadzkie Schroniska i Hotele PTTK w Sanoku (12 nieruchomości) oraz Oddziałowi PTTK w Gorlicach (jedna nieruchomość). Spółce Schroniska i Hotele PTTK „Karpaty" w Nowym Sączu przekazano w zarząd powierniczy nieruchomości PTTK (domy turysty PTTK w Zakopanem i Wiśle) oraz PKL. 6 grudnia 2019 roku zawarto ze spółkami umowy dzierżawy nieruchomości PTTK (obowiązujące od 1 stycznia 2020 roku) według nowego, jednolitego wzoru, wprowadzając nowe unormowania związane m.in. z ustalaniem wysokości czynszu dzierżawnego, tj. wartości stałej w kwocie określonej przez Wydzierżawiającego na dany rok kalendarzowy wyliczonej metodą podziału zysku z transakcji.

W bezpośrednim zarządzie ZM PTTK było 13 nieruchomości (16 ksiąg wieczystych): DT PTTK w Warszawie przy ul. Krakowskie Przedmieście 4, nieruchomość w Warszawie przy ul. Senatorskiej, DW PTTK w Św. Katarzynie, DW PTTK w Zegrzynku, DT PTTK w Sopocie, OC PTTK w Sopocie (dwie księgi wieczyste), OTW PTTK w Kamieniu (dwie księgi wieczyste), SW PTTK w Tleniu (dwie księgi wieczyste), SW PTTK w Sokolu-Kuźnica, nieruchomość w Puławach przy ul. Czartoryskich 6A, nieruchomość położona na Magurce, nieruchomość w Wiązownej (działka leśna) oraz nieruchomość gruntowa w Ustroniu Dobce.

V.5. Nadzór nad sprawami majątkowymi

Zgodnie ze Statutem PTTK wszystkie sprawy prawno-majątkowe (obciążanie hipoteki, sprzedaż, nabycie itp.) pozostają w wyłącznej gestii Zarządu Głównego PTTK, a decyzje w tym zakresie podejmowane są w formie uchwał.

Realizacją uchwał ZG PTTK w sprawach majątkowych zajmują się: Biuro ZG PTTK, ZM PTTK lub inne jednostki, spółki z większościowym udziałem kapitału PTTK. Realizacja uchwał odbywa się pod nadzorem Sekretarza Generalnego i Skarbnika ZG PTTK. Na posiedzeniach ZG PTTK okresowo składane są bieżące informacje z realizacji uchwał, a na koniec kadencji wykonywane jest zbiorcze sprawozdanie z wykonania wszystkich uchwał.

W ramach nadzoru nad sprawami majątkowymi centralnie nadzorowane są: realizacje przyjętych i zatwierdzonych przez Zarząd Główny PTTK planów zadań inwestycyjno-remontowych w obiektach PTTK na dany rok, finansowanych zarówno ze środków własnych, jak i dotacyjnych; płatności podatków od nieruchomości, opłat za wieczyste użytkowanie i inne zobowiązania publiczno-prawne dotyczące nieruchomości PTTK; porządkowanie i regulowanie wspólnie z zarządami spółek PTTK spraw własnościowych dotyczących powierzonych nieruchomości; ubezpieczanie majątku; prowadzenie sprawozdawczości (w tym m.in. wynikającej z wymogów Ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej) itp.

Od 1999 roku co roku dodatkowo prowadzona jest przez Zarząd Majątkiem PTTK analiza ekonomiczna działalności obiektów PTTK, obejmującą nieruchomości będące i niebędące w ewidencji PTTK. Analiza ekonomiczna przeprowadzona jest na szczeblu jednostki zarządzającej (spółka, oddział) oraz Zarządu Majątkiem PTTK. W analizie uwzględnia się część ekonomiczną, obejmującą przychody uzyskiwane z danego obiektu, koszty jego działalności, nakłady remontowe i inwestycyjne w tym obiekcie oraz część informacyjną, zawierającą m.in. informacje o czasie trwania umowy, obłożeniu itp.

W związku z rozporządzeniem Komisji Europejskiej dotyczącym pomocy *de minimis*, centralnie, na szczeblu Zarządu Głównego PTTK, gromadzone są informacje dotyczące otrzymanej pomocy publicznej oraz innego rodzaju pomocy, np. horyzontalnej, regionalnej lub innej w części obiektów Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego. Udzielana pomoc dotyczy odroczenia terminów płatności podatków od nieruchomości, rozłożenia ich na raty bądź ich umorzenia, przesunięcia terminu opłat za wieczyste użytkowanie, rozłożenia na raty odsetek od zobowiązania dotyczącego wykupu nieruchomości, dofinansowania uczestnictwa w targach i wystawach za granicą itp. Informacja o otrzymanej pomocy publicznej jest dokumentem załączanym każdorazowo do składanych przez PTTK wniosków dotyczących ubiegania się o udzielenie takiej pomocy w różnych jej formach.

V.6. Prace inwestycyjne PTTK i ich efekty

Podczas XIX kadencji działalność inwestycyjno-remontowa w obiektach zlokalizowanych na terenie całego kraju prowadzona była przez Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze za pośrednictwem własnych jednostek organizacyjnych, takich jak Zarząd Majątkiem PTTK w Warszawie, Okręgowy Zespół Gospodarki Turystycznej PTTK w Krakowie oraz przez cztery Spółki PTTK z o.o. zlokalizowane w Jeleniej Górze, Nowym Sączu, Sanoku i Olsztynie, a także Oddział PTTK w Gorlicach. Jak dotychczas, działalność ta skupiona była głównie na utrzymaniu obiektów PTTK w dobrym i zgodnym z obowiązującymi przepisami stanie technicznym, na dalszym dostosowywaniu ich do obowiązujących przepisów ppoż. i bhp, podnoszeniu ich standardu ze szczególnym uwzględnieniem ogólnodostępnych pomieszczeń sanitarnych i kuchni turystycznych, modernizowaniu gospodarki wodno-ściekowej oraz gospodarki cieplnej oraz na wykonywaniu niezbędnych remontów bieżących oraz konserwacji.

W okresie sprawozdawczym dużą uwagę poświęcano także inwestycjom służącym ochronie środowiska. Realizowano w ten sposób cele statutowe Towarzystwa dotyczące działań z zakresu ekologii i ochrony zwierząt, ochrony dziedzictwa przyrodniczego oraz troski o racjonalne wykorzystanie zasobów przyrody. W ramach budżetu PTTK na przeprowadzenie zadań proekologicznych co roku asygnowane były własne środki finansowe.

Powyższe zadania realizowane były przez wyżej wymienione jednostki PTTK w ramach dwóch planów opracowywanych każdego roku, tj. planu inwestycyjno-remontowego oraz planu zadań służących ochronie przyrody.

W 2020 roku z powodu wybuchu pandemii koronawirusa zakłócającej możliwość prowadzenia działalności gospodarczej i mającej negatywny wpływ na ogólną sytuację ekonomiczną w kraju, konieczne było ograniczenie zakresów planowanych do realizacji zadań. Prowadzono głównie prace budowlane związane z kontynuacją i zakończeniem zadań wcześniej rozpoczętych, czy prace wynikające z wydanych decyzji nakazujących ich wykonanie, jak również zadania niwelujące zagrożenia dla bezpieczeństwa ludzi i mienia, a także konieczne konserwacje i remonty bieżące.

Ogółem w latach 2017–2021 na prace inwestycyjno-remontowe zrealizowane w obiektach PTTK będących w ewidencji Zarządu Majątkiem PTTK w Warszawie, w tym prace służące ochronie środowiska (wraz z obiektami wydzierżawionymi Spółkom PTTK z o.o.), a także na prace przeprowadzone w obiektach znajdujących się w ewidencji OZGT PTTK w Krakowie i CFK PTTK w Łodzi (biorąc pod uwagę środki PTTK, środki własne Spółek PTTK z o.o., pożyczki z WFOŚiGW oraz środki zewnętrzne), wydatkowano ogółem 28 238 087,83 zł, zgodnie z poniższym zestawieniem.

w zł

Lp.	Jednostka PTTK	Lata 2017–2021			
		Inwestycje	Remonty	Pozostałe koszty	Ogółem
1	ZM PTTK Warszawa, w tym:	**20 243 889,56**	**4 303 528,53**	**1 448 182,02**	**25 995 600,11**
a.	plany inwestycyjno-remontowe	14 726 928,88	3 373 779,19	1 448 182,02	19 548 890,09

b.	plany służące ochronie przyrody	5 516 960,68	929 749,34	-	6 446 710,02
2	OZGT PTTK Kraków, plany inwestycyjno-remontowe	**1 402 296,20**	**791 289,94**	-	**2 193 586,14**
3	CFK PTTK w Łodzi, plany inwestycyjno-remontowe	**24 969**	**23 932,58**	-	**48 901,58**
	Razem	**21 671 154,76**	**5 118 751,05**	**1 448 182,02**	**28 238 087,83**

Podział poniesionych nakładów na poszczególne lata XIX kadencji oraz na źródła finansowania przedstawiono w tabeli nr 21.

Zarząd Majątkiem PTTK w Warszawie

Wartość zadań zrealizowanych w latach 2017–2021 w ramach planów inwestycyjno-remontowych w obiektach znajdujących się w ewidencji Zarządu Majątkiem PTTK (dzierżawionych Spółkom PTTK z o.o. i Oddziałowi PTTK w Gorlicach oraz w obiektach będących w bez pośrednim zarządzie ZM PTTK) wyniosła 19 548 890,09 zł, w tym inwestycje w kwocie 14 726 928,88 zł, remonty w kwocie 3 373 779,19 zł, a pozostałe koszty związane m.in. ze spłatą pożyczek zaciągniętych na realizację zadań proekologicznych czy przeglądami technicznymi wymaganymi prawem budowlanym w kwocie 1 448 182,02 zł.

W poszczególnych latach kadencji podział ten kształtował się następująco:

w zł

Rok	Inwestycje	Remonty	Pozostałe koszty	Razem
2017	2 680 858,54	483 527,35	269 200	3 433 585,89
2018	2 629 346,5	598 786,91	472 019,01	3 700 152,42
2019	2 995 616,01	978 363,31	310 560,00	4 284 539,32
2020	2 241 574,73	670 965,48	233 140,00	3 145 680,21
2021	4 179 533,1	642 136,14	163 263,01	4 984 932,25
Ogółem lata 2017–2021	**14 726 928,88**	**3 373 779,19**	**1 448 182,02**	**19 548 890,09**

Źródłem finansowania zadań inwestycyjnych i remontowych były głównie środki własne Towarzystwa w wysokości 19 305 565,14 zł (w tym środki PTTK pochodzące z amortyzacji wyniosły 13 737 112,28 zł, a środki Spółek PTTK wyniosły 5 568 452,86 zł) oraz inne zewnętrzne środki finansowe w wysokości 243 324,95 zł (w tym środki Dzierżawców w kwocie 198 644,05 zł oraz środki pochodzące z odszkodowania w wysokości 44 680,90 zł). Wartość poniesionych nakładów z podziałem na poszczególne lata oraz źródła finansowania przedstawiono w tabeli nr 21A.

Razem w latach 2017–2021 w ramach prac inwestycyjno-remontowych realizowanych w obiektach PTTK znajdujących się w ewidencji Zarządu Majątkiem PTTK, w tym dzierżawionych Spółkom PTTK z o.o. w Jeleniej Górze, Nowym Sączu, Olsztynie i Sanoku oraz Oddziałowi PTTK w Gorlicach wykonano około 300 zadań w ponad 70 obiektach PTTK. Poniżej spis ważniejszych zadań.

Obiekty dzierżawione przez Spółkę z o.o. SHiS PTTK w Jeleniej Górze:

- adaptacja pomieszczenia przyziemia na kotłownię w schronisku na Śnieżniku (2017–2018),
- modernizacja ujęcia wody w schronisku „Szwajcarka" (2017),
- termomodernizacja schroniska „Pod Muflonem" w Dusznikach-Zdroju, w tym m.in. docieplenie dachu z wymianą pokrycia dachowego oraz docieplenie przegród zewnętrznych, częściowa wymiana instalacji wodociągowo-kanalizacyjnej i elektrycznych (2017–2021),
- wymiana pokrycia dachu oczyszczalni ścieków (2019) oraz remont oczyszczalni ścieków – części technologicznej, przy schronisku na Hali Szrenickiej (2020),
- modernizacja sieci wodociągowej, przebudowa ujęcia wody w schronisku „Pod Łabskim Szczytem" (2020),
- modernizacja ujęcia wody w schronisku „Jagodna" (2020),
- modernizacja przewodów kominowych w schronisku „Odrodzenie" (2021).

Obiekty dzierżawione przez Spółkę z o.o. SiH PTTK „Karpaty" w Nowym Sączu:

- dostosowanie obiektu do wymagań ppoż. w schronisku na Stożku (2017–2018),
- dostosowanie obiektu do wymagań ppoż., modernizacja obiektu i instalacji w schronisku „Orlica" w Szczawnicy (2017),
- modernizacja oczyszczalni ścieków w schronisku na Hali Rysianka (2017–2018),
- modernizacja oczyszczalni ścieków w schronisku na Hali Rycerzowej (2017–2018),
- dostosowanie obiektu do wymagań ppoż. (2017–2018), modernizacja oczyszczalni ścieków (2017) oraz termomodernizacja przegród zewnętrznych i modernizacja dachu w schronisku na Hali Lipowskiej (2021),
- dostosowanie obiektu do wymagań ppoż. w schronisku w Dolinie Roztoki (2018),
- modernizacja oczyszczalni ścieków w schronisku na Wielkiej Raczy (2018),
- modernizacja oczyszczalni ścieków (2018), dostosowanie obiektu do wymogów ppoż. (2020–2021) w schronisku na Przegibku,
- dostosowanie obiektu do wymagań ppoż. w schronisku na Magurce (2019),
- dostosowanie obiektu do wymagań ppoż. w schronisku „Murowaniec" na Hali Gąsienicowej (2019),
- stabilizacja skarpy i drogi dojazdowej oraz modernizacja oczyszczalni ścieków w schronisku na Jaworzynie Krynickiej (2019–2020),
- dostosowanie obiektu do wymagań ppoż. w schronisku na Klimczoku (2019),
- dostosowanie schronisku na Polanie Chochołowskiej do wymogów ppoż. (2020),
- elektryfikacja schroniska na Hali Kondratowej (2021),
- wymiana agregatu prądotwórczego oraz dostosowanie schroniska w Dolinie Pięciu Stawów Polskich do wymogów ppoż. (2021),
- montaż zbiornika wody dla celów ppoż. i bytowych w schronisku na Leskowcu (2021).

Obiekty dzierżawione przez Spółkę z o.o. BSiH PTTK w Sanoku:

- dostosowanie budynku do wymogów ppoż. (2017, 2020–2021) oraz wymiana stolarki okiennej i drzwi zewnętrznych w schronisku „Pod Honem" w Cisnej (2017),
- wymiana gontu w budynku gospodarczym oraz wymiana stolarki okiennej i drzwi zewnętrznych w budynku bacówki (2017), wykonanie studni głębinowej (2020) i dostosowanie obiektu do wymogów ppoż. (2020–2021) w schronisku w Jaworcu,
- wykonanie dwóch domków campingowych z pełnymi węzłami sanitarnymi w schronisku w Komańczy (2017–2018),
- montaż rynien, rur spustowych i płotków śniegowych na dachu budynku hotelowego w Hotelu Górskim w Ustrzykach Górnych (2018),
- modernizacja pokoi hotelowych wraz z węzłami sanitarnymi (2018), modernizacja budynku hotelowego zgodnie z zaleceniami wydanymi przez PINB (2020), przystosowanie obiektu do wymogów ppoż. (2021) w Domu Górskim w Wetlinie,
- dostosowanie obiektu do wymagań ppoż. w schronisku „Kremenaros" w Ustrzykach Górnych (2019),
- modernizacja pawilonu sanitarno-noclegowego w OC PTTK w Ustrzykach Górnych (2021).

Obiekty dzierżawione przez Spółkę z o.o. Mazury PTTK:

- modernizacja budynku mieszkalnego oraz budynku gastronomicznego (2017), budowa sześciu domków campingowych typu DREWAR w SW w Sorkwitach (2019–2021),
- modernizacja sześciu domków campingowych z wymianą pokryć dachowych oraz utylizacją eternitu w SW we Wdzydzach Kiszewskich (2017–2018),
- modernizacja budynków: mieszkalnego, administracyjno-gastronomicznego i sanitarnego w SW w Zgonie (2018).
- modernizacja dachów budynku głównego i gospodarczego w DT w Łebie (2018),
- modernizacja budynków gastronomicznego, budowa siedmiu domków campingowych typu „Szałas" w SW w Ukcie (2018, 2021),
- modernizacja budynku głównego, gospodarczego oraz pawilonu noclegowego i gastronomicznego w SW w Starych Jabłonkach (2018),
- modernizacja domków campingowych (2018) modernizacja sanitariatów ogólnodostępnych (2020) w SW w Bieńkach,
- wymiana pokrycia dachu na budynku głównym w OTW PTTK w Rucianem-Nidzie (2019),
- modernizacja dróg wewnętrznych w OC w Łebie (2019, 2021),
- modernizacja pawilonu wielofunkcyjnego w OC Charzykowy (2019),
- modernizacja domku campingowego typu „Szałas" w SW w Nowym Moście (2019),
- modernizacja sanitariatów ogólnodostępnych w SW w Babiętach (2021).

Obiekty w bezpośrednim zarządzie Zarządu Majątkiem PTTK:

- modernizacja DT w Warszawie, w tym m.in. modernizacja pomieszczeń poddasza, modernizacja węzła cieplnego, wymiana poziomej instalacji c.w. i z.w., montaż urządzeń do uzdatniania wody, wykonanie i montaż zewnętrznych schodów ppoż., montaż drzwi ppoż. i klap dymowych, zakup i montaż hydrantów i skrzynek hydrantowych, wykonanie instalacji ppoż. wraz z montażem czujek dymowych, montaż obróbek blacharskich (gzymsy, kosze, mury ogniowe, pasy nadrynnowe i podrynnowe, rynny), montaż dachowej klapy oddymiającej na klatce schodowej nr 3, zaprojektowanie i wykonanie wewnętrznej instalacji kanalizacyjnej oraz instalacji deszczowej, wykonanie instalacji domofonowej do części biurowej i hotelowej, wzmocnienie fundamentów, wykonanie instalacji wodociągowej zasilającej hydranty, modernizacja klatki schodowej nr 3 (2017–2021),
- modernizacja pomieszczeń na parterze budynku – siedziby PTTK przy ul. Senatorskiej 11 w Warszawie (2017),
- wymiana instalacji elektrycznej z rozdzielnią na II piętrze oraz wymiana pionu zasilającego od rozdzielni głównej w budynku (2018), dostosowanie do wymogów ppoż. poprzez likwidację zabudowy korytarza II piętra (2019) w siedzibie PTTK przy ul. Senatorskiej 11 w Warszawie,
- kontynuacja modernizacji nieruchomości PTTK w Puławach, w tym m.in. modernizacja pomieszczeń biurowych w budynku muzeum, modernizacja elewacji budynku muzeum i budynku gospodarczego, modernizacja tablic i instalacji elektrycznej oraz dostosowanie poziomu poddasza budynku do wymogów ppoż. (2017–2021),
- modernizacja kotłowni i dostosowanie budynku głównego do wymogów ppoż. w DW w Św. Katarzynie (2019).

Równolegle do realizacji planu zadań inwestycyjno-remontowych w okresie XIX kadencji realizowane były także przedsięwzięcia ekologiczne, które w ramach planu zadań służących ochronie środowiska finansowane były ze środków budżetowych ZG PTTK.

W 2017 roku zrealizowano proekologiczne zadania w dwóch obiektach zarządzanych przez Spółkę Mazury PTTK w Olsztynie, tj. w SW w Starych Jabłonkach i SW w Babiętach, polegające na wymianie pokryć dachowych z jednoczesną utylizacją starych płyt eternitowych przy zachowaniu przepisów regulujących zasady postępowania z wyrobami zawierającymi azbest. Ponadto w schronisku dzierżawionym przez Spółkę SHiS PTTK w Jeleniej Górze kontynuowana była proekologiczna inwestycja realizowana pod nazwą „Termomodernizacja dachu schroniska PTTK na Hali Szrenickiej" współfinansowana z preferencyjnej pożyczki Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu. Kolejnym ważnym zadaniem wykonywanym we współpracy ze spółką jeleniogórską była inwestycja w jednym z największych schronisk Towarzystwa prowadzona pn. „Poprawa charakterystyki energetycznej budynku schroniska Strzecha Akademicka". Zadanie to z uwagi na bardzo szeroki zakres robót oraz fakt, że prace realizowano głównie w warunkach utrzymania ruchu turystycznego, kontynuowane było przez całą kadencję (aby było zrealizowane w pełnym zakresie, niezbędne będzie docieplenie dachu, co jest planowane

w
kolejnej kadencji). W ramach tego przedsięwzięcia dotychczas wykonano m.in.: modernizację kuchni wraz ze wszystkimi pomieszczeniami, instalacjami i ciągami technologicznymi niezbędnymi dla jej prawidłowego funkcjonowania zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa budowlanego czy przepisami HACCP, modernizację głównego korytarza na parterze schroniska wraz ze strefą wejściową uwzględniającą odtworzenie jego historycznego wyglądu, rozpoczęto dostosowywanie schroniska do wymogów ppoż., tj. zmodernizowano klatkę schodową wraz z zastosowaniem systemu jej oddymiania, wymieniono większość drzwi pokoi noclegowych I i II piętra na drzwi o odpowiedniej klasie ogniowej, wymieniono większość instalacji, w tym instalacje c.o. z zastosowaniem nowatorskich grzejników infrared, emitujących promieniowanie cieplne nazywane podczerwonym.

W 2018 roku, oprócz kontynuacji wyżej wymienionych inwestycji w schronisku „Strzecha Akademicka" PTTK rozpoczęto realizację dwuletniego zadania pod nazwą „Remont kolektora ścieków – przywrócenie ruchu technologicznego oczyszczalni" w schronisku „Pod Łabskim Szczytem" dzierżawionym przez Spółkę SiH PTTK w Jeleniej Górze. (zadanie to zakończono w 2019 roku, a w jego zakresie znalazło się także wykonanie instalacji kolektorów słonecznych fotowoltaicznych dostarczających prąd dla oczyszczalni ścieków oraz budynku schroniska). W tym samym roku w ramach planu ekologicznego Spółka SiH PTTK „Karpaty" w Nowym Sączu rozpoczęła modernizację oczyszczalni ścieków w schronisku na Przehybie, Spółka Mazury PTTK w Olsztynie sfinalizowała realizację rozpoczętej w 2017 roku inwestycji w SW w Starych Jabłonkach (wymiana pokryć dachowych z jednoczesną utylizacją starych płyt eternitowych), a Spółka BSiH PTTK w Sanoku wykonywała równolegle w dwóch bacówkach – „Pod Honem" w Cisnej oraz w Jaworcu prace termomodernizacyjne polegające na wymianie stolarki budowlanej, dociepleniu ścian i dachów wraz z wymianą pokryć dachowych. Prace termomodernizacyjne były kontynuowane w 2019 roku, a na ich sfinansowanie oprócz środków PTTK Spółka sanocka pozyskała preferencyjną pożyczkę z WFOŚiGW w Rzeszowie.

W 2019 roku zgodnie z planem zadań proekologicznych Spółki SHiS PTTK w Jeleniej Górze nowym koniecznym do wykonania zadaniem był remont technologicznej części oczyszczalni ścieków schroniska na Hali Szrenickiej. I etap prac remontowych rozpoczęto w ostatnim kwartale 2019 roku, II etap robót był kontynuowany w 2020 roku. W ramach planu proekologicznego Spółki SiH PTTK „Karpaty" w Nowym Sączu w 2019 roku kontynuowano modernizację oczyszczalni ścieków w schronisku na Przehybie, zrealizowano także nowe zadania w schronisku na Turbaczu, polegające na rozbudowie mechanicznej oczyszczalni ścieków i wymianie kotła c.o. Bardzo ważnym, przygotowywanym od lat przedsięwzięciem proekologicznym, było rozpoczęcie w terenie inwestycji pod nazwą „Wykonanie instalacji kanalizacji zewnętrznej ciśnieniowej i elektryfikacja schroniska PTTK na Hali Kondratowej". Ze względu na długość budowanej infrastruktury technicznej oraz jej lokalizację w obszarze górskim o skalistym podłożu był to projekt bardzo wymagający i trudny do realizacji. Inwestycje te realizowane były przez całą XIX kadencję, a ich zakończenie przypadło już na rok 2022. Powstała infrastruktura zapewnia właściwe funkcjonowanie schroniska, nawet w sytuacji jego ewentualnej przyszłej rozbudowy. Kolejnym ważnym zadaniem zrealizowanym w 2019 roku była wymiana pokryć dachowych z eternitu na blachodachówkę na dziewięciu domkach campingowych oraz na pawilonie sanitarnym wraz z kotłownią w SW PTTK we

Wdzydzach Kiszewskich, dzierżawionych od Zarządu Majątkiem PTTK przez Spółkę Mazury PTTK z siedzibą w Olsztynie. Wyroby zawierające azbest zutylizowano z zachowaniem obowiązujących przepisów.

W 2020 roku, z uwagi na okoliczności spowodowane pandemią koronawirusa, w ramach planu zadań służących ochronie przyrody ze środków budżetowych PTTK udało się wyasygnować środki na jedno zadanie, tj. na kontynuację proekologicznej inwestycji „Poprawa charakterystyki energetycznej schroniska Strzecha Akademicka" realizowanego przez Spółkę PTTK SHiS PTTK w Jeleniej Górze.

Natomiast w 2021 roku udało się zrealizować dziewięć proekologicznych przedsięwzięć, wśród których znalazły się: modernizacja instalacji kolektorów słonecznych w schroniskach w Dolinie Roztoki oraz na Jaworzynie Krynickiej, jak również przebudowa oczyszczalni ścieków w schroniskach na Magurce i na Błatniej (realizacja przez Spółkę SiH PTTK „Karpaty" w Nowym Sączu), budowa sieci kanalizacyjnej w stanicy wodnej we Wdzydzach Kiszewskich (I etap) oraz przyłączenie stanicy wodnej w Babiętach do miejskiej sieci wodociągowej (realizacja przez Spółkę Mazury PTTK w Olsztynie), kontynuacja i zakończenie prac związanych z termomodernizacją bacówek w Cisnej i w Jaworzcu oraz modernizacja systemu odprowadzania ścieków z budynków bacówki PTTK w Jaworzcu (realizacja przez Spółkę BSiH PTTK w Sanoku), jak również kontynuacja kolejnego etapu zadania „Poprawa charakterystyki energetycznej schroniska Strzecha Akademicka" (realizacja przez Spółkę PTTK SHiS PTTK w Jeleniej Górze).

Ogółem w latach 2017–2021 w ramach inwestycji służących ochronie przyrody wykonano 26 zadań, a wartość poniesionych nakładów wyniosła ogółem 6 446 710,02 zł, w tym 5 516 960,68 zł to środki budżetowe PTTK, a 650 432,93 zł to pożyczka WFOŚiGW we Wrocławiu. Wartości te zestawiono w tabeli nr 20.

Okręgowy Zespół Gospodarki Turystycznej PTTK w Krakowie

Wartość zadań inwestycyjnych i remontowych zrealizowanych w latach 2017–2021 w obiektach znajdujących się w ewidencji OZGT PTTK w Krakowie wyniosła 2 193 586,14 zł, w tym na inwestycje wydatkowano 1 402 296,20 zł, a na zadania remontowe 791 289,94 zł.

W poszczególnych latach kadencji podział ten kształtował się następująco:

w zł

Rok	Inwestycje	Remonty	Razem
2017	122 243,65	4 600,00	126 843,65
2018	146 252,56	406,00	146 659,06
2019	1 027 669,99	753 400,94	1 781 070,93
2020	0,00	6 682,50	6 682,50
2021	106 130	26 200,00	132 330
Ogółem lata 2017–2021	**1 402 296,20**	**791 289,94**	**2 193 586,14**

Źródłem finansowania zadań inwestycyjnych i remontowych były środki PTTK w kwocie 700 730,80 zł oraz środki dzierżawców w kwocie 1 492 855,34 zł. Do ważniejszych

zadań zrealizowanych podczas XIX kadencji w ramach środków własnych PTTK należy zaliczyć:

- DT PTTK w Krakowie – modernizacja budynków A, B i D dla potrzeb wydzierżawienia lokali nowym kontrahentom (2017), przystosowanie pokoi biurowych, magazynowych i zaplecza socjalnego (dla potrzeb wydzierżawienia lokali) (2018), modernizację kanalizacji podworca (2019), adaptacja tarasu z przeznaczeniem pod potrzeby ogródka (2021),
- nieruchomość PTTK w Krakowie przy ul. Jagiellońskiej – przygotowanie dokumentacji dla modernizacji budynku i podworca (2017), modernizacja podworca i przystosowanie obiektu do wymogów ppoż. (2018), modernizacja podworca i wykonanie zabezpieczeń ppoż. (2019),
- DW PTTK w Myślenicach – modernizacja kotłowni (2017).

Łącznie w obiektach zarządzanych przez OZGT PTTK w Krakowie udało się wykonać 21 zadań inwestycyjno-remontowych w trzech obiektach. Zestawienie wysokości nakładów poniesionych w okresie XIX kadencji w obiektach PTTK będących w ewidencji OZGT PTTK w Krakowie z podziałem na poszczególne lata oraz źródła finansowania przedstawia tabela nr 21B.

Centrum Fotografii Krajoznawczej PTTK w Łodzi

W zakresie prac inwestycyjno-remontowych CFK PTTK realizuje jedynie zadania związane z utrzymaniem właściwego stanu technicznego i standardu budynku przy ul. Wigury 12A w Łodzi, w którym jest jego siedziba. W czasie XIX kadencji na roboty te ze środków PTTK wydatkowano 48 901,58 zł, w tym na prace inwestycyjne 24 969,00 zł, a na prace remontowe – 23 932,58 zł. Wśród zrealizowanych zadań znalazły się m.in.:

- remont dachu (2017),
- remont i konserwacja dachu, remont ogrodzenia nieruchomości, naprawa instalacji centralnego ogrzewania (2018),
- modernizacja schodów wachlarzowych przy budynku poprzez zamontowaniu poręczy (2019),
- remont ogrodzenia nieruchomości, pomalowanie części pomieszczeń w budynku, naprawa, malowanie i zabezpieczenie przed wilgocią ścian na strychu, naprawa instalacji elektrycznej w obiekcie (2021).

Podział poniesionych nakładów na poszczególne lata XIX kadencji przedstawia tabela nr 21C.

Obiekty własne i aportowe Spółek PTTK z o.o.

Poza zadaniami zrealizowanymi w obiektach PTTK Spółki PTTK z o.o. prowadziły prace w obiektach własnych i aportowych. W latach 2017–2021 ze środków własnych Spółek i innych pozyskanych źródeł zewnętrznych poniesiono nakłady w wysokości 5 885 135,24 zł, z czego na inwestycje wydatkowano 2 590 834,87 zł (w tym środki pochodzące z preferencyjnych pożyczek pozyskanych przez Spółki w Jeleniej Górze i w Sanoku z Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu i w Rzeszowie), a na remonty – 3 294 300,37 zł.

Zestawienie nakładów poniesionych w aportowych obiektach PTTK z podziałem na poszczególne lata kadencji oraz na źródła finansowania przedstawia tabela nr 22.

V.7. Ubezpieczenie majątku

W latach 2017–2021 majątek rzeczowy PTTK ubezpieczony był w Powszechnym Zakładzie Ubezpieczeń S.A. zgodnie z dwuletnimi umowami zawartymi pomiędzy PTTK a PZU S.A. z dnia 31 marca 2016 roku, 28 marca 2018 roku, 12 marca 2020 roku.

Ubezpieczenie obejmowało działanie wszystkich żywiołów i szkody polegające na utracie, uszkodzeniu i zniszczeniu, będące następstwem zdarzenia o charakterze losowym i niepewnym, które wystąpiło nagle, nieprzewidziane i niezależnie od woli ubezpieczającego, a zaistniało w miejscu i okresie ubezpieczenia. Ubezpieczeniem objęty był majątek trwały widniejący w księgach ZM PTTK. Majątek rzeczowy ubezpieczony był w wartościach księgowych brutto lub wartościach odtworzeniowych wg jednej składki dla budynków i budowli drewnianych i murowanych. Ubezpieczeniem objęte były również przychody wynikające z umów dzierżawy na wypadek ich utraty wskutek działania wszystkich ryzyk. Koszty ubezpieczenia majątku dzierżawionego zostały zrefundowane przez dzierżawców. Wzrost kosztów ubezpieczenia w okresie 2017–2021 spowodowany był wzrostem składek ubezpieczeniowych w kolejnych latach: 2017 i 2018 – 0,0614%, 2019 i 2020 – 0,074%, 2021 – 0,087%, a także stopniowym przechodzeniem z ubezpieczenia budynków według wartości ewidencyjnej brutto na ubezpieczenie według wartości odtworzeniowej. Szczegółowa informacja na temat ubezpieczenia majątku rzeczowego PTTK w latach 2017–2021 wraz z kwotami zgłoszonymi do ubezpieczenia i składką przedstawiona została w tabeli nr 23.

W okresie XIX kadencji wystąpiły 32 szkody. Przyczyną 14 były silne wichury, a w pięciu obiektach wybuchł pożar (Schronisko Hala Boracza, Schronisko Trzy Korony, Schronisko Hala Miziowa, DW Wetlina, OW Nowy Most). Pozostałe szkody spowodowane były zdarzeniami losowymi takimi jak: intensywne opady deszczu, śniegu, wyładowania atmosferyczne, awarie urządzeń. Łączna kwota uzyskanego odszkodowania w latach 2017–2021 wyniosła 418 248,75 zł. Ponadto w lutym 2022 roku uzyskaliśmy dodatkowe odszkodowanie w wysokości 123 516,22 zł dotyczące szkody z 25 czerwca 2021 roku w Schronisku PTTK Na Polanie Chochołowskiej, na naprawę tarasu i schodów wejściowych, które uległy zniszczeniu wskutek długotrwałego nawalnego deszczu. Wykaz szkód powstałych w latach 2017–2021 oraz kwoty uzyskane w ramach odszkodowań zawiera tabela nr 24.

V.8. OZGT PTTK Kraków

OZGT PTTK Kraków został powołany Zarządzeniem Nr 12/80 z dnia 19 listopada 1980 roku Zrzeszenia Gospodarki Turystycznej PTTK w Warszawie i obecnie działa jako jednostka gospodarcza, w ramach osobowości prawnej PTTK administrująca następującymi obiektami:

- Dom Turysty PTTK w Krakowie,
- Dom Wycieczkowy PTTK w Myślenicach,
- obiekt przy ulicy Jagiellońskiej mieszczący Centralny Ośrodek Turystyki Górskiej PTTK w Krakowie,
- nieruchomość przy ul. Szczecińskiej w Krakowie.

Wynik ekonomiczny OZGT jest sumą wpływów netto z dzierżaw pomniejszoną o koszty zarządu, część kosztów eksploatacyjnych niewliczonych w czynsze dzierżawne oraz nakłady na remonty i konserwacje. Wypracowany zysk bilansowy jest w 100% odprowadzany jako przychody budżetu PTTK w formie wpłat zaliczkowych w trakcie trwania roku obrachunkowego.

Wypracowany zysk bilansowy w 2018 roku wyniósł 2 933 697,99 zł netto. W 2018 roku dokonano przelewu środków w kwocie 130 000,00 zł tytułem wpłaty dodatkowej.

Wypracowany zysk bilansowy w 2019 roku wyniósł 2 886 103,47 zł netto

Wypracowany zysk bilansowy w 2020 roku wyniósł 621 632,23 zł netto.

W 2020 roku dokonano zapłaty z tytułu rozrachunku z lat ubiegłych dotyczących przekazania w administrację i księgi OZGT nieruchomości przy ul. Jagiellońskiej 6 w Krakowie w kwocie 386 689,30 zł,

Wypracowany zysk bilansowy w 2021 roku wyniósł 1 137 378,27 zł. W 2021 roku dokonano przelewu środków w kwocie 96 020 zł tytułem wpłaty dodatkowej.

Działalność gospodarcza prowadzona jest przez OZGT PTTK głównie poprzez realizację umów dzierżawy:

Dom Turysty PTTK w Krakowie:

- umowa dzierżawy części hotelowej z Jan Pol S.A. do 31 grudnia 2034 roku,
- umowa najmu części hallu recepcyjnego z Zakładem Fotograficznym – na czas nieokreślony,
- umowa dzierżawy na sklep z art. spożywczymi i przemysłowymi z Firmą Żabka sp. z o.o. do 29 lipca 2024 roku,
- umowa dzierżawy na klub bilardowy z Bonzzini sp. z o.o. do 31 grudnia 2042 roku,
- umowa najmu powierzchni pod urządzenie bankomatu z Santander Bank – na czas nieokreślony,
- umowa najmu powierzchni na usługi gastronomiczne z firmą Polskie Pierogi sp. z. o.o. do 28 września 2025 roku,
- umowy dzierżawy na obiekty o niewielkiej kubaturze zlokalizowane na terenie przyległym do Domu Turysty PTTK.

Dom Wycieczkowy PTTK „Na Zarabiu” w Myślenicach:

- umowa z najemcą do 31 grudnia 2025 roku.

Budynek PTTK, ul. Jagiellońska 6 w Krakowie:

- umowa dzierżawy z salonem jubilerskim Kosek na czas nieokreślony,
- umowa dzierżawy z firmą prowadzącą działalność gastronomiczną Lena do 14 lutego 2029 roku,
- umowa dzierżawy części restauracyjnej i kawiarnianej firmie PNB Interactive sp. z o.o. do 4 lipca 2028 roku

Obiekt przy ulicy Szczecińskiej:

- umowa z jednym najemcą do 31 marca 2031 roku.

Umowa z Biurem ZG PTTK w sprawie prowadzenia Archiwum PTTK, **w** którym przechowywane są głównie akta osobowe pracowników zlikwidowanych zakładów produkcyjnych i innych jednostek PTTK.

Wynajem pomieszczeń

OZGT PTTK kontynuowało działalność związaną z najmem pomieszczeń wykładowych przy ulicy Jagiellońskiej i Westerplatte – nadal głównie dla kursów realizowanych przez inne stowarzyszenia oraz jako źródło popularyzacji działalności PTTK wśród ich uczestników. Sale te pełnią znaczącą role w działalności różnych instytucji PTTK w Krakowie i są nieustannie wykorzystywane, w szczególności nieodpłatnie przez Oddział Krakowski PTTK oraz SKPG Kraków Oddziału Akademickiego PTTK w Krakowie.

Dochody PTTK OZGT wyniosły z tego tytułu netto/rok:

	Sala w Domu Turysty PTTK	Sala przy ul. Jagiellońskiej
2018 rok:	471,56 zł	13 846,92 zł
2019 rok:	341,46 zł	10 203,60 zł
2020 rok:	138,21 zł	3162,30 zł
2021 rok:	130,08 zł	910,50 zł

Archiwum przy Okręgowym Zespole Gospodarki Turystycznej PTTK w Krakowie dysponowało dokumentacją księgowo-osobową z 45 zlikwidowanych jednostek PTTK, załatwione wnioski byłych pracowników tych jednostek dotyczących spraw rentowo-emerytalnych:

2018 rok	186 spraw,
2019 rok	183 sprawy,
2020 rok	117 spraw,
2021 rok	155 spraw.

Działalność finansowa

W latach 2018–2019 OZGT kontynuowało działalność, opierając się na zawartych wcześniej umowach dzierżawy i najmu z pozyskanymi kontrahentami na lokale usługowe. Mimo utrzymującego się spadku średnich stawek dzierżawy/najmu za powierzchnie komercyjne na terenie Krakowa, wynegocjowane umownie stawki zostały utrzymane, bez konieczności ich obniżania bądź udzielania rabatów. Zgodnie z zapisami umownymi

stosowano indeksacje czynszów według ogłoszonego średniorocznego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych.

OZGT PTTK nie zalegał z płatnościami publiczno-prawnymi.

W latach 2020–2021 OZGT PTTK kontynuowało działalność, opierając się na zawartych wcześniej umowach dzierżawy i najmu z pozyskanymi kontrahentami na lokale usługowe, i mimo sytuacji epidemiologicznej nie poniosło straty, udzielane obniżki czynszów poszczególnym dzierżawcom były za każdym razem szczegółowo analizowane z uwzględnieniem rodzaju prowadzonej przez nich działalności.

W 2020 roku OZGT PTTK złożyło wnioski o zwolnienie z opłacania składek ZUS na łączną kwotę 35 692,04 zł, wnioski zostały rozpatrzone pozytywnie a należne opłaty z tego tytułu umorzone.

Ze względu na ogólną sytuację ekonomiczną, która wpłynęła na znaczne obniżenie przychodów, OZGT PTTK dokonało analizy i podjęło działania mające na celu zminimalizowanie kosztów stałych, a w szczególności podatków i opłat lokalnych, oraz stałych opłat abonamentowych za media. Wystąpiono z pisemnymi wnioskami o obniżki i umorzenia m.in. do zakładów energetycznych, miejskiej elektrociepłowni, zakładu gazowniczego, miejskich oczyszczalni ścieków, dwukrotnie składano wnioski do Urzędu Miasta Krakowa i Gminy Miasta Myślenice, gdzie płacone są podatki od nieruchomości i opłaty za wieczyste użytkowania. Niestety żadne z powyższych zakładów i urzędów nie przychyliło się do wnioskowanych obniżek, rozpatrując OZGT PTTK i jego wyniki finansowe w aspekcie całego Towarzystwa, które nie wykazywały straty stanowiącej podstawy do wnioskowanych obniżek.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami w trakcie trwania pandemii COVID-19 OZGT PTTK jako jednostka wewnętrzna wykorzystało wszystkie przysługujące mu prawa w zakresie umorzeń opłat i pomocy publicznej.

Na koniec 2020 roku OZGT PTTK nie zalegało z płatnościami publiczno-prawnymi, jednocześnie skorzystano z wszelkich dostępnych prolongat terminów dla regulowania tych zobowiązań do poszczególnych urzędów.

W 2021 roku sytuacja usług świadczonych przez OZGT PTTK, opartych w szczególności na dzierżawie i najmie własnych powierzchni, uwzględniających analizę rynku miejscowego, nie pogorszyła się, mimo znacznie zwiększającej się liczby lokali pod dzierżawy i najmy dostępnych na preferencyjnych warunkach. Mimo zróżnicowanych warunków stosowanych obniżek dla poszczególnych dzierżawców, całość osiągniętego przychodu pozwoliła na dysponowanie środkami finansowymi między obiektami administrowanymi przez OZGT PTTK w taki sposób, aby ich stan techniczny był w pełni zabezpieczony w przypadku zaistnienia konieczności remontów czy napraw. Należy zaznaczyć, że aktualni dzierżawcy i najemcy, mimo występujących na przestrzeni lat zmian nazw czy form działalności, są sprawdzonymi kontrahentami OZGT PTTK od długiego czasu. Ze względu na fakt, że zaangażowali środki własne na modernizację i przystosowanie lokali na prowadzenie własnych działalności oraz że są to w przeważającym stopniu usługi komplementarne dla turystyki i gastronomiczne, które funkcjonowały w roku 2021 z dużymi ograniczeniami, bądź nawet były czasowo całkowicie wyłączone, podjęto decyzję o kontynuowaniu polityki obniżonych czynszów. Odrębnie analizowano sytuację najemców i dzierżawców z uwzględnieniem możliwości pozyskania środków pomocowych COVID-19,

które w przypadku ich działalności nie spełniały wytycznych dla otrzymania dodatkowego finansowania.

Ogólnie panująca tendencja spadkowa w zakresie dochodów pozyskiwanych z rynku najmu i dzierżaw ze względu na przedłużającą się pandemię, a także znaczny wzrost kosztów utrzymania nieruchomości w szczególności w zakresie opłat eksploatacyjnych – mediów i opłat publicznoprawnych nie wpłynął na decyzyjność władz miejskich tj. Miasta Krakowa i Gminy Myślenice w przedmiocie wydania stosownych uchwał, mających na celu obniżenie bądź prolongatę właściwych podatków i opłat miejskich. Stąd OZGT PTTK wystąpiło do wyżej wymienionych urzędów z prośbami o obniżenie bądź prolongowanie należności z tytułów opłat za wieczyste użytkowanie i podatków od nieruchomości, jednakże nie otrzymało pozytywnych decyzji ze strony władz miejskich. Ze względu na obowiązujące w 2020 roku prawo do przesunięcia terminów płatności opłaty za wieczyste użytkowanie na 2021 rok, z którego OZGT skorzystało, w roku obrotowym 2021 nastąpiło skumulowanie wymagalnych płatności za wieczyste użytkowanie, OZGT PTTK dokonało terminowej zapłaty wszystkich tych zobowiązań.

W obliczu trwającej pandemii OZGT PTTK jako jednostka wewnętrzna analizowała na bieżąco wszystkie ogłaszane programy pomocowe, jednakże nie było żadnych, do których OZGT PTTK mogłoby się kwalifikować.

Na koniec roku OZGT PTTK nie zalegało z płatnościami publiczno-prawnymi, jednocześnie skorzystano z wszelkich dostępnych prolongat terminów dla regulowania tych zobowiązań do poszczególnych urzędów.

Postępowania sądowe

W latach 2018– 2021 trwało postępowanie mające na celu usankcjonowanie przebiegu rur ciepłowniczych przez nieruchomość w Krakowie, zarówno przez parking od strony ulicy Kopernika, jak i w podziemiach budynku. Dzięki wdrożeniu postępowania sądowego przerwano bieg ewentualnego nabycia prawa do służebności przesyłu przez MPEC przez zasiedzenie.

W 2021 roku OZGT PTTK dokonało rozeznania w kondycji finansowej byłego dzierżawcy Spółki Biuronet, która uporczywie nie wywiązywała się ze spłaty zobowiązań, i wszczęto postępowanie celem zabezpieczenia spłaty zobowiązania. Na koniec 2021 roku OZGT uzyskało nakaz zapłaty, od którego pozwany wniósł sprzeciw po terminie, w ocenie prawnej wniesiono sprzeciw bezskutecznie.

VI. Gospodarka finansowa

VI.1. Źródła finansowania działalności

W latach 2017–2021 w ramach osobowości prawnej PTTK działały następujące jednostki:

- Biuro Zarządu Głównego PTTK,
- Zarząd Majątkiem PTTK,
- Okręgowy Zespół Gospodarki Turystycznej PTTK w Krakowie,
- Centralny Ośrodek Turystyki Górskiej PTTK w Krakowie,
- Centrum Fotografii Krajoznawczej PTTK w Łodzi,
- Ogólnopolskie Centrum Szkolenia Podwodnego KDP PTTK,
- Centrum Turystyki Wodnej PTTK.

W konsekwencji ogłoszenia stanu pandemii COVID-19 w roku 2020 działalność statutowa została znacznie ograniczona, a wpływy z działalności gospodarczej ujętej w strukturach podatku VAT (z wyłączeniem sprzedaży nieruchomości w Szczyrku w grudniu 2019 roku) uległy spadkowi o ok. 30%. W strukturze przychodów nie ujęto subwencji finansowej w wysokości 1 500 000,00 zł, udzielonej przez Polski Fundusz Rozwoju w 2020 roku. Subwencja została rozdzielona proporcjonalnie do wszystkich jednostek działających w strukturze organizacyjnej PTTK i do momentu otrzymania decyzji z PFR o jej rozliczeniu widnieje w sprawozdaniu finansowym jako zobowiązanie z tytułu zaciągniętej pożyczki.

Strukturę przychodów stanowiących źródło finansowania w latach 2017–2021 przedstawiają poniższe tabele:

Przychody netto ze sprzedaży produktów i usług				
2017 rok	2018 rok	2019 rok	2020 rok	2021 rok
19 054 288,58 zł	19 916 147,65 zł	20 449 753,71 zł	16 782 085,52 zł	21 639 572,78 zł

Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów				
2017 rok	2018 rok	2019 rok	2020 rok	2021 rok
484 210,94 zł	543 110,08 zł	575 339,73 zł	476 442,94 zł	588 705,52 zł

Dotacje otrzymane (zewnętrzne od Podmiotów Publicznych: ministerstwa, urzędy marszałkowskie…)				
2017 rok	2018 rok	2019 rok	2020 rok	2021 rok
1 213 599,10 zł	1 087 473,11 zł	1 362 884,44 zł	926 280,05 zł	647 755,09 zł

Wpłaty ze składek członkowskich

2017 rok	2018 rok	2019 rok	2020 rok	2021 rok
989 133,00 zł	1 313 142,00 zł	1 321 640,00 zł	1 586 071,00 zł	1 502 218,00 zł

Inne przychody operacyjne (wpisowe na zadania programowe, darowizny, umorzenie składek ZUS, umorzenie podatku od nieruchomości, dofinansowanie wynagrodzeń WUP, odszkodowania, sprzedaż nieruchomości)				
2017 rok	2018 rok	2019 rok	2020 rok	2021 rok
2 933 540,16 zł	139 669,86 zł	5 045 728,04 zł	285 715,50 zł	462 071,34 zł

Przychody finansowe – odsetki za zwłokę, odsetki bankowe, odsetki od lokat				
2017 rok	2018 rok	2019 rok	2020 rok	2021 rok
71 742,09 zł	55 292,06 zł	33 344,93 zł	52 168,23 zł	3 309,79 zł

Wpłaty statutowe spółek				
2017 rok	2018 rok	2019 rok	2020 rok	2021 rok
2 647 507,66 zł	851 467,00 zł	1 743 000,00 zł	1 185 500,85 zł	1 108 935,00 zł

Dywidendy od spółek				
2017 rok	2018 rok	2019 rok	2020 rok	2021 rok
0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	1 206 836,00 zł

Łącznie uzyskane przychody				
2017 rok	2018 rok	2019 rok	2020 rok	2021 rok
27 394 021,53 zł	23 906 301,76 zł	30 531 690,85 zł	21 294 264,09 zł	27 159 403,52 zł

VI.2. Realizacja zobowiązań podatkowych

Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze jako stowarzyszenie, jak i przedsiębiorca podlega przepisom prawa podatkowego. Wszystkie czynności związane z postępowaniem w sprawach podatkowych reguluje ustawa z 29 sierpnia 1997 roku – ordynacja podatkowa.

Podatek dochodowy od osób prawnych

Obowiązek podatkowy w zakresie podatku dochodowego od osób prawnych został ustalony ustawą z 15 lutego 1992 roku o podatku dochodowym od osób prawnych (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 1800 z późn. zm.).

Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze w latach 2017–2021 korzystało ze zwolnienia z opodatkowania podatkiem od osób prawnych. Wypracowane zyski, zgodnie z zapisami art.7 i 17 ust. 1 pkt 4 ustawy o podatku dochodowym od osób prawych, przeznaczono na cele statutowe Towarzystwa w zakresie określonym w Statucie PTTK.

Podatek dochodowy od osób fizycznych

Z tytułu zatrudnienia pracowników na umowę o pracę, umowę zlecenia lub umowę o dzieło, PTTK jako płatnik podlega obowiązkom w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych zgodnie z ustawą z 26 lipca 1991 roku o podatku dochodowym od osób fizycznych (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 1128 z późn. zm.).

Naliczanie, pobór podatku oraz jego odprowadzenie do właściwych terytorialnie urzędów skarbowych realizowano terminowo.

Podatek od towarów i usług

Ustawa z 11 marca 2004 roku o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2022 r. poz. 931 z późn. zm.) nałożyła na Zarząd Główny PTTK obowiązek rozliczania podatku VAT zbiorczo, od wszystkich jednostek korzystających z osobowości prawnej PTTK.

Biuro Zarządu Głównego PTTK rozlicza VAT oraz przesyła jednolite pliki kontrolne następujących jednostek:

- Zarząd Majątkiem PTTK w Warszawie,
- Okręgowy Zespół Gospodarki Turystycznej PTTK w Krakowie,
- Centralny Ośrodek Turystyki Górskiej w Krakowie,
- Centrum Fotografii Krajoznawczej PTTK w Łodzi,
- Ogólnopolskie Centrum Szkolenia Podwodnego KDP PTTK w Warszawie,
- Centrum Turystyki Wodnej PTTK w Warszawie.

Podatek od nieruchomości i opłaty za wieczyste użytkowanie

Opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości podlegają budynki lub ich części, budowle lub ich części związane z działalnością gospodarczą, grunty oraz grunty pod jeziorami.

Stawki roczne podatku oraz wysokość opłat za wieczyste użytkowanie ustalają rokrocznie rady gmin, przy czym stawki te nie mogą być wyższe niż określone ustawą

z 12 stycznia 1991 roku o podatkach i opłatach lokalnych (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 1452 z późn. zm.).

Wszystkie obciążenia podatkowe PTTK realizuje w terminie i nie posiada żadnych zaległości podatkowych w stosunku do budżetu państwa, gmin oraz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

VII. Informacja o realizacji uchwał XIX Walnego Zjazdu PTTK

Załącznik nr 1 do uchwały Zarządu Głównego PTTK
nr 290/XIX/2022 z dnia 29 października 2022 roku

I. W sprawie głównych celów działalności w XIX kadencji władz Towarzystwa.

I1.	Walny Zjazd PTTK za główne cele działalności w XIX kadencji władz Towarzystwa uznaje: umacnianie patriotycznego i krajoznawczego programu turystyki, opartego na poznawaniu piękna, dziejów i kultury Polski oraz poszanowaniu ojczystego krajobrazu i jego wartości przyrodniczych.	Liczne imprezy zorganizowane przez jednostki PTTK umacniały i wspierały patriotyczny oraz krajoznawczy program turystyki. Także seminaria i wystawy, np.: *Gdy pękały kordony, a rodziły się granice… Galicja i jej mieszkańcy w drodze do niepodległości,* Kraków, 26 października 2018, wystawa plenerowa *Niepodległość rodziła się także w Karpatach*, zrealizowana przez Centralny Ośrodek Turystyki Górskiej PTTK i wystawiona w siedmiu miejscach w Małopolsce (aktualnie w COTG PTTK). Również Zlot Turystów PTTK „Ossów 2020”, wydarzenie, które odbyło się w dniach 14–15 sierpnia 2020 roku, zorganizowane z okazji 100. rocznicy Bitwy Warszawskiej, jest przykładem zadania przybliżającego uczestnikom historię. Impreza przybliżyła uczestnikom piękno ojczystego kraju. Organizatorem wydarzenia był Oddział Warszawski PTTK. Także cykliczny Centralny Zlot Młodzieży „Palmiry”, impreza, która od wielu lat jest organizowana z dużym powodzeniem. W mijającej kadencji odbyło się pięć zlotów w latach 2017–2021, w tym 60. Jubileuszowy Zlot w roku 2020. Kolejny przykład to konkurs „Poznajemy Ojcowiznę”. Tematy prac przesyłanych w ramach realizacji przedsięwzięcia opisują i ocalają od zapomnienia ludzi, kulturę, pejzaże. Są one tworzone przez młodych ludzi, którzy często w jej stworzenie angażują lokalną społeczność, której nierzadko uświadamiają piękno i wartość

		terenów i ludzi, wśród których przebywają. Praktycznie wszystkie imprezy organizowane w oddziałach mają w sobie cechy promocji polskiej kultury, obyczajów, terenów oraz chronienie ich od zapomnienia i zniszczenia. Przykładem są tu chociażby: Sejmik Krajoznawczy Województwa Mazowieckiego (2018), Sesja Krajoznawcza „Nadwiślańskie Urzecze" (2021), a także wystawa fotografii Zbyszko Siemaszki (2022) – wydarzenia te zorganizowane przez Oddział Warszawski PTTK, skupiający liczne grono słuchaczy, prezentujący bardzo bogaty program historyczny, kulturalny i naukowy.
I2.	Walny Zjazd PTTK za główne cele działalności w XIX kadencji władz Towarzystwa uznaje: podejmowanie działań służących wzmacnianiu spoistości Towarzystwa, utrwalaniu jego tożsamości i poczucia wspólnoty.	Imprezy organizowane przez Komisje, Rady i Zespoły integrują działaczy PTTK w oddziałach. Część spotkań plenarnych ZG PTTK i Prezydium ZG PTTK odbyła się poza Warszawą i zapraszani na nie byli przedstawiciele terenowych struktur PTTK (np. w Łodzi, w Krakowie, w Radomiu, w Nowym Sączu). Na posiedzenie plenarne ZG PTTK, które odbyło się w Warszawie (wrzesień 2019) zostali zaproszeni przedstawiciele wszystkich struktur wojewódzkich. Zaprezentowali członkom ZG PTTK działania podejmowane na swoim terenie i naświetlili problemy, z jakimi borykają się w codziennej działalności. W XIX kadencji odbyły się dwie tury spotkań konsultacyjnych z przedstawicielami oddziałów PTTK (2021 i 2022 rok). Wzięło w nich udział ponad 200 jednostek terenowych, reprezentowanych przez wydelegowane osoby. Na spotkaniach uwypuklone zostały problemy związane z działalnością Towarzystwa, z kampanią sprawozdawczo-wyborczą. Ponadto realizowane były wyjazdowe obrady plenarne ZG PTTK,

		w których uczestniczyli przedstawiciele jednostek regionalnych i zapraszani byli na nie Prezesi oddziałów działających na danym obszarze.
I3.	Walny Zjazd PTTK za główne cele działalności w XIX kadencji władz Towarzystwa uznaje: wzmocnienie organizacyjnej i programowej pozycji oddziałów, zwiększenie bezpieczeństwa ich funkcjonowania oraz efektywności działania.	Przygotowano część materiałów instruktażowych i wysłano do oddziałów w Informacjach Zarządu Głównego PTTK. Kolejne opracowania są sukcesywnie przygotowywane. Rozpoczęto wydawanie „Informacji Zarządu Głównego PTTK", poruszającego kluczowe elementy związane z bezpieczeństwem funkcjonowania oddziałów PTTK w obrocie publiczno-prawnym. Funkcjonuje zespół członków ZG PTTK, którego zadaniem jest wsparcie oddziałów PTTK. Zespół ten na bieżąco reaguje na pojawiające się zapytania i problemy kierowane do ZG ze strony oddziałów. Ustalane są propozycje tematyki szkoleń dla oddziałów. Powstał specjalny fundusz wsparcia działalności oddziałów, a także działalności oddziałów prowadzących działalność gospodarczą. W bieżącej kadencji utworzony został Zespół ds. Bezpieczeństwa Funkcjonowania Oddziałów – materiały dla oddziałów są publikowane w „Informacjach Zarządu Głównego PTTK" oraz zamieszczane na stronie głównej PTTK.
I.4.	Walny Zjazd PTTK za główne cele działalności w XIX kadencji władz Towarzystwa uznaje: rozwijanie przestrzeni turystycznej i jej zagospodarowanie tak, aby była dogodna dla turystów i przyjazna dla przyrody.	Prowadzona jest współpraca z właściwymi kompetencyjnie organami administracji państwowej i samorządowej, kontynuowane są działania na rzecz uchwalenia ustawy o szlakach turystycznych. Z sukcesem zakończone zostały rozmowy w Urzędach Marszałkowskich (woj. małopolskie, podkarpackie i dolnośląskie – i powstaje nowoczesna baza, która prezentowana będzie w postaci aplikacji mobilnej). Prowadzimy także w tym temacie rozmowy w województwach: dolnośląskim,

		pomorskim i warmińsko-mazurskim. Podpisano w dniu 23 września 2019 roku porozumienie z Lasami Państwowymi, dotyczące współpracy w sprawach funkcjonowania sieci szlaków turystycznych na terenie Lasów Państwowych. Podjęta została Uchwała nr 182/XIX/2021 Prezydium Zarządu Głównego PTTK z dnia 21 października 2021 roku w sprawie rozbudowy bazy szlaków turystycznych PTTK oraz przyjęcia treści porozumienia wzorcowego pomiędzy oddziałem PTTK a nadleśnictwem. Przygotowano i uzyskano finansowanie projektu (w ramach programu Interreg) dot. szlaków na polsko-słowackim pograniczu. Trwają negocjacje (z Tatrzańskim PN i Skarbem Państwa) w sprawie uregulowania statusu schronisk w Tatrach. Dnia 18 grudnia 2018 roku Jerzy Kapłon został powołany przez Ministra Sportu i Turystyki w skład Zespołu ds. opracowania regulacji prawnych dotyczących szlaków turystycznych w Polsce. Odbyły się trzy spotkania tego zespołu. 13 marca 2019 roku Jerzy Kapłon wystąpił przed Sejmową Podkomisją stałą ds. Turystyki, prezentując problematykę szlaków turystycznych i przekazując członkom Podkomisji przygotowany przez Centralny Ośrodek Turystyki Górskiej PTTK materiał pt. „Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze a szlaki turystyczne”. Trwa także digitalizacja szlaków turystycznych. Obecnie w Bazie Szlaków Turystycznych wprowadzono 53,7 tys. km szlaków turystycznych wszystkich rodzajów (piesze, rowerowe, edukacyjne, spacerowe itd.), w tym 1580 szlaków pieszych PTTK, zarządzanych przez 39 oddziałów PTTK, o łącznej długości 29 tys. km.

I5.	Walny Zjazd PTTK za główne cele działalności w XIX kadencji władz Towarzystwa uznaje: tworzenie koalicji organizacji pozarządowych do zagwarantowania trwałych warunków finansowania turystyki społecznej i krajoznawstwa jako zadania publicznego.	Przedstawiciel PTTK uczestniczy w pracach Ogólnopolskiej Federacji Organizacji Pozarządowych, współpracując z organizacjami pozarządowymi o pokrewnych zainteresowaniach. Podejmowano działania na rzecz zainteresowania innych organizacji pozarządowych problemami związanymi z niekorzystnymi zmianami otoczenia prawnego, mającymi wpływ na funkcjonowanie wielu podmiotów. Utworzono, dzięki staraniom przedstawicieli PTTK, w budżecie MSiT osobną pozycję na finansowanie turystyki społecznej. Przedstawiciel ZG PTTK uczestniczył w pracach Komisji Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki a także brał aktywny udział w pracach Zespołu Parlamentarnego ds. Osób Niepełnosprawnych.

II. W sprawie udziału Towarzystwa w obchodach stulecia odzyskania przez Polskę niepodległości oraz organizacji Kongresu Krajoznawstwa Polskiego. Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze szczyci się przejętym, od Towarzystwa Tatrzańskiego, Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego i Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego, patriotycznym przesłaniem związanym z organizacją i popularyzacją ruchu krajoznawczego w Polsce. Jesteśmy przekonani, że wyjście naprzeciw współczesnym wyzwaniom nie może znaczyć odejścia od korzeni polskiego krajoznawstwa, zatem za priorytetowe działania w XIX kadencji uważamy wytyczenie kierunków działań Towarzystwa, które wzmocnią krajoznawstwo jako ważne źródło utwierdzania polskiej tożsamości narodowej.

II.1.a	W ramach obchodów 100. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległego bytu państwowego będziemy szczególnie przypominać: historię walk o niepodległość: powstanie listopadowe i styczniowe, walki w okresie Wiosny Ludów, przeciwdziałanie germanizacji i rusyfikacji oświaty oraz kultury, powstanie wielkopolskie i powstania śląskie, obronę niepodległości w 1920 roku.	W ramach realizacji uchwały przyjęto hasło programowe na 2018 rok „Na szlakach niepodległości". W ramach hasła programowego jednostki terenowe Towarzystwa organizowały liczne imprezy nawiązujące do zrywów niepodległościowych narodu polskiego. Ponadto z ramienia PTTK w posiedzeniach powołanego przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Komitetu Narodowych Obchodów 100. Rocznicy Odzyskania Niepodległości w składzie przedstawicieli innych organizacji

		społecznych i osób szczególnie zasłużonych dla Państwa Polskiego uczestniczył Roman Bargieł.
II.1.b	W ramach obchodów 100. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległego bytu państwowego będziemy szczególnie przypominać: budowanie polskiej państwowości i systemu prawa, tworzenie polskiego systemu oświaty i nowoczesnych rozwiązań gospodarczych, w tym budowę: miasta i portu Gdynia, Centralnego Okręgu Przemysłowego, magistrali węglowej oraz formowania od podstaw wielu gałęzi polskiego przemysłu.	W ramach wypełnienia uchwały Zjazdu w przedstawionym brzmieniu m.in. ustanowione zostały dwie odznaki. Odznaka „Na szlakach niepodległości" została ustanowiona przez PTTK na wniosek Komisji Turystyki Pieszej i Komisji Krajoznawczej ZG PTTK w ramach obchodów 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości po 123 latach zaborów. Pamiątkowa odznaka „100. Rocznica Odzyskania Niepodległości 1918–2018" została ustanowiona i była nadawana przez Komisję Turystyki Górskiej Zarządu Głównego PTTK.
II.1.c	W ramach obchodów 100. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległego bytu państwowego będziemy szczególnie przypominać: znaczenie integrowania podzielonego przez zaborców polskiego społeczeństwa, działania w sferze nauki, oświaty, kultury przez prezentowanie wspólnego dorobku na Powszechnej Wystawie Krajowej.	Zrealizowano szereg przedsięwzięć, na które uzyskano dotację w ramach programu „Niepodległa": wystawy *Poznajemy Niepodległą. Od krajoznawstwa retro do krajoznawstwa 2.0* i *Z książkami wydawnictwa PTTK „Kraj" na szlakach niepodległości*, warsztaty questowe, konkurs poprzez Facebooka pn. „Selfie z Niepodległą", Ogólnopolski konkurs plastyczny „Pierwsze kroki młodego patrioty".
II.2.	Ważnym elementem obchodów 100. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległego bytu państwowego będzie przypominanie nazwisk postaci, które wniosły szczególny wkład w odzyskanie niepodległości oraz odbudowanie polskiej państwowości.	Odbywały się liczne imprezy organizowane przez oddziały i komisje, których tematem wiodącym było promowanie idei patriotyzmu i ukazywanie historii naszego narodu. Jednostki centralne (w miarę sił i środków) animowały i organizowały przedsięwzięcia wpisujące się w Narodowe Obchody Setnej Rocznicy Odzyskania Niepodległości Rzeczypospolitej Polskiej. Seminarium naukowe zorganizowane wspólnie z Uniwersytetem Pedagogicznym w Krakowie pt. *Gdy pękały kordony, a rodziły się granice… Galicja i jej mieszkańcy*

		w drodze do niepodległości, Kraków, 26 października 2018, i przewoźna wystawa plenerowa *Niepodległość rodziła się także w Karpatach* zrealizowane przez Centralny Ośrodek Turystyki Górskiej PTTK. Wystawa eksponowana w siedmiu miejscowościach w Małopolsce. Zgodnie z uchwałą Prezydium Zarządu Głównego PTTK z 20 września 2016 roku przyznawany jest medal im. gen. Ignacego Prądzyńskiego za działania na rzecz rozwoju śródlądowych dróg wodnych. Jest on składową częścią konkursu „Nagroda Przyjaznego Brzegu". Medale dopiero w 2022 roku zostały przyznane po raz pierwszy przez jury NPB (przedstawiciele Ministerstwa Sportu i Turystyki, Ministerstwa Infrastruktury, POT, Polskiego Związku Żeglarskiego i Kajakowego, PGW Wody Polskie, przedstawiciele poprzednich zdobywców Grand Prix).
II.3	Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze, nawiązując do tradycji polskiego ruchu krajoznawczego i konieczności wskazania współczesnych kierunków krajoznawstwa, postanawia zorganizować w roku 2020 VII Kongres Krajoznawstwa Polskiego.	Zarząd Główny PTTK podjął decyzję (Uchwała nr 76/XIX/2018 z 23 czerwca 2018 roku) o zorganizowaniu w roku 2020 VII Kongresu Krajoznawstwa Polskiego w Łodzi. Realizacja wydarzenia zaplanowana została na 17–20 września 2020 roku. Na mocy tej uchwały Prezydium ZG PTTK podjęło uchwałę uzupełniającą (29/XIX/2018 z dnia 27 lipca 2018 roku z późniejszymi zmianami). Podjęto działania organizacyjne, powołano Komitety Naukowy i Organizacyjny. Utworzony został także Komitet Honorowy. Podjęto decyzję o miejscu organizacji Kongresu (Wydział Nauk Geograficznych Uniwersytetu Łódzkiego, co zaakceptowały władze uczelni, a rektor Uniwersytetu Łódzkiego wyraził zgodę na zasiadanie w Komitecie Honorowym) i dokonano koniecznych uzgodnień z władzami lokalnymi. Do dnia 31 grudnia 2019 roku zgłoszono

		124 wystąpienia. Komitet Naukowy nadal działa na rzecz pozyskania prelegentów, zwłaszcza tych prestiżowych do sesji plenarnej. Podejmowane są działania na rzecz uzyskania zewnętrznego dofinansowania Kongresu. 4 lipca 2020 roku, ze względu na pandemię i związane z tym ograniczenia, Zarząd Główny PTTK podjął Uchwałę nr 173/XIX/2020, na mocy której zmianie uległ termin planowanego Kongresu na wrzesień 2022 roku. Niestety utrzymujący się stan pandemii – przez cały rok 2021 i w pierwszym kwartale 2022 roku – uniemożliwił podejmowanie działań organizacyjnych, związanych z przeprowadzeniem tegoż wydarzenia w zamierzonej skali. Mając na uwadze wagę wydarzenia, Zarząd Główny podjął 23 kwietnia 2022 roku Uchwałę nr 262/XIX/2022 przenoszącą organizację Kongresu na wrzesień 2023 roku.
II.4.a	VII Kongres Krajoznawstwa Polskiego powinien poszukiwać odpowiedzi na pytanie dotyczące miejsca krajoznawstwa w systemie patriotycznego wychowania Polaków w XXI wieku. Ustalając tematykę Kongresu oraz poprzedzających go sejmików, należy uwzględniać: znaczenie więzi z Polską, jej regionami; konieczność budowania tożsamości ogólnopolskiej, regionalnej i lokalnej oraz podkreślenia wagi etosu pracy i pamięci narodowej.	Wnioski przekazano Komitetowi Naukowemu Kongresu Krajoznawstwa Polskiego.
II.4.b	VII Kongres Krajoznawstwa Polskiego powinien poszukiwać odpowiedzi na pytanie dotyczące miejsca krajoznawstwa w systemie patriotycznego wychowania Polaków w XXI wieku. Ustalając tematykę Kongresu oraz poprzedzających go sejmików, należy uwzględniać: konieczność tworzenia systemu edukacji, który, kształtując osobowości twórcze Polaków o	Wnioski przekazano Komitetowi Naukowemu Kongresu Krajoznawstwa Polskiego.

	dużej wiedzy i umiejętnościach zawodowych, będzie lepiej niż dotąd uczył piękna i dziejów Polski.	
II.4.c	VII Kongres Krajoznawstwa Polskiego powinien poszukiwać odpowiedzi na pytanie dotyczące miejsca krajoznawstwa w systemie patriotycznego wychowania Polaków w XXI wieku. Ustalając tematykę Kongresu oraz poprzedzających go sejmików, należy uwzględniać: wartości polskiego krajobrazu, przyrodnicze i kulturowe skarby Polski oraz obowiązek ich chronienia przez Państwo, samorządy i każdego obywatela.	Ustalono temat VII Kongresu Krajoznawstwa Polskiego: „Krajoznawstwo wobec tradycji i wyzwań współczesności". Kongres odbędzie się w dniach 15–16 września 2023 roku w Łodzi w kompleksie Uniwersytetu Łódzkiego.

III. W sprawie zwrócenia się do władz Rzeczypospolitej Polskiej. Walny Zjazd PTTK zobowiązuje Zarząd Główny PTTK do wystąpienia do władz państwowych z listem przedstawiającym najistotniejsze problemy nurtujące środowisko przedstawione w propozycji Zespołu Programowego. Treść listu: Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze, skupiające członków pod hasłem poznawania Polski poprzez organizację i popularyzację społecznej działalności turystyczno-krajoznawczej, zwraca się do władz Rzeczypospolitej Polskiej o podjęcie rozwiązań pozwalających na zwiększenie efektywności działania na rzecz Polski organizacjom społecznym, w tym PTTK. Jako Towarzystwo chlubiące się ponad 140-letnimi tradycjami Towarzystwa Tatrzańskiego i ponad 110-letnimi Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego, które w latach 2013–2017 zorganizowało ponad 84 tysiące imprez turystyki kwalifikowanej z udziałem 2,5 mln osób i blisko 30 tysięcy imprez turystyczno-krajoznawczych, z udziałem w nich 8,4 mln osób, jako Towarzystwo utrzymujące 79 tysięcy km szlaków turystycznych, certyfikujące przewodników miejskich i terenowych, prowadzące muzea, izby regionalne i Regionalne Pracownie Krajoznawcze, tworzące wzorce programów dla szkół w zakresie edukacji krajoznawczo-turystycznej oraz kultywowania języka polskiego.

III.1.	Zwracamy się do władz Rzeczypospolitej Polskiej o podjęcie prac: nad nowelizacją prawa o stowarzyszeniach, utrudniającego w obecnym kształcie działalność stowarzyszeniom ogólnopolskim, w ramach których funkcjonują terenowe jednostki organizacyjne z osobowością prawną. Wnosimy o wprowadzenie do ustawy zapisów, z których wynikałoby, iż stowarzyszenie nie ponosi	Prezes i sekretarz generalny, po konsultacjach z członkami ZG PTTK, zadecydowali o sformułowaniu nowej treści listu, uwzględniającej aktualny stan problemów nurtujących Towarzystwo. List został wysłany do Prezesa Rady Ministrów i Marszałka Sejmu RP (jako organów najbardziej kompetentnych w kwestiach legislacyjnych i kreowaniu polityki przez rząd). Złożone zostało do Kancelarii Sejmu wystąpienie o

	odpowiedzialności prawnej za działalność swoich jednostek terenowych z osobowością prawną, a te jednostki za działalność całego stowarzyszenia. Jednocześnie wnosimy, aby w zapisach ustawy znalazł się zapis, że jednostki te działają na podstawie własnych samodzielnie tworzonych statutów, które muszą być zgodne ze statutem stowarzyszenia. Ma to szczególne znaczenie dla oddziałów PTTK, które posiadają lub starają się o status organizacji pożytku publicznego.	podjęcie prac legislacyjnych w sprawach istotnych dla działalności Towarzystwa: szkolenia i zrzeszania kadry turystycznej, znakowania szlaków turystycznych, promowania nowych atrakcji turystycznych oraz organizowania turystyki w środowisku młodzieży, seniorów i osób niepełnosprawnych.
III.2.	Zwracamy się do władz Rzeczypospolitej Polskiej o podjęcie prac: nad nowelizacją ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie przez wprowadzenie nowych rozdziałów o partnerstwie publiczno-społecznym i partnerstwie publiczno-społeczno-prywatnym. Takie rozwiązanie ułatwi prowadzenie, między innymi wspólnie z samorządami, muzeów, Regionalnych Pracowni Krajoznawczych i przedsięwzięć w zakresie edukacji, kultury fizycznej oraz rozwijanie turystyki społecznej.	Zarząd Główny PTTK wystąpił w dniu 25 lipca 2018 roku z listem otwartym do Marszałka Sejmu RP Pana Marka Kuchcińskiego oraz Prezesa Rady Ministrów Pana Mateusza Morawieckiego. W liście uwypuklone zostały problemy nurtujące Towarzystwo. Wskazaliśmy, że traktowanie turystyki w kategoriach czysto biznesowych ogranicza rolę organizacji społecznych w kwestiach szkolenia i zrzeszania kadry turystycznej, znakowania szlaków turystycznych, promowaniu nowych atrakcji turystycznych zanim staną się produktami turystycznymi, organizowaniu turystyki w środowisku dzieci i młodzieży, seniorów oraz osób z niepełnosprawnością. Pismo jednoznacznie wskazało, że działalność turystyczna organizacji społecznych przyczynia się do integrowania lokalnych społeczności, krzewienia postaw patriotycznych oraz ograniczania wykluczenia społecznego. W kontekście następujących szybko zmian zaznaczyliśmy, że niepokoi nas kształt Ustawy o imprezach turystycznych i powiązanych usługach turystycznych, w którym to dokumencie całkowicie ignoruje się fakt, że imprezy turystyczne organizowane są nie tylko przez działające komercyjnie biura, jako działalność

		gospodarcza, lecz także przez szkoły, instytucje kościelne, organizacje społeczne czy kluby jako działalność pożytku publicznego.
III.3.	Zwracamy się do władz Rzeczypospolitej Polskiej o podjęcie prac: nad zapewnieniem w rozwiązaniach prawnych dotyczących zagospodarowania przestrzennego właściwej pozycji szlaków turystycznych odgrywających wielofunkcyjną rolę w sferze bezpieczeństwa turystów, walorów prozdrowotnych, ochrony przyrody i zabytków, a przede wszystkim wzbogacających wiedzę o Polsce i promujących jej piękno. Stąd szlakom turystycznym należy zapewnić ochronę prawną, a ich funkcjonowanie powinno być otoczone pomocą ze strony administracji rządowej i samorządowej.	W 2019 roku doprowadzono do nowelizacji ustawy o grach hazardowych w sposób umożliwiający finansowanie ze środków totalizatora sportowego szeroko rozumianej turystyki społecznej oraz turystyki osób z niepełnosprawnością. Bardzo aktywną działalność w tej kwestii podejmował na różnych forach przez cały okres kadencji Benedykt Wojcieszak, który prezentował konieczność przeznaczania większej ilości środków publicznych na wsparcie turystyki osób z niepełnosprawnością.
III.4.	Zwracamy się do władz Rzeczypospolitej Polskiej o podjęcie prac: nad takim unormowaniem spraw dotyczących imprez turystycznych, aby obciążenia właściwe dla przedsiębiorców w rozumieniu ustawy o swobodzie działalności gospodarczej nie ograniczały i nie obciążały statutowej działalności pożytku publicznego stowarzyszeń korzystających z konstytucyjnej wolności zrzeszenia, a realizujących swoje cele poprzez imprezy turystyczne i krajoznawcze.	Uwagi jak w punkcie III.2.
III.5.	Zwracamy się do władz Rzeczypospolitej Polskiej o podjęcie prac: nad zapewnieniem w nowej ustawie prawo oświatowe możliwości, za zgodą władz szkoły, działalności na terenie szkół ogniw stowarzyszeń o ogólnopolskim lub regionalnym zakresie działania, których cele statutowe są celami publicznymi w rozumieniu ustawy o działalności pożytku	Uwagi jak w punkcie III.2.

	publicznego i o wolontariacie. Proponujemy też, aby ustawowo zapewnić możliwość tworzenia przesłanek, w tym materialnych, do rozwoju ich działalności w szkołach obejmujących poszanowanie uprawnień kadry programowej tych stowarzyszeń, zapewnić właściwą pozycję nauczycielom prowadzącym edukację poza szkolną ławką oraz takich inicjatyw jak: Ogólnopolski Młodzieżowy Turniej Turystyczno-Krajoznawczy, Ogólnopolski Młodzieżowy Konkurs Krajoznawczy „Poznajemy Ojcowiznę" oraz ogólnopolskie konkursy krasomówcze dla dzieci i młodzieży.	
III.6.	Zwracamy się do władz Rzeczypospolitej Polskiej o podjęcie prac: nad stworzeniem w systemie prawnym przesłanek do finansowania, ze środków totalizatora sportowego, turystyki społecznej, edukacji turystycznej oraz turystyki osób z niepełnosprawnością.	W dniu 29 lipca 2021 roku wystosowano pismo do Ministra Edukacji Narodowej, w którym odniesiono się do kierunków realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2021/2022, działań na rzecz szerszego udostępnienia kanonu edukacji turystycznej, wprowadzenia w dziedzictwo cywilizacyjne Europy edukacji patriotycznej, nauczania historii oraz poznawania polskiej kultury, w tym osiągnięć duchowych i materialnych, a szczególnie wskazanie na szersze i przemyślane wykorzystanie w tym względzie wycieczek edukacyjnych. Pismo to zaowocowało inicjacją ze strony Ministerstwa Edukacji Narodowej spotkania, w którym uczestniczyli prof. dr hab. Włodzimierz Bernacki – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej, Wojciech Kondrat – Dyrektor Departamentu Programów Naukowych i Inwestycji, a także prezes Zarządu Głównego PTTK Jerzy Kapłon i sekretarz generalny ZG PTTK Adam Jędras. Podczas spotkania omawiane były tematy:

		• PTTK – partner MEN w edukacji, • działalność SKKT w projekcie nowej ustawy oświatowej, • Ogólnopolski Młodzieżowy Konkurs Krajoznawczy „Poznajemy Ojcowiznę”, • uroczyste wręczenie odznaczeń „Nauczyciel Kraju Ojczystego”, • organizacja imprez krajoznawczo-patriotycznych dla młodzieży, • program MEN „Poznaj Polskę”.

IV. W sprawie przyjęcia wniosków Głównej Komisji Rewizyjnej PTTK.

IV.1.	W działalności programowej należy wypracować racjonalny, przystający do potrzeb i nowoczesny system finansowania oraz kontroli funkcjonowania muzeów, ośrodków historii turystyki górskiej i regionalnych pracowni krajoznawczych, aby obiekty te były wizytówką Towarzystwa na miarę XXI wieku.	Podjęto rozmowy z władzami miasta Puławy w sprawie dalszych losów niedziałającego obecnie muzeum PTTK i zgromadzonych w nim zbiorów. Koszty funkcjonowania Ośrodków Historii Turystyki Górskiej oraz Regionalnych Pracowni Krajoznawczych mają odrębną pozycję w corocznym budżecie PTTK. Podczas zebrania ZG PTTK w Krakowie w listopadzie 2019 roku odbyło się spotkanie z przewodniczącym Komisji Turystyki Górskiej ZG PTTK, podczas którego przedstawiono informację na temat funkcjonowania i udostępniania ośrodków. W odniesieniu do RPK Komisja Krajoznawcza ZG PTTK obejmuje swoim wsparciem merytorycznym 26 Regionalnych Pracowni Krajoznawczych, działających przy oddziałach PTTK (jedna w CFK PTTK). W roku 2020 rozpoczęto rozmowy z Komisją Krajoznawczą ZG PTTK w sprawie funkcjonowania Regionalnych Pracowni Krajoznawczych. Uzgodnienia trwały

		przez kolejne dwa lata i zaowocowały opracowaniem projektu uchwały w sprawie przyjęcia umowy pomiędzy ZG PTTK a oddziałem PTTK wraz z Regulaminem Regionalnej Pracowni Krajoznawczej PTTK. Ponadto systematycznie, corocznie prowadzone jest szkolenie kierowników RPK. W zasadniczej części szkoleniowej przewidziane jest co roku przekazanie kierownikom RPK wiedzy, która pozwala na lepsze funkcjonowanie placówki. PTTK corocznie przeznacza środki finansowe na działalność pracowni.
IV.2.	Do ważnych zadań należałoby zaliczyć dbałość o pozyskiwanie członków w środowisku szkolnym i akademickim na wszystkich szczeblach Towarzystwa.	Wielu działaczy zaangażowało się w działania prowadzone przez POT pod nazwą Mobilne Centrum Edukacji Turystyczna Szkoła.
IV.3.	Należy pilnie opracować i wdrożyć system szkoleń dla władz oraz kadry pracowniczej i księgowej oddziałów PTTK w zakresie zarządzania oraz zagadnień ekonomiczno-prawnych.	Szkolenia w regionach były organizowane od wielu lat, należy jednak zintensyfikować działania w tym zakresie. W roku 2021 odbyły się spotkania z przedstawicielami oddziałów działających w strukturach danych jednostek regionalnych. Spotkania miały charakter szkoleń, na których uczestnicy pozyskiwali wiedzę związaną z bieżącą działalnością Towarzystwa oraz występującymi zagrożeniami. W roku 2022 odbyła się kolejna tura szkoleń. Został zdefiniowany adres wsparcieoddzialow@pttk.pl, na który jednostki terenowe mogą zgłaszać wszelkie problemy związane z działalnością, zadawać pytania z obszaru gospodarki i finansów. W spotkaniach w roku 2021 uczestniczyli przedstawiciele 221 oddziałów, zaś w 2022 – 216. Inicjatorem i prowadzącym był Waldemar Osypiuk, wiceprezes ZG PTTK.
IV.4.	Na stronach internetowych PTTK powinny być systematycznie i niezwłocznie zamieszczane, ze stosownym komentarzem,	Przyjęto do realizacji w ramach uruchamiania nowej strony internetowej. Dostosowano stronę internetową, stworzoną

	aktualne przepisy prawne dotyczące działalności stowarzyszeń oraz działalności gospodarczej, jak również uregulowania wewnątrzorganizacyjne PTTK dotyczące działalności PTTK.	w 2013 roku i nieuruchomioną, do współczesnych standardów. Nadal trwa wypełnianie jej treścią merytoryczną. Rozpoczęto wydawanie „Informacji Zarządu Głównego PTTK", w których zamieszczane są zagadnienia związane z tą tematyką. Wydano sześć numerów.
IV.5.	Należy stworzyć właściwe warunki monitorowania, pomocy i nadzoru nad działalnością oddziałów PTTK.	Przyjęto do realizacji w ramach reorganizacji Biura ZG PTTK. W strukturze Biura w Dziale Programowo-Promocyjnym utworzone zostały trzy stanowiska pracy. Zatrudnione na nich osoby zajmują się wspieraniem działalności oddziałów od strony programowej. Dodatkowo w Dziale Organizacyjno-Administracyjnym utworzone zostało stanowisko Głównego Specjalisty ds. wspomagania działalności gospodarczej oddziałów. Na bieżąco jest monitorowana sytuacja związana z działalnością jednostek terenowych Towarzystwa, w tym również kwestie statystyczne. Aktywnie działa Zespół ZG PTTK ds. Bezpieczeństwa Funkcjonowania Oddziałów, którego przewodniczącym jest wiceprezes ZG PTTK Waldemar Osypiuk.
IV.6.	Niezbędne jest opracowanie strategii w zakresie profesjonalnego zarządzania majątkiem Towarzystwa i jego jednostek, w tym dokonanie zmian struktury organizacyjnej pionu zarządzania majątkiem.	Sytuacje kryzysowe w zakresie otoczenia prawno-gospodarczego z jakimi mieliśmy do czynienia w ostatnich latach, wstrzymały prace nad wykreowaniem nowej strategii zarządzania majątkiem Towarzystwa i jego jednostek. Okres ten nie sprzyjał także dokonywaniu zmian w strukturach zarządzania tym majątkiem. Prezydium ZG PTTK podjęło prace nad nowelizacją uchwały ZG PTTK dotyczącej nadzoru właścicielskiego w spółkach, w których Towarzystwo jest udziałowcem. Projekt powinien zostać przedłożony do

		rozpatrzenia przez ZG PTTK jeszcze w okresie obecnej kadencji. Analizowane są wnioski wynikające z kontroli GKR PTTK w podmiotach gospodarczych zarządzających majątkiem PTTK. Podjęto działania zmierzające do określenia statusu Towarzystwa i jego jednostek terenowych jako przedsiębiorców.

V. W sprawie zapewnienia właściwej opieki nad zasobem archiwalnym PTTK. Walny Zjazd PTTK uznaje za niezwykle ważne zachowanie dla przyszłych pokoleń oraz dla potrzeb badań naukowych zbioru materiałów archiwalnych obrazujących historię i dorobek PTTK.

V1.a	Walny Zjazd PTTK zobowiązuje Zarząd Główny PTTK, aby do 30 czerwca 2018 roku: opracował program przedsięwzięć, mających na celu właściwe zatroszczenie się o bieżące porządkowanie, katalogowanie i tworzenie opisów zawartości materiałów zgromadzonych w Archiwum PTTK, przejmowania materiałów archiwalnych od oddziałów likwidowanych oraz tych, które nie są w stanie samodzielnie zapewnić właściwej opieki nad własnym zasobem archiwalnym.	We współpracy z Archiwum Państwowym we Wrocławiu opracowano materiał instruktażowy dot. zasad archiwizacji, rozszerzający zarządzenie SG w tej sprawie (z 2012 roku). W roku 2021 została wykonana ocena zgromadzonych dokumentów przez wyspecjalizowany Zespół Archiwistów zatrudnionych na umowę na czas określony. Prace te będą kontynuowane. W budżecie PTTK na rok 2022 zostały zapewnione na ten cel środki w kwocie 40 tysięcy złotych. W pracach merytorycznych będzie uczestniczył każdorazowo pracownik Centralnej Biblioteki PTTK.
V1.b	Walny Zjazd PTTK zobowiązuje Zarząd Główny PTTK, aby do 30 czerwca 2018 roku: zapewnił profesjonalnego archiwistę, który udzielałby pomocy metodyczno-szkoleniowej oddziałom i innym komórkom organizacyjnym PTTK.	Archiwizacja zasobów obecnie odbywa się w Centralnej Bibliotece PTTK. Zarząd Główny dostrzega ten problem, niemniej brak jest na chwilę obecną możliwości finansowych pozwalających na zatrudnienie pracownika, który tylko i wyłącznie zajmowałby się archiwizacją.

VI. W sprawie działalności prawno-gospodarczej PTTK. Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze w swej działalności gospodarczej, stanowiącej również ważną sferę otoczenia biznesu, będzie dalej kierować się zasadą, że wypracowany w działalności gospodarczej zysk jest przeznaczony przede wszystkim na działalność programową oraz inwestycje zwiększające wartość majątku stowarzyszenia. Wiąże się to z zasadą utrzymania własności majątku przez Towarzystwo i nieprzenoszenia prawa jego własności do zewnętrznych podmiotów gospodarczych.

VI.1.a	Walny Zjazd PTTK ustala następujące kierunki działania – zwiększenie rentowności posiadanego majątku i przychodów z działalności gospodarczej: wprowadzenie w obiektach PTTK w większym zakresie działań inwestycyjnych zmierzających do podniesienia ich standardu, z jednoczesnym zwiększeniem przychodów generowanych na bazie tych obiektów i przygotowywaniem wieloletnich planów realizacji zadań inwestycyjnych.	Działania na rzecz podniesienia standardu obiektów są realizowane w zakresie, jaki umożliwia sytuacja finansowa Towarzystwa, Zarządu Majątkiem i spółek. Kontynuowany jest proces weryfikacji obiektów i nieruchomości PTTK określający ich przydatności do prowadzenia działalności programowej lub komercyjnej. Realizowany jest ten proces m.in. przez coroczną analizę ekonomiczną wszystkich nieruchomości PTTK, tak zarówno na poziomie jednostki bezpośrednio zarządzającej /spółka, oddział PTTK/, jak i na poziome PTTK. Analizowana jest rentowność posiadanego majątku w celu określenia zasobów majątkowych trwale nierentownych i nieistotnych dla działalności programowej oraz wizerunku Towarzystwa. Podjęcie decyzji o dalszej eksploatacji bądź skierowaniu do zasobów przeznaczonych do inwestowania strategicznego czy do zbycia pozostaje w gestii Zarządu Głównego PTTK. W przypadku decyzji o zbyciu składników majątkowych uzyskane środki finansowe w pierwszej kolejności przeznaczane są na działalność inwestycyjną, w tym na tworzenie możliwości aplikacji o środki zewnętrzne pojawiające się w różnych programach wsparcia. W latach 2017–2021 na realizację zadań inwestycyjnych, modernizacyjnych i remontowych, podnoszących standard obiektów PTTK, dostosowujących ich

		stan techniczny do obowiązujących przepisów, w tym np. wymogów ppoż., a także regulujących gospodarkę cieplną i ściekową nieruchomości Towarzystwa, wydatkowano ponad 28,2 mln zł. Z kwoty tej na zadania służące ochronie przyrody ze środków budżetowych PTTK wydano ponad 6,4 mln zł (w tym 650,4 tys. zł pochodziło z pożyczek pozyskanych z WFOŚiGW). Nakłady inwestycyjne, modernizacyjne i remontowe były ponoszone również w obiektach aportowych i własnych spółek PTTK, a ich wartość wyniosła ponad 7,8 mln zł (w tym 340,8 tys. zł pochodziło z pożyczek pozyskanych z WFOŚiGW).
VI.1.b	Walny Zjazd PTTK ustala następujące kierunki działania – zwiększenie rentowności posiadanego majątku i przychodów z działalności gospodarczej: kontynuowanie działań zmierzających do takiego funkcjonowania części bazy noclegowej poddanej wieloletniej dzierżawie, która dawałaby z jednej strony szansę na stały dopływ środków finansowych, generowanych z minimalnym ryzykiem prowadzenia działalności gospodarczej, z drugiej strony – zdejmowałaby z Towarzystwa ciężar dużych wydatków inwestycyjnych.	Część obiektów objęto wieloletnimi umowami dzierżawy – Zakopane, Wisła, Zegrzynek, Kamień, Sopot, Warszawa, Kraków – przy znacznym udziale inwestycyjnym ze strony dzierżawców, co ma bezpośredni wpływ na podwyższenie standardu bazy i poprawę wizerunku Towarzystwa, ale również generuje zwiększony czynsz dzierżawny. Zgodnie z postanowieniami zawartymi w umowach dzierżaw po zakończeniu terminu obowiązywania umowy wszystkie ponoszone przez dzierżawców nakłady inwestycyjne pozostają w zasobach PTTK. Podjęcie decyzji o oddaniu obiektu w wieloletnią dzierżawę wymaga jednak ostrożności (rozeznania możliwości finansowych dzierżawców). Powyższy proces sprzyja z jednej strony stałemu dopływowi środków finansowych generowanych z minimalnym ryzykiem prowadzenia działalności gospodarczej, z drugiej strony – zdejmuje z Towarzystwa nieuchronny do poniesienia ciężar wydatków inwestycyjnych.

VI.1.c	Walny Zjazd PTTK ustala następujące kierunki działania – zwiększenie rentowności posiadanego majątku i przychodów z działalności gospodarczej: analiza możliwości zwiększenia dochodów PTTK z kreowania i realizacji nowych ofert turystyki komercyjnej.	Sytuacja kryzysowa w gospodarce, z jaką mieliśmy do czynienia w ostatnich latach, bardzo negatywnie odbiła się na funkcjonowaniu podmiotów gospodarczych działających w sektorze turystycznym. PTTK skoncentrowało swoje wysiłki na dostosowaniu się do zmienionych realiów gospodarczych, minimalizowaniu strat w przychodach spowodowanych czasowym zawieszeniem lub ograniczeniem możliwości świadczenia usług turystycznych, pozyskiwaniu wsparcia ze strony organów publicznych pokrywających w części straty wynikające ze skutków pandemii COVID-19. W 2022 roku zwiększono nakłady na zadania inwestycyjno-remontowe w majątku Towarzystwa, a także zobowiązano podmioty zarządzające majątkiem do dokonywania analiz ekonomicznych skutków realizowanych zadań inwestycyjnych przed ich każdorazowym uruchomieniem.
VI.1.d	Walny Zjazd PTTK ustala następujące kierunki działania – zwiększenie rentowności posiadanego majątku i przychodów z działalności gospodarczej: analiza konieczności utrzymania bonusów wynikających z utrzymania Regulaminu Schronisk PTTK dla powszechnego ruchu turystycznego i stworzenie możliwości utrzymania ich wyłącznie dla członków PTTK.	Konieczne jest dokonanie zmian w Regulaminie schronisk PTTK (nie wszystkie obiekty PTTK są skategoryzowane jako schroniska). Docierające do PTTK opinie związane z funkcjonowaniem schronisk i oczekiwań turystów sprawiają, że kwestia ewentualnych ograniczeń bonusów dla gości niebędących członkami PTTK jest dosyć drażliwa. Niestety nowelizacja regulaminu w tej kadencji nie została przeprowadzona.
VI.1.e	Walny Zjazd PTTK ustala następujące kierunki działania – zwiększenie rentowności posiadanego majątku i przychodów z działalności gospodarczej: ciągły monitoring funkcjonowania struktur zarządzających majątkiem PTTK.	Monitoring funkcjonowania struktur gospodarowania majątkiem PTTK odbywa się na bieżąco. Przedstawiciele Zarządu Głównego PTTK, jako właściciela majątku, zasiadają w Radach Nadzorczych spółek. Wszelkie pojawiające się problemy są na bieżąco zgłaszane i omawiane podczas

		posiedzeń Prezydium ZG PTTK, w których uczestniczy dyrektor Zarządu Majątkiem PTTK.
VI.2.a	Walny Zjazd PTTK ustala następujące kierunki działania – zapewnienie bezpieczeństwa majątku PTTK przed ryzykiem jego utraty poprzez: monitoring pojawiających się regulacji prawnych związanych z zarządzeniem nieruchomościami oraz dostosowanie zasad gospodarowania majątkiem PTTK do pojawiających się zmian.	Jest to proces ciągły. Monitorowane są wszelkie zmiany dotyczące przepisów prawnych w zakresie gospodarowania nieruchomościami oraz zmiany podatkowe mające wpływ na bezpieczeństwo majątku PTTK. Stałym monitoringiem obejmowana jest analiza stanu technicznego bazy turystycznej, z uwzględnieniem konieczności dostosowania do aktualnych wymogów prawa budowlanego i w zakresie ochrony środowiska naturalnego. Dodatkowo corocznie prowadzona jest analiza ekonomiczna działalności obiektów PTTK, obejmująca nieruchomości będące własnością PTTK oraz spółek z większościowym kapitałem PTTK Analiza ekonomiczna jest przeprowadzona na szczeblu jednostki zarządzającej /spółka, oddział/ oraz PTTK. W analizie uwzględniana jest część ekonomiczna obejmująca przychody uzyskiwane z danego obiektu, koszty jego działalności, nakłady remontowe i inwestycyjno-modernizacyjne w tym obiekcie oraz część informacyjną zawierającą m.in. dane o okresie trwania umowy, ściągalności czynszów dzierżawnych, dochodowości obiektów itp.
VI.2.b	Walny Zjazd PTTK ustala następujące kierunki działania – zapewnienie bezpieczeństwa majątku PTTK przed ryzykiem jego utraty poprzez: monitorowanie stanu technicznego oraz racjonalności gospodarowania majątkiem oddziałów PTTK.	Jest to ujęte w zakresie obowiązków pracowników Zarządu Majątkiem PTTK. Możliwości wpływania na oddziały w zakresie racjonalnego zarządzania ich własnym majątkiem są ograniczone, dopóki oddział funkcjonuje jako podmiot z odrębną osobowością prawną. Części oddziałów umożliwiono wejście w strukturę właścicielską spółek z większościowym kapitałem PTTK poprzez wykup udziałów

		lub wejście aportem majątkiem oddziałowym. Pozwoliło to z jednej strony uzyskiwać przez oddziały określone bonusy w formie corocznych dywidend, a w przypadku wniesienia nieruchomości aportem zapewnienie oddziałowi dodatkowo bezpieczeństwa prawnego oraz podjęcia działań inwestycyjnych. W uzgodnieniu z oddziałami i jednostkami regionalnymi PTTK monitorowano stan prawny nieruchomości stanowiących ich własność lub będących w wieczystym użytkowaniu. W celu ograniczenia ryzyka utraty majątku oddziałów PTTK, nadzorowane są sprawy związane z prawem pierwokupu nieruchomości, których właścicielem lub wieczystym użytkownikiem są oddziały PTTK.
VI.2.c	Walny Zjazd PTTK ustala następujące kierunki działania – zapewnienie bezpieczeństwa majątku PTTK przed ryzykiem jego utraty poprzez: kontynuowanie działań zmierzających do przeprowadzenia regulacji prawnych majątku, w szczególności położonego na gruntach Skarbu Państwa.	Działania takie są prowadzone w szczególności w odniesieniu do obiektów położonych na terenach Parków Narodowych, w szczególności w Tatrach. Po wielu latach PTTK zawarło ze Skarbem Państwa, reprezentowanym przez Starostę Tatrzańskiego i Tatrzański Park Narodowy porozumienie dot. regulacji spraw własnościo-wych w Tatrach. Porozumienie zakłada, że PTTK pozostanie właścicielem wszystkich nieruchomości na obszarze TPN zabudowanych schroniskami. Udziały PTTK we współwłasnościach pozostałych tatrzańskich nieruchomości, z wyłączeniem części współwłasności PTTK na Kasprowym Wierchu, przekazane zostały TPN. Uregulowano również zasady korzystania przez PKL z górnych stacji kolei linowych na Kasprowym Wierchu,

		eksploatacji kolei linowych na Hali Gąsienicowej i Hali Goryczkowej oraz prowadzenia na tym terenie działalności gastronomicznej i noclegowej. Kontynuowane są postępowania związane z ustaleniem statusu prawnego innych nieruchomości położonych na terenie Tatrzańskiego Parku Narodowego. Kontynuowane są działania prawne dot. TPN, m.in. zasiedzenia części gruntów, na których usytuowane są schroniska PTTK, uregulowanie praw użytkowania wieczystego nieruchomości, spraw związanych z uwłaszczeniem itp.
VI.3.a	Walny Zjazd PTTK ustala następujące kierunki działania – optymalizacja procesu zarządzania majątkiem oraz wzmocnienie nadzoru właścicielskiego nad spółkami oraz innymi jednostkami gospodarczymi PTTK: opracowanie systemu wzmocnienia kapitałowego spółek z kapitałem PTTK, rozważając również wniesienie aportem dodatkowych obiektów oraz pozostawienie części wypracowanego zysku w celu umożliwienia dalszego rozwoju obiektów i poprawy ich wyposażenia.	Działania takie są poprzedzone wnikliwą analizą ekonomiczną. Uwagi jak w pkt VI.1.a oraz VI.1.b.
VI.3.b	Walny Zjazd PTTK ustala następujące kierunki działania – optymalizacja procesu zarządzania majątkiem oraz wzmocnienie nadzoru właścicielskiego nad spółkami oraz innymi jednostkami gospodarczymi PTTK: kontynuowanie procesu wchodzenia przez oddziały PTTK w strukturę właścicielską spółek PTTK poprzez wykup udziałów lub wejście aportem majątkiem oddziałowym, a także tworzenia przez oddziały spółek z ograniczoną odpowiedzialnością	Stroną decydującą w tej kwestii są oddziały. Uwagi jak w pkt VI.2 b

	działających, opierając się na majątku wydzierżawionym od oddziałów.	
VI.3.c	Walny Zjazd PTTK ustala następujące kierunki działania – optymalizacja procesu zarządzania majątkiem oraz wzmocnienie nadzoru właścicielskiego nad spółkami oraz innymi jednostkami gospodarczymi PTTK: opracowanie kryteriów umożliwiających analizę porównawczą efektywności gospodarowania majątkiem PTTK przez jednostki gospodarcze i dokonywanie systematycznie ich oceny.	Analizy efektywności działania poszczególnych obiektów są dokonywane corocznie. Uwagi jak w pkt VI.1.a oraz VI.1.b. Opracowana została przez Zarząd Majątkiem PTTK i zatwierdzona przez Prezydium Zarządu Głównego PTTK „Karta informacyjna inwestycji". W dokumencie tym inwestor jest zobligowany do podania następujących danych: tytuł planowanej inwestycji i miejsce jej realizacji, stan prawny nieruchomości, wartość nieruchomości brutto, dane o dzierżawcy, okresie dzierżawy i wysokości płaconych czynszów, uzasadnienie celowości realizacji inwestycji, wysokość nakładów netto poczynionych na dany obiekt w latach 2019–2021, dokumentację projektową, pozwolenia, uzgodnienia oraz możliwości wsparcia ze środków zewnętrznych, analizę efektów ekonomicznych inwestycji, wyliczenie wartości wzrostu amortyzacji, wyliczenie wartości wzrostu podatku od nieruchomości, wyliczenie wartości wzrostu ubezpieczenia, wyliczenie wartości podatku dochodowego, określenie kwoty wzrostu czynszu oraz innych czynników wynikających z realizacji inwestycji. Karta zawiera także ocenę spółki dotyczącą możliwości „udźwignięcia" zwiększonego czynszu wraz z określeniem ewentualnego ryzyka odstąpienia od umowy przez dzierżawcę. Dodatkowo w dokumencie konieczne jest wskazanie terminu wzrostu czynszu i podanie uzgodnień związanych z tym tematem, które spółka prowadziła

		z dzierżawcą. Dokument ten opiniowany jest przez Zarząd Majątkiem PTTK.
VI.4.a	Walny Zjazd PTTK – zobowiązuje Zarząd Główny PTTK do: dokonania analizy aktualnej sytuacji prawno-gospodarczej Towarzystwa.	Wniosek jest zbyt ogólny – nie sprecyzowano zakresu analizy, natomiast bieżące reagowanie na zmiany sytuacji prawno-gospodarczej leżą w zakresie obowiązków sekretarza generalnego ZG PTTK. Analiza otoczenia prawnego odbywa się na bieżąco, na bieżąco są także podejmowane wszelkie kroki związane z zachowaniem bezpieczeństwa funkcjonowania Towarzystwa. Szczególnie istotne znaczenie wykonywanie takich analiz było zasadne w okresie pandemii (w latach 2020–2022), gdy szybko postępowały zmiany w obowiązujących przepisach prawnych związane z działalnością stowarzyszeń.
VI.4.b	Walny Zjazd PTTK – zobowiązuje Zarząd Główny PTTK do: opracowania programu gospodarczego Towarzystwa na nadchodzącą kadencję w terminie ośmiu miesięcy od zakończenia Walnego Zjazdu.	Prace w tym kierunku są prowadzone przez Zarząd Majątkiem PTTK przy udziale Prezydium ZG PTTK. Sytuacje kryzysowe w zakresie otoczenia prawno-gospodarczego, z jakimi mieliśmy do czynienia w ostatnich latach, wstrzymały pracę nad opracowaniem programu gospodarczego Towarzystwa w XIX kadencji.
VI.4.c	Walny Zjazd PTTK – zobowiązuje Zarząd Główny PTTK do: przedstawienia do zaopiniowania Głównej Komisji Rewizyjnej programu gospodarczego opracowanego zgodnie z postanowieniami niniejszej uchwały.	Nie zrealizowano. Ze względu na trudną sytuację związaną z pandemią wirusa COVID-19 oraz na sytuację gospodarczą (wojna w Ukrainie) działania te zostały odłożone na kolejną kadencję.
VI.4.d	Walny Zjazd PTTK – zobowiązuje Zarząd Główny PTTK do: opracowania i wdrożenia systemu zatrudniania i wynagradzania w spółkach i jednostkach PTTK (w szczególności kadry kierowniczej).	Opracowano i wdrożono jednolity „Regulamin Wynagradzania” pracowników Biura Zarządu Głównego PTTK oraz pracowników jednostek gospodarczych i specjalistycznych działających w ramach osobowości prawnej PTTK, który został przyjęty uchwałą Zarządu

		Głównego PTTK nr 225/XIX/2021 w dniu 17 września 2021 roku. W trakcie wdrażania jest system wynagradzania w spółkach, w których udziałowcem jest PTTK. Ponadto podjęto prace związane z nowelizacją Uchwały Zarządu Głównego PTTK nr 275/XVII/2011 z dnia 26 listopada 2011 roku w sprawie wykonywania w spółkach, w których PTTK jest wspólnikiem lub akcjonariuszem.

VII. W sprawie promocji PTTK.

VII.1	Walny Zjazd PTTK zobowiązuje Zarząd Główny PTTK do: przygotowania strategii promocji Towarzystwa na nadchodzącą kadencję w terminie ośmiu miesięcy od zakończenia Walnego Zjazdu.	Zadanie nie zostało zrealizowane.
VII.2	Walny Zjazd PTTK zobowiązuje Zarząd Główny PTTK do: zapewnienie specjalisty od promocji, wyłonionego w otwartym konkursie.	W 2019 roku w Biurze ZG PTTK rozpisano konkurs na stanowisko ds. promocji, sprawa została sfinalizowana i pracownik zajmujący się tą problematyką został zatrudniony.

VIII. W sprawie wniosków z regionalnych konferencji oddziałów PTTK.

VIII.1	Walny Zjazd PTTK zobowiązuje Władze Naczelne PTTK do ustosunkowania się do wniosków zgłoszonych podczas regionalnych konferencji oddziałów PTTK.	Zarząd Główny 29 maja 2018 roku podjął Uchwałę nr 70/XIX/2018 w sprawie realizacji wniosków z regionalnych konferencji oddziałów PTTK, przyjmując tryb postępowania z nimi.
VIII.2	Władze Naczelne PTTK, w terminie nie dłuższym niż sześć miesięcy po zakończeniu obrad Zjazdu przekażą informację o trybie rozpatrzenia wniosków do poszczególnych jednostek regionalnych PTTK.	Nie zrealizowano. Uchwała ZG 70/XIX/2018 w sprawie realizacji wniosków z regionalnych konferencji oddziałów PTTK nie została przekazana do jednostek regionalnych.

VIII. Informacja o realizacji wniosków delegatów zarejestrowanych w czasie obrad XIX Walnego Zjazdu PTTK

Nr wniosku, imię i nazwisko, nr legitymacji PTTK	**Treść wniosku**	**Informacja o realizacji wniosku**
Wn01-XIXWZ – 1.a – Grażyna Orłowska-Rybicka, Leg. 088475	W celu uniknięcia w przyszłości procesów sądowych o naruszenie praw autorskich ZG PTTK powinien zadbać, aby w publikacjach nie pojawiały się zapisy jak wyżej.	Wniosek został uwzględniony w toku prac nad każdą publikacją firmowaną przez PTTK. W bieżącej kadencji nie nastąpiły żadne naruszenia praw autorskich w jednostkach specjalistycznych i gospodarczych w ramach osobowości prawnej PTTK, również jeśli chodzi o elektroniczne środki przekazu (Internet, poczta). Zarząd Główny PTTK dopełnił wszelkich w tym względzie formalności.
Wn01-XIXWZ – 1.b – Grażyna Orłowska-Rybicka, Leg. 088475	Powinno się reagować na nieprawidłowości dot. przestrzegania praw autorskich oraz dbać o poprawność językową w naszych wydawnictwach.	Wniosek został przekazany do uwzględnienia w toku prac nad każdą publikacją firmowaną przez PTTK.
Wn01-XIXWZ – 1.c – Grażyna Orłowska-Rybicka, Leg. 088475	Przeprowadzić inwentaryzację zasobów fotograficznych w Wydawnictwie KRAJ PTTK.	Do zrealizowania w ramach obowiązków służbowych pracownika odpowiedzialnego za tę kwestię.
Wn02-XIXWZ – 2 – Marek Krzan, Leg. 091662	Wnioskuję o uchwalenie przez Zjazd PTTK, pod pewnymi warunkami, karencji umożliwiającej ponowne przyjęcie byłych działaczy w szeregi Towarzystwa, z zachowaniem daty wstąpienia, z wyjątkiem okresu stażu, gdy składki członkowskie nie były płacone.	XIX Walny Zjazd PTTK nie uwzględnił tego wniosku. Zapisy art. 16 ust. 4 statutu PTTK dają możliwość przywrócenia członkostwa wraz z zachowaniem stażu członkowskiego.

Wn03-XIXWZ – 3 – Danuta Cierpisz, Leg. 075073	W uchwale XIX Walnego Zjazdu PTTK w pkt II ppkt 1 mówi się o trosce zrzeszania się w PTTK turystów i krajoznawców – proponuję rozszerzyć możliwość wnoszenia opłaty członkowskiej rodzinnej dla rodzin i opiekunów prawnych posiadających jedno dziecko. Rodziny z co najmniej dwójką dzieci mają rządowe 500+, a rodziny powyżej dwójki dzieci również Kartę Dużej Rodziny. Uważam, że w tej sytuacji PTTK powinno pochylić się nad modelem rodziny 2+1, rozszerzyć składkę rodzinną na rodzinę z jednym dzieckiem.	Wniosku nie uwzględniono w uchwale dotyczącej składek członkowskich na rok 2018, ze względu na brak stosownych analiz związanych ze stroną ekonomiczną. Warto zaznaczyć, że corocznie Zarząd Główny PTTK analizuje wszelkie przesłanki związane z wysokością składek członkowskich i na tej podstawie podejmowane są stosowne uchwały określające wysokość i podział opłacanej składki. Obecnie rodzice dziecka, będącego członkiem PTTK, mają prawo do opłaty składki ulgowej rodzinnej, co jednoznacznie wskazuje na realizację złożonego wniosku.
Wn04-XIXWZ – 4 – Michał Mółka, Leg. 037243	Wykreślenie z projektu uchwały programowej w sprawie węzłowych problemów i zadań XIX kadencji zapisów dotyczących kontynuowania działań zmierzających do komercjalizacji części bazy noclegowej poddanej wieloletniej dzierżawie	W przyjętej przez Walny Zjazd PTTK, uchwale nie ma takich zapisów.
Wn05-XIXWZ – 5 – Michał Mółka, Leg. 037243	Wykreślenie z projektu uchwały programowej w sprawie węzłowych problemów i zadań XIX kadencji zapisów dotyczących rozważenia koncepcji stworzenia fundacji PTTK.	W przyjętej przez Walny Zjazd PTTK, uchwale nie ma takich zapisów.
Wn06-XIXWZ – 6 – Zbigniew Pawlik, Leg. 004666	Prośba o zwiększenie puli osób-kandydatów na godność Członka Honorowego do 40 osób. Czas szybko ucieka i sporo działaczy w regionach ze stażem ponad 50 lat w PTTK (i więcej) zasługuje na to wyróżnienie.	Członkostwo Honorowe jest związane z aktywną działalnością, a nie ze stażem. Zarząd Główny PTTK podjął w dniu 26 marca 2021 roku Uchwałę nr 206/XIX/2021 w sprawie kryteriów, jakie powinny być spełnione przy kierowaniu wniosków na nadanie przez XX Walny Zjazd PTTK godności członka honorowego, określając w niej liczbę osób, które tego zaszczytu dostąpią.

		Zgodnie z zapisem dokumentu liczba osób, którym nadany zostanie tytuł Członka Honorowego PTTK, określona została na 30. Liczba ta została wskazana zgodnie z wnioskiem Kapituły Odznaczeń. Oczywiście Zarząd Główny ma prawo dokonać zmian w zapisach podjętej uchwały – jest to w jego kompetencjach.
Wn07-XIXWZ – 7 – Edward Wieczorek Leg. 071201	W rozszerzeniu propozycji projektu uchwały zjazdowej o włączeniu się Towarzystwa w obchody stulecia niepodległości rozważyć propozycję Stanisława Czekalskiego z Sosnowca o zorganizowanie centralnych obchodów PTTK lub imprezy centralnej w „Trójkącie Trzech Cesarzy", będącego symbolem podziału przez państwa zaborcze.	Wniosek nie został uwzględniony w uchwale Walnego Zjazdu. Lokalizacja imprezy upamiętniającej odzyskanie niepodległości w „Trójkącie Trzech Cesarzy" (symbolu rozbiorów) wydaje się być jednak dyskusyjna.
Wn08–XIXWZ – 8 – Piotr Kwiatkowski, Leg. 111270	W imieniu oddziału zwracamy się do XIX Walnego Zjazdu PTTK z wnioskiem o podjęcie działań w celu ustanowienia przez PTTK roku 2018 rokiem Anny Wazy w PTTK. Wniosek ten popierają samorządy, które podjęły stosowne uchwały: powiat golubsko-dobrzyński, powiat brodnicki, miasta: Brodnica, Toruń, Golub-Dobrzyń. Podobna uchwała podjęta zostanie przez sejmik woj. kujawsko-pomorskiego.	Wniosek odrzucony ze względu na ustanowienie roku 2018 rokiem poświęconym obchodom Stulecia Odzyskania Niepodległości.
Wn09-XIXWZ – 9 – Juliusz Kuźma, Leg. 085630	Wdrożyć szkolenia kadry funkcyjnej z zakresu zagadnień finansowych. Występujący obecnie gąszcz przepisów finansowych sprawia trudności w ich zrozumieniu. Niejednoznaczne i niejasne interpretacje organów podatkowych	W okresie minionej kadencji uruchomiono na stronie PTTK zakładkę zawierającą zestawienie aktów prawnych, wyjaśnień i interpretacji przepisów prawnych i podatkowych, które weszły w życie w okresie ostatnich lat („Informacje kryzysowe"). Biuro ZG na bieżąco odpowiadało na maile nadsyłane przez oddziały

	powodują, że zarządy oddziałów stoją przed problemem w podjęciu poprawnej decyzji finansowej. Z obserwacji wyczuwa się potrzebę zdobycia wiedzy z zakresu rachunkowości i finansów, bowiem jest to obszar z bardzo dużą niewiedzą wśród zmieniającej się kadry funkcyjnej.	PTTK na wydzieloną skrzynkę pocztową (kryzys@pttk.pl) z zapytaniami w sprawach prawno-podatkowych. Najważniejsze informacje oraz treść niektórych aktów prawnych publikowana była w biuletynie wewnętrznym Towarzystwa – *Informatorze ZG PTTK*. Na zlecenie PTTK zlecono opracowanie szeregu opinii prawnych dotyczących zagadnień prawno-podatkowych, w tym m.in. opinię na temat statusu jednostek terenowych Towarzystwa jako podmiotów gospodarczych, opinię na temat Centralnego Rejestru Beneficjentów Rzeczywistych. Szkoleń w systemie stacjonarnym, z uwagi na ograniczenia możliwości spotkań, w trakcie ostatnich lat nie organizowano.
Wn10-XIXWZ – 10 – Marian Jurak, Leg. 056317	Ustanowienie roku 2023 rokiem Mikołaja Kopernika z okazji 550. rocznicy urodzin astronoma i rozpoczęcie w związku z tym w bieżącej kadencji cyklu działań programowych mających na celu popularyzację postaci M. Kopernika oraz miejsc związanych z astronomem.	Wnioskodawca zorganizował spotkanie poświęcone postaci Mikołaja Kopernika w formie sejmiku przedkongresowego. Z powodu wydłużenia kadencji rozważeniem podjęcia takiej decyzji powinien zająć się Zarząd Główny obecnej kadencji. Wydaje się zasadnym, aby z racji dokonań i ociągnięć wspomnianej postaci, stał się on patronem 2023 roku oraz związanego z tym hasła programowego.
Wn11-XIXWZ – 11 – Milan Rzepkowski, Leg. 056433	O podjęcie pilnych działań inwestycyjnych dot. remontów i modernizacji stanic wodnych PTTK na szlaku kajakowym rzeki Krutyni. Obecny stan techniczny grozi zamknięciem stanic przez nadzór budowlany. Konieczne jest odtworzenie majątku i doprowadzenie standardu obiektów do wymagań współczesnej turystyki.	W trakcie trwania XIX kadencji w Stanicach Wodnych PTTK zlokalizowanych na szlaku kajakowym rzeki Krutyni przeprowadzono szereg prac modernizacyjnych i remontowych mających na celu poprawę ich stanu technicznego oraz podniesienie ich standardu zgodnie z oczekiwaniami współczesnej turystyki. W stanicach wykonano m.in. następujące prace: • SW SORKWITY – wymiana pokrycia dachowego na domkach typu BRDA, wybudowano 5 nowych domków, wyremontowano pomosty, zakupiono nowy sprzęt

		(łodzie kanu do wypożyczalni), wyremontowano dom dzierżawcy stwarzając warunki do jego wynajmowania, • SW BIEŃKI – wymieniono pokrycie dachowe na domkach, zutylizowano zdemontowany eternit, • SW BABIĘTA – wyremontowano sanitariat, doprowadzono wodę do ośrodka i rozprowadzono do domków, trwa wymiana pokrycia dachowego na 7 domkach, • SW SPYCHOWO – zmodernizowano sanitariat, zmieniono wyposażenie pokoi, wyremontowano domki, • SW KRUTYŃ – wyremontowano sanitariat, zmieniono wyposażenie pokoi, • SW ZGON – wyremontowano i wyposażono pokoje w budynku głównym – 20 nowych miejsc noclegowych, • SW UKTA – zmieniono pokrycia dachowe, zutylizowano zdemontowany eternit, wyremontowano wnętrza domków, wybudowano nowe tarasy, wyremontowano budynek główny, • SW NOWY MOST – wyremontowano wnętrza domków, wybudowano nowy pomost.
Wn12-XIXWZ – 12 – Adolf Mikulec, Leg. 082174	Zobowiązać Zarząd Główny do wydania (wydrukowania) dalszego wykazu Honorowych Członków PTTK. Do tej pory ukazał się tylko jeden tom. Doczekajmy się jeszcze za naszego życia „na tym łez padole”, aby ujrzeć siebie w aktualnym spisie Honorowych Członków PTTK.	Rozważenie realizacji uzależnione zostało od dostępnych w budżecie środków finansowych. Biogramy członków honorowych w wersji elektronicznej można zamieścić na stronie internetowej Towarzystwa pod warunkiem ich opracowania. Podjęte zostały starania związane z wydaniem materiału na XX Walny Zjazd PTTK zawierającego sylwetki członków honorowych PTTK – zostały na ten cel zabezpieczone środki w budżecie Kręgu Seniorów na rok 2022.

Wn13-XIXWZ – 13.1 – Kamil Barwacz, Leg. 136652	W nowym statucie uwzględnić: obowiązkowy podział składki członkowskiej pomiędzy Zarząd Główny, oddziały i koła.	Zarządy oddziałów mają prawo decydować o podziale składki na podstawie uchwały ZG PTTK dotyczącej wysokości składek na dany rok.
Wn13-XIXWZ – 13.2 – Kamil Barwacz, Leg. 136652	W nowym statucie uwzględnić: doprecyzowanie, że tylko koła/kluby mogą pobierać dodatkowe składki, a oddziały, podejmując własną uchwałę o składce członkowskiej, nie powinny podwyższać wysokości składki podstawowej.	Art. 80 ust. 2 statutu PTTK zawiera zapisy dotyczące możliwości ustanawiania dodatkowych składek przez koła i kluby. Oddziały PTTK nie są uprawnione do ustalania składki członkowskiej, to kompetencja ZG. Nie ma potrzeby doprecyzowania zapisów w tym zakresie.
Wn14-XIXWZ – 14 – Daniel Nazaruk, Leg. 015663	Stworzyć, przy współpracy i finansowaniu MSiT, ogólnopolską aplikację na telefon, na bazie mapy Google, obejmującą wszystkie obiekty krajoznawcze, przyrodnicze, szlaki, rejestrowanie przebytych kilometrów, informację krajoznawczą każdego obiektu i wszystkie regulaminy odznak wraz z automatyczną możliwością potwierdzania i weryfikacji, celem zachęcenie młodzieży i młodych ludzi do zorganizowanej turystyki w kraju z PTTK.	Wniosek niemożliwy do zrealizowania, brak możliwości objęcia projektem wszystkich obiektów krajoznawczych i przyrodniczych. MSiT nie dysponuje siłami osobowymi, środkami rzeczowymi oraz finansowymi, by zrealizować takie zadanie. Regulaminy odznak nie przewidują automatycznego potwierdzania i weryfikacji. Część wymienionych treści jest pozyskiwana w ramach realizowania projektów związanych z budową centralnej Bazy Szlaków Turystycznych. Prowadzone są w tym obszarze rozmowy w urzędach marszałkowskich (woj. małopolskie, mazowieckie i podkarpackie – zakończone sukcesem: powstały nowoczesne platformy szlakowe, zawierające m.in. aplikacje mobilne) oraz w województwach: dolnośląskim, podlaskim, lubelskim, łódzkim i śląskim. Obecnie w Bazie Szlaków Turystycznych wprowadzono 53,7 tys. km szlaków turystycznych wszystkich rodzajów (piesze, rowerowe, edukacyjne, spacerowe itd.), w tym 1580 szlaków pieszych PTTK, zarządzanych przez 39 oddziałów PTTK, o łącznej długości 29 tys. km.

		Aktualnie rozważane są możliwości tworzenia ogólnopolskiego portalu krajoznawczego, jednak koszt takich działań jest na tyle znaczący, że konkretne działania będą możliwe do podjęcia dopiero w momencie pozyskania wsparcia zewnętrznego. Na stronie głównej PTTK jest zamieszczona Mapa OKP.
Wn15-XIXWZ – 15 – Kamil Barwacz, Leg. 136652	Wprowadzenie do nowego statutu lub utworzenie dodatkowego zarządzenia/ instrukcji, aby przy zmianie przynależności członka do oddziału był obowiązek przeniesienia deklaracji członkowskiej PTTK, która zawiera historię członka.	Dokument *Deklaracja członka zwyczajnego PTTK* nie zawiera rubryk informujących o historii członka. Kwestie te m.in. legły u podstaw wprowadzenia elektronicznej bazy członków PTTK. Narzędzie to umożliwia wprowadzenie danych osobowych członka, jego przynależności do oddziału, kół, klubów. Ponadto możliwym jest wprowadzenie posiadanych uprawnień, pełnionych funkcji, posiadanych wyróżnień i, co najważniejsze, prowadzenie ewidencji opłaconych składek członkowskich.
Wn16-XIXWZ – 16 – Kamil Barwacz, Leg. 136652	Utworzenie elektronicznej bazy członków PTTK z dostępem dla oddziałów, klubów, kół oraz Kapituły Odznaczeń, zawierającej dane o przebiegu członkostwa i kariery w PTTK. Daje to możliwość np. automatycznego generowania wniosków o odznaczenia czy zestawienia opłaconych składek.	Narzędzie takie powstało. Od 1 stycznia 2022 roku wyznaczeni w oddziałach administratorzy wprowadzają rekordy dotyczące członków oddziałów do elektronicznej bazy członków PTTK. Korzyści, jakie ma nam zapewnić wprowadzenie wspomnianego narzędzia: • stworzenie jednej wspólnej bazy dla całego Towarzystwa, • szybka weryfikacja stanu członkowskiego poszczególnych jednostek, • uproszczenie zmiany przynależności członka do poszczególnych jednostek terenowych – odbywać się to będzie elektronicznie, • uproszczenie sprawozdawczości po całkowitym wdrożeniu wszystkich elementów bazy,

		• wdrożenie nowego systemu zniżek i rabatów na podstawie zamieszczonego na elektronicznej legitymacji członkowskiej indywidualnego kodu QR, • szybka weryfikacja opłacanych składek, • możliwość korzystania przez administratorów oddziałów z elektronicznego powiadamiania swych członków poprzez wysyłkę wiadomości bezpośrednio z bazy, • możliwość eksportu danych tabelarycznych, co umożliwia np. tworzenie list na walne zebrania, • możliwość powiadamiania poszczególnych grup o promocjach, wydarzeniach bezpośrednio przez superadmina, • automatyczne zaznaczanie przez członka wyrażanych zgód, • możliwość korzystania z legitymacji elektronicznej w dowolnym czasie, • zachowanie nadanego numeru legitymacji członkowskiej – po przystąpieniu do PTTK każdy członek będzie mieć zawsze ten sam numer legitymacji, nawet po zmianie oddziału czy zgubieniu legitymacji, • zmiana systemu płatności za członkostwo w PTTK, • nowy członek będzie mógł zapisać się do PTTK bezpośrednio poprzez dostęp do platformy – będzie mieć możliwość dokonania wyboru oddziału, koła czy też klubu działającego w danym oddziale. Kolejna kwestia to zapewnienie ochrony danych osobowych. W PTTK została wprowadzona Polityka RODO. Informacja ta została przekazana oddziałom. Za dane osobowe swoich członków zawsze odpowiadał i odpowiada Zarząd Oddziału lub w jego imieniu osoba do tego wyznaczona.

		Nadzór nad ochroną danych członków PTTK przetwarzanych w bazie wykonywany jest przez wyznaczonego przez Zarząd Główny PTTK Inspektora Ochrony Danych, z którym kontakt możliwy jest pod adresem e-mail: iod@pttk.pl
Wn17-XIXWZ – 17.1 – Włodzimierz Łęcki	Petycja „Do władz RP" ma ogólnego adresata – adresatów. Proponuję skierować do Marszałka Sejmu, a ewentualnie kopię doręczyć do znajomych posłów, z prośbą o interwencję w tej sprawie u marszałka.	Prezes i Sekretarz Generalny po konsultacjach z członkami ZG PTTK wystosowali list uwzględniający aktualny stan problemów nurtujących Towarzystwo. List skierowany został do Prezesa Rady Ministrów i Marszałka Sejmu RP.
Wn17-XIXWZ – 17.2 – Włodzimierz Łęcki	Podjąć działania w MSiT i MKiDN dla pozyskania środków na wydanie serii przewodników po regionach (województwach) Polski. Autorów wyłonić na bazie konkursów	Rekomendacja – brak możliwości realizacji, środki w ramach postępowań konkursowych. Skierowane zostało wystąpienie do MSiT, niestety ze względu na brak możliwości aplikowania dalsze działania związane z tym zagadnieniem nie mogły być realizowane.
Wn17-XIXWZ – 17.3 – Włodzimierz Łęcki	Wystąpić do MF o specjalne ulgi podatkowe, a nawet dotacje na prowadzenie schronisk górskich.	Rekomendacja – brak możliwości realizacji, brak tytułów do udzielania dotacji na prowadzenie schronisk, uzyskanie specjalnych ulg podatkowych – możliwe zwolnienia w trybie art. 17 ust. 1 pkt 4 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, z których PTTK korzysta.
Wn17-XIXWZ – 17.4 – Włodzimierz Łęcki	Doprowadzić do regularnego wydawania periodyku PTTK dostarczanego wszystkim członkom Towarzystwa np. poprzez biura oddziałów PTTK. Powołać w tym celu radę inicjująco-programową.	Rozpoczęto wydawanie *Informatora ZG PTTK* oraz kwartalnika „Turysta". „Turysta" prezentowany jest także w ogólnodostępnym wortalu internetowym https://turysta.pttk.pl/ oraz na profilu facebookowym https://www.facebook.com/Turysta.PTTK
Wn18-XIXWZ – 18.1 – Kamil Barwacz, Leg. 136652	Uwzględnienie w nowym statucie zmian w zakresie prawa wyborczego: zmiany sposobu wyboru zarządów (na wszystkich szczeblach), aby najpierw walne zebrania/zjazdy wybierały	Nadzwyczajny Zjazd PTTK, który odbył się w kwietniu 2018 roku, nie uwzględnił tego wniosku – nie zostało to uwzględnione w czasie prac nad nowelizacją statutu PTTK.

	Prezesa PTTK, a następnie pozostałych członków spośród kandydatów zgłoszonych przez prezesa, jak i z sali.	
Wn18-XIXWZ – 18.2 – Kamil Barwacz, Leg. 136652	Uwzględnienie w nowym statucie zmian w zakresie prawa wyborczego: uszczegółowienie zapisów dotyczących zachowania i utraty mandatu delegata na Zjazd Oddziału/ Konferencję Regionalną/Walny Zjazd, aby w przypadku zmiany przez delegata przynależności do jednostki, z której został wybrany, tracił mandat delegata.	Uchwalona ordynacja wyborcza na XX Walny Zjazd PTTK nie uwzględnia tego wniosku. Statut PTTK nie zabrania wymiany delegatów. 1. Na najniższym szczeblu delegata koła lub klubu tego samego oddziału wybiera Walne Zebranie, zawsze zarząd jednostki może zwołać nadzwyczajne walne zebranie i odwołać wybranego delegata ze względu na zmianę przynależności czy innej przyczyny przywidzianej w art. 16 ust. 1–2. Skutkiem tego jest konieczność przeprowadzenia wyboru delegata/ów i poinformowanie o tym zarząd oddziału ze wskazaniem imiennym wybranych osób. 2. Oddział zawsze może zwołać zjazd nadzwyczajny w celu, jak wyżej, i wybrać swoich delegatów na RKO (częściowo lub wszystkich – zależy to od decyzji zjazdu oddziału i porządku obrad). RKO PTTK zwoływane są przez ZG PTTK i ważne, aby jednostka regionalna zawnioskowała o konieczność zwołania nadzwyczajnego zjazdu ze względu na potrzebę wyboru delegatów na Walny Zjazd z podanych wyżej względów. Takie przypadki już miały miejsce (śmierć oraz utrata członkostwa) i dwie jednostki regionalne przeprowadziły wybory, uzupełniając skład delegatów na nadzwyczajnych RKO.
Wn18-XIXWZ – 18.3 – Kamil Barwacz, Leg. 136652	Uwzględnienie w nowym statucie zmian w zakresie prawa wyborczego: utrata mandatu	Uchwalona ordynacja wyborcza na XX Walny Zjazd PTTK nie uwzględnia tego wniosku.

	delegata również w przypadku likwidacji jednostki, z której został wybrany.	Utrata mandatu nie następuje obligatoryjne – z wyjątkiem art. 16 ust. 1–2, zależy oczywiście, jaki szczebel wybrał danego delegata. To, że jednostka organizacyjna oddziału – koło lub klub – została rozwiązana, zarząd oddziału uwzględnia przy zwołaniu zjazdu oddziału. Mogą zostać rozpisane nowe wybory delegatów i statut ma w tym zakresie zapis w art. 58 ust. 4, a do kół i klubów stosuje się odpowiednio – art. 81 ust. 3 statutu PTTK. Delegat na RKO, wybrany przez później zlikwidowaną jednostkę, traci swój mandat w chwili wykreślenia oddziału. Mandat był przydzielony – zgodnie z rozdzielnikiem – dla danego oddziału, a nie na konkretną osobę. Jeżeli ten członek zlikwidowanego oddziału był delegatem na Walny Zjazd, jednostka regionalna może wnioskować do ZG PTTK o zwołanie nadzwyczajnego RKO w celu zmiany delegata i uzupełnienia liczby delegatów.
Wn18-XIXWZ – 18.4 – Kamil Barwacz, Leg. 136652	Uwzględnienie w nowym statucie zmian w zakresie prawa wyborczego: powrócenie do zapisu z poprzedniego statutu, aby rozdzielniki mandatów delegatów na zjazdy oddziałów, konferencje i Walny Zjazd PTTK były opracowywane na podstawie tej samej liczby członków (stanu członków na ten sam dzień w odniesieniu do wszystkich jednostek).	Wniosek skierowany został do rozpatrzenia podczas prac nad nową ordynacją wyborczą, przed kolejną kampanią sprawozdawczo-wyborczą. Ordynacja wyborcza określa liczbę delegatów na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego Walny Zjazd PTTK. Nadzwyczajny Zjazd PTTK, który odbył się w kwietniu 2018 roku, nie uwzględnił zgłoszonych poprawek w tym zakresie.
Wn19-XIXWZ – 19 – Szymon Bijak, Leg. 104767	Dołożyć większych starań w zakresie przygotowania i wydawania „Ziemi” jako głównego periodyku krajoznawczego PTTK, przez powierzenie opieki nad merytorycznym przygotowaniem periodyku Komisji	W trakcie kadencji wydano roczniki „Ziemi” 2018–2021. Numer 2022 planowany jest do druku w czerwcu br. Podjęta została Uchwała nr 70/XIX/2019 Prezydium Zarządu Głównego PTTK z dnia 13 sierpnia 2019 roku w sprawie powołania Kolegium Redakcyjnego periodyku PTTK „Ziemia”.

	Krajoznawczej ZG PTTK. Doprowadzić do podniesienia (przywrócenia) znaczenia „Ziemi” m.in. przez jej regularne, coroczne wydawanie oraz umieszczenie na liście punktowanych czasopism naukowych MNiSzW.	
Wn20-XIXWZ – 20 – Szymon Bijak, Leg. 104767	Wzmocnić organizacyjnie i finansowo działalność Regionalnych Pracowni Krajoznawczych PTTK, Muzeów PTTK, Ośrodków Kultury Turystyki Górskiej i innych jednostek dokumentujących działalność i dorobek Towarzystwa.	Do uwzględnienia w toku podziału środków budżetowych PTTK, ale uzależnione od kondycji finansowej PTTK. Poszczególne jednostki powinny starać się o finansowanie zewnętrzne, wykorzystując środki PTTK jako wkład własny. Przeprowadzono aktualizację oprogramowania bibliotecznego w RPK (zdalnie – firma informatyczna). PTTK corocznie przeznacza środki finansowe na działalność pracowni, w bieżącym 2022 roku zabezpieczono na ten cel w budżecie kwotę 90 000 zł.
Wn21-XIXWZ – 21 – Elżbieta Łobacz-Bącal, Leg. 099211	Wzmacniać współpracę PTTK z Ministerstwem Edukacji Narodowej. Z badań wynika, że maleje liczba kół (zajęć) regionalno-turystycznych w szkołach. Dyrektorzy szkół nie zabiegają o takie zajęcia, bo jeszcze trzeba będzie za te zajęcia zapłacić. Spada również liczba prac nadsyłanych na Ogólnopolski Młodzieżowy Konkurs Krajoznawczy „Poznajemy Ojcowiznę” – wspaniały konkurs dla dzieci i młodzieży. Podobnie jak wyżej bardzo ważną rolę pełni tu dyrektor szkoły, aby zachęcać swoich nauczycieli do działań w tym obszarze, bo przedstawiciel PTTK do zachęcania to za mało. Niech działających w PTTK nauczycieli dostrzegają władze oświatowe.	Wniosek o charakterze werbalnym, został uwzględniony do realizacji w bieżącej działalności. W ramach „dostrzegania” działających w PTTK nauczycieli (i nie tylko) corocznie składane są do MEN (i pozytywnie rozpatrywane) wnioski o nadanie Medalu Komisji Edukacji Narodowej oraz tytułów i Medali Nauczyciela Kraju Ojczystego. Regulaminy poszczególnych inicjatyw PTTK, kierowanych do dzieci i młodzieży szkolnej, muszą przejść nowelizację wynikającą ze zmiany systemu oświaty i warunków zewnętrznych. 24 sierpnia 2021 roku odbyło się spotkanie w Ministerstwie Edukacji i Nauki z Ministrem Włodzimierzem Bernackim – Sekretarzem Stanu, i Dyrektorem Wojciechem Kondratem – Dyrektorem Departamentu Programów Naukowych i Inwestycji, z przedstawicielami PTTK – Jerzym Kapłonem i Adamem Jędrasem. Niestety w związku

		z reformą systemu edukacji istnieje znikoma możliwość działalności organizacji społecznych w placówkach oświatowych.
Wn22-XIXWZ – 22 – Aleksandra Staszak, Leg. 112323	Wniosek o wprowadzenie polityki informacyjnej w PTTK. W XIX kadencji ZG wnioskuję o utworzenie polityki informacyjnej. Powinna ona obejmować plan zarządzania informacjami oraz utworzenie platformy informacyjnej, w tym części publicznej i tylko dla zarządów jednostek, komisji rewizyjnych i sądów koleżeńskich. Dwutorowe działanie umożliwi sprawną działalność Towarzystwa, co jest niezbędne w szybko zmieniającym się otoczeniu prawnym PTTK. Do rąk członków władz różnych szczebli docierać powinny informacje nie tylko o podjętych działaniach przez ZG, ale także o zmieniających się aktach prawnych i innych sprawach, np. akcjach przez PTTK prowadzonych. Plan komunikacji PTTK a świat jest niezbędny do budowania silnej marki PTTK. Obecnie PTTK nie prowadzi polityki informacyjnej, na stronie internetowej nie mamy sekcji press i materiałów dla prasy.	W 2020 roku uruchomiona została w nowym układzie strona www.pttk.pl budowana od 2013 roku przez firmę sm32 STUDIO. Jak się okazuje, nie przystaje ona już obecnie do aktualnych standardów informatycznych w tym zakresie. Dlatego też Prezydium ZG PTTK na posiedzeniu w dniu 9 maja 2022 roku, po zapoznaniu się ze złożonymi ofertami, rekomenduje podpisanie z nową firmą umowy na stworzenie nowej strony internetowej. Wielką rolę w kreowaniu polityki informacyjnej będzie miała tworzona baza członków PTTK, która będzie zawierała odpowiednie komponenty umożliwiające budowę platformy informacyjnej o działalności PTTK we wszelkich obszarach. Komunikację z jednostkami regionalnymi, oddziałami, członkami i wszystkimi zainteresowanymi Towarzystwo prowadzi poprzez stronę internetową media społecznościowe, tj. Facebook, kanał YouTube, Instagram, newsletter, gazety/czasopisma, tj. *Informator ZG PTTK*, „Turysta", „Gazeta Górska", wysyłka korespondencji do oddziałów z pismem przewodnim. Mimo istnienia tylu kanałów przekazywania informacji nie mamy wpływu na brak chęci do ich czytania, w tym czytania ze zrozumieniem przez adresatów.
Wn23-XIXWZ – 23 – Aleksandra Staszak Leg. 112323	Wnioskuję o rozdzielenie funkcji we władzach naczelnych od ciał programowych komisji i rad. Członkowie władz naczelnych: Zarządu Głównego, Głównej Komisji Rewizyjnej i Głównego Sądu Koleżeńskiego powinni pełnić	Do ewentualnej decyzji Zarządu Głównego w formie wystosowania apelu do członków tego gremium. Warto podkreślić, że dostrzegamy konieczność jasnego określenia roli opiekuna i zwiększenia zaangażowania osób pełniących te funkcje w działania komisji, rad i zespołów, którymi się opiekują.

	funkcje wyłącznie opiekuńcze w stosunku do ciał. Nie powinna zachodzić zależność pomiędzy ciałem decyzyjnym a doradczym.	Głowna Komisja Rewizyjna i Główny Sąd Koleżeński nie są ciałami decyzyjnymi w rozumieniu wykonawczym czy też nadzorującymi działalność komisji, rad i zespołów – decyzje o kształtowaniu współpracy z komisjami i radami leżą w ich kompetencjach.
Wn24-XIXWZ – 24 – Kamil Barwacz, Leg. 136652	Wprowadzić minimalny wiek zapisu do PTTK, aby zapisywane dzieci były świadome przynależności do organizacji.	Ustawa prawo o stowarzyszeniach nie przewiduje żadnej granicy wieku dla przynależności do stowarzyszenia, małoletni mogą należeć do stowarzyszeń za zgodą ich przedstawicieli ustawowych, ograniczenie takie byłoby niezgodne z przepisami ustawy.

IX. Realizacja wniosków z regionalnych konferencji oddziałów PTTK. Tryb postępowania

Załącznik do uchwały ZG PTTK nr 70/XIX/2018 z 29 maja 2018 roku
w sprawie realizacji wniosków z regionalnych konferencji oddziałów PTTK

Realizując „Uchwałę XIX Walnego Zjazdu Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego z dnia 16 września 2017 roku w sprawie wniosków z regionalnych konferencji oddziałów PTTK”, Zarząd Główny PTTK dokonał analizy wniosków złożonych w poszczególnych województwach. Nie w każdym województwie wszystkie wnioski dotyczyły działalności całego PTTK, część z nich odnosiła się do działalności lokalnej, stąd przy niektórych punktach zamieszczono informację „do realizacji na poziomie lokalnym”, „do ustalenia w regionie". Jeżeli zachodziła taka potrzeba, dokonano poprawek redakcyjnych treści wniosków.

Lp.	Treść wniosku	Wnioskujący	W kompetencji	Realizacja
1	Wypracować formułę międzyoddziałowej struktury umożliwiającej działalność programową w turystyce kolarskiej na poziomie regionalnym.	RKO województwa dolnośląskiego	jednostka regionalna	Do ustalenia w regionie.
2	Uchwalić pod pewnymi warunkami możliwość przywrócenia członkostwa osobom, które utraciły więź z PTTK i pragną powrócić do Towarzystwa z zachowaniem daty wstąpienia i wyłączeniem okresu, gdy składki nie były opłacane.	RKO województwa dolnośląskiego	ZG	Nie realizować, brak uzasadnienia dla proponowanego rozwiązania. Zapisy art. 16 ust. 4 Statutu PTTK dają możliwość przywrócenia członkostwa wraz z zachowaniem stażu członkowskiego.

3	Zobowiązać ZG PTTK do organizacji szkoleń dla władz oddziałów w zakresie przepisów prawnych, podatkowych i księgowych.	RKO województwa dolnośląskiego	SG	Szkolenia takie przewidziane są w drugiej połowie 2018 roku.
4	Uruchomić nową stronę internetową PTTK z nowymi aplikacjami i możliwością umieszczania na niej przez oddziały informacji o ich imprezach oraz interaktywnej platformy cyfrowej jako miejsca spotkań „w sieci" z finałem wymagającym kontaktu z PTTK (uczestnictwa w imprezach, aktywności terenowej itp.)	RKO województwa dolnośląskiego	SG	Wniosek w trakcie realizacji – prace nad nową stroną internetową są prowadzone.
5	Opracować i wdrożyć elektroniczną ewidencję członków PTTK z uwzględnieniem wymogów ustawy o ochronie danych osobowych.	RKO województwa dolnośląskiego	SG	Prace nad elektroniczną ewidencją członków PTTK zostaną podjęte wraz z przygotowaniem nowych legitymacji po uporządkowaniu spraw obsługi informatycznej ZG PTTK w 2018 roku.
6	Zobowiązać ZG PTTK do zintensyfikowania działań na rzecz modernizacji obiektów PTTK w Sudetach.	RKO województwa dolnośląskiego		Wniosek zbieżny z uchwałą Zjazdu w sprawie działalności prawno-gospodarczej PTTK. Do realizacji w miarę możliwości finansowych Towarzystwa.

7	Podjąć działania w Ministerstwie Sportu i Turystyki mające na celu zmianę rozporządzenia w sprawie przewodników górskich: przywrócenie w programie szkolenia tematyki historii i architektury a także zmianę zapisu, że uprawnienia nie obejmują obszarów zwartej zabudowy miejscowości i dróg publicznych.	RKO województwa dolnośląskiego	ZG	Wnioski w sprawie zmiany rozporządzenia były składane, do rozważenia ponowienie.
8	Zobowiązać ZG PTTK do ustanowienia obowiązujących wzorów dokumentów oraz wzorcowych regulaminów imprez programowych.	RKO województwa dolnośląskiego	SG	Część dokumentów pomocnych w pracy oddziałów została zamieszczona w przesłanych do oddziałów materiałach pt. „Wybrane organizacyjne i prawne zagadnienia działalności oddziału PTTK". Dalsze będą opracowywane w ramach zestawu „dobrych praktyk" w 2018 roku.
9	Uregulować w przejrzysty sposób prowadzenie, finansowanie i rozliczanie prac znakarskich, określić zasięg działania grup znakarskich, w sposób racjonalny angażując poszczególne oddziały w zależności od liczebności działających w nich grup znakarskich.	RKO województwa dolnośląskiego		Sprawy znakarskie będą kompleksowo uregulowane wraz z tworzeniem Centralnej Bazy Szlaków Turystycznych PTTK zgodnie z uchwałą ZG PTTK z roku 2011. Prace nad stworzeniem bazy podjęto w COTG w Krakowie.
10	Rozpoznać możliwości powoływania jednostek PTTK poza granicami Polski.	RKO województwa dolnośląskiego		Zgodnie ze Statutem PTTK (art. 2 ust. 2) możliwość taka istnieje, o ile obowiązujące w danym kraju przepisy to dopuszczają.

11	Zobowiązanie delegatów na XIX Walny Zjazd PTTK do: a/ uregulowania statusu faktycznego oddziałów (część jest niewydolna, a zobowiązania pokrywa ZG); b/ wnioskować do XIX Zjazdu o nakreślenie kierunków zmian statutu PTTK dostosowując go do aktualnej sytuacji prawnej; c/ do utrzymania jedności PTTK bez federacji oddziałów; d/ zobowiązać ZG PTTK do uregulowania sytuacji prawnej majątku PTTK; e/ wprowadzeniu tylko koniecznych zmian w dotychczasowym Statucie PTTK, jak: – skreślenia ust. 4 art. 1 Statutu, – statutowego wzmocnienia kadry programowej PTTK, – wzmocnić kompetencje kół i klubów (przyjmowanie członków kół i klubów przez zarządy kół i klubów), – zwołać zjazd nadzwyczajny w możliwie najbliższym terminie, ze względu na konieczność zmian prawnych w statutach oddziałów, f/ wprowadzić silny zarząd majątkiem Towarzystwa – sekretarz ekonomiczny ZG PTTK; g/ zdecentralizować kompetencje Komisji ZG	RKO województwa lubelskiego	delegaci na Zjazd wybrani na RKO województwa lubelskiego	Wnioski nie zostały skierowane do ZG PTTK, ale do delegatów. Część wniosków została zrealizowana w ramach nowelizacji Statutu, część nie zyskała akceptacji Zespołu do opracowania zmian Statutu i rekomendacji do przedstawienia NWZ PTTK.

12	VII Kongres Krajoznawstwa Polskiego zorganizować w Lublinie.	RKO województwa lubelskiego	ZG	Wniosek rozważony przez ZG PTTK. W toku przeprowadzonych rozmów z przedstawicielami potencjalnych środowisk – gospodarzy podjęto decyzję o organizacji Kongresu w Łodzi.
13	Podjąć działania wobec niekorzystnego dla PTTK projektu ustawy o usługach turystycznych.	RKO województwa lubelskiego	ZG	W ramach prac legislacyjnych zgłaszano uwagi i poprawki do projektu, zostały uwzględnione w ograniczonym zakresie.
14	Podjąć działania do uczczenia rocznic 100-lecia odzyskania niepodległości oraz 40-lecia pontyfikatu Jana Pawła II – Honorowego Członka PTTK.	RKO województwa lubelskiego	ZG	Ujęto w uchwale Walnego Zjazdu w sprawie udziału Towarzystwa w obchodach Stulecia Odzyskania Niepodległości. Obchody 40-lecia pontyfikatu Jana Pawła II do rozważenia w oddziałach. Uczczenie pamięci Jana Pawła II jako Honorowego Członka PTTK proponuje się w 2020 roku w stulecie jego narodzin (być może w ramach Kongresu Krajoznawstwa Polskiego).
15	Uhonorować (podziękować) działaczy organizujących działalność w województwie. Rozważyć wprowadzenie Odznaki Honorowej Porozumienia.	RKO województwa lubelskiego	jednostka regionalna	Do ustalenia w regionie.
16	Zorganizować szkolenie – kurs kadry programowej PTTK województwa lubelskiego.	RKO województwa lubelskiego	jednostka regionalna	Do ustalenia w regionie.

17	Opracować „Kanon Krajoznawczy Województwa Lubelskiego" i wydać w miarę możliwości na Kongres Krajoznawstwa Polskiego.	RKO województwa lubelskiego	jednostka regionalna	Do ustalenia w regionie.
18	Wprowadzić składkę rodzinną od pierwszego dziecka w rodzinie.	RKO województwa lubuskiego	ZG	Nie uwzględniono w uchwale ZG dot. składek na rok 2018 ze względu na brak analiz. Do ewentualnego rozpatrzenia przy uchwale dot. składek na rok 2019.
19	Objąć większą troską oddziały PTTK, które rozwijają swoją działalność.	RKO województwa lubuskiego		Każdy z oddziałów rozwija swoją działalność i wszystkie powinny być obejmowane troską, co uwzględnia uchwała Zjazdu w sprawie głównych celów działalności w XIX kadencji
20	Propozycja, by ZG PTTK informował o swoich działaniach w zakresie uczestnictwa w procesie tworzenia prawa o stowarzyszeniach.	RKO województwa lubuskiego	ZG	Aktualnie żadne prace nad tworzeniem prawa o stowarzyszeniach nie są prowadzone, poprzednio informacje były przekazywane.
21	Zawnioskować do Walnego Zjazdu PTTK, aby w nowym statucie PTTK skład sądów koleżeńskich Oddziałów składał się z minimum trzech osób.	RKO województwa łódzkiego	Delegaci na Zjazd wybrani na RKO województwa lubuskiego	Wniosek nie został Zjazdowi przedstawiony.

22	Opracować i wdrożyć akty wykonawcze do porozumień pomiędzy Zarządem Głównym PTTK i oddziałami PTTK a zarządami innych organizacji, mających w profilu swojej działalności podobne założenia programowe (np. Polski Związek Motorowy, ZHP itp.).	RKO województwa łódzkiego		Nie ma możliwości opracowania i wdrożenia „aktów wykonawczych do porozumień”.
23	Udrożnić przepływ informacji między Porozumieniem Oddziałów PTTK a oddziałami, kołami programowymi.	RKO województwa łódzkiego	jednostka regionalna	Do ustalenia w regionie.
24	Podjąć kroki w sprawie zabezpieczenia dóbr kultury będących w posiadaniu słabych i upadających oddziałów PTTK.	RKO województwa łódzkiego	ZG	Uwzględniono w ramach nowelizacji Statutu PTTK (art. 13, ust. 2 p. 13).
25	Apelować do Zarządów Oddziałów o udział w konferencjach popularnonaukowych o charakterze krajoznawczym oraz o organizację konkursów dla młodzieży szkolnej.	RKO województwa łódzkiego	jednostka regionalna	Do ustalenia w regionie.
26	Systematycznie organizować szkolenia kadry programowej i organizacyjnej oddziałów PTTK.	RKO województwa łódzkiego	ZG	W ramach realizacji uchwały Zjazdu w sprawie głównych celów działalności w XIX kadencji. Realizacja takich szkoleń jest przewidziana od drugiej połowy 2018 roku.

27	Propagować w Internecie, mediach lokalnych i ogólnopolskich przez Porozumienie Oddziałów PTTK zdobywanie odznak krajoznawczych funkcjonujących w oddziałach województwa łódzkiego.	RKO województwa łódzkiego	jednostka regionalna	Do ustalenia w regionie.
28	Umieszczać na stronie internetowej PTTK informacje o pracach Komisji Statutowej ZG PTTK oraz publikować kolejne propozycje zmian statutowych. Jawność tych informacji pozwoli na przekazywanie swoich opinii oddziałom PTTK, co niewątpliwie pomoże w przygotowaniu odpowiednich zapisów statutowych.	RKO województwa małopolskiego	SG	W pracach nad zmianami Statutu PTTK umożliwiono oddziałom przekazywanie opinii.
29	Podjąć rozmowy z Ministerstwem Szkolnictwa Wyższego, by studenckie Koła PTTK, działające na uczelniach, mogły korzystać ze środków uczelni na swoją działalność, tak jak pozostałe organizacje działające na uczelniach.	RKO województwa małopolskiego	ZG	Sprawa ta leży w gestii poszczególnych uczelni, które posiadają autonomię.
30	Podjęcie działań w kierunku integrowania środowisk osób niepełnosprawnych w PTTK, polegających na dostępności specjalnych kursów przewodnickich dla osób posługujących się językiem migowym do obsługi ruchu turystycznego niepełnosprawnych niesłyszących.	RKO województwa małopolskiego	ZG	Szkolenia takie były prowadzone, do rozważenia kontynuowanie w zależności od potrzeb.

31	Podjąć działania z odpowiednimi instytucjami, mające na celu zwiększenie dostępności do informacji turystycznych w formie drukowanej dla osób z upośledzeniem słuchu, w miejscach szczególnie odwiedzanych przez turystów.	RKO województwa małopolskiego	jednostka regionalna, ZG	Działanie wpisuje się w program „Dostępność plus”, PTTK podpisało deklarację o włączeniu się w jego realizację.
32	Przeprowadzać systematycznie regionalne szkolenia dla władz oddziałów PTTK, jak i kadry zawodowej, z zakresu ciągle zmieniających się przepisów prawa, spraw finansowych, gospodarczych, oraz niejednokrotnie wewnętrznych uchwał ZG PTTK, które są nieprecyzyjne.	RKO województwa małopolskiego	ZG	W ramach realizacji uchwały Zjazdu w sprawie głównych celów działalności w XIX kadencji. Realizacja takich szkoleń jest przewidziana od drugiej połowy 2018 roku.
33	Zorganizować cykl szkoleń dla władz i pracowników oddziałów PTTK w zakresie przepisów prawa wewnętrznego i zewnętrznego, w tym dotyczących ochrony danych osobowych, praw autorskich oraz księgowych i podatkowych m.in. w zakresie VAT, JPK, a ponadto *study tours* oraz giełd dla pracowników BORT, w celu wymiany doświadczeń, nawiązania dobrej współpracy, tworzenia wspólnych produktów.	RKO województwa mazowieckiego	ZG	W ramach realizacji uchwały Zjazdu w sprawie głównych celów działalności w XIX kadencji. Realizacja takich szkoleń jest przewidziana od drugiej połowy 2018 roku.

34	Rozszerzyć programy szkoleń kadry PTTK o zapisy dotyczące działalności odpłatnej (wynikające z ustawy o pożytku publicznym i wolontariacie), ochrony danych osobowych oraz praw własności intelektualnej.	RKO województwa mazowieckiego	ZG	W ramach realizacji uchwały Zjazdu w sprawie głównych celów działalności w XIX kadencji. Realizacja takich szkoleń jest przewidziana od drugiej połowy 2018 roku.
35	Podjąć starania zmierzające do nadania uprawnieniom kadry PTTK statusu uprawnień „zawodowych”.	RKO województwa mazowieckiego	ZG	W obowiązujących regulacjach nie ma możliwości uzyskania wpisania na listę zawodów innych poza pilotami, przewodnikami i instruktorami. Do rozważenia zmiana nazewnictwa uzyskiwanych kwalifikacji, tak by było ono zgodne z Klasyfikacją zawodów.
36	Wprowadzić w Statucie PTTK zapisy dotyczące odpłatnej i nieodpłatnej działalności statutowej, wynikające z prawa o stowarzyszeniach i ustawy o pożytku publicznym i wolontariacie.	RKO województwa mazowieckiego	ZG	Zapis wprowadzono do Statutu PTTK (art. 7, ust. 6).
37	Zwiększyć pozycje budżetu PTTK przeznaczone dla oddziałów PTTK na organizację imprez turystyczno-krajoznawczych (z naciskiem na organizację imprez dla dzieci i młodzieży oraz osób starszych), z jednoczesnym uproszczeniem procedury przekazywania i rozliczania tych środków.	RKO województwa mazowieckiego	ZG, SG	Do rozważenia przez ZG w ramach prac nad uchwałami budżetowymi w kolejnych latach, w miarę możliwości finansowych Towarzystwa.
38	Opracować i wprowadzić standardy dotyczący przejrzystości działań Towarzystwa.	RKO województwa		Wniosek nie zawiera konkretów.

39	Wybrane na XIX Walnym Zjeździe PTTK Władze Naczelne powinny, jako jeden z najważniejszych priorytetów, przyjąć działania zmierzające do zakończenia prac nad nową stroną internetową PTTK, jak również opracować i wdrożyć nowe zasady komunikacji, zarówno wewnątrz, jak i na zewnątrz Towarzystwa. Strona musi zawierać ogólnodostępny, na bieżąco aktualizowany kalendarz imprez PTTK, z możliwością zamieszczania swoich imprez przez oddziały PTTK.	RKO województwa mazowieckiego	SG	Prace nad uruchomieniem nowej strony internetowej są w toku.
40	Opracować strategię promocji PTTK w mediach społecznościowych.	RKO województwa mazowieckiego	ZG	Wniosek do realizacji w ramach szerszych prac nad promocją PTTK.
41	Opracować i na bieżąco aktualizować wytyczne, dotyczące regulaminów imprez turystyczno-krajoznawczych.	RKO województwa mazowieckiego		Nie sprecyzowano, o jakie wytyczne chodzi.
42	Opracować nowy wzór legitymacji członka PTTK, umożliwiający zachowanie numeru legitymacji przy jej wymianie (np. przy wydawaniu duplikatu).	RKO województwa mazowieckiego	SG	Uwzględnić w stosownym zarządzeniu SG.

43	Uruchomić elektroniczną ewidencję członków PTTK (opracować zasady ewidencji opłaconych składek).	RKO województwa mazowieckiego	SG	Prace nad elektroniczną ewidencją członków PTTK zostaną podjęte wraz z przygotowaniem nowych legitymacji po uporządkowaniu spraw obsługi informatycznej ZG PTTK w 2018 roku.
44	Konsultować projekty ważnych uchwał ZG PTTK i Prezydium ZG PTTK (jak np. uchwała w sprawie zasad dystrybucji książeczek i odznak turystyki kwalifikowanej i krajoznawczych) z komisjami statutowymi i oddziałami PTTK.	RKO województwa mazowieckiego		Wszystkie uchwały podejmowane przez władze PTTK są „ważne”. Konsultowanie każdej z nich nie jest realne.
45	Włączyć się do dyskusji w ramach Ogólnopolskiej Federacji Organizacji Pozarządowych w celu wypracowania wspólnego stanowiska w sprawie postulatów wobec władz państwowych dotyczących sytuacji prawnej stowarzyszeń.	RKO województwa mazowieckiego		W pracach OFOP czynnie uczestniczy przedstawiciel PTTK.
46	Podjąć zadania zmierzające do zapewnienia stałej współpracy ze specjalistycznymi placówkami muzealnymi (np. Muzeum Sportu i Turystyki w Warszawie), w których możliwe byłoby stworzenie kolekcji związanej z dorobkiem PTTK, przekazywanie zbiorów lub pamiątek (np. w formie depozytu muzealnego), a także ich profesjonalne porządkowanie, katalogowanie i dokumentowanie.	RKO województwa mazowieckiego		Współpraca z Muzeum Sportu i Turystyki ma miejsce, jednak ze względu na szczupłość pomieszczeń stała ekspozycja nie jest możliwa.

47	Opracować materiały edukacyjno-informacyjne, przeznaczone dla różnych grup wiekowych dzieci i młodzieży, popularyzujące PTTK i przynależność do Towarzystwa.	RKO województwa mazowieckiego	ZG	Do rozważenia w ramach realizacji uchwały w sprawie promocji PTTK.
48	Wprowadzić sprofilowane pod względem wieku tzw. pakiety startowe (dla dzieci, młodzieży, dorosłych) zachęcające do wstąpienia w szeregi Towarzystwa, zawierające materiały ze znakiem PTTK, drobne gadżety, akcesoria turystyczne.	RKO województwa mazowieckiego	ZG	Do rozważenia w ramach realizacji uchwały w sprawie promocji PTTK.
49	Podjąć prace dla uporządkowania, skatalogowania i stworzenia opisów zawartości materiałów w archiwum PTTK. Ich obecny stan jest niezadowalający i pozostawienie ich w takiej formie grozi utratą ważnych materiałów obrazujących dorobek poprzednich pokoleń PTTK. Zapewnić niezbędne finansowanie tych prac i zatrudnić zawodowego archiwistę.	RKO województwa mazowieckiego	SG	Wniosek zbieżny z uchwałą Zjazdu w sprawie zapewnienia właściwej opieki nad zasobem archiwalnym PTTK. Kwestia zatrudnienia zawodowego archiwisty będzie uzależniona od środków finansowych w budżecie PTTK.
50	Usprawnić komunikację pomiędzy Władzami Naczelnymi PTTK a oddziałami i członkami PTTK.	RKO województwa mazowieckiego	SG	Wniosek do realizacji w ramach prac nad usprawnieniem działalności biura ZG PTTK. Warunkiem poprawienia komunikacji z członkami jest także usprawnienie działania struktur terenowych (tam, gdzie sytuacja jest niezadowalająca).

51	Opracować i zamieścić w każdym obiekcie PTTK kompleksową informację o Towarzystwie, w zunifikowanej formie.	RKO województwa mazowieckiego	ZG	Do rozważenia w ramach realizacji uchwały w sprawie promocji PTTK.
52	Opracować i wdrożyć Księgę Identyfikacji Wizualnej Znaku PTTK oraz docelowo Księgę Wizualizacji PTTK.	RKO województwa mazowieckiego	ZG	W ramach realizacji uchwały w sprawie promocji PTTK.
53	Przeanalizować możliwość nadania osobowości prawnej dla kół i klubów studenckich.	RKO województwa mazowieckiego		Zgodnie z ustawą prawo o stowarzyszeniach osobowość prawną mogą uzyskać terenowe jednostki organizacyjne – w naszym przypadku oddziały, nie ma możliwości nadawania osobowości ich jednostkom organizacyjnym.
54	Rozważyć ponowne wstąpienie do NFI. Utrzymać kontakt na linii YNFI – PTTK.	RKO województwa mazowieckiego		Podjętą w poprzedniej kadencji decyzję o wystąpieniu z NFI poprzedziła analiza dotychczasowej współpracy z NFI. Zarząd Główny uznał, że nie ma uzasadnienia dla pozostawania PTTK w NFI, biorąc pod uwagę znaczące obciążenia z tytułu konieczności opłacenia składki.

55	Włączyć PTTK w działania zmierzające do utrzymania Muzeum Tadeusza Kościuszki w Rapperswilu.	RKO województwa mazowieckiego		PTTK nie ma możliwości wsparcia takich działań.
56	W związku z konsekwencjami wydarzeń, jakie miały miejsce w ostatnich latach, a które zagroziły istnieniu Towarzystwa, będącymi następstwem przegranych spraw sądowych związanych z nieruchomością „Pałac Mielżyńskich" w Poznaniu, wnioskuje się do Władz Naczelnych PTTK o przedstawienie przed XIX Walnym Zjazdem PTTK pełnej i wyczerpującej informacji na temat przyczyn, przebiegu i skutków tych wydarzeń.	RKO województwa mazowieckiego		Wniosek zrealizowany przed XIX WZ.
57	Organizacja szkoleń dla władz oddziałów (przepisy prawa wewnętrzne i zewnętrzne, w tym ochrona danych osobowych, ochrona praw autorskich itp.), a także dla księgowych m.in. w zakresie VAT, Jednolity Plik Kontrolny.	RKO województwa podkarpackiego		W ramach realizacji uchwały Zjazdu w sprawie głównych celów działalności w XIX kadencji. Realizacja takich szkoleń jest przewidziana od drugiej połowy 2018 roku.
58	Organizacja szkoleń, *study tour* oraz giełd dla pracowników BORT w celu wymiany doświadczeń, nawiązania dobrej współpracy, tworzenia wspólnych produktów turystycznych.	RKO województwa podkarpackiego		W ramach realizacji uchwały Zjazdu w sprawie głównych celów działalności w XIX kadencji.

59	Zwiększenie budżetu ZG PTTK w zakresie dotacji dla oddziałów na organizację imprez turystyczno-krajoznawczych (z naciskiem na organizację imprez dla dzieci, młodzieży i osób starszych).	RKO województwa podkarpackiego		Do rozważenia przez ZG w ramach prac nad uchwałami budżetowymi w kolejnych latach, w miarę możliwości finansowych Towarzystwa.
60	Opracować nową legitymację członka PTTK.	RKO województwa podkarpackiego	SG	Uwaga do wykorzystania w pracach nad nowym wzorem legitymacji PTTK.
61	Wprowadzić (opracować) centralną, elektroniczną ewidencję członków zwyczajnych PTTK.	RKO województwa podkarpackiego	SG	Prace nad elektroniczną ewidencją członków PTTK zostaną podjęte wraz z przygotowaniem nowych legitymacji po uporządkowaniu spraw obsługi informatycznej ZG PTTK w 2018 roku.

62	Poczynienie starań w kierunku zmiany Rozporządzenia Rady Ministrów do ustawy „O usługach turystycznych” w sprawie zapisów dotyczących obszaru uprawnień przewodnika górskiego beskidzkiego. W obecnym rozporządzeniu jest mowa o obszarze całych Beskidów jako obszaru uprawnień dla przewodnika beskidzkiego. Ten zapis nie sprzyja w prowadzeniu i organizacji kursów przewodnickich, a przede wszystkim w pozyskiwaniu dla oddziałów PTTK nowych przewodników, którzy w tych oddziałach w głównej mierze stanowią główną kadrę programową. Uważamy, że najlepszym wyjściem jest powrót w tej sprawie do poprzedniego obszaru uprawnień.	RKO województwa podkarpackiego		Stosowny wniosek został do MSiT złożony, rozporządzenie nie zostało jeszcze znowelizowane.
63	Należy podjąć działania mające na celu uproszczenie struktur organizacyjnych PTTK, w szczególności poprzez usunięcie ze Statutu PTTK i innych dokumentów wewnątrz organizacyjnych, zbędnych jednostek i funkcji oraz łączenie jednostek organizacyjnych w większe i wydajniejsze struktury.	RKO województwa podlaskiego		Brak wskazania, o jakie uproszczenia, jednostki i zbędne funkcje chodzi.

64	Należy wzmocnić organizacyjnie i kadrowo pion Biura ZG PTTK, obsługujący oddziały PTTK, w celu zapewnienia stałego dostępu do informacji, konsultacji i szkoleń dotyczących wszelkich aspektów działalności programowej i gospodarczej Towarzystwa.	RKO województwa podlaskiego	SG	Do rozważenia w toku prac nad reorganizacją Biura ZG PTTK.
65	Należy zapewnić – w uzasadnionych ekonomicznie przypadkach – należytą ochroną mienia zarządzanego przez oddziały PTTK przed wyzbyciem się go poza Towarzystwo. W szczególności poprzez wykup przez PTTK lub spółki PTTK albo wnoszenie aportem przez Oddziały do spółek PTTK.	RKO województwa podlaskiego	ZG	W ramach realizacji uchwały Zjazdu w sprawie działalności prawno-gospodarczej PTTK. Wniosek uzasadniony, realizacja jednak uzależniona jest od możliwości finansowych PTTK, musi też uwzględniać interesy Oddziałów.
66	Należy niezwłocznie uruchomić unowocześnioną stronę internetową PTTK.	RKO województwa podlaskiego	SG	Wniosek w trakcie realizacji – prace nad nową stroną internetową są prowadzone.
67	Zarządzane przez oddziały PTTK muzea, ośrodki historii turystyki górskiej, biblioteki, regionalne pracownie krajoznawcze i inne placówki krzewiące krajoznawstwo powinny zostać uznane za dobro wspólne całego Towarzystwa, a co za tym idzie, odpowiednio wspierane organizacyjnie i finansowo przez Zarząd Główny PTTK.	RKO województwa podlaskiego	ZG	Corocznie w budżecie Towarzystwa przeznaczane są środki na wspieranie działalności tych jednostek. Ich wielkość uzależniona jest od kondycji finansowej PTTK. Poszczególne jednostki powinny starać się o finansowanie zewnętrzne, wykorzystując środki PTTK jako wkład własny.

68	Należy zunifikować warunki uzyskiwania uprawnień członka kadry programowej PTTK w poszczególnych dziedzinach turystyki i krajoznawstwa oraz programy szkoleń kandydatów na członków kadry programowej.	RKO województwa podlaskiego	ZG	Do rozważenia w toku prac nad nowelizacją systemu szkolenia PTTK.
69	Władze naczelne PTTK powinny prowadzić rzetelną politykę informacyjną, dotyczącą Towarzystwa, uwzględniającą zarówno sukcesy, jak i problemy – nie tylko w zakresie działalności programowej, ale również gospodarczej i finansowej.	RKO województwa podlaskiego	ZG	Wniosek do realizacji w ramach prac nad promocją PTTK.
70	RKO występuje do ZG PTTK w sprawie pozyskania środków finansowych z budżetu państwa na wznowienie regionalnego wydawnictwa „Jantarowe Szlaki”.	RKO województwa pomorskiego		ZG nie ma możliwości występowania o środki na takie cele. Wnioskodawcą może być właściciel tytułu prasowego.
71	RKO popiera wniosek, złożony do ZG PTTK, o wystąpienie z petycją o utworzenie Funduszu Rozwoju Turystyki Społecznej.	RKO województwa pomorskiego	ZG	Petycja została złożona, działania na rzecz utworzenia Funduszu prowadzone są w Sejmie.
72	RKO wnosi o wystąpienie ZG PTTK do Ministerstwa Sportu i Turystyki w sprawie uregulowania kwestii szlaków turystycznych jako zadania publicznego.	RKO województwa pomorskiego	ZG	Znakowanie szlaków jest traktowane jako zadanie publiczne. ZG PTTK co roku występuje do MSiT m.in. o środki na utrzymanie szlaków w ramach konkursów na zadania publiczne. Do MSiT w roku 2017 został również złożony projekt ustawy o szlakach turystycznych.

73	RKO wnosi o wystąpienie do właściwych ministerstw w sprawie zniesienia opłat za bilety wstępu dla przewodników wycieczek i opiekunów grup szkolnych.	RKO województwa pomorskiego		Wniosek niemożliwy do realizacji. Nie wskazano, o jakie bilety wstępu (i ministerstwa) chodzi.
74	RKO obliguje ZG PTTK do podjęcia interwencji w sprawie siedziby Regionalnego Oddziału PTTK w Słupsku, a także u prezydenta Słupska.	RKO województwa pomorskiego		RKO nie ma możliwości obligowania władz naczelnych do podejmowania określonych działań. W tej sprawie udzielono oddziałowi pomocy prawnej, proponując podjęcie odpowiednich działań. 28 marca 2018 roku Rada Miejska podjęła uchwałę o przekazaniu nieruchomości w wieczyste użytkowanie oddziałowi.
75	RKO zwraca się do ZG PTTK o przeprowadzenie dla skarbników i służb finansowo-księgowych oddziałów szkolenia z zakresu rachunkowości, podatków, sprawozdawczości i innych spraw związanych z gospodarowaniem majątkiem PTTK – przynajmniej raz w roku.	RKO województwa pomorskiego	SG	W ramach realizacji uchwały Zjazdu w sprawie głównych celów działalności w XIX kadencji.
76	Zwiększyć reprezentację kół i klubów oddziałów na zjazdach poprzez zmianę klucza wyborczego, polegającą na zwiększeniu, a przynajmniej powrocie do uregulowań z poprzedniej ordynacji wyborczej przed XVIII Walnym Zjazdem PTTK.	RKO województwa śląskiego		Przed XVIII Walnym Zjazdem PTTK obowiązywał taki sam klucz wyborczy Kwestia reprezentacji kół i klubów na Zjazdach do rozważenia podczas prac nad nową ordynacją wyborczą, przed kolejną kampanią sprawozdawczo-wyborczą.

77	Wprowadzić do Statutu PTTK, a dalej do Ordynacji Wyborczej, uregulowań, umożliwiających nadanie statusu delegata na Zjazd Oddziału nauczycielom będącym opiekunami SKKT PTTK.	RKO województwa śląskiego		Nie ma możliwości uprzywilejowania danej grupy osób, gdyż jest to sprzeczne z zasadą powszechności, równości i proporcjonalności.
78	Wprowadzić do Ordynacji Wyborczej uregulowania umożliwiającego tajne głosowanie przez delegatów niewidomych i niedowidzących.	RKO województwa śląskiego		Ordynacja tego nie uniemożliwia.
79	Należy przeprowadzić audyt działalności poszczególnych Komisji Zarządu Głównego PTTK pod kątem założeń programowych, a w szczególności uprościć zasady weryfikowania i przyznawania odznak turystyki kwalifikowanej.	RKO województwa warmińsko-mazurskiego	ZG	Do rozważenia w miarę możliwości finansowych ZG PTTK.
80	Należy zapewnić restytucję majątku trwałego PTTK oraz zrealizować inwestycje podnoszące standard obiektów PTTK w województwie warmińsko-mazurskim, co zapobiegnie perspektywie wypadnięcia z rynku usług, ze względu na nieakceptowalną współcześnie jakość usług w obiektach.	RKO województwa warmińsko-mazurskiego		W ramach realizacji uchwały Zjazdu w sprawie działalności prawno-gospodarczej PTTK.

81	W związku z przypadającą w roku 2023 rocznicą urodzin Mikołaja Kopernika RKO proponuje nazwanie roku 2023 „Rokiem Mikołaja Kopernika” w naszym Towarzystwie oraz wystąpienie do Sejmu RP o ogłoszenie roku 2023 „Rokiem Mikołaja Kopernika” w naszym kraju.	RKO województwa warmińsko-mazurskiego	ZG	Do rozważenia i ewentualnego podjęcia działań w 2021–2022.
82	Wnioski z dyskusji w trakcie RKO w zakresie planowanych przez ZG PTTK zmian struktury organizacyjnej PTTK należy przedstawić delegatom i uczestnikom XIX Walnego Zjazdu PTTK. RKO opowiada się za federacyjną strukturą Towarzystwa (związkiem osób prawnych).	RKO województwa warmińsko-mazurskiego	delegaci na Zjazd wybrani na RKO województwa warmińsko-mazurskiego	Koncepcja federacyjnej struktury PTTK nie została przyjęta w trakcie prac nad nowelizacją Statutu, obecnie nie planuje się zmian struktury organizacyjnej.
83	Wniosek do Zarządów Oddziałów PTTK w Wielkopolsce o delegowanie swoich członków na Krajowe Konferencje Aktywu.	RKO województwa wielkopolskiego	jednostka regionalna	Do ustalenia w regionie.
84	Wniosek do zarządu WKO o coroczne wytypowanie 1–2 osób do Marszałka Województwa Wielkopolskiego i przyznanie najbardziej zasłużonym członkom PTTK Odznaki Honorowej „Za Zasługi dla Województwa Wielkopolskiego”.	RKO województwa wielkopolskiego	jednostka regionalna	Do ustalenia w regionie.

85	Wniosek o zorganizowanie w Poznaniu zebrań sprawozdawczo-wyborczych poszczególnych komisji działających przy WKO. Na zebraniu będą wybierani delegaci przez poszczególne oddziały i kluby tematyczne.	RKO województwa wielkopolskiego	jednostka regionalna	Do ustalenia w regionie.
86	Wniosek o obniżenie składek dla młodzieży (od 15 do 18 lat) z SKKT do wysokości 1 zł lub 2 zł rocznie.	RKO województwa wielkopolskiego	ZG	Wniosek niemożliwy do realizacji m.in. ze względu na obejmowanie członków PTTK ubezpieczeniem NNW.
87	Wniosek o rezygnację ze zwykłej legitymacji PTTK i wprowadzenie legitymacji młodzieżowej (do lat 15 lub 18), bez zdjęcia – tylko z numerem legitymacji PTTK i numerem PESEL; bez konieczności zakupu znaczka – tylko z rocznym stempelkiem oddziału.	RKO województwa wielkopolskiego	SG	Uwaga do wykorzystania w pracach nad nowym wzorem legitymacji PTTK.
88	Wniosek do ZG PTTK o negocjacje z dyrekcjami Parków Narodowych w sprawie ulg na bilety wstępu dla członków PTTK.	RKO województwa wielkopolskiego	SG	Wniosek niemożliwy do realizacji – kwestie ulg na bilety wstępu do parków narodowych reguluje ustawa o ochronie przyrody. Uprzywilejowanie w ustawie członków PTTK jest nierealne.
89	Wniosek o bardziej aktywną działalność *public relations* w środkach masowego przekazu.	RKO województwa wielkopolskiego	ZG	Do rozważenia w ramach działań na rzecz promocji PTTK – w miarę możliwości finansowych Towarzystwa.

90	Wniosek o ponowienie próby nawiązania rozmów i współpracy WKO PTTK z Kuratorium Oświaty w Poznaniu w sprawie rozwoju krajoznawstwa i turystyki w przedszkolach i szkołach województwa wielkopolskiego w celu reaktywowania Szkolnych Kół Krajoznawczo-Turystycznych.	RKO województwa wielkopolskiego	jednostka regionalna	Do ustalenia w regionie.
91	Wniosek o zmianę i przeredagowanie zapisu paragrafu 5 pkt 4 Regulaminu WKO PTTK – wprowadzenie możliwości głosowania jawnego przez delegatów za udzieleniem absolutorium ustępującemu zarządowi WKO PTTK, jeśli jednogłośnie Zjazd WKO PTTK podejmie taką decyzję.	RKO województwa wielkopolskiego	jednostka regionalna	Do ustalenia w regionie.
92	Wniosek do ZG PTTK dotyczący wyboru do władz wszystkich szczebli PTTK. Uprawnionymi do wyboru do władz powinni być tylko delegaci poszczególnych szczebli.	RKO województwa wielkopolskiego		Wniosek niemożliwy do realizacji jako ograniczający prawa wyborcze członków PTTK określone w art. 13 ust. 1 pkt 5 Statutu PTTK – brak możliwości realizacji.
93	Wniosek o zwrócenie uwagi organizatorom wycieczek w oddziałach na problematykę ekologii i ochrony środowiska, a także zdobywania odznak turystycznych, szczególnie wśród dzieci i młodzieży.	RKO województwa wielkopolskiego	jednostka regionalna	Do ustalenia w regionie.

94	Wniosek do WKO o kontynuację w nadchodzącej kadencji organizacji corocznych, szkoleniowych spotkań przedstawicieli oddziałów PTTK, których głównym celem będzie integracja środowiska.	RKO województwa wielkopolskiego	jednostka regionalna	Do ustalenia w regionie.
95	Wniosek o organizację na zlotach, a nie w Poznaniu, wyborów komisji działających przy WKO PTTK.	RKO województwa wielkopolskiego	jednostka regionalna	Do ustalenia w regionie.
96	Wniosek do ZG PTTK, aby jego komisje specjalistyczne były inicjatorami organizowania szkoleń na nowych przodowników turystyki kwalifikowanej pieszej, górskiej, kolarskiej, motorowej, kajakowej itp. Przeprowadzenie takich szkoleń może być zlecane oddziałom PTTK.	RKO województwa wielkopolskiego	SG	Poszczególne komisje inicjują takie działania. Pożądana jest szersza informacja o dostępnych szkoleniach.
97	Wniosek do WKO PTTK o wspieranie działalności krajoznawczej oddziałów i kół PTTK i zachęcanie do zdobywania odznak krajoznawczych, pomoc w wyłanianiu nowych krajoznawców oraz ułatwianie im opracowywania i publikacji materiałów o regionie.	RKO województwa wielkopolskiego	jednostka regionalna	Do ustalenia w regionie.

Tabela 1

Oddziały PTTK

Lp.	Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Wskaźnik 2016 = 100 %
1	terenowe: (regionalne, miejskie, miejsko-gminne, gminne, dzielnicowe, osiedlowe)	236	234	234	232	233	233	98,7%
2	w zakładach pracy	24	24	24	22	22	20	83,3%
3	akademickie	12	12	12	12	11	11	91,7%
4	wojskowe	15	15	15	14	14	14	93,3%
5	inne środowiska:	13	13	13	13	12	12	92,3%
	w tym:							
	harcerskie	1	1	1	1	1	1	
	szkolne	2	2	2	2	2	2	
	przewodnickie	5	5	5	5	4	4	
	nauczycielskie	1	1	1	1	1	1	
	środowiskowe	0	0	0	0	0	0	
	żeglarskie	3	3	3	3	3	3	
	wodne	1	1	1	1	1	1	
	Ogółem:	**300**	**298**	**298**	**293**	**292**	**290**	**96,7%**

W latach 2017–2021 15 oddziałów PTTK zostało skreślonych z ewidencji oddziałów PTTK prowadzonej przez ZG PTTK na skutek zaniechania działalności:

1. PTTK Oddział „Puławski” w Puławach.
2. Białostocki Oddział PTTK w Białymstoku.
3. Oddział PTTK w Ozorkowie.
4. Oddział PTTK „Siemianowice” w Siemianowicach.
5. Oddział Wojskowy PTTK przy Klubie Wojskowym 1 Batalionu Zmechanizowanego w Chełmie.
6. PTTK Oddział w Żaganiu.
7. PTTK Oddział Zakładowy przy Stoczni Szczecińskiej.
8. Oddział PTTK w Garwolinie.
9. Oddział Zakładowy PTTK „WSK PZL – Kalisz” S.A. w Kaliszu.
10. Oddział PTTK Ochota im. W. Żuławskiego w Warszawie.
11. Oddział Akademicki PTTK w Rzeszowie.
12. Regionalny Oddział Przewodników PTTK w Gdańsku.
13. Oddział Kolejowy PTTK w Gliwicach.
14. Oddział Zakładowy PTTK przy Stoczni Gdynia S.A.
15. PTTK Oddział im. Mieczysława Radwana w Ostrowcu Świętokrzyskim.

W latach 2017–2021 powstało pięć nowych oddziałów:

1. Oddział PTTK TRYTON w Nysie.
2. Oddział PTTK im. Zbigniewa Czapnika w Kluczach.
3. PTTK Oddział w Kościerzynie.
4. Oddział PTTK w Poraju.
5. Nowohucki Oddział PTTK w Krakowie.

Tabela 2

Koła i kluby PTTK

według wybranych środowisk działania oraz liczby zrzeszonych w nich członków

Lp.	Wyszczególnienie (środowisko)	Koła i kluby							Członkowie						
		2016	2017	2018	2019	2020	2021	wskaźnik 2016 = 100%	2016	2017	2018	2019	2020	2021	wskaźnik 2016 = 100%
1	szkoły	624	611	578	540	469	415	66,5%	12 056	11 873	11 365	11 047	7858	6694	55,5%
2	zakłady pracy	154	139	130	131	109	101	65,6%	5468	5121	5220	5538	4002	3468	63,4%
3	terenowe	586	580	601	576	589	542	92,5%	24 612	24 963	25 861	25 840	23 653	22 380	90,9%
4	osiedlowe	34	32	32	30	24	26	76,5%	1046	1031	1081	1099	941	677	64,7%
5	akademickie	46	35	28	22	34	44	95,7%	1244	1098	865	747	798	1047	84,2%
6	Wojsko Polskie	97	97	101	90	88	79	81,4%	3558	3600	3707	3470	3161	2898	81,5%
7	emeryci, renciści, inwalidzi	45	47	45	51	43	37	82,2%	1879	1988	2117	2948	1999	1258	67,0%
8	inne	357	348	344	329	307	327	91,6%	11 890	12 027	11 635	10 734	8870	9242	77,7%
	Razem:	**1943**	**1889**	**1859**	**1769**	**1663**	**1571**	**80,9%**	**61 753**	**61 701**	**61 851**	**61 423**	**51 282**	**47 664**	**77,2%**
9	Członkowie w oddziałach bez kół, klubów								4884	5994	5717	6433	5386	5636	115,4%
	Ogółem:	**1943**	**1889**	**1859**	**1769**	**1663**	**1571**	**80,9%**	**66 637**	**67 695**	**67 568**	**67 856**	**56 668**	**53 300**	**80,0%**

Tabela 3

Kluby turystyczno-krajoznawcze PTTK
oraz liczba zrzeszonych w nich członków

Lp.	Wyszczególnienie	Kluby							Członkowie													
		2016	2017	2018	2019	2020	2021	wskaźnik 2016 = 100%	2016 ogółem	2017 ogółem	2018 ogółem	2019 ogółem	2020 ogółem	2021 ogółem	wskaźnik 2016 = 100%	2016 z zapł. skład. członk. PTTK	2017 z zapł. skład. członk. PTTK	2018 z zapł. skład. członk. PTTK	2019 z zapł. skład. członk. PTTK	2020 z zapł. skład. członk. PTTK	2021 z zapł. skład. członk. PTTK	wskaźnik 2016 = 100%
1	górskie	90	86	87	83	86	84	93,3%	4058	3890	4057	3742	3330	3062	75,5%	3361	3171	3520	3351	2875	2702	80,4%
2	jeździeckie	6	7	7	5	9	7	116,7%	102	113	132	119	179	121	118,6%	100	113	132	119	179	121	121,0%
3	jeździeckie	3	5	5	3	2	2	66,7%	45	105	93	63	44	66	146,7%	45	105	93	63	44	66	146,7%
4	kajakowe	39	37	39	36	35	32	82,1%	1063	960	1067	958	932	859	80,8%	818	692	700	798	784	705	86,2%
5	kolarskie	96	91	95	89	86	83	86,5%	2781	2775	2824	2703	2595	2405	86,5%	2228	2273	2380	2317	2214	1986	89,1%
6	motorowe	42	36	36	33	31	29	69,0%	987	865	790	721	657	676	68,5%	780	711	691	643	589	590	75,6%
7	narciarskie	12	11	11	10	11	10	83,3%	415	362	343	325	293	289	69,6%	311	254	232	217	224	228	73,3%
8	piesze	74	71	72	76	74	75	101,4%	2652	3801	2640	3268	2460	2452	92,5%	2357	2452	2471	2872	2220	2106	89,4%
9	żeglarskie	35	34	31	30	29	28	80,0%	1313	1410	1245	1196	1002	987	75,2%	1097	1003	911	899	861	759	69,2%
10	podwodne	21	20	18	16	14	14	66,7%	445	364	249	265	224	166	37,3%	390	340	221	237	170	140	35,9%
11	InO	16	17	15	16	18	14	87,5%	376	430	384	447	384	306	81,4%	221	253	193	271	230	144	65,2%
12	krajoznawcze	30	27	26	23	25	18	60,0%	1367	1245	1390	1094	1174	870	63,6%	990	856	964	744	867	619	62,5%
13	fotograficzne	6	10	10	12	11	10	166,7%	152	219	162	220	215	227	149,3%	96	181	146	186	197	192	200,0%
14	przyrodnicze	7	7	7	8	7	7	100,0%	248	244	168	288	175	165	66,5%	137	119	136	182	123	122	89,1%
15	młodzieżowe	77	104	81	68	66	41	53,2%	2524	3066	2852	2437	2526	2001	79,3%	1090	1625	948	863	892	616	56,5%
16	speleologii	6	7	6	5	3	3	50,0%	114	176	151	114	73	79	69,3%	77	126	118	104	73	79	102,6%
17	inne	95	104	101	109	73	81	85,3%	3679	3984	4077	4218	2463	2364	64,3%	3138	3359	3356	3519	2419	2290	73,0%
18	wielodyscyplinowe	28	28	24	23	40	35	125,0%	1078	1154	1072	809	1330	1046	97,0%	1047	1069	1006	767	742	700	66,9%
19	przewodnickie	56	55	56	59	69	67	119,6%	2055	1685	2030	2133	2438	1970	95,9%	1132	1013	1088	1383	1627	1321	116,7%
	Ogółem:	**739**	**757**	**727**	**704**	**689**	**640**	**86,6%**	**25 454**	**26 848**	**25 726**	**25 120**	**22 494**	**20 111**	**79,0%**	**19 415**	**19 715**	**19 306**	**19 535**	**17 330**	**15 486**	**79,8%**

Tabela 4

Komisje społeczne PTTK

Lp.	Komisje w Oddziałach	2016	2017	2018	2019	2020	2021	wskaźnik (2016 = 100%)
1	Górska	119	114	115	114	112	114	95,8%
2	Jeździecka nizinna	0	0	2	2	1	2	-
3	Jeździecka górska	2	3	3	3	3	3	150,0%
4	Kajakowa	31	28	27	25	27	26	83,9%
5	Kolarska	96	94	94	93	88	91	94,8%
6	Motorowa	25	21	19	21	21	20	80,0%
7	Narciarska	23	22	19	20	21	23	100,0%
8	Piesza	129	131	130	123	120	121	93,8%
9	Żeglarska	13	12	12	12	11	11	84,6%
10	Podwodna	3	2	2	2	1	1	33,3%
11	Imprez na Orientację	20	20	20	20	20	23	115,0%
12	Krajoznawcza	107	107	106	105	104	104	97,2%
13	Fotografii Krajoznawczej	15	16	14	15	14	14	93,3%
14	Ochrony Przyrody	82	82	80	72	72	74	90,2%
15	Opieki nad Zabytkami	38	37	37	35	27	29	76,3%
16	Przewodnicka	41	41	40	35	35	37	90,2%
17	Rada Programowa ds.. Młodzieży Szkolnej	53	52	50	44	44	42	79,2%
18	Akademicka	0	0	0	0	0	1	-
19	Środowiskowa	1	1	2	3	2	2	200,0%
20	Rada ds. Turystyki Osób Niepełnosprawnych	8	8	8	8	8	8	100,0%
21	Historii i Tradycji	21	20	23	22	21	22	104,8%
22	inne	36	34	35	32	37	31	86,1%
23	wielodyscyplinowe	7	7	7	4	6	7	100,0%
24	Kapituła Odznaczeń	54	53	56	57	55	55	101,9%
	Razem:	**924**	**905**	**901**	**867**	**850**	**861**	**93,2%**
25	Komisje ZG PTTK	24	24	24	24	24	24	100,0%
	Ogółem:	**948**	**929**	**925**	**891**	**874**	**885**	**93,4%**

Tabela 5

Kadra programowa PTTK i jej uprawnienia

A.

Lp.	Osoby fizyczne	2016	2017	2018	2019	2020	2021	wskaźnik (2016 = 100%)
1	ogółem	12 263	11 890	11 818	11 479	11 318	10 227	83,4%
	w tym:							
	przodownicy i instruktorzy	6556	6295	6393	6080	5980	5710	87,1%
	przewodnicy	6658	6346	6391	6378	6094	5608	84,2%
	piloci wycieczek	2484	2124	2086	1915	1654	1538	61,9%

B.

Lp.	Rodzaj uprawnień	2016	2017	2018	2019	2020	2021	wskaźnik (2016 = 100%)
1	przodownicy i instruktorzy	9216	9336	9491	9009	8678	8490	92,1%
	w tym:							
	przodownicy turystyki górskiej	2227	2277	2189	2148	2014	1979	88,9%
	przodownicy turystyki jeździeckiej pizinnej	30	34	44	37	36	38	126,7%
	przodownicy turystyki jeździeckiej górskiej	71	75	74	67	58	45	63,4%
	przodownicy turystyki kajakowej	326	330	316	306	299	262	80,4%
	przodownicy turystyki kolarskiej	1147	1145	1365	1160	1125	1143	99,7%
	przodownicy turystyki motorowej	323	297	294	280	268	250	77,4%
	przodownicy turystyki narciarskiej	169	156	155	167	154	151	89,3%
	przodownicy turystyki pieszej	1813	1860	1851	1792	1811	1746	96,3%
	przodownicy imprez na orientację	260	259	259	259	243	232	89,2%
	oraz							
	instruktorzy turystyki żeglarskiej	178	136	135	140	122	111	62,4%
	instruktorzy narciarstwa	67	74	76	67	70	68	101,5%
	instruktorzy nurkowania swobodnego	64	53	53	47	37	36	56,3%
	instruktorzy krajoznawstwa	1135	1170	1246	1146	1095	1128	99,4%
	instruktorzy fotografii krajoznawczej	95	102	89	92	94	87	91,6%
	instruktorzy ochrony przyrody	506	518	493	495	481	460	90,9%
	instruktorzy ochrony zabytków	72	75	68	72	68	61	84,7%
	instruktorzy przewodnictwa	733	775	784	734	703	693	94,5%
2	opiekunowie przyrody	376	278	255	240	216	246	65,4%
3	społeczni opiekunowie zabytków PTTK	313	321	303	289	309	284	90,7%
	społeczni opiekunowie zabytków	218	185	176	163	173	157	72,0%
4	organizatorzy turystyki	2809	2798	2753	2359	2345	2177	77,5%
5	organizatorzy InO	274	262	257	283	192	200	73,0%
6	znakarze	1139	1114	1140	1062	1070	1065	93,5%
7	opiekunowie SKKT	1030	973	966	945	804	727	70,6%
8	przewodnicy	7727	7865	7139	7040	6826	6386	82,6%
9	piloci wycieczek	-	-	2266	2229	2153	2036	-
	Ogółem kadra programowa PTTK:	**23 102**	**23 132**	**24 746**	**23 619**	**22 766**	**21 768**	**94,2%**

Tabela 6

Liczba kursów szkoleniowych i ich absolwentów
według rodzajów

Lp.	Rodzaj kadry	2016		2017		2018		2019		2020		2021	
		Liczba kursów	Liczba absolwentów	Liczba kursów	Liczba absolwentów	Liczba kursów	Liczba absolwentów	Liczba kursów	Liczba absolwentów	Liczba kursów	Liczba absolwentów	Liczba kursów	Liczba absolwentów
1	organizatorzy turystyki	10	152	12	211	5	114	4	38	5	52	2	56
2	organizatorzy InO	2	13	3	10	0	0	0	0	0	0	2	18
3	przodownicy i instruktorzy	43	347	24	283	24	332	49	499	6	65	3	8
4	opiekunowie przyrody	0	0	0	0	0	0	1	35	0	0	1	6
5	społeczni opiekunowie zabytków PTTK	0	0	0	0	0	0	0	0	1	8	0	0
6	znakarze	4	59	1	7	3	32	1	19	3	33	2	15
7	opiekunowie SKKT	7	172	2	71	2	68	2	62	0	0	1	22
8	przewodnicy	14	242	18	314	17	222	14	339	10	221	12	257
9	piloci wycieczek	0	0	3	39	3	22	3	30	1	28	1	22
	Razem:	**80**	**985**	**63**	**935**	**54**	**790**	**74**	**1022**	**26**	**407**	**24**	**404**
10	szkolenie podstawowe	16	276	10	233	8	148	22	320	41	921	5	138
11	szkolenie ogólne	16	281	36	2126	15	254	15	225	8	140	30	353
	Ogółem:	**112**	**1542**	**109**	**3294**	**77**	**1192**	**111**	**1567**	**75**	**1468**	**59**	**895**

Tabela 7

Wycieczki i imprezy turystyki kwalifikowanej
według dyscyplin oraz ich uczestnicy

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba wycieczek i imprez							Liczba uczestników																			
									ogółem							młodzież szkolna							osoby z niepełnosprawnościami						
		2016	2017	2018	2019	2020	2021	wskaźnik (2016 = 100%)	2016	2017	2018	2019	2020	2021	wskaźnik (2016 = 100%)	2016	2017	2018	2019	2020	2021	wskaźnik (2016 = 100%)	2016	2017	2018	2019	2020	2021	wskaźnik (2016 = 100%)
1	piesze górskie	4800	4490	4423	4258	2100	2572	53,6%	140 413	136 515	134 380	125 332	48 344	63 410	45,2%	46 404	42 939	36 541	32 950	7396	13 150	28,3%	2844	2967	2984	3000	558	805	28,3%
2	jeździeckie nizinne	61	72	109	63	55	39	63,9%	1164	1014	3921	1546	941	1393	119,7%	384	436	3023	1107	208	773	201,3%	56	156	105	155	82	68	121,4%
3	jeździeckie górskie	96	130	142	89	70	33	34,4%	722	1036	1263	489	329	472	65,4%	381	120	402	103	67	75	19,7%	5	0	100	80	21	0	0,0%
4	kajakowe	1030	878	832	786	635	605	58,7%	19 491	14 355	15 338	13 318	8396	8766	45,0%	5619	3154	2570	2418	1600	1393	24,8%	640	305	131	319	81	97	15,2%
5	kolarskie	3444	3480	3379	3383	1835	2254	65,4%	73 180	70 805	75 173	72 860	25 478	35 565	48,6%	26 065	25 061	28 545	24 693	5753	6066	23,3%	640	739	867	912	339	592	92,5%
6	motorowe	462	424	452	465	206	266	57,6%	8512	7230	8395	6768	2231	3470	40,8%	1134	372	464	516	177	274	24,2%	132	153	138	126	47	82	62,1%
7	narciarskie	538	432	372	356	266	220	40,9%	7512	6540	5551	5477	3444	2418	32,2%	1308	1646	1485	1464	727	228	17,4%	23	41	27	42	14	10	43,5%
8	piesze nizinne	5847	17 863	5731	5699	2629	3656	62,5%	246 415	252 211	241 047	229 455	60 171	91 375	37,1%	133 110	138 017	123 345	123 615	23 203	34 827	26,2%	8057	7637	7752	7885	1779	2382	29,6%
9	żeglarskie	1263	1155	1074	1115	873	575	45,5%	9266	7708	7071	8016	4627	2949	31,8%	2445	1498	1771	1736	1316	621	25,4%	106	96	105	51	20	9	8,5%
10	płetwonurków	406	317	222	130	28	32	7,9%	4455	3139	1526	1065	186	372	8,4%	3121	1888	52	48	21	23	0,7%	1	9	9	4	1	0	0,0%
11	na orientację	576	588	631	618	411	514	89,2%	39 788	36 844	48 543	41 080	25 924	40 141	100,9%	19 632	17 961	25 023	18 470	10 039	25 996	132,4%	408	428	609	471	93	180	44,1%
12	speleologiczne	304	122	115	179	49	61	20,1%	2410	615	611	696	235	366	15,2%	57	48	58	42	6	4	7,0%	5	40	40	10	4	4	80,0%
13	inne	2158	1881	1674	1925	649	1590	73,7%	55 672	45 119	42 505	53 139	13 024	34 234	61,5%	18 397	10 910	11 145	16 855	3095	2400	13,0%	2475	1285	1211	2372	519	807	32,6%
	Ogółem:	**20 985**	**31 832**	**19 156**	**19 066**	**9806**	**12 417**	**59,2%**	**609 000**	**583 131**	**585 324**	**559 241**	**193 330**	**284 931**	**46,8%**	**258 057**	**244 050**	**234 424**	**224 017**	**53 608**	**85 830**	**33,3%**	**15 392**	**13 856**	**14 078**	**15 427**	**3558**	**5036**	**32,7%**

Tabela 8

Wycieczki i imprezy turystyki powszechnej oraz ich uczestnicy

A

Wycieczki i imprezy ogółem (organizowane przez koła, kluby, oddziały, komisje, BORT dla swoich członków)	Liczba imprez i wycieczek							Liczba uczestników																				
								ogółem							w tym: młodzież szkolna						w tym: osoby z niepełnosprawnościami					
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	wskaźnik 2016 = 100%	2016	2017	2018	2019	2020	2021	wskaźnik 2016 = 100%	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	7698	8645	8480	7429	3604	3787	49,2%	209 585	218 694	229 485	216 981	69 403	94 456	45,1%	79 752	72 823	80 281	72 747	14 296	#####	4709	7038	6210	5424	1392	1434

B

Wycieczki obsługiwane przez przewodników	Liczba imprez i wycieczek											Liczba uczestników		
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	wskaźnik 2016 = 100%	2016	2017	2018	2019	2020	2021	wskaźnik 2016 = 100%
Organizowane przez ogniwa PTTK	30 460	5194	5806	8113	2472	3216	10,6%	245 950	185 595	201 456	188 252	64 754	90 457	36,8%
Zlecone do obsłużenia przez obce biura podróży, instytucje, organizacje	12 852	13 938	11 184	11 191	2445	4560	35,5%	430 853	502 649	402 797	414 023	77 596	141 882	32,9%
Ogółem:	**43 312**	**19 132**	**16 990**	**19 304**	**4917**	**7776**	**18,0%**	**676 803**	**688 244**	**604 253**	**602 275**	**142 350**	**232 339**	**34,3%**

C.

Młodzieżowe obozy wędrowne	Liczba wycieczek							Liczba uczestników												
								ogółem							w tym: osoby z niepełnosprawnościami					
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	wskaźnik 2016 = 100%	2016	2017	2018	2019	2020	2021	wskaźnik 2016=100	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Ogółem:	**217**	**233**	**49**	**90**	**14**	**23**	**10,6%**	**4601**	**4645**	**1355**	**1719**	**356**	**615**	**13,4%**	**66**	**53**	**41**	**55**	**40**	**78**

Tabela 9

Odznaki turystyczne zdobyte w latach 2016–2021

Lp.	Rodzaj odznaki	Liczba przyznanych odznak					
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
1	Górska Odznaka Turystyczna	9530	11 194	14 392	11 231	8222	9540
2	Jeździecka Odznaka Turystyki Nizinnej	18	42	3	8	0	35
3	Jeździecka Odznaka Turystyki Górskiej	424	369	12	97	6	6
4	Turystyczna Odznaka Kajakowa	217	178	468	197	100	89
5	Dziecięca Odznaka Kajakowa „Kiełbik”	40	94	88	63	41	63
6	Kolarska Odznaka Turystyczna	1012	901	974	809	513	546
7	Motorowa Odznaka Turystyczna	53	82	145	222	72	80
8	Młodzieżowa Odznaka „Turysta Motorowy”	46	4	7	1	9	7
9	Nizinna Odznaka Narciarska	40	57	80	35	21	41
10	Górska Odznaka Narciarska	110	117	223	145	117	66
11	Odznaka Turystyki Pieszej	2595	2454	2588	1817	1123	1090
12	Odznaka Turystyki Pieszej „Siedmiomilowe Buty”	1534	1194	1253	1054	618	609
13	Dziecięca Odznaka Turystyczna	933	841	898	738	524	497
14	Żeglarska Odznaka Turystyczna	49	210	108	98	113	9
15	Odznaka Imprez na Orientację	427	619	1125	422	297	201
16	Odznaka Krajoznawcza	3384	2842	2753	1014	494	1045
17	Odznaka Fotografii Krajoznawczej	119	74	132	28	130	18
18	Odznaka Turysta Przyrodnik	2243	1968	1254	1082	609	714
19	Młodzieżowa Odznaka Krajoznawcza	950	750	646	710	521	262
20	Turysta Senior	520	446	822	661	519	482
21	Regionalne	10 485	12 081	11 469	8678	5632	7314
22	inne	7598	5939	13915	7096	4333	6690
23	Disney i PTTK	0	403	921	675	736	540
24	Dziecięca Odznaka Narciarska	94	92	148	52	44	39
25	Narciarska Odznaka Młodzieżowa	73	60	113	51	34	23
26	Wysokogórska Odznaka Narciarska	0	2	1	0	0	0
27	Odznaka PTTK „Tropiciel Przyrody”	715	909	1035	786	466	520
28	Bazowa Odznaka Turystyczna	94	178	121	83	15	14
	Ogółem:	**43 303**	**44 100**	**55 694**	**37 853**	**25 309**	**30 540**

Tabela 10

Stan organizacyjny w województwie; uprawnienia kadry; aktywność programowa
(stan na 31 grudnia 2021 roku)

Lp.	Województwo	Liczba oddziałów	Liczba członków		Liczba kół i klubów	Kadra programowa		Liczba komisji, rad i zespołów	Turystyka kwalifikowana		Turystyka powszechna	
			ogółem	w tym: młodzież szkolna		uprawnienia	osoby fizyczne		liczba imprez i wycieczek	liczba uczestników	liczba imprez i wycieczek	liczba uczestników
1	dolnośląskie	25	4115	558	103	2225	1096	67	612	15 954	289	5501
2	kujawsko-pomorskie	20	2659	192	94	1141	564	45	1119	19 018	191	3790
3	lubelskie	12	1400	286	62	1015	399	37	355	8344	334	5371
4	lubuskie	9	1228	108	31	379	197	28	447	7554	160	3606
5	łódzkie	17	2677	582	75	957	351	44	408	10 516	84	2109
6	małopolskie	29	6982	1485	166	2660	1569	81	848	21 679	552	21 943
7	mazowieckie	34	4844	1269	189	2340	960	98	1848	51 598	440	11 155
8	opolskie	12	2672	527	58	727	344	34	404	11 432	75	2447
9	podkarpackie	15	4252	1404	78	1007	527	34	225	7105	203	5190
10	podlaskie	6	810	68	28	309	196	3	334	3619	154	3682
11	pomorskie	10	2450	539	100	1671	646	69	1585	39 675	321	6359
12	śląskie	38	9920	2107	248	3664	1664	146	2089	45 276	559	14 412
13	świętokrzyskie	9	1329	280	58	1068	401	31	615	7635	95	1414
14	warmińsko-mazurskie	7	1543	278	48	437	251	16	207	4324	17	547
15	wielkopolskie	29	4319	759	155	1390	710	101	735	20 304	250	4628
16	zachodnio-pomorskie	18	2100	437	78	778	352	27	585	10 798	63	2302
	Razem:	**290**	**53 300**	**10 879**	**1571**	**21 768**	**10 227**	**861**	**12 416**	**284 831**	**3787**	**94 456**
	ZG PTTK	0	0	0	0	0	0	24	1	100	0	0
	Ogółem:	**290**	**53 300**	**10 879**	**1571**	**21 768**	**10 227**	**885**	**12 417**	**284 931**	**3787**	**94 456**

Tabela 11

Procentowy udział poszczególnych województw w wynikach całego Towarzystwa
(stan na 31 grudnia 2021 roku)

Lp.	Województwo	Liczba oddziałów		Liczba członków				Liczba kół i klubów		Uprawienia kadry programowej		Liczba komisji, rad i zespołów		Turystyka kwalifikowana				Turystyka powszechna			
		ogółem	w %	ogółem	w %	w tym: młodzież szkolna	w % do członków danego woj.	ogółem	w %	ogółem	w %	ogółem	w %	liczba imprez i wycieczek	w %	liczba uczestników	w %	liczba imprez i wycieczek	w %	liczba uczestników	w %
1	dolnośląskie	25	8,6	4115	7,7	558	13,56	103	6,6	2225	10,2	67	7,8	612	4,9	15 954	5,6	289	7,6	5501	5,8
2	kujawsko-pomorskie	20	6,9	2659	5,0	192	7,221	94	6,0	1141	5,2	45	5,2	1119	9,0	19 018	6,7	191	5,0	3790	4,0
3	lubelskie	12	4,1	1400	2,6	286	20,43	62	3,9	1015	4,7	37	4,3	355	2,9	8344	2,9	334	8,8	5371	5,7
4	lubuskie	9	3,1	1228	2,3	108	8,795	31	2,0	379	1,7	28	3,3	447	3,6	7554	2,7	160	4,2	3606	3,8
5	łódzkie	17	5,9	2677	5,0	582	21,74	75	4,8	957	4,4	44	5,1	408	3,3	10 516	3,7	84	2,2	2109	2,2
6	małopolskie	29	10,0	6982	13,1	1485	21,27	166	10,6	2660	12,2	81	9,4	848	6,8	21 679	7,6	552	14,6	21943	23,2
7	mazowieckie	34	11,7	4844	9,1	1269	26,2	189	12,0	2340	10,7	98	11,4	1848	14,9	51 598	18,1	440	11,6	11155	11,8
8	opolskie	12	4,1	2672	5,0	527	19,72	58	3,7	727	3,3	34	3,9	404	3,3	11 432	4,0	75	2,0	2447	2,6
9	podkarpackie	15	5,2	4252	8,0	1404	33,02	78	5,0	1007	4,6	34	3,9	225	1,8	7105	2,5	203	5,4	5190	5,5
10	podlaskie	6	2,1	810	1,5	68	8,395	28	1,8	309	1,4	3	0,3	334	2,7	3619	1,3	154	4,1	3682	3,9
11	pomorskie	10	3,4	2450	4,6	539	22	100	6,4	1671	7,7	69	8,0	1585	12,8	39 675	13,9	321	8,5	6359	6,7
12	śląskie	38	13,1	9920	18,6	2107	21,24	248	15,8	3664	16,8	146	17,0	2089	16,8	45 276	15,9	559	14,8	14412	15,3
13	świętokrzyskie	9	3,1	1329	2,5	280	21,07	58	3,7	1068	4,9	31	3,6	615	5,0	7635	2,7	95	2,5	1414	1,5
14	warmińsko-mazurskie	7	2,4	1543	2,9	278	18,02	48	3,1	437	2,0	16	1,9	207	1,7	4324	1,5	17	0,4	547	0,6
15	wielkopolskie	29	10,0	4319	8,1	759	17,57	155	9,9	1390	6,4	101	11,7	735	5,9	20 304	7,1	250	6,6	4628	4,9
16	zachodnio-pomorskie	18	6,2	2100	3,9	437	20,81	78	5,0	778	3,6	27	3,1	585	4,7	10 798	3,8	63	1,7	2302	2,4
	Ogółem:	**290**	**100**	**53 300**	**100**	**10 879**	**20,4**	**1571**	**100**	**21 768**	**100**	**861**	**100**	**12 416**	**100**	**284 831**	**100**	**3787**	**100**	**94 456**	**100**

Tabela 12

Oddziały PTTK w województwach: stan organizacyjny; kadra programowa; aktywność programowa (stan na 31 grudnia 2021 roku)

Lp.	Województwo	Liczba członków PTTK		Liczba kół i klubów	Kadra programowa		Liczba komisji, rad i zespołów	Turystyka kwalifikowana (krajowa i zagraniczna)		Turystyka powszechna (krajowa i zagraniczna)	
	Nazwa Oddziału PTTK	ogółem	w tym: młodzież szkolna		uprawnienia kadry programowej	osoby fizyczne		liczba imprez i wycieczek	liczba uczestników	liczba imprez i wycieczek	liczba uczestników
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	województwo dolnośląskie										
1	„Rokita" Brzeg Dolny	278	14	0	22	19	0	20	929	16	730
2	Głogów	brak członków z opłaconą składką									
3	Zakładowy w Głogowie	154	24	3	2	2	1	0	0	17	494
4	Jawor	148	65	6	71	23	4	28	1512	1	39
5	„Sudety Zachodnie " w Jeleniej Górze	581	53	6	481	256	8	39	1313	11	123
6	Kamienna Góra	79	8	2	69	42	4	16	330	0	0
7	Kłodzko	344	58	7	172	100	4	33	642	7	137
8	Lądek Zdrój	33	0	3	32	19	2	9	131	0	0
9	Legnica	130	14	2	88	34	5	5	725	16	467
10	Huta Miedzi „Legnica"	100	30	4	54	12	0	38	569	25	162
11	„Zagłębie Miedziowe" w Lubinie	140	6	6	20	11	3	23	865	0	0
12	Lubań Śląski	53	7	5	90	35	5	62	708	28	28
13	Międzygórze	73	17	4	71	13	3	5	65	6	49
14	Oława	w likwidacji									
15	Prochowice	35	20	4	17	7	3	14	736	2	82
16	Stronie Śląskie	47	8	2	51	34	0	0	0	3	65
17	Strzelin	102	53	3	18	10	1	22	984	0	0
18	Świdnica	480	83	9	111	41	3	85	2713	10	808
19	Wałbrzych	254	28	5	160	74	4	22	456	34	577
20	„Wrocławski"	543	37	13	373	213	5	70	1511	43	291
21	Wrocław Fabryczna	155	10	7	122	36	5	51	346	37	746
22	Instytuty przy PAN we Wrocławiu	27	0	0	27	27	1	0	0	0	0
23	Politechnika we Wrocławiu	26	4	1	14	13	3	22	517	0	0
24	Wojskowy we Wrocławiu	229	16	6	39	31	0	48	902	14	273
25	Ząbkowice Śląskie	104	3	5	121	44	3	0	0	19	430
	Razem:	**4115**	**558**	**103**	**2225**	**1096**	**67**	**612**	**15 954**	**289**	**5501**
	województwo kujawsko-pomorskie										
26	Brodnica	244	4	5	13	3	1	19	190	0	0
27	Miejski w Bydgoszczy	214	11	11	51	34	5	117	2034	62	634
28	Wojskowy w Bydgoszczy	134	5	8	27	15	1	21	201	25	381
29	Regionalny „Szlak Brdy" w Bydgoszczy	244	25	7	95	48	3	89	852	50	609
30	Żeglarski w Bydgoszczy	67	1	0	3	3	0	3	144	0	0
31	Chełmno	50	3	3	31	22	5	8	334	0	0
32	Golub Dobrzyń	93	0	13	23	16	1	0	0	0	0
33	Grudziądz	306	68	11	275	71	7	394	4491	20	548

34	Inowrocław	56	6	2	45	22	5	162	2771	0	0
35	Kruszwica	119	2	2	28	20	1	31	1404	13	750
36	Lipno	w likwidacji									
37	Strzelno	196	8	0	9	7	0	26	840	6	291
38	Świecie	51	12	0	28	18	0	0	0	0	0
39	Uniwersytecki w Toruniu	161	9	7	2	2	0	30	356	4	41
40	Przewodnicki w Toruniu	55	0	2	107	55	0	0	0	2	86
41	SKARPA w Toruniu	70	1	2	11	11	0	27	327	0	0
42	Miejski w Toruniu	211	31	8	180	112	7	58	2842	0	0
43	Wojskowy w Toruniu	52	0	0	11	7	3	4	210	0	0
44	Włocławek	262	0	8	178	80	6	81	1122	9	450
45	Żnin	74	6	5	24	18	0	49	900	0	0
	Razem:	**2659**	**192**	**94**	**1141**	**564**	**45**	**1119**	**19 018**	**191**	**3790**
	województwo lubelskie										
46	Biłgoraj	160	77	9	90	32	8	68	2485	69	2518
47	Chełm	109	38	11	113	27	9	40	1260	12	320
48	Miejski w Dęblinie	w likwidacji									
49	Kazimierz Dolny	136	34	4	68	30	0	15	334	0	0
50	Krasnystaw	62	1	2	6	4	0	8	48	2	45
51	Miejski w Lublinie	463	100	19	417	130	12	173	1831	246	2287
52	Akademicki w Lublinie	46	0	3	38	35	0	8	158	0	0
53	Wojskowy w Lublinie	63	2	3	35	12	0	5	80	1	38
54	Zakłady Azotowe „Puławy” S.A.	172	14	0	3	1	0	17	505	0	0
55	Radzyń Podlaski	56	20	5	23	13	2	1	185	0	0
56	Włodawa	42	0	1	83	24	4	6	284	2	73
57	Zamość	91	0	5	139	91	2	14	1174	2	90
	Razem:	**1400**	**286**	**62**	**1015**	**399**	**37**	**355**	**8344**	**334**	**5371**
	województwo lubuskie										
58	„Stilon” w Gorzowie	278	16	0	18	12	0	20	699	20	699
59	Ziemi Gorzowskiej	86	12	4	20	8	4	34	2102	4	280
60	Miejski w Gubinie	108	0	4	23	14	0	101	859	4	73
61	Wojskowy w Krośnie Odrzańskim	165	3	4	12	9	1	36	536	6	222
62	Międzyrzecz	52	19	3	23	5	4	0	0	23	593
63	Nowa Sól	36	2	2	22	6	0	17	133	0	0
64	Sulęcin	54	3	2	26	13	2	3	650	0	0
65	Zielona Góra	236	0	6	162	68	8	121	865	80	1330
66	Żary	213	53	6	73	62	9	115	1710	23	409
	Razem:	**1228**	**108**	**31**	**379**	**197**	**28**	**447**	**7554**	**160**	**3606**
	województwo łódzkie										
67	Kutno	98	68	1	42	19	5	2	47	0	0
68	Łęczyca	88	7	0	17	6	2	4	493	0	0
69	„Łódzki”	727	84	12	364	97	11	194	4321	1	42
70	Łódź-Polesie	194	16	10	126	53	6	73	1282	1	22
71	Nauczycielski w Łodzi	139	0	2	18	4	0	7	65	0	0
72	Łowicz	118	19	5	49	29	0	15	875	54	1278
73	Opoczno	13	0	1	24	7	0	0	0	1	54
74	Pabianice	308	121	14	38	20	8	3	239	11	318
75	Piotrków Trybunalski	172	32	9	78	30	5	41	653	0	0
76	Sieradz	95	12	3	5	3	0	0	0	1	35
77	Skierniewice	55	10	3	51	12	1	19	742	0	0
78	Warta	76	12	4	33	12	1	5	160	1	30
79	Wieluń	38	13	1	18	9	0	0	0	2	40
80	Wieruszów	brak członków z opłaconą składką									
81	Zduńska Wola	305	88	4	2	1	0	0	0	6	160
82	Zgierz	25	10	1	24	11	1	3	379	0	0
83	Żarnów	226	90	5	68	38	4	42	1260	6	130

	Razem:	**2677**	**582**	**75**	**957**	**351**	**44**	**408**	**10 516**	**84**	**2109**
	województwo małopolskie										
84	AZPB „Andropol” w Andrychowie	46	1	1	53	44	5	22	255	0	0
85	Bochnia	122	11	1	55	22	4	39	1068	4	100
86	Chrzanów	390	15	7	82	33	6	26	713	17	666
87	Dobczyce	61	5	1	29	18	1	14	493	3	46
88	Gorlice	522	74	3	70	21	2	38	1235	0	0
89	Klucze	85	3	0	7	4	4	13	275	0	0
90	„Krakowski”	982	132	41	223	215	7	0	0	376	10872
91	Akademicki w Krakowie	256	67	12	269	163	3	39	2148	20	1732
92	Wojskowy im. Bema w Krakowie	172	22	4	55	28	1	39	1345	1	35
93	Wojskowy im. Potasińskiego w Krakowie	156	7	5	7	5	0	2	61	18	276
94	Hutniczo-Miejski w Krakowie	424	34	10	85	50	4	57	1708	0	0
95	Nowohucki w Krakowie	76	0	0	0	0	0	0	0	0	0
96	„Pieniński” w Krościenku	103	39	2	45	32	0	12	700	0	0
97	Krynica	120	17	3	91	36	1	10	107	4	102
98	Limanowa	50	10	1	10	7	2	0	0	0	0
99	„Lubomir” w Myślenicach	106	28	4	59	27	4	11	240	19	4052
100	„Gorce” w Nowym Targu	202	31	3	84	35	0	25	617	2	20
101	„Beskid” w Nowym Sączu	860	468	20	600	321	8	259	3562	28	964
102	Ojców	29	1	0	24	24	0	0	0	1	20
103	Olkusz	90	0	4	87	44	7	1	120	0	0
104	„Ziemia Oświęcimska”	514	25	8	61	19	0	58	2374	0	0
105	Rabka	59	3	4	53	21	0	13	112	0	0
106	Sucha Beskidzka	166	109	4	140	87	6	14	177	5	176
107	„Pieniński” w Szczawnicy	131	97	6	61	31	3	18	171	20	245
108	przy Zakładach Azotowych S.A. w Tarnowie	170	2	4	11	10	0	18	479	7	340
109	Tarnów	404	182	8	214	136	6	34	1031	24	2204
110	Wadowice	229	23	5	65	36	4	32	1384	3	93
111	Miejski w Wieliczce	132	21	0	9	3	0	18	693	0	0
112	„Tatrzański” w Zakopanem	325	58	5	111	97	3	36	611	0	0
	Razem:	**6982**	**1485**	**166**	**2660**	**1569**	**81**	**848**	**21 679**	**552**	**21 943**
	województwo mazowieckie										
113	Ciechanów	35	2	2	34	14	0	2	40	27	560
114	Gostynin	28	2	0	0	0	0	0	0	0	0
115	Kozienice	165	128	9	25	11	3	15	1057	132	2640
116	Lipsko	63	31	3	8	4	0	2	80	6	190
117	Mińsk Mazowiecki	brak członków z opłaconą składką									
118	Harcerski w Mińsku Mazowiecki	112	103	6	37	21	0	6	310	6	184
119	Nowy Dwór Mazowiecki	83	45	2	19	14	0	356	16 900	3	0
120	Kurpiowski w Ostrołęce	30	0	1	7	3	0	7	183	1	48
121	Otwock	14	1	0	4	1	0	15	132	15	132
122	Pionki Miejski	brak członków z opłaconą składką									
123	Płock	77	30	8	72	43	8	7	2106	0	0
124	ORLEN S.A. w Płocku	76	4	5	68	30	1	109	1286	2	70
125	„Morka” w Płocku	80	0	2	5	5	1	90	360	0	0
126	Miejski w Pruszkowie	12	1	1	5	5	0	0	0	0	0
127	Oddział „Wodny” w Pułtusku	94	3	0	0	0	0	0	0	0	0
128	Miejski w Radomiu	134	32	9	68	26	2	44	754	2	45
129	„Łucznik” w Radomiu	63	24	4	54	25	1	9	220	0	0
130	„Podlasie” w Siedlcach	98	12	7	99	21	6	42	1342	16	260
131	Warka	155	71	7	21	10	4	14	1480	14	1480

132	Stołeczny w Warszawie	834	67	21	265	90	6	243	2872	0	0
133	Oddział Warszawski	242	55	3	49	31	5	39	833	2	8
134	Warszawa Praga	113	43	9	44	15	5	157	8745	0	0
135	„Żoliborski”	w likwidacji									
136	„Marymont" w Warszawie	104	3	3	24	14	2	17	175	30	150
137	„Wolski”	86	17	6	82	52	8	27	547	22	495
138	Międzyuczelniany w Warszawie	225	25	9	338	80	9	51	1792	0	0
139	Stołeczny Oddział Wojskowy	281	6	5	83	43	2	14	287	0	0
140	Wojskowy Oddział przy Klubie Sił Powietrznych w Warszawie	239	12	4	23	18	2	23	692	5	180
141	„Mazowsze” w Warszawie	786	184	20	244	117	9	285	4004	15	163
142	Warszawski Oddział Przewodników	118	0	2	228	118	0	0	0	42	550
143	przy Arcelor Mittal Warszawa	42	0	0	1	1	0	4	80	0	0
144	Ursus	43	6	2	22	10	4	9	103	0	0
145	Węgrów	27	13	1	88	27	7	1	18	0	0
146	Żyrardów	385	349	38	323	111	13	260	5200	100	4000
	Razem:	**4844**	**1269**	**189**	**2340**	**960**	**98**	**1848**	**51 598**	**440**	**11 155**
	województwo opolskie										
147	Brzeg	687	154	12	39	14	1	11	223	24	998
148	Cisek	brak członków z opłaconą składką									
149	Głuchołazy	77	23	7	73	46	2	167	3733	34	740
150	TRYTON w Nysie	217	25	0	68	19	3	16	702	0	0
151	Olesno	137	30	3	35	14	0	56	834	0	0
152	Regionalny w Opolu	444	43	11	261	132	8	47	1623	10	387
153	Opole	81	10	2	99	18	7	6	133	1	10
154	Huta Małapanew w Ozimku	121	11	2	16	7	0	22	686	0	0
155	Prudnik	509	113	7	64	36	2	41	2009	0	0
156	Strzelce Opolskie	35	20	1	13	6	2	2	62	0	0
157	„CEE” w Strzelcach Opolskich	128	31	3	9	4	5	11	404	0	0
158	Huta „Andrzej” S.A. w Zawadzkiem	236	67	10	50	48	4	25	1023	6	312
	Razem:	**2672**	**527**	**58**	**727**	**344**	**34**	**404**	**11 432**	**75**	**2447**
	województwo podkarpackie										
159	Jasło	218	117	2	38	11	3	16	504	16	504
160	Krosno	180	71	5	102	38	3	15	687	89	2566
161	Łańcut	53	0	3	1	1	0	1	28	6	238
162	Miejski w Mielcu	63	0	0	13	7	0	6	306	0	0
163	Nowa Sarzyna	29	8	1	10	7	1	3	68	0	0
164	Przemyśl	260	9	3	117	56	1	11	296	12	366
165	Wojskowy w Przemyślu	85	1	0	24	12	0	4	387	7	165
166	Przeworsk	88	21	6	67	35	13	0	0	4	86
167	Międzyszkolny w Przeworsku	50	30	4	24	12	2	0	0	0	0
168	Pratt&Whitney Rzeszów	68	1	0	7	4	0	8	189	8	189
169	Rzeszów	2624	1041	43	366	210	8	119	3337	59	974
170	Ropczyce	187	77	7	35	17	2	7	269	1	32
171	Sanok	264	24	3	158	88	1	26	921	1	70
172	„Siarkopol” w Tarnobrzegu	56	3	0	24	8	0	8	95	0	0
173	„Bieszczadzki” w Ustrzykach Dolnych	27	1	1	21	21	0	1	18	0	0
	Razem:	**4252**	**1404**	**78**	**1007**	**527**	**34**	**225**	**7105**	**203**	**5190**
	województwo podlaskie										
174	Augustów	62	0	4	14	14	0	6	207	0	0
175	Białowieża	73	0	1	55	55	0	0	0	0	0

176	Regionalny w Białymstoku	480	45	11	180	100	1	161	1919	137	3186
177	Bielsk Podlaski	20	0	3	6	3	0	8	145	15	450
178	Łomża	64	23	6	35	10	2	6	756	2	46
179	Suwałki	111	0	3	19	14	0	153	592	0	0
	Razem:	**810**	**68**	**28**	**309**	**196**	**3**	**334**	**3619**	**154**	**3682**
	województwo pomorskie										
180	Gdański	520	51	11	355	57	8	63	873	50	841
181	Studencki w Gdańsku	21	4	3	44	21	2	7	242	0	0
182	Regionalny w Gdańsku	418	81	18	485	117	18	542	25993	220	4155
183	„Morski" w Gdyni	109	16	8	101	45	9	20	135	14	82
184	„Marynarki Wojennej" w Gdyni	453	18	13	185	130	5	187	2293	5	125
185	Kościerzyna	60	4	3	38	38	3	27	177	0	0
186	Kwidzyn	125	39	6	75	30	3	498	2076	0	0
187	Przewodnicki w Malborku	134	61	6	197	83	7	31	707	19	703
188	Regionalny w Słupsku	538	263	26	164	118	11	210	7179	13	453
189	Sopot	72	2	6	27	7	3	0	0	0	0
	Razem:	**2450**	**539**	**100**	**1671**	**646**	**69**	**1585**	**39 675**	**321**	**6359**
	województwo śląskie										
190	Akademicki w Bielsku Białej	65	7	3	112	65	1	15	176	1	22
191	Bielsko Biała	1028	424	29	222	96	9	68	1615	55	1176
192	Będzin	37	6	2	38	13	8	3	15	0	0
193	Bytom	169	24	12	196	101	3	53	805	4	115
194	Chorzów	214	8	4	193	96	3	52	1700	11	308
195	Batory w Chorzowie	46	0	1	63	24	3	15	403	1	64
196	„Beskid Śląski" w Cieszynie	781	121	11	175	110	8	212	3177	114	2734
197	Częstochowa	46	1	0	52	26	5	0	0	0	0
198	Regionalny w Częstochowie	770	406	30	224	128	6	223	4402	20	491
199	Częstochowski Oddział Przewodników	23	0	0	72	23	0	3	61	3	61
200	Dąbrowa Górnicza	305	112	9	175	68	8	21	714	0	0
201	Gliwice	513	82	14	166	59	11	88	2465	8	238
202	Uczelniany przy Politechnice Śląskiej w Gliwicach	73	22	5	6	6	0	41	153	0	0
203	Jastrzębie Zdrój	344	10	5	89	34	6	28	617	21	327
204	Jaworzno	359	59	7	67	23	6	71	2568	27	976
205	Górnośląski w Katowicach	594	32	18	465	137	6	209	6183	49	1131
206	Międzyuczelniany w Katowicach	90	25	4	60	60	2	0	0	0	0
207	„Huta Baildon" w Katowicach	147	93	5	17	10	0	0	0	10	426
208	Katowicki O/Regionalny	59	7	1	60	14	0	72	544	56	410
209	Mikołów	124	8	3	74	32	3	0	0	17	452
210	Miejski w Mysłowicach	179	24	0	76	32	7	21	278	2	50
211	Poraj	51	10	1	49	27	2	13	181	0	0
212	Pszczyna	244	57	8	63	34	5	7	142	7	142
213	Racibórz	85	2	0	58	27	2	14	607	0	0
214	Radlin	103	19	1	78	50	7	68	957	0	0
215	Ruda Śląska	162	8	4	59	29	2	18	91	12	501
216	Rybnik	313	38	7	94	47	3	51	2243	11	176
217	Sosnowiec	330	40	5	70	28	1	43	1157	6	239
218	Szczyrk	brak członków z opłaconą składką									
219	Świętochłowice	133	2	3	13	5	1	31	281	8	117
220	Tarnowskie Góry	153	18	6	44	44	2	239	775	0	0
221	Tychy	334	64	6	93	50	2	68	1560	0	0
222	Wisła	74	18	2	64	23	0	22	1378	62	2304
223	Wodzisław	434	47	4	61	28	4	75	2851	2	49

224	Miejski w Zabrzu	152	13	6	39	16	2	20	477	20	477
225	„Wędrowiec” w Zabrzu	81	19	3	26	16	3	0	0	0	0
226	Zawiercie	193	20	7	142	41	11	40	3749	7	301
227	„Babiogórski” w Żywcu	1112	261	22	109	42	4	185	2951	25	1125
	Razem:	**9920**	**2107**	**248**	**3664**	**1664**	**146**	**2089**	**45 276**	**559**	**14 412**
	województwo świętokrzyskie										
228	Busko Zdrój	190	15	6	40	19	4	54	670	3	131
229	„Świętokrzyski” w Kielcach	293	35	6	425	118	5	453	1734	32	245
230	Końskie	84	35	5	71	20	4	10	2071	0	0
231	Opatów	67	36	3	61	30	4	4	126	0	0
232	„Świętokrzyski” w Ostrowcu Świętokrzyskim	127	41	7	159	38	3	26	330	9	348
233	Sandomierz	200	20	14	107	75	2	51	1331	13	364
234	Miejski w Skarżysku Kamiennej	115	37	4	61	31	4	3	380	0	0
235	Starachowice	52	0	0	18	5	0	0	0	0	0
236	Międzyszkolny w Starachowicach	201	61	13	126	65	5	14	993	38	326
	Razem:	**1329**	**280**	**58**	**1068**	**401**	**31**	**615**	**7635**	**95**	**1414**
	województwo warmińsko-mazurskie										
237	Ziemi Elbląskiej	350	80	19	185	90	12	9	1532	0	0
238	Giżycko	235	95	5	45	19	1	16	366	4	402
239	Iława	39	18	3	6	2	0	47	320	1	24
240	Kętrzyn	146	32	4	86	60	0	13	89	12	121
241	Warmińsko-mazurski w Olsztynie	643	53	17	115	80	3	122	2017	0	0
242	Zakładowy w Olsztynie	130	0	0	0	0	0	0	0	0	0
243	„Olsztyński”	w likwidacji									
	Razem:	**1543**	**278**	**48**	**437**	**251**	**16**	**207**	**4324**	**17**	**547**
	województwo wielkopolskie										
244	Buk	76	5	3	39	22	7	26	1120	3	133
245	Chodzież	103	66	0	4	2	0	5	325	0	0
246	Gniezno	201	15	7	69	36	6	50	511	0	0
247	Jarocin	72	3	2	20	12	0	0	0	4	192
248	Kaliski	303	38	11	155	51	8	40	598	26	409
249	Konin	226	12	4	84	65	4	75	1653	2	98
250	Kościan	88	4	2	60	34	3	5	873	0	0
251	Koźmin	20	9	2	7	3	1	0	0	0	0
252	Krotoszyn	343	67	12	56	25	7	23	924	2	103
253	Luboń	48	5	8	65	19	3	4	191	4	128
254	Ostrów Wielkopolski	204	34	7	79	50	7	54	880	0	0
255	Piła	211	0	4	40	20	4	63	1105	0	0
256	Pleszew	46	3	2	33	13	5	6	227	3	102
257	„Poznański”	406	51	13	221	140	5	29	1131	0	0
258	Poznań-Nowe Miasto	348	110	14	57	31	6	70	3831	0	0
259	„Rataje” przy Spółdzielni Mieszkaniowej w Poznaniu	111	3	5	33	12	2	33	480	10	156
260	H. Cegielski – Poznań S.A.	169	11	7	40	30	2	57	846	10	339
261	Żeglarski „Wagabunda” w Poznaniu	110	30	0	4	4	2	3	110	0	0
262	Pracowników Kolejowych w Poznaniu	140	26	4	23	8	1	0	0	3	650
263	Międzyuczelniany w Poznaniu	w likwidacji									
264	Rawicz	152	18	8	15	8	2	6	272	6	205
265	Słupca	166	5	4	3	3	0	2	130	0	0
266	„Meblarz” w Swarzędzu	87	5	6	33	17	8	154	1138	79	573
267	Szamotuły	242	164	12	62	25	4	10	1728	0	0

268	Środa Wielkopolska	36	23	2	29	9	2	9	527	0	0
269	Turek	135	35	8	115	44	4	9	1680	0	0
270	Wągrowiec	187	11	5	14	12	4	2	24	96	1473
271	Września	53	1	1	10	5	4	0	0	0	0
272	Złotów	36	5	2	20	10	0	0	0	2	67
	Razem:	**4319**	**759**	**155**	**1390**	**710**	**101**	**735**	**20 304**	**250**	**4628**
	województwo zachodniopomorskie										
273	Choszczno	37	19	3	3	2	0	23	190	4	72
274	Darłowo	60	4	3	6	6	0	5	16	0	0
275	Drawsko Pomorskie	160	25	4	20	15	2	34	290	10	24
276	Koszalin	180	85	10	95	41	5	8	770	8	770
277	Kołobrzeg	38	0	2	57	30	1	0	0	0	0
278	Wojskowy w Kołobrzegu	60	0	2	32	10	0	4	314	0	0
279	Międzyzdroje	241	28	5	82	65	0	3	95	6	160
280	Elektrownia „Dolna Odra” w Nowym Czarnowie	81	2	1	2	2	5	4	132	2	92
281	Połczyn Zdrój	w likwidacji									
282	Stargard Szczeciński	50	2	1	36	10	0	4	600	3	110
283	Kolejowy w Stargardzie Szczecińskim	brak członków z opłaconą składką									
284	Akademicki w Szczecinie	34	0	0	34	12	0	42	296	0	0
285	Wojskowy w Szczecinie	291	20	10	48	23	0	53	1702	13	137
286	Regionalny Oddział Szczeciński	231	16	13	165	60	5	292	4415	9	262
287	„Zachodniopomorski” w Szczecinie	150	38	12	71	20	7	71	512	0	0
288	Świdwin	209	182	9	36	26	0	8	675	8	675
289	„Morski” w Świnoujściu	18	1	1	2	2	0	0	0	0	0
290	Pomorski Oddział Wojskowy w Wałczu	260	15	2	89	28	2	34	791	0	0
	Razem:	**2100**	**437**	**78**	**778**	**352**	**27**	**585**	**10 798**	**63**	**2302**
	Razem w województwach:	**53 300**	**10 879**	**1571**	**21 768**	**10 227**	**861**	**12416**	**284 831**	**3787**	**94 456**
	ZG PTTK (Komisje, Rady i Zespoły; COTG, CFK)	0	0	0	0	0	24	1	100	0	0
	Ogółem:	**53 300**	**10 879**	**1571**	**21 768**	**10 227**	**885**	**12417**	**284 931**	**3787**	**94 456**

Tabela 13

Znakowanie szlaków turystycznych w latach 2016–2021 (w km)

Lp.	Wyszczególnienie	stan na koniec 2016 roku			stan na koniec 2017 roku			stan na koniec 2018 roku			stan na koniec 2019 roku			stan na koniec 2020 roku			stan na koniec 2021 roku		
		PTTK	inne*	ogółem	PTTK	inne*	ogółem	PTTK	inne*	ogółem	PTTK	inne*	ogółem	PTTK	inne*	ogółem	PTTK	inne*	ogółem
1	piesze górskie	11 301,5	82,0	11 383,5	11 214,9	104,0	11 318,9	11 244,1	104,0	11 348,1	11 295,4	104,0	11 399,4	11 291,2	104,0	11 395,2	11 468,4	137,7	11 606,1
2	piesze nizinne	38 128,1	2 057,4	40 185,5	38 471,7	910,2	39 381,9	38 285,6	940,6	39 226,2	37 671,7	1 211,0	38 882,7	37 476,1	1 745,0	39 221,1	37 070,8	2 159,0	39 229,8
3	piesze dydaktyczne	103,0	74,2	177,2	103,0	78,2	181,2	96,5	78,2	174,7	96,5	78,2	174,7	96,5	89,0	185,5	272,1	68,0	340,1
4	piesze spacerowe	477,3	315,8	793,1	489,3	316,8	806,1	541,7	332,8	874,5	541,7	334,8	876,5	541,7	335,8	877,5	577,7	331,3	909,0
5	konne	3 243	456,8	3 699,8	3 243,0	642,6	3 885,6	3 243,0	642,6	3 885,6	3 243,0	642,6	3 885,6	3 243,0	583,6	3 826,6	3 243,0	583,6	3 826,6
6	kajakowe	991,3	0,0	991,3	991,3	0,0	991,3	991,3	0,0	991,3	991,3	0,0	991,3	991,3	0,0	991,3	991,3	0,0	991,3
7	rowerowe	14 380,5	5 774,7	20 155,2	14 713,5	5 090,7	19 804,2	15 049,0	5 140,3	20 189,3	14 184,0	4 990,3	19 174,3	14 391,1	4 968,7	19 359,8	14 332,2	5 511,2	19 843,4
8	narciarskie	493,3	26,0	519,3	477,3	26,0	503,3	452,8	864,0	1 316,8	375,3	864,0	1 239,3	375,3	864,0	1 239,3	375,3	864,0	1 239,3
9	inne	550,3	637,3	1 187,6	553,3	652,3	1 205,6	553,8	653,3	1 207,1	322,8	738,0	1 060,8	303,8	708,0	1 011,8	304,0	751,0	1 055,0
	Ogółem:	69 668,3	9 424,2	79 092,5	70 257,3	7 820,8	78 078,1	70 457,8	8 755,8	79 213,6	68 721,7	8 962,9	77 684,6	68 710,0	9 398,1	78 108,1	68 634,8	10 405,8	79 040,6

Tabela 14

Działalność popularyzatorska
(według nadesłanych sprawozdań)

Lp.	Wyszczególnienie		2016	2017	2018	2019	2020	2021	wskaźnik 2016 = 100%
1	**Odczyty, seminaria, wykłady**	liczba	2911	2699	2679	2310	767	850	29,2%
		liczba uczestników	91 441	88 958	82 815	76 875	121 397	97 993	107,2%
2	**Wystawy**	liczba	625	557	620	537	197	224	35,8%
		liczba zwiedzających	200 124	181 462	167 354	163 900	101 508	138 065	69,0%
3	**Biblioteki**	liczba	97	95	87	83	85	79	81,4%
		liczba woluminów	300 969	315 354	308 105	325 295	304 048	325 612	108,2%
4	**Muzea**	liczba	9	7	9	8	9	15	166,7%
		liczba zwiedzających	78 226	76 102	85 013	82 256	53 603	63 213	80,8%
5	**Izby regionalne**	liczba	2	2	2	1	5	4	200,0%
		liczba zwiedzających	1298	1280	2150	200	7993	1140	87,8%
6	**RPK oraz poradnie krajoznawcze**	liczba	29	27	29	25	29	26	89,7%
		liczba udzielonych porad	14 161	14 774	19 752	11 099	10 647	7955	56,2%
7	**Punkty informacji turystycznej**	liczba	51	49	48	42	38	38	74,5%
		liczba obsłużonych turystów	267 869	264 530	256 359	251 303	98 857	120 386	44,9%
8	**Ośrodki Kultury Turystyki Górskiej**	liczba	10	11	11	11	12	13	130,0%
		liczba zwiedzających	24 296	25 412	24 433	26 169	8038	10 216	31,6%

Tabela nr 15

Wartość majątku trwałego w latach 2017–2021
według stanu na koniec grudnia każdego roku

w tys. zł

Lp.	Jednostka PTTK	01.01.2017 Początek XIX kadencji		31.12.2017		31.12.2018		31.12.2019		31.12.2020		31.12.2021 Koniec XIX kadencji		Wzrost spadek % (13:3)	Wzrost spadek % (14:4)
		Wartość brutto	Wartość netto	Wartość brutto	Wartość netto	Wartość brutto	Wartość netto	Wartość brutto	Wartość netto	Wartość brutto	Wartość netto	Wartość brutto	Wartość netto		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1.	ZG PTTK Warszawa	**1 278,19**	**333,78**	1 281,93	415,17	1 281,93	390,16	1 281,93	365,29	1 281,93	343,30	**1 290,64**	**384,01**	100,97	115,05
2.	ZM PTTK Warszawa	**136 539,23**	**64 957,18**	142 625,70	67 132,25	146 799,31	67 369,92	148 238,93	66 372,30	149 824,67	63 901,75	**153 058,00**	**64 726,54**	112,10	99,64
3.	OZGT PTTK Kraków	**11 136,73**	**4 399,27**	11 243,72	4 217,04	11 304,88	4 000,74	11 599,08	4 090,00	11 599,08	3 777,90	**11 705,21**	**3 575,72**	105,10	81,28
4.	COTG PTTK Kraków	**174,89**	**7,04**	218,18	5,78	227,45	7,06	230,51	4,55	235,05	2,04	**243,69**	**0,33**	139,34	4,69
5.	CFK PTTK Łódź	**541,56**	**40,09**	549,08	26,73	554,94	13,37	582,94	24,97	583,95	22,47	**585,61**	**19,98**	108,13	49,84
6.	OCSP KDP Warszawa	**51,45**	**10,15**	51,45	6,36	51,45	3,39	49,56	9,74	49,56	6,26	**49,56**	**2,78**	96,33	27,39
7.	CTW PTTK Warszawa	**85,43**	**17,34**	85,44	10,84	85,44	6,97	78,67	3,61	78,67	1,09	**78,67**	**0,54**	92,09	3,11
	Razem:	**149 807,48**	**69 764,85**	**156 055,50**	**71 814,17**	**160 305,40**	**71 791,61**	**162 061,62**	**70 870,46**	**163 652,91**	**68 054,81**	**167 011,38**	**68 709,90**	**111,48**	**98,49**

Tabela nr 16

Amortyzacja w latach 2017–2021
według stanu na koniec grudnia każdego roku
(amortyzacja środków trwałych, dotacyjna i prawa wieczystego użytkowania gruntu)

Lp.	Jednostka PTTK	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2021	Wzrost spadek % (7:3)
		Amortyzacja	Amortyzacja	Amortyzacja	Amortyzacja	Amortyzacja	
1	2	3	4	5	6	7	7
1.	ZG PTTK Warszawa	26,65	26,57	24,86	22,00	20,37	76,44
2.	ZM PTTK Warszawa	4 286,28	4 275,85	4 050,38	4 096,15	4 064,36	94,82
3.	OZGT PTTK Kraków	308,64	290,70	304,91	312,10	308,31	99,89
4.	COTG PTTK Kraków	99,28	115,85	104,94	57,61	62,01	62,46
5.	CFK PTTK Łódź	20,89	19,22	18,06	3,52	7,06	33,80
6.	OCSP KDP Warszawa	3,08	2,97	4,27	3,48	3,48	112,99
7.	CTW PTTK Warszawa	6,51	3,87	7,33	2,52	0,55	8,45
	Razem:	**4 751,33**	**4 735,03**	**4 514,75**	**4 497,38**	**4 466,14**	**94,00**

Tabela 17

Wartość majątku trwałego w latach 2017–2021
w spółkach z większościowym kapitałem PTTK

w tys. zł

Lp.	Jednostka PTTK	**1.01.2017 Początek XIX kadencji**		31.12.2017		31.12.2018		31.12.2019		31.12.2020		**31.12.2021 Koniec XIX kadencji**		% Wzrost/ spadek (13:3)	% Wzrost/ spadek (14:4)
		Wartość brutto	**Wartość netto**	Wartość brutto	Wartość netto	Wartość brutto	Wartość netto	Wartość brutto	Wartość netto	Wartość brutto	Wartość netto	**Wartość brutto**	**Wartość netto**		
1	2	**3**	**4**	5	6	7	8	9	10	11	12	**13**	**14**	15	16
1.	SHiS PTTK w Jeleniej Górze	**2 923,77**	**1 817,25**	2 936,45	1 720,97	3 111,19	1 650,75	3 091,07	1 752,20	3 163,62	1 588,38	**3 177,57**	**1 492,53**	108,68	82,13
2.	SiH PTTK Karpaty w Nowym Sączu	**13 546,96**	**6 961,56**	14 595,92	7 598,02	14 896,37	7 379,34	14 906,01	7 694,56	15 144,92	7 275,20	**17 993,88**	**9 780,88**	132,83	140,50
3.	Mazury PTTK w Olsztynie	**8 985,40**	**3 891,08**	9 598,60	4 217,22	9 618,47	4 017,15	9 563,34	4 164,08	9 730,55	3 818,76	**9 095,64**	**3 485,52**	101,23	89,58
4.	BSiH PTTK w Sanoku	**12 246,41**	**6 285,04**	10 495,86	5 407,62	10 545,96	5 049,00	10 345,53	5 274,36	10 674,40	4 757,61	**10 720,79**	**4 519,85**	87,54	71,91
	Razem:	**37 702,54**	**18 954,93**	**37 626,83**	**18 943,83**	**38 171,99**	**18 096,24**	**37 905,95**	**18 885,20**	**38 713,49**	**17 439,95**	**40 987,88**	**19 278,78**	**108,71**	**101,71**

Tabela 18

Zmiany kapitału funkcjonujących spółek z udziałem kapitału PTTK
w latach 2017–2021

w tys. zł.

Rok	Wyszczególnienie	SHiS PTTK Jelenia Góra	SiH PTTK „Karpaty" Nowy Sącz	Mazury PTTK Olsztyn	BSiH PTTK Sanok	BSiH WIERCHY Kraków	Razem spółki
1	2	3	4	5	6	7	8
początek XIX kadencji rok 2017 stan na 01.01.2017	Kapitał zakładowy	1 383,30	3 513,00	3 919,10	3 460,80	73,00	12 349,20
	w tym:						
	kapitał PTTK	1 372,80	3 067,50	3 919,10	3 409,10	28,00	11 796,50
	Udział % PTTK	99,24	87,32	100,00	98,50	38,36	-
	Dopłaty do kapitału	-	-	-	192,64	-	192,64
	w tym dopłaty PTTK	-	-	-	192,64	-	192,64
rok 2017 stan na 31.12.2017	Kapitał zakładowy	1 383,30	3 860,50	3 919,10	3 460,80	73,00	12 696,70
	w tym:						
	kapitał PTTK	1 372,80	3 067,50	3 919,10	3 409,10	28,00	11 796,50
	Udział % PTTK	99,24	79,46	100,00	98,56	38,36	-
	Dopłaty do kapitału	-	-	-	-	-	0,00
	w tym dopłaty PTTK	-	-	-	-	-	0,00
rok 2018 stan na 31.12.2018	Kapitał zakładowy	1 383,30	3 860,50	3 919,10	3 464,80		12 627,70
	w tym:					Zmiany kapitału spółek	
	kapitał PTTK	1 372,80	3 067,50	3 919,10	3 409,10		11 768,50
	Udział % PTTK	99,24	79,46	100,00	98,39		-
	Dopłaty do kapitału	-	-	-	-		0,00
	w tym dopłaty PTTK	-	-	-	-		0,00
rok 2019 stan na 31.12.2019	Kapitał zakładowy	1 383,30	3 860,50	3 919,10	3 474,80		12 637,70
	w tym:						
	kapitał PTTK	1 372,80	3 067,50	3 919,10	3 409,10		11 768,50
	Udział % PTTK	99,24	79,46	100,00	98,11		-
	Dopłaty do kapitału	-	-	-	-		0,00
	w tym dopłaty PTTK	-	-	-	-		0,00
rok 2020 an na 31.12.202	Kapitał zakładowy	1 383,30	3 860,50	3 919,10	3 474,80		12 637,70
	w tym:						
	kapitał PTTK	1 372,80	3 067,50	3 919,10	3 409,10		11 768,50
	Udział % PTTK	99,24	79,46	100,00	98,11		-
	Dopłaty do kapitału	-	-	-	-		0,00
	w tym dopłaty PTTK	-	-	-	-		0,00
rok 2021 an na 31.12.202	Kapitał zakładowy	1 383,30	5 558,00	3 919,10	3 474,80		14 335,20
	w tym:						
	kapitał PTTK	1 372,80	4 653,50	3 919,10	3 409,10		13 354,50
	Udział % PTTK	99,24	83,72	100,00	98,11		-
	Dopłaty do kapitału	-	-	-	-		0,00
	w tym dopłaty PTTK	-	-	-	-		0,00
% 2017 (początek	Kapitał zakładowy	100,00	158,21	100,00	100,40	0,00	116,08
	w tym:						
	kapitał PTTK	100,00	151,70	100,00	100,00	0,00	113,21
	Dopłaty do kapitału	-	-	-	-	-	0,00
	w tym dopłaty PTTK	-	-	-	-	-	0,00

Tabela 19

Wyniki działalności funkcjonujących spółek z udziałem kapitału PTTK w latach 2017–2021

w tys. zł.

L.p.	Rok	Przychody ogółem	Koszty ogółem	w tym czynsz dzierżawny ZM PTTK	w tym opłata za znak PTTK	Wynik finansowy brutto	Wynik finansowy netto	Wpłata na dział. statut. PTTK
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	**Sudeckie Hotele i Schroniska PTTK Sp. z o.o. w Jeleniej Górze**							
	rok 2017	2 046,04	1 914,56	1 064,01	-	131,48	28,41 5/	97,84 2/
	rok 2018	2 154,58	2 023,82	1 172,83	-	130,76	52,35 5/	72,84 2/
	rok 2019	2 312,89	2 164,47	1 156,61	-	148,42	0,31 5/	146,00 2/
	rok 2020	2 416,35	2 206,12	1 179,28	-	210,23	87,95 5/	121,59 2/
	rok 2021*	2 524,48	2 253,07	1241,00	-	271,41	138,38 5/	125,00 2/
2	**Schroniska i Hotele PTTK „Karpaty" Sp. z o.o. w Nowym Sączu**							
	rok 2017	7 704,16	6 634,03	2 943,01	-	1 070,13	299,06 5/	697,81 2/
	rok 2018	10 585,14	7 934,86	3 410,61	-	2 650,28	739,79 5/	1 726,18 2/
	rok 2019	8 368,49	7 721,86	3 542,85	-	646,63	0,00	639,25 2/
	rok 2020	10 225,20	8 281,76	3 806,14	-	1 943,44	543,35 5/	1 267,82 2/
	rok 2021*	10 751,15	9 165,92	4 721,71	-	1 585,23	453,64 5/	1 058,50 2/
3	**Mazury PTTK Sp. z o.o. w Olsztynie**							
	rok 2017	6 450,00	6 188,66	1 618,51	-	261,34	34,37 5/	200,00
	rok 2018	6 664,15	6 336,29	1 609,86	-	327,86	16,28 5/	300,00
	rok 2019	8 549,19	6 932,06	1 600,19	-	1 617,13	13,93 5/	160,00
	rok 2020	4 881,31	5 104,04	1 616,35	-	-222,73	-222,73	0,00
	rok 2021*	11 096,19	5 868,97	1 715,70	-	5 227,22	641,13 5/	4 200,00
4	**Bieszczadzkie Schroniska i Hotele PTTK Sp. z o.o. w Sanoku**							
	rok 2017	3 801,35	3 070,32	714,19	-	731,03	159,34 3/	552,19 2/
	rok 2018	3 505,72	3 736,02	750,18	-	-230,30	-230,30	0,00
	rok 2019	3 525,85	4 596,45	846,64	-	-1 070,60	-1 070,60	0,00
	rok 2020	3 332,85	3 205,39	782,24	-	127,46	127,46 3/	0,00
	rok 2021*	4 885,51	3 899,04	772,23	-	986,47	786,47 3/	200,00 2/
5	**STA PTTK WIERCHY Sp. z o.o. w likwidacji w Krakowie**							
	rok 2017	0,00	3,73	-	-	-3,73	-3,73	0,00
6	**RAZEM SPÓŁKI**							
	rok 2017	20 001,55	17 811,30	6 339,72		2 190,25	517,45	1 547,84
	rok 2018	22 909,59	20 030,99	6 943,48		2 878,60	578,12	2 099,02
	rok 2019	22 756,42	21 414,84	7 146,29		1 341,58	-1 056,36	945,25
	rok 2020	20 855,71	18 797,31	7 384,01		2 058,40	536,03	1 389,41
	rok 2021*	29 257,33	21 187,00	8 450,64		8 070,33	2 019,62	5 583,50
	% 2021/2017	146,28	118,95	133,30		368,47	390,30	360,73

UWAGA: wpłata na działalność statutową dokonywana jest w roku następnym po roku sprawozdawczym

* sprawozdanie finansowe niezatwierdzone jeszcze przez ZZW

** dotyczy opłaty za znak wniesionej przez ZZGT PTTK w Szczecinie

*** ZZW zostało przerwane – uchwała o podziale zysku nie jest jeszcze podjęta

1/ ujednolicona prezentacja danych

2/ dla wszystkich udziałowców

3/ zysk przeznaczono na pokrycie straty z lat ubiegłych

4/ część zysku przeznaczono na pokrycie straty, część na fundusz zapasowy

5/ zysk przeznaczono na fundusz zapasowy

Tabela 20

Zbiorcze zestawienie nakładów poniesionych w latach 2017–2021 na realizację zadań służących ochronie przyrody finansowych ze środków budżetowych ZG PTTK

w zł netto

Lp.	Obiekt – krótki zakres zadania	Rozliczenie planu inwestycyjnego i remontowego z uwzględnieniem różnych źródeł finansowania						
		Ogółem	w tym finansowany ze środków					
			PTTK	własnych Spółki	Unia Europejska	NFOŚiGW	WFOŚi GW	inne
1	2	3	4	5	6	7	8	9
I.	Nakłady w 2017 roku ogółem – w tym:	1 520 825,28	1 070 825,28	0,00	0,00	0,00	450 000,00	0,00
	inwestycje	1 520 825,28	1 070 825,28	0,00	0,00	0,00	450 000,00	0,00
	remonty	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
II.	Nakłady w 2018 roku ogółem – w tym:	1 101 124,31	1 101 124,31	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	inwestycje	790 524,97	790 524,97	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	remonty	310 599,34	310 599,34	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
III.	Nakłady w 2019 roku ogółem – w tym:	2 167 682,43	1 967 249,50	0,00	0,00	0,00	200 432,93	0,00
	inwestycje	1 710 932,43	1 510 499,50	0,00	0,00	0,00	200 432,93	0,00
	remonty	456 750,00	456 750,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
IV.	Nakłady w 2020 roku ogółem – w tym:	639 450,00	639 450,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	inwestycje	477 050,00	477 050,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	remonty	162 400,00	162 400,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
V.	Nakłady w 2021 roku ogółem – w tym:	1 017 628,00	1 017 628,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	inwestycje	1 017 628,00	1 017 628,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	remonty	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Nakłady w 2017–2021 ogółem – w tym:	**6 446 710,02**	**5 796 277,09**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**650 432,93**	**0,00**
	inwestycje	5 516 960,68	4 866 527,75	0,00	0,00	0,00	650 432,93	0,00
	remonty	929 749,34	929 749,34	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Tabela 21

Zbiorcze zestawienie nakładów poniesionych w latach 2017–2021 na realizację zadań inwestycyjnych i remontowych w obiektach PTTK znajdujących się w ewidencji ZM PTTK, OZGT PTTK i CFK PTTK z podziałem na źródła finansowania

A. Nakłady poniesione w obiektach znajdujących się w ewidencji ZM PTTK w Warszawie

w zł netto

Lp.	Obiekt – krótki zakres zadania	Rozliczenie planu inwestycyjnego i remontowego z uwzględnieniem różnych źródeł finansowania						
		Ogółem	w tym finansowany ze środków					
			ZM PTTK	własnych Spółki/Oddziału	Unia Europejska	NFOŚiGW	WFOŚi GW	inne
1	2	3	4	5	6	7	8	9
I.	Nakłady w 2017 roku ogółem – w tym:	3 433 585,89	2 956 487,56	477 098,33	0,00	0,00	0,00	0,00
	inwestycje	2 680 858,54	2 657 287,56	23 570,98	0,00	0,00	0,00	0,00
	remonty	483 527,35	30 000,00	453 527,35	0,00	0,00	0,00	0,00
	pozostałe koszty i wydatki	269 200,00	269 200,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
II.	Nakłady w 2018 roku ogółem – w tym:	3 700 152,42	3 069 875,70	622 276,72	0,00	0,00	0,00	8 000,00
	inwestycje	2 629 346,50	2 605 856,69	23 489,81	0,00	0,00	0,00	0,00
	remonty	598 786,91	0,00	598 786,91	0,00	0,00	0,00	0,00
	pozostałe koszty	472 019,01	464 019,01	0,00	0,00	0,00	0,00	8 000,00
III.	Nakłady w 2019 roku ogółem – w tym:	4 284 539,32	2 935 569,32	1 218 496,66	0,00	0,00	0,00	130 473,34
	inwestycje	2 995 616,01	2 625 009,32	240 133,35	0,00	0,00	0,00	130 473,34
	remonty	978 363,31	0,00	978 363,31	0,00	0,00	0,00	0,00
	pozostałe koszty	310 560,00	310 560,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
IV.	Nakłady w 2020 roku ogółem – w tym:	3 145 680,21	2 200 558,49	919 620,72	0,00	0,00	0,00	25 501,00
	inwestycje	2 241 574,73	1 967 418,49	248 655,24	0,00	0,00	0,00	25 501,00
	remonty	670 965,48	0,00	670 965,48	0,00	0,00	0,00	0,00
	pozostałe koszty i wydatki	233 140,00	233 140,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
V.	Nakłady w 2021 roku ogółem – w tym:	4 984 932,25	2 574 621,21	2 330 960,43	0,00	0,00	0,00	79 350,61
	inwestycje	4 179 533,10	2 393 855,20	1 706 327,29	0,00	0,00	0,00	79 350,61
	remonty	642 136,14	17 503,00	624 633,14	0,00	0,00	0,00	0,00
	pozostałe koszty i wydatki	163 263,01	163 263,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Nakłady w 2017–2021 ogółem – w tym:	**19 548 890,09**	**13 737 112,28**	**5 568 452,86**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**243 324,95**
	inwestycje	14 726 928,88	12 249 427,26	2 242 176,67	0,00	0,00	0,00	235 324,95
	remonty	3 373 779,19	47 503,00	3 326 276,19	0,00	0,00	0,00	0,00
	pozostałe koszty i wydatki	1 448 182,02	1 440 182,02	0,00	0,00	0,00	0,00	8 000,00

B. Nakłady poniesione w obiektach znajdujących się w ewidencji OZGT PTTK w Krakowie

w zł netto

Lp.	Obiekt – krótki zakres zadania	Rozliczenie planu inwestycyjnego i remontowego z uwzględnieniem różnych źródeł finansowania						
		Ogółem	w tym finansowany ze środków					
			OZGT PTTK	własnych Spółki/Oddziału	Unia Europejska	NFOŚiGW	WFOŚi GW	inne (śr. dzierżawcy)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
I.	Nakłady w 2017 roku ogółem – w tym:	126 843,65	126 843,65	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	inwestycje	122 243,65	122 243,65	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	remonty	4 600,00	4 600,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
II.	Nakłady w 2018 roku ogółem – w tym:	146 659,06	146 659,06	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	inwestycje	146 252,56	146 252,56	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	remonty	406,50	406,50	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
III.	Nakłady w 2019 roku ogółem – w tym:	1 781 070,93	313 215,59	0,00	0,00	0,00	0,00	1 467 855,34
	inwestycje	1 027 669,99	307 475,61	0,00	0,00	0,00	0,00	720 194,38
	remonty	753 400,94	5 739,98	0,00	0,00	0,00	0,00	747 660,96
IV.	Nakłady w 2020 roku ogółem – w tym:	6 682,50	6 682,50	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	inwestycje	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	remonty	6 682,50	6 682,50	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
V.	Nakłady w 2021 roku ogółem – w tym:	132 330,00	107 330,00	0,00	0,00	0,00	0,00	25 000,00
	inwestycje	106 130,00	106 130,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	remonty	26 200,00	1 200,00	0,00	0,00	0,00	0,00	25 000,00
	Nakłady w 2017–2021 ogółem – w tym:	**2 193 586,14**	**700 730,80**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**1 492 855,34**
	inwestycje	1 402 296,20	682 101,82	0,00	0,00	0,00	0,00	720 194,38
	remonty	791 289,94	18 628,98	0,00	0,00	0,00	0,00	772 660,96

C. Nakłady poniesione w siedzibie CFK PTTK w Łodzi

w zł netto

Lp.	Obiekt – krótki zakres zadania	Rozliczenie planu inwestycyjnego i remontowego z uwzględnieniem różnych źródeł finansowania						
		Ogółem	w tym finansowany ze środków					
			CFK PTTK	własnych Spółki/Oddziału	Unia Europejska	NFOŚiGW	WFOŚi GW	inne
1	2	3	4	5	6	7	8	9
I.	Nakłady w 2017 roku ogółem – w tym:	2 800,00	2 800,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	inwestycje	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	remonty	2 800,00	2 800,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
II.	Nakłady w 2018 roku ogółem – w tym:	15 610,00	15 610,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	inwestycje	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	remonty	15 610,00	15 610,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
III.	Nakłady w 2019 roku ogółem – w tym:	24 969,00	24 969,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	inwestycje	24 969,00	24 969,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	remonty	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
IV.	Nakłady w 2020 roku ogółem – w tym:	112,99	112,99	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	inwestycje	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	remonty	112,99	112,99	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
V.	Nakłady w 2021 roku ogółem – w tym:	5 409,59	5 409,59	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	inwestycje	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	remonty	5 409,59	5 409,59	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Nakłady w 2017–2021 ogółem – w tym:	**48 901,58**	**48 901,58**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
	inwestycje	24 969,00	24 969,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	remonty	23 932,58	23 932,58	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Podsumowanie części A, B i C z podziałem na lata 2017–2021

Tabela 21 - podsumowanie
w zł netto

Lp.	Obiekt – krótki zakres zadania	Rozliczenie planu inwestycyjnego i remontowego z uwzględnieniem różnych źródeł finansowania						
		Ogółem	w tym finansowany ze środków					
			PTTK (ZM, OZGT, CFK)	własnych Spółki/Oddziału	Unia Europejska	NFOŚiGW	WFOŚi GW	inne
1	2	3	4	5	6	7	8	9
I.	Nakłady w 2017 roku ogółem – w tym:	3 563 229,54	3 086 131,21	477 098,33	0,00	0,00	0,00	0,00
	inwestycje	2 803 102,19	2 779 531,21	23 570,98	0,00	0,00	0,00	0,00
	remonty	490 927,35	37 400,00	453 527,35	0,00	0,00	0,00	0,00
	pozostałe koszty i wydatki	269 200,00	269 200,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
II.	Nakłady w 2018 roku ogółem – w tym:	3 862 421,48	3 232 144,76	622 276,72	0,00	0,00	0,00	8 000,00
	inwestycje	2 775 599,06	2 752 109,25	23 489,81	0,00	0,00	0,00	0,00
	remonty	614 803,41	16 016,50	598 786,91	0,00	0,00	0,00	0,00
	pozostałe koszty	472 019,01	464 019,01	0,00	0,00	0,00	0,00	8 000,00
III.	Nakłady w 2019 roku ogółem – w tym:	6 090 579,25	3 273 753,91	1 218 496,66	0,00	0,00	0,00	1 598 328,68
	inwestycje	4 048 255,00	2 957 453,93	240 133,35	0,00	0,00	0,00	850 667,72
	remonty	1 731 764,25	5 739,98	978 363,31	0,00	0,00	0,00	747 660,96
	pozostałe koszty	310 560,00	310 560,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
IV.	Nakłady w 2020 roku ogółem – w tym:	3 152 475,70	2 207 353,98	919 620,72	0,00	0,00	0,00	25 501,00
	inwestycje	2 248 370,22	1 974 213,98	248 655,24	0,00	0,00	0,00	25 501,00
	remonty	670 965,48	0,00	670 965,48	0,00	0,00	0,00	0,00
	pozostałe koszty i wydatki	233 140,00	233 140,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
V.	Nakłady w 2021 roku ogółem – w tym:	**5 122 671,84**	**2 687 360,80**	**2 330 960,43**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**104 350,61**
	inwestycje	4 285 663,10	2 499 985,20	1 706 327,29	0,00	0,00	0,00	79 350,61
	remonty	673 745,73	24 112,59	624 633,14	0,00	0,00	0,00	25 000,00
	pozostałe koszty i wydatki	163 263,01	163 263,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Ogółem części A, B i C w latach 2017–2021

Lp.	Obiekt – krótki zakres zadania	Rozliczenie planu inwestycyjnego i remontowego z uwzględnieniem różnych źródeł finansowania						
		Ogółem	w tym finansowany ze środków					
			ZM PTTK/ OZGT PTTK/CFK PTTK	własnych Spółki/Oddziału	Unia Europejska	NFOŚiGW	WFOŚiGW	inne
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Nakłady w 2017–2021 ogółem – w tym:	**21 791 377,81**	**14 486 744,66**	**5 568 452,86**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**1 736 180,29**
	inwestycje	16 160 989,57	12 963 293,57	2 242 176,67	0,00	0,00	0,00	955 519,33
	remonty	4 182 206,22	83 269,07	3 326 276,19	0,00	0,00	0,00	772 660,96
	pozostałe koszty i wydatki	1 448 182,02	1 440 182,02	0,00	0,00	0,00	0,00	8 000,00

Tabela 22

Zbiorcze zestawienie nakładów poniesionych w latach 2017–2021 na realizację zadań inwestycyjnych i remontowych w obiektach aportowych

w zł netto

Lp.	Obiekt – krótki zakres zadania	Rozliczenie planu inwestycyjnego i remontowego z uwzględnieniem różnych źródeł finansowania						
		Ogółem	w tym finansowany ze środków					
			PTTK	własnych Spółki	Unia Europejska	NFOŚ i GW	WFOŚiGW	inne
1	2	3	4	5	6	7	8	9
I.	Nakłady w 2017 roku ogółem – w tym	2 182 798,25	45 833,12	2 136 965,13	0,00	0,00	0,00	0,00
	inwestycje	1 400 105,31	45 833,12	1 354 272,19	0,00	0,00	0,00	0,00
	remonty	782 692,94	0,00	782 692,94	0,00	0,00	0,00	0,00
II.	Nakłady w 2018 roku ogółem – w tym	1 820 349,78	34 050,64	1 765 549,14	0,00	0,00	20 750,00	0,00
	inwestycje	504 906,96	34 050,64	450 106,32	0,00	0,00	20 750,00	0,00
	remonty	1 315 442,82	0,00	1 315 442,82	0,00	0,00	0,00	0,00
III.	Nakłady w 2019 roku ogółem – w tym	863 626,56	0,00	861 382,56	0,00	0,00	0,00	2 244,00
	inwestycje	198 625,48	0,00	198 625,48	0,00	0,00	0,00	0,00
	remonty	665 001,08	0,00	662 757,08	0,00	0,00	0,00	2 244,00
IV.	Nakłady w 2020 roku ogółem – w tym	1 018 360,65	0,00	778 360,65	0,00	0,00	240 000,00	0,00
	inwestycje	487 197,12	0,00	247 197,12	0,00	0,00	240 000,00	0,00
	remonty	531 163,53	0,00	531 163,53	0,00	0,00	0,00	0,00
V.	Nakłady w 2021r oku ogółem – w tym	1 966 780,24	0,00	1 886 164,24	0,00	0,00	80 000,00	616,00
	inwestycje	761 077,45	0,00	681 077,45	0,00	0,00	80 000,00	0,00
	remonty	1 205 702,79	0,00	1 205 086,79	0,00	0,00	0,00	616,00
	Nakłady w 2017–2021 ogółem – w tym	**5 885 135,24**	**79 883,76**	**5 542 257,48**	**0,00**	**0,00**	**260 750,00**	**2 244,00**
	inwestycje	2 590 834,87	79 883,76	2 250 201,11	0,00	0,00	260 750,00	0,00
	remonty	3 294 300,37	0,00	3 292 056,37	0,00	0,00	0,00	2 244,00

tabela nr 23

Informacja o wysokości składek ubezpieczeniowych w latach 2017–2021

	2017		2018		2019		2020		2021	
	STU Hestia		STU Hestia		STU Hestia		PZU		PZU	
	wartość majątku	składka	wartość majątku	składka	wartość majątku	składka	wartość majątku	składka	wartość majątku	składka
OBIEKTY W BEZPOŚREDNIM ZARZĄDZIE ZM PTTK	52 094 269,05	36 383,77 zł	59 209 443,59	45 692,25 zł	60 099 638,84		60 250 338,84	56 726,62 zł	60 489 603,64	57 938,28 zł
OBIEKTY W ZARZĄDZIE POWIERNICZYM	29 074 187,63	18 731,53 zł	26 045 892,87	19 966,59 zł	26 000 000,00	20 360,98 zł	26 000 000,00	23 063,02 zł	26 000 000,00	23 791,43 zł
J.GÓRA	38 296 905,65	24 331,95 zł	39 765 314,84	29 069,70 zł	37 759 053,96	29 712,10 zł	40 422 429,15	34 790,12 zł	40 449 874,98	36 711,35 zł
OLSZTYN	18 778 425,86	12 787,30 zł	19 157 944,30	15 198,28 zł	19 599 163,22	16 233,47 zł	19 896 187,72	18 774,45 zł	20 531 877,71	19 966,00 zł
NOWY SĄCZ	108 584 823,01	69 866,14 zł	109 905 784,69	81 647,55 zł	127 460 642,25	95 665,10 zł	130 318 949,19	114 541,50 zł	133 162 103,40	119 341,54 zł
SANOK	13 932 073,21	9 091,91 zł	14 012 831,50	10 651,61 zł	14 710 290,15	11 579,22 zł	14 906 290,10	13 484,57 zł	15 669 039,79	14 507,94 zł
GORLICE	1 756 501,00	1 097,53 zł	1 756 501,00	1 266,93 zł	1 756 501,00	1 323,92 zł	1 756 501,00	1 499,12 zł	1 756 501,00	1 225,20 zł
RAZEM	**262 517 185,41**	**172 290,13**	**269 853 712,79**	**203 492,91**	**287 385 289,42**	**174 874,79**	**293 550 696,00**	**262 879,40**	**298 059 000,52**	**273 481,74**

tabela nr 24

Wykaz szkód i przyznanych odszkodowań w Zarządzie Majątkiem PTTK w latach 2017–2021

2017

	Obiekt – lokalizacja szkody	Data szkody	Numer szkody	Przyczyna szkody	Kwota odszkodowania
1	DW PTTK w Wetlinie	15.04.2015	TO50/2765/15	uszkodzenie kolektora słonecznego przez złamaną gałąź podczas wichury	3 168,01 zł
2	Schr. PTTK Hala Boracza	11.12.2016	PL2016121202393	pożar budynku gospodarczego wskutek zwarcia intalacji elektrycznej	9 499,85 zł
3	Schr PTTK Jagodna	11.01.2017	PL2017011102179	zalanie pomieszczeń wskutek pęknięcia grzejnika	2 837,54 zł
4	Schr PTTK w Komańczy	03.02.2017	PL2017020300496	uszkodzenie kolektorów słonecznych i rynien dachowych wskutek osuwającego się zlodowaciałego śniegu	4 500,00 zł
5	Schr PTTK Samotnia	07.10.2017	PL2017102400555	zerwanie części dachu w wyniku silnych wiatrów	3 165,21 zł
	wartość wypłaconego odszkodowania				**23 170,61 zł**

2018

	Obiekt – lokalizacja szkody	Data szkody	Numer szkody	Przyczyna szkody	Kwota odszkodowania
1	OC PTTK w Tleniu	17.06.2016	219/13-OC/16	uszkodzenie sanitariatu przez upadające złamane drzewo podczas wichury	8 100,00 zł
2	Schronisko PTTK w Komańczy	03.02.2017	PL2017020300496	uszkodzenie kolektorów słonecznych wskutek osunięcia się dużych ilości śniegu	5 492,44 zł
3	HG PTTK Ustrzyki Górne	03.02.2017	PL2017020301120	uszkodzenie 5 paneli solarnych wskutek osuwania się zmrożonego śniegu	15 064,14 zł
4	HG PTTK Ustrzyki Górne	13.07.2017	PL 2017071301940	uszkodzenie sterownika i sondy poziomu ścieków wskutek wyładowań atmosferycznych	2 761,69 zł
5	OC PTTK Ustrzyki Górne	16.08.2017	PL 2017081605400	pęknięcie rury kanalizacyjnej	853,00 zł
6	Schr PTTK Błatnia	01.09.2017	PL 2017090602058	spalenie się głownej centralki p.poż wskutek uderzenia pioruna	3 374,50 zł
7	Schronisko PTTK Szwajcarka	09.01.2018	PL 2018022102332	uszkodzenie rynny przez powalone drzewo podczas wichury	1 645,90 zł
8	Schronisko PTTK Trzy Korony	22.04.2018	PL 2018042403420	pożar w budynku gospodarczym w wyniku zwarcia instalacji elektrycznej	22 246,46 zł
9	Schronisko PTTK Samotnia	30.10.2018	PL 2018110900490	zerwany gont bitumiczny na dachu schroniska podcza wichury	1 608,92 zł
10	Schronisko PTTK Pod Łabskim Szczytem	30.10.2018	PL 2018110900467	zerwany dach schroniska podczas wichury	6 291,42 zł
	wartość wypłaconego odszkodowania				**67 438,47 zł**

2019

	Obiekt - lokalizacja szkody	Data szkody	Numer szkody	Przyczyna szkody	Kwota odszkodowania
1	Schr PTTK Hala Miziowa	20.12.2018	PL2018122500003	pożar starego schroniska	108 000,00 zł
2	Schr PTTK Na Turbaczu	01.01.2019	PL2019010500131	przerwanie linii średniego napięcia uszkodzonej przez zaśnieżone i oblodzone drzewa	11 673,45 zł
3	Schr PTTK Hala Szrenicka	07.03.2019	PL2019030800719	uszkodzenie oczyszczalni ścieków wskutek silnej wichury	44 680,90 zł
4	HG PTTK Ustryki Górne	09.10.2019	PL2019100981808	uszkodzenie linii energetycznej zasilającej ujęcie wody przez upadające drzewo złamane przez wichurę	szkoda w trakcie likwidacji
5	Schr PTTK Szwajcarka	09.12.2019	PL2019120900602	zerwany tynk z komina wskutek wichury	190,21 zł
6	OC PTTK Ustrzyki Górne	19.12.2019	PL2019121980861	uszkodzenie pokrycia dachowego w 2 domkach kempingowych wskutek wichury	150,00 zł
	wartość wypłaconego odszkodowania				**164 694,56 zł**

2020

	Obiekt – lokalizacja szkody	Data szkody	Numer szkody	Przyczyna szkody	Kwota odszkodowania
1	HG PTTK Ustrzyki Górne	25.05.2020	PL2020052582192	uszkodzenie zasilania awaryjnego obiektu po awarii zasilania energetycznego stacji Trafo	szkoda w trakcie likwidacji
	wartość wypłaconego odszkodowania				**- zł**

2021

	Obiekt – lokalizacja szkody	Data szkody	Numer szkody	Przyczyna szkody	Kwota odszkodowania
1	DW PTTK w Wetlinie	25.11.2018	PL2018112900427	pożar wiaty z drewnem opałowym przy kotłowni	19 422,43 zł
2	Schronisko PTTK w Komańczy	31.01.2019	PL2019013100887	uszkodzenie rynien i haków przez zsuwający się z dachu zlodowaciały śnieg	151,12 zł
3	HG PTTK Ustrzyki Górne	02.03.2021	PL2021030281801	uszkodzenie 11 szt. paneli słonecznych przez spadający z dachu zlodowaciały śnieg	szkoda w trakcie likwidacji
4	Dom Górski PTTK w Wetlinie	10.03.2021	PL2021031080315	uszkodzenie rynny i deski czołowej dachu przez spadający z dachu śnieg	100,00 zł
5	OW PTTK Nowy Most	20.03.2021	PL2021032300300	pożar budynku recepcji	21 740,25 zł
6	Schr Na Polanie Chochołowskiej*	25.06.2021	PL2021062900040	uszkodzenie tarasu i schodów wejściowych w wyniku długotrwałego nawalnego deszczu	46 483,78 zł
7	HG PTTK Ustrzyki Górne	19.07.2021	PL2021071983961	uszkodzenie sterownika oczyszczalni ścieków w wyniku wyładowań atmosferycznych	1 101,48 zł
8	SW PTTK w Tleniu	28.07.2021	PL2021072900573	uszkodzenie pawilonu mieszkalnego i 7 domków campingowych przez powalone drzewa podczas nawałnicy	62 411,72 zł
9	Schronisko PTTK Samotnia	21.10.2021	PL2021102300020	zerwane poszycie dachu oczyszczalni podczas wichury	4 926,52 zł
10	Schronisko PTTK Zygmuntowka	21.10.2021	PL2021102500094	zerwane poszycie dachu schroniska podczas wichury	5 678,01 zł
11	HG PTTK Ustrzyki Górne	21.10.2021	PL2021110582031	uszkodzenie ujęcia wody wskutek zerwania zasilającej linii energetycznej podczas wichury	929,80 zł
	wartość wypłaconego odszkodowania				**162 945,11 zł**

OGÓŁEM WARTOŚĆ PRZYZNANEGO ODSZKODOWANIA w latach 2017–2021	**418 248,75 zł**

* W 2022 roku PZU przyznało dodatkowe odszkodowanie w wys. 123 516,22 zł na naprawę szkody z 25 czerwca 2021 roku. Łączna kwota uzyskanego odszkodowania to 170 000,00 zł

Warszawa
3-4 grudnia
2022